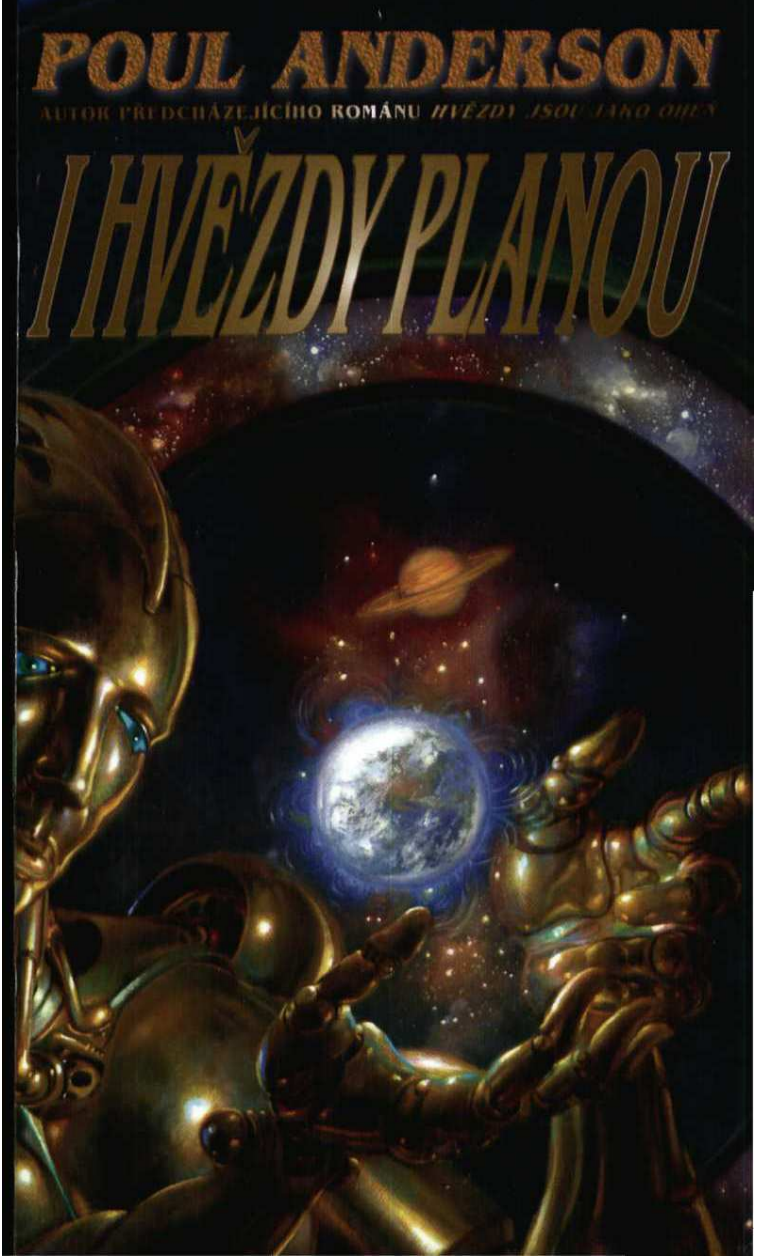
POUL ANDERSON

AUTOR PŘEDCHÁZEJÍCÍHO ROMÁNU *HVĚZDY JSOU JAKO OHEŇ*

I HVĚZDY PLANOU

Pokračování Andersonova strhujícího románu *Hvězdy jsou jako* kterém společnost Fireball vede bitvu s podivným kultem avantis konec uniká ke hvězdám. Předchozímu románu dominuje neortod gence Ansona Guthrieho, a ve skutečnosti je přítomný i tady, v gen Beynacové. Její geny jsou životně důležité pro revitalizaci lidstva v jiné planety. Její luňanské zkušenosti a unikátní spojení s Ansonen pomáhají podnítit rebelii proti kyberkosmu, síti strojových inteligenc začíná ukazovat jako zastaralá. Na Zemi kyberkosmos předvedl, řídit planetu mnohem lépe, než to kdy dokázali lidé, a tak nastolil jednu otázek: pokud stroje dělají všechno, co dělají lidé, a dělají to lépe, k potom lidé? Spolu s touto zásadní otázkou nastoluje Anderson řa jak se člověk dokáže vypořádat se zoufalou nečinností během dlou mických letů; jaká je podstata křížení biologicky a geneticky upraver (z nichž matkou jednoho může být Dagny Beynacová).

Několik generací poté, co se Dagny Beynacová a další lidé Měsíci, začínají prudce narůstat sociální, politické a ekonomi mezi Luňany, geneticky změněnými potomky prvních lidských a zbytkem lidské rasy. Boj Luňanů za nezávislost brzdí kyb jakýsi kosmický Velký bratr, složený ze vzájemně propojených inteligencí, které upřednostňují status quo. Jak věří jeden z vůdc klíč k jejich nezávislosti spočívá v odhalení astronomického objevu utajovaného kyberkosmem a potomky Beynacové, objevu z ne dnů kolonizace Měsíce. Dva nebojácní lidé, Aleka Kameová a Ian se rozhodli, že tuto výzvu přijmou.

„Jedna ze dvou nebo tří nejlepších knih, které Anderson napsa ne vůbec nejlepší."

– *Jo*

„Pod jeho rukou ožívá veliké plátno mezihvězdného prostoru, nedokáže vytvořit nikdo jiný."

– *Gordon R.*

The Stars Also Fire

Copyright © 1994 by Poul Anderson

All rights reserved, which includes to reproduce this book or portions any form whatsoever.

Translation © **Josef Studený, 2008**

Copyright 2008 © for the Czech edition by **BANSHIES**
Cover Art © by **Donato Giancola**

ISBN: 978-80-86456-27-0

Distribuce – tel.: 283 882 490
e-mail: banshies@volny.cz

I HVĚZDY PLANOU

Poul Anderson

Larrymu a Marilyn Nivenovým

PODĚKOVÁNI

Za rady, informace, návrhy, povzbuzování a mnoho jiných věcí jsem zavázán Karen Andersonové (především a v první řadě jako vždycky), Gregorymu Benfordovi, C. J. Cherryhovi, Larrymu J. Friesenovi, Robertu Gleasonovi, Alanu Jefferymu, Miku Resnickovi a S. M. Stirlingovi. Nemohou za jakékoli chyby a nepřesnosti, které se do knihy mohly vloudit, ale bez nich by se jich tam dostalo mnohem víc.

Je jasné, že jsem čerpal i z myšlenek Freemana Dysona, Hanse Moravce, Rogera Penrose, Gunthera S. Stenta a Franka J. Tiplera. A opět, nic není jejich chybou, zvlášť proto, že jsem často protiřečil tomu, co napsali oni. Pokud jde o to, některé z jejich myšlenek si navzájem protiřečí, všechny jsou však nesmírně zajímavé a obsahují v sobě velký kus pravdy.

OSOBY:

Aiant: manžel Lilisaire
Annie: bývalá žena lana Kenmuira
Batulka: přezdívka, kterou dal Dagny Guthrie
Anson Beynac: nejstarší dítě Dagny a Edmonda Beynacových
Carla Beynacová: šesté dítě Dagny a Edmonda Beynacových
Dagny Beynacová: inženýrka, později starostka, v raných dobách politická vůdkyně na Měsíci; její uložené vědomí
Edmond Beynac: geolog, manžel Dagny Beynacová
Francis Beynac: čtvrté dítě Dagny a Edmonda Beynacových
Gabrielle Beynacová: druhé dítě Dagny a Edmonda Beynacových
Helen Beynacová: páté dítě Dagny a Edmonda Beynacových
Sigurd Beynac: třetí dítě Dagny a Edmonda Beynacových
Bolly: lokaj Bruna
Brandir: luňanské jméno Ansona Beynaca
Bueno: starosta Overburgu v Bramlandu
Caraine: manžel Lilisaire
Mary Carfaxová: krycí jméno sophotekta ve službách Lilisaire
Delgado: úředník Mírového úřadu
Dagny Ebbesenová: vnučka a protéze Ansona Guthrieho po své mamince; Dagny Beynacová
Erann: vnuk Brandira
Etana: luňanský kosmický pilot
Eyrnen: luňanský bioinženýr
Eythil: lokaj Lilisaire

Fernando: kněz a vůdce Suchozemců
Fia: luňanské jméno Helen Beynacové
James Fong: úředník Mírového úřadu
Miguel Fuentes: inženýr na Měsíci za raných časů **Lucrezia Gambettová:** druhá generální guvemérka Měsíce ve službách Světové federace
Petras Gedminas: inženýr na Měsíci za raných dob
Anson Guthrie: spoluzakladatel a šéf společnosti Fireball Enterprises; jeho uložené vědomí
Juliana Guthriová: manželka Ansona Guthrieho a spoluzakladatelka Fireball Enterprises
Zaid Hakim: agent ministerstva životního prostředí Světové federace
Einar Haugen: čtvrtý generální guvernér Měsíce
Stepán Huizinga: kdysi vůdce terránských obyvatel Měsíce
Hitu: luňanský geolog
Inalante. starosta Tychopolis, syn Kaina
Iscah: metamorf typu Chemo v Los Angeles
Ivala: manželka Brandira
Eva Jannická: kosmická pilotka ve službách Fireball Enterprises
Daniel Janvier: prezident Světové federace v době lunární krize
Jinann: luňanské jméno Carly Beynacové
Charles Jomo: prostředník ve východní Africe
Ka'eo: jeden z Keiki Moana
Kaino: luňanské jméno Sigurda Beynaca
Aleka Kameová: členka Lahui Kuikawa, sloužící jako prostředník mezi Keiki Moana a ostatními metamorfy

Ian Kenmuir: na Zemi narozený kosmický pilot společnosti Venture
Lilisaire: luňanská magnátka za éry republiky
Matthias: velmistr lóže Společenství věrných Fireballu
Lucas Mthembu: rodné jméno Venatora
Dolores Nightbornová: krycí jméno Lilisaire
Niolente: luňanská magnátka z éry selenarchie, vůdkyně hnutí proti začlenění Měsíce do Světové federace
Manyane Nkuhlu: astronaut Fireball Enterprises **Irene Mortonová:** krycí jméno užívané Alekou Kameovou
Antonio Oliveira: astronaut Fireball Enterprises
Joe Packer: v raných dobách inženýr na Měsíci
Sam Packer: společník Fireballu
Rinndalir: luňanský magnát z éry selenarchie, spoluvůdce exodu na Alfu Centauri
Lars Rydberg: astronaut Fireball Enterprises, syn Dagny Ebbesenové a Williama Thurshawa
Ulla Rydbergová: manželka Larse Rydberga
Sandhu: guru v Prajnaloce
Soraya: metamorf títanského typu v Los Angeles
Mohandas Sundaram: plukovník Mírového úřadu na Měsíci
Alice Tarnová: anglická verze jména „Aleka Kameová“
Temerir: luňanské jméno Francíse Beynaca
Teramind: vrchol kyberkosmu
William Thurshaw: mladistvý milenec Dagny Ebbesenové
Tuori: manželka Brandira
Uncans: mazlivé jméno, které dala Guthriemu Dagny
Valanndray: luňanský inženýr společnosti Venture
Venator: synnoiont a důstojník tajné služby Mírového úřadu

Verdea: luňanské jméno Gabrielle Beynacové
Jurij Volkov: bývalý milenec Aleky Kameové
Rita Vrribe de Wahl: manželka Jaimeho Wahla
Jaime Wahl y Medina: třetí generální guvernér Měsíce, jmenovaný Světovou federací
Leandro Wahl y Vrribe: syn Jaimeho Wahla
Pilař Wahl y Vrribe: dcera Jaimeho Wahla
Zhao Haifeng: první generální guvernér Měsíce jmenovaný Světovou federací

Co jsi viděla, Proserpino, když jsi byla dole v temnotě? Proč nemluvíš o té prázdné říši, kde zmatené, tiché stíny jsou v polospánku unášeny bezhvězdnosti a ty jsi byla jejich zajatou královnou, teď když jsi vítána zpátky na Zemi na tak dlouho, jak budeš chtít? Pod tvýma nohama kvete palouk, svět se koupe ve světle, ale ta jarní tráva má kořeny, které se natahují, aby obtěžovaly kosti dole? Proto chodíš mezi námi němá, v tomto daru své lásky, abys nás uchránila před tím, co jsi poznala ty, dokud znovu nesestoupíš?

– Saleríanus
Quoesfiones, 11, 1 1-16

Dlouho poté dorazily na Alfu Centauri zprávy o tom, co se stalo na Zemi a kolem Slunce. Jak se sem tyto zprávy prolamující mlčení, jímž bylo vše zahaleno, dostaly, je zase jiná historie. V té době jim jen málo obyvatel Demeter věnovalo větší pozornost. Právě opouštěli svět, který jejich předkové učinili svým domovem, protože za necelých sto let musí zahynout. Nicméně, jeden z nich byl filozof.

Jeho mladý syn ho nalezl hluboce zamyšleného, a zeptal se ho na důvod. Protože nechtěl dítěti lhát, vysvětlil mu, že ho znepokojuje zpráva, kterou nedávno dostal z Matky hvězdy. „Ale neboj se," dodal. „Není to nic, co by se nás příliš týkalo, pokud vůbec."

„Co je to?" zeptal se chlapec.

„To ti bohužel nemohu říct," řekl filozof. „Ne proto, že je to ještě tajné, ale proto, že to zachází příliš daleko," a taky proto, že to bylo příliš choulostivé.

„Nemůžeš mi to přece jenom říct?" naléhal syn.

Jeho otec se přinutil odložit tuto otázku stranou. Skutečně, ve vzdálenosti 4,3 světelných let si s tím nemuseli dělat žádné bezprostřední starosti, nebo si to aspoň mysleli. Usmál se. „Nejdřív musíš trochu proniknout do historie, a ty jsi ji sotva začal studovat."

„Míchá se mi to v hlavě," postěžoval si chlapec.

„Ano, je to pro malou hlavu velká zátěž," souhlasil filozof. Dospěl k rozhodnutí. Jeho dítě chtělo být s ním. Když mu popíše určité klíčové faktory a ono si uvědomí jejich význam, může mu to být jednoho dne ku prospěchu. „Tak dobře, sedni si vedle mě a pohovoříme si," vyzval ho. „Podíváme se na počátky toho, co tě zajímá. Souhlasíš?

Mohli bychom začít kdekoli a odkudkoli. U stvoření, která nejsou ještě zcela lidmi, ale znají oheň. U prvních strojů, prvních vědců, prvních kosmických lodí, genetiky, kybernetiky, nanotechnologie. Ale my začneme s Ansonem Guthriem."

Chlapcovi se rozšířily oči.

„Vždycky měj na paměti, že to byl jen další člověk," řekl filozof. „Nikdy si ho nepředstavuj jinak. Odmítal by to. Pochop, miluje svobodu, a svoboda znamená nemít žádné pány kromě vlastního

svědomí a zdravého rozumu.

Udělal víc než většina z nás. Vzpomeň si na jeho Fireball Enterprises, která otevřela vesmír pro každého. Mnoha vládám se existence tak mocné soukromé společnosti, téměř národa, nelíbila. On se jimi ale nenechal ovlivňovat, netoužil po jejich druhu moci. Stačilo, že k němu byli loajální jeho stoupenci, a on na oplátku zase jim.

To se po jeho smrti mohlo změnit. Naštěstí bylo uloženo jeho vědomí. Vzorec jeho mysli, vzpomínek, styl myšlení, to všechno bylo uloženo do nervové sítě. A tak jeho osobnost jako šéfa Fireballu pokračovala ve strojových tělech.“

„Och, tak to není,“ protestoval chlapec.

„Promiň,“ omluvil se jeho otec. „Často zapomínám, kolik ses toho v tak mladém věku mohl naučit. Máš pravdu, skutečnost je nekonečně komplikovanější. Nepředstírám, že ji znám celou. Nevěřím, že ji zná kdokoli.

Ale pokračujme. Samozřejmě ses učil, jak první obyvatelé Měsíce zjistili, že lidské geny potřebují změnit, pokud tam mají lidské bytosti žít, skutečně žít a mít děti. O čem jsi možná mnoho neslyšel, jsou ostatní metamorfové, další životní formy, které se také změnily, mnoho různých nových druhů rostlin, zvířat a dokonce i lidí. Možná jsi neslyšel nic o Keiki Moana.“

Chlapec se zamračil, pátraje v paměti. „Pomohli kdysi Ansonu Guthriemu – plavali, že?“

„Ano, inteligentní tuleni,“ řekl jeho otec. Chlapec viděl plně senzorové záznamy běžných druhů. „Žili s několika málo lidmi jako přátelé, nebo víc než přátelé.“ Filozof se na okamžik odmlčel. „Ale to předbíhám. Tato komunita vznikla až po exodu.“

„Co je to?“

„Ach, ty ses s tím slovem nesetkal? Nepochybně je poněkud archaické. V tomto případě ‚exodus’ znamená, když Guthrie dovedl naše předky na Demeter.“

Chlapec dychtivě přikývl. „A předky Luňanů, kteří žijí na asteroidech.“

„To není tak docela pravda. Mohli pravděpodobně zůstat. Ale nebyli by šťastní, vzhledem k tomu, jak se vše změnilo, a i samotný Fireball měl brzy přestat existovat.“

„Kvůli těm strojům?“

„Ne, ani to není pravda. Nezapomínej, že lidé měli stroje toho a onoho druhu po celé věky. Vyráběli stále lepší a lepší stroje, dokud konečně nezačali stavět roboty, které mohly být naprogramovány, aby pracovaly bez lidské kontroly. A pak nakonec postavili sophotekty, stroje, které dokážou myslet a vědí, že myslí, stejně jako ty a já.“

Nyní v chlapcově hlasu zazněl slabý nádech strachu.

„Ale ty so-pho-tekty se samy ještě vylepšily, že?“

Otec mu položil ruku na rameno. „Neměj obavy. Nemají sebemenší touhu nám škodit. Kromě toho jsou daleko odtud, v solární soustavě. Ano, Země začala záviset na kyberkosmu, na všech těch úžasných strojích, pracujících a… přemýšlejících… společně. To učinilo Zemi velmi odlišnou od toho, co máme tady.“

Filozof ustal, protože věděl, jak snadno v dětech klíčí strach, a narůstá, dokud se nezmění v noční můru. Už tak zmírnil své výroky. Nevěděl, co kyberkosmos lidstvu věstil. To nevěděl nikdo, možná ani on samotný.

„Ale mluvíme přece o Zemi,“ řekl. „Všechny země tam jsou ve Světové federaci, a Mírový úřad mezi nimi udržuje mír, a nikdo nemusí mít hlad, být nemocný nebo žít ve strachu.“ Uvažoval, kolik eufemismu se asi v této větě skrývá, protože mluvil o světě tak vzdáleném, že sem od té doby, kdy Guthrie utratil celé bohatství Fireballu za přepravu hrstky kolonistů, nepřiletěla žádná další loď. Komunikace s ním byla prakticky přerušena. „A my jsme právě tak odlišní, svým vlastním způsobem, od toho, čím byla kdysi Země,“ dokončil.

Do místnosti vešla chlapcova matka. „Je čas jít spát,“ řekla mu. „Polib tátu na dobrou noc.“

Filozof zůstal v místnosti, pohroužený v meditace. Za oknem ve starém stylu nastal fialový soumrak, protože druhé slunce bylo

vysoko, vzdálené na své oběžné dráze. Filozof vstal a přešel ke svému stolu. Chtěl zaznamenat veškeré myšlenky, které ho napadly, když sem ta zpráva dorazila. Ještě stále byly nejasné, ale doufal, že se mu podaří zapsat něco užitečného, dopis muži, kterým se jeho syn stane. Postupně s tím začal.

Jen málokdo z nás někdy pochopí, co se začalo odehrávat – možná nikdo.

Určitě nedokážeme předvídat, jak daleko a jak mocně dosáhnou následky: jestli mezi komety, nebo až mezi hvězdy. Nějaký muž a žena pátrali zpátky v čase, zmatení, pronásledovaní, sami. Dva životy se setkaly přes smrt a staletí. Ptát se, co to znamená, je nesmyslné. Neexistuje osud. Ale někdy existuje hrdinství.

1

„Lilisaire, Strážkyně Mare Orientalis a Kordillery, zámek Vysokij, povolává kapitána Iana Kenmuira, ať je kdekoli. Přijďte, potřebuji vás.“

Nosný paprsek přenesl její vzkaz z Měsíce miliony kilometrů daleko, dokud nedosáhl komunikačního centra na Ceresu. Pak lov začal.

V této vzdálenosti plavidla jen zřídkakdy udržela nepřetržitý kontakt s jakoukoli stanicí kontroly provozu. Komputer na velkém asteroidu věděl pouze, že Kenmuirova loď se těch posledních sedmnáct měsíců pohybovala mezi Jupiterovými měsíci. Poslal bleskový dotaz svému dvojčeti na Himalii, desátém měsíci planety. Prostřednictvím dalšího relé strávila odpověď na cestě skoro hodinu. Loď opustila Jupiterovu říší před jedenácti denmmi cykly a směřovala k jistému menšímu tělesu.

Vzhledem k letovému plánu, který si Kenmuir zaregistroval, trval výpočet směru laserového paprsku, který ho dostihne, pouhou mikrosekundu. Uvnitř tak obrovské sítě, jakou byl kyberkosmos, probíhaly takové robotické funkce mnohem automatičtěji, než kdyby je řídili lidé z masa a kostí. Mysli strojů byly všude.

A přece byl kyberkosmos vždycky Jediný.

Loď zprávu přijala. „Vzkaz pro kapitána,“ řekla.

Kenmuir a Valanndray hráli dvojitý chaos. V nádrži před nimi vířily různobarevné úlomky. Jejich prsty, vedené spíš intuicí než rozumem, hbitě přebíhaly po klávesnicích. Tvary v nádrži se neustále měnily. Pohlceni hrou, hráči rychle a mělce dýchali vzduch, který si navolili, chladný a provoněný vůní borovic. Velké audiovizuální záznamové zařízení za zády, pohled na Anders, skály, oblohu a sníh unášený ostrým větrem, ignorovali.

Loď promluvila.

„Konec hry!“ vyštěkl Kenmuir. Zápas o stabilní konfiguraci ztuhl na místě.

Kratičký okamžik uvažoval, než se rozhodl. „Vezmu si to u hlavního pultu. To nemíním jako urážku. Může to být soukromá záležitost.“ Pozdě si uvědomil, že by tato omluva vyzněla lépe, kdyby ji pronesl v luňanštině.

Pocítil úlevu, když na to jeho pasažér odpověděl v anglu. „Chápu. Tajemství je vzácné, protože je ho nedostatek, že?“ Jestli byl jeho tón poněkud jízlivý, nebylo to na škodu. Oba muži spolu vycházeli docela dobře, ale začalo se projevovat napětí z dlouhé mise, a nejednou se už do sebe pustili. Koneckonců nebyli stejného druhu.

Nebo je to možná naopak zachránilo, blesklo Kenmuirovi hlavou jako už častokrát předtím. Dvojice terránských mužů jako on uzavřená spolu týdny nebo měsíce bez jakékoli další společnosti by se buď stala duševními bratry, nebo by si šla navzájem po krku. Dvojice Luňanů jako Valanndraynu, těžko říct. Ale pravda byla, že ani jeden z nich zatím neshledal svého společníka k zešílení předvídatelným.

Kenmuir pochyboval, že je jejich příležitostná setkání se sophotekty uklidnila. Neorganická inteligence – stroj bez svědomí, pokud jste chtěli uvažovat, v těchto termínech byla příliš cizí pro ně pro oba.

Pokrčením ramen tuto myšlenku odbyl a zamířil do chodby.

Loď kolem něho šuměla: zvuky ventilace, chemické recyklace, samoúdržby celé konstrukce. Necítil žádné chvění způsobené akcelerací; paluba pod jeho nohama zůstávala nehybná, s jednou šestinou pozemské gravitace – jako by byl na Měsíci. Chodba blikala chromatickými abstrakcemi podle Valanndrayova výběru. Když byla s výběrem dekorací řada na Kenmuirovi, obvykle si vybral scény ze svého rodného světa, současné, historické nebo fantaskní.

Když musel sestoupit dolů, použil raději žebříku než výtahu. Byl ochoten učinit cokoli, co mu pomáhalo se udržet ve formě. Velitelská kabina ležela nedaleko středu sférického trupu. Její nitro zobrazovalo okolní prostor. Sluneční záření bylo značně ztlumeno, obrazy hvězd naopak zesílené. Jupiter zářil jako lampa, slunce bylo malý disk lemovaný plamennými jazyky. Kenmuir se usadil k hlavní řídicí

desce. „Zobrazit vzkaz," přikázal.

Jeho hlas zazněl v okolním tichu až příliš hlasitě. Na okamžik znovu pocítil hořkost. Velitelská kabina! Řídicí deska! Řekl lodi, kam a jak má letět, a ona udělala zbytek. A její mysl byla přitom úzce limitována. Sophotekt vyššího řádu by od něho nepotřeboval vůbec nic. Nenapadal ho žádný nouzový stav, který by i toto plavidlo nedokázalo zvládnout samo, ledaže by šlo o něco totálně destruktivního.

Přelétl pohledem hvězdy na jižní obloze a zastavil se na Alfě Centauri. Pronikla jím touha. Tam žili potomci těch, kteří následovali Ansona Guthrieho do nového světa, a tak úchvatná cesta bude sotva někdy zopakována. Alespoň odtud. Možná najdou cesty k jiným sluncím jejich potomci. Budou muset, jestli mají přežit svou zničenou planetu. Ale k tomu ještě dlouho nedojde, a zatím, zatím –

„Seber se, starý blázne," zamumlal Kenmuir. Sebelítost byla opovrženíhodná. Cestoval kosmem, a světy kroužící kolem slunce by měly postačovat kterémukoli člověku. Měl by za to Lilisaire poděkovat.

Kysele se usmál. Vděčnost byla irelevantní. Luňané měli své důvody, proč udržovali co největší lidský štáb obou ras při svých kosmických operacích. On, Terránec, sloužil přesně vymezenému účelu, ani ne tak proto, že snášel vyšší zrychlení než oni, ale spíš jako poradce, řešitel potíží a partner inženýrů. Nějaký sophotekt s podobnými schopnostmi by nebyl nezbytně lepší, říkal si divoce, a jestli on sám závisel na systémech podporujících život, tak co? Stroj měl také své potřeby.

Tyto myšlenky mu proběhly myslí ve zlomku sekundy. Pak upoutal jeho pozornost vzkaz, a těch pár slov na něho velmi zapůsobilo. Chvíli jen seděl.

Lilisaire ho potřebovala zpátky. Okamžitě.

Očekával zprávu týkající se jeho úkolu. Číst ji ve své izolaci by mu bylo poskytlo impulz, iracionální, náhlé přání na pět nebo deset minut uniknout. Takové pocity ve vás za dva roky cesty narostou.

Ale Lilisaire jen chtěla, aby se okamžitě vrátil.

„Klid, mládenče, klid,“ zašeptal. Zapomeň na lásku a rozkoš a všechny ostatní emoce, které se jí týkají. Uvažuj. Nevolala ho k sobě pro jeho sladké potěšení. Mohl hádat, o jakou krizi jde, ale k čemu by to bylo? Musí se jednat o něco závažného, když ji to přimělo přerušit jeho misi, na niž ho sama vyslala. Ať byli luňanští magnáti jakkoli ziskuchtiví a nestálí, svůj podnik Venture brali všichni nanejvýš vážně. Aliance podnikatelů byla jejich jedinou a poslední nadějí udržet svou aktivní přítomnost v hlubokém kosmu.

Nepřítomně, skoro bezmyšlenkovitě si vyvolal obraz svého cíle. Nyní byl asi šest milionů kilometrů od něj. Při současné úrovni decelerace by se tam loď dostala během dalšího denního cyklu.

Na obrazovce se objevil zvětšený a zesílený obraz asteroidu, kalně červeného, pokrytého krátery, vrhajícími stíny v drsném slunečním světle. Ve srovnání s menšími měsíci Jupitera, kde předtím s Valanndrayem pracovali, byl tento úplným trpaslíkem.

Nicméně, nějaký robotický prospektor zde objevil zdroje, které stály za vytěžení, ne led a organické látky, ale železné a aktiniové rudy. Pracovní tým čekal na lidmi řízené roboty, samozřejmě, ne na sophotekty, nýbrž na stroje nemyslící, nevědomé, i když obratné a přizpůsobivé. Obraz ukázal přistávací pole, shluk přístřešků, třpyt vyleštěného kovového povrchu.

Nedaleko se tyčila kostra generátoru štítu, dost velkého pro vytvoření polí, aby uchránila před částicemi radiace nejen kosmické plavidlo, ale i celé důlní pracoviště. Presto byl malý ve srovnání s těmi, které Kenmuirovi dovolily navštívit Ganyméd a přežít.

Návštěva, a krátká. Tamní osadníci byli sophotekty, protože v takovém prostředí mohly fungovat jen stroje; a jen stroje, které myslely, uvědomujíce si samy sebe, se dokázaly vyrovnat s tamními častými děsivými překvapeními. Podle zákona byly velké vnitřní satelity Jupitera územím Kosmické služby Světové federace. V praxi náležely kyberkosmu.

Kenmuir tuto vzpomínku zapudil a vstal. Srdce mu bušilo. Být znovu s Lilisaire, už brzy, brzy! Dobrá, i když jeho pocity byly spíše chlapecké, mohl držet slovo jako muž. Vrátil se do rekreační

místnosti.

Valanndray tam stále byl a hrál si s různými variacemi orbitální mechaniky. Obrátil se k pilotovi. Jeho slonovinově bledá tvář s jemnými kostmi se tyčila asi deset centimetrů nad Kenmuirovou. Na této cestě odložil svůj pestrý oděv a oblékl si kombinézu, ale ta byla z temně modrého perluxu a zářila fosforeskujícími záblesky. Na obrazovce za ním padal sníh. „Takže, kapitáne?“

Kenmuir se zastavil. Na pozemšťana byl vysoký, ale přesto mu dlouho trvalo, než ho Luňanova výška přestala zastrašovat. „Překvapení. Obávám se, že se ti nebude líbit.“ Odříkal mu vzkaz. Uvnitř si zpíval.

Valanndray zůstal nehybný. „Skutečně obrat,“ řekl konečně bezvýrazně. „Co navrhuješ?“

„Vysadím tě se zásobami a vybavením a poletím na Lunu. Co jiného?“

„Tedy vysazení.“

„Ne, počkej. Přirozeně zavoláme a vysvětlíme situaci, jestli to už v hlavním stanu nevědí.“

Velké šikmé oči se mu zúžily. „Ne. Federálové by to zachytili.“

Kenmuir chtěl být prostě taktní. Po společně strávených měsících nabyl dojmu, že je jeho společník v různých směrech velmi zranitelný. Valanndraye možná mrzelo, že ho je druhý muž tak rychle ochoten opustit.

Právě tak byl Kenmuir už unavený jeho studeně nepřátelskými poznámkami o Světové federaci, a tahle byla směšná. Samozřejmě, Luňany nijak netěšilo, když jejich svět přešel zpět pod vládu generálního guvernéra jmenovaného Světovou federací. V mnoha z nich, možná ve většině, nad tím dodnes přetrvával hněv. Ale proboha, jak dlouho před jejich narozením k této změně už došlo? A jejich touha po „nezávislosti“ byla scestná. Co za dobu své existence zplodily národní státy jiného než válku?

„Zpráva přišla v otevřené řeči, protože musela, abychom si ji mohli přečíst,“ řekl Kenmuir. „Nemáme na palubě kryptografické vybavení, že? No dobrá, tak je teď v databázích. A co? Kdo se o to

stará? Když si jí někdo všimne, pošle ji Mírovému úřadu? Nemyslím, že lady Lilisaire připravuje vzpouru.“

Uvědomil si svůj sarkasmus a zmírnil. „Ano, oznámíme to Venture, ačkoli se odvažuji říct, že to ona sama už udělala. Měli by poslat další loď a nějakého parťáka pro tebe. Během týdne nebo dvou, řekl bych.“

Ulevilo se mu, když ve tváři Luňana nespatřil hněv. Valanndray místo toho na astronauta hleděl, jako by studoval nějakého cizince. Viděl muže v hnědožluté kombinéze, štíhlého až k vyzáblosti, s velkýma kostnatýma rukama, úzkou tváří a vyčnívajícím nosem, krátce zastřiženými pískovými prošedivělými vlasy, ostrými vráskami kolem úst a vějířky vrásek v koutcích šedých očí. Kenmuir se pod tímto pohledem cítil trapně a neohrabaně. Byl dostatečně rozhodný, kdykoli se měřil s přírodou, kosmem nebo stroji, ale v lidských záležitostech propadal plachosti.

„Páni z Venture nebudou mít velkou radost,“ řekl Valanndray.

Kenmuir vykouzlil úsměv. „Samozřejmě. Narušené plány, mimořádné náklady.“ To všechno je stejně zanedbatelné, pomyslel si. Sdružené společnosti a kolonisté ve skutečnosti nesoupeřili s Kosmickou službou a jejími sophotekty. Ani nemohli. Při životě je v zásadě udržovaly jen příspěvky a podpory od bývalých aristokratických rodin a od méně významných Luňanů, kteří s nimi obchodovali z luňanské pýchy. A přece jejich společnosti umíraly, ubývalo jich, stejně jako Luňanů samotných. Kenmuir se přiměl k věcnému tónu. „Ale lady Lilisaire mezi nimi představuje mocnost, možná větší, než ty nebo já víme.“ Srdce se mu znovu rozbušilo.

Valanndray roztáhl prsty. Terránec by byl pokrčil rameny. „Může nad nimi mít převahu, to ano. Leť, kapitáne.“

„Je mi to líto,“ řekl Kenmuir.

„Není,“ odsekl Valanndray. „Mohl jsi proti tomu příkazu protestovat. Ale to ne, ty poletíš, a větším tahem, než je pozemská gravitace.“

Proč ta hořká nevole? Vytvořili s Kenmuirem výkonné partnerství a dobře spolu vycházeli. Nově příchozí bude potřebovat

čas, aby se přizpůsobil. Pozemšťan měl pocit, že se za tím skrývá něco jiného.

Žárlil snad Valanndray na to, že chtěla Lilisaire Kenmuira a ne jeho, ačkoli byl Kenmuir cizí zaměstnanec, a Valanndray její příbuzný, příslušník jejího fyle[1]? Jak dobře znal pilot tuto luňanskou marnivost, a jak dobře se jí naučil vyhýbat!

Nebo snad šlo o nějaký jiný druh žárlivosti? Kenmuir tuto otázku potlačil. Když jednou Valanndray v hovoru zabrousil do erotických oblastí, Kenmuir rychle změnil téma, a podobná situace už pak nikdy znovu nevyvstala. Bylo docela možné, že mu jen špatně rozuměl. Kdo z jeho druhu kdy nahlédl do hloubi srdce nějakého Luňana? V každém případě měli quivir, aby své napětí odventilovali. Kenmuir nevěděl, jaké pseudozkušenosti si Valanndray pro sebe v boxu snů vyvolával, stejně jako nemluvil o svých vlastních.

„Jestli nesouhlasíš, můžeš se vrátit se mnou," řekl. „Máš na to právo." Na Měsíci měli závazky mezi nadřízenými a podřízenými svou váhu, ale šlo spíš o sílu řeky, neustále se měnící.

Valanndray zavrtěl hlavou. Dlouhé platinové kadeře kolem uší se mu nevlnily jako Kenmuirovi. „Ne. Zabýval jsem se týdny tím asteroidem, abych o něm získal všechny dostupné informace. Nikdo mě nemůže pohotově nahradit. Kdybych se jich zřekl, byla by Federace právě o tolik bohatší, o tolik mocnější než můj lid."

Kenmuir si vzpomněl na rozhovory, které spolu vedli, a jiné, které vedl s ostatními, na Měsíci, Marsu, v pásu asteroidů, na měsících Saturnu a Jupitera. Bylo jich málo, těch luňanských astronautů a kolonistů, ve srovnání s Terránci. Jejich bohatství bylo nuzné v porovnání s tím, jež ovládaly stroje jménem terránského druhu. Ale kdyby se v hněvu spojili a pozvedli všechny své zdroje, mohli by způsobit katastrofu, jakou historie ještě nepoznala.

Ne, dost. Fantazíroval. Ignoruj Valanndrayova poslední slova. Žádná revolta se nechystá. Válka je hrůzou dávné minulosti, jako

---

[1] Fyle, z řec. phyle – kmen, k němuž staří Řekové příslušeli podle rodové příbuznosti, později podle místa svého bydliště. (Pozn. překl.)

nakažlivá choroba. „To je od tebe loajální," odvětil Kenmuir.

„Mám svou zvláštní vizi budoucnosti," řekl mu Valanndray. „Až přijde čas, budu potřebovat sílu v radě. Tady jí část získám." Jeho přiznání bylo ryze luňanské. „Je mi líto, že ztrácím tvou pomoc v konečné fázi naší cesty, ale leť, kapitáne, leť."

„Ech, ať mě lady povolává z jakéhokoli důvodu, musí to být dobrý důvod. Pro dobro Měsíce –"

Valanndray se zasmál. Kenmuir zrudl. Dobro Luny? To je sotva luňanská představa. Nanejvýš dobro jejich rodu. Přesto to však s sebou mohlo přinést prospěch celé rase.

„Pokud jde o mě," řekl Valanndray, „budu na to myslet. Naši hru můžeme dokonat později. Při večerní hlídce, kapitáne." Položil si pravou dlaň na hruď, zdvořilý pozdrav, a vyšel ze dveří.

Kenmuir stál chvíli sám. Lilisaire, Lilisaire!

Ale proč chtěla po svém boku jeho, někoho tak bezvýznamného a nedůležitého?

Kvůli Habitatu? Byl tak daleko a zaměstnán, že o tomto projektu zachytil jen prchavé zmínky. Zdálo se, že vláda Federace k němu s konečnou platností přistoupila. To na Luně vyvolá zuřivost – strojírenský výkon, který umožní masovou imigraci ze Země – ale co by s tím mohl on dělat?

A co by *měl* dělat? Nebyl žádný rebel, žádný ideolog, jen prostý a mírumilovný člověk, který pracoval ve Venture, protože měla zaměstnání pro Terránce, jež byli raději venku mezi hvězdami než kdekoli jinde.

Měl by poslat paprsek na Ceres a požádat o aktualizaci Zpráv sluneční soustavy se zvláštním zaměřením na Habitat.

Ne. Zamrazilo ho. Jeho žádost by mohla vzbudit pozornost. Nebo možná ne. Ale pokud kyberkosmos neustále skenoval své databáze a hledal významné vzájemné vazby, nejspíš by to tak dopadlo.

Tak co tedy? Nezamýšlel přece nic ilegálního.

Ale i tak udělá lépe, když o tu aktualizaci žádat nebude. Počká, až se dostane na Lunu.

Návrat tam mu připadal skoro jako cesta domů. Ten prostor byl

jeho, to byl on. Tady byl sám sebou. Z výstřižkové databáze si vytáhl veškeré knihy a dramata, hudbu a vizuální umění, jaké si přál. Přemýšlel a nerušeně vyvolával své vzpomínky, tu a tam si šeptaje nějaké jméno. Na přepážce kabiny viselo několik obrázků. Zobrazovaly močál na Vysočině z jeho dětství, Velký kaňon v Coloradu, jak ho sám vyfotografoval; jeho rodiče, už léta mrtvé; Dagny Beynacovou, mrtvou už celá staletí.

Ze skříňky vytáhl láhev a nalil si brandy. Neoddával se osamělému pití, ani nevyhledával potěšení v drogách. Přísně si odměřoval i svůj čas strávený v quiviru. Dost tvrdě se poučil, že musí. Nyní se ale potřeboval uvolnit.

Posadil se, opřel se a položil si nohy na stůl. Tato poloha byla v plné pozemské gravitaci pohodlnější. Ano, zpátky na Lunu poletí určitě s tímto zrychlením, a možná i vyšším. Zpráva od Lilisaire znamenala, že může klidně plýtvat energií. Nebude proto potřebovat centrifugu, aby si udržel svalový tonus. Samozřejmě neustane ve svých válečných cvičeních. Pokud jde o zbytek času, mohl by si číst nebo si přehrávat svá oblíbená klasická díla a tak dál a tak dál. Právě teď si vyvolal Bachův Druhý braniborský koncert. Jeho vkus směřoval do minulosti.

Jakmile se rozezněly tóny hudby a jeho krevním řečištěm se začal rozlévat likér, vyhledal očima portrét Dagny Beynacové a ulpěl na něm. Její postava na něj vždycky působila heroickým dojmem. Nebyl si jist proč. Ovšem, věděl, čím byla, četl tři její životopisy a nacházel upomínky na ni všude na Luně, ale jiní byli přece také významní. Bylo to jejím spojením s Ansonem Guthriem? Nebo zčásti tím, že se trochu podobala jeho matce?

Už po tisící o ní uvažoval. Obraz byl pořízen, když byla v raném středním věku. Stála, na pozemskou ženu vysoká, 180 cm, na pozadí skleníku, kde rostliny dosahovaly v lunární gravitaci extravagantní velikosti. Rysy měla trochu příliš výrazné na klasickou krásku, vysoké a široké lícní kosti, mírně zahnutý nos, plné rty a okrouhlou bradu. Daleko od sebe posazené modré oči hleděly zpříma pod hustými rudými vlasy s nádechem do bronzova. Po polovině života,

kdy byla vystavena působení slunce, počasí a radiace, zůstávala její pleť světlá. Slyšel její hlas. Byl hluboký, se stopou „whiskového tenoru“, jak tomu říkala.

Kdyby její duch, stejně jako duch Guthrieho, zůstal na světě dodnes, co by ti dva spolu nezvládli? Ale ne, pokud se týkalo jí, nařídila zapomnění. A ona ve své moudrosti nepochybně věděla, co dělá.

Těžko uvěřit, že byla kdysi také mladá, zmatená, bezmocná. Kenmuir se přistihl, jak jeho představivost čím dál víc sklouzává do minulosti. Byla mu útočištěm před přítomností a budoucností. V sevření skutečnosti a logiky mu připadalo, že směřuje do horších problémů, než kdokoli očekával.

2

Pro místní média to byla vždycky událost, když Anson a Juliana Guthriovi navštívili Aberdeen ve Washingtonu. Miliardáři, kteří se sami vypracovali, nebyli k vidění každý den, zvlášť v malém přístavu, a vůbec ne poté, co zmizel halas na podporu nedalekého Hoquiamu. Ne že by se tento pár okázale předváděl. Naopak, pronajali si běžné ubytování a během svého pobytu – obvykle krátkého, odvoláváni svými obchody – se pokud možno neobjevovali na veřejnosti. Hodnostářům a celebritám, kteří se pokoušeli proniknout do jejich společnosti, se dostávalo více či méně zdvořilého odmítnutí. Místo toho trávili Guthriovi čas společně se Stambaughovými, a později s Ebbesenovými. To také budilo údiv. Co by mohli mít společného s lidmi, kteří tvrdě pracovali, aby si vydělali na skromné živobytí?

„To je nám jedno, je nám spolu dobře," řekl kdysi Guthrie nějakému reportérovi. „Má žena ani já jsme se nenarodili se stříbrnou lžičkou v ústech. Naše zázemí se od těchto lidí tak neliší. Známe je už léta, a staří přátelé jsou nejlepší, jako staré boty, ech?" Jejich přátelé řekli v podstatě totéž každému, kdo se jich na to ptal. Komunita se to naučila přijímat. A jak se měnila politická situace, jejich závist ustávala.

Tento vztah se začal jevit skutečně pozoruhodným, když Guthriovi vsadili všechno, co měli, na Bowenův laserový urychlovač a založili Fireball Enterprises. Jejich neúspěch by byl mohl být skoro tak gigantický jako úspěch, i když by byl méně přínosný. Ale po sedmi letech už jejich společnost ovládala kosmickou aktivitu v blízkosti Země a připravovala lodi, které se vypraví sklízet bohatství sluneční soustavy. Přesto se ale stále vraceli do Aberdeenu a byli hosty ve stejných malých domech.

Nakonec pozvali mladou Dagny Ebbesenovou, aby s nimi jela na pobřeží na krátkou dovolenou. O staletí později dokázal Ian Kenmuir pochopit mnohem lépe než její sousedé, co bylo skutečným

důvodem, a co se ve skutečnosti odehrálo.

Na počátku dívka čerpala sílu a podporu spíš od ženy. Ke konci ale Juliana odtáhla svého manžela stranou a zamumlala: „Potřebuje s tebou hovořit soukromě. Vezmi ji na procházku. Dlouhou."

„Ech?" Anson pozvedl huňaté obočí. „Proč myslíš?"

„Já si to nemyslím, já to cítím," odvětila Juliana. „Mě má ráda, tebe uctívá."

Vrátil se v myšlenkách k jejich vlastní dceři – byla nyní šťastně vdaná v Quitu, ale vzpomínal si na jistá její zoufalá vyznání – a po chvíli přikývl. „Dobře. Nevím, jak to zvládnu, ale dobře."

Když zahřměl na Dagny: „Hej, vypadáš tak špičatě jako Mount Rainier. Pojďme spolu trošku na slaný vzduch," začervenala se.

Lázně byly staré, tvořené šindeli pokrytými chatami mezi stromy. Za silnicí, která vedla kolem, zářil pod stříbrnou oblohou věčně zelený les. Po útesu vedly schody dolů na pláž lemovanou bílým příbojem. Ve vzduchu plachtili rackové a vznášela se vůně moře. V těchto těžkých dobách měla Guthrieho společnost celé toto místo pro sebe.

Zamířili k severu. Chvíli šli mlčky. Tvořili zvláštní pár, nejen kvůli věku. On byl velký a robustní. Nad jeho drsným, zbrázděným obličejem trčely řídnoucí načervenalé vlasy. Její dlouhé vlasy zářily. Byla štíhlá a lehkonohá, ve skvělé kondici. Když objevila nedotčený písečný dolar[2], s radostným zavýsknutím ho sebrala. Bylo jí, koneckonců, právě šestnáct.

„Tu máš." Strčila ho Guthriemu do ruky. „Pro tebe, Uncansi."

Přijal, ale zeptal se: „Nechceš to sama, jako suvenýr?" Začervenala se. Sklopila oči. Sotva ji slyšel: „Prosím. Tobě a… a tetičce, něco na památku ode mě."

„Tak dobře, díky." Stiskl jí krátce ruku, pak ji zase pustil a vsunul si disk do kapsy bundy. „Muchas gracias. Ne že bychom na tebe bez toho zapomněli."

---

[2] sand dollar– mořský živočich, jehož kostra připomíná velkou minci; příbuzný hvězdici

Mazlivou přezdívku odvál vítr, jak by to byl sám čas. Pocházela z doby, kdy ještě nedokázala zcela vyslovit „strýček Anson“[3]. Šli dál po vlhkém písku, a voda jim téměř smáčela nohy.

„Prosím tě, neděkuj mi!“ vykřikla náhle.

Vrhl na ni pohled. „Proč bych neměl?“

V očích se jí zatřpytily slzy. „Udělali jste toho pro mě tolik, a já, já jsem pro vás neudělala nikdy nic. Nemůžu ti ani dát škebli?“

„To samozřejmě můžeš, zlatíčko, a my jí poskytneme dobrý domov,“ odpověděl. „Jestli si ale myslíš, že Julianě a mně něco dlužíš, dej raději někdy něco někomu jinému, kdo to potřebuje.“ Odmlčel se. „Ale ty nic nedlužíš, vážně ne. Přinesla jsi nám spoustu radosti. Vlastně patříš ze všech praktických hledisek do naší rodiny.“

„Jak to?“ řekla napůl vyzývavě, napůl polekaně. „Proč?“

„Nu,“ řekl opatrně. „Znám se velice dlouho s tvými rodiči. Tvou matku znám od té doby, kdy byla malá holčička, a když si ji vzal tvůj táta, měl jsem radost, jaké udělala štěstí. Juliana souhlasila.“ Odvážil se usmát. „Očekával jsem, že mu bude říkat „kámo“, dokud mi nepřipomněla, že Aussies[4] tak už dnes nemluví, pokud si zrovna nedělají legraci z nějakého turisty.“

„Ale my, my jsme nikdo.“

„Nesmysl. Lidé jako vy neberou almužny, nepotřebují je. Kdybych jim pomohl, šlo by o obchodní nabídku.“

Ve svém životě už poznala i něco jiného. Helenin otec byl kapitánem rybářského člunu, dokud rybářství neupadlo. Guthrie vložil jako tichý partner kapitál do jeho podniku, aby mohl začít provádět charterové plavby v úžině Juan de Fuca a mezi ostrovy. Nějaký čas přiměřeně prosperoval. Sigurd Ebbesen, přistěhovalec z

---

[3] V angličtině „Uncle Anson“, odtud její zdrobnělina „Uncans“. (Pozn. překl.)

[4] Aussies (sl.) – něco jako „Australáci“, v australském slangu se tak nazývají sami Australané. (Pozn. překl.)

Norska, se stal jeho prvním důstojníkem, pak jeho zetěm, a pak, s další finanční pomocí od Guthrieho, partnerem a kapitánem druhého člunu. Ale podnik zkrachoval, když zkrachovala celá severoamerická ekonomika. Starý pán mohl odejít na skromný odpočinek. Sigurd přežil jen proto, že Guthrie přesvědčil mnohé ze svých společníků a zaměstnanců, že je to příjemný způsob, jak si užít prázdnin. Nicméně Dagny, první dítě ze dvou, musela po skončení školy pracovat jako kuchařka. Udělala si zkoušky na palubáře, pak na strojníka, stále neplacená, a každou bezoblačnou noc vzhlížela toužebně ke hvězdám.

„Ne," zaprotestovala. „Ne obchodní, ve skutečnosti ne. Jsi, jsi p- prostě dobrý –"

Zajíkla se. Polkla, protřela si kotníky ruky oči a vykročila rychleji.

Guthrie s ní vyrovnal krok. Ponechal jí sto metrů mlčení, rušeného jen šumem větru a příboje, než jí položil ruku na rameno a řekl: „Přátelé jsou přátelé. Já neměřím ničí hodnotu podle jeho konta v bance. Já sám jsem byl taky zatraceně často chudý."

Prudce se zastavila. „Promiň! Nechtěla jsem –"

„Samozřejmě." Tvrdé rysy mu změkčil úsměv. „Tak dobře tě přinejmenším znám." Povzdechl si. „Přeji si, aby to bylo lepší. Kdybych vás, lidi, mohl vidět častěji než při občasných krátkých návštěvách –" Odmlčel se.

Přinutila se ke klidu, ačkoli svírala dlaně; zpříma se na něho podívala a řekla téměř vyrovnaně: „Tak bys mě možná dokázal dostat z té kaše, do které jsem se sama dostala? Tos chtěl říct, Uncansi? Pravděpodobně máš pravdu."

Znovu se usmál, jedním koutkem. „Nemůžeš za to sama, muchacha. Měla jsi nadšenou pomoc."

Zčervenala. „Nechovej k němu nenávist. Prosím tě, ne. Nikdy by nebyl…kdybych já – kdybych ne –"

Guthrie přikývl. „Jo. Rozumím. Taky, když se ke mně ta zpráva dostala, jsem se nad tím trochu zamyslel. Láska a rozkoš, a taky pokus o menší rebelii, co? Bill Turshaw je podle všeho slušný hoch.

Taky docela bystrý. Možná si najmu nějaké očko, aby se na něho podívalo, a jestli se ukáže jako slibný – Ale to až později. Právě teď jste příliš mladí, než abyste se mohli vzít.“

„Tak co bych měla dělat?“ zeptala se ho.

„Proto jsme tě sem přivezli, aby ses rozhodla,“ připomněl jí.

„Táta a máma –“

„Jsou unášeni jako loď se zlomeným kormidlem, ubohé duše. Ano, budou při tobě stát, ať se rozhodneš jakkoli, bez ohledu na to, co říkají posmívající se sousedé, a co dělá vláda, jenže to není rozumný kurz. Musí myslet také na tvého bratra. Kdoví, jak bys to snášela ve škole, vzhledem k podivné zbožnosti, která tuto zemi nyní ovládla.“

Podivila se. „Zbožnosti? Obnova se nestará o Boha.“

„Měl jsem říct puritanismus,“ zavrčel. „Masochistický diktát, že máme být všichni stejní. No jistě, dnes jsou módní termíny ‚životní prostředí‘ a ‚sociální spravedlnost‘, ale to je pořád ta samá bezútěšná sračka, jak kdysi Churchill nazval rovnost v bídě. A Bismarck, ještě před ním, řekl, že Bůh dohlíží na blázny, opilce a Spojené státy americké, ale když Severoamerická unie zvolila Obnovu, mám podezření, že boží trpělivost došla.“ Pokrčil rameny. „No nic,“ řekl. „Jsi těhotná. Je to dost šokující, v současném národním klimatu, ale ty se navíc zdráháš být zodpovědná k životnímu prostředí, tedy nechat své těhotenství ukončit.“

„Život,“ zašeptala. „Nežádala jsem o něj. A on, on mi důvěřuje. Copak je to bláznivé?“

„Ne. Ukončení znamená, že ten život otráví a vyženou ho z tebe. Kdybys čekala déle, tak mu rozdrtí lebku, rozřežou ho a vytáhnou z tebe násilím. Jo, někdy se to může zdát nezbytné, a nyní je lidí příliš mnoho. Ale když na polovině planety umírají hladem, nemocemi a následkem vládních akcí, předpokládám, že si pár nových malých životů můžeme dovolit.“

„Ale já –“ Zvedla ruce dlaněmi vzhůru. „Co můžu dělat?“ Sevřela prsty. „Cokoli řekneš, Uncansi.“

„Jsi hrdá,“ poznamenal. „A zdá se mi, že je to všechno z tvé

strany protest proti té dusivé zatuchlosti všude ve světě. No, probírali jsme to s Julianou několik dní. Nechtěli jsme na tebe nikdy vyvíjet tlak, ať v tom či onom směru. Chceme jen pomoci. Ale nejdříve jsme tě museli přimět, abys věděla sama, co chceš, že?“

„Mohla jsem vám to říct kdykoli… lépe než kdokoli jiný.“

„M-m-možná, protože jsme se spolu neviděli příliš často.“

„Možná, Uncansi. Co bych podle tebe a tetičky měla udělat?“

„Mít to dítě. To je zatraceně dobré rozhodnutí. Juliana je přesvědčená, že když to neuděláš, bude tě to navždy strašit. Ne že by sis tím zničila život, ale nikdy se nebudeš cítit úplně šťastná. Věř pohledu Juliany. Kdyby mě nevedl při jednání s lidmi, byl bych pobuda, nula a povaleč.“

„Ty mi rozumíš. Otevřel jsi mi oči.“

„Ale kdepak. Prostě jsem poznamenal, že když uvážíme, jak vypadá plemeno blbců a kolektivistů, pak by se DNA jako tvá a Billova neměla vylévat do záchodu.“ Jeho tón, úmyslně drsný, teď zjemnil. „No nic, pomohli jsme ti vyřešit tvůj zmatek. Teď je řada na mě. Dohodli jsme se na tom co a proč, teď se musíme dohodnout jak.“

Klopýtla. Znovu se narovnala, polkla a pohlédla do dálky, než se tiše zeptala: „Ty si nemyslíš, že bych si to dítě měla nechat u sebe, že ne?“

„Ne. Nejsi připravena se k něčemu upoutat. A to podle mě nebudeš nikdy, pokud se nedostaneš na to pravé místo, kde budeš mocí opravdu využít své schopnosti. Bude to těžké, vzdát se toho mladého tak brzy po narození, ale to přebolí. Chápej, seženeme nejlepší možné pěstouny. Peněz na to mám dost. Ne v téhle zemi, pod tímhle mizerným a blbým režimem, ale v zahraničí, možná v Evropě. Neboj se, najdu si cestu, jak obejít zákony. Budeš vědět, že jsi jednala správně, a budeš na to moci v klidu zapomenout.“

Znovu ho krátce uchopila za ruku. „Děkuji.“

„No, a co s tebou?“ pokračoval metodicky. „Měli bychom tě odsud vzít, nastálo.“

Ztuhla. Sevřeným hlasem řekla: „Ne. Řekla jsem ti to, už když jsi

to navrhl poprvé. Táta mě potřebuje.“

„A je příliš hrdý, než aby mě nechal zaplatit za práci, kterou jsi dělala zadarmo. Já vím. Proto mě nikdy nenapadlo tě poslat do nějaké školy, kde tě učí fakta a myslet sama za sebe místo stranické linie Obnovy. Ale to je teď pryč, zlato. Kdybys zůstala doma a měla to dítě, pochybuji, že by zde mohla tvá rodina zůstat. Potáhne se to s tebou navěky. Nikdy to neodpářeš. Ale když odtud zmizíš, více či méně okamžitě, zdejší lidé na to časem zapomenou. Budeš jen černou ovcí, která opustila stádo. A pokud jde o podnikání tvého otce, tvému bratrovi bude brzy čtrnáct, což je tak akorát, aby převzal tvé povinnosti, a pokud se nemýlím, udělá to s největší radostí.“

„Myslím… že ano –“

Skoro půl kilometr mlčeli, sami mezi mořem a oblohou.

Pak vyhrkla: „Kde? Co?“

Zachechtal se. „Není to jasné?“

Pohlédla na něho s neurčitou nadějí v očích.

Guthrie pokrčil rameny. „No, neříkal bych ti to všechno, kdybychom o tom už neměli jasnou představu. Víš sama, že se Fireball stále více angažuje ve vzdělávání dětí svých lidí, a otevřeli jsme akademii pro profesionální výcvik. Jak by se ti pro začátek líbilo odletět s námi do Quita? Tam se podíváme, co dál.“

Zastavila se. „Ekvádor,“ vydechla – pro ni něco jako Camelot, Cibola nebo Xanadu, bájná země, kde se Fireball usadil, protože tamní vláda přála obchodu a podnikání; brána do vesmíru.

Vrhla se mu do náruče a rozplakala se mu na rameni. Hladil ji po vlasech a tiše bručel.

Pak se bok po boku posadili na vyplavenou kládu. Kolem meh hvízdal vítr, nad hlavami jim letěly roztrhané mraky, jen voda konejšivě šuměla. Teď, když se zastavili, jim začalo být trochu chladno.

„Proč jsi na nás tak hodný, Uncansi?“ zeptala se už velmi klidně. „Jistě, máš rád tátu a mámu, stejně jako máminy rodiče, ale vyprávěl jsi nám o svých přátelích na celém světě. Čím jsme si od tebe zasloužili tolik laskavosti?“

„Očekával jsem, že ti to budu muset říct,“ řekl zvolna. „Musí to ale zůstat tajemstvím. Slib mi, že to bez mého svolení nikdy nikomu neřekneš; ani své rodině, ani Billovi, až se s ním budeš loučit – což nebude tak snadné.“

„Slibuji na svou čest, doktore Doolittle,“ odvětila vážně a velebně.

Přikývl. „Věřím ti. Na ty, kteří si hledají svou vlastní cestu životem a platí za to, se můžeš spolehnout.

Tak dobře, vím, že se ti tvá matka zmínila o tom, že se nenarodila u Stambaughových, ale že ji adoptovali. Nikdy se ale nedozvěděla, že jejím otcem jsem já.“

Rozšířila překvapením oči.

„Takže pro mě není těžké cítit k tobě sympatie,“ pokračoval Guthrie. „Samozřejmě, u mě to bylo něco jiného. Byli jsme tehdy s Carlou na střední škole v Port Angeles. Carla Rezek – bylo to divoké, krásné a beznadějné.“

„A ještě stále tě to bolí, že?“ zamumlala Dagny.

Pousmál se. „Vzpomínám na to. Carla se provdala a odstěhovala se. Ztratil jsem s ní kontakt. Její rodina nebyla tak tolerantní jako tvá. Drželi ji ode mě, ale z náboženských důvodů nesvolili k potratu. Když se dítě narodilo, bylo adoptováno. Ani Carle, ani mně neřekli kam. Tehdy to bylo běžné. Kromě toho jsem brzy odešel na kolej, a pak do ciziny.“

„Až nakonec –“

„Jo, vrátil jsem se, ne abych zůstal, ale abych znovu navštívil staré jeviště – užaslý.“

Dívka se začervenala. „Ale co tetička?“

„Ach, Juliana to věděla, a vlastně mě sama přiměla, abych se o to zajímal. Nesl jsem určitou odpovědnost, říkala. Nějaký detektiv vystopoval Stambaughovy v Aberdeenu. Nebylo těžké se s nimi seznámit. Pochop, neměl jsem v úmyslu se vnucovat. Chtěl jsem být jen přítelem, takže jsem mlčel, a tebe prosím o totéž. Ani tobě bych to neřekl, kdybych se tomu mohl vyhnout. Mimo jiné bude pro tebe to tajemství břemenem, protože pokud si zvolíš kariéru u Fireballu,

nebudu tě moci protěžovat. Vesmír nic nepromíjí. V každém případě to teď víš.“

Dagny zamrkala. „Uncansi –“

Guthrie se vytrhl ze vzpomínek. „Z Helen vyrostla okouzlující mladá dáma. Brzy se vdala. Zdá se, že jsme v tomto směru byli velmi podnikaví a rychlí. Ty – já, mně je padesát, a díky tobě je ze mě pradědeček!“ Krátce se zasmál.

„A ze mě je díky tobě –“

„Nic, zlato. Nabízíme ti jen šanci stát se čímkoli chceš a dokážeš.“

Rozmlouvali dál, dokud je chlad nepřinutil pokračovat v chůzi. Slunce klesalo, ještě stále zakryté oblačnou clonou, a dolů pronikalo jen málo z jeho paprsků.

Občas si říkal Venator, a těm, kteří to potřebovali vědět, byl rovněž znám jako důstojník tajné služby Mírového úřadu Světové federace. Ve skutečnosti – protože skutečná pravda o lidech se skrývá v jejich duchu – byl lovec.

Při poslední ranní hlídce jistého dne na Měsíci dořešil svou záležitost s Aiantem. Ráno se ozvaly ptačí písně a zazářily bílé květiny. Bylo to místo mnoha barev, okrové, slézové, růžové, jantarové, kouřové. V určitých vzdálenostech stály veliké květináče, z nichž aloe – v této gravitaci – dorůstaly výšky jeho hlavy, aby vykvetly jako ohňostroj. Lehký vánek byl provoněný vůní čerstvě pokosené trávy, s nádechem čehosi ostřejšího, čistě chemického. Hudbu mohl sotva zaslechnout, protože zněla ve škále na Zemi neznámé, ale jeho krev na toto podzvukové bubnování reagovala.

Jen málo dalších obyvatel bylo už na nohou. Protože se nacházel v bohaté sekci, chodili někteří oblečeni v přepychových a nákladných tunikách nebo luxusním negližé, zatímco ostatní byli nevolníky té či oné domácnosti a oděni v livreji. Jeden vedl na vodítku kočku s rysy siamky – metamorfovanou. Její geny se za generace změnily tak, že dosahovala velikosti tygra. Všichni se pohybovali se stejnou grácií a lhostejností jako to zvíře. Nějaký pár

mluvil velice tiše svou melodickou řečí.

Přítomnost lovce je nepochybně poněkud překvapila. Terránci sem přicházeli zřídkakdy, a on na první pohled nežil na jejich světě, nýbrž přicházel ze Země. Za vlády bývalé selenarchie bylo jeho druhu zakázáno se usazovat kdekoli v sousedství, s výjimkou zvláštního povolení. Nicméně nikdo nic neřekl ani neudělal, ačkoli se jim trochu zúžily veliké oči.

Mohl by jim ty pohledy vracet, a dívat se na ně při tom svrchu. Mnoho Luňanů nebylo vyšších než vysoký Terránec, jakým byl právě on. Držel se však zpátky. Lovec na lovu nezbytně přitahuje pozornost. Ať se podívají, pokrčil v duchu rameny. Pak na něho stejně zapomenou.

To, co měli možnost vidět, byl pružný a štíhlý muž, něco po třicítce, se světle hnědou kůží, hnědýma očima a bohatou čupřinou černých vlasů. Měl ostré rysy, zahnutý nos a úzké rty. Oblečen byl v prosté šedé kombinéze a měkkých botách, a po boku nesl schránku, která mohla skrývat ruční komputer, satelitní telefon nebo dokonce lékárničku, ale ve skutečnosti to bylo něco mnohem mocnějšího. Kráčel beze spěchu, s rozmyslem, chůzí dobře nacvičenou ve zdejší nízké gravitaci.

Celkem brzy se dostal ze staré palácové čtvrti, přes další, skromnější čtvrť, obydlenou hlavně jeho druhem, do obchodního jádra města. Prospekt Ciolkovského lemovaly třípatrové arkády a po stropech vysoko nad hlavou pomalu proudily různé obrazy. Zde se pohybovalo víc lidí. Většina Luňanů byla oděna ve všedních šatech, i když v jejich obvyklém stylu: se stojatými límci, krátkými plášti, sukněmi, sluncem opálenými hrudníky, insigniemi fyle nebo rodiny, ve fluoreskujících barvách s blýskavými ploškami. Viděl rovněž tři muže jdoucí spolu, jejichž chůze a postoj, černé kilty a filigránsky zdobené stříbrné prsní pláty, poměrně drsné mravy a hlasitá řeč napovídaly, že jsou z Marsu. Asterité se tu objevovali zřídkakdy, a nebyli tak snadno identifikovatelní.

Terránci se zde vyskytovali v poměru možná tří z deseti. Někteří z nich deklarovali, že jsou občany Luny, určitou verzí luňanského

oblečení, často livrejí nějakého panského domu. Ostatní zůstávali u terránských zvyklostí, ale i tak bylo poznat, že i oni jsou občané, nebo přinejmenším dlouhodobí usedlíci. Oba tyto druhy mezi sebou hovořily starými jazyky, pokud neměly společnou pouze luňanštinu.

Asi třetina Terránců přicházela ze Země s různými úkoly a z různých důvodů. Turisté byli nápadní svým malým počtem, stejně jako svou neobratností a udivenými pohledy. Proč se ale obtěžovat cestovat někam za potěšením, když je můžete získat mnohem snadněji a levněji v quiviru? Vašemu mozku se dostane stejných pocitů.

Takových lidí zde bylo příliš málo na to, aby tvořili dav. Polovina obchodů, restaurací, bister, zábavních a kulturních zařízení pod arkádami byla zavřená a prázdná.

„– dost toho být celý život jen druhou třídou. Ať dělám, co dělám, narážím na neviditelnou zeď, a dál se nedostanu.“

Tento jazyk, nová němčina, byl jedním z těch, které síť do lovce implantovala. Zpomalil krok, aby zjistil, zda by ta známá stížnost nemohla být užitečným vstupem.

Ti dva seděli u stolku na ulici před jinak prázdnou kavárnou, obsluhovanou robotem. Mluvčím byl evidentně terránský obyvatel Měsíce, ačkoli měl na sobě oděv Hanovy Obnovy. Měl dobře vyvinuté svaly, jako by žil na Zemi, tvrdě pracoval a ještě navíc cvičil. Kůži na kotnících prstů, jimiž svíral pohár, měl napjatou. Jeho společnicí byla zcela očividně nějaká Evropanka na návštěvě.

Usrkla drinku a řekla: „Celý svůj život ne.“

„Ne, ovšemže ne. Ale moje rodina tady žila dvě stě let.“ Muž se také napil. „Moji rodiče se jen vrátili zpátky na Zemi, aby měli nás, mé sourozence a mě.“ Evidentně šlo o několikanásobné početí, tři nebo čtyři zygoty, aby se zabránilo opakování celého toho nákladného časového rozpětí. Pravděpodobně, pomyslel si lovec, se jednalo o děložní těhotenství, aby se ušetřily náklady za exogenezi. „Jakmile jsme byli dost vyvinutí, rodiče se s námi vrátili. Byli pryč devět měsíců a tři roky. Museli kvůli tomu přijít o tu mizernou práci, kterou měli? Museli z nás proto udělat cizince, podřadnou rasu?

Zákon říká, že ne. Ale čert vem zákon. Co jiného je tahle zatracená republika nežli ta samá stará zasraná selenarchie v přestrojení tak ubohém, že to až uráží?“

„Uklidni se, prosím tě. Jakmile bude hotový Habitat, vše se velice brzy změní.“

„Ano? Vážně? Selenarchové –“

„Ti magnáti budou během deseti let přemožení, zastaralí a irelevantní. Mezitím, příležitosti –“

Lovec šel dál. Koneckonců neslyšel nic nového. Ta žena bezpochyby patřila k nějakému konsorciu, které už hledalo budoucí potenciální přívržence a možnosti na Měsíci. Možná pro toho muže něco měla, možná šlo jen o náhodný rozhovor. Na tom nezáleželo.

Záleželo však na skutečnosti, že této budoucnosti hrozil potrat.

Navzdory servisním střediskům stříkaly vodotrysky na Hydra Square nepravidelně. Dveře policejní strážnice se otevřely, aby dovnitř vpustili uniformovaného důstojníka, a ven dva muže v civilu. Jinak zněly po dlažbě paradoxně jen lovcovy kroky, třebaže bylo Tychopolis z lunárních měst největší. I zde ve stále větší míře přebíraly úkoly jako zdravotní péči, údržbu a záchranářské práce automaty, roboty a sophotekty, zatímco obyvatelstvo tomu přestávalo věnovat pozornost. Lovec očekával, že se to tu znovu zaplní, jakmile se zde usadí osadníci ze Země (ať už to bude trvat pár století, pár tisíciletí, pro Teramind to bude pouhý mžik, ale v lidském počítání dost dlouhá doba). Ledaže by jejich naděje skonaly pod drápy selenarchů.

Ne, pomyslel si, dost s takovými myšlenkami. Neobjevil žádné důkazy nějakého široce založeného spiknutí. Zdálo se spíše, že čelí schopnějšímu protivníkovi, který na první pohled nepůsobí tak hrozivě.

Nikdy nepoznal strach. Organismus zrozený proto, aby byl statečný, se naučil sebeovládání na Svaté Heleně a odešel do kyberkosmu. Ale když uvažoval, co z toho možná vzešlo, pocítil smutek a bezútěšnost.

Odhodlanost vstala z mrtvých. Silou vůle potlačil své šílenství.

Racionálně posouzeno, v sázce bylo mnoho. Samotná budoucnost.

Kromě toho – krátce se usmál – očekával, že se při tomto pátrání pobaví.

U náměstí zamířil dolů Oberthovým průchodem. Za jeho stěnami tiše pracovaly počítačové, biotechnické, molekulární a další provozy. Některé z nich nebyly dobře odstíněné, a elektromagnetické pulzy mu rezonovaly v síti uvnitř hlavy. Vzpomínky nekontrolované vyplouvaly na povrch, třeba tvář jeho učitele v Brain Gardens.

Vyhnul se nežádoucímu elektromagnetickému vlnění a dal se znovu dohromady.

Toto narušení nicméně podráždilo jeho smysly. Pozoroval své okolí se zdvojnásobenou ostrostí, ačkoli zde bylo jen málo k vidění, snad jedině emblémy majitelů na dveřích nyní opuštěných závodů. Akademická složka jeho myšlení nyní uvažovala o tom, jak luňanští aristokraté dříve pohrdali malým obchodem a podnikáním, které se nyní v post-kapitalistické ekonomice mělo čile k světu, a přežívalo většinou jejich zděděné majetky. Někteří z nich pokračovali v podnicích, které se jevily jako slibné. Spojené společnosti jejich konglomerátu Venture stále dobývaly nové pozice na Marsu, Jupiterových a Saturnových měsících, kometách a asteroidech.

Lovec sevřel rty. Teď se bude dlouho pohybovat v oblasti nízké gravitace.

Z Oberthova průchodu odbočovala Eliptická ulička. O padesát metrů dál došel k místu, kde bydlel. Průčelí domu bylo stejně holé a uniformní jako celá ulice. Položil ruku na identifikační destičku.

Vypadala jako kterákoli jiná, ale neskenovala jen papilární linie jeho kůže. Všechna standardní bezpečnostní zařízení se dala mnoha různými způsoby ošidit, pokud někdo chtěl a měl k tomu příslušné prostředky. Kdyby to někdo zkusil tady, zámek by okamžitě uvědomil hlavní stan. Nyní mu odebral tři nebo čtyři buňky, což ani necítil, a předal je do čtečky DNA. Ta ho identifikovala, a dveře se odsunuly. Tato identifikace trvala o něco déle než obvykle, ale přesto tak krátce, že by si toho náhodný divák sotva povšiml. Sto milisekund nebo pět set, jaký je v tom rozdíl? Lovec vešel do svého

doupěte.

Když se za ním dveře zavřely, místo se zdálo holé. Nebyl to domov v pravém slova smyslu. Ve dvou místnostech se sice nacházela postel, sanitární zařízení, potravinová jednotka a ostatní nezbytné věci, ale jinak tu byly většinou jen obrazovky, ovládací panely, receptory a další příslušenství velikého myslícího stroje. Strop zářil studenou bílou, a cirkulující vzduch byl bez jakékoli vůně.

Než bylo toto místo přeměněno v apartmá – slyšel, že zde byla dříve taverna – získala je tajná služba Mírového úřadu pod jménem synteticky vytvořené osoby, a bleskově je přebudovala. Zdálo se to jako rozumné opatření, protože Luňanská republika omezila činnost Úřadu na pouhou kancelář v Port Bowen. Odposlouchávací místo a středisko pro bezpečnou komunikaci se vždycky hodilo, zvláště za takových okolností. Později lovcův sbor nainstaloval své speciální zařízení, a v této chvíli lovec používal fiktivního jména.

Pustil se rovnou do práce. Poháněly ho i další věci než jen jeho záliba v lovu. Po příliš mnoho denních cyklů byl v synnoiosis jen krátce a přerušovaně. Tato epizoda bude trvat déle a bude hlubší, dost dlouhá na to, aby mu pomáhala, dokud se nevrátí na Zemi a znovu vstoupí do plného společenství.

Nebo Jednoty – ne, po tom se neodvážil toužit. Teď ne.

Otevřel skříňku, vytáhl interlink a upevnil si ho na hlavu. Vypadal jako čelenka z těsně tkané černé síťoviny se zářícími malými moduly v průsečících vláken. Jeho složitost si přitom nezadala s komplexností živé buňky, a v některých ohledech spíš krystalů nebo gigantických molekul, které se v přírodě nikdy nevyskytovaly, kvůli svým interakcím na kvantové úrovni. Bylo nejlepší být fyzicky odpočatý, ale lunární gravitace byla k jeho tělu velmi mírná. Sedl si na gauč před klamně jednoduchým ovládacím panelem. „Všechno v pořádku?“ zeptal se.

„Všechno v pořádku,“ odvětil sophotekt, který dohlížel na místnost a spojovací linky. „Pokračujte, jak je vám libo.“

Lovec zapojil svůj interlink. Synnoiosis začala.

Síť, kterou mu stroje utkaly v hlavě, když byl ještě kadetem v Gardenu, se aktivizovala. Sledovala stále se měnící elektrochemickou aktivitu jeho mozku, přijímala nepřetržitý proud dat, překládala jej do strojového jazyka a předávala dál. Když začal systém odpovídat, interlink se stal generátorem impulzů a tančícím polem, jímž síť stimulovala mozek.

Samotný proces se nezdál příliš komplikovaný, i když se ve skutečnosti zcela vymykal běžnému lidskému chápání. Spojoval dva způsoby zcela nepodobného bytí, organického a neorganického, chemického a elektrofotonového, života a postživota.

Nešlo o telepatii, ale o jazykovou komunikaci prostřednictvím tlumočníka. Za to, aby tento jazyk zvládl, zaplatil lovec svým dětstvím a mládím. A nebyl to jazyk, který procházel ušima a očima, klávesnicí nebo nějakými senzory, ale přímo do nervového systému.

Jeho plnost byla pro něho vyšší transcendencí než cokoli, co kdy poznal v sexuální oblasti, ve smrtelném nebezpečí nebo v intelektuálním souboji. Ptal se sophotektů, jaké je to pro ně, ale nebyly mu na to schopny odpovědět. Pro ně byla jedinost stejně běžná jako pro něho jídlo.

Toto bylo pouze částečné, povrchní spojení. Zacházel s přímou informací, s materiálem, který mohl dostat i v textu, grafice či řeči. Sophotekty v hlavním stanu sice myslely, ale byly velice úzce specializované a zaměřené na konkrétní problémy, spokojené ve své nehybnosti, v zásadě bez těla, propojené informačními linkami. Celý systém byl omezen databázemi a svou kapacitou. I když byly na Měsíci rozsáhlejší sítě, napíchnout se na ně by mohlo jeho kořist varovat.

Nicméně tato synnoiontická seance byla víc než jen spěšným hlášením nebo dotazem. Mnohem rychleji, zevrubněji a obsáhleji, než kdyby brífink probíhal verbálně, sdělil vše, co se dověděl, a přijal informace, o které žádal. Nepotřeboval si hledat cestu hypertextem a spojovat fakta a myšlenky, které k němu přicházely jako integrovaný celek. Místo toho si rázem osvojil všechno. Stovky variant vytvořených plánů kampaně včetně simulací jejich

pravděpodobných důsledků, a ponechal si jen ty části, které považoval za vhodné pro novou syntézu. Nad tím vším převládal pocit, jak to všechno proniká vesmírným časem, minulostí a budoucností a konci vesmíru, a jak osudovým se to ještě může stát.

Ta chladná a jasná extáze neměla mezi smrtelníky obdoby, ačkoli náboženské osvícení nebo základní matematický náhled s ní některé aspekty sdílely. Byl v jediné mysli, jež vytvořila vlastní paměť a vzpomínky, a diskutovala sama se sebou na mnoha navzájem propojených úrovních. Tento polylog by nedokázal interpretovat žádný lidský jazyk.

Aiant, manžel Lilisaire a její rezident tady v Tychopolis, s ní je zřídkakdy v kontaktu, a téměř nikdy se s ní nesetkává. Jsou bratranec a sestřenice druhého stupně. Ona převzala zděděný majetek po svém otci právem optigenitury[5], ale Aiant to zpochybňoval, a existoval i důvod k podezření, že jejího otce zavraždil. Ačkoli jí v té době bylo jen třiadvacet, Lilisaire začala intrikařit a organizovat občasné násilné činy. Během pěti let Aianta vymanévrovala, zbavila ho většiny moci a přivedla na pokraj bankrotu. Pak se za něho provdala. Jejich spojenectví fungovalo docela dobře. Je dvojka, ale není zotročený, a má zisk z toho, že slouží jejím zájmům, zvlášť jejímu podílu na společnosti Venture.

On a jeho městská žena (kterou pro něho pravděpodobně vybrala Lilisaire s využitím svých rodinných konexí – byla z fratrie[6] Mare Crisium) mě přijali zdvořile, když už ne srdečně, a byli tak kooperativní, jak se dalo očekávat. Když jsem v nich vyvolal přesvědčení, že je podezíráme, horlivě se mě snažili přesvědčit, že neexistuje žádné spiknutí s cílem sabotáže Habitatu. Rozsáhlé

---

[5] optigenitura (lat.) – autorův novotvar. Primogenitura – právo prvorozeného, tedy analogicky optigenitura – právo nejlepšího. (Pozn. překl.)

[6] fratrie – organizační jednotka rodového zřízení, vzniklá rozdělením původního rodu na další rody. Ve starém Řecku část phylae. (Pozn. překl.)

vyšetřování vedené Mírovým úřadem by bylo pro Venture v nejlepším případě nepohodlné, a mohlo by odhalit něco, co je drženo v tajnosti. Poskytli mi veškeré údaje, které jsem požadoval (aniž by věděli, že jsem synnoiont, který z těchto informací dokáže vytěžit víc než celá brigáda detektivů).

Závěr: nejsou si vědomi jakékoli buřičské aktivity, a jejich organizace se na žádné nepodílí, i když je možné, že někteří jedinci uvnitř ní ano.

Bylo již potvrzeno, že Caraine z Hetzsprungu, mladší manžel Lilisaire, jejich dospělý syn Bornay, a Carainovy další dvě ženy se rovněž na ničem nepodílejí. I když jsou s Lilisaire fyzicky častěji pohromadě než Aiant, Caraine má jen velmi málo co do činění s jejími podniky. Toto spojenectví je užitečné pro obě strany, protože spojuje fyle Beynac a fyle Nakamura genetickým a strategicky žádoucím poutem mezi fratriemi Kordilleranů a Korolevanů, a existuje zde osobní spříznění. Nicméně, kromě správy svého majetku se Caraine angažuje v politice. Je jedním z mála Luňanů, zvlášť selenarchického původu, který se snížil k parlamentnímu způsobu řízení.

Jako takový je cenný pro aristokratickou frakci, která se různými machinacemi snaží udržet u moci a zbavit terránskou menšinu volebního práva. Lilisaire by pravděpodobně považovala za zbytečné plýtvat jeho energií a talentem na cokoli jiného. Navíc v minulých měsících byl plně a nápadně zaneprázdněn úsilím zmobilizovat opozici proti Habitatu, dostatečnou k prosazení zrušení tohoto projektu. Za těchto okolností by se sotva angažoval v nějakém tajném úsilí. Ani jeho ženy a děti neopustily domov a nekomunikovaly s nikým mimo Měsíc.

Takto může být Lilisaire jediným luňanským magnátem, který pro nás znamená potíže, což však nedává žádný důvod ke spokojenosti. Mohla by se ukázat stejně hrozivou a nelítostnou jako její pověstní předkové Rinndalir a Niolente.

Důkazy: legální důkaz chybí a celý případ by v žádném případě nebyl vyšetřován a stíhán současnou luňanskou vládou, ale tajná

služba Mírového úřadu zjistila, že v mladších letech zabila přinejmenším dva muže v souboji. Jeden s ní bojoval v divočině střelnými zbraněmi, jeden v jejím zámku rapírem. Hodně cestovala, dokonce zvládá i gravitaci na Zemi, kde má velký zděděný majetek. Odletěla na Mars, do pásma asteroidů, na Jupiter a Saturn. Miluje hluboký vesmír. (Jeden z jejích vzdálenějších předků byl vnukem badatele Kaina a básnířky Verdey.) Pokud jde ale o její účast v operacích Venture, jedná chladně realisticky.

Udržuje spojení po celé sluneční soustavě, často se svými bývalými milenci, zvlášť s vlivnými pozemšťany, kteří – pokud nejsou přímo jejími spojenci – jsou obvykle ochotni jí poskytovat informace a pomoc. Její bezstarostné, smyslné mládí je už pryč, ale její moc okouzlovat a svádět s léty ještě vzrostla. To je nezanedbatelný faktor, který kyberkosmos nedokáže chápat ani kontrolovat.

Je vysoce inteligentní, vlastní výkonný kybemet, a má k dispozici řadu různých agentů. O mnoha z nich máme jen určité náznaky, ale neznáme jejich identitu, pozici ani funkci.

Nedávno jsme zachytili její vzkaz nějakému astronautovi na asteroidech, vyzývající ho, aby k ní okamžitě přiletěl. (Protože přesně nevěděla, kde je, nemohla použít zašifrovaný kvantový paprsek. On pravděpodobně ani neměl zařízení na jeho dekódování.) Možná si ani není vědoma, že ji monitorujeme. Pokud ano, pak služba, kterou od něho bude požadovat, nepochybně nemá nic společného s vládními záležitostmi.

Ale téměř jistě není triviální. Tento Ian Kenmuir je pozemšťan ve službách Venture. Jednou z jeho zvláštností je, že byl hostem v zámku Vysokij, a pravděpodobně i jejím milencem. (To nebylo nikdy publikováno. Ale i když Luňané zřídkakdy touží být středem veřejného zájmu, málokdy rovněž vyvíjejí nějaké úsilí, aby podobné věci tajili a skrývali, protože jsou k drbům lhostejní.) Jeho utajenost jí může dobře posloužit k tomu, aby ho využila ke svým cílům.

Nebo má možná znalosti – nebo přístup ke znalostem – které ona potřebuje. Její rešerše se zaměřují na hluboký vesmír. Velmi hluboký vesmír.

Navrhuji ji navštívit.

Záminku mám připravenu. Výhodou je, že neví, že víme o jejích tichých výzkumech. Rozkaz ji monitorovat přišel z vysoké úrovně kyberkosmu, možná od samotného Teramindu, když zjistil, že byly vzneseny tyto otázky, a předvídal, kam povedou odpovědi.

Musí vědět, že jsou na její společníky nasazeni agenti Mírového úřadu. Působilo by divně, kdyby nikdo nepromluvil i s ní. Neočekávám, že zjistím mnoho, pokud vůbec něco. Přece však… jsem synnoiont.

TAK JDI, řekl mu systém, jehož byl součástí.

Pak jednota pominula. Lovec se vyčlenil ze sítě.

Okamžik klidně ležel. Nic se nezdálo reálné. Fakta a to rozhodnutí bylo v něm, ale nedokázal si na ně vzpomenout jinak než jako na slábnoucí útržky snu. Fyzický svět mu připadal fádní a groteskní, jeho tělo jako tělo nějakého cizince.

Pak ale pocit ztráty přešel, a stal se opět člověkem. Hlad a žízeň ho přinutily vstát. „Zařiď mi kontakt s lady Lilisaire," řekl sophotektu, a šel se najíst.

Nejedl mnoho. Dokázal dobré jídlo a pití vychutnat, pokud bylo v přiměřeném množství, ale ne když byl na stopě.

Později se uvolnil u viviferu. Navolil si nějakou komedii, odehrávající se v Nehrúově Novém Dillí. Nezapojil konvertor jazyků, protože hindštinu sám ovládal. Příběh byl plytký a nepříliš věrohodný – ačkoli, jak připouštěl, podával slušný obrázek společnosti na nízké technické úrovni. Kdyby chtěl vidět a zažít víc, byl by musel zajít do quiviru.

Ze sledování filmu ho vytrhl zvuk zvonku. Tak brzy? Už předtím se rezignovaně smířil s tím, že bude čekat celé hodiny, než systém Lilisaire lokalizuje a přesvědčí ji, aby poskytla audienci nějakému konstáblovi.

Pospíšil si k eidofonu. Její obraz byl živý jako oheň. Nad dlouhou šíjí spatřil tvář téměř klasických rysů s výjimkou vysokých lícních kostí a výrazných uší s třpytícími se náušnicemi. Měla velké oválné oči barvy mořské zeleně, a široká ústa, jež dokázala střídat úsměvy a

zamračení jako slunce a krupobití. Vlasy, světle hnědé s ohnivě červenými prameny, spadající jí do půli zad, kontrastovaly s její jemnou bílou pletí. Ze záznamů věděl, že je stejně vysoká jako on, štíhlá, dlouhonohá, s pevnými prsy a oblými boky. Viděl její lesklý čeong-sam[7], a sotva by jí hádal jejích padesát let věku. Věděl, že za to jen zčásti vděčí zdravotnickým programům. S luňanskými chromozomy se mohla dožít i jeho projektovaných sto dvaceti. Pokud oba přežijí.

„Zdravím vás, má lady," pozdravil ji v plynné luňanštině. „Je od vás laskavé, že jste mi odpověděla."

Z nějakého důvodu se rozhodla odpovědět v anglu. Hlas měla hluboký. „Bylo by ode mě nemoudré otálet, když zavolá Mírový úřad."

Přešel do stejného jazyka. „Víte velmi dobře, má lady, že ve vaší zemi máme velmi malou moc, pokud nám ji neposkytne vaše vláda. Možná jste moudrá, ale určitě jste laskavá."

Usmála se. „Dobrá. Co byste si ode mě přál, důstojníku?"

„Rozhovor, jestli smím poprosit. Myslím, že byste dala přednost kódované lince, nebo rozhovoru v soukromí."

Zvedla obočí. „Stalo se snad něco vážného?"

„Myslím, že to posuzujete špatně, má lady."

Její rtuťovitá tvář se opět vyjasnila. „Možná. Dobrá, souhlasím se setkáním, kapitáne… eyach, neznám vaše jméno."

„Omlouvám se, má lady. Zapomněl jsem instruovat komunikátor." Byla to pravda, a zlobil se sám na sebe. Jeho jméno už pro něho dávno ztratilo význam, a používal vždy jakékoli jméno, které vyhovovalo jeho účelům. Jeho skutečná identita byla funkcí uvnitř kyberkosmu.

„Venator," řekl, zdůrazňuje předposlední slabiku. Při toulání se databázemi, což bylo jeho oblíbenou kratochvílí, hromadil znalosti jako kavka. Bavilo ho vzkřísit toto slovo z mrtvého a dávno

---

[7] čeong-sam – čínský ženský oděv, dlouhé, úzké šaty s rozparkem po straně, sahajícím až ke stehnu. (Pozn. překl.)

zapomenutého jazyka.

Lilisaire se dál nevyptávala. Pravděpodobně se nyní stále víc pozemšťanů obešlo bez příjmení, jak to Luňané dělali vždycky. Předpokládal, že jím pohrdá, ale zůstávala zdvořilá a uhlazená. „Nuže, kapitáne Venatore, přejete si přijít přímo za mnou na zámek Vysokij? Jste vítán.“

Užasle řekl: „Hned? Mohl bych si vzít suborbitální plavidlo a být tam velmi rychle, ale…“

„Jestli vy z Mírového úřadu máte v Tychopolis k dispozici suborbitální plavidlo, považují to vaši nadřízení zřejmě za důležité,“ řekla, stále s kočičí nenuceností. „Ano, udělejte to. Budu vás očekávat.“ Obrazovka ztemněla.

Chvíli seděl a snažil se uklidnit. Kolik toho věděla? Co zamýšlela – svést ho z cesty, nebo ho jen čistě ze sportu přivést do rozpaků?

Jestli byla v útoku, dá mu odpověď.

Rychle se svlékl, osprchoval a oblékl si přiléhavou modrou uniformu s bronzovými insigniemi. Formálnost představovala jeho první obrannou linii. Po určitém váhání se rozhodl tady nechat svůj interlink. Neočekával, že ho bude nutně potřebovat, a také si nebyl jist, jaké detektory má Lilisaire ve své tvrzi. Čím méně o něm zjistí, tím lépe.

Zatímco cestoval na letiště, sophotekt zařídil jeho další cestu. Zastaralé zařízení na letišti bylo toho druhu, jaký dosud zůstával ve službě v oblastech s nižší prosperitou a menší populací i na Zemi. Bylo tu jen pár dalších cestujících. Připravené a naprogramované plavidlo už čekalo v urychlovači. Pohyblivou přístupovou rourou se dostal dovnitř a upoutal se. Tak jedeme, naléhal v duchu.

Oproti gravitaci bylo elektromagnetické zrychlení jen mírné. Za několik okamžiků se už pohybovali po obloukovité dráze, která je přenese vysoko nad povrchem Měsíce přes čtvrtinu jeho obvodu.

V kabině vládlo ticho. Beztížný stav připomínal oceán myšlenek, v němž se ještě docela nedávno vznášel. Přehlédl obrazovky. Stíny pod ním lemovaly velkolepou opuštěnost kráterů. Jednokolejnicové dráhy, transmisní věže, solární kolektory a vysílače energie se

kovově třpytily, rozeseté v pustině. Na černé obloze zářilo jen málo hvězd. Na severu viděl Slunce pozdního lunárního rána. Nedaleko byla Země, uzoučký modrý srpek. Po chvíli obě tělesa zmizela pod obzorem.

Vypnul světla v kabině a zesílil záři hvězd. Rázem mu vyrostly před očima. Okamžik trvalo, než jim přizpůsobil oči.

Vyhledával souhvězdí, Eridanus… tam Dorado, Magellanovy galaxie, Kříž, Centaurus… Alfa Centauri, kam Anson Guthrie přemístil uložená vědomí své společnice a potomků lidí, kteří s ním opustili sluneční soustavu… ne, Luňané s nimi nežili na zničené planetě Demeter, ale na asteroidech vířících mezi těmi dvěma slunci.

Byl tento exodus posledním a v jistém smyslu nejmocnějším výdobytkem faustovského ducha? Ústup po porážce nebyl kapitulací. Dokázali by jednoho dne navzdory malé pravděpodobnosti donést prapory své vzpoury zpátky domů? Jaké spojence by zde pak získali? Ani tady jejich myšlenky dosud nezemřely. Už brzy se měl koneckonců setkat s jejich živým vtělením.

Revolta? Ne, nic tak prostého. Lyudovova rebelie byla, pokud vůbec něco, antifaustovská.

‚Požadujte svět pro lidstvo dřív, než bude příliš pozdě! Udržujte stroje nevědomé a nemyslící, vytvořte nové na organickém základě, dosaďte znovu na trůn Boha.'

Ale sama Niolente ze zámku Vysokij rozdmýchávala toto revoluční vření, a Lilisaire po ní zdědila stejné výčitky, stejné divoké sny.

Výstraha vytrhla Venatora z úvah. Čas uběhl rychleji, než myslel. Zažehly se brzdicí trysky.

Systémy plavidla a pozemní řídicí systém ale všechno zařídily. Mohl se dál věnovat pozorováním. Obrazy zdejšího místa byly dost běžné, a přišlo sem jen málo Terránců. On sám nikdy, až doteď.

Na východě spadaly hory do údolí, z něhož se vzhůru vinula silnice. Těsně nad obzorem se znovu objevily Země a Slunce. Na západě se příkře zvedal zámek se strmými střechami a věžemi, s okny a kopulemi lesknoucími se tam, kde zachycovaly světlo. Jako

by do té krajiny patřil, jeho konstrukce chránila před meteority a radiací a udržovala uvnitř vzduch a teplo. Nicméně, pomyslel si Venator, ho musela postavit nějaká gotická duše. Měly by tady vlát korouhve a znít trubky, na parapetech by měli stát lučištníci a v chodbách strašit duchové.

Nu, v jistém smyslu se tam duchové procházeli.

Letoun dosedl na malé pole za budovou. Vysunul se kovový nástupní rukáv a připojil se ke vzduchotěsným dveřím. Lovec do něho vstoupil.

Čekali tam dva strážní. Byli o hlavu vyšší než on, oblečeni v černých, stříbrem zdobených uniformách, s krátkými meči a omračujícími sonickými zbraněmi po boku. Hezké tváře měli téměř identické a nevzrušené. Pozdravili ho přiložením pravé dlaně na levou část hrudi a řekli: „Vítáme vás, pane kapitáne. Zavedeme vás ke Strážkyni," řekli unisono a perfektním anglem.

„Děkuji vám." Venatorovo vlastní anglo pocházelo z východní, ne ze západní polokoule. Zapadl mezi ně.

Cesta byla dlouhá. Zdviž je vyvezla do chodby, která zobrazovala iluzi rozsáhlé kovové pláně zahalené modrým oparem, v němž se mihotaly plameny a letmo se míhaly jakési příšery, hvízdající a smějící se. Pak chodba vyústila do skleníku s obrovskými květinami, plody nízké gravitace nepozemských tvarů a barev. Jejich vůně činily vzduch skoro příliš těžkým na dýchání. Za skleníkem následovala další chodba, spirálovitě stoupající vzhůru, ponořená v šeru a znějící tóny pohřební hudby. Na vrcholu byly v klenuté místnosti vystaveny památky a relikvie, které by byl Venator rád prozkoumal. Komu patřil tento nůž, co se skrývalo za tímto kouskem meteoritické skály, tím zlomeným gyroskopem, tou lidskou lebkou se safíry zasazenými do čela? Další komnata musela být používána každodenně, protože na bílém koberci z ovčí kůže stál pavučinovitý luňanský nábytek; ale rozlehlý černý strop zobrazoval galaxii, viditelně rotující, miliony let v průběhu pouhých sekund, kde se před jeho očima rodily a zanikaly hvězdy.

Přišel k Lilisaire.

Místnost, již zvolila, nebyla příliš velká, a byla poměrně střízlivě zařízená. Jedna stěna nabízela pohled na Korolevské jezero, vlnící se ve větru, kopule zobrazovala modrou oblohu se dvěma sportovními letci s rozepjatými křídly. Na polici stála asi dvacet centimetrů vysoká soška nahé dívky, výtečně vyrobená z nějakého zářivého kovu, tančící na reprodukovanou hudbu Panových píšťal. Na stole byly karafy, poháry, talíře s delikatesami. Nedaleko stála Lilisaire.

Strážní znovu zasalutovali, otočili se a odešli. Venator pokročil dál. „Znovu vás zdravím," řekl s úklonou luňanský, používaje uctivou formu. „Jste skutečně laskavá a okouzlující."

Usmála se. „Jak to myslíte, kapitáne?" Stejně jako předtím odpověděla v anglu.

Vrátil se k pozemské řeči. Proč dávat najevo, jak dobře zná její? Ale uhlazenost, to ano. „Mezi – neřeknu našimi rasami nebo společnostmi, má lady, ale mezi vaší třídou a mou panuje určité napětí. A přece teď odkládáte své soukromí, ačkoli velmi dobře chápu, jak si ho vaši lidé cení, a přijímáte mě ve svém domově."

Její tón zůstal přátelský. „I nepřátelé spolu vyjednávají."

„Přesně vzato nejsem vyslanec, má lady. Ani váš nepřítel. Ani Země nebo Světová federace nejsou vašimi nepřáteli."

Její hlas ztvrdl. „Mluvte za sebe, ne za ně."

„Přeje si vám snad někdo uškodit?"

„Ať si to přejí nebo ne, připravují se to udělat."

„Mluvíte o Habitatu, má lady?" zeptal se.

Vyhnula se té přímosti. „Země Luně ublížila mnohem víc."

„Cože? Vždyť to byla Země, kdo přivedl Lunu k životu."

Zasmála se, krátce a tiše, ale jako by celým svým tělem. „Máte okouzlující způsob, jak působit naivně, kapitáne. Dovolte mi tedy označovat nás jako obyvatele Měsíce."

Sledoval směr její konverzace, protože skutečným účelem jeho návštěvy bylo prozkoumat její postoje. „Mohu mluvit otevřeně?"

„Proto jste přece přišel?" zamumlala.

Teď si hraje na nevinnou, pomyslel si. „Když říkáte obyvatelé, mám pocit, že míníte Luňany, ne zde žijící Terránce, ani ty Terránce,

kteří jsou občany. A… když mi říkáte ‚Luňané', možná tím myslíte selenarchické rodiny nebo fratrii Kordillerami." Pokus se ji, opatrně, vyprovokovat.

Upřela na něho pohled svých zelených očí. Promluvila tiše, ale pevně. „Myslím tím přežití krve."

To by ho nemělo zatlačit do obrany, ale uslyšel sám sebe, jak protestuje. „Co vás ohrožuje, váš život nebo majetek, nebo cokoli, co je vaše?"

„Mé potomstvo je ohroženo. Navrhujete Luňany vyhladit."

Šok, který dal najevo, byl slabý, ale skutečný. „Má lady!"

„No samozřejmě, těch laskavých přihlouplých politiků, kteří si představují, že vládnou lidstvu, se to netýká. Vidí před sebou jen své nafouklé a vypasené ego a slávu, kterou získají za to, že otevřeli Měsíc Terráncům."

„Nepřinese to zisk jen jim," musel oponovat. „Ti lidé, kteří přijdou, jsou silní a podnikaví. Kolik práce tu bylo vykonáno za poslední století, nebo ještě déle? Budou stavět, tak jako vaši předkové, města a jeskyně, budovat životní prostředí na Měsíci."

Protože byli nepokojní, neklidní, skrytí faustovci, pomyslel si už po sté. Na Zemi si připadali *neužiteční*. Neměli smysluplnou životní náplň, a jejich energie a hněv nebezpečně vzrůstaly. Zajímalo by ho, jestli samotný Teramind vymyslel tento prostředek, Habitat, aby je přitáhl sem, kde se mohli seberealizovat kontrolovatelnými způsoby.

„Přihrnou se sem," řekla Lilisaire. „Přehlasují nás, překonají nás v porodnosti."

„Nic vám Luňanům nebrání, abyste v tom s nimi závodili," řekl Venator suše.

S výjimkou, pomyslel si, nedostatku silného nutkání k reprodukci, které existovalo v jeho rase, a jež přivedlo Zemi na pokraj katastrofy, a bylo ještě stále primárním důvodem nespokojenosti a neklidu. Habitat by pro to znamenal určitý pojistný ventil, aspoň na několik generací. Luňané nebyli nikdy tak plodní. Proč? Z důvodu kulturní povahy, nebo genetických základů? Kdo ví? Mohli jste zmapovat genom, ale mapa nepředstavuje území, ani

nenapovídá, co se děje v podzemí. On sám předpokládal, že ten efekt byl nepřímý. Arogantní, svévolní lidé se jen nechtěli zatěžovat mnoha dětmi.

Lilisaire se opět zasmála. „Konečně už tisíckrát vedená diskuse dostala novou podobu!“ řekla lehce. „Nepřerušíme ji na chvíli? Buďte vítán, kapitáne, jako novota ve starém domě. Mohu vám nabídnout občerstvení?“

Byl zvyklý na luňanské změny nálady. „Děkuji vám, má lady.“

Nalila – jasný zvuk na pozadí Panových fléten – podala mu broušený křišťálový pohár a pozvedla svůj. Víno zlatě zářilo. „Uwach yei,“ připila. Znamenalo to víceméně: „Vzhůru.“

„Serefe,“ odpověděl. Okraje pohárů o sebe zazvonily. „Co je to za jazyk?“ zeptala se.

„Turečtina. ‚Na vaše zdraví‘.“ Napil se. Víno bylo velkolepé.

„Tedy jste se hodně toulal – a předpokládám, že jak osobně, tak na viviferu nebo quiviru.“

„Je to má povinnost,“ řekl odmítavě.

„Jakého jste plemene?“

Na okamžik se zarazil, ale pak pochopil, co měla na mysli. „Narodil jsem se na jižním cípu Afriky, má lady.“

„Je to drsná a krásná země, podle toho, co jsem viděla.“

„Opustil jsem ji již jako malý.“ Pokud jste měli synnoiontický potenciál, museli jste ho rozvíjet od raného dětství, protože by byl jinak ztracen. V duchu zavzpomínal na oběti učiněné jeho rodiči – matka se vzdala své kariéry, jeho otec, pastor Kosmologické křesťanské církve, ho musel sledovat, jak kousek po kousku ztrácí Boha. Ale rodiče se vždycky vzdávali sami sebe a svých dětí ve prospěch něčeho většího. Historie znala učně šamanů, proroka Samuela, dalajlámy, mnichy mnoha vyznání, chlapce, z nichž se stali eunuchové, protože jenom tak mohli postoupit ve službě císaři… „Tu a tam se tam vracím.“ Bylo tam skutečně krásně, v rezervaci, kde se procházeli lvi a zlatá tráva se kouzelně vlnila ve větru.

Nesměl ji nechat v tomto tématu pokračovat. Lilisaire vypadala zamyšleně. Kolik toho věděla nebo uhodla? Ulevilo se mu, když

řekla: „Možná bychom měli přejít k věci, abychom se mohli později uvolnit. Ráda bych vás provedla po svém příbytku.“

„To by bylo úžasné,“ odvětil, ačkoli si uvědomoval, že by mu neukázala nic, co by nechtěla, aby viděl.

„Vy a vaši… nižší kolegové,“ (Byla to narážka na jeho skutečný status – ne obyčejného kapitána u detektivů, ale někoho v rozhodujícím postavení?), „jste vyšetřovali Caraina a Aianta, stejně jako ostatní ze staré krve.“ (Jak rychle se to dověděla!) „Teď je řada na mně, že?“ Její pohled by se byl mohl zdát upřímný a otevřený. „Nu, krátce a stručně, já nevím nic o komplotu na zničení Habitatu. Pravda, ani byste asi nečekal, že to připustím. Ale dovolte mi poznamenat, že každý takový komplot by byl pošetilý a hloupý. Ani samotná Niolente nakonec nedokázala obstát proti všepohlcující Federaci.“

Nedokázala to ani přes své intriky, podnícenou rebelii a ozbrojený odpor. Venator chtěl podotknout, že zhroucení suverénní selenarchie, ustavení republiky a její přistoupení ke Světové federaci a na pravidla Smlouvy nebyly pouze výsledkem politických a ekonomických tlaků. Byla to s konečnou platností morální síla. Když Rinndalir odešel s Guthriem, a Fireball se začal rozpadat, příliš mnoho Luňanů opustila odvaha a duch. Niolente byla poražena a opuštěná.

Ale… „Nechtěli jsme se přece přebírat v minulosti, že ne, má lady?“ pospíšil si.

Úsměv Lilisaire nyní vypadal nepatřičně svůdně. „Jste inteligentní muž, kapitáne.“

„Určitě vás neobviňuji ani nepodezírám, že děláte něco špatného,“ řekl spěšně. „Jsem jen, hm, zmatený, a doufám, že mi můžete nějak pomoci.“

„Ptejte se.“ Ukázala rukou. „Posadíme se?“

To v nízké gravitaci na Luně znamenalo víc než na Zemi. Usadil se na divan u stolu. Připojila se k němu. Velice dobře si uvědomoval její blízkost. Nějaký feromonový parfém? Ne, určitě nic tak hrubého a s tak omezenou silou.

„Ochutnejte,“ pobídla ho. Uzobl kousek vejce s kaviárem. Její uhlazenost ho přiměla se zastydět.

Odkašlal si. „Moje služba objevila nitky vedoucí k aktivitě v hlubokém kosmu,“ řekl. „Pravděpodobně má základnu na asteroidech, ale nejsme si jisti.“

Lhal. O ničem takovém nevěděl, pokud nepočítal hořký odpor k vládě Federace, který zanikl s Niolente, jež byla předkyní Lilisaire. Služba tuto ženu sledovala a monitorovala tak důkladně, jak jen dokázala, protože věděla, že i ona byla v ostré opozici vůči většině z toho, o co Federace usilovala, a že je nebezpečná. Služba zjistila, že prošťourávala každý záznam a každou databázi, jež jí byly dostupné, a některé z jejích dotazů se přibližovaly k záležitostem Proserpiny. Kdyby se k ní dostala, mohlo by se to ukázat smrtelně nebezpečné. A teď si odněkud povolala Iana Kenmuira.

„Není nezbytně nezákonná,“ pokračoval Venator, „ale je nehlášená, zjevně tajná. Jestli bude důležitá, vláda o ní chce přirozeně informace.“

„Ano,“ řekla tiše, „abyste nakrmili své počítačové modely, a začlenili ji do své hladce fungující socioekonomické struktury.“

Slyšel tu zášť, ale ignoroval ji. „Protože tam venku sama podnikáte, má lady,“ (a všichni kolonisté na asteroidech byli Luňané, kteří dokázali snášet slabou gravitaci), „zajímalo by mě, jestli o tom něco víte.“

Její hlas zazněl škádlivě. „Jestli je ten podnik tajný, jak bych mohla?“

„Nemyslím přímo. Někdo si mohl možná něčeho všimnout, a náhodou se o tom před vámi zmínit.“

„Ne. Je mi to příliš vzdálené. Byla jsem příliš dlouho pryč. Ano, příliš dlouho.“

Protože musela zůstat tady, aby vedla svou skrytou válku?

„Škoda,“ řekl. „A celé je to možná omyl, naše chybná interpretace.“ Což už byla fraška. Ve skutečnosti vlastně neočekával, že se od ní něco dozví. Hledal její slabá místa, osobnost, povahové rysy, lásky, nenávisti, silné stránky a slabiny. Tak by se s ní mohl

měřit mnohem lépe. „Byl bych vám velmi vděčný, kdybyste nahlédla do své paměti a prohlédla osobní soubory[7], jestli by se tam nenašlo něco relevantního.“

„Jistěže mám paměť a osobní soubory. Jenže mi musíte říct víc. Tohle je zatím vakuum – příliš vágní.“

„Souhlasím.“ Měl upřesnění, které jí mohl nabídnout, vymyšlené detaily, jež mohly být přesvědčující.

„Nejlépe bude, když to uděláme v nějaké volnější chvilce.“ Dotkla se prsty jeho zápěstí. Usmála se. „Tak do toho. Sotva jste ochutnal vína, a to víno je pýchou mého domu. Seznamme se. Mluvil jste o svém africkém dětství –“

Denní cyklus míjel. Pili, hovořili, prošli se, povečeřeli, a pak pokračovali dál.

Pro něho byla sexuální aktivita příležitostně žádoucím cvičením pro zdraví. Teď objevil něco jiného.

Rozloučila se s ním při příští ranní hlídce, chladná jako jaro na horách. Jen matně si uvědomoval svůj let zpět do Tychopolis.

Teprve až když byl opět v jedinosti a vyčistil si hlavu, pochopil, že mu neřekla nic, co by mělo nějaký význam, a naopak, že jemu možná vyklouzlo pár věcí, které mohly leccos napovědět jí.

Chvíli si dokonce myslel, že na její straně je jistá spravedlnost. Ale to ne. Z dlouhodobého hlediska představovala oheň, který bylo nutno uhasit. V blízké budoucnosti – dobrá, Terránci Měsíc oživili, usadili se zde dávno před tím, než vůbec existovali nějací Luňané. Měli své vlastní nároky, svá vlastní práva na tento svět vybojovaný před stovkami let takovými, jako byla Dagny Beynacová.

3

Veliký meteorit, který dopadl poblíž kráteru Tycho, byl bohatší na železo a nikl než většina těles jeho druhu. Úlomky ležely široce rozptýlené, mělce zabořené do regolitu. Ty větší, chondruly, spekl náraz při dopadu dohromady, a tak z nich vznikla depozita rudy, která byla na počasím netknutém, čedičovém Měsíci velmi vzácná. Když si rozšiřující se provoz vyžadoval vybudování základny na jižní polokouli, byla tato ložiska velkým důvodem pro to, aby byla umístěna právě v Tychu.

Dagny Ebbesenová ji pomáhala budovat, když ji její Šéf poslal na Rudolphovu žílu. „Slíbili jsme dělníkům lepší ubytování," vysvětloval Petras Gedminas. „Bude to standardní montáž, ale získáte zkušenost s řízením práce." Na okamžik se odmlčel. „Ne. Jsme ještě daleko od stadia, kdy bude jakýkoli úkol standardní. Spíše očekávejte neočekávané."

Jeho varování bylo nezbytné. V průběhu dvou let se Dagny hodně naučila. Stavební inženýr, bez ohledu na to, jak mladý, musí znát od všeho něco.

Tři denní cykly poté, co dorazila k dolu, asi desetinu lunárního dne, došlo k neštěstí.

Přijel nákladní vůz. Volaje napřed, řidič se identifikoval jako Edmond Beynac, vracející se spolu se svým asistentem z nějaké expedice. Rádi by si před další cestou trochu odpočinuli. Dagny byla dychtivá se s tím geologem setkat. Jeho zprávy byly pro stavbu důležité, protože ukazovaly, kde a do jaké míry se dá skále důvěřovat. Jeho objevy a analýzy navíc změnily některé názory o celé oběžnici. A pak, to dobrodružství cestovat a pobývat tam, kam ještě žádný člověk nevkročil!

Bylo 21:30, polovina večerní hlídky. Její parta pracovala podle hodin a spala na střídačku, aby práci dokončila dřív, než slunce vystoupá natolik, že je horko a radiace donutí zůstat uvnitř. Jednoho dne, pomyslela si, technologie tento handicap odstraní. (Ano, a taky

něco udělá s tím zatraceným, ulpívajícím, všudypřítomným prachem). Cítila únavu až v kostech. Nicméně, ve dvaceti dvou letech a v šestině pozemské gravitace ji mohla ignorovat. Dokázala se ponořit do všeho, co dělala a co cítila.

Její projekt zatím stále připomínal neladnou směsici bagrů, koster stavby, napůl instalovaných podpůrných a energetických systémů a množství pracujících mužů a strojů. Vysoko vyrovnané hromady materiálu převyšovaly přístřešky. V určité vzdálenosti se rozkládal původní tábor, shluk kopulí. V jeho podzemí byla centrifuga, ale stála tam zbytečně a nečinně. Horníci odpočívali, s výjimkou dvou nebo tří, kteří dohlíželi na zařízení, jež vykonávalo těžkou práci, kopalo, lámalo skálu a nakládalo ji. Bylo to asi dva kilometry východně, skoro na obzoru. Slunce, stíny a neustále se zvedající oblaka prachu místo zakrývaly, s výjimkou občasného kovového záblesku.

Vidět byly jen štíhlé, vysoké pylony lanovky.

Její vozíky vyjížděly z jámy sto metrů od Dagny a mizely za jihozápadním okrajem výhledu. Jejich lana se leskla jako úzké proužky v temnotě nad hlavou. Nějaký vozík byl právě naplněn rudou a zvednut navijákem vzhůru, aby mohl být zavěšen na svůj závěs. Lano bylo znovu uvedeno do pohybu. Vozík se vydal na svou cestu nebem jako pavouk houpající se na vlákně, aby předal své břemeno stavitelům Tychopolis, kteří rudu vyčistí a kov použijí. Pak pošlou vozík zpátky. Byl to nejekonomičtější prostředek hromadné dopravy substrátu, vzhledem k nedostatku vozidel a nerovnému dnu kráteru.

Dno bylo skutečně nerovné. Kopečky, útesy, balvany, praskliny, rozsedliny a nerovná temná pláň. Za dolem se tyčily nejvyšší bašty kráterového valu. Slunce je stěží ozařovalo, zůstávaly bezvýrazně černé a vrhaly dlouhé stíny. Hvězdy se topily ve sluneční záři.

Ale Země, Země se právě valila po severní obloze. Krátce po své druhé fázi zářila světle modrou, bílou, a okrovou v místech pevnin. Vypadala dost velkolepě.

Pod ní panovalo ticho a klid. V nepřítomnosti vzduchu zvuky

zanikaly okamžitě poté, co vznikly. Z Dagnyina přijímače se občas ozval nějaký hlas, ale většina práce probíhala mlčky. Jinak slyšela jen šumění vzduchu ve svém recyklátoru a tep krve v uších.

„Převezmi to," řekla Joeovi Packerovi, svému pobočníkovi, a zamířila k přibyvšímu terénnímu vozu. S kabinou a laboratoří, vybavenou pro cesty stovky kilometrů dlouhé bez dobíjení, po týdny udržující podmínky k životu, převyšoval na svých osmi ohromných pneumatikách kopuli, poblíž které parkoval. Když se přiblížila, spustil se dolů žebřík a otevřely se vnější dveře přechodové komory. Tyto nové konstrukce by dovolovaly přímý přístup z jedné vzduchové propusti do druhé, ale návštěvníci museli přesto projít vstupem.

Dagny zrychlila krok. Už dávno se tady adaptovala, pohybujíc se ve svém skafandru skoro stejně snadno jako v kombinéze. Na vrcholu žebříku se objevila podobná postava. „Ahoj!" zavolala. „Vítám vás."

Vtom se půda pod ní otřásla.

Ucítila to zachvění přes boty jako úder hromu.

Málem upadla. Při klopýtnutí jí pohled mimoděk sklouzl na Slunce. Obličejový štítek ihned ztemněl, aby jí chránil oči, a ona uviděla sluneční disk bledý, jako by náhle částečně oslepla. Narovnala se a zadívala se k severu.

Vysoko nad horizontem se zvedalo mračno. Stoupalo a stoupalo, převalovalo se a na okrajích nabývalo šedé barvy. Z něho v dlouhých parabolách vystřelovaly jiskry.

Dopadl nějaký meteorit! A toto byly vymrštěné kusy horniny a letící skály. Doslova šrapnely. Vojáci pod palbou se vrhali k zemi – Ne. Když to padá z oblohy, jsi menší cíl, když stojíš na nohou. A nesmíš utíkat.

Náhle ji jakési zlé tušení přinutilo se otočit. Blízko nejbližšího pylonu se naložené vozíky houpaly ve stále divočejších oblucích. Sloup se zachvěl. Nedaleko dopadl kámen, zvedl mračno prachu a vytvořil svůj vlastní malý kráter. Další balvan se odrazil a poskakoval vražedně nízko nad regolitem.

Prach začal klesat. Dagny cítila dopad za dopadem. Rychle začala hledat v kapse svou čisticí plenu, nejspíš pod vlivem chvilkové paniky, která ji zachvátila. Energetické systémy jejího skafandru byly v pořádku, vnitřní tlak vzduchu také, ale kdy inženýři vyvinou dotykové zesilovače do rukavic, aby vám umožnily dobře cítit, co děláte?

Tíhové zrychlení je na Měsíci malé, ale Měsíc nemá žádnou atmosféru, která by padající předměty brzdila. Během minuty, šedesáti smrtelných sekund, místní bombardování ustalo, a ona si mohla očistit svůj obličejový štítek.

Zaplavila ji vlna úlevy, a málem podklesla v kolenou. Zdálo se, že důlní tábor nezasáhlo nic horšího než prach. Bylo to samozřejmě vždy nejpravděpodobnější – jinak by tu tento provoz ani nemohl existovat. Nikdo neočekával, že něco tak velikého dopadne tak blízko, rozhodně ne po stovky nebo tisíce let. Putovala pohledem dál, a náhle se zarazila. Z hrdla se jí vydral výkřik –

Ten pylon lanovky stál nakloněný. Lano vydrželo, ale bylo napjaté a nehybné. Motory na tomto konci byly určitě vážně poškozeny. Vozíky byly prázdné, divoké výkyvy lana je otevřely a jejich náklad se rozsypal na pracoviště.

Někdo křičel; drsný a pronikavý zvuk agónie. Přerušil děsivé ticho; rádiové pásmo ožilo. Dagny zapnula svůj vysílač na plný výkon. „Přestaňte!“ překřičela je. „Sklapněte! Musíme se pustit do záchranných prací!“

Vrátila se jí rozvaha. Kdesi hluboko v nitru se divila, jak se opovažuje převzít velení, když se s něčím takovým nikdy nesetkala. Přednášky a simulace v akademii se jí teď jevily jako nereálné. Ale povinnost vedení spočívala na ní.

Pak už měla příliš mnoho práce, než aby myslela na pochyby nebo strach.

„Jména, po číslech.“ Vykřikovali je jeden po druhém do jejích sluchátek. Janice Eyeová ležela mrtvá, s prasklou přilbou. Její tvář vypadala ve slunečním světle přízračně. Dva muži byli v šoku. A Joe, Joe Packer ležel na zádech, pravou nohou pod hromadou

těžkých úlomků rudy.

Dagny si klekla vedle něho. Po prvním zvířecím výkřiku ztichl, kromě namáhavého lapání po dechu. Byl bledý a potil se, a měl rozšířené zorničky. Dagny uchopila obě jeho ruce do svých. „Jak je ti, Joe?“ zeptala se dostatečně pevně.

Pokusil se rovněž ovládnout. „Jako bych se dusil,“ zamumlal. „Moc to nebolí… už ne… ale mám závratě a uh-h.“

Jeho skafandr musel mít někde na noze trhlinu, pravděpodobně na koleně, kudy vzduch unikal ven ve větším množství, než stačila zásobní nádrž doplňovat. Než odházejí kameny, aby mohli trhlinu této velikosti zalepit, může ho nedostatek kyslíku zabít.

„Greenbaume, skoč pro kyslíkovou láhev a spojovací armaturu,“ vykřikla Dagny. Každému musíte říct přesně, co má dělat, jinak o sebe budou vzájemně zakopávat. „Royci, Olsone, podívejte se na Etcheveryho a Gráfa. Vy ostatní, sochory a lopaty, a odházejte to kamení z Joea. Opatrně!“

„Zatracená práce, zůstat stranou,“ uslyšela lámanou angličtinu. Byl to dunivý bas, překvapivě podobný hlasu Ansona Guthrieho, až na jeho přízvuk. Uviděla mluvčího, jak se tyčí nad ní. Další muž za ním něco nesl. Museli to být ti geologové. Nikdo z tábora nebo z dolu by se sem nedokázal dostat tak rychle.

„Co chcete?“ zeptala se Dagny.

„Sacré putain de l’archevéque anglais![8] Ten muž, on zemžít bez vzduchu. Dété mi z cesty.“ Nově příchozí se zastavil, uchopil ji za nadloktí a odsunul stranou.

Dagny spolkla svůj hněv. Edmond Beynac – byl to nepochybně on – musel vědět lépe než ona, jak zvládnout takovou nouzovou situaci. A, ano, jeho společník nesl nádrž s kyslíkem a spojovací zařízení. Ze svého místa na vrcholu žebříku pravděpodobně viděli, co se stalo, domysleli si, co bude nejspíš zapotřebí, a okamžitě zasáhli.

---

[8] Svatá ty děvko anglického arcibiskupa! – hrubá francouzská kletba. (Pozn. překl.)

Kristepane, uvažovali vážně rychle.

Oba muži si klekli z obou stran k Packerovi a pustili se obratně do práce. „Greenbaume, už nikam nemusíš. Vrať se a pomoz jim," zavolala Dagny.

Po chvíli se Beynac vzpřímil. Kolem se nakupili muži se svými nástroji. Dva z nich začali odsunovat skálu. „Takhle ne, imbecilové!" zahřměl Beynac. „Zatraceně! Moli byste svalit ty kusy skály na něho. Takhle." Vytrhl nejbližšímu muži z ruky sochor a předvedl to.

Ano, pomyslela si Dagny, předměty na Luně se chovaly odlišně. Nižší gravitace znamenala menší třecí sílu. Zaslechla nějaké reptání. „Poslechněte ho," přikázala. „On je teď šéf."

Muži v dole dostali evidentně příkaz zůstat a odstraňovat škody tam, ale už přicházeli první muži z tábora. Dagny je začala organizovat. Když se pak vrátila k Packerovi, byl už vyproštěný a spočíval Beynacovi v náručí.

„Vezmu ho do mého vozu, a dám jemu první pomoc," řekl jí geolog. „Možná ti médicins – ti doktorži, oni jeho nohu zachrání." Nečekaje na souhlas, zamířil přes kráter.

V hlavní kanceláři se shromáždili čtyři. Kancelář patřila Miguelu Fuentesovi, vedoucímu provozu v Rudolphu. Dagny Ebbesenová tam byla jako koordinující inspektorka a Edmond Beynac byl pozván pro svou odbornost. Tím čtvrtým byl Anson Guthrie. Mluvil ze Země prostřednictvím svého obrazu na stolní obrazovce.

Oficiálně tady neměl co dělat. Důl, stejně jako Tychopolis a skoro všechno ostatní na Luně, byl podnikem mezinárodního konsorcia pod dohledem OSN. Ale Fireball byl hlavním dodavatelem všech konsorcií, a to nejen v oblasti služeb kosmické dopravy. Kromě toho, toto bylo jen informativní předběžné setkání.

„Vládní vyšetřování se potáhne měsíce, a daňové poplatníky bude stát víc, než budou stát opravy," předpovídal.

„My můžeme prozatím doufat, že dospějeme ke stejným závěrům, a podle nich se zařídíme."

„Zařídíme na co?" zeptal se Fuentes. „Meteorit této velikosti byl

výjimkou, a je čistě náhoda, že dopadl do blízkosti lidí. Nemůžeme připustit, aby nás náhoda jako tato zastavila, že? Nebo jsou politikové skutečně tak pitomí?“

Udělal třemi prsty signál „čekat“ směrem k hologramu, a všichni zachovali klid, zatímco rádiové vlny letěly prostorem sem a tam. Dagny si uvědomila, jak malá ta místnost je, a jak je přeplněna zařízením, oživena pouze dvěma pěknými obrázky floridských scenerií na stěnách. Zatoužila být už venku.

„Politikové nejsou nutně pitomější než zbytek z nás, včetně předsedů korporací,“ řekl Guthrie. „Prostudoval jsem hlášení. Ta skála nebyla tak velká, ani nedopadla tak blízko, aby musela způsobit takovou škodu. Zjevně byla nějaká chyba v projektu, i když jsme se domnívali, že jsme ho přizpůsobili nejhoršímu možnému scénáři, že? Co jsme přehlédli? Jestli na to dokážeme přijít pronto, a taky na to, jak to napravit, budeme vědět, co té komisi říct. Pak může pobíhat kolem, jak dlouho bude chtít, zatímco my budeme dělat, co je třeba.“ Poškrábal se na bradě. „Byli jste u toho. Napadá vás něco?“

Dagny pohlédla přes stůl na Beynaca. Uvědomila si, že se jí líbí. Je mu kolem třicítky, odhadovala. Byl o málo vyšší než ona, ale mohutně stavěný, s podlouhlou hlavou, hranatou tváří, rovným nosem, výraznými lícními kostmi, hnědými vlasy a zelenýma očima.

Nebyl vysloveně hezký. Ale vyzařovala z něho mužnost.

Opatrně, protože jejich předchozí setkání napovídalo, že je vznětlivý, řekla: „Vy jste geolog, doktore Beynacu. Mohla by mít místní skála nějaké neobvyklé vlastnosti?“

„Nemá,“ prohlásil. „Sám jsem zdejší oblast zkoumal, přede dvěma lety. A když bylo toto ložisko objeveno, nějaký můj student, šikovný mladý muž, ji prostudoval ještě mnohem precizněji. Kdyby byl zjistil jakékoli problémy, byl by nás varoval.“ Když nebyl pod tlakem stresu, mluvil anglicky mnohem lépe, pouze poněkud zpěvavě a s přízvukem na samohláskách.

„Samozřejmě,“ řekla. „To, co mám na mysli, jsou vlny seizmického typu. Jak se tady přenášejí?“

„Cože? Lunotřesení jsou zanedbatelná. Jsou jen předmětem

vědeckého zájmu.“

„Já vím. Ale zajímalo by mě, kde se vzala ta otřesová vlna po nárazu meteoritu.“

„Nebyla dost silná, aby cokoli zbořila,“ odfrkl. „Viděla jste to.“

Dagny se načepýřila. „Ano. Taky jsem viděla, co zničila. Musela mít značnou sílu. Odkud pocházela? Z toho dopadu. Jak se sem dostala? Půdou.“ Impulzivně dodala: „To by snad mělo být jasné každému.“

Nevybudil. Místo toho na ni se zájmem pohlédl a zamumlal: „Máte nějakou hypotézu?“

„Hezké slovo pro divoké odhady,“ připustila. „Přesto jsem o tom přemýšlela. Co zvuk?“ Obracela se i na Fuentese, a zvlášť na Guthrieho. „Nějaká rezonující frekvence, která způsobila vibrace toho konkrétního pylonu. Nějaká vlna, která se přenášela po laně a způsobila výkyvy vozíků. Kdyby byla dole nějaká skalní vrstva, která by ten otřes odrážela, impulz by se opakoval a měl by za následek šílené oscilace.“

Beynac se v židli napřímil. „Pardieu!“ zvolal. „Já myslím, že možná –“ Opět se zaklonil a přivřel oči. „Možná. Teď mě nechte taky popřemýšlet, jestli je to možné. Nějaký transverzální komponent –“ Zahloubal se do problému.

„Pravděpodobnost toho je k smíchu,“ namítl Fuentes. „Systém by byl musel mít přesně vhodný náklad a konfiguraci v tom konkrétním okamžiku.“

Dagny přikývla. „Jistě. To, co tady předkládám, je horší případ, než si kdokoli představoval. Prostě mě nic lepšího nenapadlo. Vás ano? Budou muset shromáždit údaje, provést laboratorní zkoušky a vytvořit počítačové modely. Ale možná nám doktor Beynac už dnes dokáže říct, jestli to vůbec stojí za to prověřovat.“

Její poslední slova přehlušila slova Guthrieho. „Zatraceně, zdá se, že jsi na to kápla, zlato!“ Přidal úsměv a mrknutí. „A jestli máš pravdu, no, pak si nemusíme dělat starosti. Než se budou tyto

podmínky opakovat, dostanu do ruky stovku královských fleší[9].“

Beynac se zavrtěl, znovu otevřel oči a zabručel: „Obávám se, že ne, pane.“ Nebyl ochoten čekat na prodlevu spojení, a rovnou pokračoval: „Tato mimořádná událost, ano – musím udělat analýzu, ale dnes jsem přesvědčen, že slečna inženýrka Ebbesenová má v zásadě pravdu. Zajímám se o meteority. Tento objekt pocházel z roje Beta Taurid. Za několik století vytvoří orbitální precese znovu podobnou hrozbu. Další nárazy mohou docela dobře zabít další lidi. Považujte to, co se stalo, za varování. V červnu zastavte od východu do západu slunce jakýkoli provoz na povrchu.“

Fuentes ztuhl. „Počkejte minutku! Dovedete si takové břemeno vůbec představit?“

Beynac pokrčil rameny. „Pch! Já jsem vědec. Budu poskytovat svá čestná a poctivá doporučení. Náklady jsou váš problém.“

Fuentes uctivě signalizoval Guthriemu pauzu.

Pánovi Fireballu se rozjasnila tvář jeho podivně okouzlujícím úsměvem. „Gracias,“ řekl. „Prokažte mi laskavost, a nespěchejte s tiskovou konferencí, dobrá? Shromáždíme fakta, výpočty a kalkulace, a pak s nimi vyjdeme na veřejnost. Je to velmi důležité. Velké srážky hrozí i Matce Zemi. Dinosauři to zažili na vlastní kůži, a kdyby byl ten tunguzský objekt dopadl o několik hodin později, než dopadl, zničil by většinu Belgie.“

Beynac pohlédl na obrazovku s novým respektem. Guthrie pokračoval: „Možná lidská rasa získá z této katastrofy nějaký prospěch. Například podporu pro zřízení kosmické hlídky, která bude sledovat meteoroidy a odchylovat nebo ničit ty nebezpečné.“ Guthrie se zasmál. „Fireball ten kontrakt nabídne.“

Beynac Dagny překvapil, když tiše řekl: „Další důvod pro přítomnost lidí na Měsíci.“

Důvodů je spousta, blesklo jí hlavou.

Energie. Zdejší solární kolektory posílaly na Zem elektrickou energii čistou, levnou a v téměř neomezeném množství.

---

[9] V pokeru vzestupná řada karet stejné barvy. (Pozn. překl.)

Věda. Astronomické observatoře na odvrácené straně. Pevná platforma, chráněná štítem Měsíce před rádiovou interferencí a světelným vyzařováním Země. Chemie, biologie, fyziologie, agronomie za unikátních podmínek.

Průmysl. Dnes – malé, speciální provozy. V konečném výsledku gigantické továrny všeho druhu bez okolní zranitelné biosféry, jejichž výrobky budou moci být snadno odesílány na mateřský svět v aerodynamických kontejnerech do místa určení. Nebo do hlubšího kosmu.

Automatika, budování flotily, přinejmenším do té doby, než lidstvo kdekoli zapustí kořeny. To je budoucnost. Ano, Luna byla chudá na těžké prvky, neměla atmosféru ani vodu, ale bohatství tohoto druhu čekalo nevyužité na asteroidech a kometách.

Dobrodružství, objevy, činy nutné vykonat, a písně nezbytné zazpívat.

„Roztočíme to!“ vykřikla.

Vzápětí zrudla. Byla to pracovní schůze. Proč se neovládla? Fuentes, ten velmi spořádaný muž, na ni pohlédl poněkud rozpačitě. Guthrieho obraz ještě neměl čas zareagovat, ale předpokládala, že se shovívavě zachechtá a odvede řeč jinam. Beynac na ní spočinul pohledem. A usmál se. „Správně, mademoiselle,“ řekl.

Shora proudilo sluneční světlo a tříštilo se na milion třpytivých jiskřiček. Moře bylo safírově modré, tyrkysově modré, kobaltově modré, ametystové. Vlny tiše šuměly, zvukem stejně něžným jako vítr a stejně hlubokým jako moře samotné. Na západě se nad matným pruhem pobřeží tyčila hradba bílých kumulů. Mořská hladina se táhla, kam až oko dohlédlo, a nad ní se vznášela vůně soli a svěžího vzduchu.

Pak ten den jakoby zčernal. Na okamžik Aleka poznávala jen eidofon před sebou, obrazy na jeho obrazovce a vzteklý hlas z jeho reproduktoru. Plně se probrala, a to teplo a vítr, v nichž se koupala, pominuly.

To je toho, blesklo jí hlavou. Byla už v životě v mnohem horší

náladě.

Nyní již nesměla ztrácet čas. Vyskočila na nohy a naklonila se doleva. „Ka'eo!“ vykřikla. „Hele mail aboardamovi!“

Její druh vyskočil z vody a vrhl se přes nízký okraj člunu. Když se vlekl do středu paluby, ke kokpitu, kde stála, člun se naklonil. „Kaohi mai de,“ varovala ho. Rychle se chyť. Plavec zasunul přední ploutve do manžet připevněných ke konstrukci člunu. Jeho hladké černé tělo se lesklo a odkapávala z něj voda.

Dosud se loudali rychlostí čtyř nebo pěti uzlů, protože Aleka na setkání s lidmi, kteří ji očekávali, nijak nespěchala. Teď však zrychlila, a člun začal klouzat po hladině a skákat z vlny na vlnu. Vítr se opřel do hyalonového větrného štítku před ní. Motor tiše předl, skoro z poloviny tak účinný jako plazmový pohon kosmických lodí.

Ka'eovy hnědé oči se setkaly s ženinýma. Zaštěkal a zavrčel dost hlasitě, aby mu rozuměla. Mluvil v zásadě anglem, s mnoha vypůjčenými havajskými a japonskými slovy, a čím dál víc se zdálo, že jde čistě o jazyk Keiki Moana. Žádná lidská ústa však nedokázala přesně tyto zvuky vytvořit.

(„Proč spěcháme, má přísežná sestro?“)

Aleka se dotkla disku na přístrojové desce, a nadzvukový paprsek mu přes hluk motoru předal její odpověď, v její verzi téhož jazyka. „Kvůli souboji mezi inspektory a nějakými kauwa. Jsou přinejmenším dva mrtví.“ Sledovala chvíli přenos na ploché obrazovce: malé obrazy, výkřiky sotva slyšitelné v hučení větru.

Pro ni se tvář tuleně nezměnila, jen se mu na okamžik zaleskly tesáky. Občas uvažovala, co jeho druh dokáže vyčíst z její pohyblivé tváře. Možná byli příliš cizí, než aby jim toho měnící se výrazy obličeje mnoho řekly. V jeho tónu vycítila hrůzu. „(To je zlé, velrybsky zlé. Promluv s nimi, má sestro! Přiměj je přestat!) “

V mysli jí vyvstala znepokojivá otázka. Kde k této frázi přišel? Zabijácké *velryby* se v těchto mořích neobjevovaly. Keiki Moana je nepochybně viděli v dokumentárních pořadech a podobně, ale proč se jejich jméno dostalo do jejich jazyka jako výraz pro zlo?

Vládl v mysli těchto tuleňů ještě stále strach ze zvířat, která lovila jejich předky? Nebo nějaké jiné instinkty?

„Metamorf“, to bylo slovo, které se nabízelo. Ale bylo tak snadné si to představit? Deformace organismu, jemuž byla modifikována DNA, aby do něho vnesla něco, co v přírodě nikdy neviděl. Mikrobi, kteří rozkládali nebo odlučovali toxické odpady. Stromy s mízou, která sloužila jako palivo. Exotická zvířata. Mluvící zvířata. Luňané. Ale když takto změníte tělo, jak změníte mysl? A duši?

Možná se jen nějaký Keiki zatoulal daleko na sever, a přinesl zpátky příběhy o zlých velrybách. Možná že ne. Jak málo ve skutečnosti věděla o tomto národě, o svých přátelích v Lahui Kuikawa.

Teď na tom ale nezáleželo. Ne, jestli dál pokračovalo vraždění. Přinutila se ke klidu, sedmkrát si odrecitovala tulipmantru, a ucítila, jak ji napětí opouští. „Majora Delgada, por favor,“ řekla anglem do mikrofonu. Na obrazovce se vzápětí objevila jeho bledá tvář. „Jedu k vám, jak to jde nejrychleji. Nedokážete to mezitím dostat pod kontrolu?“

Důstojník vyšetřovacího týmu Mírového úřadu se kousl do rtu. „Snažíme se,“ řekl podrážděně. „Ale neposlouchají nás. Rozumějí nám?“

„Možná ne. Stále víc a víc jejich mladých má jen malý nebo vůbec žádný přímý kontakt s námi. Co se děje?“

„V této chvíli remíza. Podívejte se.“ Delgado zapojil kameru, a Aleka se dívala.

Plavidlo jeho skupiny, malá ponorka s pozorovací věží, leželo na vodě blízko okraje biozóny. Na pravoboku se do nedohledna táhl zelený koberec vegetace, pohupoval se na vlnách, pil světlo a spřádal atomy do žádoucích struktur – v tomto případě, jak Aleka věděla, do základu protirakovinového viru.

Na levoboku se třpytily proužky krve. Opakované výtrysky pěny označovaly, kde se nějaké tělo ponořilo nebo vynořilo a plesklo zpátky do vody, jako by byli nepřáteli. Siluety obeplouvaly plavidlo; bylo jich víc, než si Aleka představovala. Křik z jejich hrdel k ní

vinou přenosu dosahoval jen slabě, chraptivý a drsný. Delgadův tým se rozmístil podél zábradlí, muži a ženy v modrých polních uniformách. Všichni svírali v rukou střelné zbraně.

Záběr se vrátil zpátky k velitelově tváři. „Vyzýval jsem je amplisonorem k míru, znovu a znovu," řekl zoufale. „Ignorují to. Nepředstavují pro nás žádnou skutečnou hrozbu, samozřejmě, ale – Co máme dělat? Ponořit se? Odjet odtud?" Ušklíbl se. „Nemůžeme je nechat, aby si ti porušovatelé zákona mysleli, že zvítězili."

„Počkejte," řekla Aleka. Zjistila na navigačním displeji svou polohu. „Budu tam asi za deset minut." Nadechla se. „Co se přesně stalo? Por favor, začněte od začátku, seňor."

Ve světě mimo Havaj se poučila o hodnotě a ceně zdvořilosti; dokonce i pečlivě odměřované uctivosti. Kromě toho v ní její krátké setkání s ním vzbudilo pocit, že je to slušný člověk. Jestli ho jeho úkol postavil do sporu s ní, nemohl za to, a dnes se mohli spojit, aby zabránili další smrti. Museli!

Přikývl. „Ciertamente[10]. Na své plavbě jsme objevili významné důkazy o široce rozšířeném násilí, zvlášť ekologickém, ale podrobnosti si můžete vyslechnout později, až podáme oficiální hlášení. Nicméně jsme nenarazili na něco tak neuvěřitelného jako tady, kde jsme přistihli tuto bandu tuleňů – ech, tedy metamorfů – zcela otevřeně kořistících ryby, které jsou nezbytné pro zdraví tohoto prostoru. Víte pravděpodobně, které mám na mysli."

Aleka věděla. Nešlo o malé, rychlé dravce, vyvinuté k tomu, aby pojídali parazity, ale o velké ryby, udržující mořské rostliny v příhodné biologické rovnováze, netečné a nemotorné, přímo vtělené pokušení.

Zdálo se, že se Delgado uvolnil. „Říkal jsem jim, aby s tím přestali. Ignorovali mě. Připlul jsem blíž, ale zbytečně.

Seňorito, máme svou povinnost k zákonu a k obecnému blahu. Sbíhalo se k nám stále víc a víc tuleňů. Bylo zřejmé, že se tu tlačí čím dál větší tlupa. Poslal jsem na přední lávku jednoho muže s

[10] Ciertamente (šp.) – jistě. (Pozn. překl.)

omračující zbraní. Jakmile ho však uviděli, zaútočili na něho. Měli jsme v úmyslu pár z nich jen omráčit, chápete, ne je zranit – protože jsme doufali, že se pak rozptýlí. Místo toho se ale dva z nich vyškrábali na lávku a zaútočili na našeho muže dřív, než si jich stačil všimnout. Seňorito, víte, že jsou to velcí živočichové s ostrými zuby. Ostatní muži na palubě je zastřelili. Teď se ti tvorové chovají, jako kdyby nás obléhali. Přirozeně, protože jsem věděl, že jste na cestě, zavolal jsem vás.“

Vzdychl. „Přál bych si, abyste se k nám byla připojila dřív, ano, a doprovázela nás od začátku. Ale s tím se teď už nedá nic dělat, že? Už je pozdě.“

„Zareagoval jste rozumně, za těchto okolností, majore,“ řekla mu Aleka.

V duchu, aby se připravila na nadcházející konfrontaci, si zopakovala veškeré okolnosti, stížnosti, prokázané ztráty, násilné incidenty, nemluvě o demografických problémech. Mírový úřad byl povinen je prošetřit. Když nic jiného, bylo překvapující, že nezareagoval už dříve. Delgado se zmínil o jistých náznacích – o nadějích, že by ten problém mohli Lahui vyřešit sami mezi sebou – a pomohli by tak lidem na planetě uvěřit, že kmeny, kantony a etnika na planetě fungují, protože pomáhají žít lidem ve šťastném řádu. Ano, když nakonec nezbyla jiná možnost než zahájit oficiální vyšetřování, bylo pochopitelné, že se jich ujali První inspektoři, připraveni tak dobře, jak dokázaly zajistit databáze a vivifer. Vědomě nebo nevědomě, místní průvodce by je mohl svést z cesty.

Jenže ona byla ve skutečnosti lidským prostředníkem uvnitř Lahui, mezi Keiki Moana a vnějším světem. Samozřejmě, protože dokázala s metamorfem po chvíli vytvořit tým, debatovat a dospět k něčemu jinému, než jak by situaci patrně vnímali inspektoři. To, že byla právě na cestě, když vypukl boj, byla čirá náhoda.

Ne tak nepravděpodobná, pomyslela si Aleka vzápětí. Ne když si uvědomíte, jak zdejší konflikt spěl k bodu varu.

Delgado se zamračil, jako by dospěl k názoru, že projevil příliš mnoho mírnosti. „Není to první zabíjení,“ konstatoval. „Lidé už

umírali.“

„Nejen lidé,“ kontrovala Aleka.

Skoro jako kdyby ho slyšela přemýšlet a vybírat slova. Koneckonců, cítící metamorfové mají stejná práva před zákonem, ať pocházejí z jeho druhu nebo z jiného.

„Té destruktivní činnosti se dopouštěli… skoro výhradně… tuleni,“ řekl Delgado. „Lidé, kteří byli zabiti, se je pokoušeli zastavit.“ Připletli se k tomu většinou náhodou, a reagovali tvrději, než bylo prozíravé. Ale kdo by očekával tak zuřivou reakci?

„Celkem sedm,“ odpověděla Aleka. „A někteří neutrpěli smrtelná zranění. Keiki Moana ztratili svých příslušníků mnohem víc.“ Lidé měli na palubě svých plavidel nástroje, nože, trojzubce, lodní háky, kotvy, jež mohly všechny sloužit jako smrtící zbraně. I plavidla samotná tak mohla fungovat, pokud na plavce tvrdě najela.

Delgadův výraz ztuhl. „To brzo skončí, seňorito. A netvrdím, že lidé jsou bez viny.“

Domnívala se, že ví, co tím myslí. Pocítila zamrazení. „Vyčkejte,“ řekla. „Nic neprovokujte. Můj partner a já budeme zanedlouho u vás.“

Přikývl a zmizel z pole skeneru, ačkoli telefon nechal zapnutý. Dívala se vpřed přes Ka’eoův trup. Ponorné plavidlo se už objevilo na obzoru, velké jako nehet na palci, ale rychle se zvětšovalo. Přepnula na ruční řízení a položila ruce na přístrojovou desku. Člun se rozletěl přímým směrem.

„Sledovals to, Ka’eo?“ zeptala se.

(„Myslím, že ano, má přísežná sestro,“) odvětil.

„Co na to říkáš?“ Protože byl Keiki, řekla mu doslovně: „Jaký ti dává smysl tato voda?“

(„Pěnící se příboj mezi útesy.“) Na okamžik se odmlčel. Jeho lid nejčastěji uvažoval pomalu a opatrně, jako by pro ně ta dovednost byla natolik nová, že k ní měli ještě stále veliký respekt. Aleku mnohokrát napadlo, jestli to skutečně přesně tak není. Uběhlo pouhých pár století od experimentu, který tuto rasu přivedl k životu. Promýšleli nejdávnější lidé svůj vývoj taky tak?

(„Kauwa,“) podařilo se mu nakonec vyslovit. Pak pokračoval: („Nejsou tady v tuto dobu náhodou. Ne, je to tlupa, pod vedením, které tento nájezd plánovalo. Jinak by se byli už teď rozprchli. Musí mít tam dole síť, kterou plní rybami, aby ji odtáhli domů. Ale to doma, to nemůže být stálé místo, protože bych o něm jinak slyšel. Musí se toulat mezi ostrůvky, útesy, malými neobydlenými jeskyněmi a plážemi. Je to zárodek, ech… nějakého národa, přísežná sestro.“)

Aleka se ušklíbla. „Nomádi. To jsem předpokládala.“ Nebylo to dříve či později nevyhnutelné? „Ale proč zaútočili, když byli nachytáni při loupeži? Proč neutekli?“

(„Útok musel být proveden ve vzteku, ze strany těch dvou. Je jasné, že býk alfa nařídil ostatním neútočit, ale zůstat na místě. Určitě chtěl ukázat sílu, odhodlání.“)

Píchlo ji u srdce. Pak se jí rozbušilo, když její společník kuňkavým hlasem pokračoval: („Ale možná doufá, že se nějak domluví. Ví, že nemůže zvítězit. Jestli není hloupý, tak si je stejně dobře vědom, že žádný národ kauwa nemůže dlouho přežít, jakmile ho zemský národ začne lovit. Vlastně by to přežití ani nestálo za to, jen s tím, co si nakradou, bez písma, obrázků, robotů, strojů, nástrojů.“)

Bez rukou, pomyslela si Aleka. Zesmutněla. Jakým právem jim vědci upravili mozky, aby vytvořili tvora, který nebyl ani dobrým člověkem, ani dobrým tuleněm? Výzkum podstaty inteligence to neomlouval. Ty vědecké mysli měly být uloženy, a páleny ve virtuálním pekle.

Ne, opravila se. Kdyby bylo možné se vrátit v čase, jakým právem by mohla bránit vytvoření bytostí, které milovala, přísežných bratří z Lahui, zdroje jejich identity? Ka’eo byl to, co byl: dobrý Keiki Moana. Otevíral cestu své rase k nalezení jejího naplnění.

Uklidnila se. Její člun se blížil k plavidlu Úřadu. Vypnula motor. Hluk utichl, příď poklesla, kolem zašplouchaly vlny vrhající jí slanou spršku až na tvář, a ona klouzala směrem k narušovatelům zákona.

Viděli ji přijíždět a ztichli. Ve vodě to zavířilo. Slunce se

zatřpytilo na mokré kůži a ve velkých očích. Ka'eo si uvolnil ploutve a zaštěkal na ně.

Na obrazovce telefonu se objevil Delgado. Aleka ho viděla stát na palubě blízko věže uprostřed jeho ozbrojené posádky. „Co to děláte?" zeptal se.

„Pokoušíme se navázat kontakt, majore," odpověděla. „Při troše štěstí s nimi začneme vyjednávat."

„Cože? Ne, to nemůžete. Jsou to zločinci. Byli jsme v kontaktu s pobřežní stanicí. Má zapnuté dálkové monitory, a způsobené škody, které hlásí –"

„Por favor. Nechystáme se uzavřít žádnou smlouvu. Ale možná se nám podaří situaci vyřešit bez dalšího prolévání krve, tím spíš, když při tom nebudeme rušeni."

Delgado zrudl, pak polkl, přikývl a ustoupil stranou. Je to schopný důstojník, uvědomila si Aleka. Dostal se prostě do situace, kterou nechápe. Jak dobře ji chápala ona?

Jedna z vln se protáhla a dorazila k jejímu člunu. Nad bortem se vynořila zjizvená hlava. Po chvíli Ka'eo vklouzl do vody, aby se připojil k náčelníkovi.

Během příští hodiny se žena většinou jen marně snažila pochopit, co se děje. Keiki Moana totiž mezi sebou nekomunikovali pouze řečí. Často se vrhali dolů a zůstávali celé minuty pod vodou, nebo pluli po hladině, vystrkujíce nosy, čí se jen tiše a nehybně vznášeli. Nad hlavou jí křižovaly dvě fregatky, křídla a ocasy jako tasené meče. Na západě se do výšky tyčily mraky, z nichž pršelo, a ona slyšela šepot deště i na kilometry daleko.

(„Odplujeme tedy s tímhle odlivem,") řekl posléze býk alfa a vrátil se ke svým shromážděným následovníkům. Ozval se krátký povyk, pak se všichni naráz ponořili. Uplynul dlouhý čas, než je znovu uviděla se vynořit, daleko na sever odtud. Několik z nich vleklo sítě, plné třpytícího se úlovku.

„Co to má znamenat?" křičel Delgado. „Co jste udělali?"

Aleka vzdychla. Cítila se po té hodině vyčerpaná. „Souhlasili jsme, že mohou jít –"

„Jen tak? Vyzout se z toho? Ne!“

„Seňore, ztratili dva kamarády, další jsou zranění, a jejich úsilí vyšlo téměř nazmar. Ty ryby, které ulovili, jsou už stejně mrtvé. Když je necháte v klidu a míru odplout, nechají bioprostory na pokoji tři měsíce, myslím lunární, a nebudou útočit ani na rybí hejna. Budou se živit, v maximální míře, tím, co uloví v divočině. Mezitím budou jejich vůdci vyjednávat s přijatelnými zástupci naší strany, a pokusí se o nějakou stálou dohodu. Jestli chcete, můžete je pronásledovat a zahájit skutečné nepřátelství, ale já myslím, že jsme z téhle záležitosti vyšli velmi dobře.“

Delgado si chvíli hryzal rty. Nakonec řekl: „Šla byste sem na palubu a pověděla nám k tomu víc, seňorito?“

„Ach, ano, ano.“

Když se přiblížila, zrychlil se jí pulz. Odříkala si pro sebe Thorn Mantru, aby si dodala sil. Vylezla z kokpitu, jednou rukou se přidržela zábradlí, přitiskla bosou nohu na sluncem zahřátý kov ponorného plavidla a zhoupla se na palubu. Její člun volně splouval, a po boku plul pozorný Ka’eo.

Policisté se na návštěvnici zadívali, muži s potěšením. Viděli mladou, asi osmadvacetiletou ženu střední výšky, oblečenou v šortkách a podprsence. Plavání, běh, šplhání a posilování jí skutečně nádherně zformovaly postavu. V její světle hnědé pleti, vlnitých modročerných vlasech, široké tváři, krátkém nosu, plných rtech a velkých hnědých očích se spojilo mnoho lidských plemen. Členové posádky zůstali disciplinovaně na svých místech, zatímco jeden muž doprovázel Delgada, aby ji pozdravil.

Velitel jí upjatě potřásl rukou. Měla na dotek tvrdou dlaň. „Bienvenida,“ řekl. „Nemyslím, že jste se setkala s doktorem Zaidem Hakimem. Připojil se k nám jako pozorovatel pro ministerstvo životního prostředí. Doktore Hakime, seňorita Aleka, ehm, Kameová?“

Usmála se. „Alice Tarnová, pokud chcete mluvit raději anglem,“ řekla. „Buenastardes, seňor.“

Hakim, v pracovních civilních šatech, se uklonil. „Jak se daří,“

odvětil. Měl velice školský způsob řeči, a úsečný přízvuk. „Gratuluji k vynikajícímu výkonu. Chápu to správně, že mluvíte za svou komunitu, mamselle[11] Tarnová?“

„Ne,“ řekla mu překvapeně Aleka. „Nikdo takový neexistuje. Já jsem, hm, něco jako interpret, dalo by se říct.“ Chápala však, že nemohl znát specifika každého národa. Kolik různých skupin ve světě existovalo? Půl milionu? A mnoho z nich bylo proměnlivých jako pěna. Lahui Kuikawa čítal asi deset tisíc lidí na malém havajském ostrově, a zhruba padesát tisíc Keiki Moana, možná i mnohem víc, křižujících a slídících po kořisti v oceánu.

Chránilo je právě to, že žili skrytě, a tato jejich výhoda teď pominula?

„Pojďme dolů a promluvme si,“ navrhl Delgado. „Pohov,“ řekl posádce, „ale zůstaňte ve střehu.“

V jeho kabině vládl chlad a šero, jak voda za oknem rozptylovala sluneční světlo. Místnost byla stísněná, ale přiměřeně vybavená. Vysunuly se tři židle. „Posaďte se,“ pobídl je. „Mohu vám nabídnout občerstvení?“ Ze servisní roury vyklouzly dvě kávy pro něho a pro Hakima, a pivo pro Aleku. Připadalo jí, že si ho zasloužila.

Prchavý pocit uspokojení rázem zmizel, když Hakim řekl: „Ano, provedla jste to skvěle, mamselle, ale obávám se, že to bylo ze zásady pošetilé.“ Zvedl ruku. „Ne, ne, nebudeme na ně pořádat hon. Nicméně Federace nemůže uzavírat dohody s nějakou tlupou banditů.“

Aleka se vzchopila. „Ale to oni nejsou, seňore.“

„A co tedy?“

„Nic, pro co vy – Federace – máte slovo nebo nějaký odpovídající zákon. Jsou prostě kauwa.“

„Vysvětlete to, prosím.“

„Kde mám začít? Kauwa v moderní havajštině znamená sluha,

---

[11]mamselle (fr.) – zkrácená verze výrazu mademoiselle, slečna. (Pozn. překl.)

ale má také svůj starý význam: vyvrženec, uprchlík; nikoli nezbytně veřejný nepřítel, ale někdo, kdo do společnosti nezapadá, možná proto, že se narodil neregulérně, nebo proto, že není konformní k pravidlům, nebo žil prostě příliš dlouho mimo svůj lid.“

„To slovo si musím zapamatovat,“ řekl Delgado. „Svět má opravdu málo takových slov.“

Ti muži nejsou mí nepřátelé, pomyslela si Aleka. Nechtěli nikoho potlačovat. Tím však byli nebezpečnější.

„Bueno,“ pokračovala. „Jak počet Keiki Moana narůstal, museli se přirozeně rozptýlit na větší ploše, aby se uživili… Počkejte. Dovolte mi dokončit, por favor. Nemohli být, a nikdy by neměli být drženi jako nějací penzisté, za plotem a krmeni. Nejsou to mazlíčci ani zvířata na vystavování, proboha, ale myslící a cítící bytosti! Mají svůj vlastní potenciál k pochopení, svou vlastní kulturu k rozvíjení, samozřejmě jinou, než je naše. Myslíte si snad, že sophotekty budou myslet, cítit nebo jednat stejně jako vy? Proč by tedy takoví měli být metamorfové? A co bychom se od nich mohli naučit, čím by nás mohla inspirovat nehumanoidní organická civilizace?“

Málem řekla „živá“, ale ovládla se. Lepší bylo nedávat najevo jakýkoli antagonismus vůči umělé inteligenci, ne, nazývejme ji elektrofotonovou inteligencí. Po tomto malém zaváhání se ale ihned rozmluvila. Jak často hovořila s cizinci ve snaze jim všechno vysvětlit?

„Proto potřebovali být soběstační. Sami víte o rybích farmách, domestikaci delfínů, zemědělství, rekreačních podnicích, sběru odpadových surovin a recyklaci, vědeckém výzkumu a tak dále, ovšem, na čem mohli v moři nebo na útesech s lidmi spolupracovat. Práce to byla intenzivní, ale prospěšná, protože ušetřila kapitálové náklady na robotizaci. Tento proces umožnil u nás na Lahui zrod našich vlastních básníků, myslitelů, zpěváků, umělců, tanečníků, vynálezců, snílků. Našeho ducha.

Ale robotizace zlevnila. A populace Keiki vzrostla. Nastala nouze. Více a více z nich muselo jít lovit potravu. Stále více z nich ztrácelo regulérní a přímé vztahy s Lahui, jádrem společnosti. A

právě tady je původ kauwa, seňores. Chudý národ, rozpadající se národ. Ano, někteří z nich se vrátili k určitému divošství. Ale můžete jim to mít za zlé?“

Aleka se nadechla. „Omlouvám se, jestli jsem opakovala obecně známé skutečnosti,“ zakončila. „Vím, že jste většinu z toho slyšel už předtím, majore Delgado. Ale někdy je těžké říct, co je obecně známé, mimo vaši ortosféru.“

Hakim zvedl obočí. „Pak tedy považujete své… Lahui za součást heterosféry?“ zeptal se.

„Bueno, my nemáme moc společného s kyberkosmem nebo globální ekonomií. Ano, předpokládám, že nás možná všichni považujete za kauwa.“ Aleka vzdorně odložila pivo.

Kdyby byla Lyudovova rebelie uspěla – nebo alespoň skončila nerozhodně, jaké by měli závazky vůči strojům? Na tom však nezáleželo. Rebelie byla zbytečná už od samého začátku; a možná právem. Nemělo smysl romanticky snít o tom, co se rozhodlo dávno předtím, než se narodila.

„Vaši metamorfovaní přátelé by mohli mít dostatek potravy, a čehokoli jiného, co požadují,“ řekl Hakim. „Musí jen dodržovat zákon a přestat poškozovat majetek a narušovat ekologii.“

„Vzdát se své svobody?“ přijala výzvu. „Nutkání lovit mají v genech.“

„Lidé se adaptovali.“

„Lidé k tomu měli daleko víc času a mnohem víc příležitostí. Vždyť dnešní svět je jejich dílem. Nejsem si však jista, jak dobře nebo šťastně je většina z nich adaptovaná.“

„Vzhledem k potřebnému snížení počtu populace by činnost predátorů byla v omezeném měřítku přípustná, pokud by byla součástí obecného ekosystému. Ale ti tuleni loví nekontrolovaně, a stávají se tak vážnou hrozbou.“

„Nemají v genech ani kontrolu porodnosti.“ Náhle pocítila, jak uboze a naivně znějí její argumenty tváří v tvář nesmiřitelné skutečnosti.

„Lidé to obecně dokážou.“ Hakim se krátce odmlčel. „Existují

výjimky. Vaše malá společnostech, Lahui Kuikawa, svou porodnost příliš neredukovala. Chci říct *vaše* část této společnosti, ta lidská. Už je vás na vašem ostrově plno, že?

Brzy se už také budete muset vzdát své svobody v tom smyslu, jak ji pojímáte vy.“

„Potřebujeme čas,“ řekla prosebně Aleka. „Víme, že musíme svůj počet stabilizovat. Blízcí Keiki si to uvědomují také. Snažíme se o to, oba naše druhy, a předáme tu myšlenku i kauwa. Ani oni nejsou hloupí. Ale život s tak málo dětmi kolem nás, s tak málo mláďaty – Hrůza!“

Chtěla pokračovat: není to otázka volby mezi osobní svobodou a sebezapřením. Je to tím, že jsme byli vždycky mladý lid. Veselí a bezstarostnost, milování za svitu měsíce, domy plné dětí, narozeninové festivaly, vlajky, ano, a úcta ke starým, jejichž moudrosti jen nemnozí z nás dosáhli, všechno to a ještě mnoho dalšího. Nemůžeme se ze dne na den stát něčím jiným.

A pak, Keiki Moana jsou naši duchovní příbuzní. S největší pravděpodobností jsme se od nich naučili víc než oni od nás. Naši předkové byli správci jejich kolonie, dokud nepřerostla své útočiště na Velkém ostrově a nepřesunula se na Nihau. (Fireball, jejich původní ochránce, skončil. Samotný Guthrie odletěl na Alfu Centauri. Někdo musel dělat prostředníka mezi těmito bytostmi a strojovým světem lidí. Zapomněli jste na historii, která nás utvářela, pánové?) Když se začali navzájem snášet a pomáhat si, připojili se další lidé, aby pomohli a sdíleli společný osud. Ti noví dávali přednost moři a otevřené obloze, vesnici a člunu, světlu ohně a hvězd před kybernetickým světem. V tomto duchu vychovali i své děti. Ti z příští generace, jimž se to nelíbilo, se odstěhovali jinam. Ti ostatní zůstali, a jejich děti se staly v ještě větší míře Lahui Kuikawa, Svobodným lidem. A byli přísežnými sourozenci Keiki Moana, cestovali s nimi, sdružovali se s nimi, radovali se, oslavovali i truchlili, dokud tyto v moři zrozené instinkty neprobudily lidská nutkání, která považovali za bezpečně pohřbená.

Ne, chtěla říct, neskrývali jsme se. Nepokusili jsme se vrátit k

ideálům doby kamenné, já jsem toho důkazem. Ale vytvořili jsme si život podle svého, a sami se ho rozhodně nevzdáme.

Bylo by to ale stejně naprosto zbytečné. Už beztak toho řekla dost.

Hakim se usmíval trochu lítostivě. „Rozumím vám," řekl jí. „Pravděpodobně po dalším studiu doporučím, aby vláda souhlasila s vaším návrhem a pokusila se nějak dohodnout s těmi – těmi kauwa. Alespoň s touto určitou, možná jedinečnou skupinou. Spolehneme se do značné míry na vaše civilizované… Lahui, že nám toto uspořádání pomohou vyjednat a následně dodržovat."

Koutky mu poklesly a zavrtěl hlavou. „Ale poctivě, mamselle, nic zvláštního si od toho neslibuji. V nejlepším případě budou ti lupiči souhlasit s tím, že se nechají krmit, léčit a jinak materiálně zabezpečovat. Z historie však víme, že to jen přispěje k jejich další demoralizaci, povzbudí kriminální živly, a nijak to neomezí jejich porodnost. S vaší kulturou je také třeba jednat. V mnoha směrech se zdá obdivuhodná. Ale dokáže se přizpůsobit – řekněme si to otevřeně – skutečnému světu?"

Čas, chtěla vykřiknout Aleka. Dejte nám nějaký čas, dejte nám prostor, zemi a vodu, kde není všechno někým vlastněné nebo regulované, nechte nás jednu nebo dvě generace na pokoji, dokud se sami nezměníme, aniž bychom se zničili.

Bylo by to však také zbytečné.

Stejně jako u toho prodlévat. Po tom, co se stalo, bude tento tým už odvolán z moře zpátky na základnu a rozdělen na další úkoly. Pokud bude třeba, Delgado a Hakim mohou být okamžitě dostupní, ať budou kdekoli na Zemi.

Alece připadalo, jako by byla v nějaké krabici, jejíž víko se zavírá.

Nicméně zde zůstala ještě další dvě nebo tři hodiny. Muži se jí dál vyptávali, vychytrale, ale zdvořile. Raději poslouchali, než mluvili. Přistihla se, že mluví neočekávaně mnoho o svém domově – ostrov, hora, tyčící se nad korálovým podložím, se sady, palouky, parky, kdysi osamělá uprostřed moře, ale nyní s rostoucí vesnicí

město. Původně dlouhý dům[12] stojící obklopený chatrčemi obyvatel, sloužící jejich společným obřadům, oslavám a vzájemným obchodům. Dnes už byl takových míst „ohana“ tucet – početné rodiny, jejichž členové se podíleli na péči jednoho o druhého od narození do kremace. Děti, samozřejmě, věděly, kdo jsou jejich rodiče, držely se v maximální míře jejich vedení a milovaly je; strýcové, tety, bratranci, prarodiče a praprarodiče byli neustále ve vaší blízkosti, a vždy jste byli v jejich domovech vítáni. Ano, lidé se samozřejmě i hádali, lhali, podváděli, kradli, zrazovali, ale jejich ‚ohana‘ našla způsoby, jak tyto záležitosti urovnat. Kromě přátel, vysoce respektovaných starších a tradičních mravů měli vliv Iukanini – chrám, kde konali prosté rituály a naslouchali znovu prostým slovům Dao Kai, která dávno předtím pronesl Kelekolio Pela, Mořská cesta pro mořský lid. Drželi také světská shromáždění, kde mohli dospělí debatovat a volit v otázkách veřejného zájmu. Zločinci byli předáváni policii na Oahu, ale nejhorším trestem byl pro ně exil, vyhnání z ostrova, od ohana, od lidu – a jejich písně, příběhy, tance, hry, festivaly, posvátné slavnosti, něco pocházející od Keiki Moana, ale všechno odpovídající duši Lahui. Komunita se nesnažila obehnat se hradbou, ale také nepovzbuzovala okolní svět k návštěvám, a s výjimkou výchovných pořadů děti nesledovaly programy multivize, dokud nepodstoupily ve dvanácti letech svou iniciaci[13]. Pak mohli jít dostudovat kamkoli, jako to učinila Aleka. Přesto se vraceli. Pokud byl někdo nespokojený, mohl kdykoli odejít. Takových bylo stále víc – protože Lahui, lidé i nehumanoidi, překročili počet, který dokázal

[12] dlouhý dům – u severoamerických indiánů bydliště několika rodin, které tvořily užší rodovou jednotku, v Tichomoří spis něco jako radnice, kde muži, pokud vůbec něco dělají s výjimkou popíjení kávy, přijímají rozhodnutí důležitá pro celou komunitu. (Pozn. překl.)

[13] iniciace – u některých primitivních národů obřad, při němž jsou v určitém věku chlapci, vzácně i děvčata, uváděni do rodového společenství a tak zasvěcováni do života. V případě chlapců bývá tento obřad často spojen i s obřízkou. (Pozn. překl.)

jejich vyhrazený prostor oceánu uživit. Jejich cílem byla ekonomická nezávislost; obě rasy spojily své různé a odlišné schopnosti, aby vydobyly život z vody. Vzhledem k robotice, biotice, energetice, nanotechnologii, cvičeným myslím a tělům žili po generace s lákajícím a klamným nádechem prostoty a jednoduchosti. Jejich výrobky byly vyměňovány za tovární výrobky zvnějšku a za přiměřenou míru luxusu. Ale jak ostrovní populace rostla, globální poptávka se díky recyklaci a přímé syntéze změnila. Když se snížila důlní a rafinační činnost po celé Zemi, jak mělo vydržet pár malých podniků na jejím moři? – „No ano," řekla Aleka. „Můžeme žít na účet Federace. Nebudeme hladovět, nebudeme nemocní, nebudeme bez domova. Gracias za to."

Hakim přeslechl nebo ignoroval hořkost v jejím hlasu. Zůstal vlídný a přívětivý. „Ne, veškeré díky patří moderní produktivitě. Kredity pouze rozdělují zboží. Jak utráceli vaši lidé své kredity?"

Aleka pokrčila rameny. „Jak kdo. Obvykle za něco pro svoji ohanu. Keiki si obvykle objednávají nástroje, nebo šetří, aby si koupili něco ze základního vybavení. Myslím ty, kteří svůj kredit čerpají, což je menšina."

„Kdo za to může, jestli je většina z nich neregistrovaná?"

„Nikdo." Aleka vzdychla. „Až nebude mít nikdo z nás nic než kreditní platby, bude to náš konec. Život půjde nepochybně dál, ale když se z něho vytratí smysl a radost, zůstanou jen chodící a plovoucí duchové, jejichž vývoj nedokážu předvídat."

„Budete se muset změnit," prohlásil Delgado, i když ne tónem tak příkrým jako jeho slova. „Ti vaši kauwa jsou jen začátek. Nechceme je lovit pomocí robotů a uvěznit je. Ale ohrožují místní rovnováhu přírody, a to musíme zarazit. Stejně jako jejich nekontrolovatelné rozmnožování. Třeba povinným očkováním, pokud selžou jiné metody." Nezmínil se o historických precedentech. Mohl se spolehnout na to, že ona si to dobře uvědomí.

„Uvidíme, co vzejde z dohody, kterou jste uzavřela, mamselle Tarnová," dodal Hakim. „Možná povede ke skutečnému pokroku, zvlášť když vaše město spolupracuje. Ale ani tak Lahui nemůže

zůstat takové, jaké je.“

„Žádáte nás, abychom se transformovali rychleji, než dokážeme,“ namítla Aleka. „Říkám vám znovu, nejsme žádní nomádi bez kmene. Žijeme, jak je pro nás přirozené. Dejte nám čas, abychom se přizpůsobili. Poskytněte nám prostor a přístup ke zdrojům, abychom mohli mezitím produkovat to, co potřebujeme, místo abychom záviseli na vás a platili za to, co si řeknete.“

Halamův pohled ztvrdl. I jemu už musela dojít trpělivost. „Znovu jsem vás vyslechl, mamselle Tarnová, a opakuji, že to, co žádáte, je nemožné. Zasáhlo by to do existujících farem a zpracovatelského průmyslu, které jsou už nyní málo výnosné. Narušilo by to ekologii v celé této části Tichého oceánu. Bylo by to nekompatibilní s plány na přizpůsobení a konverzi těchto průmyslových odvětví. Jsou to úvahy celoplanetárního významu, mamselle, v porovnání s nimiž by byl zánik jedné malé kultury bezvýznamný.“

„Vás spor je mimochodem pošetilý, nesmyslný,“ vložil se Delgado. „Doktor Hakim a já stejně nebudeme o ničem rozhodovat. Předáme hlášení a doporučení, spolu se stovkami dalších vyšetřovatelů, včetně sophotektů a dozorčích robotů, ale rozhodnutí přijde z Hirošimy. Předložte svou kauzu veřejnosti, jestli si přejete. Pošlete své zástupce, ať se pokusí přesvědčit její delegáty v Odvolacím shromáždění Vrchního soudu a jeho předsedu.“

„Nebo Teramind?“ ušklíbla se Aleka. Této vrcholné, konečné inteligenci kyberkosmu, blesklo jí hlavou, by se v dřívějších dobách říkalo „Bůh“.

Zachvátil ji pocit marnosti. „Ne, je mi líto, seňores. Myslíte to dobře, podle svého přesvědčení, a máte pravdu, že jsem tu v této chvíli už zbytečně. Když mě omluvíte, pojedu domů.“

Zdvořile se s ní rozloučili a doprovodili ji na záď; civilizovaní muži, jejichž přítomnost už nedokázala dál snášet. Použila informant na svém zápěstí, aby si přivolala člun. „Adiós,“

řekla – ne „aloha“ – a seskočila do kokpitu. Když odplouvala, Ka’eo ji doprovázel.

Dešťová bouře v dálce rychle přešla. Slunce zapadalo. Jeho zlaté

odlesky se třpytily na temně modrých a fialových. Kolébaly ji a houpaly. Ochladilo se, vůně farmy zůstaly za zádí, a Aleka vdechovala vlhký a slaný vzduch. V nesmírné výšce zazářila v zapadajícím slunci křídla nějakého albatrosa. Pro tuto chvíli se cítila svobodná.

Toužila jet domů, kde čekala její chata, jasmín a ibišek vonící na zápraží, palmy šumící nad hlavou, písek a bambus a krásné kameny okolo dlouhého domu, trámy jeho střechy vzpínající se k nebesům jako štít Paniau, uličky a zahrady, kde se lidé procházeli a tiše spolu rozmlouvali, brnkání strun a zvuk flétny, lodě v docích, dílny zavírající se na konci dne, a stroje, které nikdy neodpočívaly, a symbolický náhrobek těch, kteří zmizeli v moři, jako měřítko toho, co to obnáší být z Lahui – ale nejdříve potřebovala být nějaký čas sama se svým oceánem a mlčenlivou blízkostí svého přísežného bratra.

Nikam nespěchala. Měla přístroje pro noční navigaci. Kromě toho začal právě stoupat měsíc krátce po úplňku. Zastavila motor a dotkla se jednoho z ovladačů. Stěžeň, vratiráhno a čelen se prodloužily, hlavní plachta a kosatka se rozvinuly, a vysunulo se kormidlo. Vál příznivý vítr pro plavbu na Nihau. Aleka neměla hlad ani žízeň. Delgado byl přes svou upjatost docela pohostinný. Přesto si předtím, než se usadila u kormidla, vzala ze skříňky v kabině láhev vody a něco k jídlu.

Ponorné plavidlo, plující svým vlastním kurzem, zmizelo za východním obzorem. Ka'eo byl jen pouhým vířením ve vodě několik metrů od pravoboku. Často se na celé minuty potápěl, zatímco ona uvažovala, co tam asi loví. Občas se na obloze zalesklo letadlo, ne větší než pouhá jiskřička. Mohla se zcela uvolnit a nalézt klid a mír v duši.

Nešlo to snadno. Žádné uvolňování svalů ani mantra příliš nepomáhaly. Rozhodla se, že bude tento poslední den chápat jako součást celku. Vlastně se nestalo nic nového, situace jen dospěla k bodu, o němž věděla, že k němu dospěje.

Toto vědomí v ní narůstalo po celý život, s kořeny, které sahaly

až do doby před jejím narozením, a v prostoru až k hranicím sluneční soustavy. Nicméně i ona sama viděla a cítila.

Pátrala ve vzpomínkách, ani ne tak odtud jako v těch ze zahraničí, z Ruska. Jurij; vášnivý odpor lyudovistů proti kybernetizovanému světu, který stále doutnal hluboko v jejím nitru; mise na americký kontinent a podzemní síť metamorfů, s níž byla v kontaktu; Luna a chladný hněv Luňanů; stroje, všude stroje, a množství jedinečných sophotektů.

Svět vstoupil do nové fáze evoluce. Nadávat na to nemělo smysl, o nic větší než protestovat proti zkáze planety Demeter u Alfa Centauri. Přinejmenším na Zemi, když vyhynuli dinosauři, nastoupili svůj pochod ke slávě savci, a linie dinosaurů žila dál v ptácích. Mohli by právě tak ke zkáze odsouzení lidé najít způsob nějaké záchranné přeměny?

Nenapadla ji žádná jasná odpověď, ale ta myšlenka, perspektiva, spolu s větrem, mořem a chvěním kormidelní páky v ruce, jí dodala jistý klid.

Slunce zapadlo, rychle se setmělo a rozzářily se hvězdy. Ne všechno bylo v úpadku. Kdyby žila v raných letech Lahui, nikdy by hvězdy neviděla. Technologie se rychle vyvíjela, světová populace se snížila, globální skleník se podřídil kontrole, a tak oblohu zakrývalo méně mraků. Nějaký opar samozřejmě zůstával. Nespatřila nádheru, již znali její předkové, ti z nich, kteří se po tomto oceánu plavili se svými kánoemi z jednoho konce na druhý, nebo ti, kdož později zdolávali stejné dálavy na yankejských lodích. Ale pak stanula na Měsíci, na odvrácené straně, kde nezářila žádná Země, a hleděla vzhůru do hloubi kosmu.

Stála uvnitř jediného gigantického diamantu, a slyšela píseň naděje.

Jako by vnímal její myšlenky, za jejími zády se vynořil měsíc. Hlavní plachta se naplnila matným světlem, a měsíční svit vytvořil na hladině širokou fosforeskující cestu. Kolem člunu bublala voda.

„Aleko Kameová,“ ozvalo se z telefonu.

Trhla sebou. Kdo to mohl být?

„Dolores Nightbornová Alece Kameové, Alici Tarnové,“ pokračoval hlas. Ženský, mluvící bezbarvým anglem, ale ona okamžitě poznala, odkud přichází. „Potvrďte.“

V uších jí zabušila krev. Prst, jímž se dotkla luminiscenčně ozářeného panelu přístroje, se jí třásl. „Já, já přijímám,“ uslyšela svůj vlastní hlas.

Zatímco odeslala své koktání, měla sekundu na to, aby si představila jeho cestu. Odpovídalo na zprávu, která musela přijít přes Oahu, adresovaná jí osobně. Protože zanechala v místní databázi číslo svého telefonu pro případ, že by se s ní někdo chtěl spojit, systém nemusel provádět hledání, jež mohlo zahrnout celou planetu, a předal hovor přímo na moře. Stejně tak znal ústřednu, odkud volání dosáhlo Země. Takže její odpověď cestovala paprskem vzhůru na spojovací satelit, odtud na Měsíc, a tam přes další dekódovací stanici na místo, kde čekala lady Lilisaire.

„Abychom měly příležitost k důvěrnému spojení, já budu Dolores Nightbornová. Kdyby se mě někdy ptali, byla tato identita vložena jako identita nějaké terránské obyvatelky Tychopolis, a můžeš říct, že ses s ní setkala při své návštěvě, a že vás spojuje zájem o mořskou biologii,“

Fotony křižovaly prostor. Na obrazovce se zformoval obraz, hlava a ramena ženy středních let, kavkazského typu, baculaté, zcela nenápadné. A stejně syntetické jako její hlas. „Nazdar,“ pozdravila ji ta tvář. „Jsi sama a budeš mít v blízké budoucnosti volno?“

„Ano. Ano na obě otázky!“ Alece se rozbušilo srdce. Jistěže si udělá volno, ať by po ní kdokoli chtěl cokoli.

V následujícím přenosovém zpoždění se otočila a zadívala se na Měsíc. Kdyby použila optického zvětšení, viděla by na něm stopy lidské přítomnosti. Ale to nebylo třeba. Věděla, jaký tamní život je.

„To je dobře.“ Tvář se usmívala, hlas předl. „Aleko Kameová, potřebuji, abys –“ Zarazila se. Pak pokračovala, znepokojeně: „Drahá, mohu tě požádat o laskavost? Vzpomínáš si, jak jsem ti říkala o své příbuzné Mary Carfaxové v Integraci sanfranciské zátoky, že? Je stará, křehká, a žije sama. Tvrdí, že je v pořádku, ale

když jsme spolu mluvily naposledy, byla v hrozném stavu, a já mám o ni strach. Mohla bys tam zaskočit a navštívit ji, a pak mi dát vědět, jak to s ní vypadá? Budu tvým dlužníkem, a až budeš příště na Měsíci, možná ti budu moci ukázat něco úžasného.“

Lilisaire si vzpomněla na zapojení programu, který měnil dialekt stejně jako zvuk a hlas. Bylo podivně uklidňující, v tomto hlubokém tichu, zjistit, že ani ona nebyla dokonalá.

Ale co mohlo otřást její sebevládou?

„Kdybych ti potřebovala předat tajně nějaký vzkaz, pošlu tě pod neškodnou záminkou za Mary Carfaxovou, svou pozemskou agentkou, která je nejblíže tvému bydlišti. Je to další falešná identita, sophotekt. Od něho obdržíš instrukce.“

K čemu to všechno? Kdo je mohl poslouchat?

Něco úžasného. O čem to Lilisaire mluvila, toho dne v diamantové pagodě na zámku Vysokij?

„Ano, spolehni se,“ řekla Aleka. V ústech jí vyschlo. Jak přelstít případný odposlech?

Dostala nápad. „Stejně jsem chtěla krátkou dovolenou.“ Když si ji vezme za této krize, vyslouží si výčitky, ale co? Mohla by přece zcela logicky namítnout, zda by se něco změnilo, pokud by zde zůstala.

„Dej mi pár dní, ať to tu uzavřu.“

Přenosová prodleva.

„Dobře. Rozhodla ses… rychle.“ Jak jsem taky čekala. „A po pravdě řečeno, víc by mi vyhovovalo, kdybys Mary navštívila ode dneška za týden. Jsi hodná. Jak se máš?“

Protože by to bylo přirozené, a mohlo to pomoci tam v zámku Vysokij, popsala Aleka, co dnes prožila.

„Ano, s tím by se mělo určitě něco dělat. Možná se dá. Zatím adiós, má drahá.“

Obrazovka ztemněla. Jen vítr, moře a voda rozřezávaná přídí šuměly dál. Aleka se znovu zadívala na měsíc. Bylo zvláštní, jestli právě tam měla hledat naději na přežití. Možná to tak zvláštní nebylo. Právě tam totiž kvetla už od nejranějších let, nepozorná vůči

strojům, které udržovaly její existenci.

4

Port Bowen se pyšnil několika málo příjemnostmi, mezi nimi L'Etoile de Diane. Restaurace měla omezenou nabídku, ale to bylo tím, že veškerá zelenina a ovoce pocházely z její vlastní agrojednotky. Později, jak pokračovalo hloubení a vybavování dalších prostor, začala nabízet i ryby a drůbež. Majitel tvrdil, že brzy bude mít i vlastní víno, nikoli pracně přivezené ze Země. Dagny, jež si zdejší jídlo mohla těžko dovolit, se zaradovala, když ji tam pozval Edmond Beynac. Uvědomovala si, že to neudělal jen kvůli obědu.

„Není špatná," řekl o své pečené kachně. „Ale jestli se nám poštěstí mít dovolenou na Zemi ve stejný čas, dovol mi představit ti skutečnou confit ďoie[14]. Znám jeden hostinec v Les Eyzies, kde ji dělají nejlepší ve vesmíru." Usrkl ze své sklenice a zachechtal se. „Aby ne, k čertu. Mají celá staletí praxi."

Spolu na Zemi? Dagny se snažila uklidnit bušící srdce. „Tam u vás je všechno staré, že?" zeptala se z nedostatku lepší odpovědi.

„Ne, ne, my jsme živí lidé, ne muzeální exponáty nebo atrakce pro turisty." Pokrčil širokými rameny. „No ano, je to stará země, ale nabízí víc než jen zámky a archeologická naleziště. Většina z mých předků by nepochybně mohla sledovat svou linii až ke kromaňoncům." Zašklebil se. „Nebo ještě dál, jestli mají genetici pravdu, když tvrdí, že je v nás i neandrtálská krev. Mně by nevadilo, kdybych pocházel od malého chlápka, který přežil tváří v tvář ledovci a jeskynnímu medvědu."

Vybavil se jí obrázek v nějaké knize, lovce v pravěkých pustinách, a pomyslela si, že se mu Edmond podobá. Možná jí tuto představu pomohla navodit ne tato malá, teplá, jídlem vonící místnost, kde tiše šuměl rozhovor a z reproduktorů zněla nevtíravé hudba (Debussy?), ale výhled z oken a průzračné kopule. Přes den se

[14] confit ďoie (fr.) – zapečená husa. (Pozn. překl.)

jedlo pod zemí, ale v noci byla otevřena horní sekce pro ty, jimž nevadila trocha radiace navíc. Svíčky na stolech sotva potlačovaly úchvatnou záři Země, jež byla nyní téměř v úplňku. Terén se už nezdál holý, zasmušilý a temný, nýbrž vytvářel sen z luminiscence a stínů, jako kdyby každý kámen obživl a každý malý kráter byl studnou, kde vám mohou duchové splnit vaše přání. Všechno to jakýmsi magickým způsobem nabylo rysů kreseb lovců mamutů. A Edmond se jakoby vznášel na pozadí studené divočiny, v níž pronásledoval větší zvěř, než jaká kdy chodila tundrou.

„Zajímáš se o prehistorii?“ odvážila se Dagny. „Určitě máš spoustu zájmů.“

Usmál se rychle, krátce, ale zářivě. „No, můj otec je profesorem prehistorie na univerzitě v Bordeaux. Pokud jde o mě, myslel jsem, že bych se mohl věnovat stejnému oboru, ale pak jsem dospěl k závěru, že většina velkých objevů v něm už byla učiněna, a Fireball nám dával vesmírnou hranici[15].“

Nemohla se ubránit. „Ne přímo *dával* – jak by podotkl Anson Guthrie.“

Zazubil se. „Touché![16] Nicméně není přehnaně drahý, a my díky němu nemusíme jednat se zatracenými tlustými byrokraty. Můžeme prostě zaplatit a jet. Závidím ti, že ho znáš tak dobře.“

V průběhu jejich rozvíjející se známosti mu řekla něco ze své minulosti, to, co se jí zdálo vhodné. „Už ho vídám jen zřídkakdy. On a jeho žena mě poslali do dobré školy a zaplatili mé výdaje na

---

[15] frontier (angl.) – zde míněno v americkém významu tohoto slova, tj. původně čerstvě osídlená oblast na americkém Západě, hraničící s divočinou, která poskytovala osadníkům nové možnosti se uplatnit, získat půdu i bohatství, a to v takové míře, jaká by nikdy nebyla možná ve starších, už dříve osídlených oblastech. Tzv. „duch hranice“ byl podle prezidenta J. F. Kennedyho duch odvahy, podnikavosti, obětavosti a vzájemné pomoci. (Pozn. překl.)

[16] Touché! (fr.) - zásah, v tom smyslu: to sedí, a teď jste klepl hřebík na hlavičku apod. (Pozn. překl.)

akademii, ale musela jsem se na to kvalifikovat sama, a od té doby, kdy jsem graduovala, mi už nikdy neprojevili žádnou zvláštní náklonnost.“

„Já vím.“

Vzpomněla si, že mu to už zdůrazňovala, a začervenala se. Napila se vína, aby zakryla rozpaky. „Samozřejmě, zůstali jsme v kontaktu, při své poslední dovolené jsem je navštívila, a očekávám, že je příležitostně navštívím znovu.“ Se společníkem? Měla by raději změnit téma. „Ale mluvili jsme o tobě, pro změnu. Předtím ses zmínil o něčem, co přímo nesouvisí s tvou profesí.“

„Odbočil jsem,“ řekl měkčím tónem. „Měli jsme letní chatu v horní Dordogni. V dětství jsem se tak důvěrně znal s místními farmáři, že mi dali přezdívku Jacquou le croquant, sedlák Kuba ze známého románu. Předpokládal jsem, že se stanu taky farmářem, dokud jsem nezjistil, že technologie už rodinné farmy dávno vytlačila, a moji přátelé jsou jen správci. Kromě toho mi práce mého otce brzy připadala romantičtější. Ale má matka měla vývozní a dovozní firmu, textil a umělecká díla, a díky ní jsem mohl v šestnácti strávit rok v Malajsii. Díky tomu jsem zatoužil poznat víc světa, než vídají turisté, a v šestnácti jsem se přihlásil do francouzské sekce sil Organizace spojených národů.“ Z nešťastné lásky? „Poslali nás do chaosu na Středním východě – víš, když tam Evropa zaváděla pořádek.“

„Zažil jsi nějakou akci?“ odvážila se tiše zeptat Dagny.

„No ano,“ odpověděl chmurně. „Příliš mnoho akcí. Každý boj znamená příliš mnoho. Mezitím jsem začal opravdu přemýšlet. Po dvou letech jsem byl zraněn dost těžce na to, aby mě propustili.“ Takže tam uvázl tak dlouho, dodržuje svůj slib, i když nerad, a musel být i statečný, protože tak chytrý muž by si jistě dokázal zařídit převelení zpátky, kdyby se pokusil. „Doktoři mě dali do pořádku, mám v sobě pouze několik střepin, a ty mě nijak neobtěžují. Ale byl jsem plně připraven na život v civilu, studia, terénní práce na Zemi, doktorát, a pak, před čtyřmi lety, postdoktorskou práci na Luně.“

Během hovoru se znovu rozveselil. „Jsem tady šťastný,“

dokončil. „Vím, není to ideální. Trávit hodiny denního cyklu v té zatracené centrifuze; mohli bychom se docela dobře obejít bez ní, co? Jak ten čas trávíš ty?“

„Standardním cvičením,“ řekla Dagny. „Nedělá to každý? Jinak si čtu, píšu dopisy, dívám se na různá show a tak. Myslím ve velké jednotce. Na polní plošině toho na výběr moc není.“

„Na jedné z nich, když jsem byl sám, jen s protizávažím, jsem vypnul vysílačku a zpíval si,“ přiznal se. „A nemučil přitom nikoho svým hlasem.“

Zasmála se. „Tak vidíš, nezbytnost není nutně totální otrava!“

„Není to tak zlé,“ přisvědčil, „ani natolik obtěžující. Kdyby začali vážně studovat Mars a asteroidy, rád bych šel. Ale ještě stále je dost práce tady.“ Podíval se na ni. „A, jak zjišťuji, není tady nedostatek dobré společnosti.“

Její bušící srdce se odmítalo uklidnit.

Zatímco se loď blížila po své přibližovací křivce, Luna se v průzorech přemístila zepředu dolů a změnila se ze srpku v tmavohnědou kamennou planinu zjizvenou krátery. Země se vznášela vysoko na jihu. Ticho ztěžklo. Kenmuir si odkašlal. „No, Barbaro,“ řekl poněkud neohrabaně, „musíme se rozloučit – alespoň na čas.“

„Buďte mezitím šťastný,“ odvětila loď. Objednal si pro jejich vzájemnou komunikaci ženský hlas: anglo s luňanským přízvukem znělo přátelsky, dokonce vřele. Valanndray si zvolil jakýsi hvízdavý, ptačí, nelidský témbr. Neřekl proč, a Kenmuir se ho na to nikdy nezeptal. Když spolu mluvili všichni tři, používalo plavidlo neutrální mužský tón.

„Děkuji. Nápodobně.“

Pocítil tu absurdnost a zkřivil ústa. Co mělo za smysl vyměňovat si banality se sophotektem? Jistě, sophotekt si uvědomoval sám sebe, přemýšlel, ale v jak omezeném rozsahu! Volbou kulturní databáze s ním sice mohl konverzovat na jakékoli téma, které si vybral, od slovních hříček v Shakespearovi až po Lyudovovu rebelii, ale

Kenmuir věděl, jak čistě algoritmické to je. Skutečná kreativita stroje, jeho já, spočívala jen v mnohonásobných, neustále se měnících funkcích kosmického plavidla.

Ano, vypěstoval si k tomu stroji jakousi sympatii, podobně jako měl kdysi rád svůj starý laserový nůž nebo svou oblíbenou košili nebo svůj a Anniin dům na Zemi, ale nebylo to totéž jako cit ke člověku nebo domácímu zvířecímu mazlíčkovi. Zdálo se mu, že by neměl odejít bez rozloučení, ale proč?

Cítila by se loď dotčena? Tomu nedokázal uvěřit. Její slova, kamarádská nebo starostlivá, jak situace vyžadovala, prostě vytvářela iluzi, že má podobné pocity jako on. Co ve skutečnosti prožívala? Nesmyslná otázka. Představoval si, že má potěšení z výzvy, kterou před ni klade nějaký obtížný manévr, že se touží dostat znovu do plného spojení s ostatními, s kyberkosmem, a sdílet na tu chvíli širší vědomí, než jaké on kdy poznal, ale toto byl z jeho strany projev antropomorfismu. Bylo to stejně hloupé a nesmyslné jako oslovovat ji Barbara, po první dívce, kterou miloval a nikdy nezískal.

Když je člověk příliš dlouho v kosmu, začíná z toho poněkud bláznit. Aspoň podle pozemských měřítek.

„Začínám sestup," upozornila ho. I to bylo zbytečné. Cítil ten obrat i sám. Vypočítal snad ten algoritmus, že toto její gesto ocení?

Signály směřovaly tam a zpátky. Elektrofotonové inteligence se splétaly do sítě. Gravitace se vrátila a zatlačila Kenmuira do jeho křesla, a loď zahájila sestup z oblohy do Port Bowen.

Myšlenka na Annie v něm přetrvávala. Hledal upřeným pohledem Zemi. Kde tam byla? Uplynulo už deset let od doby, kdy o ní naposled něco slyšel, a dvanáct let od jejich rozchodu. Převážně jeho vinou, soudil. Manželství s astronautem bylo zatraceně riskantní. To jejich přitom začalo tak šťastně. Usadili se pod Ben Dearg, na území, jehož výšiny porostlé vřesem měli skoro sami pro sebe… Povzdechl si. „Ty miluješ vesmír, Iane," řekla, ach, velice tiše, a v očích se jí leskly slzy. „Já jsem pro tebe až na druhém místě." Dobrá, nevzdal se zcela naděje, že jednoho dne bude mít svého vlastního malého rozcuchance nebo dva. Ale žádná z žen, s

nimiž se tak mohl astronaut pravděpodobně setkat, tuto naději nesdílela tak jako kdysi Annie, s výjimkou snové ženy v quiviru, a tu se neodvažoval vyvolávat moc často.

Lilisaire čekala! Náhle se v něm vzedmula jakási vlna, napůl smyslná žádost, napůl strach, až se zachvěl.

Loď dosedla na plošinu lehce jako peříčko. Na letišti viděl pouze dvě další plavidla – kulovitou nákladní loď a malé, štíhlé suborbitální plavidlo, které ho mělo pravděpodobně přepravit na zámek Vysokij. Za časů Fireballu by zde bylo nejmíň dvacet plavidel.

Snaže se ovládnout a uvažuje o tom, na co by ho Lilisaire mohla potřebovat, pohlédl k západu, za kontrolní věž. Vesmírná stanice L-5, podobající se jiskře, stála nad obzorem. Ale ne, nenastavil obrazovku tak, aby zesílila světlo hvězd, a sluneční záře časného lunárního odpoledne většinu z nich skryla, včetně toho opuštěného světečku. Zdálo se mu to symbolické, snad jako nějaké znamení.

Ale ne, to byl přežitek. Kenmuir se sám sobě ušklíbl a rozepnul si pásy. Vstal a šel si vzít své zavazadlo. Po třech denních cyklech brzdění při čtvrtině zemské gravitace mu při jedné šestině připadalo, že se vznáší s vánkem.

Když kabinu vyklidil, stala se prázdnou kobkou, kterou s radostí opouštěl. Stačil mu jeden pytel. Zabalil i zbytek svého movitého majetku – roboti ho odvezou a uskladní, až od něho dostanou příslušné instrukce. On sám by nemusel nést nic. Jeho hostitelka by mu mohla obstarat šaty i vše ostatní v jakémkoli množství. To však považoval za příliš velkou pohostinnost. Raději dával přednost svému prostému, osobnímu stylu, a také své nezávislosti.

Když se chystal vydat příkaz k otevření přechodové komory, loď ho překvapila. „Šťastnou cestu, Iane Kenmuire," řekla. „Možná spolu zase budeme cestovat."

„Cože? No jo, to já bych taky rád," zakoktal.

Nesmyslné přání. Jestli ho přidělí na jiné plavidlo, bude strojová inteligence fungovat rutinně, doplněna vším, co o něm věděla Barbara. Setkal by se se stejnou osobností, pokud tedy v sophotektech existovala nějaká osobnost, individualita. Co tedy

vedlo loď k tomuto lidskému projevu?

Vlastně myslím sophotektů nerozuměl. Za určitým stupněm složitosti se systémy stávají chaotickými, inherentně nepředvídatelnými a nevyzpytatelnými i pro sebe samotné. Teramind viděl nepochybně hluboko, ale byl ten náhled absolutní a zahrnoval všechno z této nezměrné psýché?

Odvrhl tuto otázku. Vždycky ho rozechvěla. „Tak jo, zatím se měj, Barbaro," řekl, a uvolnil vnitřní ventil. Prošel komorou a vystoupil na plošinu, která ho svezla dolů na terminál.

Podlaha před ním se leskla, rozlehlá a skoro prázdná. Okolní stěny působily dojmem, že spíše zesměšňují triumfy, které oslavovaly: Armstrongovo přistání, Velký návrat, Ansona Guthrieho hledajícího základnu, z níž se jednou stane toto město, Dagny Beynacovou, řídící výstavbu stovek Criswellových kolektorů energie… Nic z období selenarchie, ačkoli v této éře začala kolonizace Marsu, mezihvězdné mise, Guthrieho a Rinndalirův exodus na Alfu Centauri. Luňané se veřejně nehonosili svými výkony a úspěchy, byli příliš podobni kočkám, individualističtí, tajnůstkářští… Vzduch byl chladný.

Nedaleko čekal osamělý muž, oblečený v přiléhavém černém a stříbrném oděvu. Kenmuir ho poznal; byl to Eythil, pověřený služebník Lilisaire. Protože byl marťanského plemene, měl nižší a robustnější postavu než průměrný obyvatel Měsíce, a mohl se projevit silný a nebezpečný, pokud by to bylo nezbytné. Byl snědý, a vlasy měl černé a kudrnaté, což ale nebylo tak neobvyklé; mezi jeho předky bylo mnoho různých plemen.

Pozdravil, rukou na hrudi. „Zdravím a vítám vás, můj kapitáne," pronesl nenuceně, zdvořile a nezávazně. Zdržel se vysvětlování, že Kenmuira poveze ke své paní, i vyptávání, jaká byla cesta.

„Skutečně děkuji za přivítání, saljaine," odpověděl ve stejném duchu Kenmuir. Ten titul neměl žádný pozemský ekvivalent, protože selenarchové neudělovali svým stoupencům žádné přesně definované hodnosti. Snad by se dal přeložit jako „důstojník", snad jako „věrný služebník".

Vydali se halou. Jako Terránec z ortosféry se Kenmuir cítil povinen vést nějakou konverzaci. „Když jsem loni odlétal, nebyl přístav tak opuštěný.“ Tak děsivě opuštěný. „Upadl tak provoz, nebo je to jen náhoda?“

„To i to, myslím,“ řekl Eythil. „Slyšel jsem o třech velkých lodích vyřazených v posledních třinácti měsících ze služby, a možná by se jich našlo ještě víc, kdybych se podíval do oficiální databáze.“ Dal tak zřetelně najevo, že nevěří každému bajtu veřejně dostupných informací, i když se týkaly tak zjevně neškodné oblasti jako meziplanetární obchod.

Kenmuir souhlasně přikývl. „Ano, provoz musel zřídnout.“

Uvažoval nad možnými důvody. Úbytek populace mezi ně nepatřil. Původní strmý pokles počtu obyvatel (který, například, ponechal velké rozlohy Skotska volné pro něho v jeho… dětství a za doby jeho manželství s Annie) se už dávno zastavil, a přibližoval se asymptotě nulového růstu. Určitým důvodem byla přirozeně snížená poptávka po surovinách: účinná recyklace, zboží vyráběné tak, aby bylo trvanlivé, málo projektových změn. Nejpravděpodobnější příčinou však nejspíš bylo, že v lidech zeslábló to, co je dříve pohánělo. Jak? Proč?

V Eythilově hlase zazněla zuřivost. „Ech, brzy se tu lodě zase začnou rojit, až přijde Habitat se svými Terránci, kteří se budou množit a množit. Ledaže náhodou vy –“ Zmlkl; Kenmuir nevěděl, jestli z opatrnosti nebo proto, že se za nimi pohyboval nějaký robot.

Robot nebo sophotekt? Věžička mohla obsahovat počítač s lidskou kapacitou. Pokud ne, trup mohl být řízen na dálku. Byl to standardní víceúčelový model, krabicovitý, se třemi odlišnými páry paží a čtyřma nohama, se základními senzory ve výšce očí. Kde nebyly ohebné organické komponenty, leskl se kov.

Robot se přiblížil. Z jeho reproduktoru se ozvalo muzikálně westernové anglo: „Promiňte, kapitáne Kenmuire a svobodný vlastníku Eythile.“

Zastavili se. „Co bys chtěl?“ vyrazil ze sebe Luňan. Bylo jasné, že Kenmuir, který právě přiletěl z kosmu, zde bude znám, ale to, že

systém identifikoval jeho společníka, muselo vyvolávat, více než obvykle, pocit uvěznění v kleci.

„Jdete ke svému plavidlu?“ řekl stroj. „Lituji a omlouvám se. Povolení k vašemu startu bude odloženo asi o hodinu.“

„Proč?“ zvolal Kenmuir užasle.

„Právě před několika minutami došlo k náhodné explozi na Epsilonu-93. Znáte jej? Nedávno tam byl dopraven ledovec.“

Kenmuir, a poněkud upjatě i Eythil, přikývli. O tom objektu neslyšeli, ale na tom nebylo nic divného. Užitečné kusy materiálu komety byly, jak bylo pravidlem, navedeny na trajektorii, která je dovedla z Kuiperova pásu na lunární oběžnou dráhu, aby tam byly vyčištěny a poslány dolů. V posledních dekádách se tato činnost moc neprovozovala, ale teď to nepochybně začínalo nabývat většího měřítka. Příval osadníků, až bude připraven Habitat, bude potřebovat víc vody a vzduchu, než Měsíc v současné době recykloval.

„Kolem létají úlomky,“ řekl stroj. „Neočekává se žádná srážka, ale ještě to není stoprocentně jisté. Prozatím Kontrola provozu zakazuje pohyb civilistů na povrchu, zvlášť v sousedství zmiňované oblasti. Předpokládá se, že asi na hodinu. Přistál jste tak tak, včas.“

Eythil se zamračil. Kenmuir pokrčil rameny, ačkoli byl pravděpodobně mnohem netrpělivější.

„Správa se omlouvá za toto nepohodlí. Jste zváni strávit ten čas v ředitelském salónku s volným občerstvením zdarma.“

Eytnil a Kenmuir si vyměnili rychlý pohled a poněkud nakyslé úsměvy. „Tam jsem nikdy nebyl,“ připustil Luňan. „A vy, kapitáne?“

„Já taky ne,“ odvětil Kenmuir. „No, proč ne?“ Minimálně uspokojit zvědavost. Kromě toho, veřejný bar a restaurant, velký a v noci dost opuštěný, by byl nyní poněkud strašidelným prostředím.

Místnost, kam je stroj zavedl, byla mnohem intimnější velikosti. Její zařízení, v masivním pozemském stylu, se zdálo poněkud vybledlé. Na stěnách visely fádní obrázky kosmických průkopníků. Ve vzduchu se vznášela slabá vůně kůže a kouře ze dřeva. Kenmuir uvažoval, proč bylo toto zátiší udržováno. Jak často se používalo od té doby, co bylo letiště kompletně kybernetizováno? No, jeho

udržování nebylo pravděpodobně tak pracné a nákladné, a příležitosti podobné této se jistě tu a tam naskytly. Systém byl připraven i na nepravděpodobné možnosti.

Posadili se s Eythilem do křesel. Stroj se přemístil k automatu. „Co si budete přát, seňores?“ zeptal se. Eythil chtěl luňanské bílé víno – vinice pod Koperníkem nabízely stále biologickou produkci – a Kenmuir si vybral ale[17]. Stroj se dotkl panelu, nádoby za okamžik vyjely, stroj nalil nápoje do vhodných sklenic, které vzal z police, a přinesl jim je. „Jestli si budete přát něco dalšího, zavolejte mě, por favor,“ řekl stroj, ukazuje na nejbližší vstup interkomu. „Věřím, že už brzy vzlétnete.“

„Díky,“ odpověděl Kenmuir. Koneckonců, ten stroj, nebo ten, kdo ho ovládal, byl cítící. Robot se vzdálil. Kenmuir se napil. Ano, dobrá várka. I když ji vytvořila molekulární technologie, chuť byla řízná a nápoj studený. „Neměl byste raději zatelefonovat a říct, že se opozdíme?“ zeptal se Eythila.

„Ne, pokud se čekání neprotáhne,“ řekl druhý muž. Oba zůstali u angla. Zvláštní, přemítal Kenmuir, jak uvolněný postoj k plánům a programům většina Luňanů zaujímala, když mohlo přežití záviset na přesnosti. No, pro ně bylo časování prakticky instinktivní, tak jako pro pozemšťana schopnost vyrovnat klopýtnutí na planetě s vysokou gravitací. Musíte znát své schopnosti a jejich bezpečné meze.

„Zajímalo by mě, co se přesně stalo,“ poznamenal. „Znělo to jako nehoda, k jakým by dnes už vůbec nemělo docházet.“

„To tvrdí kyberkosmos,“ zavrčel Eythil.

„Hm, nic není zaručené, to víte. Nemůžete naplánovat všechno – Prostě by mě zajímalo, jestli k tomu výbuchu došlo následkem přehlédnutí, nebo nějakého stavu, který se vymkl z ruky, nebo spousty drobných chyb a zaváhání, které se nasčítaly… vlastně nevím, jak se tyto operace provádějí. Za pár denních cyklů, když budu mít hodinu nebo dvě čas, bych se rád dozvěděl podrobnosti.“

---

[17] ale (angl.) – lehké světlé pivo. (Pozn. překl.)

„Jo, to se dozvíte,“ řekl Eythil cynicky. „Zdali budou skutečně souviset s tím, co se doopravdy stalo – pokud se to vůbec stalo – si budete muset rozhodnout sám.“

Má pravdu, pomyslel si Kenmuir. Systém mohl databázi nakrmit čímkoli, co by uznal za vhodné, a doplnit obrazy, čísly a matematickými analýzami. Nebylo by těžké obejít lidské funkcionáře. „Proč by se obtěžoval lhát,“ zaprotestoval, „zvlášť když s tou nehodou nemá nic společného?“

Eythil pokrčil prst. „Kdo ví? Všechno je možné. Předpokládejme, že to může přispět k získání dalších zdrojů na projekt Habitatu, a tím urychlit destrukcí luňanského způsobu života. Mohlo by jít o tajně vykalkulovaný sociotechnický program.“

Kenmuir se zhluboka a s chutí napil. „Nepřeháníte trochu? Jste zahořklý, že?“

„Nemám důvod?“

Ten vyplynul na povrch hned v následujících minutách, překonávaje obvyklou rezervovanost Eythilovy rasy. Astronaut většinu argumentů znal, ale přesto poslouchal, protože o něčem mluvit museli. Navíc se dozvěděl i několik nových aspektů, o nichž dříve nevěděl.

– zatímco asteroidy byly neocenitelnými zdroji minerálů a komety byly z ledu, a obojí obsahovalo organické materiály, samy o sobě zdaleka nedostačovaly. Pro chemickou frakční destilaci, která vytváří použitelnou koncentraci převážně průmyslových materiálů, je třeba velkého tělesa. Proto probíhal průzkum a dolování na měsících Jupitera a Saturnu. Na Merkuru se tyto práce prováděly výhradně pomocí strojů – ačkoli Venuše byla i pro ně příliš nákladná. V méně děsivém prostředí se dali do jisté míry použít i lidé s touhou po dobrodružství. Především na Marsu – kterému zvlášť Luňané v době slávy selenarchie věnovali velkou pozornost. Terránci také. Dokázali se v té gravitaci rozmnožovat, ale ze začátku jich bylo málo, protože jen minimum z nich bylo zvyklých na planetu, která je mohla zabít. Provincií Luny zůstal Mars do té doby, než je oba převzala Federace –

„– a formálně by měl být pořád luňanský,“ řekl Eythil. „Nemá se snad členský národ spravovat sám? Místo toho nám tam daleko na Marsu ponechali menší autonomii než tady, kde kroužíme kolem Země.“

„No, tady máte proporcionálně víc Terránců,“ poukázal Kenmuir. „Ať se tu narodili nebo ne, budou uvažovat, jednat a volit v souladu se svou psychologií a kulturou.“

„Mluvíte jako nějaký *sociotechnik.*“ To slovo zaznělo pohrdavě.

„Nemyslel jsem to tak,“ řekl Kenmuir mírně. „Možná mám trochu knižní slovník. Ach, nejsem Terránec jen rasou, já skutečně *pocházím* ze Země. Ale sympatizuji s vámi Luňany. Všechny ty staré, nesmiřitelné spory se znovu vynořují na povrch, že?“ – což Lunu kdysi přimělo prohlásit se za národ, nezávislý a suverénní: rodové právo, majetkové právo, vzdělání, přežití civilizace, která otevřeně odmítla některé základní ideály. Často uvažoval, co by se stalo, kdyby Luna zůstala mimo Federaci. Plané úvahy, samozřejmě. Když mocný Fireball ztratil svůj vliv, byl konec separatistické Luny v dohledu, navzdory kampani Niolente a jejích kohort.

„Podle Smlouvy by Shromáždění a Vysoká rada měly přinejmenším respektovat naši ústavu,“ pokračoval Eythil. „Ale to ne, stále více a více mění ‚základní etickou’ klauzuli, aby podkopali staré zákony a způsoby. Rozhodování přechází stále více z živých bytostí na stroje.“

Inteligentní stroje, pomyslel si Kenmuir, ne poddané lidské zkaženosti a krutosti. A přece to byla nepopiratelně vláda… cizáků? Teramind měl v sobě mnoho z děsivosti Boha, ale nebyl to Bůh příliš vzdálený a ne dost omylný. Pokud šlo o každodenní život, to, co některé lidi žralo nejvíc, byl prostě pocit, že se stali irelevantními, nepodstatnými.

„Není to spiknutí,“ namítl, „ale logika událostí. Dřívější národy málokdy existovaly delší dobu. Rozštěpily se do tisíce různých společenství, ve skutečnosti, a často i formálně. Federace převzala mnohé jejich povinnosti. Bez integrované světové ekonomiky by všichni hladověli.“

„Pro nás nedávné Marťany měla ta ekonomika sotva nějakou hodnotu.“

„Já vím, pokles poptávky po minerálech.“

„Tomu bychom se sami dokázali přizpůsobit. Ale ne, muselo se tak stát podle moudré Země. Vy mluvíte o Federaci jako o jediné životaschopné vládě, která zbývá. Ale to znamená, že mezi ní a jednotlivcem už nic nestojí.“

„Já vím. Historie ukazuje, že jsou vaše obavy odůvodněné. Kromě toho je nepřítomnost zákonů demoralizující. Ale musíte uznat, že se Federace nepokouší řídit životy lidí za ně. Ve skutečnosti zasahovala do záležitostí vás Luňanů většinou proto, aby nasadila uzdu libovůli selenarchů, kterou nemají mít v republice co uplatňovat –“

Možná naštěstí oznámil právě v té chvíli reproduktor na stěně: „Okolní prostor je nyní bezpečný. Můžete vyjít, pokud si přejete, seňores.“

Padlo mezi ně mlčení a přetrvávalo, i když došli k plavidlu, odstartovali a vydali se na cestu. Eythil si možná hýčkal svůj hněv, nebo snad upadl do nějakého vlastního nepozemsky duchovního transu. Kenmuir začal pociťovat neurčitou bolest hlavy a slabou horečku. Napadlo ho, jestli to není nervozitou, obavou, že s Lilisaire nějak neuspěje… ať už od něho chtěla cokoli.

Slunce na západě stoupalo, jak je tím směrem nesla jejich trajektorie. Země také stoupala, a přesunula se po obloze na severovýchod. Byla v první čtvrti, modrý srpek mramorovaný bílými mraky, které nad noční stranou zachycovaly dost světla z hvězd, což jim dodávalo jakousi duchovitě šedou barvu. Takhle to vypadalo, když ho Lilisaire povolala poprvé.

Nevěděl, proč to udělala – jeho, toho nejobyčejnějšího z lidí, a k tomu pozemšťana. „Ale vy máte k obyčejnosti daleko,“ zapředla, když se jí na to odvážil zeptat. „Celá vaše kariéra, vaše výkony tam venku, vaše vazby na minulost. Nežijete prázdně nebo iluzemi jako mnozí jiní. Víte, co bylo předtím, znáte Zemi, lidi a činy, z nichž vyrůstá vaše bytost; pro vás je čas skutečností, stejně jako prostor.“

Což mu jako odpověď moc nepřipadalo.

Pravda, v opakovaných rozhovorech, které s ním vedla, z něho tahala rozumy týkající se Společenství věrných Fireballu. Nebyl si jist proč, a nevěděl nic, co by jí nemohl zjistit v databázi nějaký vyhledávač. Nebylo to o moc víc než sdružení, lóže či společenství, zakořeněné na kdysi velkém, snovém ostrohu, ne nepodobné Róninům, Lupičům nebo Věřícím. Jako oni mělo své rituály, společná shromáždění, povinnost pomáhat jeden druhému a ještě něco málo navíc. Pokud existovalo nějaké jeho tajné učení předávané ústně od jednoho ke druhému, od Rydberga k Rydbergovi, nemohlo být důležité, a jistě nebylo svěřeno Ianu Kenmuirovi.

Možná se Lilisaire pokoušela získat představu, co to členství obnáší. Luňané se takovými věcmi nezabývali; možná toužila po malém náhledu do jiných druhů. Nebo se o to možná zajímala proto, že Společenství věrných znamenalo možnost jednat s Kenmuirem, a ona ho měla svým způsobem ráda.

Řekla, že je dobrý milenec. (Ta vzpomínka ho zahřála.) „Ne, vyjma toho, že mě inspiruješ," odvětil čestně. Zasmála se a rozcuchala mu vlasy. Nenamlouval si, že byl pro ni něčím víc než pouhým příjemným rozptýlením, v nejlepším případě.

A přece… zavolala ho zpátky, naléhavě a za cenu nemalých nákladů. Zdálo se tedy, že ho nějak, jakkoli málo, potřebovala.

Srdce mu bušilo. Nevěděl, jestli je zamilovaný – bylo to cizí jakémukoli takovému stavu kdykoli dřív v jeho životě – nebo zotročený. V této chvíli mu to bylo stejně jedno.

Letoun dosáhl apoluna[18] a začal sestupovat. Objevila se Kordillera a čarovný zámek Vysokij.

Když přistáli, Kenmuir se prosmýkl kolem Eythila, přímo do přechodového tunelu. Slabá nevolnost ho opustila. Jestli hořel a chvěl se, týkalo se to výhradně Lilisaire. Až poté si s obavou uvědomil, jestli svého hrdého průvodce neurazil. Pak ho napadlo,

---

[18] Apolunum – bod dráhy plavidla nejvzdálenější od povrchu Měsíce. (Pozn. překl.)

zdali nebyl Eythil spíš pobavený.

Ve vstupní místnosti nečekal žádný služebník. Letoun poslal nepochybně napřed zprávu, a nějaký robot brzy přenese jeho věci tam, kam si bude Strážkyně přát. Prostorem zazněl hlas: „Zdravím tě, Iane Kenmuire. Odeber se do Pagody a buď vítán.“

Znal tu věž a věděl, jak se tam dostane. Jak dobře to věděl! Vyrazil proměnlivými chodbami a mnohotvarými místnostmi. Pohybovali se v nich Luňané, muži i ženy. Většina z nich patřila k personálu, ať měli či neměli livreje, ale někteří pocházeli zvenku, a poznal i dva magnáty. Neoslovili ho ani mu nijak nepokynuli, kromě rychlého a stylizovaného kontaktu očima, což byla zdvořilost. Na konci jeho cesty stál strážce v uvolněném panteřím pohovu, který mu zasalutoval a nechal ho projít dveřmi.

Sluneční světlo vybuchovalo z oslepujícího středu v jiskrách a pablescích všech barev, které jeho vidění dokázalo zachytit. Měnily se s každým nejmenším pohybem, který učinil, po sklovité podlaze, mezi novým křehkým zařízením, stěnami, stropem a jeho rukama. Ocitl se ve středu syntetického diamantu s milionem fazet. Ve vzduchu se vznášela kořenná vůně, připomínající vůni zimolezu. Sotva slyšitelně zde zněla melodie nějakého Vardaeova canta.

U stolu vyloženého křišťálem, nedaleko širokého gauče, se jakoby vznášela Lilisaire. Světle kaštanová hříva jí spadala na holá ramena, a dlouhá róba jí přiléhala k tělu jako druhá kůže. V její bělobě hrály duhové odlesky. Jedinými šperky, které měla, byly kapkovité náušnice a prsten, jehož drahokam mihotal malými plamínky. U nohou jí ležel mazlíček, kterého znal, černý leopard se zlatými skvrnami. Zvedl hlavu a upřel na něho pohled.

Lilisaire se usmála. „Ano, vítám tě, můj kapitáne,“ zamumlala anglem.

Zastavil se, náhle bezmocný. Pokročila kupředu, přičemž zašustil její šat. Zvedl ruku. S motýlí lehkostí mu položila konečky prstů na zápěstí, což znamenalo, že je jí podřízen, ačkoli s tím nikdy neměl v úmyslu polemizovat. Tím nejslabším tlakem ho pobídla ke stolu. Sňala paži a zastavila se před ním. „Nalij nám,“ vyzvala ho.

Poslechl. Karafa jasně zazvonila i skrze hudbu. Rychlým pohledem ho vybídla, aby s ní sdílel pohovku, zatímco pozvedla svůj pohár. „Uwach yei," řekla.

„K vašim službám, m-má lady," řekl. Okraje pohárů o sebe zazvonily. Napili se. To víno jako by zpívalo.

Upřeně na něj pohlédla. Zapomněl ihned na jiskřivou záři všude kolem. „Službám," řekla hlubokým hlasem. „Myslíš to vážně?"

Nadechl se. „Ano. A ne proto, že jsem váš zaměstnanec."

„Můj kapitáne." Natáhla volnou ruku, aby ho pohladila po tváři. I ránu by byl cítil méně ostře.

Snažil se nabýt rovnováhy. „O co jde?" zeptal se svým nejsušším hlasem. „Co mohu udělat?"

„To jsi mohl uhodnout sám. Týká se to Habitatu."

„Ano, já… tušil jsem to. Vy a vaše třída se mu stavíte tvrdě na odpor."

Selenarchické rodiny se musí cítit pod těžkým a bolestným tlakem, když se snížily k politice, již nazývaly opičími obchody. Ty probíhaly většinou nepřímo. Ti, kteří, jako Lilisaire, měli podstatný zděděný majetek na Zemi, si mohli koupit terránské advokáty a dostat několik z nich do Shromáždění federace. Bylo to však stejně zbytečné a k ničemu.

Veřejné mínění (v takových frakcích veřejnosti, jimž byla věnována pozornost) vzrušeně a podrážděně podporovalo to, co bude prvním skutečným průkopnickým dílem jejich druhu, připravovaným po generace. Kromě toho ten plán jako první navrhl kyberkosmos. Sophotektická inteligence nadřazená lidské jistě věděla, co je pro lidstvo nejlepší.

Hlas Lilisaire ho vytrhl z úvah. „Skutečně. Stali jsme se natolik obtížnými, že nás vláda vyšetřuje."

„No, přirozeně, když děláte povyk, sledování údajů –"

„Ne, víc. Slídí kolem nás důstojníci ze Země. Jeden z nich přišel zatraceně brzy po tom, co jsem tě zavolala. Ani to nebyl běžný agent Mírového úřadu, ale jeden z nejlepších, které mají, skutečný synnoiont."

Kenmuir polekaně zvolal: „To je vážné!“

Pokrčila prst. „Ey, on sám mi svou podstatu nepřiznal, ale já jsem zvětřila, že to není obyčejný člověk. Později jsem sama pátrala v databázích a mezi lidmi. Neměj strach. Je nepravděpodobné, že by se to dozvěděl. A nezjistil nic špatného.“ Zvonivě se zasmála. „Protože – je mi líto – tady nic takového není. Kde by se to tady taky vzalo?“

Náhle v ní vybublala zuřivost. „Ne, my ležíme svázaní a jen čekáme na nůž. Ani nám krk neprořízne čistě. Nejdřív budou sterilizovány ženy a vykastrováni muži.“

Leopard zavrčel.

Kenmuir neohrabaně hledal slova. „Nemůže to být tak zlé, má lady.“

Uklidnila se. „Uvažuj. Co nás tak dlouho chránilo kromě toho, že se Teránci nemohou na Měsíci množit?“

Jeho mysl se jí pokoušela odporovat. Chránila vás, říkala, dominance selenarchie, faktická, když už ne oficiální. A tu začalo nahlodávat, že biotechnologie umožnila jeho druhu žít po neomezenou dobu v nízké gravitaci, a zdravě, s výjimkou ztráty svalových tkání, pokud pravidelně necvičili. (Podruhé si představil, že by mohl cítit geneticky upravené mikroby implantované do něho, jejich chemii pronikající mu do každé buňky.) Stále více a více starých druhů zde tak získávalo stálé bydliště. Ale, ano, jejich počet zůstával limitován neschopností jejich žen donosit tady dítě, nebo tady vychovat takové, které se sice narodilo na větším světě, ale bylo mladší tří let, kdy se nervový systém ještě vyvíjel. Jakkoli nejisté, lunární aristokraté na panství nad tou formální republikou lpěli.

„Očekáváte teď příval osadníků ze Země?“ zeptal se hloupě.

„Nikdo ho nezastaví. Sociotechnické rovnice to předpovídají. Statisíce lidí prohlašují, že jsou celí žhaví do toho jít. Jakmile bude Habitat hotový –“

– opuštěná L-5, nově opravená, převedená na nízkou lunární oběžnou dráhu, opatřená slunečními plachtami, aby využila sil, které by ji z této jinak nestabilní dráhy vytlačovaly, rotující tak, aby se na její palubě udržela plná pozemská gravitace. Místo pro Teránce, kde

budou nosit, rodit a vychovávat své mladé, zatímco oni sami budou moci snadno létat na Měsíc a zpět –

„– a to nepotrvá dlouho. Času je málo, Kenmuire.“ Nikdy nepoužívala jeho křestní jméno. Nevěděl, zdali to bylo ze zvyku, protože sama měla jméno jen jedno, nebo z rozhodnutí vyhnout se jakékoli skutečné intimitě.

„Ale budou výkvětem Země,“ argumentoval. „Druh, který chce dělat skutečnou práci, žít skutečné životy, tady, v kosmu.“ Tak jako já sám, pomyslel si. Měl štěstí, že se dostal na Akademii, do Kosmické služby a nakonec do Venture. Jak by mohl závidět nebo nepřát cestu ke hvězdám komukoli jinému?

Ušklíbla se. „Ano, páni světa, a jejich strojoví páni by měli slavit to neustálé pouštění žilou z jejich planety. Měsíc tu krev pojme snáze.“ Naléhavě pokračovala: „Nechápeš? Přebudují Lunu. Jejich obrovské nové stavby naruší její mír, a jejich hordy vnutí společnosti, co chtějí.“

„Ech, to se nemůže stát přes noc.“

„Rychleji, než si myslíš, můj nevinný kapitáne. Říkám ti, že nás zničí.“

„Mars –“

„Mars je už ztracený.“

Kenmuir si vzpomněl na Eythila, a nediskutoval o tom. „No, vaši kolonisté na asteroidech a ostatních měsících – ne, ty by nikdy nedokázaly uživit víc než zbytky populace,“ bezmocné, ožebračené, dokud by nepřiletěly lodě ze Země, aby je pod praporem charity a efektivnosti přestěhovaly.

Pohlédl dolů na leoparda a představil si ho doživotně zavřeného v kleci plné opic.

„My, nebo naše děti ztratíme touhu žít,“ pokračovala Lilisaire tiše. „Někteří budou dožívat v poklidu, jiní ne,“ – tedy zahájí násilnou rebelii, zločin, sebevraždy. „Nikdo nepřivede děti do této psí boudy existence. Za dvě století, možná za tři, to je jedno, bude naše škodlivé, nekonformní plemeno vyhlazeno. Jak pohodlné pro kyberkosmos.“

Kenmuir o jejím zájmu o svůj druh pochyboval. A přece, jak ryzí se zdálo zoufalství, které slyšel pod tou ocelí! Jestli měla pravdu, vymřením Luňanů by z vesmíru v jistém smyslu zmizela velkolepost.

Pocítil šok. Mohl by to kyberkosmos skutečně zamýšlet?

V Lilisaiřiných očích nespatřil žádné slzy, štíhlé tělo měla vzpřímené. „Uvažujete zřejmě o nějakém útočišti nebo zdroji pomoci," řekl zvolna.

Přikývla a rudé vlasy se jí zavlnily. „Ztracený hazardní podnik," odvětila, „podobný pátrání po pokladu, který se ukáže být pouhým mýtem."

Trochu se předklonila, náhle napjatá. „Odvážíš se toho?"

Skoro zalapal po dechu. „Po-povídejte," vykoktal.

Napřímila se a uvolnila. „Nesmí jít o nic nezákonného… z naší strany," řekla. „Nicméně existuje něco velmi dlouho ukrytého, co pro mě můžeš vypátrat.

V tomto domě přetrvává toulavá, uprchlická tradice. Jenže mám také něco, o čem ti chci vypravovat. Napij se, uklidni se a vyslechni mě."

Užasl nad hloubkou, s níž mu začala črtat historii. Znal ji, ale ona ji postavila do jiné perspektivy – své perspektivy – a dotkla se otázek, o nichž věděl jen málo.

Připomněla mu dlouhý, machiavellistický boj o suverenitu Luny mimo rámec Federace, sváděný Niolente a jejími kohortami poté, co Guthrie a Rinndalir odletěli na Alfu Centauri, a Fireball se začal rozpadat. Nevěděl o několika misích do hlubokého kosmu, jejichž účel nebyl nikdy sdělen, ani o tom, že byly tím, co – jak se zdálo – dodávalo Niolente sílu pokračovat v zápasu.

Samozřejmě jí to nakonec nepomohlo. Události se valily jako dravý proud: vyhlášení republiky jednou frakcí, její okamžité uznání vládami Země, vyslání oddílů Mírového úřadu na pomoc této republice. Ta stará žena se tehdy nepochybně rozhodla zemřít v boji, protože ozbrojené síly, které vedla, neměly tak jako tak žádnou naději zvítězit. Bylo nevyhnutelné, že Úřad potom prohledá každé místo, které kdy okupovala, včetně veškerých tamních databází.

Kenmuir nevěděl, že byl veškerý materiál zkonfiskován, že to, co bylo později uvolněno, bylo neúplné, nebo že oficiální verze o náhodném vymazání některých souborů se neslučovala s metodickými procedurami muže, který tím byl pověřen. Nikdo tomu nevěnoval žádnou zvláštní pozornost. Vše bylo brzy zapomenuto, s výjimkou některých přímých důsledků.

„Ona pracovala na něčem v dalekém kosmu?“ vydechl. „Téměř jistě,“ řekla Lilisaire. „Snad šlo o nějakou zbraň nebo – já nevím co.“

„Jak bych to pak měl vědět já?“

Vypila svou sklenici a pokynula mu, aby nalil další. Nejdříve dopil i svou. Leopard vstal a obešel místnost, černý a zlatý mezi skvrnami světla.

„Poslouchej mě,“ řekla Lilisaire. „To, o čem mluvím, sahá ještě hlouběji do minulosti, do doby Dagny Beynacové. Její syn podnikl expedici do hlubokého vesmíru, z níž se nevrátil. Nikdy nebylo podáno žádné reálné vysvětlení. Rodina neprozradila nic, co získala.“

V naději na případný zisk? To by bylo typicky luňanské.

„Bylo to ve zbylých záznamech, které dobyvatelé neobjevili. Dospěla jsem k silnému dojmu, že právě ten objev měla Niolente v úmyslu využít,“ pokračovala Lilisaire. „Kdybychom ho dokázali získat, mohli bychom dosáhnout alespoň části toho, v co doufala. Ale času je málo, a dokonce ještě předtím, než pro nás bude kvůli Habitatu příliš pozdě na všechno, může podezření přimět nepřítele, aby provedl akci, která všechno předem překazí. Takže jakmile jsem získala toto vodítko, poslala jsem pro tebe.“

„Já, ech, nemám představu, kde začít,“ řekl váhavě.

Znovu se na něj upřeně zadívala. „Na Zemi.“

„Cože?“ Uvědomil si, že na ni zírá s otevřenou pusou, a tak ji honem zavřel. „Jak?“

„Víš dobře, že první Rydberg byl prvním dítětem Dagny Beynacové, a stal se jejím blízkým důvěrníkem. A… do dnešního dne střeží správce lóže Fireballu jakési tajemství, které zřejmě sahá právě do doby převratu.“

„Vy myslíte –“

Vzdychla. „Je to nepatrná možnost, ano, ale jiná mě nenapadá.“

„Nějaká zbraň –“ Kenmuira zamrazilo. Bylo už tak dost špatné, když Fireball obrátil kosmické plavidlo proti avantistům. Ačkoli mohla být tato akce ospravedlněna, potupa a urážka, již vyvolala, přinesla konec Fireballu i suverénní Luny. Nějaká tenatunová nukleární hlavice, řiditelný asteroid – „Ne!“

„Možná to není zbraň,“ řekla rychle. „A jestli je, měla by k získání naší svobody stačit samotná hrozba, že ji použijeme. V každém případě, protože se to mocnosti na Zemi tak úzkostlivě snaží tajit, mohla by pro nás být zbraní pouhá hrozba odhalení, ne?“

Dlouze se napil. To víno zasluhovalo bližší pozornost, ale on se musel dát sám dohromady. Po chvíli dokázal říct skoro zamyšleně: „A-ano, jestli byla ta informace pohřbena tak hluboko, musel k tomu být důvod… Ale mohl by to být dobrý důvod.“

„Nežádám od tebe zradu,“ řekla se zábleskem pohrdání. „Zvol si a zjisti, co můžeš.“

Zabolelo to víc, než by byl čekal. „Rydberg mi bude sotva důvěřovat jen proto, že ho požádám.“

Tvář se jí znovu vyjasnila, a s úsměvem pokračovala:

„Když to vysvětlíš, možná bude. Jestli ne, nebo jestli to, co ti řekne, nebude k ničemu, pak –“ Nechala tu větu vyznít do ztracena jako hudbu. „Ano?“ pobídl ji.

„Mám na Zemi další agenty. Byl bys ochoten se s jedním z nich spojit? Tvoje zkušenosti z kosmu by nám mohly velmi pomoci.“

Je to bláznivé, pomyslel si. Nebyl žádný špión, žádný rebel, jen technik středního věku, ctící zákony, jehož odvaha spočívala v tom, že byl zvyklý zápasit s neosobními silami tam venku mezi hvězdami, jimž byly spory a hoře lidstva lhostejné. Jenže ona mu vmetla do tváře výzvu, a – potřebovala to, musela to získat, mohl na tom záviset její život.

„Pokusím se,“ uslyšel se zamumlat.

Vykřikla, roztříštila svůj pohár o podlahu a vrhla se mu do náručí.

Živý gauč je přijal a zareagoval na ně. V hloubi srdce mohl pouze chválit a velebit tu strašlivou nutnost, která přivedla její rasu k

existenci.

5

Noc na odvrácené straně Měsíce připomínala hvězdné panoptikum. Když svit hvězd nepotlačovala ani záře Slunce, ani Země, stačilo jen, abyste vyšli ven z dosahu umělého osvětlení, a obloha se naplnila září šesti tisíc nebo více hvězd viditelných pouhým okem, od nichž vás nedělilo nic než průzračný štítek a několik centimetrů vzduchu. Neblikaly, ale žáhly z krystalické černi, a ty nejjasnější z nich nebyly všechny bílé, ale planuly ocelově modře, zlatě, jantarově nebo bronzově rudě. Souhvězdí přestala být geometrickými diagramy, a mezi nimi planuly planety. V pozadí tiše zářily mlhoviny. Od obzoru k obzoru se táhl oblouk galaktického pásu, na pohled ne mléčný, nýbrž ledový, zimní řeka, jejíž břehy a ostrovy tvořila noc. Nad tím vším bylo lze rozeznat její bližší sestry, Magellanovy mraky, Andromedu, neurčitou a obrovskou, a možná ještě jednu nebo dvě v mnohem větších hlubinách. Vypněte vysílačku a oddejte se plně tomuto pohledu, v tichu tak hlubokém, kam až dosahuje vesmír, kdy jen šumění vašeho těla prozradí, že jste naživu, že jste to, co tam patří. Občas nad vámi proletí nějaká jiskřička, nějaký satelit. Ale rychle zmizí ve stínu Měsíce.

Dagny Beynacová si povzdechla a otočila se zpátky k táboru. Nemohla tady postávat dlouho a kochat se pohledem, měla svou práci.

Nejdříve časový rozpis. Šéf by neměl nikoho nechat čekat. Přešla do klokaního kroku, osm nebo deset kilometrů za hodinu přes temnou lávu, ve snadném a veselém rytmu. Světlo hvězd brzy pohltila záře lamp před ní.

Ti další tři už byli v centrifuze. Když Dagny přišla na Měsíc, musela se zde jako každý nově příchozí naučit vidět, zvlášť po západu slunce na odvrácené straně. Dnes už bez zvláštního úsilí identifikovala tvary, zásobovací depo a přístřešky na jejich pozadí, obsluhy a stroje, celý ten komplex, který tvořily. V Mare Moscoviense se stavěla víceúčelová astronomická observatoř, a

Dagny byla pověřena ubytováním jejího personálu. Na Měsíci jste mohli rychle povýšit, pokud jste byli schopní a přežili jste.

Znovu zapnula rádio. Vypínat je v terénu bylo proti předpisům, ale ona tu a tam potřebovala být chvíli sama s nebesy a životem ve svém nitře. „Ahoj," pozdravila. „Připravení a dychtiví?"

Wim den Boer si ten veselý sarkasmus vyložil špatně. „Ne," zavrčel. „Zatraceně. Mám fůru práce kvůli té zpožděné dodávce čerpadel."

Dagny došla ke skupině a zastavila se. „Příteli," odvětila, „až to tu doděláme a vrátíme se do Bowenu, pozvi mě na pivo do Palivového tanku, a já ti vypovím tak žalostné příběhy, že se za tu malomyslnost zastydíš. Přestaň se tím trápit. Nultý zákon termodynamiky říká, že všechno trvá déle a stojí víc."

„Ale máme dost velké zpoždění, ne?"

Jane Irelandová měla námitky. Byla dobrou elektroinženýrkou – pomáhala odstraňovat poruchy na síti, která přenášela energii ze sluneční elektrárny Criswells k vysílačům – ale starala se příliš o politické otázky. „Oceňujete, jak tvrdě jsou Eurospace a lobby Eco-Astro proti udílení takovýchto kontraktů jakékoli soukromé společnosti, především naší? Jestli tady neuspějeme –"

„K tomu nedojde," prohlásila Dagny slavnostně. „Nechme šéfa, ať si bojuje vlastní bitvy. Jestli Guthrie nedokáže vymanévrovat, přesvědčit a překřičet vlády Země, můžeme se tam vrátit, a Severoameričané mezi námi se mohou přidat k Obnově. Náš způsob, jak mu pomoci, je dodržet kontrakt, navzdory všem Murphyovým zákonům."

Naučila se rychle, že její postavení vyžaduje mnohem víc lidských dovedností než technických, a celkem dobře je ovládla. Nejdříve jí byl vynikajícím rádcem Edmond, ale brzy si musela nezbytně hledat svou vlastní cestu, metodou zkoušek a omylů, spíš citem než podle nějakých pravidel, protože každý tvor je ve vesmíru unikátní a jedinečný.

Pedro Noguchi jí přišel na pomoc: „Poslyšte, Wime, Jane, nejste k ničemu, když ztrácíte morálku a motivaci. Co kdybychom to místo

stížností a naříkání raději dodělali?“

Utišili se a uklidnili. Je zvláštní, napadlo Dagny častokrát, ta loajalita, kterou tolik z jejich lidí chovalo k Fireballu, možná víc než ke svým vlastním zemím. Ona pro to měla své osobní důvody, ale co ti ostatní? Nemohlo to být jen vzrušující prací, vysokým platem, sympatickým vedením nebo neomezenou možností postupu v závislosti na vašich schopnostech a štěstí. K Fireballu jste zkrátka patřili, sdíleli jeho ducha, tak jako málokdo kdekoli jinde na Zemi.

Našla si své místo na centrifuze.

Polní centrifuga nad ni naklonila svůj sloup se čtyřmi rameny rotoru. Toto přenosné zařízení nemělo nic společného s obrovskými stacionárními stroji v osadách. Z každého ramene viselo lano s klecí na konci. Uvnitř klece bylo prosté cvičební vybavení, zajištěné přezkami.

Momentálně v této kleci nikdo nebyl, oděný ve skafandru s plnou výstrojí, což vážilo 125 kilogramů – 21 kilogramů na Luně. Dagny vypočítala potřebné protizávaží, nastavila ho, a vyšplhala se do klece. Tam se upoutala a vydala příkaz: „Hlášení.“

„Připraveno… připraveno… připraveno,“ uslyšela.

„Centrifuga Dohledu, začínám tříhodinový provoz,“ ohlásila. Muž v kilometr vzdálené mřížované věži potvrdil. Dohlížel na centrifugu stejně jako na pracoviště, pro všechny případy. „Zapínám,“ řekla Dagny a stiskla startovací tlačítko.

Motor v základně sloupu ožil. Rotor se začal otáčet. Senzory monitorovaly suvné síly a vydávaly příkazy efektorům, aby se stroj udržel v dynamické rovnováze. Jak rotor zvyšoval otáčky a kabiny se zvedaly, jejich lana se rozvinula do plné délky a zaujala téměř horizontální polohu. Když se systém stabilizoval, na každého člověka v kleci působila pozemská gravitace.

Dagny odepnula bezpečnostní pás. Minutu nebo dvě se dívala skrze mříže vzhůru do vesmíru. Někteří lidé hleděli dolů, někteří stranou, jiní drželi oči pevně zavřené; dělali prostě cokoli, co je zbavovalo závratě. Ona si k tomu vybrala nebe. Hvězdy kroužily v

divokém kole, jehož náboj měla nad hlavou. Krev jí vibrovala, a ve svalech, kostech, v každé buňce svého těla vnímala tíži.

Vlastně se cítila příjemně. Na povrchu Měsíce radostně vychutnávala nízkou gravitaci, ale příroda ji pro tuto svobodu nepředurčila.

Jak tam stála, napadlo ji, jak dávno byl určen její osud. Před třetinou miliardy let, když se její předkové vyplazili z moře, a museli se udržet? Edmond by jí to dokázal říct přesně. Konečný výsledek znala až příliš dobře, mnohočetné, úžasné a uvězňující formy života, které evoluce na tomto jediném světě ukovala. Lunární gravitace prostě pro bytosti ze Země nestačila.

I když nebyla zdaleka tak zlá jako mikrogravitace. Netrpěli jste návaly zvracení, nenadýmali jste se, svalová a kostní hmota vám ubývala spíš pomalu, mohli jste tady žít léta, než se škody staly nezvratnými, a i pak vám ještě zbývalo pár let, než zemřete – nebo to tak alespoň předpovídaly výpočty z laboratorních zvířat a počítačových modelů. Ale k rozkladu nezadržitelně docházelo. Byla to otázka rovnováhy tekutin a buněčné chemie, kardiovaskulární degenerace, špatné funkce cévního systému v mozku, nádorovitého růstu v různých tkáních, sklerózy nebo nekrózy jiných, s prvními účinky klinicky zjistitelnými po dvanácti měsících, nebo i dříve.

Pokud jste si chtěli udržet zdraví, udělali jste zatraceně dobře, když jste se často vystavovali gravitaci, pro kterou jste se narodili.

Narodili. Dagny se kradmo dotkla břicha. Vzpomínky se jí zpřeházely stejně jako hvězdy nad hlavou.

Tohle s Edmondem neměli v úmyslu, ne, dokud si nebudou jisti, že je to bezpečné. Její plodné období nemělo trvat půl roku. Mohlo jít o nějakou chybu? Bůh ví, že se lidé na Luně horlivě milovali, často velmi rozkošnickými způsoby, které by se jinde nedaly praktikovat. Doktor navrhl potrat. Dagny se zuřivě dožadovala alternativ. Doktor svolal konferenci na orbitální vzdálenost. Specialisté dospěli k názoru, že těhotenství bude pravděpodobně normální.

Koneckonců, embryo a plod se budou vznášet v plodové vodě,

malém prvotním oceánu. Savci, včetně opic, na Měsíci mláďata rodili, a ta mláďata žila, jakmile se experimentálně zjistilo, jaký centrifugový režim daný druh potřebuje.

Ti specialisté samozřejmě nic nezaručovali. Znalosti byly příliš kusé. Věda ocení, když bude mít příležitost pozorovat a učit se, ale paní Beynacová musí pochopit, že jde o zcela nepředvídatelný případ. Postupy vyvinuté biomedicínou dokázaly prodloužit možnou délku života hodně přes sto let, ale ani biomedicína nedokázala změnit základní lidský organismus. To vyžadovalo modifikaci DNA. Na tom projektu se pracovalo, a nabízel reálnou naději na čistě lunární kolonii – vysoce kontroverzní projekt, ale netýkal se paní Beynacové, která bude možná muset hledat nejpříhodnější podmínky pro své dítě zpátky na Zemi.

Dobrá, pokud to bude absolutně nezbytné. Jenom za těchto okolností. Ale i tak mohla ještě vykonat hodně práce v terénu, než se jí břicho zvětší tak, že se nevejde do skafandru. Ranní nevolnosti ustaly, ale jiné příznaky a hlavně testy hovořily jasně. Fireball by ji nikdy nepropustil, nezbavil funkce ani nepokáral, kdyby se přesunula na Zemi, ale Fireball ji na odvrácené straně nutně potřeboval. Takže byla stále tady, ve svém druhém trimestru[19], ostražitá, v dobré formě, nosící Edmondovo dítě.

Juliana, říkala si v duchu. Bude to holčička, a bude se jmenovat Juliana. Měsíční dítě, vítej v budoucnosti.

Ale dost vzpomínek a sentimentu. Když chcete maximalizovat prospěch z vysoké gravitace a minimalizovat čas, který v ní musíte strávit, nemůžete jen tak stát nebo sedět na zadku, ale musíte cvičit.

Když klec opět klesla dolů, Dagny uvolnila mříže a vystoupila. Pohybovala se opatrně, aby se vyhnula závratím. Terestrická pseudogravitace dosahovala své průměrné hodnoty v úrovni pasu, a rozdíl mezi hlavou a chodidly činil skoro deset procent. Coriolisovy

19 Trimestr – normálně tříměsíční studijní období, v tomto případě druhá třetina doby těhotenství, tj. období mezi třetím a šestým měsícem. (Pozn. překl.)

síly nehrály takovou roli, ale také bylo třeba se jim vyhýbat. Velké centrifugy byly ve všech ohledech pohodlnější, přímo luxusní – ta největší v Port Bowen nabízela soukromá oddělení, gauče – Dagny se usmála. Měla silné podezření, že byla Juliana počata právě tam.

Zvednout činky, položit, zvednout, tak začal stacionární jogging. Uvolnění, napětí, uvolnění, dopřejte svému tělu radost a potěšení, zatímco v mysli bloudíte po karuselu hvězd. Dýchejte zhluboka, z plných plic, vychutnejte sladkou vůni potu a narůstající teplo. Pulz se zvyšuje, proudění krve se zrychluje. Jestlipak Juliana tam dole také tančí?

Ale ne, uvědomila si Dagny, na to je příliš brzo. Ještě ne, ještě ne.

Ta bolest jí pronikla jako brány polem.

Nemocnice v Port Bowen byla malá, střízlivá a skvěle vybavená. Když se tam Edmond dostal ze své současné expedice, jeho žena už byla skoro před propuštěmm.

„Nemusíš sem chodit," řekla mu telefonem, když poprvé zavolal. „Jsem v pořádku. Budu odtud rychle venku."

„Pitomá ržeč!" odvětil, a jeho přízvuk náhle zesílil. „Ty jsi měla – un avortement[20] – tódleto potratění, v tom satraceném skafandru, a já bych u tebe neměl být?" Obraz na malé obrazovce nebyl valný. Nebyla si jista, ale zdálo se jí, že na Edmondových tvářích uviděla slzy, což se nikdy předtím nestalo.

Tak křečovitý potrat, jaký měla ona, nedokončený, dokud ji její tým nedostal dovnitř a nesvlékl ji z jejího brnění, ji ve skutečnosti vážně potrhal, ale byla mladá a silná, a personál nemocnice ovládal nejen chirurgii, ale měl k dispozici i nejnovější molekulární biotechniku.

Když Edmond přišel, seděla na posteli po návratu z procházky chodbami. Na čtečce v jejích rukou běžel Mořský vlk, měla ráda dobrodružné příběhy, a dnes se sotva nějaké psaly. Pokoj byl soukromý, ale právě proto malý. Edmondova mohutná postava ho

[20] avortement (fr.) – potrat. (Pozn. překl.)

téměř zcela zaplnila. Ne že by to vadilo. Objal ji chvějícíma se rukama a při polibku ji poškrábal neoholenými tvářemi, a když mu položila hlavu na hruď, ucítila bušení jeho srdce.

Po chvíli si sedl na okraj postele a vzal ji za ruku. „Chudáčku ustaraný Edmonde, jsem v pořádku," trvala na svém. „Říkají, že se do čtrnácti dnů můžu vrátit do práce, bez jakéhokoli osobního omezení." Zlomil se jí hlas a sklopila oči. „A předtím se budu moci milovat. Chyběl jsi mi, můj drahý."

Zůstal poněkud ztuhlý. „Budeme opatrní."

„Ach ano, ano!"

Upřel na ni pohled. Ticho se prodlužovalo. „Ale ty toužíš po dětech," řekl nakonec. „Ano, pokud je chceš i ty."

„Dvě jsi ztratila." Mluvil i o tom dřívějším předaném k adopci, o němž mu řekla, když ji požádal o ruku. Tehdy dlouho mlčel, a pak řekl, že na tom nezáleží, že je to už dávno, a změnil téma.

„Nelži mi," spíš nařídil, než požádal, ale tak soucitným tónem. „Vím velice dobře, že jsi plakala, sama v posteli."

„To k tomu patří," odpověděla, jak nejlépe dokázala.

„Ke třetí ztrátě nedojde."

„Ne," řekla rozhodně. Dost o tom přemýšlela. „Potřebujeme Měsíc víc než cokoli jiného."

„Včetně dětí?"

„Ano, když na to přijde."

„Hodně ses o tom dozvěděla, že?"

Přikývla a rychle promluvila. „Doktor Nguyen mi ukázal obrázky. Počítačové modely, které se měnily, když zadal jiná vstupní data. Oni ta data odebrali ze mě. Zkoušky, testy, vzorky, elektrochemické monitorování, pane Bože, budu nejmíň příštích pět let ve vědeckých časopisech. Jistě, jsem ojedinělý případ, ale zdá se, že jsem jim dodala tu kritickou informaci, která jim chyběla. Současný názor je, že to, co se stalo, bylo nevyhnutelné. Na Zemi se používala antikoncepce, a žádné těhotenství nedospělo do konce. Laboratorní zvířata nám zamotala hlavu. Lidé jsou jednak mnohem větší, což znamená, že pohyb tekutin je řízen zcela odlišnými

mechanismy. A za druhé, lidský mozek, tak složitý, jak je, za jistých okolností posílá špatné signály do celého svalově-žlázově-nervového ženského reprodukčního systému. Dojde tak k prolomení chemické obrany placenty, vznikají alergické reakce, a plod je vypuzen, mrtvý nebo umírající. Náš rod se nikdy nebude na Luně přirozeně rozmnožovat.“

Řekla to celé ve spěchu, ale bez jediného zaváhání. Opřela se o polštáře, náhle vyčerpaná. „Slyšels to?“ zašeptala.

„Ano, komunikoval jsem s nimi po celou cestu sem.“ Na okamžik se odmlčel. „Myslí si, že mohou být vyvinuty léky, které tyhle problémy vykompenzují a porod umožní.“

„Já vím,“ vzdychla. „Taky vím, že by to bylo nepříjemné, nákladné, a odsoudilo by to příští generaci k tomu samému. Ne.“

Působila a cítila se jako vyždímaná. „Dagny,“ řekl pomalu, „můžeme se přestěhovat na Zemi… dřív než příliš zestárneme.“

„Byl jsi připraven to udělat okamžitě, kdyby to byla Juliana potřebovala,“ řekla tiše.

„Ano. Pro narozené děti – chtěl bych, abychom měli děti.“

Zavrtěla hlavou. Prostoupil ji klid a jakási nová, klidná síla. „Juliana byla. Prostě byla, a my bychom ji nikdy nezabili, ani v jejím zájmu. Ale viděla jsem – byl jsi tak laskavý, tak jemný, svým drsným způsobem. Nikdy ses nezmínil o tom, že by to pro tebe znamenalo vzdát se své vrcholné profesionální kariéry a vrátit se tam, kde bys mohl sotva doufat ve víc než v průměrnou akademickou dráhu. Ale já jsem to věděla, Edmonde. Poznala jsem to podle těch tvých dlouhých osamělých procházek, aby ses mohl hlasitě rouhat, a taky jsi hodně pil, a byl jsi cynický – ale zůstal jsi se mnou, protože jsi řekl, že zůstaneš, a nebudeš nikdy obviňovat to dítě. Edmonde, přála jsem si, abych dokázala věřit v Boha, abych se mohla modlit, abychom se vrátit nemuseli. No, ve skutečnosti nemusíme.“

„Bienamige[21],“ řekl otřeseně.

---

[21] Bienamige (fr.) – miláčku, dobrá kamarádko. (Pozn. překl.)

Vrátila se jí dřívější síla. Posadila se zpříma. „Neznamená to, že musíme být sterilní.“ Ne „jaloví, prázdní“, což chtěla původně říct, dvojitá smrt, a ať jdou do hajzlu všichni fanatičtí přívrženci redukce populace.

Zvedl skloněnou hlavu. „Qoest-ce – co tím míníš?“

„To je jasné,“ řekla. „Genetiku. Rasu, pro kterou bude Měsíc přirozeným prostředím. Začala jsem to zkoumat hned, jak jsem otěhotněla, Edmonde. Ty znalosti jsou tady, v genomových mapách, v molekulární biologii, v histologii, dokonce i ve staré anatomii a fyziologii. Počítače ukázaly, že změna DNA je nezbytná, prakticky atom po atomu. Způsob, jak to udělat, se v zásadě neliší od biotechnických standardů, když šlo o to vytvořit speciální druh nového organismu. Je to celé poněkud složitější, pravda, asi jako vědecké cvičení a míra nahodilosti. Podrobnosti by se daly dopracovat za rok nebo za dva, jakmile se projekt rozběhne.“

„A ty, ty bys –“

„Proč ne? Proč sakra ne? Vezmi oplodněné vajíčko, implantuj ho.“ Zarazila se. „Ale co, k sakru, vsadím se, že ho dokážeme oplodnit obvyklým způsobem.“

„Ne. Bylo by to pro tebe příliš riskantní. A… ty náklady, to si nemůžeme dovolit.“

„Nesmysl. Není to o nic riskantnější než chodit nahoře po povrchu. Studovala jsem to, říkám. Luňanský plod by na vzájemné působení s Měsícem reagoval odlišně. Potřebovala bych chemickou podporu, i když mnohem menší než pro náš druh dítěte, nic, co by mě jakkoli handicapovalo. Pokud jde o náklady, no, dokud bude Guthrie ve vedení, Fireball se o ně postará, čehož ráda využiju k vytvoření příští generace, která už nebude pomoc potřebovat.“

„Jsi šílená,“ zabručel.

„Ach, možná to nebude fungovat vždy. Bude to bolet, ale jsem ochotna to risknout, pokud jsi ochoten ty, protože tak se ocitneme na cestě ke svým chlapečkům, svým luňanským dětem, Edmonde. Naše krev, žijící tady navěky.“

„Dagny,“ vypravil ze sebe těžce. „Narazíme na těžký odpor, dělat

experimenty na lidech. Já sám to sotva dokážu unést. A co lidé a politici na Zemi?“

„Jestli někdo dokáže prosadit souhlas, tak jedině Guthrie. Drahoušku, řekni ano, řekni ano, a já jim zítra pošlu soukromě zakódovanou zprávu.“

Živá krev Ansona Guthrieho na Měsíci.

Že byl jejím dědečkem, bylo poslední tajemství, které před Edmondem chovala. Doufala, že se s ním teď o ně podělí.

Guthrieho dům vypadal mnohem starší, než byl. Kámen se zdál být opracován spíš větrem, deštěm a mrazem než lidskýma rukama. Patřil sem, obklopen borovicemi, s trávníkem a květinovými záhony vpředu. Vzadu se nacházel dok a člun. Na pozemku měla svůj hangár dokonce i kosmická loď.

Ale to byla jeho věc, pomyslel si Kenmuir. Asi to bylo tradicí a jeho povahou. A povaha, nu, byla vlastně pouhou iluzí. Mraky se třpytily jako zasněžené hory, vlny oceánu se leskly a šuměly, lehký vánek nesl vůni stromů a šuměl nad letně teplou půdou, stromy se kývaly ve větru a ve výšce se vznášelo několik racků. Byla náhoda, že nespatřil nic jiného. Až se klesající slunce ztratí v oceánu, uvidí satelity na jejich pouti zářící hvězdnou oblohou.

Možná právě proto zde kosmická loď nepůsobila dojmem vetřelce. Snad spíš jako strážce zdejšího mim? Přinejmenším jako jakýsi totem, jistá záruka bezpečí, na niž se dalo spolehnout. Nebyla na pohled nijak vtíravá, umístěna na malé mýtině několik set metrů ve vnitrozemí, a vlastně by nebyla vidět ona ani její průzračný kryt, kdyby se terén poměrně prudce nezvedal. A i tak viděl pouze její příď, jako špičku kopí nad korunami stromů.

Zanechal vypůjčené vznášedlo na přistávací ploše a vydal se k domu; pod nohama mu křupal štěrk. Kenmuir se přistihl, že pohledem i myšlenkami ulpívá na ní. Na *Kestrel*, malé kosmické jachtě třídy Falcon, kterou pilotovala Kyra Davisová, jež před dávnými časy zachránila Guthrieho před avantisty a svedla s nimi malou bitvu. Kenmuir se kdysi zúčastnil rituálu její každoroční

inspekce, čištění a dobíjení akumulátorů. „Buď vždy připravena k letu,“ končil obřad. Naskočila mu husí kůže. Byl tenkrát tak strašně mladý… Ale něco z toho se přimísilo i do dneška. Jeho rasa žila a umírala se symboly. A Luňané, se svými, ech – A co se sophotekty?

Uvědomil si, že se o historii této památky nikdy nezajímal. Jaké boje a nepřízeň osudu zakusila, ale přestála je a zůstala v dokonale provozuschopném stavu. Ach ano, byla nyní naprosto zastaralá, ale tenkrát nebyla, a dodneška měla licenci pro skladování paliva z antihmoty, kterou by v žádném případě nedostala, kdyby neměla stroje a zařízení v dokonalém pořádku.

Dobrá, Fireball Enterprises, který dominoval sluneční soustavě, se nerozpadl rychle, a svůj majetek raději právoplatně převedl na své lidi než na dychtivé úředníky OSN. Už za jejich života se z nich nestalo nic než jakési neškodné bratrstvo, a po další generaci nebo dvou si už sotva kdo pamatoval, že *Kestrel* vůbec existovala. Pro kyberkosmos to představovalo pouze jeden vstup do databáze.

Nicméně, existovala. A Fireball – neškodný? Kenmuir zrychlil krok.

Na verandě čekala strážná. Bezejmenná dívka, s obřadným chováním, odsluhující si zde svou dobu, než získá plný statut společnice. Uviděla uniformu Fireballu, již měl na sobě, stejně šedou jako její, a řízně mu zasalutovala, což opětoval. (Vzpomněl si, že za starých časů žádné takové formality neexistovaly. Podobná setkání probíhala vždycky v srdečném a nenuceném duchu.) „Kapitán Kenmuir,“ identifikoval se, „s úkolem setkat se soukromě s Rydbergem.“

„Ano, seňore,“ odpověděla. „Por favor, následujte mě.“

Nebyl tady už celá léta, ale když vstoupil do vestibulu, vzdutá vlna paměti mu ty vzpomínky vrátila s překvapující živostí. Dubové panely na stěnách, skleněná okna, na nichž Daidalos a Ikaros rozpínali svá křídla, a dál v hale tmavá místnost se starým nábytkem, obrazy, knihami, křišťálem a všemi tradicemi. V křesle u kamenného krbu seděl Matthias.

Kenmuir se před ním postavil do pozoru. „Hola, seňor,“ pozdravil

ho, jak tady bylo zvykem.

Stařec přikývl. „Bienvenido," řekl chraptivým basem. Od doby, kdy se s ním Kenmuir setkal naposled, se nijak zvlášť nezměnil. Postavu měl stále robustní, byl břichatý, s hákovitým nosem, a bílé vlasy se mu kroutily do papouščího hřebínku. Na levé straně hrudi prosté modré kombinézy měl našit emblém Fireballu.

Kenmuira jen tak letmo napadlo, jestli měl někdy Matthias více jmen než jen toto jedno. Mnoho pozemšťanů je nemělo. Věděl o tomto správci sídla jen málo. Vzhledem k dlouhému životu mohla určitá osoba sloužit tak dlouhou dobu, že se její minulost ztratila v oparu tajemství.

„Pohov," řekl Rydberg. „Posaďte se, jestli si přejete."

„Děkuji – gracias." Kenmuir pohlédl na křeslo stojící proti němu.

Ozvalo se skřípavé zasmání. „Uspokojili jsme už svou potřebu amerikanismů a anachronismů? Co si budete přát k občerstvení, kapitáne?"

„Ech, no –"

„Pokud jde o mě, nezdá se mi příliš brzy na skotskou a vodu."

„Pivo, prosím," vzchopil se Kenmuir k odpovědi.

Matthias dal rukou znamení strážné, a ta vyšla ven. Sídlo mělo kromě strojů i nepočetný lidský personál, ale pro ni byla služba zde ctí. „Jste tady zřídkakdy," poznamenal.

„Ani ne, pane. Strávil jsem na Zemi hodně času, i když jsem –" Prostě nebyl příliš společenským tvorem. Zavolal pár přátelům, které měl tu a tam rozeseté po celé planetě, prohlížel si historická místa, podnikal celodenní výlety do rezervací a podobně. Někdy se věnoval zábavě a potěšení, ale ne často. Vždycky mu to připadalo hrané, i když v tom jeho partnerka možná nacházela potěšení. „Měl bych se víc účastnit ve Společenství věrných."

„Je to dobrovolné." Matthias se zaklonil, spojil prsty, spustil víčka a zamyšleně pokračoval: „Vysvětlete mi to. Když jste volal, abyste požádal o rozhovor, vyhledal jsem si údaje o vás. Jsou však velmi skrovné, a zčásti možná nesprávné. Zkontrolujte mě. K vašim předkům patřili společníci Fireballu od té doby, kdy jsem začal

pracovat v oboru. Vaši rodiče ale byli pozemšťané, a ani se o naše záležitosti moc nestarali.“

Kenmuir ucítil krátký záchvěv bolesti. Mohli být ještě stále naživu. Jemu, jejich jedinému dítěti, bylo právě pětapadesát. Ale nehody se stávají i v kybernetických společnostech. Nad sportovním areálem v Arktidě, kde byl slabý provoz, se srazila dvě ručně řízená vznášedla – a on byl v tu dobu za oběžnou dráhou Pluta a pomáhal dostat pod kontrolu nějakou kometu.

„Jestli jsem nebyl tak aktivní, pane, není to proto, že si svého členství necením.“ Znělo to celkem upřímně.

„Chápu,“ řekl Matthias. „Abych pokračoval, od narození jste získal právo na přijetí do Akademie kosmické dopravy, ech? A co víc, získal jste je darem. Svou kariéru jste začal ve Federální kosmické službě, pak jste přešel k Venture.“

Protože Kenmuir věděl, že Matthias strávil ve Službě celou svou profesní dráhu, řekl na svou obranu: „No ano, pane, ale všechno pozemské se stalo tak – ech, no –“

„Tak všestranné.“ Matthias přikývl. „Sotva zbývalo místo pro lidi, leda na Zemi a většinou při manuální práci. Nezbyl sebemenší prostor pro iniciativu. Služba se za mých časů až tak daleko nedostala. Ale jak se blížil můj odchod na odpočinek, přestal jsem těm mladým závidět.“

Kenmuirovi se rozbušilo srdce. „Díky Luňanům zůstává vesmír lidský.“

„Pro jejich lidský druh.“

Nepodrobit se. Rydberg by tím opovrhoval. „Dělají to i pro náš druh. Potřebují nás.“

„Protože jednají proti veškeré praktičnosti.“

„Ne, když je taková jejich přirozenost, pane. A terránská také, pro mnohé z nás, i v této době.“

„Ano, dohasínající plamen starého ducha přežívá. Ještě chvíli, chvíli.“ Matthias to objasnil. „Ten Habitat by ho měl oživit. Možná budu žít dost dlouho, abych to viděl ve skutečnosti, střípek toho, co jsem viděl jen ve viviferu a quiviru.“

Kenmuir se napjal. „Právě proto jsem sem přišel.“ Jeho partner ho zvažoval pohledem. „Myslel jsem si to.“ Co ve skutečnosti věděl?

Dívka se vrátila s podnosem, postavila nápoje na stůl, zasalutovala a odešla. „Dobrý tah,“ připil Matthias. Oba muži zvedli sklenice ke rtům.

„Víte, co Habitat způsobí Luňanům,“ řekl Kenmuir.

„Zcivilizuje je, postupně,“ odfrkl Matthias.

„Ne tak, jak budou považovat za snesitelné.“

„To tvrdí oni,“ řekl drsným tónem. „Skutečně mají tak malou adaptibilitu, nebo se jen nějaká hrstka selenarchů obává, že ztratí své výsady?“

Kenmuir pečlivě zvolil a shromáždil slova.

„Pane, při vší úctě, znám Luňany, každou třídu Luňanů, tak dobře, jak je jen může znát nějaký pozemšťan – Teránec. Když jste byl s někým na hranicích sluneční soustavy, znovu a znovu, začnete ho chápat a rozumět mu.“ A on se s nimi setkával doma i na Marsu, nebo v jejich malých koloniích na asteroidech nebo zakopaných v ledu na měsících majestátního Jupitera a zářícího Saturnu.

„Začal jste je tedy milovat?“ zeptal se Matthias mírně.

Zaražen, Kenmuir dokázal pouze říct: „No, já, já s nimi cítím.“

Matthias zvedl prst. „Já k nim nechovám nenávist. Souhlasím, že jsou skvělí, asi tak jako tygr.

A ano, jsou kvasem v tom našem houstnoucím, mačkajícím se světě.“ Na okamžik se odmlčel. „Ale my musíme myslet na svou vlastní rasu.“ Pokrčil rameny. „Jako by to, co si vy nebo já myslíme, mohlo cokoli změnit.“

Kenmuir sevřel pěst. „Ten Habitat je špatný.“

Matthias zdvihl obočí. „Je špatné dát tisícům lidí, a celým generacím po nich, znovu hranici[22]?“

Ano, pomyslel si Kenmuir, to slyšel už předtím, o té obnovené dynamice, lidstvu hledícím kupředu do nekonečnosti vesmíru. Sympatizoval s americkými domorodci, přes které se bílí převalili na

[22] hranice (frontier) - Viz poznámka 15

své cestě k Pacifiku. Ale co to říkala Lilisaire o vlně lunárních kolonistů? Ve vesmíru strávil spoustu času tím, že zkoumal minulost Země. Když bílí Američané zaplnili svou novou zemi, netrvalo dlouho, než se svobodní občané pod vlivem zištných zájmů a demagogů proměnili v poddané.

„Pane," nevzdával se, „já jsem příkladem toho, co může znamenat luňanská svoboda pro Terránce. Kdybych měl někdy odletět k hvězdám," kde bylo uložené vědomí Guthrieho, „bude to muset být společně s nimi."

„Možná. Pokračujte."

„Zasluhují si šanci, stejnou jako my."

„To nepopírám, když bude férová. Ale opakuji: co máme v této záležitosti na vybranou vy a já? Řekněte."

Kenmuir se nadechl a sklonil hlavu. Lilisaire mu sice v průběhu jeho pobytu upřesnila podrobnosti, ale většinou… Zamlčel, co se dělo, když spolu nehovořili. Uhodl to snad Matthias, nevzrušeně sedící ve svém křesle?

Rydberg stručně poznamenal: „Je pozoruhodné, že mohly aktivity, které vyvíjela Niolente v kosmu, zůstat tajemstvím."

„Pane, víte, jak důležitá je tam etaine." Kenmuir zvolil luňanské slovo, protože jeho obvyklý překlad jako „rodina" nebo „klan" nebyl ve skutečnosti správný.

V žádné terránské kultuře nebylo nic, co by tomuto výrazu odpovídalo. Občas uvažoval, že by mohlo posloužit slovo „pýcha" – ale ani to by nebylo přesné.

„Ony expedice byly zjevně vysoce kybernetizované. Zúčastnilo se jich jen málo organického personálu, a ten byl vybrán pro své pokrevní svazky a odborné schopnosti. A ti všichni mlčeli.

Niolente měla patrně v úmyslu svůj projekt ve vhodné chvíli zveřejnit, za příhodných okolností, které by Luně poskytly výhodu, o niž usilovala, s tím, že by ho ona a její fyle měly pevně pod kontrolou.

A jak se zdá, konečné řešení konfliktu usmrtilo spolu s ní všechny, kteří o tom něco věděli. Byli spolu pohřbeni pod kráterem

Delandres, a jistě si vzpomínáte, jak střely zničily jejich štít, i když se je Mírový úřad snažil přimět jen ke kapitulaci. Myslím si, že je držela v tak těsné skupině právě proto, aby si to tajemství uchovala, a svou hrozbou odpálit válečné hlavice chtěla pouze získat lepší podmínky při vyjednávání o kapitulaci – přinejmenším amnestii. Skončilo to však bombardováním.

Taky je zjevné, že vymazala veškeré dostupné soubory o tom projektu. Záznam, který padl do rukou Mírového úřadu, je jen zlomkem. Její dospělé děti věděly jen to, že pracovala na něčem velkém. Nečekal byste, že o tom pomlčí, že ne? Předávaly si to po celé generace, pod pečetí tajemství, asi tak jako… Rydbergové ve Společenství věrných."

Kenmuirovi vyschlo v krku, a napil se piva.

„A teď ta žena chce, abych vám poskytl Svět zakladatele, pro její prospěch a naději, že ho dokáže využít, aby zmařila Habitat," řekl Matthias konečně.

„Jestli, jestli je to možné, a jestli –"

„O čem přesně fantazíruje?"

„Jde o jistou informaci. Dávno před tím, než žila Niolente, vedl syn Dagny Beynacové Kaino záhadnou misi do hlubokého kosmu. Rodina nikdy nikomu neřekla, o co šlo. Ale ta mise se nejspíš stala základem toho, o co se pokusila Niolente. Mezitím se něco dověděl Lars Rydberg, pravděpodobně od samotného Beynaca, a považoval to za věc prvořadé důležitosti."

„Týkající se obrovské zbraně na vzdálené solární dráze?" ušklíbl se Matthias. „Aby ve světě znovu vypukly hádky a šílenství?"

„Já ne – Lilisaire nezbytně nemyslela, že –"

„Jí by se to líbilo. Pro její osobní zisk. Soudě podle vašich vlastních slov jedná nyní výhradně sama za sebe."

„Pane, já nežádám o – neodpustil bych –"

„Ale doufáte ve způsob, jak udržet Terránce na Zemi."

„Ani v to ne, pane. Je však správné zatajovat okolnosti tak důležité záležitosti, jako je tato? Rozhodnutí učiněné v nevědomosti by se později mohlo vymstít. Omlouvám se, jestli – jestli já, totiž –"

Matthias vzdychl. „Neomlouvejte se. Nemáte k tomu důvod. Žádná taková informace neexistuje.“

„Žádná?“ protestoval Kenmuir.

„Lars Rydberg přinesl domů na Zemi nějaké tajemství, ano,“ řekl Matthias těžce. „Pověřil svého nejstaršího syna, aby je uchoval pro možný případ krajní nouze. Od té doby se předávalo z generace na generaci. Tolik bylo světu řečeno. Já to tajemství neprozradím.“

Kenmuir cítil jeho neoblomnost. „Můžete mi alespoň něco naznačit?“ pokusil se. „Když nic jiného, můžete mi aspoň říct, že se Lilisaire mýlí?“

Stařec přikývl. „Ano, jsem přesvědčen, že tohle mohu skutečně říct.“ Znovu si povzdechl. „Teď, po té dlouhé době, která uplynula, mě napadá, jestli to vůbec něco znamená. My si tu víru uchováváme, my Rydbergové, prostě proto, že jde o další tradici, rituál, pouto držící Společenství věrných pohromadě… Mně samotnému je to líto, synu.“

Kenmuir se náhle cítil jako vyždímaný. „Chápu. Děkuji vám, pane.“

„Moc jste si od toho stejně nesliboval, že ne?“

„Myslím, že ne.“

„Co uděláte?“

„Podám zprávu.“

„Můžete zavolat odsud.“

„Děkuji vám, ale –“

„Aha. Potřebujete to zakódovat.“

„No, vlastně jsem chtěl zavolat někam na Zemi, ale na bezpečné lince –“

„Stačí. Pokud jde o pozemské spojení, máme dostatečné zabezpečení. Tu a tam, víte, poskytujeme pomoc společníkům, jejichž problémy je lépe udržet v tajnosti.“

Přemožen, Kenmuir zamumlal: „Pane, když se tak stavíte proti mému záměru –“

„Ne zcela. Nesouhlasím ani s tím, že vláda tají možná rozhodující informaci. Ale hlavně, vy sám jste společníkem. Mám vůči vám

závazek.“ Jeho pohled byl teď ostře zvažující. „Věřím, že vy neporušujete svůj.“

Po chvíli dodal: „Jestli příliš nepospícháte, dejme si ještě drink. A večeři. Můžete tu i přespat. Rád bych si vyslechl, kde všude jste byl.“

Kenmuir si nemyslel, že by tím porušil svou přísahu Lilisaire. Řídil by se jen jejími dalšími instrukcemi, pochopitelně jen do chvíle, než by se mohly stát veřejnou hrozbou. Neočekával, že k tomu dojde. Na to by ho měla příliš dobře znát. Ale musel zůstat ostražitý, aby se situace nevymkla kontrole. A přece – vrátil se ke své klasické četbě – duch Luňanů byl duchem Luciferovým.

6

Viděna z hor Taurus, visela Země nízko na jihozápadní obloze. Její srpek se zužoval, jak slunce pomalu stoupalo nad východními hřebeny. Stíny nad skalní lavicí, kde Beynacovi tábořili, se zkracovaly. Nad nimi se tyčily zjizvené svahy a výšiny. Údolí pod nimi, dosud neosvětlené, připomínalo jezero tmy. Všechny kontury byly mírné, uhlazené celými věky meteoritických dešťů. Nic tady nepřipomínalo pozemské útesy a skaliska, ani příkré srázy na Marsu. Byla to prostě stará země, ponořená do sebe a svých tajemství.

Dagny ten pohled, jako ostatně všechno na Luně, uchvacoval. Možná ta zcela holá pustina pozvedala její odhodlání, jako výzva. V této chvíli na ni však nemyslela, ale soustředila pozornost na Tychopolis, nějakých 2 700 kilometrů odtud.

Hleděla na ni tvář Joea Packera, jasně viditelná v novém modelu přilby jeho skafandru, jejíž hyalon se sám zatemňoval na ochranu proti přímému dopadu slunečního světla do nechráněných očí. Velký holodisplej zabíral pracující bagr za ním, částečně skrytý v oparu neustále vířícího prachu. Záběry nebyly perfektní. Do těchto liduprázdných končin nevedl žádný kabel z optických vláken. Vysílání bylo předáváno přes satelit. Ale pro praktické účely to postačovalo.

„Uspokojivý pokrok, obecně vzato," říkal právě Packer. „Nicméně, musíme se rozhodnout. Při poslední noční hlídce narazili v severozápadním rohu staveniště Komplexu 3 na pořádně veliký balvan. Evidentně má víceméně stejné složení jako okolní skála, takže ho při seizmických zkouškách nezaregistrovali, ale Pedro Noguči říká, že ho budeme muset dostat ven, a to nechá strašnou díru plus spoustu prasklin. Řekl jsem mu, ať to nechá být, dokud tě nezavolám." Na okamžik blýskl jeho úsměv, zářivě bílý na pozadí čokoládové kůže. „Nedělej si starosti, našel jsem spoustu jiných věcí, abych jemu a jeho partě zabránil v neplechách."

„To bys měl," souhlasila Dagny. Packer byl každým coulem

stejně kompetentní jako ona, schopen nastoupit na její místo, když přešla ke všeobecné správě. Proto mohla občas doprovázet Edmonda při jeho výpravách do terénu, věnovat se rodinnému životu a pomáhat mu v jeho výzkumu. Ta práce, stále trpící silným nedostatkem lidí, byla stejně základní pro vybudování prvotní struktury a pro pozdější osídlení, jako byl vodík pro čistou vědu. Výstavba budov pro Lunární univerzitu neměla být každopádně žádným mimořádným problémem navíc.

Žádný projekt na Měsíci si však neodpustil různá překvapení, a konečná odpovědnost ležela na ní. Před deseti lety by musela zůstat uvázaná na místě. Možnost telekonferencí jí poskytla svobodu a volnost.

Ano, blesklo jí hlavou, pokrok v kosmu se prudce zrychluje, jako kometa blížící se ke Slunci. A nejen tady. L-5 ve výstavbě, kosmický přístav, průmyslové centrum, domov pro Terránce, kde mohou donosit terránské děti. Bohatství z asteroidů. Led z hlubin vesmíru, takže bude brzy nadbytek vody všude, kde ji lidé budou potřebovat. Zanedlouho se začne antihmota vyrábět v tak hojném množství, že ji lodě budou moci spalovat po celou cestu a protnout oběžnou dráhu Pluta za tři týdny. Když bylo dosaženo tohoto vítězství, řekl Guthrie, že Fireball jako první vyšle sondy k bližším hvězdám.

Vrátila se znovu ke konkrétním problémům. „Muy bien, tak se na to podívejme."

Packer vydal rozkaz. Počítač změnil záběr. Dagny uviděla suť, hrubě vysekanou jámu, působivou, částečně vyčnívající masu balvanu a úlomky roztroušené kolem. Packer na ni přepnul ovládání kamery. Uvedla ji do pohybu.

„M-hm," zamumlala po chvíli. „Je to, jak jsem si myslela, a myslím, že jsi to taky uhodl." Ačkoli ona se učila od Edmonda Beynaca. „Nějaký meteorit, velmi starý, pohřbený v pozdějším proudu lávy. Plutonický[23] charakter – to je přinejmenším neobvyklé.

[23] plutonický (geol.) – hlubinný. (Pozn. překl.)

To bude mého manžela nanejvýš zajímat.“

„Pardon?“

„To jsi nevěděl? Studuje mimo jiné i meteority. Je přesvědčený, že nepochopíme základy vzniku planet, dokud lépe neporozumíme asteroidům.“ Dagny mlaskla jazykem. „Přísahá, že se jednou dostane do Pásu a osobně ho prozkoumá.“ Při těchto slovech ji píchlo u srdce. Zemřelo tam už příliš mnoho lidí. „Ta skála bude důkazem jeho myšlenky, jeho menšinového názoru, že v této oblasti kdysi existovalo těleso dost velké, aby se před zchladnutím skutečně zahřálo. Myslí si, že ten niklový a železný objekt, který nám dal doly v Tychu, byl částí jeho jádra.“ Dagny se otřásla. „Ale to odbíhám. Pedro má pravdu. Budeme tu věc muset odstranit. Ta díra a trhliny, kde kolem ní ztuhla láva, budou potenciální slabinou v základech. Nemůžeme ji prostě vyplnit a nechat to být.“ Ne po neštěstí v Rudolphu nebo dřívější, podobné, ale mnohem horší katastrofě ve Struve Criswell.

„A co teda?“ zeptal se Packer.

„Napadá tě něco? Mě ano, ale tys měl víc času na přemýšlení. Mezi námi, měli bychom přijít s něčím, co by stálo za to.“ Přerušil ji výkřik. „Ach, zatraceně. Radosti mateřství. Scuse a mo.[24] Hned se zase ozvu, doufám.“

Dagny vyklouzla ze svého pracovního oddělení a prošla čistě obytnou částí jejich vozu. Rodina v něm cestovala často – hlavně na rekreaci spolu s přáteli – a toto nebyla jejich první vážná společná expedice. Trajler byl dobře zařízený, od pilotního prostoru vpředu až po její a Edmondovu ložničku na zádi. Kromě spíže, kuchyňky a jídelničky zde byla ještě hlavní místnost.

Nabízela prostor deset metrů na délku a šest na šířku. Skládací stoly, křesla vhodná do lunární gravitace, úložné skříně, které sloužily i jako sedačky, to vše dovolovalo pořádat hry, večírky, vychovávat děti nebo prostě odpočívat. Durámech tvořil živý zelený

[24] scuse a mo (it. – nespis.) – promiň na moment. (Pozn. překl.)

koberec. Náhradní nádrže vody a vzduchu na střeše sice bránily pohledu přímo vzhůru, ale okna po obou stranách poskytovala dostatečný výhled. Viděla běžný polní trajler zaparkovaný poblíž, naskládané geologické vzorky a horskou krajinu. Zemi, velikou a krásnou, a unaveně klesající slunce. Z reproduktorů řinčela hudba, pro Dagny milosrdně tiše – nejnovější feng-huang, předpokládala. Její mladí měli odlišný vkus než ona. Občas uvažovala, co zkomponuje jejich generace, až dospějí.

Anson byl venku s otcem a dvěma studenty. Gabrielle, ve svých sedmi druhá nejstarší, seděla před jedním z terminálů komputeru. Bylo to v pořádku, její pravidelná školní hodina. Proč se ale vedle ní hrál pětiletý Sigurd? Měl by mít svou vlastní hodinu. Francis, tříletý, se choulil nad čtečkou. Ani na tom nebylo nic divného; všechny děti si osvojily znalost čtení již v tomto věku, s výjimkou Helen ještě v kolébce, která si ji ale nepochybně osvojí také. Zdálo se, že Francy je rozený knihomol. Co si vybral dnes? Nikdy ho nezajímaly obyčejné věci…

Zadívala se na Gaby a Sigurda. Byli tak zaujati, že si ani nevšimli jejího příchodu. Vzpomněla si, jak rychle přepínali naposled, když se objevila, na tu atmosféru podloudnosti a nepravosti.

Pak se na tváři děvčete objevil úlek, okamžitě skrytý.

Na chlapcově tváři zůstal vzbouřenecký výraz. On byl z nich dvou tím iniciátorem. Dagny pohlédla na obrazovku. Ne, samozřejmě nespatřila žádný interaktivní matematický program. ARVEN ARDEA NIO LULLUI PEYAR. „Co to má k čertu znamenat?“

Dcera vymazala obrazovku. „Nic,“ zamumlala a začervenala se. Navenek se z nich ze všech nejvíc podobala pozemšťance, baculatá, se světle hnědými kudmami. Nanejvýš paradoxně tichá a pilná. „Jenom hra.“

Klid, pomyslela si Dagny, pěkně pomalu, jen si je neznepřátelit. Měli v sobě i cizí geny, ale ta základní DNA pocházela ze dvou velmi tvrdohlavých a nekonformních rodičů. Zachytila Sigurdův pohled. „Nevypadá to jako hra, co obvykle hrajete,“ řekla mírně

tomuto velkému, robustně stavěnému rudovlasému muchachovi.

Teď se začervenal on. „No, potřebovali jsme přestávku.“

„Kdybych já chodila za školu, dělala bych něco zajímavějšího. Ledaže tohle zajímavé je. Mohu se zeptat, o co jde?“

Gaby se trochu uklidnila. „Per – per-mu-ta-ce,“ prohlásila. Triumfálně dodala: „Vidíš? Studovala jsem.“

Přiměli stroj, aby vytvářel náhodné kombinace slov nebo slabik? Dagny se domnívala, že ne. Zběžný pohled na obrazovku jí napověděl, že ve slovech existoval jakýsi vzorec, tvořící výrazy v neznámém jazyce. Mohla si ta dvojice vytvářet svůj vlastní fantaskní svět? Gaby k tomu jevila vlohy. Sigurd, nepokojný a nedůtklivý, že je zatlačován do pozadí, když se do popředí prodral jeho starší bratr, možná hledá sebeuplatnění a možnost vybít si energii.

Jestli ano, pak bylo v pořádku, že tato navzájem si zcela nepodobná dvojice spojila své úsilí. Dagny si vzpomněla na svá dětská tajemství, už třicet let zapomenutá. Udělá lépe, když nebude ve svém vpádu do jejich soukromí pokračovat.

„Dobrá,“ řekla. „Nicméně dnes nemáš studovat řady a soubory, ale procvičovat aritmetiku. A ty, Sigurde, máš zdokonalovat svůj žalostný pravopis.“

„To je nudné a otravné,“ zavyl. Gaby důrazně přikývla.

„Já vím,“ odvětila jejich matka. „A divíte se, k čemu to je, když za vás takové úkoly dokáže vykonat komputer. Bueno, tak poslyšte. Může nastat situace, kdy budete nutně potřebovat něco vypočítat nebo bezchybně zapsat, a nebudete mít právě komputer po ruce. A co je ještě důležitější, tím, že se naučíte, jak ty systémy fungují, jim porozumíte. Pokud nebudete vědět, jak stroje pracují a proč, nebudou vám sloužit, ale šéfovat. Hlavně si pamatujte: nezávislí lidé musejí zůstat nezávislí.

Hry si hrajte ve volném čase. Ale teď je čas pro Fireball. Dokažte, že vám můžeme důvěřovat.“

Vrátili se tedy zpátky ke svým úkolům. Francis, útlý a plavovlasý, sotva vzhlédl od čtení. Nedávná zkušenost však Dagny přesvědčila, že chápe mnohem víc, než dával najevo.

Helen zakňourala. Dagny zjistila, že nepotřebuje přebalit, ale má hlad. Rozepnula si blůzu a přiložila si dítě k pravému prsu. (Jedna z výhod života na Měsíci: pokud nejste v centrifuze, nemusíte nosit podprsenku, a přece vám prsa nebudou viset.) „Teď mám práci, moji drazí," řekla.

Malá, tmavá hlavička z ní sála mléko. Cítila teplo a lásku. Ano, vůbec jí nevadily ty drobné potíže během těhotenství, stejně chtěla další dítě, další život, který by prozářil její a Edmondův život, život, který čekala neomezená budoucnost.

Neomezená v prostoru. Co tady znamenala Země? Zářila modře a bíle nad horami. Kolik bídy, hrůzy a zoufalství ty mraky skrývaly? Ubohá Severní Amerika, ožebračená a obelhaná, Obnova, držící se jako klíště zdání moci, zatímco ve skutečnosti panovala anarchie. Ubohý Střední východ, chaos, příboj fanatismu stoupající každým dnem… Ale ve šťastnějších zemích vzkvétala civilizace, prosperita, svoboda a skutečná obnova; léčení a hojení planety zaplacené bohatstvím, které domů přivezl Fireball… Žena k sobě přitiskla své dítě.

Když se znovu posadila ke komunikačnímu zařízení, její strach pominul. Packer její příchod ocenil pohledem, a přešel rovnou k věci. Příštích pár hodin se zabývali pracovními záležitostmi, s výjimkou chvilek, kdy si Dagny odskočila dohlédnout na své ratolesti. Zjistila, že Sigurd a Gaby se teď již věnují svému studiu.

„Hm, ano, to zní rozumně," řekl Packer nakonec. Nejen vysekat nespolehlivou skálu a nahradit ji betonem. Kovová konstrukce bude muset snášet polední žár a noční kosmický chlad, a to po mnoho let. Bude třeba se vypořádat s rozdílnými koeficienty tepelné roztažnosti. Proto do té zátky zabudují síť tepelného výměníku, která bude automaticky vyrovnávat teploty. Bude to vyžadovat jistou projekční práci, ale to program zvládne, a možná se tato koncepce ukáže užitečnou i na jiných stavbách.

„Jistě, nejdřív proženeme nějaký jednoduchý model přes počítač, abychom viděli, jestli ten nápad není praštěný," pokračoval Packer. „Nebo vlastně ne, nejdřív si poslechneme, co si myslí doktor

Beynac.“ K muži, který mu zachránil život a končetinu, se choval vždycky uctivě, ne servilně, ale s trvalou vděčností, již Edmond a Dagny respektovali.

„Měl by být brzy zpátky,“ řekla. „Vlastně už má zpoždění. Promluvím s ním, a zítra touhle dobou ti zavolám, platí?“ Zítra, podle pozemského času, bude stát slunce nad lunárním Taurusem o tucet stupňů výš. „Měj se.“

Vypnula stanici, vstala a protáhla si ztuhlé svaly. Zatoužila po centrifuze. Ale ne, to by bylo příliš namáhavé, a taky musela připravit večeři. Dnes si půjde brzy lehnout. Ušklíbla se. Horizontální cvičení se nepočítalo, oficiálně, ale přísahala by, že se po něm probouzela v lepší formě než po čemkoli jiném.

Zašla na záď. Čas studia uplynul. Gaby a Sigurd se ke své neobvyklé hře nevrátili. Dagny uvažovala, jestli to udělají dřív, než budou zpátky doma v Tychopolisu a v soukromí svých pokojů. Dívka seděla nedbale u okna s elektronickým zápisníkem na kolenou. Rty se jí pohybovaly, tu a tam si něco zapsala, a pak zase upadala do zamyšlení. Sigurd vedl jakousi bitvu se svými malými vojáčky a jejich stroji. „Fííůů, bum,“ vydechl. „Šššš, bác.“ Vojáčci představovali udržovatele mim z OSN a imaginární ničemy, ale Dagny pochybovala, měl na mysli právě tohle. Ale těžko by se ho odvážila zeptat.

Ne že by se s Edmondem nechali svými mladými terorizovat. Ne že by jim chyběla láska a veselost. Ale tyto děti, a ostatní děti jejich druhu, narozené dalším párům, zdědí Měsíc, což nebyla Země.

Helen pokojně spala. Už teď ale bylo poznat, podle velkých oválných očí, zvláštních závitů uší a kostí pod dětskou pletí, že bude mít tvář, jakou neměl nikdo z jejích předků.

Sigurd otočil hlavu. Ten se alespoň trochu podobal otci. „Jupíí!“ řekl, jako kdyby s ní předtím nebyl ve sporu. „Madre, slíbilas mi, že mi budeš vyprávět o Jefe Guthriem na Marsu. Teď?“

Dokázal si ji kdykoli získat. Stejně jako všichni ostatní. Ačkoli nevěděl o jejich příbuzenském vztahu s Guthriem, a možná se o něm nikdy nedoví, byl pro něho šéf Fireballu legendou stejně jako pro

kohokoli jiného.

„Teď?“ namítla. „Za chvíli musím dělat večeři.“

„Detaily později.“

„Povídej, povídej!“ volal Francy.

Dagny se vzdala a vyprávěla jim historku, jak Anson Guthrie vystřelil sám sebe na oběžnou dráhu kolem Deimosu, a zmátl a překvapil tím své protivníky. Co tento incident znamenal pro politiku a politiky, nebylo pro toto publikum důležité.

„– a proto ten kráter lidé v kosmu nazývají Moře whisky.“

„A proč tam vláda Fireball nechtěla?“ připojila se ke skupině Gaby. Dagny tu otázku nemohla dost dobře zamluvit nebo pominout.

„To je složité vysvětlit, drahoušku. Nebyla to jedna vláda, ale tři hloupé vlády. Vesmír má patřit celé lidské rase, ale každý je občan té či oné země – vy a já se počítáme za Ekvádorce, váš otec je Francouz, Guptovi jsou Indové – a naše vlády na nás kladou často rozdílné požadavky. Takže, když jsme byli s Fireballem – Podívejte! Támhle přijíždějí naši poutníci.“

Dagny uviděla oknem kamión, valící se kolem východního svahu hory. Absurdní, ta úleva, která ji zaplavila. Kdyby Edmondova parta narazila na potíže, byli by jí dali vědět. Nicméně přijel, o dost později než obvykle, a Anson byl s nimi… „Jindy,“ řekla. „Zrovna teď udělám lépe, když sebou hodím.“

Ve skutečnosti spěchat nemusela, ale příprava večeře ji zbavila napětí. Když měla kdy, vařila podle receptů, které se naučila od Edmonda, pokud nechtěl vařit on sám. Když byli v terénu, dohodli se na předem připravených jídlech. Musela ale přinést aperitivy a skleničky. Převléknout se z kombinézy do šatů. Edmond udělá totéž, až se osprchuje. Děti budou zticha, ačkoli jim nikdo nebude bránit zapojit se do hovoru. Šťastná hodina, nazýval to Guthrie. Ach, ale takové byly pro ni skoro všechny.

Vozidlo zastavilo a posádka vyložila to, co nashromáždila. Asistenti nosili skříňky do polního trajleru. V něm spávali

Ross a Marietta, a také tam většinou jedli, což nebylo v Beynacové partě nijak výjimečné. Mladí lidé potřebovali jisté

soukromí, nejen na laboratorní studie. Otec a syn se vydali ke svému pojízdnému domu. Jejich skafandry oslňovaly bělostí proti tmavohnědé skále. Jaké osvobození znamenala prach odpuzující impregnace! „Nepohrdej technickými nadšenci," říkával Guthrie. „Na nich stojí pokrok. Vždycky stál, už od té doby, kdy člověk odštípl svůj první pazourek."

Když vešli do vstupního tunelu, zmizeli Dagny z dohledu. Následoval hluk, vnější ventil přechodové komory se otevřel a zavřel, zahučela čerpadla odčerpávající vzduch do rezervní nádrže. Ozvaly se kroky. Něčí bas zabručel: „Zatraceně, já smrdím jako chcíplá koza," a Dagny se usmála.

Oděvy šly ihned do pračky. Ta začala vzápětí příst. Edmond a Anson vyšli na palubu. Dagny se s nimi setkala u průlezu. Oba měli na sobě koupací pláště. I když nebyl žádný puritán, jejímu muži nebyla nenucená nahota, běžná mezi lidmi na Měsíci, příjemná. Přinejmenším měl pocit, že by se jí dospělí měli vyhnout před dětmi opačného pohlaví.

Dagny se k němu vrhla. „Podle mě je tvá vůně vzrušující." Objala ho kolem krku a přitiskla ústa na jeho.

Po sekundě nebo dvou odstoupila. „Hej," řekla, „to bylo jako líbat nějakého robota. Zpoceného robota, a navíc nenaprogramovaného. Co se děje?"

Zamračil se. Anson stál zasmušile a vzdorovitě. „Umyj se," nařídil mu Edmond. „Pak jdi na kavalec."

„Zadrž," zvolala Dagny. „Co se děje?"

„Půjde spát bez večeře," odsekl Edmond. „Byl neposlušný a lehkomyslný. Jdi," řekl chlapci.

„Počkej minutu," protestovala Dagny. „Co udělal?"

„Opustil nás," odpověděl Edmond. „Třídili jsme vzorky do skříněk a ničeho si nevšimli, dokud nebyl pryč. Volali jsme, ale neodpověděl. Jeho stopy vedly po svahu k holé skále, kde jsme ho nemohli stopovat. Víc než hodinu jsme ho hledali, než jsme ho našli v nějaké prasklině. Neodpověděl nám, celou tu dobu."

„Nezachytil jsem vás," řekl Anson s odměřenou přesností,

signalizující jeho narůstající vztek. „Ty hřebeny musely zablokovat signál.“

„To jsi mi už říkal. A já jsem ti říkal – zatraceně, kolikrát? – že nesmíš opouštět svou skupinu bez povolení.“

„Nezavolali jste na mě, když jsem odcházel.“

„Věděl jsi, že jsme se nedívali. Že? Říkal jsem ti, že jestli se chceš projít kolem, musíš zůstat na dohled. Když se dostaneš do zóny, kde není příjem, vrátíš se po vlastních stopách. Okamžitě! Kdo ví, co se mohlo stát.“ Otcův hlas se zachvěl. „Po pár denních cyklech jsme mohli objevit tvou mumii.“

Dagny uvažovala, jestli to je jejich první skutečná výměna názorů, nebo jestli ji jen zopakovali pro ni. Anson mlčel, ale tvářil se upjatě. „Otec má pravdu,“ řekla mu, zachovávajíc mírný tón. „Proč jsi to udělal?“

Chlapec se setkal s jejím pohledem. Byl ze všech jejích dětí ten nejhezčí, štíhlý, urostlý, a s kočičí grácií se pohyboval v gravitaci, pro niž byl stvořen. Díky své výšce, typicky luňanské, byl už stejně vysoký jako jeho otec. Popelavě plavé vlasy mu spadaly přes mléčně bílé spánky, protkané žilami stejně modrými jako velké šikmé luňanské oči. Lícní kosti měl asiatské, a nos, ústa a bradu helénské, ačkoli v něm nekolovala žádná asijská ani helénská krev – to přišlo s pozměněným genotypem, a překvapilo to i samotné genetiky. Mluvili o chaosu vlastnímu biologickým systémům, ale ona vyrozuměla, že to znamená: „Nevíme.“

Na ni se usmál, jí jemně řekl: „Nic hrozného se nestalo, madre. Nebyl jsem v nebezpečí. Slunce mi udávalo směr, a ten vysoký rozeklaný štít jižně od nás byl nepřehlédnutelný.“

„Merde!“[25] zahřměl Edmond.

Dagny ho gestem utišila. „Proč jsi tam šel, drahý?“

„Bueno, dostal jsem se z dohledu dřív, než jsem si toho všiml, a pak jsem si pomyslel, že bych si měl lépe prohlédnout ty formace,

[25] Merde! (fr.) – hovno! (Pozn. překl.)

které jsme objevili v té soutěsce, o kterých si padre nemyslí, že jsou zajímavé.“ Anson pokrčil rameny. „Čestně, byl bych se před odjezdem vrátil.“

„Kdyby ses neztratil v tom labyrintu.“ Edmondovi se trošku třásly ruce. Dnes večer bude potřebovat útěchu, pomyslela si Dagny.

„Neztratil bych se,“ oponoval Anson. „Nikdy se neztratím.“

Mohl mít docela dobře pravdu, uvažovala. Ne že by byl do dneška kdekoli sám, ale na společných výpravách si počínal, jako by znal mapy nazpaměť, což nedokázal nikdo z návštěvníků, a jen velmi málo dlouhodobých usedlíků na Luně.

Na světě, který se měl stát jeho.

Nesměla ale podtrhnout Edmonda. „Byl bys mohl zjistit, že to možné je,“ řekla. „V každém případě ses zachoval sobecky a bezohledně, nadělal jsi spoustu potíží, a co je hlavní, porušil jsi disciplínu. Jestli nedostaneš rozum, zaviníš možná jednoho dne něčí smrt. Jdi se umýt a lehnout si.“

Chlapec mlčky a zpupně vzpřímený odešel. Když zmizel z dohledu, muž ženu objal. Opřela si hlavu o jeho tvrdé svaly, a vdechovala jeho teplo a mužskou vůni. „Nenávidím to,“ zašeptal jí do ucha. „Ale je to nutné.“

„Ach ano, ano,“ vydechla. „Pro jejich vlastní dobro.“

Kdyby tak věděli, co je opravdu správné. Kolik ze starých pravidel zde platilo? Nebyly to děti jako kterékoli jiné z těch, co se narodily před nimi. Nikdy nebudou schopné se rozmnožovat s jejím druhem, ani se nebudou moci dlouho zdržovat na Zemi. Jim nepatřily vítr a vlny, modrá nebesa, bouřky a duha, ani úžasný koloběh ročních dob, ale holý kámen, pohrdavé hvězdy a život, který bylo třeba vytvořit od základů. Nevěřila, že by odlišnost jejich těl tolik znamenala. Jinak by je neporodila. Ale jak cizí měly duše?

7

Jakmile Aleka Kameová opustila podzemní dráhu, která ji přivezla z letiště, uvědomila si, že bude potřebovat nenápadnější a teplejší šaty, než si s sebou přivezla. Nízko nad hlavou viselo olověné nebe a sychravý vítr hnal cáry mlhy. Pozemská atmosféra ne vždy reagovala tak, jak by měla, na zásahy Kontroly počasí, a někdy nevyšly ani krátkodobé místní předpovědi. Celá planeta byla v zásadě chaotická.

Když si všimla malého stánku na stanici, vrátila se k němu. Nebylo to nic moc, ale ona nepotřebovala žádnou parádu. Byla tak lehce oblečená, že se ani nemusela svlékat kvůli skenování. Když si vybrala hnědou calidexovou kombinézu a zaplatila, trvalo systému tři minuty, než ji pro ni připravil a po skluzavce poslal. Navlékla si ji přes blůzu a šortky, sebrala svůj batoh a znovu vykročila.

Z dopravníku sestoupila několik bloků od svého prvního cíle. Když šla po Fell Street, všimla si, že je tu od její poslední návštěvy zase víc prázdných domů. Stály tu zapečetěné a mlčící, jako muzeální exponáty. Zbývající nájemníci byli většinou staří, a hlídali domy, aby si vydělali pár kreditů navíc. Bylo zde nicméně mnoho malých firem, osobní služby, zábava, butiky, rychlé občerstvení, místa, kde se dalo posedět a poklábosit nad kávou. Provoz byl řídký, chodci, minikáry, a občas nějaké vozidlo na cestě za účelem, který mohla jen hádat.

Naproti přes Alamo Square uviděla nový quivir, navržený tak, aby zapadal do svého archaického okolí. Nebyla by si ho všimla nebýt stylizovaného vesmíru, diskrétně probleskujícího nad vchodem.

Takže sem teď lidé přicházeli, aby leželi v nádržích a vychutnávali snové životy, které nemohli zažít ve skutečnosti? Pak tato čtvrť ve skutečnosti neumírala – pokud nějaký sociotechnický výpočet neukázal, že by mohla znovu ožít, a že je to žádoucí z jakýchsi dalekosáhlejších důvodů…

Albergo Vecchio se nacházela v budově, jejíž obyvatelé dostali povolení ji přestavět. Vývěsní štít s amatérskou malbou sedláků při sklizni, podávajících si kolem nějaký kožený měch, skřípal ve větru. Jednoduše vyzdobené stěny za dveřmi obklopovaly malý bar a několik stolů s červenými ubrusy. Z rekonstruované primitivní kuchyně se linuly vůně z vaření. Mama Lucia přichvátala s výkřikem: „Benvenuta, carissima!“ a přitiskla si Aleku k mohutným rancirům. Aleka dostala okamžitě pohár vína, chléb a sýr.

Nahoře v pokoji, také malém a úzkostlivě staromódním, se poněkud smutně usmála. Vždycky když přijela do Integrace sanfranciské zátoky, bydlela tady. Rodina provozující restauraci statečně usilovala o to uchovat si nezávislost, dělat práci, kterou uměla. A také nabídnout útočiště před stroji. Z okna byl výhled do zeleninové zahrady. Pokud věděla, všechny zdejší rostliny byly tradiční.

Pokud jste se chtěli uvolnit a zažít něco v podobném duchu, quivir vám to dokázal plně poskytnout, ale skutečnost, i když omezená, stála méně.

Samozřejmě, ani tady jste se nezbavili multi a eidofonu. Aleka zavolala na číslo Mary Carfaxové. Na obrazovce se objevila tvář staré ženy. „Buenos tardes?“ zatrylkovala.

Aleka se představila. „Jsem přítelkyně vaší praneteře Dolores Nightbornové,“ řekla. „Požádala mě, abych za vámi zašla, až budu ve městě, a podívala se, jestli něco nepotřebujete. Ráda vám pomohu s čímkoli, co bude v mých silách.“

„Ach ano, ano. Drahá Dolores. Gracias, mil gracias, seňorita. Můžete sem přijít pronto, na čaj?“

Bylo těžké uvěřit, že právě promluvila elektronická inteligence, a přenos že moduloval nějaký program. Aleka zachovala kamennou upjatou tvář a klidný hlas. „Jistě. Ráda. Za půl hodiny, bien?“

Rychle se převlékla, opět si přes šaty přetáhla kombinézu, a sešla po schodech dolů. „Mám spoustu vyřizování,“ řekla mama Lucii. „Nevím, kdy se vrátím.“ V duchu se zachvěla.

Displej na stanici jí doporučil, aby vystoupila na Columbus

Avenue. Nikdy předtím v té čtvrti nebyla. Zdála se rušná, ale ne přímo lidskou aktivitou. Po její pravé straně se zvedala strmá stěna, sto metrů vysoká, táhnoucí se v délce větší než kilometr, jako palisáda, bez oken a zdánlivě bez dveří. Výklenky a rýhy tvořily složitý vzorec. Na budovách na druhé straně ulice, jejichž nabubřelá spletitost připomínala fontánu, jiskřila hra světla. Vzadu se tyčila kovová konstrukce, kde lana tvořila pohybující se síť kolem stříbřitých uzlů. Aleka si občas přála, aby dokázala pochopit sophotektickou estetiku, nejen ji obdivovat nebo z ní být dokonale zmatená.

Naplnil ji pocit nezměrného množství energie, ačkoli v tichu hvízdal vítr a zdejší provoz byl ještě řidší než na Fell Street. V zorném poli měla nějakých dvacet strojů. Kolem zahučel velký, torpédu podobný, automaticky řízený transportér. Nad hlavou bzučely dva malé letouny. Okolo ní proklouzl nějaký manipulátor, dobré tři metry vysoký. Novinkou pro ni byla koule na kolech s mnoha tykadly. A tak dál, a tak dál. Které ze strojů byly roboty, které byly inteligentní a měly vědomí, které byly jen loutkami něčeho, co mohlo sídlit na druhé straně planety? Co na tom záleželo? Elektrofotonové mysli se mohly po libosti spojovat do jakékoli možné konfigurace, dosahující jakéhokoli potenciálu –

Nebyla zde jediným člověkem. Minul ji nějaký muž, jdoucí tak cílevědomě, že tady musel mít něco na práci. Nějaký konzultant, technik? Dál od ní stála žena, diskutující s jakýmsi antropomorfem. Mohla být synnoiont? Další dva muži, prošedivělí a jaksi ošumělí, prošli kolem, zabráni do zjevně mrzutého rozhovoru. Místní obyvatelé? Pravděpodobně ano. V této čtvrti jich však bude nejspíš velmi málo, protože se lidé z masa a krve necítili v takových prostředích dobře. Díky tomu však budou byty v postranních ulicích levné.

Jeden z nich patřil „Mary Carfaxové“. Nejspíš nebude mít žádné sousedy, divící se, proč nikdy neopouští domov. Stačilo sem jen propašovat příslušnou aparátům a nainstalovat ji. Vložit falešnou registraci do databáze bylo asi obtížnější, ale vzhledem k Ulisaiřiným

konexím nikoli nemožné. Aleka o takových tricích leccos věděla.

Zatočila na Greenwich Street a po pár blocích to našla. Byl to starý dům v nasládlém pastelovém stylu z doby před osmdesáti či devadesáti lety. Vypadal opuštěně. Městští roboti domy očividně udržovali v dobrém stavu, ale Alece blesklo hlavou, jak dlouho potrvá, než je stroje zničí, aby vytvořily místo pro další stroje.

Udělaly by to? Proč? Sophotekty se nemnožily jen proto, aby se množily, jak měli ve zvyku lidé. Růst, o který se snažily, byl spíš éterický, nehmotný, spočívající ve zvyšování intelektuálních schopností, vedoucí až k Teramindu a dál. Aleka se ve studeném větru zachvěla.

U dveří ohlásila své jméno. „Carfaxová“ zjevně dostala instrukce se zaznamenaným obrazem, protože se dveře okamžitě otevřely. Olízla si rty, zaťala zuby a vešla dovnitř.

Ve stísněné místnosti spatřila zastaralé zařízení a banální obrázky. Aleku to zpočátku překvapilo, ale dospěla k názoru, že je to kvůli nežádoucím osobám, strážníkům a komukoli jinému, komu nebylo možné odmítnout vstup. Okna byla zatemněná. Strop imitoval sluneční světlo a vzduch byl teplý, ale napadlo ji, že je to jen kvůli ní, stejně jako lenoška uprostřed. Na druhé straně místnosti uviděla velký šedý panel, prázdný s výjimkou senzorů, obrazovku a reproduktor, a posuvné kryty zakrývající specializované výstupy. V přilehlém rohu stál víceúčelový robot. Předpokládala, že ho má pod přímou kontrolou sophotekt. Mysl samotná, ten fyzický systém, byly v tomto domě naprosto všude.

„Salud,“ pozdravila se sevřeným hrdlem.

Odpověděl jí zvučný baryton. „Bienvenida, seňorito Kameová. Por favor, odložte si svrchní oděv, posaďte se, udělejte si pohodlí. Co vám mohu nabídnout? Jídlo, něco k pití, narkotika, stimulans? Mrzí mě omezená nabídka, ale návštěvníci jako vy jsou tady vzácní. Běžné věci jsou ale po ruce.“

„N-ne, gracias.“ Aleka se bála, že kdyby se pokusila uchopit pohár nebo talíř, třásly by se jí ruce. Byla teď vděčná za víno, které jí dala mama Lucia.

Vzápětí se na sebe rozzlobila. Proč by měla být nervózní? Nebyl tady žádný bůh, jen stroj – jednoduchý stroj, odizolovaný od zbytku kyberkosmu. Jistě, měl vědomí, a v jistých ohledech byl schopnější než ona sama, ale jinak byl omezený, naivní, zasvěcený této jediné službě. Až mu skončí a dostane nový program, nebude to už vůbec tatáž mysl, tatáž bytost.

Pravda, stála na pokraji podniku, který se mohl ukázat zatraceně nebezpečný. Ale rizika podstupovala už předtím. Vcelku ji dokonce těšila.

Ušklíbla se. Když si svlékla kombinézu a odhodila ji na podlahu, posadila se. Byla by raději zůstala stát, ale pomyslela si, že takhle se ukáže uvolněnější a povolnější.

„Jste připravena?“ zeptal se stroj. Přikývla, i když jí srdce divoce bušilo. „Mluvím za Strážkyni Lilisaire. Poskytla mi soubor informací o vás.“

Aleka se zamračila. „Bylo to bezpečné? Myslím, jestli ji sledují – “

„Jak víte, že ano?“

„Má k těmto bezpečnostním opatřením důvod, že?“

Hlas zformuloval zachechtání. „Skvělé. Potvrzujete její dojem, že jste velmi bystrá. Váš soubor nebyl z Luny vysílán, ale ve formě záznamu dopraven na Zemi poslem. Ten ho soukromě předal další osobě, která ho dopravila sem.“

Takže Lilisaire patrně neměla důvod si myslet, že je Aleka pod dohledem. Trochu se jí ulevilo. „Jste, ech, oprávněn činit rozhodnutí?“

„V rámci možností ano. Proč myslíte, že jste sem byla zavolána?“

„Kvůli Habitatu, že?“

Lilisaire jí o tom řekla dost, s dostatečnou zlobou a záští, při jejich společném setkání, i když se hlavně snažila být okouzlující a pod pláštíkem toho vyzvídat. Kromě toho každý věděl, jaký odpor k tomuto projektu velká většina Luňanů chovala.

„Ano,“ řekl stroj. „Co si o tom myslíte vy sama?“

„Já, já jsem o tom ani moc nepřemýšlela,“ přiznala se Aleka.

„Samotná myšlenka se mi zdála vzrušující, dokud jsem nemluvila s Lilisaire. Od té doby… s vámi sympatizuji. Jestli pozemšťané chtějí něco kolonizovat, ať jdou na Mars.“

„Dlouhá, nákladná přeprava.“

„Co znamenají náklady, když budou moci brzy nechat růst své lodě v nanotancích, a ty nebudou potřebovat lidské posádky? Na Marsu nebude potřeba ani Habitat.“

„Zlomyslně řečeno. Opakoval jsem jen argument, se kterým přišli přívrženci tohoto projektu. Jsou to také lidé, víte, ve vládě i mimo ni.“

Pocítila hořkost. „Co s nimi má společného kyberkosmos?“

Odpověděl věcně. „V podstatě nic. Většina z nich je upřímná. Přijímají analýzu nákladů a výtěžku pro ně vytvořenou, protože kyberkosmu důvěřují. Vy víte proč. Je to stabilnější svět, sociálně a ekonomicky spravedlivější, než byl kdykoli předtím, než se vyvinula sophotektická inteligence. Nebuďte k ní tak nepřátelská.“

Aleka se zhluboka nadechla. „Ach, to já nejsem, ve skutečnosti ne. Jsem jen… skeptická. Přinejmenším často uvažuji, kam my lidé směřujeme, a kolik kontroly nad tím nám zbylo.“

„Vaše lyudovistické zázemí?“

„Nikdy jsem nebyla lyudovista!“ zvolala. „Jak bych mohla? K té rebelii došlo před několika generacemi.“

„Když jste ale studovala na Irkutském institutu, setkala jste se s osobami, jejichž předkové v ní bojovali, a kteří ji stále považují za správnou věc, krutě rozdrcenou.“

Vzpomínky se rázem vrátily. Kampus, ruská pláň, slavné jezero Bajkal, Jurij, Jurij, a ta vesnice, do níž ji nejednou vzal. „Měla jsem, ech, blízkého přítele, kolegu studenta. Pocházel z takové rodiny, ano. Snažili se uchovávat staré způsoby, řemesla, zemědělství; bylo to žalostné a budilo soucit se na to dívat. Představil mě jim. Byli jsme tenkrát strašně mladí.“ Aleka vzdychla. „Později… změnil názor.“ A rozešli se, a ona nakonec našla domov na Havaji. Teď ji její sny už trápily jen málokdy.

„A vy?“

Pokrčila rameny. „Mám svou práci.“

„Jen se s vámi seznamuji,“ řekl stroj mírně. „Vím to, o čem mě informovala Lilisaire, ale to je neúplné a abstraktní.“

Nicméně, uvažovala Aleka, pravděpodobně věděl víc než to, co mu odhalila. Agenti na Zemi museli do jejího života nahlédnout mnohem podrobněji, než Strážkyně dospěla k názoru, že jí může důvěřovat. Nebo ještě dřív, ano. Lilisaire měla určitě víc než jen nějaký náhodný důvod, pár společných známých, aby ji při její dovolené na Měsíci pozvala na zámek Vysokij a tam ji oslnila a omámila.

Aleka cítila, že by měla být takovým čmucháním pohoršená, ale nedokázala to. Nepohoršovalo ji ani to, že se předkové Niolente podíleli na podněcování a prodlužování rebelie. Šlo o chladnokrevný tah v naději na oslabení Federace, dokud se nevzdá přičlenění Luny. Ale lyudovisté a Luňané měli mnoho společného.

„Tak dobře,“ řekla, „připouštím, že jsem si uchovala určité sympatie, které jsem tehdy získala. Osobně však nevěřím, že dokážeme zvrátit historii. Ani že bychom měli.“ Byl to skutečně zoufalý spor. Udržet lidstvo ve vedení. Nedovolit vytvoření plně vědomé umělé inteligence. Zastavit se dřív, než bude pozdě, a pak uvážit, nakolik je mechanizace a automatizace skutečně žádoucí. „Příliš pozdě,“ opakovala svou myšlenku. „Ale žiju s tím, co systém způsobuje mému lidu.“

„To jste říkala lady Lilisaire.“

Vytáhla to ze mě, málem odpověděla Aleka. Na půl minuty se odmlčela.

„Přejdeme k věci?“ zeptal se stroj.

„Ohtolu,“ vyhrkla. Pak se nadechla. „Por favor.“

„Máte určité neobvyklé a specifické znalosti v této oblasti, stejně jako znalosti globálního datanetu.“

„Já, já nejsem žádný… špión, nebo cokoli takového.“

„Popsala byste laskavě své zkušenosti? A opět, vím o nich od Strážkyně, ale slyšet je od vás osobně jim dodává hloubku,“ řekl stroj.

A taky chtěl posoudit, zdali Aleka je či není skutečně tím, co Lilisaire požadovala. Aleka se uklidnila. „Podrobnosti, anekdoty, to by zabralo zbytek týdne. Ale – no, za studentských časů jsem byla na mnoha různých místech na Zemi a setkala se s mnoha lidmi, kromě svého technického vzdělávání. Chápete, Lahui takové lidi potřebuje, a starší si mysleli, že ten talent mám, takže mě k těmto toulkám povzbuzovali a podporovali mě. Od té doby jsem sloužila jako spojka mezi Keiki Moana na jedné straně a vnějším světem na druhé. Na pevninu jsem přišla hlavně proto, že – bueno, metamorfové neradi používají telepresenci, zvlášť v důležitých záležitostech. Mimo jiné se obávají odposlouchávání.“ Ne že by k tomu neměli důvod, pomyslela si. Úřady by je rády udržely pod dohledem. Představovali chaotický prvek, který by mohl rozvracet pečlivě vypracované sociální plány.

„Vaši Keiki Moana se snaží o spolupráci s ostatními pozemskými metamorfy?“ Bylo to spíš konstatování než otázka.

„Jádro – nerada používám slovo ‚civilizovaných’ – Keiki ano, hledají.“ A proto to Aleka v jejich zastoupení dělala. „Nic nezákonného, nic revolučního. Ale… rádi bychom v tichosti vybudovali spojení, nalezli společné zájmy a vytvořili organizaci, která by je mohla podporovat a bránit.“

Luňané byli také metamorfy.

„Nic nezákonného, nic revolučního,“ opakoval stroj „Přesto jste Lilisaire naznačila jakousi podzemní činnost.“

„Nutné utajení ve vlastním zájmu.“ Což nebyla zcela pravda. „Měla jsem s tím něco málo společného –“ Hlavně proto, že to bylo účelné.

„Ta spojení by se mohla ukázat cenná. Pokud jde o váš přístup k databázím a komunikačním linkám –“

„Je přímý a otevřený,“ přerušila ho se vzrůstající netrpělivostí. „Jsem úředník uznané komunity, který musí jednat s vládními činiteli. Někdy je nejlepší vyřídit takové věci důvěrně. Diskuse tak může být otevřená a nerušena vnějšími vlivy a tlaky. Stejně tak jsem objevila svou cestu v datanetu. Ale nemám neomezený přístup.“

A i kdyby ho teoreticky měla, jak by mohla vědět, co před ní zůstává ukryté, nebo co slouží k jejímu zmatení?

„Muy bien," řekl stroj. „Pojďme k jádru věci." Konečně, konečně! „Lady Lilisaire nalezla jistá vodítka, která naznačují, že existuje určité tajemství…"

Aleka poslouchala jeho vyprávění, pak chvíli mlčela, než užasle zašeptala: „Nemám tušení. Nevím, co říct. Nebo co dělat."

„Její naděje spočívá v tom, že dokážete odhalit pravdu, která Luně vrátí určitou moc nad svou budoucností."

Zavrtěla hlavou. „To je nemožné, jestli to před námi chtějí uchovat."

„Nezbytně? Budete mít veškerou pomoc, kterou vám můžeme zajistit, počínaje osobou s obrovskými znalostmi o kosmu."

Lilisaire a tento myslící stroj by ji jistě neposlaly do naprosto absurdního podniku. Předklonila se, svírajíc rukama kolena. „Povězte mi o ní."

„O něm."

Vnímala svými podrážděnými smysly každé slovo stručného přehledu, který následoval, i každý rys obličeje Iana Kenmuira na obrazovce.

Ale… „Bojím se –" začala neklidně.

„Skutečně?"

„Bojím se, že může být, ech, zkompromitovaný. Pokud nedávno navštívil Lilisaire, a oni ji podezírají –"

„Jsme si toho vědomi. Nemohla byste zařídit, aby s vámi zmizel?"

„Ura-m." Okamžik uvažovala. „Ano, možná ano. Ale šance je dost malá."

„Pokusíte se o to?"

Pomalu, řekla si. Drž se, holka, nezávislosti a zdravého rozumu. „Proč bych měla?"

Odpověděla stroze, ale nezdálo se, že by to stroj považoval za urážku. Dokázal by to vůbec? „Připusťme, že se tím vystavíte značnému riziku. Nepodstoupíte je bez náležité kompenzace."

„Co mi nabízíte?“ Luňanský postoj, pomyslela si.

„Když vyvinete poctivé úsilí a neuspějete, tak dost podstatnou částku. Než odmítnete, zamyslete se nad tím, co byste za ni mohla pořídit pro svůj lid.“

„To závisí na výši té částky.“ To mohli prodiskutovat později. „Co když nějakou náhodou uspěji?“

„Jak by se vám líbila nějaká vaše vlastní země?“

„Cože?“

Stroj jí to vysvětlil. Když skončil, vyskočila na nohy, vzlykajíc. „Ano, ano, ach, Pele, ano.“ Stroj začal projednávat podrobnosti.

Když odešla, emocionálně zcela vyčerpaná, padal na východě soumrak. Než se dostane zpátky do Fell Street, setmí se. Mlha houstla a vítr se ochladil.

Zdálo se jí, že by teď nedokázala čelit hlučné veselosti mama Lucie. Zhltla proto v nějakém bufetu rychlou večeři, nevěnujíc sebemenší pozornost její chuti. V hostinci pak zamířila rovnou do svého pokoje.

Snaž se uvolnit, pokus se usnout. Věděla ale, že by se probudila stejně zmatená jako teď. Už se rozhodla, že quivim se vyhne. Situace byla dost složitá i bez dodatečných vzpomínek na něco, co se fyzicky nikdy nestalo. Ideální by byl vivifer, ale tady žádný neměli. Bueno, multi by mohlo stačit.

Ale na co se dívat? Našla seznam velkých stanic. Žádná ji nelákala, a ona neměla zájem probírat se stovkami menších kanálů. Tak tedy informant na jejím zápěstí. Tisíce vstupů, textových i audiovizuálních, fakta i zábava. Mnohé z nich ještě neviděla, jen je tam vložila, protože si myslela, že by se jí mohly jednoho dne líbit.

Vybrala si *Východ slunce nad Tychem.* Přes obrazovku se rozběhly titulky. Byla to komedie, na niž ráda vzpomínala, natočená v počátcích kolonizace Luny, kdy byl život mnohem jednodušší a zcela lidský.

8

Prostorný a elegantní obývací pokoj Beynacových poskytoval skoro dokonalou iluzi života na povrchu a na dávno ztracené Zemi. Květiny v truhlících zářily červeně, žlutě, fialově a zeleně na pozadí slonovinově zbarvených stěn nad tmavomodrým kobercem a naplňovaly svou vůní vzduch připomínající svěží letní vánek. Vnitřní zařízení bylo nadměrně masivní. Obří obrazovka dokázala zobrazit venkovní scenerii nebo jakékoli jiné místo na Měsíci, ale místo toho nabízela obraz z Dordogne, stromy kývající se ve větru vanoucím vzhůru po svahu k nějakému středověkému hradu. Z výjevu dýchal klid a mír. Naproti visely rodinné obrazy, v této chvíli neaktivované, a reprodukce mořské krajinky od Winslowa Homera. V jednom z křesel spala kočka.

Pohybovali jste se tady však naprosto nepozemsky, lehce, a když jste něco upustili, padalo to až neskutečně pomalu.

Vstoupili tři lidé. „Buďte vítáni," řekla Dagny. „Myslím, že je zrovna teď čas na drink před večeří."

„Takže tohle jste tady získali?" odvětil Anson Guthrie. „Bueno, zasloužili jste si to."

„Hodně z toho jsme postavili sami," řekl mu Edmond. Měl na tu trochu vychloubání právo. Stálo to hodně sil, a měli za sebou spoustu tvrdé a obtížné práce, potýkající se s nedostatkem materiálu a vybavení, a především s nedostatkem volného času. Trvala celá léta.

A znovu Dagny potěšilo, když viděla, jak málo se ta léta na jejím dědečkovi podepsala. Pět let se s ním osobně nesetkala, a obrazové zprávy nebo občasné telefonické rozhovory nemohly plně nahradit realitu. Kromě toho, jeho nedávná porážka by dokázala leckomu podlomit ducha. Když se s ním, ale setkala v kosmickém přístavu, měl stále stejný hřmící hlas, a objal ji stejným medvědím stiskem jako vždycky. Přestože mu zbělely a prořídly vlasy a tvář měl zbrázděnu hlubokými vráskami, bylo pravděpodobné, že bude svírat kormidlo Fireballu ještě po celá desetiletí.

Naštěstí pro ni a její rodinu, a pro každého, kdo miloval svobodu. Co záleželo na vráskách? Když se smála, v koutcích očí a úst se jí teď už taky objevovaly drobné vějířky vrásek. Edmond měl zase prošedivělé spánky. Žádného z nich to však nijak viditelně nepřibrzdilo.

„Ano, je to dobrá práce," řekl Guthrie. „Působí tak solidním dojmem, jaký dnes už zřídkakdy někde najdete. Chcete, aby vás přežila, ech?"

Žena přikývla. „Doufáme. Samozřejmě to není jako tvůj domov na Zemi."

„Který?"

„Hm, no, vybavilo se mi tvoje sídlo na Vancouver Island. To moře, lesy –" Tam se cítila pravděpodobně nejšťastnější ze svých nepříliš častých návštěv na planetě, kromě chvil, kdy byli spolu s Edmondem ve Francii. Ukázala na obrazovku. „Musíme předstírat." Aby nedospěl k nesprávnému závěru, že cítí sebelítost, rychle dodala: „Ale máme spoustu věcí, které vy nemáte." Stále víc a víc, jak Tychopolis rostl. Ptačí let v Avis parku, Hydra Square Wonders, vypěstované pro Lunu v zoo a botanických zahradách. Různé sporty, lyžování po skalách, suborbitální lety, výzkum – a vzrušení, zmatek a občasné šoky z rodící se civilizace.

„Správně," souhlasil Guthrie. „Škoda že jsem ti nemohl zavolat předtím. Byl jsem příliš zaneprázdněný. Nestíhám." Obešel pokoj, prohlížeje si různé věci. „Postrádám knihy," poznamenal. „Staré vázané svazky. Když jsem byl mladý a k někomu jsem přišel, tak pokud to byli čtenáři, dozvěděl jsem se o nich podle jejich knihovny víc než po měsíc trvajícím žvanění."

„Pamatuji se na to," řekla Dagny.

„Nicméně vám můžeme vyhovět," řekl Edmond. Zvedl ze stolu ruční kyberlit, ležící vedle malého meteoritu plného kovových záblesků, a zapnul ho. Na obrazovce se objevily tituly a jména autorů. „Tu máte, pohrajte si s tím." Podal přístroj Guthriemu.

Jefe si prohlédl část katalogu. Většina položek pocházela z databáze centrální knihovny, a tady byly uvedeny proto, že

Beynacovy zajímaly. Některé byly osobním vlastnictvím. Vyvolal si pár stránek textů a obrazů několik set let starých. „Pěkná sbírka," řekl. „Není to sice totéž jako držet v ruce skutečnou knihu, ale odvážím se připomenout, co řekl egyptský kněz Solónovi, totiž o kolik výmluvnější jsou hieroglyfy než jakákoli abeceda."

Není žádný hlupák, pomyslela si Dagny, navzdory jeho posměškům samozvaným intelektuálům.

Dveře se otevřely a dovnitř nahlédl domácí robot. Zaregistroval lidi, ale protože nedostal žádné příkazy, vycouval a zase dveře zavřel.

„Á, vaše profesionální publikace, Edmonde," prohodil Guthrie. „Působivá sbírka. Mhm, vidím, že jste tvrdohlavý, jak stále prosazujete tu svou teorii o velkém pravěkém asteroidu."

„Důkazy se hromadí," odpověděl geolog. Vyhledal miniaturní bar. „Promiňte, zapomněli jsme. Co si dáte k pití?"

„Dozvěděl jsem se, že od mojí poslední návštěvy na Měsíci se tu začalo vařit slušné pivo. Takže to, por favor, a potom vychlazený akvavit, jestli máte."

„Dagny by mi vyčinila, kdybychom ho neměli, zvlášť při vašem příjezdu." Edmond připravil totéž pro ni, a suché sherry pro sebe.

„Ale co vaše skutečné práce?" zeptal se ho Guthrie. „Ech?"

„Ty romány, o kterých se zmiňovala Dagny, pod jménem – ech, k čertu, začínám být senilní –"

„To ne, Uncansi," prohlásila. „Jsi prostě jenom příliš zaneprázdněný. Jacques Croquant, to je jeho autorský pseudonym."

„Mé tajemství je venku!" zakvílel Edmond. „Nevěděl jsem, žes mu to řekla."

„Rád bych si je přečetl," řekl Guthrie. „Obávám se, že moje už tak nevalná francouzština skonala někde v černé díře, ale jestli překladatelský program váš styl příliš nezmrší, věřím, že budou dobré."

Edmond pokrčil rameny. „Styl, co je to? Jsou to dobrodružné příběhy z hlubokého kosmu, které jsem napsal pro zábavu ve volném čase. Pseudonym jsem si zvolil proto, že akademici jsou snobové.

Respektují mou práci na Luně.“ Jak by taky ne, pomyslela si zuřivě Dagny. Představovala revoluci v selenologii. „Ale také chci, aby brali vážně mé myšlenky o rané sluneční soustavě; aby se jimi zabývali.“

„To by se možná dalo dobře zařídit, když teď zřizujeme hlídku proti meteoroidům.“ Guthrie pokračoval ve své namátkové prohlídce. „Cože, tři biografie Charlese de Gaulla? A jeho sebraná díla. Váš hrdina?“

„Ve dvacátém století si pouze dva vůdci velkých národů zasloužili název státník, on a Konrád Adenauer. Zbytek –“ Edmond znovu pokrčil rameny. „Eh bien, možná že někteří z nich to mysleli dobře.“

„Edmond uznává autority víc než já,“ vložila se Dagny.

Guthrie se usmál. „Jsi rozený rebel. A jak se cítíš, když ses teď sama dostala k moci, tady na Luně?“

„Nedostala,“ popřela to. „Ve skutečnosti ne. Jde jen o to, že člověk vidí, jak nás vláda zatěžuje politiky a byrokraty, kteří nerozeznají hovno od kráteru. To, že jsem v administrativních složkách, mě nutí jednat přímo s nimi, a jestli moji přátelé a já dokážeme přimět obyvatele, aby podporovali pozice Fireballu, a dostat správné kandidáty do těch několika málo volitelných úřadů, které jsou nám povoleny – á, však víš. Drinky jsou připravené. Neposadíme se?“

Všichni tři se posadili do křesel, ačkoli na Luně bylo snadné postávat během celého společenského večera. Beynacovi se však snažili udržovat staré zvyky ze Země. Dagny uvažovala, jestli to dokážou i po zbytek životů.

Když Edmondovi o něco šlo, věnoval se tomu vášnivě. „Musíme přijmout legitimní autoritu,“ argumentoval. „Jinak se bude společnost utápět ve zmatcích a chaosu, dokud lidé nakonec neuvítají někoho, kdo vynutí násilím nějaký brutální druh pořádku, který jim přinejmenším poskytne bezpečnost. Problém není v tom, co činí vládu legitimní. V historii existovalo mnoho různých způsobů, královský nebo šlechtický původ, kněžství, lidové hlasování, nějaká

sociologická teorie et cetera et cetera. Je tedy problém, jak si vláda svou legitimitu udržuje? Jak ji ztrácí? Já říkám, že k selhání dochází, když vláda začíná dělat víc lidem než pro ně. To se děje ve stále více státech na Zemi. V kosmu by ten nepořádek, dříve či později následovaný selháním, znamenal vymření. Fireball má větší právo na moc než většina vlád, které si ji dnes nárokují, protože šéfové Fireballu čestně plní své závazky vůči svým lidem.“

Nebyl vysloveně hezký muž, pomyslela si Dagny, ale když se rozohnil, i v ní jako by vzplála nova.

„Gracias,“ řekl Guthrie. „Snažíme se. Nicméně mně neděkujte. Poděkujte lidem, kteří se o to skutečně zasluhují, jako vaše žena. Nebo vy osobně, Edmonde, i když se vyhýbáte politice. Vy dva jste neutekli před svou odpovědností, ale šli jste a hledali další.“

„Jestli si počínáme dobře, je to díky vám, pane. Díky vám si to přejeme. Umožňujete to.“

Guthrie zavrtěl hlavou. „Tak to vůbec není. Ti, kdo věří v nepostradatelného muže, dlouho nepřežijí, a ani by neměli.“ Ušklíbl se, hodil do sebe pořádný doušek, a dodal: „Promiňte, to není projev skromnosti. Dělám, co je potřeba, ale konečný stav je výsledkem společného úsilí.“

Dagny přikývla. Pozorovala, jak ta vzájemnost roste a sílí rok za rokem, i v podobě nového, rychle se šířícího, celkem spontánního zvyku skládání slibu věrnosti společnosti –

„Rozjel jsi Fireball, Uncansi,“ řekla tiše. „Udržel jsi ho navzdory všemu v činnosti.“

„Spíš Juliana než já,“ odpověděl Guthrie chraptivě.

Začalo ji pálit v očích. „Všem nám chybí.“ Naklonila se, aby na kratičký okamžik položila svou ruku na jeho.

„Nedělejte si se mnou starosti,“ zavrčel. „Já se nedám a vytrvám.“

„Ona by to taky chtěla,“ řekl Edmond.

„Jsi zkrátka takový,“ zamumlala Dagny.

Guthrie pokrčil mohutnými rameny. „Hej, jsem v nebezpečí, že začnu být vážný a seriózní,“ zaprotestoval.

Dagny chápala, že chce změnit téma. Ale kdy nastane další příležitost si takhle promluvit? „Prosím, zůstaň u nás déle," poprosila ho. „Nemohli jsme se tě dočkat, abychom si mohli vyslechnout tvé myšlenky, tvé názory. Země je na tom tak špatně, že se zdá, že je Fireball skoro jedinou výraznou silou dobra, která zbývá."

„Páni, děvče!" zvolal. „Takové chvály se nedožil ani Ježíš Kristus. Měj rozum. Stejně dobře jako mě bys mohla jmenovat spoustu dalších, kteří nepřipustili, aby jim moc zkratovala rozum."

„Ano, ti udržují naživu pokrok, aspoň ve vědě a technologii," řekl Edmond. „Především ti superbohatí, kteří jsou osvícení jako vy. ‚Učení baroni'."

„A jen málo lidí ve vládě, jakkoli nerad to připouštím."

„Ale co populace? Co ta obrovská většina, v každé zemi, která ztrácí perspektivu ve vysoce technologickém vesmíru, který jste vytvořili?"

„Jo. Vysoký svět versus Dolní svět. To je víc než nějaká pitomá novinářská banalita. Vy můžete být šťastní. Každý v kosmu patří k Vysokému světu. Věřte mi."

Dagny zamyšleně řekla: „Možná proto těžko chápeme to, co se děje na Zemi."

„Na tom není co chápat, má drahá, navzdory nejlepší snaze nás, které chceš kanonizovat."

„Zprávy, analýzy, knihy, osobní rozhovory – tady na Měsíci se to všechno zdá… absurdní?" přiměla se říct Dagny. „Skutečně se schyluje k válce?"

„Války už vypukly, po celé planetě," odvětil Guthrie zasmušile. „Říkáme jim nepokoje nebo revoluce, nebo bůhvíjak, ale ve skutečnosti jsou to války. A ano, obávám se, že velká válka je také na cestě."

„Džihád?" Edmondův hlas náhle zdrsněl. „Ti zatracení kazatelé – Ale není to islám proti nevěřícím, že ne? Nic tak primitivního."

„Ne, jistěže ne. Nazval bych to poslední plnohodnotnou revoltou Dolního světa proti skutečnosti, kterou nechápe."

„Co z toho vzejde?" zašeptala Dagny.

„Žádný všeobecný konflikt,“ ujistil ji Guthrie. „Společnost na Zemi je příliš komplikovaná, proměnlivá, roztříštěná geograficky, etnicky i ekonomicky, než aby se zmohla na jednotný a účinný postup. Nejspíš nás čekají léta bojů, v některých menších oblastech, zatímco v jiných krvavé tsunami. Země Vysokého světa nakonec zvítězí, ale budou tak otřesené, že ani ony se pak nevrátí do původního stavu.“

Na okamžik se odmlčel, a pak dokonal: „Pochybuji, že někdy došlo nebo dojde k nějaké válce, která by stála za vynaložené náklady, když berete v úvahu náklady každého, včetně nenarozených generací. Ale to, co vzejde z této, by mohlo být v několika málo ohledech lepší než to, co máme teď. Například si nemyslím, že by tento náraz a šok dokázala přežít zkostnatělá a dýchavičná Obnova.

Ale vcelku vzato, buď ráda, že jsi na Měsíci, s celou svou rodinou, kde si nemusíš dělat starosti s ničím horším než s vakuem, radiací, meteority, poruchami systémů podpory života, a byrokraty.“

„Hlavně jsem ráda kvůli našim dětem,“ řekla Dagny.

„Ovšem.“

Teď už chtěli téma rozhovoru změnit všichni. „A vůbec, kde jsou ti mladí?“ zeptal se Guthrie.

Dagny zaplavil pocit úlevy. „Na to existuje víc odpovědí, než je dětí.“

Edmond přikývl. „Pobíhají někde kolem. Když chtějí, dokážou být úplně zticha. A taky mají své soukromé věci, o kterých víme jen málo.“ Povzdechl si. „Stále méně a méně, jak rostou.“

„Ano, to jsem slyšel od Dagny,“ řekl Guthrie. Kdysi, když se mu s tím svěřila, se zmínil o kvočně, kterou viděl jako malý chlapec, jíž dali k vysezení kachní vejce, a která potom kachní mláďata bezmocně sledovala, když plavala přes rybník. „Ale kde jsou v této chvíli?“

„No, Brandir je v Port Bowen,“ řekla mu. „Chce se stát strukturálním inženýrem, jak si možná pamatuješ, a tak jsem pro něho zařídila na pár týdnů práci na novém katapultu nákladních lodí, který stavějí – aby získal nějaké zkušenosti. Strašně rád by se s tebou

setkal, ale to bys tu musel zůstat déle, než jsi řekl, nebo ho vyhledat tam. Verdea je u přátel, pravděpodobně se snaží o dohodu s Kainovým týmem –“

„Zadrž, por favor. Brandir, Verdea, Kaino? Popisovala jsi mi tu zálibu luňanské mládeže v přijímání vymyšlených jmen – psali o tom i novináři – ale nedokážu si vybavit, který z těch vašich je který.“

„Je to víc než záliba,“ řekl Edmond. „Myslí to naprosto vážně. Ve skutečnosti pro sebe vyvíjejí zcela nový jazyk. Ne slang, ne argot, ale jazyk.“

„Ne že by nás odmítali,“ vložila se Dagny. Alespoň se tomu snažila věřit. A oni ke svým rodičům zůstali přátelští, svým osobitým způsobem, pod nímž se však spíše skrývala lhostejnost. Způsobovalo jí to větší bolest, než si byla ochotna připustit? „Je to jen v tom, že jsou – odlišní, odlišnější, než kdokoli předvídal. Snaží se poznat svou podstatu a přirozenost, a my jim v tom nedokážeme příliš pomoci.“

Guthrie se poškrábal na bradě. „Nejde tedy o prostou vzpouru adolescentů, ech? Ačkoli Bůh ví, že když vidí Zemi a její úředníky na Luně, není se jim co divit.“ Odložil pivo. Edmond pohár vzal a doplnil ho. „Gracias, amigo. Můžete mi je nějak roztřídit, ať se v nich vyznám?“

Dagny je postupně vyvolávala na obrazovce, a o každém řekla pár slov.

Brandir. Anson. Šestnáct. Dva metry vysoký, širokoramenný, pružný a obratný, popelavě plavé vlasy, modrostříbrné oči, mramorová pleť, na které nikdy nevyroste tmavý plnovous. Neměl čistě luňanskou tvář, nesla rysy jeho matky. Často se střetával se svým otcem, ale ne příliš vážně. Měla dojem, že jí zůstal citově bližší, než to dokázali jeho sourozenci. To mu nebránilo lovit mezi dívkami s pozemskými geny. Pokud šlo o ženy jeho druhu, to, k čemu docházelo, bylo právě tak věcí jejich volby jako jeho. Zdálo se, že mají své vlastní paralelní zájmy. Nezávislost považovaly za natolik samozřejmou, že se ji neobtěžovaly prosazovat. Co se to stalo z těch malých sladkých školaček?

Verdea. Gabrielle. Čtrnáct. Na pohled skoro pozemšťanka,

středně vysoká, plnoštíhlá, s okrouhlou tváří, hnědýma očima a krátce zastřiženými vlnitými hnědými vlasy. Tichá, pilná, a když něco chtěla, ocelově odhodlaná to získat. Literární nadání, vyjádřené v poémách a krátkých prózách. Které Dagny mátly. Svoboda hvězdného kamene: Achilles/Odysseus. Zatímco pár dalších mladých géniů napsalo program, který vytvořil základní luňanský jazyk, zdálo se, že ona patří mezi přispěvatele k jeho rozšiřování a stále složitějšímu slovníku. Dagny měla důvod uvažovat o tom, jestli je Verdea sexuálně aktivní, ale co matka věděla? Luňané si své záležitosti nechávali pro sebe, a Verdea pohrdala chlapci s pozemskými geny.

Kaino. Sigurd. Dvanáct. Na svůj věk velký, silný, rudovlasý, modrooký. Svými drsnějšími rysy se podobal otci. Atlet jejich party, nejhlasitější, impulzivní, někdy divoce bezohledný. V sourozenecké rivalitě s Brandirem, ale ta se jen zřídkakdy projevovala v hádkách. Dokázali kolem sebe chodit celé denní cykly a nepromluvit na sebe, a pak náhle, na chvíli, být největšími kamarády. Kainovým velikým snem bylo pilotovat kosmickou loď. Ten se mu nesplní, protože tím, že se narodil adaptovaný na lunární gravitaci, se pro něj zároveň stalo vysoké zrychlení smrtelnou bariérou.

Temerir. Frands. Táhne mu na desátý. Útlý, platinově plavé vlasy, oválné šedé oči, veliké v jeho poněkud asketickém obličeji. Četl ještě více než Verdea. Pracovitý, tichý a nespolečenský. Naznačoval velký vědecký talent.

Fia. Helen. Sedm a půl. Stále ještě dítě, ačkoli bude zjevně krásná. Černé vlasy, jantarové oči, tvář jako ženská verze Brandira. Už skoro tak rezervovaná jako Temerir. Zdála se velmi muzikální, ale většina z toho, co slyšela, se jí nelíbila. Možná jednou vytvoří první skutečně luňanskou hudbu.

Jinann. Carla. Čtyři. Malá zrzka, jako bývala její matka, čilá a něžná. Luňanské jméno jí dali sourozenci, a ona ho často zapomínala používat. Kdo ví, co se z ní stane?

„Jsou ti nejmladší doma?“ zeptal se Guthrie.

„V hracím pokoji, předpokládám,“ odpověděl Edmond. „Setkáte

se s nimi brzy, až je Clementine uvede do stavu přijatelného pro představení.“

„Je to nutné,“ vysvětlila Dagny. „Jsou tvojí návštěvou vzrušené, ale nesnášejí, když je… cizí lidé… vidí v trapné situaci.“

Guthrie zvedl obočí. „Našla jsi pro ně skutečnou chůvu? Myslel jsem, že problém služebnictva na Luně je tak neřešitelný, že si už nikdo ani nepamatuje, co to slovo znamená. Asi nějaká au pair?“

„Ne, ne. Clementine říkáme jejich robotovi.“

„Robotická chůva? Je už dost těžké naprogramovat obyčejného domovníka.“

„Je to nový model, nedávno vyvinutý malou společností ve městě,“ řekl Edmond. „Dohodli jsme se, že ho otestujeme. Zatím funguje velice dobře.“

„Hu! O tom jsem neslyšel. Zatraceně, kdo tomu dokáže nepodlehnout?“ – když počítačové modely a experimenty na nanoúrovni zkrátily cyklus výzkum-vývoj z dřívějších let na pouhé hodiny. Tou překážkou, již musel pokrok překonat, nebyla inovace, pochopila Dagny, ale kapitálové investice a přijetí na trhu. „Není to nějaký nevyzkoušený prototyp?“

„Máme spoustu bezpečnostních pojistek, neboj se,“ řekla. „Kromě toho je to jen ochránce a strážce, vykonavatel jednoduchých úklidových prací, a bavič. Má prostě repertoár prvků, písniček a příběhů, které kombinuje. Nenahradí mě, ale je to dobrý pomocník. Víc bychom ani nechtěli.“

„Stejně byste sotva víc dostali. Ale i tak mě to překvapuje.“

„Zpomaluje se pokrok umělé inteligence?“ podivil se Edmond. „Něco takového jsem zaslechl, ale ten člověk, co postavil Clementine, s tím nesouhlasí.“

„Ach, vytváříme pozoruhodné stroje, úžasné programy. Sami víte ze svých výprav do terénu, co dnes dokážou špičkoví roboti, a ještě lepší jsou ve výrobě. Jo, včetně těch, které byste možná nazval myslící, kreativní. Ale přesto zůstávají stále matematicky předvídatelní, v principu se nelišící od podstaty vaší chůvy. Skutečné myšlení, vědomí, ať to pojmenujete jakkoli – je jim vzdálené stejně

jako dříve.“

„Zvláštní,“ řekla zamyšleně Dagny.

„Nemůže být mylný ten základní přístup?“ spekuloval Edmond.

„Zdá se mi, že mají pravdu ti myslitelé, kteří tvrdí, že ano,“ odvětil Guthrie. „Možná si vzpomínáte, že podle jejich školy myšlení není mysl zcela algoritmická. Jestli tomu tak je, pak se ta konečná omega, s níž operoval ten chlápek Xuan, nikdy neuskuteční. Každopádně ne na této cestě.“

„Jsi si jistý?“ zeptala se Dagny. „Nevěříš v netělesnou duši nebo v něco takového?“

Guthrie se zasmál. „Abych byl přesný, mám poněkud větší víru v nadpřirozeno než v moudrost a dobrotivost vlád.“

Dagny nad tím dlouho zaujatě dumala. „Pak má tedy mysl materiální základ. A v tom případě bychom ji měli dokázat vyrábět uměle.“

„Asi ano. Bude to nicméně složitější, než si algoritmická škola představuje. ‚Materialismus‘ je koncepce plná záhad a tajemství. Přečti si svou kvantovou mechaniku.“

„A co ukládání osobností?“

„Myslíš skenování mozku a zanesení jeho obsahu do neurální sítě navržené pro tento účel? No, když znovu uvážím ty zprávy, co jsem viděl, tak tohle zrovna vypadá slibně. Ačkoli si nejsem jist, jestli s tím nápadem souhlasím.“

„Pak bychom získali stroj s vědomím.“

„Svým způsobem, ano.“ Guthrie se napil piva. „Ale chápeš, tu mysl bychom nevytvořili. Bylo by to něco, co vzešlo z živého těla, a všechno, co to tělo kdy zažilo. Celé stvoření, ne izolovaný mozek. Pokud jednou dokážeme vložit jeho… myšlení… do elektronické nebo fotonové matrice, možná nám to pomůže zjistit, co mysl ve skutečnosti je, a možná se nám na základě toho podaří nějakou novou vytvořit. Nevím.“ Zatvářil se znechuceně. „Mně by hlavně bylo líto té osobnosti uložené v tom stroji. Žádné břicho, žádné koule, vůbec nic.“

„Měla by senzory a efektory,“ poukázal Edmond. „A nestárla

by.“

„Děkuju pěkně.“

„A pro sebe bys získal léky proti stárnutí, průběžné buněčné opravy, a zbytek toho lékařského programu,“ řekla s lehkým posměškem Dagny.

„Dobrá, připouštím, že bych raději nestrávil svých posledních deset nebo dvacet let jako třaslavý dědek,“ uznal Guthrie. „A moje uložené vědomí by se nakonec mohlo zajímavě uplatnit. Ale myslím, že bych to raději přenechal někomu jinému.“

Dagny se podívala na hodinky. „Nechci tě přerušovat…“ začala.

„Klidně,“ pobídl ji Guthrie. „Jak říkal Antonius Kleopatře, nejsem náchylný ke sporům. Přišel jsem se sem trošku uvolnit v dobré společnosti.“

„Inteligentní spor patří k největším radostem života,“ připomněl Edmond.

„Dobré jídlo taky,“ řekla Dagny, „a to bude za chvíli na stole.“

„Je to její kuchyně,“ řekl Edmond Guthriemu. „Dopijme aperitivy. Jako Francouz prohlašuji, že vás čeká hostina.“

9

Viděno ze vzduchu, bylo Los Angeles monstrózní pustinou. K východu se táhly kilometry a kilometry zřícenin, dokud se jim do cesty nepostavily letně hnědé hory a poušť. Pahorky bývalých domů, lesknoucí se kousky skla, ohořelé a zkroucené trámy, rozvaliny větších budov, jiné téměř neporušené, ale počmárané a prázdné, dálniční křižovatka zčásti zhroucená po zemětřesení, vodní kanál zasypaný sutí a suchý jako zdroje, z nichž město kdysi žilo. Nad hlavou bezmračná obloha, poněkud změkčená nadcházejícím večerem, přetnutá stopou transoceánského letounu.

Dosud to viděl jen v dokumentárních pořadech, a jen zřídkakdy. Skutečnost ho šokovala mnohem víc, než by byl čekal. Odstranil z průzoru skenerovou kontrolu, pátraje po životě. Věděl, že zde přetrvává. Obyvatelé město nikdy zcela neopustili, a lidé se sem občas vkrádali zpátky, squateři, podnikatelé, malé skupinky podivných existencí. Ano, nějaký vyklizený prostor, palmy, tráva, domy postavené většinou ze zachráněných zbytků a surovin z původní zástavby. Nebyly neatraktivní. A další osídlení, velmi odlišného stylu, s pyramidou ve svém středu – nějaká náboženská komunita? A třetí, jedna velká budova, připomínající pevnost. A na širém moří fantastické obrysy, které označovaly Xibalbu… bylo tu pravděpodobně tolik kolonií, kolik jich odsolovací závod v Santa Monice dokázal zásobovat. Tedy málo, ale tlak staré populace zmizel.

Přesto se divil, proč nedochází k žádné nápravě. Když sem ze severu letěl, viděl vzkvétající biom v Central Valley, přizpůsobený jeho vyprahlosti, ačkoli tamní osídlení bylo skoro stejně řídké jako tady. Nezasluhovala si zdejší příroda také obnovu a uzdravení?

Šlo o otázku nákladů a priorit, předpokládal. Regionální parlament o tom nepochybně kdysi diskutoval, jen tak zběžně a letmo, a přijal doporučení příslušných komisařů. Ti se spoléhali na kyberstudii, provedenou vším od nanorobotů pronikajících půdou až

po klimatologické monitorování z oběžné dráhy, a na analýzu těchto údajů provedenou myslí nadřazenou jejich.

Jestli tato mysl chápala věci v širším kontextu a nalezla důvody přesahující ekologii, aby tuto oblast ponechala opuštěnou a zapomenutou, vysvětlovala by to někomu? Bylo dost možné, že by to žádná lidská bytost ani nedokázala pochopit.

Kenmuir tuto otázku odložil stranou. Jeho letoun začal klesat.

Santa Monica se úhledně tyčila nad oceánem, několik stovek tří až čtyřpodlažních obytných domů – viviendas – obklopujících parky. Mezi nimi viděl tu a tam kopulové budovy, červené cihlové domy ve stylu španělského obrození, a sem tam i nějaké výstřední stavby. Slyšel, že město mírně prosperuje jako místo bavičů a jiných profesionálů, lidí na odpočinku, kteří našetřili potřebné fondy, aby zaplatili základní kredit, a lidí, jež jim zajišťovali služby. Teď uviděl čluny v malém přístavu, písky Malibu Beach za Zátokou a zahrady za nimi, a jakousi plíživou formu bioinspektora, brodící se v pěně. Moře na západě bylo stříbrné a tyrkysové.

Veřejná doprava do těchto míst, pozemní i vzdušná, byla zastavena už v té době, kdy byl Kenmuir na Zemi naposledy. Stávalo se to jedné komunitě za druhou, stále rychleji a rychleji, a také možná některým větším. Nedostatečná poptávka, bylo mu řečeno. Bylo efektivnější, když člověk použil svůj vlastní dopravní prostředek nebo si nějaký najal, nebo, a to nejčastěji, prostě zavolat. Nevěděl, zdali to souviselo s duchem komunity, nebo to mělo ještě jiný skrytý důvod. Na poli pod ním stála zaparkovaná tři vznášedla. Musela patřit těm, jež tu byli jen krátce jako on, nebo jimi být pronajata. Ta, která patřila místním obyvatelům, by byla ve velké garáži.

Přistál. Uvolnil bezpečnostní pásy, vstal a protáhl se. Po slabém hluku za letu mu teď v uších přímo zvonilo ticho.

Měl by se vydat na cestu. Trochu to dnes přetáhl na Vancouver Islandu, vychutnávaje Guthrieho dům a jeho vzpomínky, vodu a lesy, a *Kestrel,* stále připravenou vrhnout se ke hvězdám. Setkání ve 21:00 hodin, tak zněla zpráva od agenta Lilisaire v Integraci sanfranciské

zátoky. (Číslo, které dostal, odhalilo, že je to tato lokalita, ale nic specifičtějšího, a odpověď odtud byla bez obrazu.) Nevěděl přesně, jak dlouho mu potrvá dostat se odsud do Xibalby.

Ani neznal osobu, s níž se tady setká. Nebo o čem budou mluvit. Nebo kde stráví noc. Raději si své zavazadlo nechá tady.

Ačkoli byl vhodně oblečený, v nenápadné šedé kombinéze a měkkých botách, cítil se při chůzi jako nahý.

Nesmysl. Bylo krásně, vzduch se sotva zčeřil slabým vánkem. Uvědomil si, že v něm cítí vůni. Jasmín, rostoucí někde poblíž? Zachytil nějaký šum. Mírné vlny, mírný dopravní provoz, nebo údržba strojního zařízení? Západ slunce pozlatil pole a zdi.

Ale co měl udělat?

A proč on?

Napřímil ramena a rázně vykročil.

Ať by byl ten terminál jakékoli velikosti, jeho nehybnost a prázdnota by v něm vyvolaly napětí. Odcházela odtud nějaká žena. Věnovala mu napůl zvědavý pohled. Bezmyšlenkovitě ho opětoval. Snědý kavkazský typ, středního věku, dobře oblečená, nepochybně místní osoba, která přistála pár minut před ním. Dveře jí uvolnily cestu, a ona Kenmuirovi navždy zmizela z očí.

Přistoupil k servisnímu panelu. „Taxi, prosím, ech, por favor," řekl s automatickou zdvořilostí, jako kdyby oslovoval člověka.

„Kam?" zeptal se robot.

„Xibalba."

„Stanoviště číslo pět, seňore."

Vyšel ven. Určené místo bylo asi čtyři metry napravo. Vůz se objevil velice brzy. Kenmuir už zažil delší čekání. Snad se zdejší populace rychle snižovala, nebo měli možná obyvatelé dost politické energie, aby dostali přidělenu velkou flotilu taxíků.

Vůz byl konstruován pro tuto oblast. Pohyboval se na pásech a pro překonání velkých překážek využíval přízemního účinku motoru. Vůz se otevřel a vysunul nástupní můstek. Kenmuir nastoupil a posadil se. Nastavil informant na zápěstí na číslo svého účtu, a přiložil ho ke skeneru. „Distrikt Xibalba," řekl. „Ech, Asilo."

Vůz zapředl a rozjel se. Na obrazovce se objevila mapa, na níž červený bod ukazoval jeho polohu. „Informace," řekl hlas. „Asilo je shromaždištěm často navštěvovaným metamorfy, kterých žije v nejbližším okolí mnoho. Došlo zde už k nepříjemným incidentům, zahrnujícím i cizince. Třetího srpna loňského roku byl ve rvačce těžce zbit nějaký zákazník se standardním genomem dřív, než mohla přijet policie. Por favor, buďte opatrný."

Robot byl evidentně naprogramován, aby hlásil podobné incidenty nějaké ústřední inteligenci. Kenmuirovi se zrychlil tep. Nicméně odpověděl: „Děkuji vám, ale snad budu v pořádku," řekl. Neměl ve zvyku vyhledávat problémy – právě naopak – a jestli se v nich přesto ocitne, nu, přinejmenším ovládal bojová umění, aby se z nich dostal. V přátelském měření sil si nepočínal špatně.

„Jak myslíte, seňore."

Soumrak zhoustl v noc. Na neosvětlené rozbité dlažbě plné děr, poseté různými úlomky, se jízda zpomalila. Vůz se musel dvakrát zvednout nad hromadu sutě. Reflektory ozařovaly zbytky zdí. Když projížděli nějakým městečkem, zdála se okolní tma vinou zářících oken domů ještě daleko temnější.

Vsákla se i do Kenmuira. Co tady vlastně pohledával? Byl Lilisaiřiným emisarem k Rydbergovi, a nic nezískal. Co víc jí ještě dlužil? Co mu poskytla, co mu poskytne v budoucnu? Jeho kariéru mezi planetami, ano, ale hvězdy se mu vysmívaly; Alfa Centauri navždy zářila mimo jeho dosah. Svou přítomnost, ano, objetí jako od žádné jiné ženy, již znal nebo si představoval, nebo s jakými se dokonce setkal ve snech na quiviru, ale nedělal si žádné iluze, že ho miluje, a navíc by od ní nikdy nemohl mít dítě. Záchrana její rasy? Tvrdila to, ale říkala pravdu? A přál si to on? Kdyby se mu nějak podařilo jí dodat prostředky, aby mohla zabránit stavbě Habitatu, nezmařilo by to poslední šanci jeho druhu vrátit se a osídlit vnější kosmos?

Guthrieho kolonie se nepočítala, pomyslel si. Za pár století se Demeter rozpadne. Ačkoli se přenosy přes propast světelných let zapřísahaly, že se tamní lidé nevzdali naděje, neznali ani žádný

způsob, jak zachránit své potomky. Dokážou to vůbec někdy?

Vpředu zazářila světla. Shluk budov, dlouhý dům se čtyřmi oblouky, bílý osmiúhelník pod kopulí, spirálovitá věž. Kenmuir se na sedadle napřímil. Alespoň vyslechne tu Irenu Nortonovou, s níž se tu měl setkat.

Vůz zastavil. „Asilo, seňore," řekl. „Přejete si další službu v nějakém konkrétním čase?"

„Ne." Vystoupil. Taxík odjel. Na ulici, úzké, ale osvětlené a čisté, byl minimální provoz, jak chodců, tak vozidel. Přízemí čtvercovité zděné stavby, v jejímž zbytku mohly být byty, nebo se možná používala k podivnějším účelům, zabíralo bistro. Nade dveřmi surrealisticky tančil světelný nápis. Vešel dovnitř.

Místnost byla široká a dlouhá, se stoly a židlemi na dřevěné podlaze. Vzadu se nacházel bar a kuchyně. Ve vzduchu se vznášel modrý opar. Kenmuir v něm rozeznal tabák a marihuanu, a hádal také na opium. Asi u poloviny stolů seděli zákazníci, sami nebo v malých skupinách. Syntetizovaná hudba, šum hovoru. Živý číšník nesl podnos s nápoji. Kenmuir takový lokál neviděl už léta. Přímo středověk.

Vyťukal si na svém informantu čas. 20:32. Zbývalo půl hodiny, jestli je Nortonová dochvilná. Vybral si místo stranou, ale ne tak, aby ho musela hledat. Agent v San Franciscu zaznamenal eidofonem jeho obraz, a poslal jí ho.

Číšník roznesl objednané nápoje, a přišel k němu. Byl to metamorf, nějaký Titan, s huňatou hlavou tyčící se do výšky 250 centimetrů, a s tělem a údy tak mohutnými, aby unesly jeho váhu. Volná blůza a kalhoty působily na takovém kolosu jaksi pateticky. Ale člověk udělal lépe, když ho nelitoval, pomyslel si Kenmuir; dokázal by přerazit obyčejného muže vejpůl. Zaměstnalo ho vedení bistra proto, aby zabránil násilí? „Co budete chtít?" zaduněl.

„Pivo," řekl Kenmuir. „Sun Brew, jestli ho máte." Většina podniků ho měla, a dalo se pít.

„Máte čím zaplatit?"

„Cože? A tak, ano." Kenmuir sáhl do kapsy a vytáhl bankovku v

hodnotě deseti UCU[26]. Číšník přikývl a odešel. Podlaha pod jeho kroky zaskřípala.

Kenmuir se rozhlédl kolem. Ačkoli nebyl jediný obyčejný člověk tady, chodili sem s oblibou spíše metamorfové. Několik Malých se spolu bavilo ostrými hlasy. Skupina Suchozemců si také hleděla svého. Nějaký Chemo hovořil se dvěma Akvatiky, choulícími se nešťastně ve svých oděvech zvlhčovaných z vodních nádrží na zádech. Proč odešli tak daleko od moře? Využíval ten Chemo, lehce dýchající zdejší zamořenou atmosféru, výhody jejich nepohodlí k nějakému úskoku?

Ne všechno zde ale vyvolávalo dojem chudoby a nouze. Bylo překvapující, jak přepychově byli oblečeni čtyři Chimpové, a jakými jídly se cpali. Jenže ani oni se netvářili moc radostně… Nejsmutnější pohled byl možná na omezený intelekt, hrající nějakou heisenbergovskou hru proti počítači. Musel by nastavit podstatně nižší úroveň, aby měl vůbec nějakou naději. „Hola, amigo."

Čísi hrdelní hlas přivolal zpátky Kenmuirovu pozornost. K jeho stolu přišel další metamorf, žena druhu Exotik. Štíhlá jako vydra, s výjimkou boků a prsou, oděná ve šňůrách korálků a do měkké, jemné kožešiny. Usmála se na něho velkýma žlutýma očima a ostrými zuby. „Jste sám?" zamumlala. „Já jsem Rrienna."

„Ne, děkuji vám," řekl toporně.

„Ne? Hezký muž jako vy by neměl sedět úplně sám. Musel jste sem kvůli něčemu přijít."

„No, já –"

„Nemyslím, že byste se chtěl setkat s nějakým Priapicem. Jestli chcete, stačí říct, ale –" Naklonila se blíž k němu. I přes kouř ucítil její pižmový pach.

„Ne, já, já tady na někoho čekám."

Napřímila se. „Muy bien, jen jsem myslela, že bych se měla zeptat."

---

[26] UCU – universal currency unit (angl.) – univerzální měnová jednotka. (Pozn. překl.)

„Je mi líto,“ řekl nepřesvědčivě. „Mnoho štěstí.“ Odvlnila se pryč. Zachytil slova písně, co si polohlasně zpívala:

„Džin potkal tělo, povstalé z chleba –“ A pak odešla z doslechu a znovu se napůl ztratila v kouřovém oparu.

Náhle pocítil lítost. Tito ubozí tvorové, žijící fosilie, oběti režimů, které dávno skončily v prachu s Caligulou, Tamerlánem, Čakou, Stalinem a Zeydem – s genomy modifikovanými pro účely vědy, průmyslu, války, zábavy – proč v tom dál pokračovali a plodili jednu beznadějnou generaci za druhou?

Luňané byli také metamorfové.

Ale proč v tom pokračovali Terránci, když se sophotekty staly mnohem schopnější? Protože byli lidé.

Uvažoval, jestli právě tyto podivné existence nebyly tím skrytým důvodem, proč jen málo lidí jeho druhu učinilo radikální změny sebe sama. Technologicky by to bylo docela možné. Kdokoli mohl celkem hravě změnit svou tělesnou formu, pohlaví, temperament, cokoli. Ale neexistovala pro to skutečná poptávka, a tudíž ani příslušné prostředky, a kdo si takovou transformaci přál, musel se obejít bez nich. Dokázal ryzí slepý instinkt pro přežití přimět lidi včetně metamorfů, aby pevně lpěli na své identitě? Zároveň se ale společnosti tak vzdálily od své minulosti, jak by si jen dokázal představit. Byly také hnány a vázány nějakým biologickým dědictvím, které sahalo až do předlidských dob?

Jeho úvahy přerušil číšník nesoucí mu pivo. Kenmuir zaplatil a napil se.

„Buenas tardes, kapitáne Kenmuire.“ Vzhlédl a srdce se mu rozbušilo.

„Jsem Irene Nortonová,“ řekla ta žena hudebním, mladě znějícím kontraaltem. Jinak byla nenápadná, měla bledou tvář a hnědé vlasy po ramena. Byla průměrné výšky a postavu jí halilo pončo s rozparkem a kalhoty do zvonu. Nebylo to neobvyklé, ale on nepředpokládal, že se chtěla nějak zvlášť vymódit.

„Mo-mohu vás pozvat na drink?“ zakoktal.

Bezvýrazně a pevně na něho pohlédla. „Ne, gracias. Je to

prostě… příhodné místo k setkání.“

„Žádný odposlech?“ Jaká idiotská otázka!

Zavrtěla hlavou. „A trochu znám sousedství a ty, kteří v něm žijí. Neztrácejme čas. Kvůli vážnému rozhovoru budeme muset jít jinam. Ale nejdříve –“ Předklonila se a rukama spočinula na stole. „Přihodilo se vám na cestě něco… neobvyklého?“

„No, ech…“ Krátce se zasmál. „Tohle celé je neobvyklé, že?“

„Chci říct, zdálo se vám, že jste sledován?“

Náhle pochopil. Měl si toho všimnout už dřív, když poprvé zagestikulovala. Ty ruce a zápěstí před ním byly dobře formované, silné a… zlatohnědé. To na hlavě byla živá maska.

Měla by být ve svém přestrojení důkladnější, nebo opatrnější ve svých pohybech. A mluvila skoro tak váhavě jako on. Tedy žádná profesionálka. Další amatér, možná stejně zmatený a znepokojený jako on. Proč to podstupovala?

Sevřel ho pocit stejné odpovědnosti. Uvědomoval si svůj strach, a jaká jeho část pramenila z toho, že se cítil jako pěšák – on, který dokázal provést člun štěrkovou bouří, zvláštního rozhodnutí, aby zachránil pět mužů, kteří uvázli na jádře komety.

„Nevím,“ řekl pomalu. „Nechte mě přemýšlet.“ Přemýšlel nahlas, dívaje se do poháru s pivem. „Jestli Lilisaire podezírají a je monitorována, mohli by vědět, že mě povolala zpátky z kosmu. Řekli vám o tom? A samozřejmě budou vědět, že jsem ji navštívil na zámku. Z Port Bowen do Kenyatty jsem použil pravidelnou linku. Někdo mohl letět se mnou, nebo zavolat, aby tam na mě někdo jiný čekal a sledoval mě. Ale – nemám v tomto směru žádné zkušenosti, chápete. Nicméně jsme můj postup podrobně probrali. Když jsem v Kenyattě najal vznášedlo, připsal jsem to na účet jednoho z jejích agentů na Zemi. Nechal jsem vznášedlo v části Skotska, kterou znám, s instrukcí, aby se následující den vrátilo, a pěšky jsem šel asi třicet kilometrů přes neobydlenou rezervaci Vysočina, kde na mě čekalo další vznášedlo. Nevím, kdo to zorganizoval, ale mělo by to být bezpečné. Neviděl jsem nikoho jiného, a oblačná pokrývka – která byla předpovězena – mě skryla před satelity vnějšího dohledu,

pokud byli tak horliví, že ho nařídili. Na Hořejším jezeře jsem znovu vyměnil dopravní prostředky, a pokračoval do malé komunity na Vancouver Islandu, odkud jsem volal místně do Guthrieho domu a domluvil si schůzku s Rydbergem. Odtud jsem zavolal do San Francisca. Rydberg mi řekl, že je linka zabezpečená, a já věřím, že napíchnout ji by vyžadovalo speciální operaci. Dnes, podle příkazů, které jsem dostal, jsem bez jakéhokoli incidentu doletěl sem.“

Zvedl zrak a kysele se usmál. „Řekl bych,“ uzavřel, „že když uvážíme úsilí potřebné k tomu, aby mě navzdory tomu všemu stopovali, udělali by lépe, kdyby mě rovnou zatkli na základě podezření a vyslýchali mě. Bylo by to jednodušší a levnější.“

Živá maska se nepřesvědčivě zamračila. Zjevně neměla v jejím používání praxi. „Myslím,“ řekla, „že jsou možná chytřejší. Byla jsem varována, že nějaký agent s velmi vysokou pravomocí navštívil Lilisaire osobně.“

„Ano, říkala –“

Přerušila ho. „Zamyslete se. Stalo se něco, jakákoli prkotina, kterou si nedokážete zcela vysvětlit?“

Přinutil se zavzpomínat. Nic, nic… Moment.

„vlastně ne, ale – No, když jsem přistál na Měsíci a setkal se se mnou její člověk, byl náš let odložen asi o hodinu kvůli nějaké nehodě na oběžné dráze.“ Nahrbila se. „Co se stalo?“

„Nic. Vzali nás do salonku pro významné osobnosti, a zatímco jsme čekali, dali nám drink. Pak jsme mohli letět.“

„Drink. A vy jste se o tom Lilisaire nezmínil?“

„Nevzpomínám si. Možná ano, možná ne. Měli jsme toho tolik jiného k hovoru.“

„Pele!“ Vyskočila na nohy. „Pojďte!“

„Cože?“

„Awiwi!“ Chytla ho za ruku a táhla ho za sebou. „Mohla bych se mýlit, ale bojím se, že se nemýlím. Pojďte!“

Ohromeně uposlechl. Proplétali se dozadu mezi stoly. Před nimi vyrostl číšník. Nortonová mu cosi rychle řekla v jazyce, který Kenmuir nepoznal.

Na číšníkově masivní tváři se objevil nemilosrdný výraz, ustoupil stranou a pokynul jim, ať jdou dál.

„Zvolila jsem k setkání tohle místo, protože ho znám," řekla Nortonová spěšně. „A vybrala jsem čas po setmění, protože by se nám tma mohla hodit. Teď, když si pospíšíme, a jestli budeme mít štěstí, tak možná – Tudy."

Prošli dveřmi do nějakého skladiště. Otevřela další podobné dveře. Do šera klesalo schodiště. Dotkla se plošného vypínače, a před nimi se rozzářilo slabé fluorescenční světlo. Zavedla Kenmuira dovnitř a zavřela za nimi dveře. Vydali se po schodech dolů.

Ale on přece nebyl žádný zločinec, protestoval mlčky a prudce. Nedělal nic nezákonného, nic, kvůli čemu by se měl změnit v uprchlíka. Proč byl na útěku? Ještě dnes ráno hovořil u snídaně s Matthiasem. Správce zdráhavě připustil, že by Luňané mohli být koneckonců největší nadějí lidí dostat se ke hvězdám, nebo dokonce toho, aby se lidé stali méně závislými na sophotektických inteligencích, pokud to bylo žádoucí… Připadalo mu to neskutečně dávno, v jiném věku, pro něho tak vzdáleném jako doba, kdy žil první Rydberg.

10

Cestou z Jupitera minula *Caroline Herschelová* L-5 ve vzdálenosti, kdy byla stanice vidět pouhým okem. Gigantický válec nicméně jen slabě zářil v prostoru, napůl ve světle, napůl ve tmě. Kolem něho jako by poletovaly světlušky: kosmické lodě a stroje. Země a Luna byly dvěma srpky na sluneční straně, velkým a malým, hrajícím duhovými barvami a popelavým.

„Měli jsme přiletět o pár měsíců později," řekla Eva Jannická. „Zúčastnili bychom se slavnostního otevření toho doku, a vypili zdarma litry šampaňského." Ačkoli byla orbitální kolonie východoasijským, hlavně japonským projektem, Fireball byl nevyhnutelně plnoprávným partnerem, a bude ovládat její obchod.

„Myslím, že naši lidé se budou vždycky shromažďovat hlavně na Luně, když ne na Zemi," odvětil Lars Rydberg. „Tam tkví kořeny našich tradic."

„To jsi celý ty." Malá plnoštíhlá žena vrhla na mohutného muže komicky zoufalý pohled. Opětoval jej modrýma očima zpod krátce zastřižených plavých vlasů, nad vyčnívajícím nosem a mohutnými čelistmi. „To byl žert, doufala jsem, že to možná pochopíš. Za poslední čtyři měsíce jsem tě viděla třikrát se usmát. Jednou jsem tě dokonce slyšela se zasmát. Myslela jsem, že se mi teď konečně podaří tě rozveselit."

„Přeháníš, má drahá, jako obvykle." Rydberg se kajícně pousmál. „Ale možná ne tak moc. Obávám se, že my Švédové jsme jako ti Angličané z legend. Chcete-li, abychom byli ve stáří šťastní, řekněte nám legrační historku v době, když jsme mladí."

„Tak vidíš, dokážeš to, když se snažíš. Kromě toho jsi mi říkal, že nejsi původem Švéd."

Odvrátil se od ní a vyhlédl průzorem na oblohu. „Ano. Neměl jsem ti to říkat. Mohla bys na to prosím zapomenout?"

V tichu, které mezi ně padlo, se hlasitě rozléhal zvuk ventilátorů. Oba dva piloti se teď vznášeli v beztížném stavu, zatímco se loď

pohybovala k bodu, kde bylo třeba zahájit závěrečné manévry. V této fázi zvýšil recyklátor vzduchu hladinu ozónu, takže se ve vzduchu vznášela slabá vůně, jaká bývá po bouřce.

Jannická se natáhla, aby se dotkla Rydbergova rukávu. „Promiň," řekla tiše. „Nechtěla jsem tě urazit. Zvlášť právě teď."

Znovu se k ní otočil. „Neurazila jsi mě," odvětil s určitými obtížemi. „Měl bych se omluvit, že jsem na tebe tak vyjel. Dotkla ses mě na citlivém místě. Nebyla to tvoje chyba."

„No, nikdy jsi osobě moc nemluvil," přisvědčila. „A jsme po cestě unaveni." Za patnáct týdnů, kdy měli na práci sotva něco jiného než udržovat si zdraví v centrifuze, číst si, sledovat hry ze záznamu, poslouchat hudbu a zabývat se dalšími rekreačními aktivitami možnými v beztížném stavu. „Obzvlášť když jsme tu naprosto k ničemu –"

„Ne, mohlo dojít k nějaké dohodě, něčemu, co by loď nedokázala zvládnout sama. A předtím –" Dychtivost, studium, příprava. Přeprava zásob na základnu Himalia. Pohled na vnější měsíce, když lidmi řízené roboty pronikly radiačním deštěm nad Galileem, a k samotné královské planetě. Vědomí, že tato vzdálenost a neznámo vyžadovaly lidi, aby je objevili a pochopili, a jednoho dne z nich získali užitek. Rydberg se nad tím zamyslel. „Znovu se omlouvám. Zapomínám. Neustále dokola opakuji, co je zřejmé."

Usmála se. „Odpouštím ti."

„Opravdu?"

„To jsem se zase naučila já."

„Ach, pravděpodobně mi k dokonalosti ještě jedna nebo dvě věci chybí. Neměla jsi někdy chuť mi zakroutit krkem?"

„Ovšemže ne. Když odhlédneme od nepořádku, který by to způsobilo, a od zákonných důsledků, znamenalo by to strašné plýtvání."

„Myslím si totéž."

Na okamžik se odmlčela. Veselá nálada ji opustila. „Až ty nové lodi nahradí tyhle, až to bude k většině destinací trvat jen pár denních cyklů při jednom g –"

„A automaty se tak zdokonalí, že bude stačit jeden člověk – Ano.“ Povzdechl si. „Tyhle dlouhé cesty mi budou chybět. Ale možná nás dřív pošlou na odpočinek, do nějaké služby na planetě, a my budeme žít ze svých vzpomínek.“

„Opravdu ze vzpomínek.“

„Ano.“

Zamrkala. Její hlas zazněl chraptivě. „Stále ještě k nim můžeme něco přidat. Potrvá ještě hodiny, než budeme muset zasednout k řízení.“

Usmál se. „Teď mluvíš ty o tom, co je zřejmé.“

Oba se odrazili od přepážky a vznášeli se na záď.

Když spočinuli v klidu, připoutaní, aby se nevznášeli, a objímajíce jeden druhého, řekla: „Ano, psychologové mluvili o vysoké míře naší kompatibility.“

„Věřím, že budeme znovu pracovat v týmu, a to nejednou,“ odvětil svým vážným způsobem.

„Já taky. A pokud jde o naši dovolenou – vlastně jsi mi neřekl, jak plánuješ strávit svou, kromě návštěvy svých… rodičů… na Zemi.“

Zahleděl se na holou kovovou stěnu před sebou. „Ještě nevím. Záleží na mnoha okolnostech.“

„Ani já ne. Vše v mém životě souvisí s Fireballem. Setkám se s přáteli, nepochybně získám nové –“ Její hlas teď zazněl zamyšleně a toužebně. „Ale potom, setkáme se spolu ještě?“

„To nevím,“ odvětil.

Caroline Herschelová se na parkovací dráze zdržela jen krátce, a pak sestoupila do Port Bowen. Protože už předtím proběhlo několik rádiových rozhovorů, a rychlá inspekce zjistila, že je všechno zjevně v pořádku, byla její posádka v kanceláři rychle odbavena. Jako obvykle, ubytovali se odděleně v hotelu Aldrin – nabízející soukromí, naprosté soukromí, kdykoli chtěli – ale Evu zabolelo, když s ní odmítl jít rovnou do Palivového tanku. Nevšiml si toho. „Možná se k tobě připojím o něco později,“ zamumlal, a rychle odešel do

svého pokoje.

Když osaměl, zavolal do Ženevy. V Evropě byla právě pracovní doba, a tak dostal rychle živý kontakt, který potřeboval. „Vydržte moment," řekl a zapojil kvantové kódování. „Tak, prosím, co jste zjistil?"

Když mu to detektiv řekl, dlouze hvízdl a chvíli mlčel. „To musí zůstat přísně důvěrné."

Odpověď, která přišla s příslušným zpožděním, daným přenosem, zněla upjatě. „Pane, pověst naší agentury jste znal, už když jste si nás najal."

„Ano, ovšem." Nejen lidé z Fireballu byli citliví a nedůtkliví, pokud šlo o partu, do níž patřili. Protože k ní cítili větší loajalitu než vůči svým zemím nebo nějaké jiné části neosobní civilizace? „Nechtěl jsem vás urazit. Odvedl jste skvělou práci. Nechte ten soubor zakódovaný, prosím, dokud se nedostanu na Zemi a neprostuduji si ho podrobně." Ne že by v tom byl pravděpodobně nějaký rozdíl. „Myslím, že pak budu chtít, aby byl vymazán a zapomenut."

Když ukončil rozhovor, Rydberg vyskočil a začal přecházet sem a tam, ne lunárním stylem, ale krátkými, nepravidelnými kroky. Nakonec se podíval na hodinky a zaklel. Večerní hlídka. Kromě policie nebude nikdo z administrativy v práci. Nemohl přece dost dobře zavolat Beynacové domů.

Ne, počkat, to by bylo možná nejlepší. Telefon nicméně vyhledal číslo kanceláře, a navázal kontakt. Odpověděl mu robot. Rydberg rozčarovaně vzdychl. Ten stroj nemusel být naprogramován tak všestranně, aby uvážil jeho žádost a rozhodl. Tenhle ale naštěstí byl. Řekl, že ho starostka může přijmout zítra v 15:30. Dokonce prohledal databázi dopravy a poradil mu vhodné spojení.

Nu, slyšel, že tato hodnostářka vykonává svou funkci ve volném a nenuceném stylu. A také, že pokud by jeho záležitost nestála za její pozornost, nezdržel by se u ní déle než pár minut.

Jak to nakonec dopadne, zjistí až na místě, a přetrpí, co musí.

Mezitím měl povinnost, jež bude rozptýlením pro jeho mysl a

balzámem pro srdce. Zavolat do Stockholmu a vyhledat Stena a Linneu Rydbergovy. Starý pár věděl předem, kdy se má vrátit, a čekal na něho. Tváří v tvář jejich radosti ho zaštípalo v očích. Bylo těžké jim říct: „Nej, ack, jag vet ej – Je mi líto, nevím, kdy budu moci přijet. Mám tady ještě nějakou práci. Přijedu, jakmile to bude možné. Slibuji.“ Myslel to vážně, ačkoli nevěděl, kdy to „možné“ nakonec nastane.

Cítil se v pokoji jako v kleci. Uvažoval o té hospodě. Evě Jannické se tam jistě dostávalo hlučného a bouřlivého přivítání. Proč by ne i jemu? Ne. Obvykle byl mezi kamarády rád, ale dnes by se k tomu musel nutit, posílený alkoholem nebo konopím. Ale experimenty v mládí v něm zanechaly nechuť k intoxikaci.

Místo toho zašel do veřejného gymnázia[27]. Springballový dvorec nikdo nepoužíval, což mu vyhovovalo. Sehrál hru s nějakým robotem; cítil se po ní příjemně unavený. Když se osprchoval a snědl lehkou večeři v kafetérii, spal lépe, než očekával.

Za ranní hlídky nastoupil na jednokolejku do Tychopolis. Systém byl nově dokončený, a Rydberg si navzdory svému napětí první jízdu na něm docela vychutnával. Nebyl sice rychlejší než vlak, ale byl prostorný a pohodlný, a jeho průzory umožňovaly úžasný výhled.

Většinu jízdy strávil ve stejně příjemném rozhovoru s jedním spolupasažérem. Muž byl turista, ale inteligentní, nějaký ekologický inženýr, který právě dokončil akvakulturní projekt jižně od Grónska. Ačkoli vyjádřil obavy z potíží na Blízkém východě a v Africe, a doufal, že nevyústí v otevřenou válku, byl hlavně rozhořčený. Zatracení fanatici, zdržující nápravu situace v jednom a půl kontinentu!

„Sledovali jste tam u Jupitera zprávy?“

„Když jsme mohli,“ řekl Rydberg. „Pokud jsme byli poblíž, tlačili jsme se kolem obrazovky pokaždé, když paprsek nějaké přinesl. Máme na Zemi příbuzné a přátele. Ale většinou jsme byli

---

[27] Zde míněno ve starořeckém smyslu toho slova, tedy ústav sloužící tělesné výchově, hlavně mládeže. (Pozn. překl.)

někde jinde, nebo příliš zaměstnaní. Začalo se nám to zdát vzdálené, napůl neskutečné. Styděli jsme se za to.“

„To nemusíte. Sám bych byl astronaut, kdybych dostal v mládí šanci. Budoucnost je tady.“

Rydberg zauvažoval. Kolik lidí bude kdy žít mimo Zemi? Když pomineme vědu a průmysl, jak velký to kdy bude mít význam?

Do Tychopolis se dostal včas, takže se mohl ještě ubytovat a najíst. Scházela mu však chuť. Prošel se městem. Všude viděl aktivitu a růst. Prospekt Ciolkovského lemovaly obchodní budovy. Obrazovka na jedněch dveřích sdělovala, že se uvnitř bude živě hrát Král Lear. Balet získal své vlastní divadlo. Apartmá v obytných čtvrtích byla upravována tak, aby vyhovovala svým nájemníkům, většinou s akademickými tituly. Jiné jednotky se zjevně staly místy bohoslužeb, křesťanských, židovských, muslimských, buddhistických, hinduistických, šintoistických, gaianských. Poblíž parku Kaifungu vyrostl z bambusu podnik Cinco de Mayo, poskytující hudbu a obveselení.

V davu viděl Luňany, odrostlejší teenagery nebo i mladší, hezké, graciézní a rezervované.

Nadešla hodina jeho schůzky. Vešel do radnice.

Tyto tři nebo čtyři místnosti pronajaté v komplexu Fireballu si to označení stěží zasluhovaly. Městská vláda neměla větší autoritu, než se jí národy společně rozhodly přenechat. V podstatě dohlížela na služby. Rydberg se krátce usmál. Starala se o většinu z toho, co se týkalo životů obyvatd Měsíce. Lidských pracovníků zde bylo málo. Svou službu vykonávali neformálně.

Asistent v kanceláři starostky si Rydberga prohlédl, vyslechl jeho jméno a otevřel vnitřní dveře. Rydberg jimi prošel. Kancelář za nimi působila poněkud prázdně. Na velkém psacím stole byl telefon, počítačový terminál, a pár osobních věcí – nějaký obrázek, kousek tmavomodrého minerálu, poznámkový blok, popsaný a pokreslený. Z reproduktoru zněla tiše hudba. Rydberg poznal „Jaro v Appalačských horách“.

Žena za psacím stolem pevně opětovala jeho pohled. Viděl ji už

předtím ve zprávách, a její fotografie v článcích a knihách. Vyzařovala z ní síla, kterou očekával, ale také jakási rovnováha, tichá ostražitost, která ho nějakým způsobem uklidňovala.

Dagny Beynacová se ve své čtyřicítce trochu zaoblila, ale jen trochu. Tvář, širokou, s klenutým nosem a vysokými lícními kostmi, měla stále čistou, světlou. V rudě bronzových vlasech, které jí spadaly na ramena, svítily bílé prameny. Měla na sobě prostou šedou blůzu a široké kalhoty, a u krku stříbrnou a opálovou sponu.

„Pilot Rydberg?“ řekla hlubším hlasem, než když mluvila na veřejnosti, a se zřetelnějším přízvukem. „Salud. Co pro vás mohu udělat?“

Aniž by si to uvědomil, postavil se do pozoru. „Nevím,“ řekl.

Zvedla rudohnědé obočí. „Co tím myslíte?“ Sám trochu užasl nad tím, jak vyrovnaně řekl: „Jsem váš syn, madam.“

Výtah k centrifuze byl pro slabé nebo lenošné. Použili proto schodiště, které se vinulo kolem jeho šachty. Většina z mnoha lidí, které potkávali, ji znala a zdravila ji. Odpovídala jim širokým úsměvem, gestem, občas i slůvkem. Přitom stále stoupala vzhůru. Rydberg nechápal, jak to dokáže. On sám vyčerpal svou zásobu přívětivosti na prvních sto metrech.

Tvarem i velikostí se stroj nepodobal zařízením v kosmických lodích nebo na povrchu těles s nízkou gravitací, i když ani tato si nebyla navzájem podobná. Na začátku jste vstoupili na úzký pás, a pak postupně na další a další, z nichž každý se pohyboval rychleji než předešlý. Existovaly zde čalouněné vycpávky, vyrovnávající šok ze zrychlení, ale většina normálně hbitých lidí, kteří byli na toto zařízení zvyklí, je nepotřebovala. Nicméně když jste dosáhli primárního disku, museli jste se dostat, na kolem se pohybující chodníček, a pak jste udělali dobře, když jste se drželi pravého nebo levého zábradlí.

To veliké kolo se neustále otáčelo, naleštěné a majestátní, pod stropem, který byl jednou velkou obrazovkou a simuloval pozemskou oblohu, mraky táhnoucí na modrém pozadí a ptáky v

letu. Vzhledem k takové hmotnosti nebylo dokonalé vyvážení nezbytné. Když jste šli směrem ven, centrifugou vytvořená gravitace změnila svou sílu a směr. Spirálovitě se vinoucí chodník se pod vašima nohama zvolna nakláněl, dokud jste se konečně nedostali na okraj disku a tím do pozemské gravitace. Téměř kolmo k lunárnímu horizontu nesl disk široké okružní cesty, vystlané trvanlivým mechem. Na této promenádě se pohybovalo mnoho lidí, a v četných výklencích provozovali stacionární aerobik nebo gravitační cvičení. Na opačné straně cesty lemovala disk různá šámbr séparé. Ze středu disku jste viděli souvislou linii jejich střech, odtud jejich dveře. Otevřený okruh mohl použít kdokoli, ale tohle jste si museli rezervovat a zaplatit.

„Často sem beru někoho na soukromou poradu," řekla Beynacová. „Strávíme nějaký čas v gravitaci, a navíc nás nikdo nevyrušuje." Zasmála se. „Snad si nevšimnou, že jsem se uchýlila do ústraní se sympatickým mladým mužem. Závistivý soit qui mal y pense."[28]

Jenže před chvílí, i když jenom na krátko, byla ve větším šoku než on. Nemyslel si, že by se dokázala ovládnout tak rychle, ani že bude tak nenuceně veselá. Jeho obranou byl klid.

Proplétali se davem, dokud se nedostali k číslu 19. Vešli dovnitř a zavřeli za sebou dveře. Vnitřek obsahoval gauč, malou toaletu a malý bazén na koupání. Podlahu pokrýval koberec.

Beynacová se vrhla k Rydbergovi a objala ho. Ucítil, jak se chvěje. „Ach Bože, Bože," koktala na jeho hrudi. I on ji objal. „Ty. Nikdy jsem se neodvážila doufat –" Pochopil, že právě proto ho tak spěšně vypakovala ze své kanceláře brzy poté, co přišel. Nejdřív ho to zmátlo. Chtěla se ho vyptávat, donutit ho, aby se jí otevřel, zjistit, jestli je podvodník a co od ní chce? Místo toho mu košile zvlhla

[28] hanba závistivému, kdo si o tom myslí něco špatného – parafráze na nápis na britském státním znaku, původně heslo Podvazkového řádu, které správně zní: Honi Soit Qui Mal y Pense (fr.) – hanba tomu, kdo si o tom myslí něco špatného. (Pozn. překl.)

jejími slzami.

„Matko," řekl s úctou.

Po chvíli dodal: „Možná tě zraňuji, jako nějaký duch, který měl zůstat v hrobě. Pak tě prosím za prominutí. Odejdu odtud, a nikdy nikomu neřeknu ani slovo."

„Ne. To nedělej. Prosím. Larsi –" Nepatrně odstoupila a usmála se na něho, stále v jeho objetí. Smála se trochu roztřeseně a na řasách se jí třpytily slzy, ale už neplakala, a dech se jí zklidnil. „Lars," zašeptala. „Jaké hezké jméno. Hezké, ale chlapské. Jsem ráda, že ti ho dali."

„Moji pěstouni na mě byli vždycky hodní," řekl.

„Věděla jsem, že budou. Vybral je Anson Guthrie. Víc mi ale neřekl, a já jsem věřila, že ví, co dělá, on i jeho žena."

„To ano. Měla jsi svůj vlastní život. Stále a stále jsem se ptal sám sebe, jestli je správné, že tě sleduji. Ještě pořád si nejsem jist."

„Bylo to správné. Jsem tak šťastná. Ano, také jsem stále přemýšlela o tom, že se tě pokusím vyhledat, ale bála jsem se, že tím způsobím nějakou škodu. Tys to vyřešil za mě. Děkuji ti, můj nejdražší."

Odtrhla se od něho, přejela si rukou po tváři a vzdychla. „Sakra! Já ale musím vypadat!" Zmizela na toaletě.

Za několik okamžiků se opět vynořila, upravená, sebevědomá, oslňující. „Netvař se tak vážně," plísnila ho s úsměvem. „Sedni si, a popovídáme si. Musíme probrat, ech, dvacet šest let."

„To dnes sotva stihneme."

Úkosem na něho pohlédla. „Dokud tě to bude bavit, a pak přejdeme rovnou k věci. Mon Dieu, jsi skromný a vážný, co?"

Usadila se na pravé straně gauče. Pomyslel si, že musí pochopit, jak ostýchavě se cítí, a sedl si na levou stranu, ponechávaje mezi nimi víc než, metrovou vzdálenost. Podívala se na něho.

„Máš přede mnou náskok," řekla. „Já znám tvé jméno, a vím, že jsi kosmický pilot, který pracuje pro Fireball. A můj prvorozený. Tečka."

„Ani to nevíš, leda ode mě," odpověděl. „Raději bych to měl

dokázat. Já sám nemám jak, ale můžeš si to snadno ověřit.“

„Ještě snáze. Zeptám se strýce Ansona.“ Pozorně na Rydberga pohlédla. „Hm, ale vidím, že úzkostlivě dbáš na to, aby nikdo nepochyboval o tvé dobré víře a dobrých úmyslech. Metodický typ. Dobrá, nechme to být. Jak jsi mě objevil?“

„Mými pěstouny jsou Švédové. Než odešli na odpočinek, byl můj nevlastní otec inženýr a jeho žena učila ve škole. Když mě adoptovali, byli bezdětní a středního věku. Nic přede mnou neskrývali, ale řekli, že mě mají od nějaké agentury, která jim nesdělila nic ani o mně, ani o mých biologických rodičích, protože je to tak prý nejmoudřejší. Byla to pravda, jak jsem zjistil, až na to, že se nezmínili, že v tom figuroval Anson Guthrie. Možná někoho v té agentuře podplatil.“

Beynacová se rozesmála. „To je velmi pravděpodobné. Pokračuj.“

„Teď mi připadá, že si to nevlastní táta a máma taky mysleli, ale nevěděli to jistě, a dospěli k názoru, že bude lepší po tom nepátrat. Otec dělal ve firmě, která občas pracovala pro Fireball, a proto se s Guthriem čas od času setkával. Potom, po letech, nás Guthrie několikrát krátce navštívil, prý jen proto, že měl náhodou cestu do Švédska. Nebo to aspoň tvrdil. Nakonec mi to přišlo divné. Proč by si měl tak mocný muž s tolika jinými povinnostmi pamatovat zrovna nás? Věděl jsem, že není žádný snob, měl přátele všude, ale tak blízké vztahy s nimi neudržoval. A… když jsem si podal žádost o vstup do Fireballu, byl jsem přijat k výcviku, ačkoli mnoho těch, kteří byli odmítnuti, muselo být přinejmenším stejně kvalifikovaných jako já.

Pak, když jsem se rozhodl, že se pokusím zjistit, kdo jsou moji skuteční rodiče – nevlastnímu tátovi a mámě jsem nic neřekl, abych je nezarmoutil – jsem přirozeně našel nitku, která vedla ke Guthriemu. Zadal jsem to jedné detektivní agentuře, ale bylo to vcelku jednoduché. Většinu problémů jim způsobily chaotické poměry v Severní Americe, kam stopa vedla. Veřejně známá a činná postava jako Guthrie je vždycky vděčným námětem zpravodajství,

přinejmenším potenciálně. Tyto informace pak zůstávaly ležet zapomenuty v žurnalistické databázi po celé desetiletí, protože nebyl důvod je vymazávat. Znal jsem rok svého narození, protože jsem byl okamžitě adoptován, a den mého narození, který jsme slavili, musel být přibližně správný. Protože jsem byl skoro jistě nelegitimní – Odpusť mi, matko –“

Beynacová se natáhla, aby Rydberga poklepala po ruce. „Není co, ty můj bastarde.“

„Ehm! A kde byl Guthrie a co dělal v těch předchozích devíti měsících? Ukázalo se, že šest měsíců předtím místní zpravodajství z malého města na pacifickém pobřeží jménem Aberdeen oznámilo, že jejich obec byla opět poctěna přítomností pana a paní Guthriových, kteří navštívili pana a paní Ebbesenovy. Detektiv, který dorazil na místo, osvěžil různým lidem paměť, prozkoumal databáze a zjistil, že se slečna Dagny Ebbesenová v téže době přestěhovala do Quita v Ekvádoru, pod poručnictvím Guthriových, kde měla získat prvotřídní vzdělání ve škole Fireballu, než jí bude nabídnuto zaměstnání v této společnosti. V Ekvádoru neexistoval žádný záznam o tom, že by porodila, ale pro ně bylo snadné to zatajit, a pátrání ukázalo, že se na školu zapsala až několik měsíců poté, co opustila Aberdeen. Pravděpodobnost se zdála vysoká, a tvá kariéra je veřejně známa. Vlastně jsi docela slavná. Často jsem o tobě slyšel.“

Jeho suché, nevzrušené vyprávění skončilo.

„Překvapilo tě to?“ zeptala se mírně.

„No,“ řekl, „myslel jsem… jestli má matka byla protežé Guthriových… nebude žít v chudobě. Jinak jsem o ní neměl žádnou představu.“

„Mnoho adoptovaných dětí fantazíruje o skutečných rodičích, že jsou kouzelnější a důležitější než ti rodiče, které znají. Obávám se, že tohle nezvládnu.“

Prudce se k ní otočil. Pravou rukou si sevřel stehno, levou okraj gauče. „Nic od tebe nechci!“ vykřikl. „Nic nepotřebuji! Obejdu se docela dobře bez tebe!“

Zvedla ruku. „Uklidni se, můj drahý,“ řekla tiše. „Nemínila jsem

to tak, jak si patrně myslíš. Když jsi kosmický pilot, jistě, pak jsi velmi dobře placený, a tvé podíly ve společnosti rostou jako lavina. Ani si nedovedu představit, že bys sem přišel hledat protekci nebo zvláštní výhody. Věř mi.“

„Omlouvám se,“ promluvil kajícně. „Říkám hlouposti. Odpustíš mi?“

„Není co, můj drahý. Jsi celý rozechvělý. Myslíš, že já ne? Měla jsem na mysli jen to, že nejsem nic mimořádného. Manželka a matka. Bývalá inženýrka. Požádali mě, abych převzala nějakou zdejší administrativu. Bylo to faute de mieux[29], ale postupně tato práce vytlačila tu odbornou. Vtáhlo mě to do politiky, protože někdo musel mluvit za obyčejné obyvatele, vzdorovat dosazené vládě, a snažit se upravit daně a předpisy do alespoň nějakého vztahu s realitou. Takže teď tady za své hříchy funguji jako starostka, a obávám se, že si budu muset odsloužit ještě jedno nebo dvě funkční období, než se mi podaří najít vhodného nástupce, který odtud hned druhý den neuteče. To je všechno.“

„Je to… až dost, řekl bych.“

„Tvůj život musel být mnohem zajímavější.“

„Pochybuji.“

„Pověz mi o něm.“

„A taky nejsem nijak zvlášť zajímavý,“ řekl tvrdohlavě. „To posoudím já, když dovolíš.“ Beynacová se zaklonila a zkřížila nohy; poloha, která vybízela k nenucenosti.

Po nějaké chvíli se mu podařilo se rozmluvit. „No, základní fakta znáš. Byl jsem vychován jako Švéd. Hodně jsme cestovali, viděl jsem velký kus Země, ale vždycky mě… přitahovaly hvězdy. Chtěl jsem ven, jak říkají Severoameričané, a když mi bylo osmnáct, byl jsem přijat do akademie Fireballu. Přál jsem si, a měl jsem pro to talent, být pilotem, a to se taky stalo mým povoláním. Létal jsem na

---

[29] [29] faute de mieux (fr.) – z nedostatku něčeho lepšího, tj. nikoho lepšího neměli. (Pozn. překl.)

pravidelných i výzkumných misích, a teď jsem se vrátil z Jupiteru.“

„A nazýváš se nezajímavým. Pcha! A co tvůj život na Zemi? Jsi ženatý? Hrozně bych si přála mít vnoučata.“

„Ne,“ odvětil drsně. „Byl jsem ženatý. Tři roky. Pak to skončilo.“

Odpověděla tónem připomínajícím ruku hladící ho po vlasech.

„Nechtěla jsem vyzvídat. Nebudu mluvit o ničem, o čem nechceš mluvit ty, ani se nebudu vyptávat. Slibuji.“ Po chvíli dodala: „Piloti jsou pro manželství rizikem. To ví každý. Musela to být statečná a milující dívka.“

„Zasloužila si něco lepšího. Doufám, že to najde.“

„Nech si tu svou kajícnost. Abychom se vrátili k věci, aniž bych chtěla vyzvídat, ale – říkal jsi, že tě přitahovaly hvězdy, ale musel sis přece uvědomovat rizika, oběti a bídu kosmu, stejně jako jeho kouzlo; a popsal jsi mi svůj život na Zemi, který nebyl v žádném případě nudný a nezajímavý. Mohl jsi udělat kariéru, která by ti brzy zajistila dost peněz, abys mohl poznat vesmír jako turista. Ty jsi ale řekl, žes chtěl ven. Proč? Co ti vadilo?“

„Cítil jsem se, no, ochromený, omezený.“

„Skutečně? Vzpomínám si, že se Anson Guthrie kdysi zmínil, že když byl mladý, bylo Švédsko tím, čemu říkal stát chůva, ale dnes jsou tam lidé svobodnější než ve většině ostatních států, včetně Severní Ameriky. Což je zjevně jeden z důvodů, proč tě umístil právě tam.“

„Ano. Nicméně všude na Zemi – všude, kde se dá žít – je všechno objeveno, a všechno důležité vykonáno. A to, jak je to slovo, to Nekromantické hnutí, které požaduje vrátit se k tradicím, které stovky let existovaly jen v knihách, pokud vůbec někdy – mě tedy usadilo. V kosmu se nebojí novosti a velikosti. Mají své zvyky, své původní tradice, ale ty se vyvíjejí, slouží nějakému účelu, žijí.“

Beynacová přikývla. „Chápu, že to zdaleka nebylo tak prosté a jednoduché, ale rozumím tvým pohnutkám.“ S úsměvem dodala: „Taky vidím, že rozhodně nejsi nudný. Vsadím se, že když jsi byl teenager, připadal jsi svým vrstevníkům jako nesnášenlivý, tvrdohlavý nonkonformista.“

Po chvíli opatrně pokračovala: „Musím se zeptat, co tě přimělo mě vyhledat. Určitě ne planá zvědavost.“

„Ne,“ řekl. „Byl to tentýž pocit nezakořeněnosti, pocit, že nepatřím nikam a nikomu. Ano, mám rád své pěstouny, ale ve všech ostatních ohledech jsem od nich vyrostl odděleně.“

„Vím, jak se cítí,“ řekla polohlasem.

Rozhodl se nevěnovat tomu pozornost. „Teď je mou skutečnou rodinou Fireball. A přece, možná proto, že jsem plně nedozrál ze své osamělé adolescence, ve mně zůstala ta prázdnota. Nedává to smysl, ale já jsem ji nedokázal zaplnit. Nakonec mě napadlo, že kdybych dokázal zjistit, kdo byli moji skuteční rodiče a odkud pocházím, mohlo by mě to vyléčit. Ale nechtěl jsem je rušit. Jen prostě vědět, kdo jste, jednou se s vámi setkat.“

„Nemusíš odcházet, Larsi,“ řekla mu Beynacová. „Neodejdeš, jestli to mohu nějak ovlivnit.“

Po chvilce pokračovala: „Nezdá se, že bys vypátral svého biologického otce. Jmenoval se William Thurshaw. Byla to taková letní láska, divoká a nádherná, a samozřejmě beznadějná. Odmítla jsem jít na potrat, a Guthriovi nás, tebe a mě, zachránili, jak víš. Bylo to proto, že – ne. Možná to jednoho dne budu moci říct.

Bill byl nadaný hoch, což bylo možná tím hlavním, co mě k němu táhlo. Byl také galantní a pozorný, a určitě se z něho stal i takový muž. Nikdy jsme už jeden o druhém neslyšeli, ale tolik mi řekl Guthrie. Teď, když vím, po čem se dívat, ano, velice se Billovi podobáš. I svou povahou.“

Její tón ztvrdl. „Byl by se mohl dostat k Fireballu jako já a později i ty, ale rozhodl se jinak. Přede dvěma lety mi Guthrie řekl, že je mrtvý. Víš, jak je Obnova čím dál zoufalejší, krutější, jak se pod ní země rozpadá na kusy. Bill mluvil příliš otevřeně na obranu svobody. Byl zabit, když ‚kladl odpor při zatýkání‘, jak oznámila policie.“

„To je mi líto,“ bylo vše, co Rydberg dokázal říct.

Hlas Beynacové zjemněl. „Pro mě nebyl o moc víc než sen, který jsem kdysi měla. Trochu jsem si poplakala. Můj manžel mě podržel.

Jsem velmi šťastně vdaná, Larsi. Ale na svého otce můžeš být hrdý.“

Vzala ho za ruku, a chvíli tak seděli.

„Jsem rád, že jsi šťastná,“ řekl konečně. „Nesmím do toho zasahovat. Pro dnešek to už stačilo.“

„Ne!“ zvolala. „Zatraceně, to ne! Zůstaneš!“

„Ale tvůj manžel, děti –“

Znovu se ovládla. „Prosím. Nemohu tě jen tak nechat odejít. Nechci si tě nárokovat. Ale nemůžeme poznat jeden druhého?“

„U tebe doma? Připadal bych si jako vetřelec.“

„Ne.“ Zasmála se trochu křečovitě. „Ach, Edmond bude nejdřív trochu zaražený, ale ne moc, a rychle se vzpamatuje. Je to správný chlap. Děti projeví prostě zájem, ne moc hluboký a ne na moc dlouho; asi jako kočka, když přijde nějaký návštěvník. To je všechno.

Larsi, miluji ty děti celým srdcem, ale ty jsi moje jediné, které je skutečný člověk.“

11

Na západě se modře lesklo jezero, sahající jako nějaké moře až za obzor. Nad jeho tichou hladinou se vznášely poslední cáry mlhy. Nad několika ostrovy plul bledý, ubývající měsíc. Působivě zelená vysočina na východě se v ranním slunci plnila stíny. V ústí zátoky se tyčilo bílé město Musoma. Na nebi kroužili tři pelikáni a volavka. V chladném, klidném vzduchu se vznášela slabá vůně ryb, která v průběhu dne zesílí.

Na vodě se pohupoval člun, v němž seděli tváří k sobě dva muži. Za rybářskými pruty v jejich rukou se ve vodě táhla slabá stopa.

„Krásné ráno," řekl Charles Jomo konverzačně.

„Ano," přisvědčil Venator. Jeho tělo to dokázalo vychutnat stejně jako kterékoli lidské. Nicméně lovec v něm se projevil. „Dostaneme vůbec něco?"

Mluvili anglem. Jomo si chtěl procvičit své, a Venator by znalost dalších jazyků nepřiznal. Schopnosti bylo nejlepší skrývat, dokud jich nebylo zapotřebí. Překvapení bylo mocnou zbraní.

„Ale ano," řekl Jomo. „Ryby tady se chovají odlišně od ryb na mělčinách. Jsou vyšlechtěny pro sport. Vzrušení si dopřejete, to vám slibuji. Zatím trpělivost. Máme na to celý den." Byl to šedovlasý, tmavohnědý muž s pořádným břichem. Stejně jako jeho společník měl na sobě jen tuniku. Spálení od slunce ani jednomu z nich nehrozilo.

Venator zareagoval na předchozí zdvořilost. „Je od vás velice laskavé, že se tak staráte o cizince." Kdyby ten chlápek věděl, o jaký druh cizince! pomyslel si jízlivě.

Jomo se zachechtal. „Profesionální průvodce, kterého byste si byl jinak najal, na to má možná jiný názor."

Venator předpokládal, že by měl projevit trochu zájmu. „Promiňte. To mě nenapadlo."

„Nemějte obavy. Nejde mu tak zoufale o prachy. Komu jde?"

„Znal jsem některé takové."

„Ambiciózní typy.“ V Jomově tónu se objevil zájem. „A neřekl byste – není to u vás doma stejné – že těm tvrdě pracujícím nejde ani tolik o kupní sílu jako o slávu nebo osobní uspokojení, nebo o něco podobně emocionálního? Co záleží na materiálních produktech a službách, když každý dostává základní kredit?“

Dobře, pomyslel si Venator. Doufal, že ze svého známého vytáhne nějaké informace. Vzdělané, filozoficky zaměřené osoby, které byly aktivní v záležitostech svých společností, obvykle většinu věcí skrývaly. Občasné postřehy, které u nich získal, byly znepokojivé.

Pro ně ne. Ani on nedal svou reakci najevo. Překazilo by to jeho záměry. Nejen proto, že synnoiont byl příliš děsivou figurou, než aby s ní byl možný nenucený rozhovor, ale že se synnoionti postupně příliš odcizili obyčejnému lidstvu. Policejní důstojník musel rozumět lidem, v jejich nekonečné různosti jako jedinců a kultur. Kdykoli se mu podařilo uniknout požadavkům na něho kladeným, a těm vnitřním touhám, přinutil se Venator vrátit inkognito ke svému druhu.

Jomo neřekl nic až tak mimořádného. Nicméně, vyjádřil postoj místních obyvatel k mnoha aspektům jejich existence. Neodpovídal pravděpodobně postojům Australanů nebo Brazilců, nebo dokonce Jihoafričanů.

Udržuj ten rozhovor. „Někteří tvrdě pracují, protože si to vyžaduje jejich profese,“ poukázal Venator. „Profesionální atleti. Někteří umělci. Astronauti,“ alespoň těch pár, kteří ještě zbývali, většinou zaměstnaných u Luňanů. „Et cetera.“

Jomo přikývl. „Rozhodli se pro to sami. Jak jsem říkal. Osobní uspokojení, prestiž, ocenění nadřízených.“

„No, vy nepůsobíte dojmem lenocha, ani někoho, komu by příliš záleželo na jeho statutu.“

„Jen málo z nás tady je líných. To se tady nenosí. Ale nejsme ani fanatičtí snaživci. Občas si uděláme volno. Například, má prostřednická praxe. Případů není mnoho a nejsou smrtelně vážné. Mohu je odložit, když mám příležitost strávit den lépe, jako třeba na

této výpravě.“

„Chcete říct, že má většina z vás práci? Je jí tu v okolí dost?“

„Mnoho míst je neplacených, ve veřejných službách.“

„A vaše, jestli se smím zeptat?“

„Jsem v obecním rekreačním výboru, s důrazem na aktivity dětí.“ Samozřejmě, pomyslel si Venator. Dětem se věnovala vždy zvláštní péče, vzhledem k tomu, jak málo jich bylo, i tady, i tady. „Zahradničím. Studuji Kikuje[30], abych se seznámil s dávnými prameny v originále.“

Zdá se, že archaismus je v Africe populární, uvažoval Venator. Bylo to jen proto, že byla většina kontinentu tak dobře přizpůsobena modernímu světu? Nebo z hlubšího důvodu, nutkání pátrat po něčem ztraceném, zapomenutém, a přece uvnitř pociťovaném? Když zemřel tribalismus, celé to primitivní dědictví, umožnilo to starému Protektorátu položit pevné základy pro nový a racionální život. Přetrvával tedy i po všech těch stoletích pocit vykořeněnosti a ztráty, jako bolest v amputované končetině v dobách, než medicína objevila regeneraci údů?

Ne, to bylo absurdní, naprosto nevědecké.

Ale lidská mysl měla svou vlastní temnou matematiku, jež nebyla založena na logice a příčinnosti. Byla chaotická.

Jeho úkolem bylo udržovat chaos v šachu.

Z jeho chvilkového zamyšlení ho vytrhl Jomův hlas: „A co vy, pane Mthembu?“

Toto jméno používal Venator často. Usmál se. „Momentálně jsem na dovolené, jak víte,“ odvětil. „Ale stále ve střehu. A říkal jsem vám, že dělám práci styčného orgánu s kyberkosmem.“

„To zahrnuje skutečně mimořádně širokou oblast. Vaše pozice –“

Zabzučení v náprsní kapse ucítil Venator spíš kůží než ušima.

---

[30] Kikuju – africký kmen, jeden z kmenů bantuské kmenové skupiny. Lidé menších postav a temnější pleti, většinou zemědělci, zdaleka ne tak bojovní jako příslušníci sousedních nilsko-hamitských kmenů. (Pozn. překl.)

Nějaký nouzový případ? Ostražitě se napjal. Zvedl ruku. „Promiňte, zdá se, že mám hovor.“

Jomo pohlédl zvědavě na malý disk, který vytáhl. Nebyl to obvyklý minifon, ani se neomezoval na obvyklé funkce. Venator si ho přiložil k hlavě za pravým uchem.

„Hlášení o subjektu Kenmuir,“ uslyšel skrze kost.

„Pokračujte,“ řekl podprahovým hlasem. Jako dodatečné opatření použil generovaného jazyka, jenž byl velkým tajemstvím jeho sboru.

„Ztratili jsme se subjektem kontakt. Nějaký agent druhé strany ho zjevně dobře ukryl, bezpochyby plánovaně.“

„Chm!“ uniklo Venatorovi. Jomo na něho zvědavě pohlédl. „Stručně mi to shrňte.“ Naposled byl v kontaktu před třemi dny. Bylo by nesmyslné – ve skutečnosti kontraproduktivní – monitorovat operaci hodinu za hodinou, když se nic nepřístojného nedělo. Na to měli inteligentní roboty. On měl na práci spoustu jiných věcí. Tato zastávka u Viktoriina jezera, domorodci nazývaného Nyanza, byla jen drobným odkladem. Zprávy mu přicházely stále, sporadicky, z půltuctu dalších probíhajících vyšetřování.

„Kenmuir opustil Guthrieho dům dnes, podle amerického pacifického času, a odletěl do Los Angeles. Teď se zdá zřejmé, že když byl v tom domě, zavolal na zabezpečené lince a dostal další instrukce.“

„Ano, ano, to jsem celkem očekával.“ Nebylo nezbytné to říkat, protože to ten sophotekt věděl docela dobře, ale – ale Venator neztrácel energii potlačováním každého svého opičího popudu.

Nebyl čas na tu linku proniknout. Fireball měl na vytvoření a rozvinutí svých soukromých kanálů stovky let. Ostražitost vlády vůči Fireballu vedla jen k novým a novým aktualizacím obranných opatření a jejich udržování na nejvyšší úrovni. Venator si nedělal starosti. Dalo se předpokládat, že Kenmuir u Matthiase neuspěje. S největší pravděpodobností však záleželo na tom, co Kenmuir udělá dál. A přece, možná by stálo za to se na toho Rydberga podívat…

Kenmuir zmizel. Nevadí. „Pokračujte,“ přikázal Venator.

„V Los Angeles zašel do nějaké obskurní hospody. Setkala se s

ním žena, používající jméno Irene Nortonová. Krátce spolu mluvili, a pak ho spěšně odvedla pryč.“

„Řekněte mi o tom místě setkání.“

Když to vyslechl, řekl: „Očividně očekávala, že je implantovaný – a předvídavě se s ním sešla tam, protože věděla o únikové díře. To nám možná poskytne vodítko k její identitě. Rychle jí to myslí, a má zkušenosti, ale nepůsobí dojmem profesionála.“

„Datasken ukazuje, že nemůže být žádnou z osob registrovaných pod jménem Irene Nortonová. Je to falešné jméno. Rozkazy?“

„Všeobecný dohled nad tím územím. Možná se dost brzy objeví. Kenmuir musí někdy na povrch. Možná dokonce změní názor. Od začátku o té záležitosti pochybuje. Mezitím zahajte vyšetřování v té špeluňce Asilo. Diskrétně, taktně. Personál a hosté k nám pravděpodobně nebudou přehnaně přátelští. Ale i tak detektivové možná zjistí, kdo ta žena ve skutečnosti je.“

„Ano. Další rozkazy?“

„O jakémkoli novém vývoji situace mě okamžitě informujte. Budu na cestě do Centrálu.“

Venator zasunul disk zpátky do kapsy. Znovu ho obklopily nebe, voda, slunce a vítr.

„Doufám, že to nejsou špatné zprávy,“ řekl Jomo pomalu.

„Nouzový případ,“ odpověděl Venator. „Týkající se práce. Víc vám nemůžu říct, a obávám se, že budu muset okamžitě odjet.“

„Škoda.“ Jomo svinul svůj vlasec. Jeho návštěvník učinil totéž. „Zase se vraťte.“

„Doufám.“ Vládl zde mír, zdraví a vyrovnanost, přesně to, za co Venator bojoval, aby se uchovalo. Jen tak mimochodem k hlavnímu účelu, ke kosmickému smyslu jeho života.

Jomo nastartoval motor. Člun zamířil ke břehu.

Nebyla to vlastně tak hrozná situace, uvažoval Venator. Ještě ne. Pravděpodobně ani nikdy nebude. Co těm dvěma uprchlíkům zbývalo?

Bylo jasné, že Fireball neví o Proserpině nic. Jinak by ta pravda byla vyšla najevo už dávno – neodolatelná, pro ty, kteří ještě stále

toužili po hvězdách. To tajemství, na kterém Rydberg seděl jako drak na vejcích, muselo být nějakým triviálním kouskem už dávno irelevantní historie, přibližně ve stejné hodnotě jako nepublikovaný deník nějakého předka.

Lilisaire, intenzivně pátrající, objevila náznaky jakési záhady v hlubokém kosmu. Domnívala se, že její odhalení by jí mohlo poskytnout moc zablokovat Habitat, nebo skutečně vytrhnout Lunu z Federace.

Nic takového by to samozřejmě způsobit nemohlo. Byla to daleko závažnější hrozba.

Ale údaje, které přežily, byly dobře střežené. Samotný Venator nedostal přístupový kód – a to biologický – dokud kyberkosmos nedospěl k závěru, že jsou aktivity Lilisaire natolik rušivé, že je nutné, aby to věděl. Jak mohli dva amatéři vědět, kam zamířit, nemluvě o tom, jak se dostat dovnitř?

Ne, oni sami nebyli důležití. Byli jen loutkami v Lilisaiřiných rukou.

Zavraždit ji? To by bylo obtížné, možná neproveditelné, a katastrofální, kdyby to nevyšlo. Navíc by po sobě mohla nechat zprávu, aby ostatní mohli pokračovat. Zatknout ji? Proč? A s jakým ohlasem? Moment. Sehrát s ní hru. Mít v ní skutečně rovnocenného protivníka.

Nicméně její vykonavatelé Kenmuir a Nortonová zatčeni být musí. K jejich dopadnutí by však potřeboval lepší komunikační zařízení. To zdejší bylo směšně neadekvátní. Vrátí se do Centrálu.

K jedinosti. Vědomí toho jím pronikalo jako láska.

Jeho myslící mozek pokračoval ve své práci. Bylo životně důležité získat zpátky kontrolu nad událostmi, teď, dřív než se vymknou z ruky, dřív, než vyústí v krizi jako ve vzdálené minulosti.

12

Místnost v Port Bowen byla pro dvě osoby příliš rozlehlá, ale Dagny Beynacová oceňovala zdvořilost uspořádat setkání raději tady než v nějaké kanceláři. Poněkud to zlehčovalo fakt, že sem byla předvolána. Stejně rozlehlý byl i koberec. Stranou stál konferenční stůl s konzolou pro údaje, a spojení na přilehlé stěně. U dvou z několika pohodlných křesel, které byly nyní použity, stál stolek s šálky a čajovou konvicí.

Generální guvernér Lunárního úřadu vtiskl i této místnosti svou osobní pečeť. Velká obrazovka zobrazovala scény ze záznamu, domy na příkrých horských svazích a majestátně plynoucí Chiangjing. Naproti visel nějaký svitek. Byl na něm černobílý obraz starce v rouchu, sedícího, pravděpodobně mudrce. Obsahovala jeho kaligrafie nějakou báseň?

Sluha, který jim přinesl čaj, se uklonil a odešel. Byl mladý, v dobré kondici, v civilním oděvu připomínajícím uniformu. Dagny měla podezření, že je z tajné služby. Dveře se za ním zavřely. Na okamžik poslouchala ticho.

„Posaďte se, prosím," řekl Zhao Haifeng plynnou angličtinou. Byl vysoký, hubený, bělovlasý, prostě a střízlivě oblečený. „Vadí vám tabák?"

„Ne, jen si zapalte," odvětila Dagny. Ubránila se tomu vyjádřit naději, že ho rychle sklátí rakovina. Jestli musela mít Luna nějakého prokonzula, mohl by jím být horší člověk než tento bývalý profesor sociodynamiky. Nebo si to aspoň myslela. Dnešek její mínění možná změní.

Posadili se. Zhao vytáhl cigaretu, dotkl se jí svým zapalovacím prstenem, nasál a vydechl kouř nosem. Dagny by zajímalo, jestli je tak napjatý jako ona. Pronikl k ní slabý, štiplavý zápach kouře.

Senzory ventilace ho postřehly a zahnaly vánkem s borovou vůní.

„Jste nanejvýš laskavá, že jste přišla osobně," řekl Zhao. „Vím, jak jste zaneprázdněna."

„Žádost… vaší excelence… byla jaksi naléhavá,“ odpověděla Dagny.

„I když pomineme bezpečnost komunikačních linek,“ vysvětloval guvernér, „jsem dost staromódní, než abych považoval holografický obraz za adekvátní živé přítomnosti z masa krve, když je třeba projednat věci opravdového významu.“

A také, pomyslela si Dagny, byl její příchod k němu určitým symbolem, aktem podřízenosti. Očekával, že ji uklidní a ošidí, byť jakkoli lstivě a důvtipně? Když o jeho žádosti řekla Ansonu Guthriemu, jefe se jen zašklebil a řekl: „Ovce žádá vlčici, aby ji navštívila.“ Ale jen žertoval. Za tou konfuciánskou tváří se neskrývala žádná ovce.

„Můžeme spolu jednat?“ zeptala se. „Uvědomte si, že už nezastávám žádné oficiální postavení jakéhokoli druhu.“

Zhao zvedl dlaň. „Prosím, madame Beynacová. Jsme v soukromí. Víte velmi dobře, že v některých ohledech jste na Luně mocnější než já.“

Tahej z něho rozumy. „Jak to? Byla jsem jen delegátkou regionu Tycho v Koordinačním výboru, nic víc.“

„Byla jste zvolena jeho předsedkyní –“ Zhao sklonil hlavu, „– což bylo pro něj samotný poctou.“ Potáhl ze své cigarety. „Ale nepokračujme v této veřejné šarádě. Čas je stejně cenný pro vás jako pro mě. Výbor žije dál v srdcích kolonistů. Provedl je lety anarchie. Většina z jeho bývalých členů má blízké vazby na Fireball Enterprises, který se stal v kosmu nezdravě dominantní.“ Dagny se uvnitř naježila, ale nechala to být. „Lunární úřad je nový, mnohými nevítaný, často vnímaný jako irelevantní jejich skutečným zájmům, nebo jako břemeno. Mou povinností je tuto situaci zlepšit.“

Dagny samotnou překvapilo, když zamumlala: „Vaše excelence je velmi otevřená.“

Zhao se usmál. „Vstřícná, madame.“

Zatímco ho poslouchala, třídila si myšlenky a slova, jak nejlépe dovedla. „Ale mohu pak říct, že přeháníte? Ten Výbor nebyl nikdy

ničím víc než výborem ad hoc[31], vytvořeným proto, že jsme se dostávali do jedné nouzové situace za druhou, a někdo se musel ujmout řízení.“ V duchu myšlenku dokončila. Převzít vedení, když na Zemi vypukl Velký džihád, v jedné zemi za druhou se hroutila vzájemně propletená ekonomika, revoluce a nezákonnost rozervaly celé společnosti na kusy, stará křehká OSN se rozpadla, a nikdo na planetě nevěnoval těm pár desítkám tisíc lidí na Měsíci vážnou pozornost. „Fireball pomohl, to ano; dalo by se dokonce říct, že nás zachránil. Ale vládu nepřevzal. Nemohl.“

„V každém případě,“ řekl Zhao suše, „se rozhodl to neudělat. Možná proto, že paní Guthriová předvídala, že se vy Selenité budete snažit odstranit pro vás nežádoucí fragmenty národní autority, a ustavit svou vlastní.“

„Seňore, víte, že jsme nikdy nezamýšleli stálou činnost výboru. Nespolupracovali jsme snad plně s vámi a s vašimi lidmi, když jste sem přišli?“

„Nekladli jste odpor.“

„Jsme rádi, že tady platí zákony, stejně jako za Světovou federaci a Mírový úřad na Zemi.“ V principu, pomyslela si Dagny. V praxi to záviselo na výkladu zákonů. „Ale abychom se vrátili k tématu, vy jste ten výbor rozpustili.“

„Nejsem si jist, že bylo moudré udělat to tak brzy.“ Zhao zvedl šálek s čajem. „Nicméně, takové rozhodnutí přijali v Hirošimě.“

Dagny se také napila. Tekutina byla na jazyku horká a voňavá. „Chápu proč. Bylo dost těžké uznat vzrůst autonomie už existujících národů, natož zárodek celého nového národa.“

„A tak se dostáváme k současnému krizovému stavu,“ řekl Zhao. „Vy Selenité jste sotva v pozici, abyste mohli komukoli jinému vyhrožovat – ne že bych vás z toho obviňoval. Ale pokud budete vzdorovat, úspěšně vzdorovat, mohou si z toho zlomyslní a stále mocní nacionalisté na Zemi vytvořit precedent, který by mohl otevřít brány novému konfliktu. Uvažte například, kolik lidí bídně zahyne,

[31] ad hoc (lat.) – jen k tomuto (konkrétnímu) účelu. (Pozn. překl.)

když zanikne Africký protektorát.“ Vzdychl. „Federace potřebuje čas, aby nabrala sílu a zapustila pevné kořeny, dřív, než bude konfrontována s tvrdou zkouškou.“

Pokušení zvítězilo. „Ale mezitím,“ vyjela Dagny, „je pro vás Luna pohodlným místem, kde si můžete laboratorně vyzkoušet tohle, nebo tu svou teorii mezinárodní vlády.“

Okamžitě své otevřenosti zalitovala. Pocítila úlevu, když pouze mírně odvětil: „Prosím, nebuďte zahořklá.“

„Ach, to já nejsem,“ pospíšila si odpovědět. „Někteří mezi námi, pravda, jsou, ale já věřím – ano, jsem vděčna za to osobní setkání – že to myslíte dobře.“ Mluvila upřímně, do jisté míry. Jeho dobré úmysly se nezbytně neshodovaly s jejími.

„Děkuji vám. Gracias.“ Zhao uhasil svou cigaretu v popelníku na stole a sáhl po další. „Pak mi prosím pomozte.“

„Jak? Nejsem teď nic víc než soukromý občan.“

Pečlivě vážil slova. „Přesto máte globální vliv. Kolonisté si vás váží, naslouchají vám a ne mým úředníkům nebo mně. Navíc víte, co chtějí, a hlavně co potřebují. I po třech letech jsem tady pořád outsider. Poraďte mi. Podpořte mě –“ dvakrát rychle vdechl kouř ze své cigarety, „– v maximální míře, jakou vám vaše svědomí dovoluje. Za sebe vám slibuji, že i když se mnou nebudete souhlasit, budu vám naslouchat.“

„Radit vám?“ zeptala se Dagny užasle. „Seňore, cokoli bych vám mohla říct, jste slyšel už tisíckrát předtím.“

Ale v duchu rychle uvažovala. Jestli jí nabízel zahájení, tak do toho! „Co my na Luně chceme a potřebujeme?“ řekla. „No, to je jednoduché a zřejmé. Pro začátek odstranění spousty pravidel a restrikcí, které tu zbyly po bývalých režimech. Mysleli jsme, že jsme se jich zbavili, ale pak přišel Lunární úřad a prohlásil skoro všechny z nich znovu za platné.“

„Takové, které mají ospravedlnění.“ Nebojácnost, hraničící s drzostí, bude možná nejlepším kurzem. „Jako například?“

„Daně placené příslušným vládám na Zemi. Ano, vy Selenité si stěžujete, že za ně nedostáváte odpovídající služby. To by se možná

mělo upravit. Nicméně, stále zůstává faktem, že bez životaschopných národů na Zemi byste neměli žádné trhy, a dlouho byste nepřežili. To považujte taky za službu.“

„Jsme nyní soběstační, pokud jde o vzduch, vodu, potraviny a energii. Dokázali jsme to během džihádu. Pokukujeme po kosmu.“

Zhao zůstal u své argumentace. „Navíc, máte závazek k lidstvu v širším měřítku, k civilizaci, z níž jste vzešli, a která je stále vaším duchovním domovem.“

„O to se nepřu,“ řekla obezřetně.

„Někteří lidé však ano. Především – promiňte, nemíním to jako urážku – především mezi mladší generací, mezi metamorfy.“

Dagny přikývla. „Cítili by se méně cizí – méně odcizení – kdyby byly požadavky kladené na ně výchovou lépe přizpůsobené… jejich přirozenosti a povaze.“

„Opět, jsou možné určité úpravy,“ řekl Zhao. Ostře pokračoval. „Ve skutečnosti už byly provedeny. Můj úřad si je vědom toho, co se děje v rodinách kolonistů. Děti se vzdělávají hlavně tam, prostřednictvím rodičů a starších. Je to tak?“

„Ano. Je to tak správné a přirozené.“

Zhao se zamračil. Potáhl z cigarety a mávl rukou v gestu, jako by někoho bodal. „K věci, madame. To odcizení, které sama připouštíte, se už nesmí dál rozšiřovat. Nabírá ošklivý, ano, nebezpečný kurz.“

Dagny věděla, že se v rozhovoru nakonec dostanou až sem. Ale hrála o čas, udržovala ho v obecné rovině, zatímco si uspořádávala myšlenky a vůli. „Nejen mladí protestují,“ řekla. „Mnozí z nás protestovali už před džihádem. Ty křivdy skutečně existují, excelence.“

Choval se v souladu s její taktikou, možná proto, že vyhovovala jeho. „Mluvíte o regulaci lunárního průmyslu?“

„No ano, například. Podnikatelé mají pocit, že jsou utlačováni.“

Zvedl obočí. „Vy kolonisté tedy jednomyslně netvrdíte, že toto unikátní, vědecky a kulturně bezcenné prostředí nezasluhuje žádnou ochranu.“

„Ovšemže ne.“ Pomyslela na Edmondův vztek nad tím, co by se

mohlo stát s různými geologickými nalezišti. Pomyslela na Temerirova slova o astronomii, jíž se začal věnovat. „Nu,“ řekla suše, „možná je čas se nějak dohodnout.“

„Teď nediskutujeme o zneuctění nebo poskvrnění starých časů – skoro vakua, ani o škodách způsobených vaším dolováním v oblastech našeho zájmu. Zajímá nás však to, aby se vše udrželo v určitých mezích.“ Zhao se do ní zavrtal pohledem. Přinutila se jeho pohled pevně opětovat. „Kromě toho se řídíme jedním základním principem, že totiž celá sluneční soustava je společným dědictvím lidstva.“

Zmohla se na strohou odpověď: „A proto nemůže nikdo vlastnit jakoukoli část vesmíru.“

„Naopak, jsme ve svých ústupcích velkorysí. Možná až moc. Fireball se přímo monstrózně rozrostl, mnohem víc než na pouhou kosmickou přepravní společnost. Mnoho dalších společností a jedinců jde v jeho stopách.“

„Ano.“ Za své kariéry musela Dagny často mluvit spíš příjemně než panovačně, což jí teď přišlo vhod. „Ale nikdo z nás se teď nemůže postavit na kus země, dokonce ani na kus skály na oběžné dráze, a říct: ‚Toto je moje. Udělal jsem z toho to, čím je to dnes. Odkazuji to svým dětem a jejich dětem‘.“

„Zvláštní,“ zamumlal, „že se tak primitivní touha znovu zrodila ve vesmíru.“

„Primitivní, nebo lidská? Zůstali jsme dodnes těmi starými kromaňonci.“ Náhle jako by vedle ní stál Edmond, jehož předkové zanechali své kosti v jeskyních a údolích Dordogne. Bylo to, jako by za ni mluvil on. „Nezbavili jsme se instinktu vlastnit teritorium.“

Zhao řekl uhlazeně: „My, madame? Je touha té nové generace, vytvořené pro Lunu, také tak prostá a přímočará? Dokážete mi říct, co vlastně v hloubi duše chtějí? Dokázali by mi to sdělit oni sami?“

Rozhostilo se dlouhé ticho. Dagny se dívala na obrazovku, po níž právě letěl nějaký pták. Bylo to krásné. Zatoužila být někde u moře a na surfu.

Pak se otočila zpět k Zhaovi a řekla: „Muy bien, teď ale vážně.

Nezavolal jste mě sem jen tak, ale proto, že jsem matka Brandira a Kaina.“

„Technicky vzato Ansona a Sigurda Beynacových,“ odpověděl zdrženlivě. „A Gabrielle Beynacové, možná nebezpečnější než oni. Prostudoval jsem její písemné výtvory. Netvrdím, že jsou otevřeně podvratné, to ne. Ale podporují nové cizí myšlení.“

„A to je špatné?“

Bylo? Nezměnilo se každé malé a milované dítě nakonec v cizince?

„Teď není vhodná chvíle pro filozofické debaty,“ řekl Zhao. „Skutečností je, že vaši dva starší synové a jejich společníci těžce porušují zákon. Doufám, že je přivedete k rozumu dřív, než se stane něco nenapravitelného. Vy a váš manžel, samozřejmě. Nepozval jsem ho sem dnes, protože se vyhýbá politice, a protože, hm, by muž jeho temperamentu mohl být nepříjemný.“

Mohl by vybuchnout, pochopila Dagny.

„Pozvat“ bylo další příhodné slovo. „Co přesně provedli?“ zeptala se.

„To víte sama, madame. Všichni to vědí.“

„Příliš se nestýkáme. Neprobírali jsme spolu, co je správné nebo špatné. A zprávy jsme sledovali.“ Nesměla být pasivní, musela si udržet iniciativu, přimět Zhaa, aby jí odpovídal a reagoval na ni. „Ale, por favor, řekněte mi, v čem je problém. Nemůžeme si rozumně promluvit, dokud si nevyjasníme, o čem vlastně mluvíme.“

Přikývl. „Jak si přejete. Já chci uchovat mír.“

„Byl snad nějak porušen?“

„Ještě ne otevřeně – to ne. Ale nemohu se ubránit spekulacím, zdali nemají v úmyslu přinutit Úřad, aby učinil první krok, který nebude možné vrátit zpátky.“ Zhao se trochu napil čaje. „Dovolte mi, abych vám ukázal jistý záznam. Kvůli možnému pobouření jsem ho dosud neuvolnil ke zveřejnění.“

„To je dobře, excelence. Podívejte, ani já nechci dělat potíže. To asi nikdo se zdravým rozumem v hlavě.“

Jeho pohled naznačil, že mezi takové možná nepočítá ty mladé,

skutečné Luňany. „Ano. Mírový úřad připravil rozkazy pro velitele policie Levina. Protože se daly očekávat potíže, musel neustále podávat zprávy. Aby byla zachována jejich hodnověrnost, byly zveřejněny a opatřeny komentářem, ale zůstaly objektivní a nestranné.“

„Je něco takového možné, pokud jsou ve hře lidské zájmy?“

Poněkud kysele se usmál. „V Hirošimě by to nemohli interpretovat tak jako vaši Selenité. Proto jsem zprávu zadržel. Nerozhodl jsem se, zdali ji mám uvolnit. Zkuste, prosím, pochopit mé dilema.“

Vstal a přešel ke konzole. Dagny vstala také a pomalu obešla místnost. Stmívalo se. Z obrazovky zmizela scéna z Číny. Otočili si židle tak, aby na obrazovku viděli, a znovu se posadili. Zhluboka se nadechla a uvolnila se.

Na obrazovce se objevil muž v uniformě, ve sparťansky funkčním studiu. Z pohybů rtů Dagny poznala, že nemluví anglicky, ale je zapojen překladatelský program. „Mohandas V. Sundaram, plukovník, Mírový úřad Světové federace, podává zprávu o incidentu –“ Pokračoval údaji o datu, hodině a přesném místě, a pak, stejně odměřeným hlasem, začal sdělovat podrobnosti.

„Za Velkého džihádu, a chaotického období, které následovalo po něm, představoval výkonnou vládu na Luně samozvaný Koordinační výbor.“ To je nefér, pomyslela si Dagny. Koloniální úředníci ho v čase nouze schvalovali, a jeho delegáti byli voleni. Pravda, několik vlád na Zemi akci odsoudilo, ačkoli s tím nemohly nic dělat. „Ten se omezil na záležitosti veřejné bezpečnosti a základních služeb.“ A co sakra jiného mohl nebo měl udělat? „Četní kolonisté a jejich společníci toho využili, aby zahájili různé ilegální operace, hlavně v těžebním a zpracovatelském průmyslu. Tento výbor jim množství takových podniků předal.“ Někdo v nich přece musel pracovat. „Tito je využili nikoli pouze k výrobě potřebných produktů, ale i k vytváření nových možností pro sebe.“ Násobitelský efekt, třikrát mocnější, když začnete s robotickou a molekulární technologií.

Dagny náhle bleskla hlavou myšlenka: Obnova byla prostě

extremistickou frakcí na obecně zideologizované Zemi. Lidé většinou vnímali produktivitu stejným způsobem, jakým pohlížela středověká církev na sex: jako na něco vrozeně hříšného, destruktivního, čím je možné se zabývat pouze v minimální míře nezbytné pro přežití rasy. Nicméně, takový byl ideál, a ideály mohly také poutat a držet v příslušných mezích myšlení většiny, která jimi ve skutečnosti nežila. Čemuž se lidé na Měsíci museli přizpůsobit. A lidé z Fireballu, kteří toto neakceptovali, se spolu více sblížili a stali se navzájem loajálnějšími než vůči nepřátelské společnosti okolo sebe… jako středověcí Židé?

Uvědomila si, že polevila v pozornosti, a přinutila se ji upnout zpátky na obrazovku. „Tímto Výborem byly rutinně vznášeny nároky na velké rozlohy půdy. Požadoval výhradní práva na jejich využití, zákaz vstupu a rušení držby, a aby mohla být předmětem koupě a prodeje. Podle všech kritérií šlo o majetková práva na mimozemské pozemkové vlastnictví, což OSN zakázala. Tento zákaz potvrdila Světová federace. Lunární úřad musí jeho dodržování vynutit.“

Dagny se opět zamyslela. Její luňanské děti se od ní zase tolik nelišily. Anson/Brandir mluvil o mohutných dílech, která je třeba vybudovat, a Sigurdovy/Kainovy loděnice byly mezi nimi; kosmické lodě pro něho a jeho druh…

„– nanejvýš známý případ na hřebenu Kordillera. Na základě politiky vyhlášené generálním guvernérem musí být vyvinuto maximální úsilí k dosažení dohody.“ Naštěstí Sundaram aspoň necitoval ty nekonečné noty, telegramy, opatrné okliky, výhrůžky, dotazy, vytáčky, získávání času, bouřková mračna kupící se nad jejich jeskyněmi – ale to ne, to byla neadekvátní představa v zemi, jež nikdy nepoznala vítr… „– nakonec byla do sporného prostoru nařízena mise.“

Objevil se obraz krajiny, zjizvených holých kopců zvedajících se k horám pokrytým stíny. Kamera v jednom ze dvou velkých terénních vozů nabídla panoramatický záběr. Ubývající Země v poslední čtvrti stála nízko nad obzorem. Na obloze zářilo ranní slunce. Silnice z nahrubo uválcovaného regolitu se vinula směrem k

místu, kde obě vozidla stála. Kamera teď mířila před vozy. Silnice vedla dál, k velkému oblouku brány postavenému z místního kamene, uzavřenému ocelovou mříží. Dagny si na ten portál dobře vzpomínala. Brandir tam ji a Edmonda vzal, když jim ukazoval svou říši a to, co tam stavěl.

To bylo před čtyřmi lety. Od té doby se ve zprávách tu a tam objevily satelitní záběry. Stejně jako jinde na Luně, i tento komplex rychle rostl. Jeho obyvatelé a dělníci se příliš nešířili o tom, co v něm dělali. Brandirovi rodiče se ho naučili neptat.

Před branou stály čtyři postavy ve skafandrech. Tři z nich Dagny neznala. Jednou byl muž jejího druhu, holohlavý, robustní, drsný. Dva byli mladí, muž a žena, neomylně metamorfové – Luňané. Tím čtvrtým, vůdcem, byl její Kaino. Jeho zrzavé vlasy přímo křičely na pozadí hnědých skal.

„Zdravím vás," ozval se Sundaramův hlas, převedený strojem do angličtiny. „Velím inspekčnímu týmu, o jehož návštěvě jste byli informováni."

„Viděli jsme vás už zdálky." Kainova angličtina neměla tvrdou a ostrou intonaci jazyka, který jeho plemeno používalo mezi sebou. „Také vás zdravím, a nechť máte příjemnou zpáteční cestu."

Další kamera zabírala Sundarama v řídicí kabině jeho vozidla. Obraz se teď rozdělil, on byl na levé straně obrazovky, Selenité na pravé. Většinou se kamera zaměřovala na Kaina, ale občas zachytila i jeho společníky, jakoby ve snaze je přistihnout při nějakém hříšném činu. Ti dva Luňané stáli v panteřím klidu, pozemšťan přešlapoval z nohy na nohu. Kaino při řeči gestikuloval, jak bylo jeho zvykem.

„Děkuji vám," řekl plukovník upjatě. „Předpokládám, že nás teď zavedete do osady. Můžeme jít?"

„Ne, přijeli jsme jen proto, abychom vás před pokračováním v cestě varovali."

„Cože?"

Dagny měla dojem, že Sundaram předstíral větší překvapení, než cítil.

„Jak musíte sami vědět, tyto silniční tunely se dřív, než se

kterýkoli z nich vynoří na povrch, rozdělují. Pravděpodobně byste v nich zabloudili.“

„K tomu nedojde, když vás budeme následovat.“

Kaino se ušklíbl. „Ach, ale vy nás následovat nebudete. Řekl jsem vám už, že jsme vás sem přijeli varovat. Teď se vrátíme.“ Pokrčil rameny, zcela pozemským způsobem. „Můžete projet touto branou, ano. Je jen hraniční značkou. Ale nedokážete jet stejnou rychlostí jako my.“

„Takže nás odmítáte vést?“

„Ano, na zámek Vysokij, i kamkoli jinam.“

„Ale my jsme policie Lunárního úřadu.“

„A toto je panství lorda Brandira a lady Ivaly, a já jsem jeho bratr a mluvčí.“

„Panství,“ řekl Sundaram tiše. „To vypovídá hodně o vašem postoji.“

„Nejsme nepřátelští, plukovníku. Ne, dovolte mi znovu zdůraznit, abyste se dovnitř nepokoušel proniknout bez průvodce. Neznáte bezpečný průchod. Satelitní mapy a inerciální navigace vám neodhalí zrádné jámy, rozsedliny a závaly. Ve vašem vlastním zájmu vás prosím, otočte se a jeďte domů.“

„Myslím, že přeháníte. Takové nebezpečí byste neriskovali ani vy.“

„Zdá se, že o tomto světě víte víc než my, jeho obyvatelé.“

„Pomohli byste nám, kdybychom se dostali do problémů?“

„Respektujeme zákon, který říká, že neposkytnutí pomoci je zločinem prvního stupně, ale nemůžeme slíbit, že se o vašich potížích dozvíme, nebo že vám dokážeme pomoci.“

Sundaram se na chvíli odmlčel, než vybuchl: „Porušujete zákon už tím, že tady stojíte. To, co máte s sebou, jsou zbraně, že?“

Kaino lehce mávl rukou. „Sportovní výbava,“ řekl s úsměvem.

„Žádnou takovou jsem nikdy neviděl.“

„Ne.“ Kaino zvážněl. „Ve vesmíru nemají být zbraně, ano, kromě malých zbraní pro policejní účely. V průběhu problematických let jsme dospěli k názoru, že bude rozumné vyvinout lepší modely. Ani

teď nemáme jistotu, že jsou ta léta už zcela za námi. Zdá se rozumné umět ovládat zbraně. Ale nikdy nebudeme s radostí pálit na živé cíle.“

„To říkáte vy,“ řekl důstojník. Krátce se odmlčel. „Chtěl bych mluvit s vaší bratrem. S tím… lordem Brandirem bude možná rozumnější domluva.“

Kaino se usmál. „Můžete mu zavolat, samozřejmě. Pokud vám nikdo neodpoví, dám vám kód do jeho soukromého bytu. Ale nevím, jestli je doma, a jestli má chuť se s někým bavit.“

„Ví moc dobře, že jsme tady,“ řekl Sundaram drsně. „Kolik skrytých monitorů jste tady rozmístili?“

Celý dialog trval několik minut. Pak bylo pomocí podzemního kabelu navázáno spojení. Před Dagny se místo Sundarama nebo jejího syna objevil jiný záběr. Ivala, původně pokřtěná jako Stephana Tarnowska, byla Luňanka – krásná, stejně bílá jako Brandir, ale s jantarovými vlasy, které jí spadaly na ramena, velkýma oblýma očima, s úzkou, jemně cizelovanou tváří. Za ní, na pozadí karmínově zbarveného závěsu, kvetla obrovská orchidej. Dagny zalapala po dechu. Toto byla matka jejího a Edmondova vnuka.

„Zdravím vás,“ téměř zazpívala. „Lord Brandir není přítomen,“ – skutečně nebyl? – „ale jsme oba ve všem zajedno.“

Dagny obdivovala Sundarama, jak rychle se ovládl. „Potěšení je na mé straně, madame.“ Představil se. „Předpokládám, že si uvědomujete, čeho se týká naše mise.“

Žena přikývla. „Chcete zkontrolovat zařízení a provoz na zámku Vysokij.“

„Ano. Přesně tak. Ty osoby tady u brány nám brání pokračovat v cestě. Prosím, nařiďte jim, aby s námi spolupracovaly.“

Koutky rtů jí poklesly. „Při svých dřívějších rozhovorech jsme nikdy výslovně nepřislíbili spolupráci.“

Sundaram se napřímil. „Ta je po vás nyní vyžadována z moci Lunárního úřadu.“

„Máte příkaz k prohlídce?“ Zvonivě se zasmála. „Uznal Lunární úřad toto území za náš svobodný statek? Pobavil jste mě, pane.“

„Buďte tak laskavá, madame, a nehrajte si se mnou.“

Její hlas zchladl. „Pak bych měla místo slova ‚kontrolovat’ použít spíš slova ‚vniknout, ohrozit’? Požadujeme své právo bránit se proti vměšování.“

„Takovou žádost by žádný soud neschválil.“

„Ale, jste právník?“

„Jsem právní úředník, vzhledem k mým povinnostem a náplni mé práce.“ Sundaram se na okamžik odmlčel. Když promluvil znovu, zněl jeho hlas zcela vyrovnaně. „Jestli tu není nic ilegálního, co byste museli skrývat, proč takto zbytečně a bezprecedentně porušujete zákon? Nechte mou skupinu provést kontrolu, a my budeme pak moci s klidným svědomím doporučit, abyste dostali nějakou koncesi pro uznání vašeho statutu.“

Tvář jí ztuhla. „Znásilnění soukromí je porušení zákona.“

Sundaram se zamračil. „Nerozumím.“

„Ale ne, opravdu ne?“

„Odmítáte tedy vy – vaši lidé, jednoznačně spolupráci? Budete skutečně klást odpor?“

„Bude lépe, když některé otázky zůstanou nezodpovězeny, plukovníku,“ řekla Ivala.

Do toho se vmísil Kainův hlas: „Než budeme pokračovat, prosím vás, abyste mi věnovali pozornost. Zajímáte se o naše vybavení a výzbroj. Přejete si vidět malou ukázku?“

„Co tím myslíte?“ řekl Sundaram suše.

„Jen ukázku. Možná vás, vojáka, bude zajímat.“

Sundaramovy rysy nyní připomínaly nehybnou masku. „Ano,“ řekl bezvýrazně. „To bude. Velice moc.“

Záběr kamery se přesunul ven. Kaino a jeho společníci se rozestavili do řady. Sňali předměty, které nesli, a zahájili palbu do svahu kopce. Automatické pušky nezvučně zasahovaly skálu. Několik kusů skály se po četných zásazích odlouplo a zřítilo dolů. Z další zbraně vyletěla jakási miniaturní raketa, objevil se záblesk, a z nově vzniklého, metr širokého kráteru se zvedl gejzír prachu. Ožil čtvrtý nástroj, a záběr se rozplynul v záblescích a šumu rušené

elektroniky.

Když se obraz opět vyčistil a ustálil, stál tam Kaino s puškou v ruce, zakloněnou rezavou hlavou, a potěšeně se smál.

Záběr se vrátil na Sundarama a Ivalu. Důstojník zachoval bezvýraznou tvář. „Děkuji vám," řekl. „Bylo to nanejvýš zajímavé."

„Nevěřím, že vaše služba disponuje něčím podobným," zapředla.

„Ne. Nepředvídali jsme nutnost vyvíjet pěchotní zbraně pro kosmos. Až do nynějška."

„Do nynějška? Proč proboha? To, co jste viděli, nebylo nic než pouhá sportovní střelba."

Sundaram na ni vrhl přímý pohled. „Vyhrožujete nám?"

„V žádném případě." Její přátelský tón zněl vážně. „Varujeme vás."

„Před čím?"

„Před nepředvídatelným. Situace se může příliš snadno vymknout kontrole. Dovolte mi navrhnout, plukovníku, abyste se poradil se svými nadřízenými. Šťastnou cestu." Její tvář zmizela.

Zhao vstal a šel vypnout obrazovku. Scénu z domova na ni nevrátil. „Zbytek přehrávat nemusíme," řekl Dagny. „Každopádně po poradě dostal Sundaram rozkaz se vrátit."

Přikývla.

Zastavil se nad ní. „Bylo to na můj přímý příkaz," řekl. „Nepřeji si provokovat horké hlavy."

Vzhlédla k němu. „Uvažuji, jestli nejsou spíše nelidsky chladné," odvětila. „Ale děkuji vám, excelence. Jste moudrý muž."

Krátce se usmál. „Děkuji. Ve skutečnosti jsem tápal, jako každý jiný." Zasmušile dodal: „Jistě souhlasíte, že tento vzdor nemohu jen tak ignorovat."

„Co s tím můžete dělat?"

„Začínám tím, že se obrátím na vás, madame. Jsou to vaši synové. Jsou všude na Měsíci vysoce uznávaní. Když je přimějete k rozumu, postarám se, aby nebyla vznesena žádná obvinění."

Dagny pečlivě zvážila svá slova. „Já jsem se ptala, co můžete dělat."

„Pardon?“

„Nebudou mě ani mého manžela poslouchat o nic víc, než by své rodiče poslouchali jiní dospělí, tvrdohlaví muži. Pravděpodobně ještě méně.“

Zhao si znovu sedl naproti ní. „Tomu nevěřím. Vás jistě poslechnou.“

„Gracias. Ale nepřeceňujte to, co bych jim možná řekla.“ Dagny si povzdechla. „Ano, mohla bych jim doporučit, aby byli… taktičtější, lepší politikové. Ale jsou tím, čím jsou. Nechápete, že právě to je jádrem a podstatou konfliktu. Vy se je pokoušíte změnit v něco, co nejsou, co nemohou být.“

„Stejný zákon pro lva a vola je útisk,“ ocitoval Zhao.

Dagny na něj tázavě pohlédla.

„To napsal před několika sty lety básník William Blake,“ vysvětlil. Její úcta k němu vzrostla. „Ale já jsem právní zástupce volů,“ pokračoval. „Zbídačelé a zraněné Země. Nemáte s námi žádný soucit a slitování?“

Dagny se otřásla. „Nejste tak závislí na – No, to nevadí. Ne, nepřeji si žádnou konfrontaci, a samozřejmě ani ozbrojené střetnutí. Bylo by to šílenství. Ale abyste se tomu vyhnuli, nezbyde vám než dát víc, než dostáváte. Ale ne víc, než si můžete dovolit.“

„Obávám se, že takový ústupek by vyprovokoval další zasahování do cizích práv. Co by nás čekalo v budoucnosti?“

„Tu ovládat nemůžeme. Je iluzorní, že by to lidské bytosti někdy dokázaly.“

Znovu se pousmál. „Teď citujete vy. Ansona Guthrieho.“

„Proč ne? Fireball představuje taky životně důležitý faktor.“ Předklonila se. „Poslouchejte, prosím. Chcete, abych vám pomohla přimět Brandira se vzdát. No, v tom vám moc pomoci nemohu, a i kdybych mohla, nevím, jestli bych to udělala. Nicméně, mohu využít – a taky to udělám – svého vlivu na Guthrieho, pokud nějaký mám. Nepochybně jste slyšel, že jsme přátelé. Bude se muset… nad něčím zamyslet. Stabilní Luna je i v zájmu Fireballu. Kromě toho, nedovolil by, aby společnost zachvátily nepokoje, pokud by tomu dokázal

zabránit.“

Zhao se napřímil. „Dokáže je přesvědčit, aby se podřídili zákonu?“

„Myslím, že on a já je možná dokážeme přimět ke kompromisu, pokud k tomu vy dokážete přimět policii Federace,“ odvětila Dagny. „Mám na mysli něco jako přijetí Sundaramova týmu Luňany. Pak by možná souhlasili s tím, že zastaví dva nebo tři neschválené projekty.“ Nezmínila se o tom, že by inspektoři sotva našli všechno, a že by zastavené projekty mohly být kdykoli znovu spuštěny. „Předtím však vy, Federace, budete muset věrohodně přislíbit koncese, zaručující jim a jim podobným kontrolu jejich území.“

Zhao se kousl do rtu. „Jejich území. Soukromý majetek, de facto, když ne de iure. Ne, ještě hůř. Feudální panství. Ti čtyři u brány byli součástí soukromé armády. A co ostatní Luňané? Když bude vytvořen precedens, o co budou usilovat oni?“

Dagny odolala pokušení se natáhnout a poplácat ho po ruce. „Nemějte obavy. Nikdy neuvidíte pochodující uniformované Luňany, aby zastrašili voliče. Oni o politiku v tom smyslu, jak ji chápeme my, nemají větší zájem než moje kočky. Sice na to, co se jich týká, reagují, ale nemají o tu hru ve skutečnosti zájem.“

„Kočky.“ Tentokrát se Zhao usmál zcela nenuceně. „Já sám chovám siamky.“

Dagny jeho úsměv opětovala. „Ráda bych je viděla.“

„Proč ne.“ Koutky rtů mu poněkud poklesly. „Ale vy máte evropské kočky.“

Rozhodla se zkusit štěstí. „Bueno, co s mým návrhem?“

„Že se poradíte s Guthriem? Ano, udělejte to; stejně bych tomu nemohl v žádném případě zabránit. Kromě toho, uvidíme.“

„Mhm. A život přináší samá překvapení. Pořád ale můžeme doufat, že vytvoříme platformu pro mírové úsilí, že?“

„Musím doufat.“

Je to rozumný, laskavý muž, pomyslela si. Téměř jistě by připustil nutnost vzdát se určité půdy, pokud by byla dodržena jistá forma. Pravděpodobně by o tom dokázal přesvědčit i Zemi.

Samozřejmě, i přesto stále hluboce pochyboval. Ona také. Jaké budou dlouhodobé důsledky?

Nepředvídatelné. Nezbývalo jim, než se s budoucností vyrovnat, až opravdu přijde.

13

V podzemním skladišti uviděl Kenmuir další dveře a zamířil k nim. „Ne, tam ne," řekla Nortonová. „Tam tudy byste vyšel zpátky na ulici. Tudy." Zatlačila na polici naloženou přepravními boxy. Police musela sloužit jako spínač, protože se část stěny vzápětí odsunula stranou. Za ní byla holá, slabě osvětlená chodba, vyložená matně zeleným pěnovým plastem. Kenmuir do ní následoval svou průvodkyni. Dotkla se druhého spínače, a vchod za nimi se uzavřel. Vzduch zde byl chladný a zatuchlý. „Jdeme," pobídla ho.

Jeho pochyby přerostly ve vzpouru. Zastavil se. „Co má tohle všechno znamenat, mimochodem?" zeptal se důrazně.

„Tudy se dostaneme ven. Doufejme, že budou předpokládat, že jste šel jinudy. Ale když zůstaneme tak blízko, detektory by nás mohly zaregistrovat – pohyb, teplota, otřesy – a bylo by to. Pojďme."

Zavrtěl hlavou. „Já myslím, co má tohle všechno znamenat?"

Chytla ho pevně za ruku. „Kahuhtt, hněte sebou, vy tonto[32]! Možná nemáme moc času."

Stále kladl odpor. „Ne tak rychle, říkám. Před kým utíkáme? Do čeho se mě snažíte namočit, a proč?"

Pustila ho, zapřela se sevřenými pěstmi o boky a nadechla se. Její bledá, bezvýrazná tvář zlověstně kontrastovala s intenzitou jejího hlasu. „Bojíte se, že jde o něco nezákonného? Jsme ve službách lady Lilisaire, že? Obžaloval ji někdo z něčeho špatného?"

„No, já – ona –"

„Myslíte si, že by ji Mírový úřad nevyšetřoval bezdůvodně, že? Bueno, samozřejmě tu důvod je. Řekla vám to, ne? Chce zastavit projekt Habitatu. Odkdy popírá Smlouva o Federaci právo kteréhokoli občana kterékoli republiky mít svůj politický názor a pracovat pro něj? Odkdy je zločinem pátrat po informacích? Jestli se

[32] Tonto! (šp.) – hlupáku! (Pozn. překl.)

někdo chová nezákonně, tak jsou to oni. Zvlášť jestli se nemýlím v tom, co udělali vám, Kenmuire. Zamyslete se, a pak se rozhodněte!“

„Vy myslíte –“ Hledal slova. Bylo to jako noční můra, které se nedokázal zbavit. „Nějaká klika uvnitř vlády –“

„To já nevím,“ řekla drsně. „A když tady budeme trčet, dokud nás nedostanou, tak se to nedovíme nikdy. A teď, buď pojďte se mnou, nebo si tu sakra zůstaňte a dělejte si, co chcete, ale nezdržujte mě.“

Lilisaire. A cokoli, skoro cokoli, bylo lepší než zůstat zmateně a bezmocně stát. Mohlo být dokonce občanskou povinností se dovědět víc, a pak, pokud se naskytne příležitost, podat zprávu správným lidem… ať by to byl kdokoli. Žena vstala a rychlým krokem vyrazila. Zvedl se a následoval ji.

„Dobře,“ řekla. „Věřila jsem, že musíte být správný chlapík, když jste byl vybrán.“

Správný chlapík? V jakém směru?

Chodba se rozdělila ve tvaru T. Odbočila doleva. Zanedlouho chodba končila. Zastavili se. Vzduch se zdál ostřejší. „Počkejte tady,“ nařídila.

Znovu se zatvrdil. „Proč?“

Vzdychla. „Tunel je sledovaný. Požádala jsem Juana, číšníka, aby hlídal vůz vyslaný do této oblasti. Vyjdu nahoru a setkám se s ním. Až přijede, vrátím se pro vás. Když utečete, možná vás neobjeví. Nicméně s námi budete při troše štěstí pryč dřív, než se sem dostanou.“ Otevřela východ, proklouzla jím, a zase ho za sebou zavřela.

Zůstal tam stát a chvěl se. Sledovaný? Proč? Kvůli nim? A proč stíhali jeho, a ne ji?

Ptala se na cokoli neobvyklého, co se mu během cesty přihodilo. Když jí řekl – Moment! Zvedl ruce, jako by chtěl zapudit hrůzu. Ne, to nemohlo být, nemělo. Ta žena žila v bludech. Do jakého hnízda pomatenců se to dostal, a proč se už dávno nelécili? Ale, ale Lilisaire se za Nortonovou zaručila. Ne? Pak Nortonová – Používala by Lilisaire pomatence k účelům, s nimiž by nikdo se zdravým

rozumem nechtěl mít nic společného? Ne, to si nemyslel. A Nortonová se zdála schopná, možná až příliš.

Vrátila se. Přes jednu ruku měla přehozenou nějakou metalickou tkaninu. Zaslechl v jejím hlasu přes naléhavost jejího tónu potlačovaný smích? „Už je tady. A přivezl vám toto. Dobrý starý Iscah. Ostrý jak žraločí zub. Vezměte si to.“

Vzal si od ní tu látku a roztřepal ji. Jakýsi druh taláru z jemné síťoviny s třpytivými uzlíky. „Přenosná clona,“ vysvětlila Nortonová. „Nic by vás teď nemělo zachytit. A pojedeme obyčejným vozem, který nevzbudí žádné podezření. Musela jsem zavolat někomu tady blízko, kdo ho sem mohl poslat pronto.“ Zasmála se, i když poněkud řezavě. Uvědomil si, že i ona je ve velkém stresu.

Přetáhl si oděv přes hlavu. Splýval mu lehce a volně do půli lýtek. Drátěná košile, pomyslel si, anachronismus, ale o nic podivnější než všechno ostatní dnes v noci. Nortonová ho zavedla do suterénu, a pak po schodech do prázdné místnosti, osvětlené jen světlem pronikajícím zašlými, zaprášenými okny. Prázdný, neobývaný dům, odhadoval, rezervovaný pro případného uprchlíka – kým? Vyšli na ulici. Vozidlo, které tam bylo zaparkované, připomínalo taxi, jímž přijel, až na to, že mělo otlučenou a poškrábanou karoserii a špinavý a ošumělý interiér. Naproti zářil nějaký dům. Dvě z jeho oken svítila studeným, modravým jasem. Kenmuira napadlo, kdo tam asi žije.

Nad střechami proletěly tři zářící světlušky. Nortonová na ně vrhla rychlý pohled. „Možná po nás pátrají,“ řekla. „Máme nejvyšší čas.“

Mohly by zpozorovat Kenmuirovu výstroj a snést se dolů, aby ho zkontrolovaly? Spěšně nastoupil, a hned po něm Nortonová. „Hotovo,“ řekla vozu, a ten se rozjel. Kenmuir se ohlédl. Světlušky zůstávaly nahoře. Při letmém pohledu, nad neznámým teritoriem, bez ohledu na své vybavení, nedokázala posádka okamžitě všechno identifikovat. Nezdálo se, že by zde byly nasazeny všechny zdroje kyberkosmu. Zalil ho pocit úlevy.

Měl na ni však nárok? Byl skutečně zachráněn?

Otočil se, a znovu uvažoval o důvodech, proč se této ženě podřídil. Nortonová seděla tiše. Po její pseudotváři přelétaly odrazy světel.

S určitým úsilím se přiměl zeptat: „Kam jedeme?“

„Do Iscahovy laboratoře, předpokládám,“ odvětila stejně monotónně. Oslovila vůz: „Je to tak?“

„Tuto informaci nemám, ani nemohu říct adresu,“ odpověděl.

Pokrčila rameny, otočila se ke Kenmuirovi a řekla: „Juanovi jsem mohla říct jen to, aby zavolal Iscahovi a řekl mu, že jde o nouzový případ, že mám společníka, který možná září, a že půjdeme na to místo v Picu v naději, že bude moci poslat nějakou stínící clonu.“ Sklonila unaveně hlavu. „Kdybychom byli čekali až do rána a nic nepřišlo, nevím, co bych dělala.“ Zvedla hlavu, a promluvila trochu veseleji. „Něco bych vymyslela.“

„Skryté dveře, odstíněné tunely, odstíněná doprava,“ řekl pomalu. „Vyznáte se dobře v tomhle, tomhle podzemí, že?“

„Vlastně ne.“ Chvíli se na něho dívala, než pokračovala. „Nepodílím se na žádné nezákonné operaci. Nejsem členkou žádného revolučního hnutí, nebo něčeho podobně nesmyslného. Ale pracuji s metamorfy. Ne tady, většinou, ale přivádí mě to čas od času sem, a díky tomu jsem se zde s některými z těchto lidí setkala.“

Odmlčela se. Když pokračovala, mluvila emotivněji: „Metamorfové na Zemi… mají tvrdý osud. Předsudky, diskriminace, a stát jim v tom nemůže téměř nijak pomoci, protože se do něj ve skutečnosti nehodí. Nemohou. Luňané, ti šťastní, taky ne.“

Znovu umlkla. Čekal. V kosmu se čekat naučil.

„Vytvářejí své organizace, společnosti – dokonce i kultury, nebo jejich zárodky,“ pokračovala. „Ano, část toho je ilegální, ale oběťmi jsou obvykle jiní metamorfové, a často vůbec nikdo. Je to otázka pomoci jednoho druhému k životu, který těmto druhům lépe vyhovuje. Většina vůdců se snaží vytvořit… pospolitost, způsob, jak by mohli všichni metamorfové spolupracovat, otevřeně a legálně. Není to snadné, daleko to nepokročilo, dlouhodobě možná nemožné, ale musíme se pokusit, ne? A právě na tom se podílím, v zastoupení

svého lidu.“ Napadlo ho, zdali není ona sama pod svou maskou nějaké kukaččí mládě. Jakého plemene? Pokud ne, jak těsně se ztotožňovala s některou z těch ras, a se kterou? „Ano, donutilo mě to k různým oklikám, a byla jsem zasvěcena do jistých tajemství, protože jsem potřebovala informace, abych se mohla vrátit domů a navrhnout svým lidem nejlepší kurz, kterým se mají řídit. Moc se mě nevyptávejte.“

„Musím se na pár věcí zeptat,“ odsekl. „Zdají se velmi rychlí, velmi dobře připravení reagovat na… akce úřadů. To na mě nepůsobí zcela legálním dojmem.“

„Připouštím, že některé aktivity jsou skryté,“ odvětila. „My, ti vůdcové, s nimiž jsem měla co do činění, pevně doufáme, že tato fáze skončí, ale zatím musíme spolupracovat s – mohl byste je nazvat pohlaváry gangů, jestli chcete. Faktem ale je, že jejich obyčejní, slušní stoupenci jim důvěřují.“ Po další chvilce ticha dodala: „Války gangů prakticky skončily. I otevřené perzekuce a útoky lidské chátry, pyšnící se správnými geny. Ale historie metamorfů zůstává v paměti, a metamorfové si uvědomují, že musejí zůstat připravení.“

Pomyslel si, že udržování ochrany komunální struktury bylo také silným morálním faktorem samo o sobě, poskytujícím soudržnost a naději.

Nortonová se opřela o opěradlo. „Por favor, jsem úplně vyždímaná,“ zašeptala. „Můžeme si chvilku odpočinout?“

Pocítil k ní soucit. „Jistě.“ Sám se cítil strašlivě unaven.

Vůz jel dál, kilometr za kilometrem, většinou tmou a mezi zříceninami. Po chvíli se Kenmuir přinutil přestat sledovat čas.

Nortonová seděla opřená ve svém koutě, oči zavřené. Možná spala. Přitáhla si těsněji své pončo, čímž vynikly její pěkné tvary. Pozoruhodná osoba, silná, ale měl z ní zvláštní pocit jakési vnitřní zranitelnosti. Proč se angažovala v něčem tak beznadějném? Kvůli svým stvořením, ať jimi bylo cokoli? Sotva jenom proto. Co jí Lilisaire slíbila? Co vlastně Lilisaire slíbila jemu?

Zastavení ho vytrhlo z lehkého spánku. Nortonová se posadila. „Jsme nejspíš na místě,“ řekla. V jejím hlasu zazněla dychtivost.

Když se vozidlo otevřelo, svižně vyskočila. Zdálo se, že se jí energie vrátila. Je mladá, usoudil Kenmuir. On sám se cítil ztuhlý a prochladlý. Pětapadesát nebylo v dnešní době žádné stáří, ale ducha ty roky pravděpodobně unavily stejně jako kdykoli v minulosti. Vystoupil za ní.

Záře na obloze nad zdmi vypovídala o nedalekém osídlení. Budova před ním se jevila celkem v pořádku. Ocelové okenice zavřené, cihlové průčelí se zdálo být v dobrém stavu, alespoň v tomto světle, ale sousední domy se rozpadaly a byly prázdné, a jeden z nich se už změnil v hromadu sutin. Iscah potřeboval izolaci, zdá se?

Nortonová zamířila ke dveřím, ale náhle zaváhala, nikoli však proto, že bylo špatně vidět. „Nikdy jsem tady nebyla," přiznala se. „Jen jsem se s ním kdysi setkala na jedné… organizační konferenci, a slyšela jsem něco málo o tom, co dělá. Vybrané technické úkoly." Pro lidi, kteří si možná nemohli dovolit regulérní služby, nebo si nepřáli, aby se o té práci vědělo, pomyslel si Kenmuir. „Carfaxová, agentka Lilisaire, která mě instruovala, se o něm také zmínila, mezi možnými kontakty."

Ano, pomyslel si Kenmuir, Strážkyně měla na Zemi víc agentů než jen Nortonovou, a některé z nich pravděpodobně aktivnější, než byla ona. Předpokládal, že Nortonovou Luňané najali proto, že byla náhodou pro tuto speciální misi nejlépe kvalifikovaná. Nebo proto, že byla nejsilněji motivovaná?… Ale ti ostatní přinejmenším získávali veškeré informace, k nimž se dostali, informace všeho druhu, jež by se mohly jednoho dne ukázat užitečné. Většina z nich se bude nepochybně týkat heterosféry, kde bylo mnoho neregistrovaných zařízení a nekonformních jedinců.

Dveře se otevřely a ve světle stanula mohutná silueta nějaké ženy. Titánka. Gestem jim naznačila, aby vstoupili, a zavřela za nimi.

Vstupní místnost se pro ni zdála příliš malá. Ale když jste si odmysleli její zavalitost, byla to hezká žena, původem zjevně z Blízkého východu, úhledně oblečená v blůze a kalhotách. Nůž po boku s rukojetí s chráničem kloubů byl jediným jejím nepříjemným

rysem. Když promluvila, zněl její hluboký hlas vzdělaně a zcela ženský. „Bienvenida, seňorito Tarnová a seňore. Doufám, že všechno proběhlo dobře?“

Tarnová? Kenmuir střelil pohledem po Nortonové. Ano, uvedla zřejmě své pravé jméno tomu číšníkovi, protože by byl jinak nikdy nespolupracoval. „Pokud mohu soudit, dostali jsme se pryč čistí,“ odpověděla.

„Muy bien. Sundal byste si ten plášť, seňore? Dům je dokonale odstíněn a chráněn štítem.“ Titánka mu pomohla oděv svléknout. Při tom dodala: „Já jsem Soraya. Por favor, následujte mě.“ Přehodila síťovinu přes židli a vydala se chodbou. Došlapovala tak měkce, že stará, suchá prkna podlahy sotva zavrzala. Ale Kenmuir cítil, jak se chvějí.

Na konci domu byly moderní dveře. Místnost za nimi patřila rovněž do současné doby. Aby tento rozlehlý prostor vznikl, bylo třeba vybourat několik místností. Bílé světlo ze stropu zalévalo police, skříňky, lavice, přístrojové desky, fyzikální, chemické, biologické a zdravotnické přístroje, počítače a další věci, které Kenmuir nepoznal. Navzdory ventilačním mřížkám zůstávala ve vzduchu slabá štiplavost z toho, co se zde odehrávalo. V pozadí něco tikalo.

Od terminálu počítače vstal jakýsi muž. Byl to Chemo, zcela bez vlasů, s obsidiánové černou pletí. Štíhlou postavu, podlouhlou lebku, rysy a bledé oči měl nordické. Přes košili a spodky měl oblečenu jen šedou kazajku, ale přesto působil velitelsky. A přece promluvil tiše, spíš vysokým hlasem: „Buenas tardes, seňorito a seňore. Posadíte se?“ Evidentně neměl v úmyslu si s nimi potřásat rukama, klanět se jim nebo je jinak zdravit. „Přáli byste si kávu?“

„Gracias, no,“ řekla Nortonová. „Jsem příliš unavená.“ Obrátila se na Kenmuira. „Vy?“

„Ani já,“ odvětil. Celkem by byl uvítal něco tekutého, protože měl sucho v ústech, ale nechtěl odkládat důležité věci, a mimoto si kladl otázku, jestli by vůbec dokázal něco polknout. Jeho únava se změnila v pulzující napětí. Posadil se, stejně jako Nortonová. Soraya

se tyčila za nimi.

„Jsem Iscah.“ Muž se obrátil k nim, založil si ruce a opřel se o laboratorní lavici. Pak metodicky promluvil: „Chápu to tak, seňorito, že jste Alice Tarnová, známá také jako Aleka Kameová. Je opatrné se o tom ujistit. Odstranila byste svou masku? Soraya vám bude asistovat.“

Nortonová – ne, Tarnová? – na okamžik zaváhala, pak přikývla. „Proč ne?“ Doprovodila Titánku k lékařskému lehátku a pultu.

„Je to i ve vašem zájmu,“ poznamenal Iscah, když ho míjela. „Jestli se vaši pronásledovatelé vyptávají personálu v Asilu, dostanou váš popis v přestrojení. Předpokládám, že nebudou mít důvod si jej spojovat s vaší skutečnou osobou –“ ušklíbl se, „– do té míry, co znamená ‚skutečný‘ v tomto kontextu.“

„Ach, jsem Aleka, ano,“ řekla přes rameno. „Aspoň jsem jí byla, když jsem se dívala naposled.“ Ten ubohý pokus o žert na Kenmuira zapůsobil.

Iscah se zaměřil na něho. „Jak mám oslovovat vás, seňore?“ zeptal se.

Astronaut zauvažoval. Nebyl hrdinou historického thrilleru na multi, aby musel jednat tajuplně. Odsekl tedy své jméno a profesi. „A rád bych věděl, jaký má tohle žvanění smysl,“ dodal. Jeho drsnost ho samotného překvapila. Normálně se tak nechoval.

Iscah zůstal klidný. „Tuto touhu sdílíme. Pokusme se to zjistit. Co mi k tomu můžete říct vy, kapitáne?“

Kenmuir polkl. Co by měl říct, v tomto doupěti grotesknosti?

„Do toho,“ zavolala žena, jež ho sem přivedla. „Nemáte se za co stydět.“ Po chvíli dodala: „Nebudete postupovat naslepo, že ne, Iscahu? Kromě toho mám podezření, že když se ta fakta rozšíří, pořádně ty bastardy rozčílí.“

Za penny jako za libru, pomyslel si Kenmuir. Ale – Kajícně se usmál. „Obávám se, že toho mám k vysvětlování velice málo,“ řekl. A skutečně, stačilo pár vět. „Navzdory Lilisaiřině animozitě vůči Federaci jsem neměl sebemenší tušení, že o mně policie ví, dokud jsem se nesetkal s mamselle Nor – Tarnovou.“

„Animozita,“ zamumlal Iscah. „Nemám rád lidi, kteří používají taková slova.“

„Ani já se nechci stát psancem,“ prohlásil Kenmuir. „Jestli se vláda snaží tento podnik zastavit, musí mít nějaký důvod.“

„Nezbytně dobrý důvod?“ zeptala se Soraya, vytahující ze skříňky lékařské nástroje.

„Pokusme se nejdříve shromáždit další údaje,“ řekl Iscah. Vstal. „Sem, por favor.“

Podél zdi stálo seřazeno různorodé elektronické zařízení. Kenmuir poznal předmět, který si Iscah vybral jako první: mapovač magnetického pole. Kenmuir neviděl výsledek jeho čtení, když jím Iscah pohyboval kolem jeho těla, a Iscahova temná tvář zůstávala bezvýrazná. Na druhé straně místnosti začala Soraya s neuvěřitelnou jemností těch obrovských rukou odstraňovat kůži Alečiny živé masky. Mohli jste to udělat i sami, a Aleka by to nepochybně dokázala, ale odstranění masky bez pomoci trvalo dlouho, alespoň pokud jste se nechtěli poranit.

Je to zvláštní pár, pomyslel si Kenmuir. Titánka, geneticky vyšlechtěná k síle a odolnosti, pěchota určená jít tam, kam válečné stroje nemohly, a Chemo, odolný vůči radiaci a škodlivinám, které by normální lidi zabily, nebo by po nich onemocněli; oba pocházející z několika málo předků vyšlechtěných k tomu, aby si poradili s tím, co zmizelo stejně dávno jako vlády a fanatismus, který to nařizoval. Zastaralé bytosti, bez účelu, pokud si nějaký samy nenašly. To mohl jen hádat. Soraya byla evidentně víc než bodyguard. Byl Iscah víc než jen technik? Mohli být vůbec milenci? Ta myšlenka se mu nejdřív zdála zrůdná, pak dojemná, a nakonec tragická.

Kolem něho zabzučely různé přístroje. Pak Iscah odložil poslední z nich, odstoupil a přikývl. „Měla jste pravdu, seňorito Tarnová,“ řekl, se stále klidnou tváří. „Má v sobě nějakého špióna.“

Při těchto slovech jako by Kenmuira někdo udeřil pěstí. „Ne, nemožné!“ vykřikl. „Jak by dokázali… neexistuje způsob –“

Ledově zbarvené oči se na něho upíraly dál. „Dovolte mi to vysvětlit,“ řekl Iscah. „Nebylo to nikde publikováno, ale částí mé

práce je takové věci znát. Byla do vás vpašována spojená sada molekulárních programátorů. Můžete to považovat za pseudovirus. Zjevně to obslužný robot v té lóži vložil do drinku, který vám dal. Jedna kapka té kapaliny by stačila obsáhnout nanomasu. Cítil jste se později trošku nemocný a měl chvíli horečku?… Myslel jsem si to. Ten pseudovirus si bral materiál z vašeho krevního řečiště, aby se znásobil. Když vzniklo dost programátorů, daly se do práce. Znovu používaly prvky ve vašem těle, uhlík, železo, vápník – nebudu vás nudit jejich seznamem. Proces byl sám o sobě neškodný, protože zařízení, které postavily, váží méně než gram, je jemně vetkané do vaší pobřišnice, a z metabolismu okolních buněk čerpá méně než jeden mikrowatt. V podstatě je to okruh řízený jednoduchým počítačem s vestavěným programem, i když dokáže i odpovídat na vibrace ve zvukovém pásmu.“

„Takové detaily jsem neznala,“ řekla Aleka. Její hlas byl tlumený kůží, již měla přetaženou přes hlavu. „Viděla jsem jen zprávy o indikátorech implantovaných do lidí nebo zvířat ze studijních účelů, a Lilisaiřina agentka mě varovala, že to může být provedeno tajně.“

Ano, blesklo Kenmuirovi myslí. Lilisaire by na tuto možnost pomyslela, dokonce by takový trik s radostí použila sama. „Ta, ta věc nemůže vyzařovat… dost na to, aby se to zachytilo z dálky… přes šum pozadí,“ protestoval.

„Ne, to ne,“ odvětil Iscah. „Ale dokáže vypátrat obyčejnou přenosovou linku někde v blízkosti – tedy skoro všude na Zemi, to víte – a napíchnout se na ni mikrosignálem, vloženou modulací. K tomu, aby byl objeven, zesílen a interpretován, je potřeba nezbytné speciální zařízení, ale to kyberkosmu nechybí. Tak stopuje váš pohyb – i vzduchem – protože každý dopravní prostředek musí být neustále ve spojení s Kontrolou provozu. Předává i vaši řeč. Má dokonce i linku nahoru na audiokanál – submikroskopické vlákno – aby slyšel to, co slyšíte vy. Rušení tohoto dohledu bude jen náhodné a přechodné, pokud nebude zřízeno úmyslně, jako jsme učinili ve vašem případě.“

V Kenmuirovi vzkypěl vztek. Náhle byl přesvědčen, že chápe, co

znamenalo být znásilněn. Ne že by v těch posledních dnech řekl nebo udělal něco intimního. Ale přesto!

Zmateně poslouchal Iscahovy hlasité úvahy. „Zajímalo by mě, jestli vás ten špión dokázal odposlouchávat i uvnitř Guthrieho domu. Slyšel jsem, že je to místo dobře odstíněné, a vy jste se zmínil, že když jste volal o další instrukce, poskytli vám bezpečnou linku. Číslo, které jste volal, pravděpodobně také aktivovalo ochranný program. Přesto vám radím, abyste bral v úvahu možnost, že je ten Lilisaiřin agent teď kompromitovaný."

„To je, to je zločinné porušení mých práv podle Smlouvy," dusil se vztekem Kenmuir. „K tomu jsem nikdy nedal souhlas. Půjdu rovnou za nejbližším ombudsmanem a –" Zapletl se do svých slov.

„A co?" zeptal se Iscah jízlivě. „Očekáváte, že ti ničemové budou vypátráni a potrestám? Nezapomínejte, že jsou to agenti vlády."

„Cože? Cože?"

„Musí jít o velmi důležité tajemství," řekla Aleka. „To znamená, že má Lilisaire pravdu."

Odmaskována přešla k mužům. Kenmuir vytřeštil od. Odložila i pončo, odhalujíc tak pod půvabnými křivkami tvrdé, svalnaté tělo, oděné teď do prosté tuniky a širokých kalhot. Rysy měla právě tak přitažlivé. Bylo to, jako by se v ní v kouzelné harmonii spojily všechny krevní linie na Zemi. Každý, kdo zaplatil za bioskalp, si mohl pořídit jakoukoli tvář, samozřejmě, ale Kenmuir si byl jist, že ta její je přirozená. Jen příroda mohla vytvořit všechny ty drobné nepravidelnosti a jedinečnosti.

„Co uděláte, aby se vám dostalo spravedlnosti?" vybídla ho.

Energie ho opustila a poklesla mu ramena. „Co můžu dělat?" zamumlal. „Jsem označený. Bude to ze mě muset vyříznout nějaký doktor."

„To by trvalo nejméně den, pravděpodobně víc, na nějaké klinice s příslušným vybavením," řekl Iscah. „Já takové nemám, a jít tam by znamenalo konec vaší mise. Naštěstí dokážu sestavit rezonátor, který ten obvod přetíží a spálí. Vám to nezpůsobí žádnou výraznou újmu, vzhledem k nízké úrovni energií. Později si to můžete nechat

vyoperovat, ale nemyslím, že to bude nutné. Zbytky budou inertní a nepostřehnutelné.“

Kenmuir se vzchopil a napřímil se. „Co pak?“

„O tom si teď promluvíme,“ řekla Aleka. „Vy dva nám pomůžete, že?“

Soraya se k nim znovu připojila. „Jistě,“ zaznělo nad jejich hlavami jako letní hrom. „Proč?“ zeptal se Kenmuir.

Iscah se suše uchechtl. „Ve vhodný čas předložím lady Lilisaire podstatný účet.“

„Ne, já myslím – to riziko –“

„Tady žijeme s rizikem po celý život,“ řekla Soraya tiše. „Mám pocit, že tuhle hm stojí za to podstoupit víc než většinu jiných.“

„Ano?“ podivil se Kenmuir. „Co můžete vy, vaši lidé, získat?“

„Možná nic. Možná mnoho. Uvidíme.“

Díval se jim postupně do očí. Zuřivost ho opustila, s výjimkou chladu hluboko uvnitř. Byl zmatený, pokojný muž, a pocítil znovu pochybnosti. „Nemůžete pomýšlet na… svržení Federace. Tak dementní nejste. A já, já bych s vámi nešel. Koneckonců může existovat zásadní důvod to tajemství udržovat.“

„V tom případě,“ řekla Aleka, „vám to mohli říct rovnou, jako čestní lidé. Spoustu informací není povoleno uvolnit, ale každý ví proč. Jak seřídit řídicího robota tak, aby s vozidlem narazil do nějakého terče, například. Ale ne, oni místo toho přerušili vaše naprosto legitimní pátrání dřív, než jste s ním začal.“ Na chvíli ztichla. Skryté tikání se zdálo hlasitější než předtím. „Ani já si nepřeji anarchii,“ dokončila tiše. „Ale věřím, že jsme narazili na spiknutí.“

„A čelit mu budeme my sami?“ ušklíbl se.

Přistoupila k němu a uchopila ho za obě ruce. Její byly teplé a pevné. Ucítil malé mozoly. „Poslouchejte, prosím vás. Možná by se nám časem podařilo dostat k těm správným úřadům. Ale které to jsou? Co můžeme dokázat? To, že do vás nasadili štěnici… někdo, koho nelze vysledovat, ale je přitom v takové pozici, aby na nás udeřil a pak vše beze stopy pohřbil. Potřebujeme získat víc

informací, než s tím vyjdeme na světlo. Myslím, že vím, kde a jak je hledat. Do té doby mě následujte, Kenmuire. Jste muž, svobodný muž. Pojďte!“

Svoboda, Lilisaire, a znovu rostoucí pocit urážky, kterou je třeba pomstít. Jestli tohle provedli jemu, co možná způsobovali jiným? V duchu zabloudil do historie. Teror, který mohli rozdrtit, když byl nově zrozen, ale jenž místo toho nechali růst a růst. Co to řekl Burke? „Jediná věc, nezbytná pro triumf zla, je, když dobří lidé nedělají nic.“ Nějak tak.

Bylo to v tomto případě skutečně zlo? Kdo ví, pokud nenajde pravdu? Pokud by to dokázal. Aleka věřila, že je to možné, a byla přece lépe informovaná než on, a –

„Tak dobře,“ uslyšel se říkat, a uviděl její nadšený pohled. „Na nějakou dobu, s tím, že si vyhrazuji právo kdykoli skončit, pokud se tak rozhodnu.“

– a, zasmál se v duchu, byl pekelně zvědavý na to tajemství, které se táhlo až k úsvitu světa Lilisaire.

14

Při návštěvách u své matky a nevlastního otce získal Lars Rydberg brzy pocit, že je u nich více doma než kdekoli jinde, dokonce ani u toho starého páru, který mu poskytl výchovu a věnoval mu všechnu svou lásku. Beynacovi byli kosmickou rasou, rasou Fireballu. Jeho mise, kvůli nimž se osobně setkávali jen zřídkakdy a krátce, ho k nim rovněž poutaly.

Při této příležitosti běžel na velké obrazovce v jejich obývacím pokoji nějaký záznam ze stockholmského souostroví. Plachtění bylo na Zemi velmi oblíbené. Mezi ostrůvky se třpytivě lámaly vlny, vítr kýval korunami stromů a hnal mráčky po modré obloze. Lodě se v něm nakláněly a tančily na hladině. Zvuk byl puštěný potichu. Vzduchový cyklus byl nastaven na vůni soli a moře, jež se spojovala s vůní Dagnyiných květin. Chtěla ho potěšit. Dnes to potřeboval každý.

Šlo to do značné míry tak, jak Dagny doufala, když ho poprvé pozvala. Pravda, usmíval se velmi zřídka, ale on vždycky patřil k tomu vážnému, nevášnivému druhu. Teď zde seděli s drinky a poslouchali jeho vyprávění o poslední cestě. Dohromady byli čtyři. Jinann, její nejmladší, žila ještě stále zde.

„– nic zvláštního," říkal právě. „Obvyklá dlouhá, pomalá přeprava."

„Ale bylo to naléhavé, říkal jsi," přerušila ho Jinann. „Proč jste neletěli celou cestu při jednom g?"

Vyznala se v těchto záležitostech méně než většina obyvatel Měsíce. Zajímala se hlavně o umění, zvlášť klenotnickou práci, kterou si začínala slušně vydělávat, a muže, majíc za sebou sérii bouřlivých vztahů; a – paradoxně – hledání pravdy a smyslu. Kromě toho byla ze všech sourozenců nejbližší rodičům, a ve svých dvaceti čtyřech letech vypadala téměř jako pozemšťanka, ne nepodobná mladé Dagny Ebbesenové.

Rydberg na ni vrhl diskrétní, ale zcela nezaměnitelně potěšený

pohled. „Při takové hmotnosti by byl ušetřený čas směšný ve srovnání s náklady za palivo," vysvětlil.

Dagny si připomněla, že se toto nedávno změnilo. „Palivo" neznamenalo prostě antihmotu, ale také reakční materiál, který zažehovala a vyvrhovala. I když tento nový pohon poskytoval vynikající možnosti, chvíli ještě potrvá, než se zavede do běžného provozu, a kapitálové investice nemohou být prostě odepsány a spláchnuty – Uvažovala v Guthrieho termínech. Pocítila bodnutí bolesti.

Obrátila pozornost zpátky k Rydbergovi. „– a jakmile jsme roztočili trup, měli jsme konstantní plnou gravitaci."

Jinann se rozšířily oči. Jak si sedla více zpříma, vlasy jí na pozadí mraků a vody zazářily jako plamen. „Eyach, nějaká pavoučí loď? To je krása. Pokoušela jsem se udělat brož ve tvaru jedné z nich, s minimotorkem, který by jí otáčel, ale chyběl jí vesmír okolo."

„Chtěla bys vidět naši?" zeptal se Rydberg.

Přes svou rezervovanost, pomyslela si Dagny, je citlivější, než dává najevo, nebo než možná sám ví.

„Viděla jsi to už stokrát. Ale je to… veselé."

„Taky bychom potřebovali něco veselého, zatraceně," zabručel Edmond Beynac. Natáhl se, aby Dagny sevřel ruku.

„Kuš," zamumlala k němu. Ať nepomine ta křehká nálada v místnosti. Nicméně ji jeho zájem zahřál u srdce. Cítil tu ztrátu sám – kdo ne? – ale věděl, jak hluboko zasáhla ji.

Rydberg udržoval věcný tón. „Velké kosmické plavidlo rutinně posílá takzvanou štěnici, aby loď pozorovala zvenku, doplňovala její přístroje a senzory a zjišťovala, jestli je všechno v pořádku."

Vesmír nepromíjí, pomyslela si Dagny.

Rydberg vytáhl z kapsy své blůzy kapesní databanku a aktivoval obrazovku multi. Před nimi se objevilo to, co zaznamenal malý robot, když poletoval kolem lodi. Zmenšený vzdáleností, připomínal trup kapku slzy uprostřed černoty a mrazivě studených hvězd; ta čtyři mohutná lana, každé z nich sahající od středu trupu kilometr daleko, byla vlákny pavučin babího léta, gondoly na jejich koncích

jen malými jiskřičkami. Otáčely se jako vteřinová ručička na antikvárních hodinkách, odměřujíce čas, zatímco se pohybovaly mezi planetami.

„Úžasné," vydechla Jinann.

Rydberg se pousmál. „Méně úžasné je žít uvnitř." Přešel na blízký záběr. Nějaký muž šplhal dolů, radiálně směrem ven, pomocí příčlí v pružné vzduchové rouře, která se táhla podél lana. Kamera ho sledovala až do jeho gondoly, kam vstoupil. Další scéna navazovala na tuto. Byla natočena ve stísněném, přeplněném ubytovacím prostoru. „Tady jsem bydlel." Uvnitř bylo omezené zařízení pro různé koníčky. Rydberg na obrazovce seděl u truhlářského ponku a pomocí různých nástrojů vyřezával něco ze dřeva. Záběr se zaostřil na jeho výtvor. Složitě propletené vinné hrozny a listy. „To bude vlys na skříň, kterou udělám na Zemi."

„Aha, pro tvůj domov tam?" zeptal se Beynac.

„Pro domov, který doufám, že budu mít tady." Rydberg vzdychl. „Jsem už z bytů unavený."

Ano, pomyslela si Dagny, neměl mnoho let na cestování v kosmu. Když jste s tím začali mladí, ještě napůl mladí jste skončili. Bez ohledu na dlouhověkost, ba i robotiku, která učinila lidskou pomalost a omylnost téměř irelevantní. Za určitým bodem nedokáže žádná biotechnologie vykompenzovat kumulativní radiační poškození, třebaže jednoho dne bude elektromagnetické stínění jistě natolik zdokonaleno, že dokáže odrazit kosmické paprsky a sluneční vítr, které zatím délku kariéry v kosmu limitují. Padesát byl obvyklý věk, kdy se končilo, aby byla zajištěna normální délka zdravého života potom. Už teď mu šedivěly vlasy – Nezáleželo tolik na tom, že Edmond byl celý šedivý, zatímco její vlasy zůstaly rudé, protože se o to postarala, ani ne tak z marnivosti, jako spíš ze vzdoru. Strávili většinu života pod povrchem Měsíce, mnohem lépe chráněni.

Znovu se soustředila na scénu na obrazovce. Ten, kdo ji natáčel, nepochybně na něčí žádost, ustoupil dozadu pro dlouhý záběr. K Rydbergovi přistoupila zezadu nějaká atraktivní žena, naklonila se přes něho, aby viděla, co dělá, a položila mu ruku na rameno. „To je

Leota Mannionová ze Severní Ameriky, jedna z těch inženýrů, které jsme vezli," řekl trochu spěšně.

Dagny se rozsvítilo. „Přátelská," poznamenala.

Rydberg uhnul pohledem. „No, na dlouhé misi –"

Mohla být perspektivní ženou pro něho? Skutečně by měl mít brzy děti. Zvlášť když je astronaut. Dagny nevěřila, že nanooprava dokáže zcela napravit zmutovanou DNA. Ne že by ona a Edmond neměli vnoučata a neočekávali další – od Brandira a jeho dvou žen, dále od Verdey a Zarenna (kdysi Jiang Xi), kteří se vzali podle jakéhosi podivného obřadu, Kaina v jeho společné skupině (ačkoli v jeho případě by bylo třeba genetické analýzy, abyste si byli jisti, kdo je čí otec, a nezdálo se, že by se o to členové skupiny starali), Temerira a jeho kolegyně Hylie (kdysi Olgy Vuolainenové), v budoucnu možná od Eiy a Jinann… Ale Lars byl člověk ze Země.

Bylo by hezké, kdyby si vzal nějakou Severoameričanku. Samozřejmě, stále víc a víc lidí v té zemi cítilo, že si ústavní republika nedokáže s jejich problémy poradit. Ale mohli jste odejít. I když Lars už nebyl vysloveně mladý, nebyl ani příliš starý na to, aby začal znovu. Ještě měl před sebou spoustu života, nejméně pětasedmdesát let, pokud se bude držet svého zdravotního programu.

Ach, kdyby se byl Uncans narodil později, aby mu omlazovací kúra poskytla alespoň tolik!

Ale pak by bylo všechno jiné. Dagny by ho byla nikdy nepoznala, ve skutečnosti by nikdy neexistovala –

Zamrkala, aby se zbavila slz, a uslyšela Jinann: „Skutečně na cestě děláš tohle a úplně se uzavíráš? Copak nemáš žádný prostor pro samadhi?"

Mladistvá vážnost, pomyslela si Dagny. Na rtech se jí objevil slabý, uklidňující úsměv. Jinann byla buddhistka, pak kosmicistka. Teď se toulala a přemýšlela o sobě pod hvězdami Luny. Stane se jednou věštkyní svého druhu? „Máme na práci dostatek vesmíru," řekl Rydberg. „Tady je cíl naší cesty, za oběžnou dráhou Saturnu."

Kamera zabírala malou kometu. Nejdřív nepůsobila žádným velkým dojmem, hrubá, ošklivá, tmavá hrouda na pozadí nádhery

galaxie. Teprve při záběrech z menší vzdálenosti jste si uvědomili, jak svými smysly, tak myslí, že v těchto hlubinách vesmíru znamená „malý“ něco jiného: miliardy tun skal, zmrzlých plynů a ledu, ledu. Záběr se přesunul přes jamami pokrytý povrch k lidským dílům. Ani to, co vybudovaly robotické stroje pro inženýry, nebylo trpasličí. Tamní budovy, stroje a vysoké konstrukce by vynikly kdekoli.

Obraz se ustálil. Rydberg aktivoval světelné ukazovátko, aby ukázal, kde jsou nosníky pokroucené. „Vidíte, jak povolil základ pod hnacím kolem?“ řekl; škoda přesahující opravářskou kapacitu systému i jeho strojových pomocníků. „Pravděpodobně si ze zpráv pamatujete, že to bylo způsobeno velkým zemětřesením, vyvolaným stálým tlakem a namáháním.“

Beynac odfrkl. „Říkal jsem těm zatraceným bláznům, že mají důkladněji prostudovat nitro komety, než začnou. Tétes de merde!“[33] „No, volalo to po soudu, jak by řekla Leota Mannionová,“ odvětil Rydberg, hlavně pro Jinann. „Na tuto vzdálenost by však při nedostatku rychlých plavidel, tehdy dostupných, trvalo další vyšetřování léta drahého času. Mezitím by se pozice stále zhoršovala, a nakonec bychom propásli příležitost. Bylo proto rozhodnuto pokračovat, a začít ji přisunovat ke Slunci.“

„Já vím, já vím,“ zabručel Beynac. „Kdyby tam byli poslali mě a pár mých studentů, byli bychom je varovali.“

Užil by si to, pomyslela si Dagny. Na Měsíci už vyřešil nespočet hádanek. Jeho výpravy do terénu stále více připomínaly divokou kočku pobíhající v kleci.

„Ve skutečnosti, jak také víš, tam byly vestavěny bezpečnostní prvky, a ta nehoda nebyla katastrofální,“ řekl Rydberg celkem zbytečně. „Včas jsme to opravili.“ My. Dagny netrpělivě čekala, až uvidí záznam svého syna a jeho posádky pomáhajících pracovnímu týmu. „Je znovu omezena svou novou oběžnou dráhou,“ dokonal.

---

33 Tétes de merde! (fr.) – doslova hlavy z hovna, volně přeloženo: posrané hlavy n. v hlavách nasráno. (Pozn. překl.)

„Svou transfigurací,“ zamumlala Jinann.

Led, vytěžený a dopravený na Lunu, voda, sklizeň hojnější než z jakéhokoli asteroidu, která nakonec umožní vznik řek a jezer, možná vnitřního moře, a živé organismy přece většinou pocházejí z vody.

Dagny nebyla kdovíjak pyšná na to, že v bitvách za toto všechno stála v prvních řadách – na všechny ty výzvy, dohody, manévrování a namáhavou práci, než Federace souhlasila, že se celý nový živý svět vyplatí.

Ani si nepřikládala příliš velké zásluhy. Bez Fireballu by obyvatelé Měsíce byli jako hrstka much, které stačí odehnat, když obtěžují.

Její muž to řekl tiše za ni. „Musíme poděkovat Ansonu Guthriemu.“

„Ano,“ zašeptala.

„Co myslíte, že se stane teď, když zemřel?“ zeptala se Jinann. Ať měla luňanskou duši nebo ne, muselo jí připadat, jako by padl veliký strom, zanechávaje po sobě na obloze prázdnotu.

Dagny to tak necítila. Možná později. Nejdřív musela nad Uncansem truchlit.

„Fireball neskončí, nebojte se,“ ujišťoval je Rydberg. „Máme štěstí, že Guthrie ještě včas souhlasil s uložením svého vědomí. Fireball si uchová svou sílu, svůj sen.“

„Sny mohou zemřít,“ řekla Jinann, „a po nich i síla.“

Jaké bylo Guthrieho uložené vědomí, jeho duch? Dagny se hrozila hodiny, kdy se s ním bude muset setkat.

„Uvidíme, že nezemřou,“ slavnostně slíbil Rydberg. Otočil se k Beynacovi a řekl s rázností, jíž zakrýval svůj žal: „Edmonde, slíbil jsem ti nějaké zajímavé zprávy.“

Geolog byl stejně rád, že může změnit téma. „Ano?“

„Během oprav jsme přirozeně prováděli intenzivní měření a snímání oblohy. Nová dráha komety se bude dost lišit od toho, co bylo původně plánováno, takže jsme se museli ujistit, že nedojde ke srážce s meteorem. Když počítač ta pozorování analyzoval, žádné takové nebezpečí nehlásil. Nicméně, vzpomněl jsem si na tvé

myšlenky o zbytcích asteroidů v dalekém kosmu. Naprogramoval jsem proto ve svém volném čase pátrání po nich.“

Beynac se předklonil. „Ano? Co jsi objevil?“

„Nic velkolepého. Odrazové spektrum, slabé, sotva čitelné, nějakého objektu, který by podle standardní teorie neměl být tam, kde je. Promiňte, prosím, přeruším záznam,“ řekl Rydberg ostatním. Zadal jiný kód. Místo obrazu komety se objevil pás matných čar s údaji vlnových délek, a dalšími čísly ve sloupcích. Dole byl výpis toho, co z těchto údajů odvodily výpočty.

Beynac jimi procházel, napůl vstal z křesla, pak si zase sedl a zamumlal: „Mon Dieu. Enfin, enfin.“[34] Po chvíli řekl: „Ano. Jestli jsem měl pravdu, musí to být ono. Prostě se nikdo nedíval tak pořádně, jak by měl. Pátrali po mnoha jiných věcech.“

Dagny mu stiskla ruku.

„Co to znamená?“ zajímala se Jinann.

„Je to nějaký niklo-železný asteroid, momentálně asi třicet astronomických jednotek od Slunce,“ řekl jí Rydberg. „Nezískali jsme ještě dostatečné údaje k vypočítání přesné oběžné dráhy, ačkoli jsem vyslal vysokorychlostní sondu a získal paralaxu[35]. Perihélium je zhruba pět astronomických jednotek, afélium čtyřicet nebo padesát tisíc – ultrakometární dráha. Sklon k ekliptice čtyřicet tři stupňů.“

Mladá žena se v základech astronomie vyznala – stejně jako každý obyvatel Měsíce – a občas také slýchala mluvit otce o jeho kacířství. „Tam by nic takového být nemělo, že?“ řekla.

„Ne, ne, rein la-bas – jen ledoví trpaslíci,“ odpověděl Beynac, skoro automaticky. „Podle standardního modelu. Souhlasím, že nápady na kolonizování komet jsou nesmyslné.

Je to příliš daleko. Minerály pohřbené v ledu. Ale toto –“ Odmlčel se. Díval se před sebe a těžce dýchal.

„Nemohlo to vzniknout tak daleko, zvlášť na tak šikmé oběžné

---

[34] Mon Dieu. Enfin, enfin. (fr.) – Můj Bože. Konečně, konečně. (Pozn. překl.)

[35] paralaxa – úhel, pod kterým bychom viděli z příslušného nebeského tělesa poloměr oběžné dráhy Země kolem Slunce. (Pozn. překl.)

dráze,“ řekl Rydberg Jinann. Mluvil neohrabaně, nevěda, co už sestra možná ví, a nechtěl ji urazit ani zahanbit. Věnovala mu přátelskou pozornost. Okrajově ji Dagny obdivovala, jak dokázala kdykoli vklouznout do pozemské ženskosti. „Myšlenka tvého otce, předpokládám, že ji znáš, vznikla ze studia rozdělení typů asteroidů ve vnitřní soustavě – nu, on si myslí, že zde bylo přinejmenším ještě o jedno těleso víc než těch deset obecně akceptovaných původních těles mezi Marsem a Jupiterem, která se kolizemi zredukovala na ty, co známe.“ Polkl. „Myslel jsem si, že ten objekt, který jsme objevili, by mohl poskytnout důkaz.“

Beynac k němu prudce otočil hlavu. Jak dobře Dagny poznala, když jeho intelekt pracoval na plné obrátky. „Já mám podezření, že těch jedenáct začalo jako tři,“ zaduněl jeho hlas. „Díky tomuto tělesu to možná zjistíme. Ale je příliš malé. A taková oběžná dráha je nestabilní. Za pár milionů let ji planety radikálně změní. Můj velký asteroid odešel do exilu před mnohem delší dobou, někdy na počátku života sluneční soustavy. Jinak bychom měli víc kusů jako ten, který jsi objevil, Larsi. Ne, jeho dráha byla narušena, pravděpodobně blízkým setkáním s velkou kometou, takže teď směřuje zpátky dovnitř. To naznačuje, že ten velký je stále někde venku, není ztracen v mezihvězdném prostoru, ale na široké a skloněné oběžné dráze. Možná ho jednoho dne objevíme. Nejdřív si ale prohlédneme toho malého chlapíka.“

Rydberg pokrčil rameny. „Nevím, kdy to půjde, jestli vůbec.“

Beynac se naježil. „Cože?“ vyštěkl.

Rydberg se zamyšleně napil piva. „Stávající situace tomu nepřeje,“ řekl pak. „Guthrie by byl okamžitě vyslal výpravu, ale teď je mrtvý. Všechno je ve zmatku, zatímco vedení přebírá jeho uložené vědomí, pokud to dokáže. Frakce ve Fireballu se snaží získat výhody. Politici se na naší krizi pokoušejí vydělat. Ach, i v dalekém kosmu jsme dostali spoustu zpráv prostřednictvím paprsku, a cestou domů jsem o tom všem přemýšlel. Kromě toho, spoustu disponibilních volných zdrojů Fireballu spotřebovává projekt Alfa Centauri, a tak tomu bude, dokud nepoběží samostatně.“

Což je pravda, pomyslela si Dagny. Nebyl start k sousední hvězdě jen Uncansovým uctěním památky Juliany, jež s touto vizí přišla? Prolétající minisondy následované malým pohyblivým plavidlem, naloženým instrukcemi na molekulární úrovni pro vytvoření robotů, které budou ty planety zkoumat –

„Ale mezitím se tvůj asteroid vzdaluje, a s každým denním cyklem bude těžší a nákladnější se k němu dostat, až bude možná nakonec ztracen navěky.“ Beynacovo bručení zesílilo v křik. „Ne! Zatraceně, ne!“ Zahrozil vztyčenou pěstí a vztekle pochodoval od stěny ke stěně. Pak se zastavil a zlostně se rozhlédl kolem.

„Můžeš podat žádost o grant na výzkum,“ začal Rydberg.

„Můžeme pro to agitovat,“ řekla Dagny.

Překvapilo ji, když promluvila Jinann. Věděla, že dívka sdílí hořkost svých bratrů. „Kdybychom jen měli svou vlastní loď, abychom mohli letět! Ale nikdy nám nedali licenci na víc než na pár orbiterů. Bojí se, že zaútočíme na Hirošimu?“

Kolik jen mohli jejich rodiče vědět o tom, co se luňanským dětem honilo v hlavě?

„Získat souhlas by velmi pravděpodobně trvalo příliš dlouho,“ pokračoval Rydberg. „Když nic jiného, vhodné roboty jsou zamluvené dlouho dopředu, včetně těch, které možná ještě nejsou ani vyrobeny a naprogramovány. Rozhodně by musel letět i nějaký člověk nebo dva, aby v případě nutnosti činili rychlá rozhodnutí, až nastane příliš velká prodleva v přenosu. Myslím, že bychom měli nejdřív zkusit, jestli si můžeš najmout nějaké plavidlo na pilotovanou expedici. Fireball má k dispozici tři nebo čtyři, když můžeš zaplatit.“

Dagny se vzrušeně zachvěla. „Brandir má v těchto denních cyklech spoustu peněz. Mohli bychom požádat jeho.“ Pro čest nebo rozmach svého domu a Luny by možná byl ochoten něco obětovat. A možná i z lásky ke svému otci.

Rydberg, její Lars, řekl střízlivě, protože neměl rád dramatické projevy: „Kromě toho budou potřeba vědci a kvalifikovaná posádka. To bych mohl zařídit, a sám být kapitánem. Tedy jestli by to bylo vůbec možné, což neslibuji.“

„A já budu šéfgeolog,“ řekl Beynac.

Všichni na něho užasle pohlédli. „Cože?“ zvolal Rydberg.

„Ty už jsi toho v životě vykonal dost, tati,“ protestovala Jinann hlasem, jaký nepoužila už dobrých dvacet let.

Dagny seděla mlčky, vzpomínajíc na jisté verše.

Co je žena, kterou jsi opustil,
a oheň v srdci a půda domova,
abys šel s tím starým šedým Tvůrcem vdov?

Edmond vstal, podíval se jí do očí a řekl: „Ano, já.“

15

„Vstávejte, člověče. No tak! Čas utíká.“

Sny se však nechtěly vzdát. Kenmuir se s nimi snažil bojovat, ale zbavil se jich až po dalším zatřesení. Otevřel oči. Ramenem mu třásla Aleka.

„Dělejte, vy ospalče,“ pobízela ho. „Měl jste pár hodin. Moře je rozbouřené.“

Zamrkal. Přístřešek ho obklopoval jako malá kopule. Země pod ním byla tvrdá a rozpraskaná, vzduch horký a tak suchý, že by mohl člověka mumifikovat. Moře?

Pak si vzpomněl. Připadalo mu to skoro jako další sen, ta dlouhá jízda nocí z Iscahova sídla, v naprostém mlčení, dokud se nedostali až sem – a po pár zamumlaných slovech s někým vklopýtal sem, do tohoto útočiště, kde se k němu připojila, skoro si lehla na jeho vlastní matraci a usnula. Teď však byla na nohou a urážlivě svěží.

Podíval se na svůj informant. Bylo 14:10. Pokusil se hvízdnout, ale byl příliš žíznivý. Pomalu, postupně se zvedl. Tak tak si stačil omotat přikrývku kolem pasu. Aleka se zasmála. „Hodný chlapec,“ řekla. „Věděla jsem, že to dokážete, když se pokusíte.“

„Co nás teď čeká?“ zachraptěl.

„Oběd s padrem. Buďte duchaplný, nebo aspoň zdvořilý. Já už jsem s ním mluvila, ale než bude s čímkoli souhlasit, chce se pochopitelně setkat i s vámi.“ Aleka naklonila hlavu na stranu a usmála se. „No dobře, budu milosrdná, a nechám vás se umýt.“ Otočila se, odsunula vchodovou chlopeň a zmizela.

Padre? Uvažoval. Aha, no jo. Aleka a ti dva metamorfové se rozhodli, že pošlou jeho a ji do tábora Suchozemců, kde je k dispozici spojení, a ano, tento konkrétní kmen, nebo jak to slovo k čertu bylo, tvořili Biokatolíci. Kdysi o této sektě zhlédl dokumentární film. Jejích příslušníků bylo málo, řídce rozptýlených, intenzivně religiózních – jaká jiná síla by je mohla pohánět v jejich stylu života? – ale vůbec ne zpátečnických. Měl z nich spíš dobrý dojem.

Před mobilní umývárnou a sanitárním zařízením visel závěs. Všiml si výstupů, jimiž se mohly napojit na jednotku úpravy vody. Ztráty, způsobené něčím jiným než vypařováním nebo náhodným rozlitím, musely být vzácné a minimální. Ne, pocením se taky promarnila spousta vody. Umyl se proto co nejrychleji. Na řetězu visel hřeben. Jeho poslední dávka inhibitoru vousů ještě chvíli vydrží. Šaty měl trochu ušpiněné, ale s tím se nedalo nic dělat.

Vyšel z umývárny. Už se cítil o něco lépe. Na kovově modrém nebi zběsile plálo slunce. Blednoucí měsíc klesající k západu bylo sotva vidět. Nebylo divu, že Aleka spěchala. Potřebovali navázat kontakt, dokud je měsíc ještě nad obzorem. Přepojování přes pozemní stanice by k nim mohlo přitáhnout pozornost systému.

Vzala ho za paži. Její dotek ho potěšil víc, než by měl. „Tudy," řekla. Doprovázel ji přes tábor.

Polokoule různých velikostí, podle toho, kolik v každé z nich žilo lidí, byly seřazeny kolem volného prostoru. V blátivých zbytcích Saltonského moře[36] za nimi pracoval pojízdný odsolovač. Za ním se táhla šedobílá poušť. Všude jinde však život byl, zakrslé stromy a kaktusy, rostoucí tady v alkalickém prachu. Některé z rostlin, jak poznal, byly zdejší, ale většina byla metamorfická, vytvořená tak, aby se jí v těchto podmínkách dařilo, a produkující potravu, vlákna, palivo a léčiva. Všiml si i několika lidí pohybujících se pěšky nebo na minicyklech, kteří pěstované plodiny kontrolovali a ošetřovali. Nepoužívaná vozidla parkovala stranou, půl tuctu nákladňáků, dvě vznášedla, čtyři otlučené vozy, kromě toho, který přivezl jeho a Aleku.

Horkem se chvějící vzduch, plný drsných vůní, znemožňoval pohled do větší dálky.

„Hola," pozdravil je nějaký kolemjdoucí zdvořile.

„Ech, buenos dias," odpověděl Kenmuir. Bylo to správně? Nebyl Severoameričan.

---

[36] Salton Sea – slané jezero na jihu státu Kalifornie, asi 50 km na sever od hranic Mexika. (Pozn. překl.)

Muž byl typický Suchozemec, hubený, černovlasý, se žlutohnědou kůží, širokou tváří, štěrbinovýma očima a orlím nosem. Na sobě měl zřasený bílý oděv s kápí. I ženy, které Kenmuir viděl, vypadaly a byly oblečeny podobně.

Teplota jim nevadila, ale ti, kteří nebyli na poli, pracovali v úkrytech. Jakási skupinová recitace pronikavými sladkými hlasy zaznívající z velké kopule mu prozradila, že součástí toho je i učení.

Otevřený prostor, určený pro schůze a společenský život po západu slunce, měl po obvodu rozmístěné čtyři lampy. Uprostřed se tyčil tři metry vysoký krucifix. Kříž byl vyřezán do tvaru listnatého stromu, a Kristus – no, nebyl sice přímo metamorfický, ale něco cizího v něm bylo – Kenmuir si s úlekem uvědomil, že vypadá skoro jako Luňan.

To možná zamýšleno nebylo, pomyslel si astronaut, ale základní myšlenka nepochybně ano. Víra, která chtěla napravit hříchy člověka vůči Matce Zemi… Nevyhnutelné, přepokládal. Když první Suchozemci vytvořili snesitelné podmínky podobné těmto, byly pouště ještě na postupu. Zatlačování pouští, které začalo později, zbavilo jejich rasu jakéhokoli konečného smyslu existence. Proto si ho pro sebe někteří z nich vytvořili sami. Napadlo ho, jestli někdo ocenil tu ironii, že jim jejich kredit umožnil koupit vše nezbytné, co si nemohli vyrobit nebo koupit za nuzný výtěžek své produkce.

Ale šlo skutečně o ironii? Své individuální platy vkládali do společného fondu, hmotné vlastnictví mělo malý význam, rozlišovali podle osobních výkonů, síly, dovednosti, svatosti. Možná že rozdíl mezi těmito neonomády a jeho bratrstvem Fireballu spočíval v tom, že tihle žili svými ideály, zatímco jeho druh svými sny. Kdo z nich byl šťastnější? Kdo byl lépe adaptovaný na kyberkosmos?

„Jsme tu," řekla Aleka.

Na kopuli na okraji náměstí spatřil nad vchodem namalovanou rybu. Aleka se zastavila a tiše zavolala: „Hola. Visitantes, por favor."[37]

37 Hola. Visitantes, por favor. (šp.) – Dobrý den. Návštěvníci, prosím.

„Entrada en el nombre de Dios,“[38] ozval se mužský hlas.

Poslechli. Vnitřek byl skoro tak prostý jako místo, kde spali: dva slamníky, malý stolek, přenosná kuchyňská police, sprchový kout za závěsem. Vzadu stál primitivní psací stůl s přihrádkami, kde byly různé věci včetně čtečky a miniaturního krucifixu. Nějaký chlapec vařil kávu, jejíž vůně Kenmuirovi připomněla, jak je to dlouho, co naposled jedl. Uprostřed seděl se zkříženýma nohama muž. Ačkoli měl bílé vlasy a tvář mu protínaly hluboké vrásky, záda držel vzpřímená.

„Padre Fernando, el capitan Ian Kenmuir,“ řekla Aleka.

Kněz zvedl ruku. „Bendecidos, hijos mios,“ pozdravil.

„Já, ech, pardon – no hablo,“ zakoktal se Kenmuir.

Fernando se usmál. „Nejsme zcela odloučeni od vnějšího světa, kapitáne.“ Jeho anglo mělo jen slabý přízvuk. Ukázal rukou. „Posaďte se, prosím.“

Sedli si na polštáře u stolu naproti němu. Kenmuira napadlo, jestli tady Alečino oblečení nepůsobí neslušně. Ale tito lidé nežili v izolaci, sledovali veřejné multi, a přijímali příležitostné cizince. „Doufám, že jste si dobře odpočinul,“ řekl mu Fernando.

Pokrčil rameny. „Doufám, že dost.“ Donutil se k úsměvu. „Děkuji vám.“

Na stole stála karafa a poháry. „Máme takový zvyk na uvítanou,“ řekl Fernando. Nalil vodu a nabídl ji. Kenmuir si vzpomněl na ten dokumentární film a napil se v uctivém tichu s ostatními.

„A teď,“ zasmál se Fernando, když dopili, „myslím, že byste si dali kávu.“ Kývl. Chlapec přinesl podnos s konvicí a šálky.

Kenmuir stěží skrýval svou dychtivost.

„Padre,“ začala Aleka po minutě. „Vysvětlila jsem –“

Fernando přikývl. „Nemáte čas, protože musíte ještě dnes zavolat přímo na Měsíc.“

(Pozn. překl.)

38 Entrada en el nombre de Dios. (šp.) – Vstupte ve jménu Božím. (Pozn. překl.)

„Máte k tomu potřebné zařízení.“ Kenmuirovi se rozbušilo srdce.

„Máme,“ řekl Fernando. „Ne že by to spojení vyžadovalo mnoho wattů. Vám jde ale hlavně o možnost kvantového kódování.“

Na co potřebovali tihle prostí pobloudilí prostředek komunikace bezpečné proti odposlechu? podivil se Kenmuir. Bezděčně si vzpomněl na Iscaha a Sorayu.

Příslušníci této komunity nebyli evidentně tak prostí, jak se na první pohled jevili. Snad si potřebovali předávat zprávy mezi kmeny – možná šlo o součást rituálů a znalosti vyhrazené pro církevní zasvěcené, možná sloužil ke koordinaci plánů, jak si poradit s obchodem a politikou, v globálním měřítku lhostejným k několika málo excentrikům, nebo se možná jednalo jen o bezpečnostní opatření, které zůstalo z časů aktivního nepřátelství – a počet dostupných vysokopásmových kanálů byl omezený, takže jejich licence musela sahat daleko do minulosti.

Fernando vážně pokračoval: „Otázka je, zdali ji máme poskytnout. Odpusťte mi. Neobviňuji ani na nic nenarážím. Ale chudáci jako my si nemohou dovolit zaplétat se do cizích sporů.“

„Nikdo to nemusí vědět,“ řekla Aleka drze.

Fernando se zamračil. „Mohli by se to dovědět.“

To by skutečně mohli, uvažoval Kenmuir, kdyby on nebo ona byli zajati. Nebo by se ti lovci uchýlili k přeměně mozku? Tomu nechtěl věřit.

Nechtěl ani pasivně sedět. „Aleko,“ zeptal se, „co jste řekla našemu… našemu hostiteli?“

„Ne všechno,“ připustila. „Ani vy byste neměl. Jak říkáte, padre, vaši lidé by neměli podstupovat riziko. Chceme jen uskutečnit důvěrný rozhovor v, ech, ve věci, která za vaši pomoc stojí.“ Hlavně pro Kenmuira dodala: „Vysvětlila jsem, že pracujeme v zastoupení jedné luňanské asociace.“ Dobrá, Lilisaire měla své stoupence. Mohla také mít jednoho nebo dva rovnocenné spojence na Měsíci. „Pokoušíme se něco zjistit o jedné záležitosti týkající se projektu Habitatu. Každý ví, že jsou proti němu. Zdá se, že tato informace je utajována bez jakéhokoli veřejně vydaného ospravedlnění, jak to

vyžaduje Smlouva. Potřebujeme si zavolat pro další instrukce tak, aby se to nedozvěděl ten, kdo je za to odpovědný.“

„Jestli je za to někdo odpovědný,“ řekl Kenmuir. „Mohlo by jít o nedorozumění.“

„Nebo o zatracenou pravdu,“ odsekla Aleka. „Sophotekty jsou možná morálně bez vady, ale lidský průměr je stejně zkažený, hrabivý a bažící po moci jako vždycky.“

Fernando se poškrábal na bradě. „Předtím jste mi neřekla zdaleka tolik co teď,“ řekl poněkud zlomyslně. „Nebojte se, nebudu vás vyslýchat. Uvolněme se a promluvme si o příjemnějších věcech.“

Chlapec přinesl nějaké vegetariánské jídlo. Po krátkém požehnání Kenmuir zjistil, že většina této potravy je pro něho nová a exoticky kořeněná. Jídlo bylo doprovázeno slušným bílým vínem.

Fernando mu zvídavými otázkami a poznámkami dodal odvahu, aby mu o sobě něco řekl. Na oplátku se Kenmuir dověděl mnoho o Suchozemcích. Aleka, která to nepochybně slyšela už dřív, popsala podobně své vlastní zázemí.

Nakonec Fernando řekl zcela věcně: „Ano, můžete si zavolat. Dovolte, abych vás vedl.“ Kenmuir si s mírným otřesem uvědomil, že během této poslední hodiny kněz své návštěvníky zkoumal a zvažoval, než konečně dospěl k názoru, že jsou v pořádku.

Vydali se společně napříč táborem. Když jeho obyvatelé spatřili Fernanda, křížili ruce na prsou a on jim pohybem ruky žehnal. Jinak cestou vysvětloval: „– pouštní krysy se stávají ekologickým problémem, ale bezprostřední hrozbu představuje nová nákaza proteinových brambor. Život se prostě nepřestane měnit a vyvíjet, jakkoli by nám to vyhovovalo, že? Bioslužba vyvinula protičinidlo, ale potřebuje nejprve prostudovat možné vedlejší účinky, než je uvolní pro nás… Náš festival o slunovratu… Mladší lidé odcházejí, stále víc a víc. Kdoví, kolik z nás setrvá při tomto tvrdém způsobu života, když má každý nějakou alternativu.“

Komunikační laser se nacházel v nákladním vozidle. Fernando je odemkl. „Potřebujete pomoc?“ zeptal se. „Mohu poslat pro našeho komunikačního úředníka.“

Kenmuir nahlédl dovnitř. „Ne, díky. Tenhle model znám.“ Byla to spíš starožitnost, podobně jako většina zbývající luňanské kosmické flotily. Zmodernizovat ji by znamenalo kybernetizaci, a tedy nepotřebnost lidí při vesmírných letech, s výjimkou občasných pasažérů.

„A já znám kódování,“ dodala Aleka. Jeden klíč z těch bůhví kolika v držení Lilisaire.

„Muy bien, tak vás tedy opustím,“ řekl Fernando. „Por favor, zamkněte zase, až skončíte, a přijďte zpátky za mnou.“ Opustil je, sám pod vysokou oblohou.

Kenmuir a Aleka vyšplhali do skříně náklaďáku a zavřeli dveře. Uvnitř je obklopilo horko, které bralo dech. Přistoupili k přístroji a chvíli mlčeli.

Pak si Kenmuir odkašlal. „Dobře! Pojďte na to, než se tady rozpustíme.“

„Nemůžeme namířit paprsek přímo na její zámek,“ řekla mu Aleka. „Mohl by být vysledován zpátky.“

„Jo, já vím, nejsem blbec.“ Kenmuir se zarazil. „Promiňte, nechtěl jsem. Jsem jenom nervózní.“

Usmála se. Všiml si kuliček potu nad jejím horním rtem, vyvýšenin a prohlubně pod její částečně rozepnutou blůzou, vůně zdravého těla. „Vy jste kanaka, Kenmuire,“ zamumlala. Prohrábla si rukou zvlhlé tmavé vlasy a vzdychla: „Jak říkáte, měli bychom začít.“

Klávesnici téměř nepotřebovali. Komputer byl pouze robotický, ale pochopil úkol a dal se rovnou do práce. Signál nalezl svůj první cíl, retranslační satelit na lunární oběžné dráze. Nebyl žádnou oficiální stanicí, ale selenarchickou, malý, sluncem napájený automat. Předal kódovaný vzkaz podle obdržených instrukcí, a tak dál a tak dál, dokud signál nedosáhl zámku Vysokij. Sledovat tuto křivolakou cestu bylo nepraktické a obtížné, stejně jako bezúčelné. Zákony kvantové mechaniky chránily tuto zprávu před každým, kdo neměl kódovací klíč.

„Troufám si říct, že si někdo velice přeje, aby Smlouva

nezaručovala práva na soukromí,“ prohodila Aleka.

„Byla koncipována v jiné éře,“ odvětil Kenmuir nepřítomně. Jeho pozornost se soustřeďovala na obrazovku. „Viděl jsem argumenty pro jejich změnu tak, aby odpovídaly novým podmínkám.“

„Aby nás kontrolovali ještě víc?“

„Hm, mluví o konfliktech mezi společnostmi, které se vymykají z ruky, někdy vražedných, a o spiknutích jedněch, aby uškodili druhým –“ Lidský nepořádek, lidský nerozum; nebezpečný anachronismus.

Obrazovka se rozzářila. Objevila se tvář nějakého Luňana. Kenmuir poznal Eythila z Marsu.

„Kapitáne,“ řekl anglem. „Jak se daří?“

„Ne dobře, jak by vám mělo být zřejmé,“ odsekl Kenmuir. „Moje společnice a já se musíme poradit s lady Lilisaire.“

Po třech sekundách prodlevy dané přenosem se tvář na obrazovce zamračila. „Myslím, že odpočívá.“

Noční hlídka, Luna neměla časová pásma. Kenmuira napadlo, jestli Lilisaire ve skutečnosti nepopíjí, nebo si nedopřává jiné potěšení. „Ujišťuji vás, že je to naléhavé, a v jejím vlastním zájmu,“ prohlásil. „Jestli nemůže přijít, řekněte mi, kdy to mohu zkusit znovu. Ale neslibuji, že budu moci.“

Prodleva.

„Zjistím to,“ řekl Eythil. „Vydržte.“ Obrazovka potemněla.

„Možná bychom tu *mohli* zůstat do zítřka,“ řekla Aleka. Její hlas zazněl v tichu pokořeně. „Pravděpodobně naši stopu ztratili. Ale jestli se rozhodnou zapojit celý systém –“

Dohledové satelity, které dokázaly identifikovat člověka na Zemi a rozeznat, jestli se směje nebo pláče. Průzkum údajů, který sestaví seznam všech bytostí na Zemi, které kdy měly s Lilisaire co do činění, ať přímo nebo nepřímo. Vyšetřování v jejich komunitách. Další průzkumy údajů. Nedávné vstupy Kontroly provozu, kam která vozidla jela. „Doufejme, že nás nepovažují za tak důležité,“ řekl Kenmuir.

Zatím.

Čas se líně vlekl. Drželi se navzájem za zpocené ruce.

A pak se na obrazovce konečně objevila Lilisaire, krásná jako sněžný štít a živá a svěží jako plamen. Světle kaštanové vlasy měla rozcuchané, ale zelené oči naprosto bdělé. „Zdravím," zapředla. „Co si ode mě vy dva přejete?"

Kenmuir pustil Alečinu ruku. Jazyk měl jako na zámek; nedokázal vyslovit jediné slovo.

Prodleva.

Lilisaire se usmívala. Kenmuir jen zíral. V hlavě mu vířily útržky zpráv, které shromáždil – Aleka je z Havaje, setkala se s nějakou agentkou v San Franciscu, byl to sophotekt – co mu bránilo zříci se záležitostí Luňanů a splynout s kyberkosmem, jestli byl plně inteligentní? – ale před sebou měl záběr na Lilisaire.

Zavrtěla se, a její úsměv ustoupil smutku. „Nejvíc jsem se zabývala Pragmatikem Venatorem," řekla, napůl pro sebe. Kým? Na okamžik znovu probleskl její úsměv. „Něčeho jsem také dosáhla. Malá lest, ale možná budeme mít z jejího výsledku užitek." Znovu zvážněla. „Uvažujete správně, rychlá akce je životně důležitá. Aleko, Carfaxová vám nastínila kostru mého plánu. Stále si myslíte, že je proveditelný?"

„Ano, jestli… jestli dokážeme získat přístup do toho souboru," odpověděla pozemšťanka. „Teď uvažuji, jestli není dvojitě chráněný."

Prodleva. Lilisaire se zamyšleně dívala před sebe. Kenmuir se ztratil v jejích očích.

„Věřím, že mám pro tento případ prostředky," řekla Luňanka Alece. „Poslouchejte mě. Kapitán Kenmuir teď půjde někam, kde není pravděpodobné, že ho pronásledovatelé brzy najdou. Vyberte místo, které není daleko od vaší konečné destinace, o níž jste s Carfaxovou diskutovaly. Ubytujte ho tam, a pak se oklikou vraťte – Kamehameha je nejbližším kosmickým letištěm. Připravila jsem určitou věc, kterou jeden můj agent přiveze ranním raketoplánem. Bude to Terránec, v této chvíli nevím přesně kdo, ale bude se jmenovat Friedrich a najme si pokoj v hotelu Clarke. Tam se s ním

setkáte, převezmete, co vám dá, a vrátíte se za kapitánem Kenmuirem. Pak pokračujte podle plánu a vlastního rozumu. Ať při vás stojí štěstí.“ Její tón byl teď vřelý. „Pokud se vám podaří zjistit pravdu, budete mít vše, co jste si kdy přáli, v plné a ještě větší míře.“

Opřela se v křesle a čekala, jako rys na svou kořist.

Aleka polkla. „Já, ano, pokusím se,“ dostala ze sebe. „Myslím, že mě nikdo nepodezírá. Nikdo mi nebude věnovat pozornost. Ano, zkusím to, má lady.“

Kenmuira zasáhl strach, že celou situaci ovládla ona. On bude jen lovnou zvěří, nic víc. „A co já?“ vykřikl. „Co moje odměna?“

Prodleva. Horko, žízeň, touha, Aleka dýchající vedle něho. Ta doba se zdála nekonečná.

Lilisaire se znovu usmála. „Řekla jsem vám to, můj kapitáne,“ odpověděla hlasem znějícím jako píseň. „Svoboda a lidstvo kráčející ke hvězdám. Ale máte pravdu, to je abstraktní, a vy jste se nyní ocitl uprostřed boje. Byl byste tedy ochoten řídit mé podniky ve vesmíru a bydlet se mnou jako seigneur mezi selenarchy? To je má nabídka, můj kapitáne, když ke mně přijdete jako vítěz.“

Několik sekund ohromeně stál.

Aleka do něho strčila loktem.

Rozhodnutí nemohlo počkat. Mohl říct „Ne“, spojit se s úřady, a do smrti se proklínat. Nebo mohl podstoupit to šílené riziko, skočit do neznáma, kde ho pravděpodobně čekala hanba nebo smrt, nebo v nejlepším případě budoucnost nekonečného žalu, žárlivosti, intrik a touhy po domově – ale on už žádný domov stejně neměl.

„Ano,“ řekl.

Během následující časové prodlevy se díval na její tvář a pochopil, kousek po kousku, že ať už ji ve skutečnosti miluje nebo ne, touží po ní tak, jako muž ztracený v divočině touží po vodě a ohni.

„Znovu tě políbím,“ řekla. Pokud věděl, tohle nikdy žádný Luňan žádnému Terránci neřekl.

Obrazovka potemněla.

Po chvíli Aleka vydechla: „Bueno, tak jsme se zavázali oba dva,

co?“

„Proč vy?“ zeptal se nechápavě.

„To je dlouhá historie, a my nemáme čas. Nejdřív musíme vypadnout z téhle pece.“ Uchopila ho za rukáv. „Poslyšte, vyřídit její úkol mi zabere jen pár dnů. Vezmu si vůz, kterým jsme přijeli do Santa Moniky. Až budu na letišti, naprogramuji svůj letoun, aby letěl sem a byl vám k službám. To bude zítra. Ach, ano, nejdřív pro vás koupím jiné šaty a takové věci, a nechám vám je v tom letounu. Pozemní vůz pošlu zpátky Iscahovi, a chytnu let na Havaj. Mezitím byste tady měl být v bezpečí. Zdržujte se ale většinou uvnitř, a venku noste jednu z těch kápí. Suchozemci jsou pohostinní a padre je k nám laskavý. Ale až dostanete letoun, měl byste se pospíšit.“

„Kam?“ zeptal se, bezmocný ve své nevědomosti.

„Hmm, nechte mě přemýšlet. Neměli bychom o tom raději mluvit, dokud se znovu nesejdeme. Ale Lilisaire má pravdu, nemělo by to být dál než hodinu nebo dvě od východiska naší akce. Ani já tu oblast dobře neznám, ale – Pojďte, prohlédneme si dostupné údaje.“

Fernando je nasměroval do kopule s počítačovými terminály. Byly k všeobecnému použití, ale v této chvíli tu na nikoho jiného nenarazili. Aleka nechala program vyhledat komunity na kontinentu, jež zůstávaly relativně izolované a soběstačné. Jako další faktor zahrnula předpověď oblačnosti na příštích několik dní. Zanedlouho si vybrala.

„Bramland. Není to moc hezké místo – asi jako toto – ale zdá se, že s policií nespolupracuje. Vymyslíme pro vás nějaký věrohodný důvod, proč jste tam na čas přiletěl, a proč se s vámi spojím. Hlavně držte od nynějška hlavu dole a ústa zavřená. Vím, že to dokážete.“ Chytla ho za ruku. „Vím, že to dokážeme.“

Odhalit to, co bylo po staletí ukryté? Ne poprvé, ne poprvé – Kenmuirova mysl zabloudila do minulosti, slepě hledajíc jakékoli dávno pohřbené vodítko.

16

Z terasy kavárny byl velkolepý výhled. Vysoko na svahu se nad úzkými ulicemi, v nichž kdysi zněl dusot kopyt koní rytířů, vypínaly zbytky hradeb a kamenných staveb – shlížely do údolí, přes lesy, pole a domy až k hřebenům v dálce pod letní oblohou země. Slunce na západě vrhalo dlouhé stíny. Řeka připomínala roztavené zlato pod stromy se zelenozlatými korunami. Přetrvávající teplo mírnil slabý vánek. I zvuky dopravy zněly v tom poklidu tlumeně.

Dagny se napila vína, vonícího bordeaux, postavila sklenici, opřela se a nechala oči vychutnávat tu krásu. Měli s Edmondem místa blízko sebe, což její spokojenost prohlubovalo. „Nádherné," vzdychla. „Jsem ráda, že jsi vybral právě tohle."

Seděl naproti ní u malého stolu. Také se napil. „Jela bys raději někam jinam?" Uslyšela v jeho hlase nejistotu. „Neříkala jsi."

Setkala se s jeho pohledem a usmála se. „Chtěla jsem, abys to vybral ty," odpověděla, „a věděla jsem, že ze všeho nejvíc budeš chtít znovu vidět Dordogne."

„Ale je to i tvá dovolená."

„Víš, že se mi tu vždycky hrozně líbilo." Je to trochu zavádějící rozhovor, pomyslela si. Navštěvovali rodnou planetu tak zřídka a na tak krátko, a on byl vždycky připraven vyhovět jejím přáním. Jak často byli v jižní Francii? Třikrát, včetně tohoto pobytu. Chtěla k tomu něco říct, ale něco jiného bylo důležitější. „Zamilovala jsem si to tu." Byla poctivá, ačkoli chápala, jak velký důvod k cestě sem měl on, a cítila radost i za něj. „Děkuji."

Opětoval její úsměv. Chvíli mlčeli. Slunce zapadalo. Po modrém nebi přeletělo hejno havranů.

Edmond se zavrtěl. „Dagny."

Čekala, aniž by ho pobízela, tak, jak se přesvědčila, že je to nejlepší.

„Chtěl jsem říct toto," řekl po chvíli, „ale nebyl jsem si jist jak. Stále si nejsem jist. Ale měl bych se pokusit."

„Snažíš se být vždycky jemný, mon vieux,“ řekla mu.

Bojoval sám se sebou. „Brzy kvůli tobě poletím do kosmu.“ Spěšně se opravil: „Chci říct, *díky* tobě.“

Kdyby to popřela, mohla by mu všechno usnadnit. „Ve skutečnosti za to vděčíš mnohem víc Larsovi a Brandirovi.“

„Odvedli dobrou práci, a já to oceňuji,“ řekl, „ale jen díky tvému úsilí. Ty jsi tahala za drátky a čistila cestu.“ Přinutil se uchechtnout. „Dneska mi metafory moc nejdou.“

Uvažovala, kam míří. Ocenil její roli už častokrát předtím. Připomněla si těch posledních pár měsíců. Guvernér Zhao, ano, byl tím hlavním oponentem, vydávajícím svůj dekret, který expedici zakázal, a trvajícím na tom, že takový je zákon, a výjimku musí udělit Nejvyšší rada Světové federace, dobře věda, jak snadno to může nějaký výbor smést ze stolu. Přesto měla toho starého bastarda pořád ráda, a věřila, že to myslí dobře, a že je víc než z poloviny upřímný, pokud šlo o rizika spojená s výpravou Luňanů do kosmu. Navíc ještě řekl, že je na Zemi dost nacionalismu, nebezpečného, i bez toho, aby se povolovalo cokoli, co by mohlo povzbudit růst podobného nádoru na Měsíci. Možná měl pravdu. Kromě toho, končili své rozhovory většinou poslechem hudby, a jen díky němu slyšela poslední Beethovenova kvarteta… Někdy s ním ale musela bojovat.

Vrátila se duchem do přítomnosti. Edmond zažertoval. Mohla by se trochu uvolnit. Usmála se. Vlastně se bavila, když tlačila na komisaře Zachariase, než se přiklonil ke guvernérovi.

Jakmile Edmond znovu zvážněl, dala průchod tomu, co měla na srdci: „A příležitostně, rozumíš, příležitostně jsem komunikovala s tím… uloženým vědomím. Navzdory problémům, které má s Fireballem, si našel čas i na to, aby tlačil na zrušení zákazu.“ Guthrieho analog, duch Uncanse, si pamatoval – Polkla. „Myslím, že bys měl hlavně poděkovat jemu.“

„Mluvit s ním poprvé pro tebe nebylo lehké,“ řekl Edmond. „Nic z toho nebylo lehké. Chápu, jak ses cítila. Špatně jsi spala.“

Uvědomoval si to tedy, natolik, že o tom raději mlčel. Ucítila

pálení v očích. „Ach, drahoušku, už jsi mi poděkoval.“

„Ano,“ odvětil pomalu, „ale nikdy jsem ti nepoděkoval za to, proč jsi to udělala.“

„Ze skvělých důvodů,“ řekla svým nejrázněji tónem. „Věda. Dobrodružství. Tvé a Kainovo přání. Osvobozující precedent. Zdravý kopanec do tlustého zadku Lunárního úřadu. Jedno ke druhému, stálo to za to.“

„Je to ale moje výprava. Budu pryč celé měsíce, možná v nebezpečí. Proti tvé vůli.“

Pohlédla zpříma do té kromaňonské tváře. „Nicméně odlétáš,“ řekla.

Přikývl. „Přesně tak. Nejsem rád, že tě opouštím, ale jsem rád, že letím. Dává ti to smysl? Nesouhlasíš s tím, ale přitom jsi mi to sama umožnila. Musíš mě hodně milovat.“

Ve spáncích jí zabušila krev. „Orli nepatří do klece,“ odvětila. „Ne, medvědi, v tomto případě.“ Naklonila se dopředu a pohladila ho po ocelově šedých vlasech. „Dobrý starý medvěd.“

„Já… chci jen říct… já chápu,“ zamumlal.

„A já chápu, že ty chápeš, a jsem šťastná,“ řekla, mrkajíc, aby se zbavila slz. „Dobrá, Edmonde, užijme si to. Dopij to a půjdeme někam na večeři.“

Den přecházel v soumrak. Když vstali, Dagny pocítila v kostech zdejší gravitaci. Při žádném z jejích předchozích návratů jí to nepřipadalo tak silné. Nu, ani centrifuga, ani lékařský program nemohly zastavit čas. Možná se sem z Měsíce už nikdy nevrátí. Proč si s tím ale dělat starosti, říkala si. Teď ne. Teď je tady se svým mužem.

Sacajawea byla tím nejlepším, co mohl Fireball zajistit, dopravní loď třídy Venuše, dobře navržená, dobře postavená, ale ne jedním z těch fantastických nových plavidel, která by potřebnou vzdálenost zdolala za dva týdny. Takových bylo zatím ještě málo, a byla zamluvena nadlouho dopředu. *Sacajawea* vykonávala službu hlavně v pásu asteroidů. Pro let na Rydbergovu skálu zrychlovala méně než

pětinou g, aby šetřila Luňany na palubě, dokud nedosáhla rychlosti trajektorie; pak se víc než sto denních cyklů pohybovala v režimu volného pádu, než přišel opět čas brzdit.

Po tak dlouhém pobytu v beztížném stavu, bez ohledu na to, jak pilně by cvičili, by pozemšťan potřeboval šest nebo sedm týdnů rehabilitace na Zemi, aby znovu získal plnou sílu, kostní a svalovou hmotu, koordinaci, reflexy, a upravila se mu do normálu jeho tělesná chemie. A přitom by riskoval, že některé ze změn budou nezvratné. Luňan by na tom byl lépe, ale ani on by se nezotavil přes noc. Beynac a jeho lidé se potřebovali dostat k cíli v dobré kondicí, proto trávili spoustu času v odstředivce.

Stroj měl v průměru sotva tři metry. Drátěná lana držela úzkou plošinu, na jejímž druhém konci rotovala na nastavitelném rameně tunová olověná koule. Na plošině jste mohli cvičit a posilovat. Museli jste však být opatrní. Mozek se se změnami gravitace nevyrovnával dost rychle, což mohlo vyvolávat závratě a nevolnost, a rovněž jste si museli dávat pozor na Coriolisovu sílu. Ačkoli pás a popruhy připojené k centrálnímu úchytu bránily tomu, abyste sklouzli dolů, klidně mohlo dojít k nehodě, jež mohla mít za následek i zlomeniny. K těm už ostatně došlo. Rozhodně jste popruhy potřebovali, když jste stáli na hlavě, a srdce vám tlačilo krev více či méně vzhůru, jak bylo přirozené.

Beynac patřil k těm, kteří při tom dokázali mít otevřené oči a nedělalo se jim špatně. Když byl sám, mohl si zazpívat nějakou písničku, pokud mu stačil dech, čím oplzlejší, tím lépe. Přesto neměl tahle cvičení rád, a tady, v mikrogravitaci, vyžadovala víc času z denního cyklu než na Měsíci. Když vyčerpal svůj repertoár, ztichl a bojoval proti té monotónnosti vzpomínkami a přemýšlením.

Vrátil se v duchu ke Kainovi. „Kdybychom my Luňané měli své lodě, nebylo by tohle nezbytné,“ řekl v jídelně před několika hlídkami. „Pro nás v každém případě, a pro pozemské pasažéry ne horší než na našem světě. Po celou cestu bychom akcelerovali.“

„Kdyby sis mohl dovolit flotilu rychlých plavidel, nemusel bys obchodovat v kosmu,“ popíchl ho Beynac. „Jen by ses topil v

penězích.“

Kaino se zamračil. „Není to úskok, že Fireball sedí nečinně?“ Hlas se mu chvěl touhou. „Aby – A my bychom ty lodě nekupovali, ale stavěli.“

„I tak, můj synu, není ekonomické zrychlovat celou cestu, pokud to nemá zvláštní důvod.“

„Pro nás by to zvláštní důvod mělo, ale kdo si dovolí dát nám svobodu? Guthrie se vládě často pošklebovал, ale ani on nám nikdy nepomohl. I on se nás bál.“

Beynac se chystal odvětit, že je to nesmysl. Kosmický podnik by měl schopné nováčky uvítat. Konkurence by se obávat nemusel; existující linky měly víc objednávek, než kolika stačily vyhovět. Nicméně, ačkoli byl Fireball mocný, existovaly hranice jeho vlivu.

Rydberg ho předešel. „Díval jsem se na parametry luňanské astronautiky,“ řekl svým obvyklým metodickým způsobem. „Za předpokladu přístupu k antihmotě za rozumnou cenu by se mohl pohon pomocí spalování reakční hmoty stát výnosným v mnoha směrech. Při akceleraci při stálé jedné šestině g by luňanská posádka nepotřebovala centrifugu. Mohlo by jich proto být méně, možná by mohli létat sólo. Rychlost při obratu by mohla být proporcionálně nižší než při plném g, což by znamenalo nižší náklady na palivo. Samozřejmě, doba letu by se prodloužila, přibližně o odmocninu ze šesti, ale to by ve vnitřní soustavě nehrálo tak velkou roli. Dokonce i tento náš let by trval jen měsíc.“

Udělal dobře, že odvedl rozhovor od politiky, pomyslel si Beynac. Když bylo šest mužů, z toho dva Luňané, namačkáno týdny a týdny v omezeném stísněném prostoru, nervy pracovaly na plné obrátky.

Pomohlo by, kdyby dva nebo tři z nich byly ženy? Na misích Fireballu to byla obvyklá praxe, ne-li na každé kosmické lince. Ale ne, Dagny měla nepochybně pravdu, když byla proti tomu (a, jak ji její muž podezíral, přiměla společnost, aby výhradně mužskou posádku vtělila do nájemní smlouvy). Vzhledem k luňanskému temperamentu, ať už genetického nebo kulturního původu, by na lodi

mohla nastat přímo výbušná atmosféra.

Beynac se krátce zasmál. V tomto směru si s ním Dagny nemusela dělat starosti. Jemu ona jako žena bohatě stačila.

Ukončil cvičení. Mohl odhodit propocený cvičební úbor do čističky, umýt se houbou, obléknout si kombinézu a, ach, jít do své kabiny a pustit si před příštím jídlem nějakou hru. Už léta neviděl Figarovu svatbu. Byl jediný muž na palubě, který ji měl rád. Terrestroidní obyvatelé Měsíce, izolovaní od Země i od svých dětí, se často drželi starých věcí a zvyků.

Dotkl se spínače. Jeho váha klesala, jak začala centrifuga zpomalovat, až se posléze zastavila, a on zůstal volně viset v popruzích. Zajistil bezpečnostním pásem gymnastické zařízení, chytil se madla a zamířil ke dveřím.

Za nimi narazil na Ilita. „Ach, pane, čekal jsem na vás."

„Něco není v pořádku?" zeptal se Beynac. Uvědomil si, jak osamělá je jejich loď, kovová bublina v prázdnotě kosmu.

„Ne. Jen jsme získali dobrý záběr na ten asteroid. Myslel jsem si, že byste se na to rád hned podíval."

„To jistě. Děkuji." Beynac následoval svého studenta chodbou ve směru osy lodi. Něco mu blesklo myslí. Nebylo to první přátelské gesto, které Hitu učinil. Byl – ano, správně, lidštější a otevřenější než většina Luňanů. Někdy měl Beynac pocit, že je mu bližší než kterýkoli z jeho synů a dcer.

V řídicí kabině se vznášel pouze Kaino. Vždycky si ochotně bral pilotní hlídku, i za někoho jiného, pokud se právě nezdokonaloval v letovém simulátoru. Kývl krátce na pozdrav, ale oči upíral dál na obrazovku. Beynac k ní přistoupil, zkontroloval jeho let, a tiše hvízdl.

Radar už zjistil rozměry asteroidu. Rozeklaný, hroudovitý, na jednom konci silnější, by se vešel do válce zhruba tři sta kilometrů dlouhého a sto kilometrů širokého. Přesto se zatím i při maximálním zvětšení zdál na pozadí noci malý. Byl břidlicově zbarvený, s černými místy, což musely být ty nejhlubší nepravidelnosti, s výjimkou široké šedé plochy blízko středu. Na jejím okraji vyčnívalo

cosi podobné jehle: nějaký útes nebo štít, ostrý proti černému pozadí. Rozeznávali i jeho rotaci. Těleso se kolem své příčné osy otočilo přibližně jednou za pět hodin, jako by jím mrštil nějaký bezstarostný obr.

Kdyby ho viděli v Pásu, bylo by to docela zajímavé. Ale *Sacajawea* byla o čtyři miliardy kilometrů dál, blízko drahám komet.

„Tu voilá,“[39] zašeptal Beynac. Pak dodal hlasitěji, aby to slyšeli ostatní: „Vystopovali jsme tě, zatraceně.“

Když se ozval zvonek, Dagny Beynacová vyrazila lunárními skoky chodbou do vestibulu. U dveří zaváhala. Srdce jí bušilo. Nikdo v Tychopolis necítil potřebu mít kukátko nebo venkovní kameru. Mohl to být jen náhodný, neohlášený návštěvník. Nechtěla, aby byl. Vlastně ne. Zaťala zuby a otevřela.

Venku se tyčil robot, dva metry vysoký. Byl znepokojivě lidský – připomínal středověkého rytíře v brnění. (Vlastně až tolik ne, se svými klouby, energetickou skříňkou, hlavou s reproduktorem a zvukovými a optickými senzory.) Viděla tento model ve zprávách, protože to byl unikát, nepraktického tvaru, pokud neplnil nějaký zvláštní úkol, jako třeba tento dnes.

Okamžik stáli oba nehybně. K jejím uším doléhal tichý hluk města.

„Zdravím,“ řekl robot.

Dagny ten hlas slyšela už dříve, v rádiu, v telefonu, zněl jí v paměti. Byl to hlas Ansona Guthrieho, ne tak chraptivý jako v jeho posledních letech, ale silný a zvučný. Téměř se jí podlomila kolena.

Zhluboka se nadechla. „A-ahoj,“ řekla.

„Mohu vstoupit?“

Robot mluvil ostýchavě, napůl nejistě. Uvědomila si, že ani on přesně neví, jak se má chovat, a načerpala z toho sílu. Proto jsi sem přišel, ne? měla chuť říct. Ale místo toho zamumlala: „Samozřejmě,“ a ustoupila stranou.

---

[39] Tu voilá (fr.) – tady jsi. (Pozn. překl.)

Měla by si s ním potřást rukou?

Robot prošel kolem ní, graciézním pohybem – pod namodralým kovem se skrýval skutečný zázrak technologie. Dagny zavřela dveře. „Gracias," řekl a zastavil se. Představila si, jak skenuje tento vchod, dubem vyložené stěny, starožitné zrcadlo, obraz pobřeží státu Washington, malou památku na Zemi, která už sotva existovala. Hlava robota se nepohnula. Počítač uvnitř přesunoval pozornost z jedné čočky na druhou, dokud neobsáhl celý kruh.

Sám od sebe pak zamířil k otevřeným dveřím. Dagny si vybavila, že Guthrieho počítač má jen dva kulovité optické vstupy, vyčnívající na jakýchsi stoncích ze skříňky, v níž byl umístěn. Robot nebyl vlastně jeho tělem, pouze vozidlem pro dočasné použití.

Náhle na něho nedokázala myslet jako na „to". Bylo v něm stále alespoň něco z Guthrieho, a to zcela nepopiratelně mužského. Uložené vědomí neslo to jméno dědickým právem. Nechme mu také jeho pohlaví.

„Stejné vybavení a rozmístění jako předtím," řekl lehčím tónem. Experti tvrdili, že má nálady, city, možná jiné než dřív, ale přesto reálné. „Zajímalo mě, jestli jsi tady něco změnila. Je to už dávno, co?"

„Ano," odpověděla. „Šest let, sedm?" Od té doby, kdy ji a Edmonda navštívil naposledy ve své původní podobě. Pak se jednou setkali na Zemi (jak zestárl!), a občas spolu mluvili telefonicky,

„Tudy." Zavedla ho chodbou do obývacího pokoje.

Zastavil se uprostřed místnosti. Nastavila obrazovku na přímý pohled z vrcholu kruhového valu. Divočina stínů a měkce osvětlených výčnělků klesala k blízkému obzoru. Nad vzdáleným okrajem světa se rozpínal Criswellův kolektor, neposkvrněná zářivá bělost. Nad hlavou se klenula noc, modrý a bílý majestát Země byl ve druhé čtvrti. Nevěděla, proč vybrala tento záběr namísto některé ze scenerií z mateřské planety. Možná na ni někde v hloubi duše nechtěla vznášet žádné nároky, nebo se toho neodvážila.

„Ani tady se nic moc nezměnilo," poznamenal Guthrie.

Zjistila, že už sama také dokáže promluvit. „Ano, víš, jak staré

páry lpí na svých zvycích.“

„Tebe a Edmonda bych sotva označil za staré. Ještě ne. Pravděpodobně nikdy. On se splaší, a hurá do vesmíru. Ty řídíš stavbu v Astrebourgu a, jak jsem vyrozuměl, znepříjemňuješ život guvernérovi, kdykoli si to zasluhuje.“

Žádné předstírání! Ale jak dál? Dagny se kousla do rtu. „Nevím, co – co ti mám nabídnout –“

Zaburácel krátký smích. „Šálek čaje ne.“ Pohlédl na svou paži, která vypadala spíš jako vykovaná než vytvořená z nanovláken. „Posadíme se. To můžu. Křeslo ti nerozdrtím, jsme přece na Měsíci.“

„Já ho vlastně nepotřebuji – z téhož důvodu.“

Chvíli seděli mlčky.

Po chvíli ticho prolomil Guthrie. „Carla – ech, Jinann – žije stále s tebou?“

„Ano,“ řekla Dagny, „ale stará se o své klenotnictví. Řekla jsem jí, aby před příchodem zavolala, a že bych možná chtěla, aby přespala někde jinde.“

„Proč, proboha?“ zvolal zcela lidsky. „Rád bych ji zase viděl, a celou tvou rodinu taky.“

„Zase?“ vylétlo z ní. Polekaně se zajíkla. „Ach! Ach, Bože, promiň.“

„Není co,“ řekl jemně.

„Nechtěla jsem –“

„Já vím, že ne.“

„Omlouvám se.“ Přešla ke stolku, na němž stála karafa a několik sklenic. Potřebovala jich vypít několik, protože jedna nebo dvě by nedokázaly spláchnout to, co jí uniklo ze rtů. Whisky jí sklouzla po jazyku a vnikla do jejího krevního oběhu. Odhadovala, že bude možná potřebovat další.

„Vážně se nic nestalo,“ řekl Guthrie. „Nedělám se svým stavem žádné dráty.“ Zasmál se. „Vůbec žádné.“

Tohle byla jeho oblíbená skotská. Seznámil ji s ní – jak je to dávno? A teď už ji nikdy neochutná, nikdy, leda možná v nějakém virtuálním elektronickém snu. Dagny se otočila, aby se s ním setkala

očima. „Nevím, co to se mnou je,“ protestovala. „Chovám se jako pitomá stará slepice.“

Pohladil si rukou dolní část své věžičky, stejným pohybem, jakým si Guthrie hladíval bradu. „To není pravda,“ protáhl. „Jsi nejen chytrá, ale zůstáváš zatraceně sexy holka, Batulko.“

Usilovně mrkala. Nebude plakat.

Nepochybně si toho všiml, protože spěšně dodal: „O takových věcech teď mluvím abstraktně. Ale mám své vzpomínky.“

„A-ano.“

„*Jeho* vzpomínky,“ řekl Guthrie, znovu vážný. „Měl bych to brát spíš tak?“

„Já nevím.“ Znovu se napila.

„Je to pravda. Jistě. Napumpovali mu do nervového systému fůru nanoskenerů, zakódovali to, co vyšlo ven, a nahráli to do programu neurální sítě – postavené tak, aby byla přesnou analogií jeho mozku… Bueno, nemá smysl ho předělávat. Já jsem toho důsledkem.“

Nakolik mohlo uložené vědomí cítit bolest? Dagny se nadechla. „Ale zvládáš to.“ Jeho heslo po Julianině smrti. Existuje pro uložené vědomí nějaká útěcha? „Protože tě udělali tak, abys byl jím.“

„Abych byl jako on, v jistých směrech,“ opravil ji Guthrie. „Nic víc než to.“ Na okamžik ztichl. „Když jsem mu telefonoval na jeho smrtelné posteli, naučil jsem se, nebo jsem si možná připomněl leccos o tom, co je to být člověkem.“

Dagny se proti své vůli otřásla. „Dnešní svět je podivný a děsivý, že?“

„Takový byl vždycky,“ řekl známým tónem. „Jak by reagoval jeden z Edmondových jeskynních lidí, kdyby tě viděl během tvého mládí v obyčejném malém městečku?“

Whisky ji začala hřát. „Jsi – docela jako… Uncans,“ odvážila se.

Byla přesvědčená, že se v duchu usmívá. „Gracias. Snažím se.“

„Protože Fireball tě potřebuje. Všichni tě potřebujeme.“

„Znovu ta stará písnička. Nejsem žádný Santa Claus ani pánbůh. Je ale stále ještě pár věcí, které bych měl dořešit, než budu moci s

přiměřeně čistým svědomím odejít.“

Sevřel se jí žaludek. „Odejít.“

„Stop,“ řekl docela lehce. „Pusť to z hlavy. Vymaž to. Ať to nazýváš jakkoli.“

Přestat existovat. Znovu se napila a sebrala odvahu se zeptat: „Přeješ si to?“ Když mohl existovat tisíce let, možná navěky.

Robot zůstával nehybný, někdy se však zdálo, že si vzpomněl na bezděčné pohyby těla. Teď pokrčil rameny. „Ach, sebe nelituji. To mi věř, por favor. A vesmír ještě zdaleka neřekl poslední slovo. Ale mezi námi, a přísahej při doktoru Doolittleovi, že mě nebudeš citovat, být naživu bylo lepší.“

Zachvěla se. Tohle by nikdy nechtěla!

Ano, byl mocný, a otevřený zázrakům, které si smrtelníci sotva dovedli představit. Ubohý statečný dvojník. „Vždycky jsi jednal podle svého, že?“ řekla Dagny. „Přijít ke mně, osobně, když jsi tak zaměstnaný a zaneprázdněný. To je můj Uncans.“

Zašoupal nohou a nemotorně řekl: „Hm, no, můj obraz, když jsem měl nějaký veřejný projev – byla chyba ho používat, když jsem ti telefonoval, Dagny. Hned jsem si to uvědomil, a lituji toho.“

Vzpomínala na tu bolest, ale jen matně, jako by se to stalo mnohem dříve než jen před pár denními cykly. Syntetizovaná audiovizuální podoba Ansona Guthrieho v jeho středním věku, kontrolovaná jeho uloženým vědomím tak, jako živý mozek kontroluje živou tvář, mohla inspirovat tisíce nebo miliony diváků, stejně jako bolestivě ranit jednu vnučku. „To je v pohodě,“ zamumlala.

„Ne, není, a já to chci urovnat,“ trval na svém. „Nebudeme si na nic hrát.“ Zvedl k ní ruce. „Vycházejme spolu přímo, ty a já.“ Tón jeho hlasu se trochu snížil. „Protože doufám, že spolu budeme v budoucnu pracovat pěkně často, stejně jako jsi pracovala s ním.“

S ním? pomyslela si. Odděleným a ztraceným bytím? Stejně, co byla mysl, osobnost, duše?

„Děkuji,“ vydechla Dagny. „Děkuji víc, než vůbec dokážu říct.“

Dlouhými kroky k němu přistoupila a uchopila jeho napřažené

ruce do svých. Byly trochu studené, ale svou masivností jí připomněly Uncansovy.

„Ach, Dagny," řekl. Když ho pustila, rychle a jemně ji objal.

Proto doopravdy přišel, pomyslela si. Miloval ji. Stále ji miloval.

Edmond Beynac zemřel při nesmyslné nehodě, jenže takové bývají všechny.

„Ne, není to ztracené pradávné těleso z mé hypotézy," vysvětloval Manyane Nkuhluovi, když se vrátili z prvního krátkého průzkumu. Astronaut toho o geologii moc nevěděl, ale měl zájem se učit. „Zatraceně, vždyť jsem to jasně říkal už před odletem. Ne? Eh, bien, měl jste spoustu práce při startu, a pak při letu nebyla příležitost.

Máme tady v zásadě kovy, železo, nikl et cetera, kdysi roztavené. To znamená, že jde o část jádra nějakého tělesa dost velkého, aby roztavilo a vytvořilo jádro – které samo osobě neexistuje, rozumíte? Ta plochá sekce, to je tam, kde se to při nějaké velké kolizi odlomilo. Ale já si nemyslím, že kolize velkou planetoidu zcela roztříštila na menší objekty jako tento. Takový náraz by zanechal odlišné stopy. Ta síla možná tu velkou část i ty úlomky postrčila na výstřednější dráhu, a pak je zachytil Jupiter a vymrštil ven. Jestli neunikly ze sluneční soustavy, měly enormní oběžnou dráhu, a hvězdy za ty miliardy let jejich perihélium ještě zvětšily."

„A ta nová dráha?" zeptal se Nkuhlu. „Přece ty kousky nezůstaly ve skupině, nebo ve stejném kurzu."

Beynac mávl rukou. „Ne, ne, samozřejmě že ne. Nicméně jejich dráhy musely být dost podobné. A venku v Oortově oblaku, ano, je tam mnoho komet, ale jak jsou od sebe v tom obrovském objemu vzdálené! Ty úlomky by jen zřídkakdy něco ovlivňovalo, nejméně ten masivní. Postupně, pravda, by se jejich shluk rozpadl. Oběžnou dráhu tohoto kusu nepochybně dramaticky změnila nějaká kometa. Jeho perihélium je teď sotva větší, než bylo na začátku.

Nemohlo se to stát moc dávno, možná před pár miliony let, protože jeho současná oběžná dráha je nestabilní. K té srážce došlo s

největší pravděpodobností v blízkosti původního perihélia. Nejblíže ke Slunci je komet o trochu víc. To napovídá, že to velké těleso není ve své největší vzdálenosti od nás. Možná to časem dokážeme vypočítat a získat představu, kde je máme hledat –“

Beynac zvedl dlaně a sepnul je za hlavou. „Konec přednášky!“ zasmál se. „Najdeme pro vás raději nějaké praktické příležitosti ke vzdělávání, příteli.“

To bylo možná jedním z faktorů, které o několik týdnů později způsobily jeho smrt. Na rozdíl od většiny ostatních, tento nebyl nahodilý. Jeho výzkum trpěl nedostatkem pracovníků, a potřeboval jakoukoli pomoc, kterou mohl získat. On a Hitu nedokázali sami zvládnout vrtání, kopání i shromažďování toho, co výzkum vyžadoval. V terénu se věnovali hlavně všeobecnému průzkumu, vyhledávání slibných míst. V laboratoři na palubě *Sacajawey* pak připravovali vzorky ke zkoumání, studovali je, a kousek po kousku skládali znalosti o asteroidu a jeho minulosti. Občas si zacvičili na centrifuze, umyli se, najedli nebo šli spát.

Podle pravidel se člověk, který by dokázal sám dopravit plavidlo domů, musel neustále zdržovat v lodi – tedy buď Rydberg nebo Kaino. Ve skutečnosti to nejčastěji znamenalo oba, protože starší prohluboval kvalifikaci mladšího. Jen Nkuhlu a Oliveira byli tedy volní.

Bylo to tak naplánováno už na začátku. Beynac takovou příležitost pro svého syna vítal, zvláště teď, když vůdci Fireballu pochopili, jak by bylo možná výhodné mít pár luňanských pilotů. Nkuhlu a Oliveira byli zkušení horolezci. V minulosti se dobře seznámili s pohybem na kamenných tělesech i se zrádným ledem komet.

Byli to technici, ne vědci nebo inženýři, ale to nebezpečí nemohl pravděpodobně předvídat nikdo. Jedinou jistotou vždy bylo, že každý nový podnik v kosmu se setká s překvapeními.

Nikdy předtím lidé nechodili po ničem, co se podobalo lomové ploše napříč tímto kosmickým střepem. Asi deset kilometrů dlouhá a dvacet široká, probíhala příčně poblíž středu tohoto cylindroidu.

Obklopovala ji skála, lehčí materiál, který spočíval na původním jádře, a nalepil se na ně při nárazu nebo bezprostředně po něm, přičemž se jádro změnilo opět v napůl roztavené krupky. V oblastech, kde se úlomek pohyboval, byly dopady meteoritů vzácné, takže na jeho povrchu téměř nebyly žádné krátery. Před nimi se uprostřed kamenitého okolí táhla holá, ztuhlá pláň, jejíž lesk poněkud zešedl prachem, s několika málo široce rozptýlenými impaktními důlky.

Na okraji této jizvy se směrem k Orionu zvedal hrot, který viděl Beynac už z vesmíru. I jej musela vytvořit ta kolize, nějakou vrtošivostí zdejších sil. Možná rázová vlna soustředěná pevností rozhraní vrhla roztavený kov vzhůru v gejzíru, který při stoupání ztuhl. Vzniklá vyvýšenina netvořila horu, ale štíhlý hrot, tmavý, bizarně pokroucený, dlouhý dobrých 1 500 metrů od základny až ke špici, jež se hákovitě nakláněla kupředu jako orlí zobák nad plochým terénem tomu.

Za hrotem se rozprostírala vrstevnatá a chaotická skalnatá pustina. Při chůzi tam jste mezi rozeklanými obzory viděli napravo a nalevo pruh široký sotva třicet metrů, který se ztrácel v šeru dál než sto kilometrů od vás. Když jste stáli pod skalní jehlou a dívali se opačným směrem, viděli jste pláň, půlnočně bezvýraznou, hraničící s hvězdami na jedné straně a příkrým srázem naproti vám, asi dvacet kilometrů vzdáleným. Nad hlavou zářily hvězdy a souhvězdí Mléčné dráhy, spolu s mlhovinami a sesterskými galaxiemi. Pak se vynořilo Slunce, scvrklé vzdáleností, ale stále nesnesitelně žhnoucí, víc než pět set krát jasnější než Měsíc pozorovaný ze Země. Viditelných hvězd ubylo, ale *Sacajawea* na oběžné dráze se třpytila dál. Přitažlivost byla nepatrná, ale tady, v blízkosti železné masy, přesahovala jednu desetinu.

Právě zde Edmond Beynac zemřel.

„Vystupte na ten štít," nařídil Nkuhluovi a Oliveirovi. „Cestou pořiďte snímky a provádějte měření gama-záření jako obvykle. Chci hlavně nějaké kousky z vrcholku – s přesným umístěním podle laserového měření; tentokrát nezapomeňte, zatraceně! Ano, a

hloubkový vrt, metr nebo dva hluboký. Plus seizmické zvukové měření. Musím znát vnitřek té věci. Jak jen k čertu vznikla?“

Vážil si těch mužů, a proto nedodal to, co bylo zřejmé: že jim dal těžký, možná nebezpečný úkol. On sám šel s Hituem do obtížného terénu na druhé straně jizvy, kde je čekala další záhada, již bylo třeba prozkoumat, vrstvy tam, kde podle teorie žádné být neměly.

Výstup Nkuhlua a Oliveiry se změnil v malý epos toho druhu, který se táhne jako podtón všemi hrdinskými věky. Gravitace byla nízká, ale jejich výstroj těžká, a museli šplhat do příkrého srázu. Mohli strávit i hodinu hledáním dalšího kroku, než se o něj pokusili. Třikrát některý z nich málem spadl a zabil se, kdyby nebyl připoután lanem k dobře zakotvenému partnerovi. Systémy podpory života pracovaly ze všech sil, ve skafandrech bylo horko, přerývaně dýchali a měli suché rty. Každých pár minut odpočívali, pili z trubičky vodu obohacenou živinami a stimulanty, dokud se konečně shora nepodívali na tu opuštěnost a nezměrnost.

Pak teprve začala skutečná práce. Nikdy předtím nezápolili s tak pevnou hmotou, jako byla tato. Nebyla to skála, ale kov. Netvořil homogenní slitinu, nýbrž složitou spleť vrstev, zapouzdřených kusů a vakuol. Když iontová pochodeň vyřezávala vzorek, vylétávaly horké bílé kapičky. Když vyslali sonický pulz, zachvělo se celé podloží.

Tu katastrofu způsobila malá mininálož. Měla prostě rozrušit anomální olovnatou žílu, aby z ní mohli odebrat vzorky. Místo toho exploze vyvolala rezonanci, a slabé místo, které přečkalo miliardy let, náhle povolilo. Orlí zobák se odlomil. Tucet velikých a stovky menších úlomků se zřítily dolů.

Beynac a Ilitu se vynořili na pláni, z nějaké trhliny, již předtím zkoumali reflektory na svých přilbách, a zamířili šikmo ke kopulovitému přístřešku v protějším rohu a ke člunu, který je měl dopravit zpátky na loď. Stěny kolem nich stínily rádiové vlny. Jinak by byl Beynac slyšel své pomocníky, kteří hlásili vše, co právě dělali. Byl by je mohl včas varovat. Nebo by ho to možná také nenapadlo.

Když se převis roztrhl, byli on i jeho společník v otevřeném

prostoru. Skály, z této vzdálenosti malé, padaly nejprve pomalu. Postupně se však jejich pád zrychloval, o víc než pět metrů za sekundu za každou sekundu, která uplynula. Na dno dopadly rychlostí dvě stě kilometrů za hodinu. Na většině míst by se zastavily ihned po dopadu. Tady však byl terén hladký a tvrdý. Tření, které v nízké gravitaci beztak nebylo velké, bylo tady skoro nulové. Navíc pláň netvořila skutečnou rovinu. Nárůst gravitace směrem k centru hmoty asteroidu jí dodal mírný, ale přesto skutečný spád.

Oliveira a Nkuhlu padli na břicho a zachytili se, čeho mohli, zatímco se hrot pod nimi otřásal. Prach, který dopad kamenů zvedl, zakryl nakrátko oblohu. Když klesl, vstali a uviděli balvany a štěrk ženoucí se přes železnou plán, krupobití směřující ke dvěma postavám uprostřed pláně.

Teď uslyšeli křik v rádiu. „Nom de Dieu! A bas, Hitu! K zemi, k zemi, zatraceně!“ Nikdo však nemohl uniknout tomu, co se blížilo. Geologové se vrhli na zem tváří v tvář blížící se zkáze. Ještě stále viděli poskakující skály valící se přímo k nim. Vnímali nehlučné nárazy jako údery do bubnu přes své skafandry, cítíce je až v kostech. Dopady balvanů vykřesávaly jiskry, dočasné hvězdy pod věčnými hvězdami. Ještě byl čas přemýšlet, vzpomínat, dokonce mluvit.

Hitu, Luňan, syčel vztekem a vzdorem. Beynac řekl klidným, pevným tónem: „Kdybych nepřežil, řekněte mé Dagny, že jsem ji miloval.“ Ale když je bouře zasáhla, ozval se jeho výkřik, jistě bezděčný: „O Maman, Maman –“

Hitu měl štěstí. Nějaký oblázek mu prorazil skafandr, poranil rameno, a odskočil. Díry ve skafandru se rychle samy uzavřely. Pokud šlo o Beynaca, jemu kámen velikosti pěsti roztříštil přilbu. Vzduch unikl do prázdnoty.

Je to laskavá smrt. Během sekund jste v bezvědomí, a vzápětí po tom mrtví.

Jeho synové se s matkou setkali v jejím domově na Měsíci.

„Později, ano, přivedeme do kruhu víc lidí,“ řekl Brandir. „Ale tato večerní hlídka musí patřit jen nám.“

Stejně jako ona a jeho bratři, i on stál. Velká obrazovka za nimi nabízela pohyblivý záběr Dordogne. Zelené údolí a hrad na výšině nad ním se zdály dvojnásob vzdálené jeho vysoké postavě v černostříbrném oděvu, dlouhým světlým vlasům a rysům ne zcela asijským, nepatřícím však ani žádné jiné rase na Zemi. A přece, pomyslela si Dagny, žil jako nějaký baron za starých časů ve své hoře opatřené věžemi.

„Proč?“ zeptala se. „Proč ne aspoň vaše sestry?“

Protože, uvědomila si, tito muži k ní nepřišli truchlit. „Musíme svého otce pomstít.“

„Cože?“ zvolala. Trestat holý kus skály?

Ne, jejich nová generace byla divná, ale ne šílená. Jestli něco, tak se pod jejich kavalírským stylem skrýval vrozený realismus, chladnější, než se jí zamlouvalo. Jazyk se mění. „Co přesně máte na mysli?“ zeptala se.

Kaino byl z nich nejvýmluvnější. V minulosti ho už zažila uraženého, zahořklého, sarkastického, nepřátelského, ale nikdy ne tak smutného. „Spočítáme to těm, kteří zavinili jeho záhubu.“

Zamrazilo ji. „Počkej!“ vykřikla. „Myslíš ty dva chudáky, co zavinili pád té skály? Ne!“ Nadechla se, podívala se mu pevně do očí, a řekla jim všem: „To vám zakazuji.“

Když se loď vrátila, vzala si ty dva stranou, aby jim poskytla útěchu, jaké jen byla schopna. „Neomlouvám vás,“ řekl jim, „protože není co omlouvat. Byla to nešťastná náhoda.“ Oliveira plakal a líbal jí ruce. Nkuhlu zasalutoval, jak by mohl zasalutovat Ansonu Guthriemu.

Brandir mávl netrpělivě rukou. „Zbytečné,“ odvětil. „Jsou nevinní. Daroval jsem jim mír.“ V jeho aroganci spatřovala Dagny jakousi zvláštní nevinnost, podobnou nevinnosti koček. „Pomstu dlužíme pánům Země.“

„Kdybychom měli své vlastní plavidlo,“ procedil mezi zuby Kaino, „a luňanskou posádku –“

„Byl bych ho poslal s nejschopnější posádkou, a vybavené tím nejlepším, co technika nabízí," prohlásil Brandir.

Teď by si pravděpodobně mohl ty náklady dovolit, pomyslela si Dagny. Jeho podniky teď opřádaly celý svět. Nesměl však, kromě mnoha jiných věcí, kosmická plavidla stavět, a žádný podnik obyvatel Měsíce nesměl zasahovat dále než na Zemi.

„Luňané by byli odhalili pasti, které by na ně čekaly," řekl Kaino.

„Všechny pravděpodobně ani oni ne," odpověděl Temerir.

Dagny na něho pohlédla. Její třetí syn většinou mlčel, pokud neviděl důvod něco věcně poznamenat. Štíhlý, šedooký, bledý, stojící tu ve své prosté modré kombinéze jako protiklad Brandirovy elegance a Kainovy zdobnosti. Ale tvář měl z těch tří nejvíce luňanskou.

„To ne," souhlasil Brandir. „Ale měli by větší šance."

„A byl by to náš podnik," dodal Kaino.

Brandir se obrátil k Dagny. „Bude to naše pomsta a pomník, který vztyčíme," řekl, „že zlomíme nadvládu lenních pánů a přineseme Luně v kosmu svobodu. Matko, žádáme tě o pomoc."

Dagny se rozbušilo srdce, ale hned se zase uklidnila.

Nemohli dosáhnout změny zákona bez ní, to věděla. Mohli být bohatí, ale politicky zůstali bezvýznamní, z velké části proto, že nebyli rození politici.

Ne že by nějaké řečnění, zamlžování pravdy, zákulisní dohody, lichocení, kompromisy, vydírání, porušování slibů a dryáčnická reklama byly pro ni přirozené. „Já, já nevím," zakoktala.

Sklouzla pohledem z Brandira na obrazovku. Teď právě ukazovala detailní záběr na místo porostlé mechem na pobřeží, ach, mohlo to být stejné místo, kde se kdysi procházeli ruku v ruce s Edmondem, házeli kameny žabky přes vodu, seděli a nechali na sebe dopadat slunce, zatímco jí položil ruku kolem pasu a líbal ji? Jeho brada tenkrát trochu škrábala.

Bylo to, jako by se náhle rozpustil led. Vyla jako vlk, tu první noční hlídku poté, kdy zpráva došla. Neměla ale čas truchlit, takže se stala jakýmsi automatem, který běžel podle svého programu a v noci

se vypínal. Ta prázdnota mohla klidně počkat, ta se nikdy neztratí.

V tomto okamžiku –

Vydržet o chvilku déle, jen o chvilku. Pak by mohla dát průchod slzám. Pak by se mohla začít probírat jeho psacím stolem, jeho šaty, jeho knihami, jeho databází s jeho voláním a vzkazy, které jí posílal, když byl v terénu, všemi jejich společně strávenými roky, denní cyklus po denním cyklu. Pak by si mohla teprve celou svou bytostí uvědomit, že odešel na věčnost, a plně si to připustit.

Ale ještě ne, ještě úplně ne. V této chvíli ji probodávaly očima její děti. Musela se se svou bolestí nějak vyrovnat. Trojjediný bůh Edmonda Beynaca představoval rodinu, pravdu a svobodu.

Napřímila se. „Dobrá," řekla. „Pokusím se. Udělám, co sakra budu moci."

Politika není jen podvod a brutalita, pomyslela si. Ve skutečnosti byla většinou čestná; jejím prostřednictvím lidé řídili to, co měli společné. Předpokládejme, že se nejprve spojí s technokomisařem Lefevrem. On a Edmond si byli docela blízcí.

Kaino ji objal, což neudělal od svých deseti let. Ne, nebude plakat.

Ustoupil. Řekla rychle: „Nečekejte zázraky. Možná uspěju, ale možná taky ne. I v nejlepším případě to bude trvat dlouho, a budeme se muset poohlédnout po spojencích."

Brandir přikývl. „Když budeš potřebovat něco, co můžeme poskytnout my tři, budeš to mít," řekl, „včetně naší trpělivosti."

„Dobrá, abychom začali, vaše sestry – Verdea, každopádně. Mohla by se pokusit pohnout veřejným míněním, které budeme potřebovat," jako to udělali Shelley a Byron pro osvobození Řecka, Solženicyn pro Rusko, Jaynes pro Severní Ameriku.

„A Fia, ano, myslím Fiu," zamumlal Brandir.

Helen, s černými kadeřemi, rudohnědýma očima, rezervovaná, formální, tajnůstkářská, pokud nešlo o hudbu… Carla-Jinann, ne, dokud situace nedospěje do stadia emocionálního tlaku, proslovů, demonstrací a výzev, kdy by se mohla stát cenným spojovacím článkem mezi obyvateli Měsíce, vášnivými Terrestroidy a stranou

stojícími Luňany.

„Na jak dlouho to odhaduješ?“ vyhrkl Kaino.

Jeho touha ji až zabolela. „To nevím. Říkala jsem ti to,“ vzdychla.

„Já také potřebuji čas,“ řekl Temerir.

Překvapeně na něho pohlédla a zeptala se: „Cože? K čemu?“

„Mám v úmyslu hledat tu velkou planetoidu, o které snil otec,“ odvětil astronom. Brandir pro něho vybudoval osobní observatoř na odvrácené straně. „Lov pravděpodobně potrvá roky. Tím spíš proto, že bude naším tajemstvím.“

„Ech? Copak se dá nějaký vědecký projekt utajit? Co máš v úmyslu, pro Kristovy rány?“

Roztáhl prsty. Jeho rodiče by byli pokrčili rameny. „Otcovy výzkumy mi poskytly vodítko. Ale jen málokdo věnoval pozornost jeho poznámkám o rané sluneční soustavě. Byly považovány za omyl jinak velkolepé mysli. Mělo by být snadné zařídit, aby se na vše zapomnělo – s tvou pomocí, matko. Kdo teď ví, co Luňané jednoho dne možná objeví?“ Zaostřil na ni chladný pohled. „Pokud tady dnes večer všichni neslíbí mlčení, nebudu moci provést pátrání, které chci vykonat na počest Edmonda Beynaca.“

Dagny se zachvěla. Byl, svým způsobem, nejhorším z jejích synů?

17

Viděny shora, sahaly pláně do nekonečna, tisíce odstínů zelené pod nezměrnou letní oblohou. Trávu často rozvlnil závan větru, a Kenmuir zaslechl její zašumění. Ve vzduchu se vznášela svěží vůně rostlinstva a sluncem vyhřáté půdy. Tam, kde byl terén vlhčí, lemovaly třpytící se vodní plochy stromy, a nad hlavou kroužilo víc ptáků, než dokázal spočítat. Několik málo silnic vedlo přímo jako střela. Neviděl na nich skoro žádný provoz. Tu a tam se osaměle tyčily vysílací věže. Nevypadaly nepatřičně, spíš tvořily půvabnou korunu života kolem nich.

Který, svým způsobem, také střežily, pomyslel si Kenmuir. Pracovaly v součinnosti s technologií, a také, ano, se sociálním systémem, který toto všechno udržoval při životě. Nestačilo, že pokles populace, rostliny geneticky upravené pro co největší výnosy, a v neposlední řadě přímá syntéza vyprázdnily mnoho původních zemědělských oblastí. Obnovit zdravou ekologii – nebo častěji vytvořit novou – vyžadovalo nejen přání a ekonomický přebytek, ale hlavně analýzu a pochopení celku, což bylo mimo rámec schopností lidských mozků bez cizí pomoci.

Ano, pomyslel si, kyberkosmos řídil biosféru lépe než člověk. Dokud budou vlády dbát jeho rad, Země zůstane zelená.

Rad, nebo příkazů? Byl v tom nějaký rozdíl? Přijali jste politické doporučení, protože dávalo smysl, a pak jste zjistili, že se toto rozhodnutí nedá vrátit zpátky, protože se mezitím stalo základem příliš mnoha věd, na nichž byli lidé závislí, a tak vám nezbylo než přijmout i další doporučení. Ale nebylo tomu vždycky tak? A čistě lidská politika, krátkozraká, ignorantská, pověrčivá, živočišně netrpělivá, vždycky opakovala tytéž děsivé chyby. Kenmuir kdysi četl jednu z poznámek Ansona Guthrieho: „Je to svoboda, když jste ve větší kleci, než potřebujete na to, abyste ji přeletěli?“

Zanechal svých úvah. V dálce uviděl tři vznášedla, a suborbitální letoun rychle křižující oblohu jako jiskra. Pod sebou spatřil další

lesknoucí se stroje, zabývající se pozemní dopravou, inspekcí a péčí o krajinu. Stromy stínily malé město. Jak bíle a pokojně vypadalo. Předpokládal, že jeho obyvateli jsou lidé, které takové okolí těšilo. Ti, kteří nežili prostě na svůj kredit, pravděpodobně pracovali na dálku, s výjimkou místních podniků služeb. A měli své koníčky, sporty, občanské záležitosti, možná nějaké zvláštní obřady a zvyky, a pod tím klidným povrchem byly jejich životy tu a tam nepochybně tak spletité a bouřlivé jako vždycky. Taková, svým vlastním způsobem, byla i komunita, kde vyrostl on.

Ale za jasných nocí se procházel venku, a na vrcholu kopce toužil po hvězdách. Kolik takových bylo ještě dnes? Jakým právem by jim Lilisaire upírala jejich životní smysl?

„Zatraceně!“ zamumlal Kenmuir. Měl dost času k přemýšlení v táboře Suchozemců, po odjezdu Aleky a předtím, než pro něho přiletěl její letoun. Jestli svůj závazek považoval za čest, a to považoval, pak se nerozhodnost rovnala zradě.

Koneckonců, jeho úkolem bylo pouze odhalit informaci, která byla dost možná ilegálně utajována, a jestli ji znala Rada Federace a Shromáždění, pak by se ji každý, kdo by si s tím dal trochu práce, brzy dověděl taky. Ale nikdo to neudělal. A demokracie, samotná racionalita, nebyly možné bez adekvátních údajů.

Mohl si stěžovat svým zákonodárcům nebo ombudsmanovi, nebo mohl vydat veřejné prohlášení požadující odtajnění této informace, a být odbyt pokrčením ramen jako nějaký pošuk… Kdyby ta záležitost vyšla ven – Naděje Lilisaire byly tak vágní, že musela být zoufalá. Určitě neočekávala, že by informace sama o sobě způsobila zrušení projektu Habitatu. To snad ne. Ne, snila o tom, jak získat moc, aby si jeho ukončení mohla vynutit. Ale jak? Pomocí nějaké staré zbraně, kterou by mohla získat? Obludná absurdita.

Pravda, Luňané rozptýlení v kosmu měli poměrně děsivý vojenský potenciál, jako každý, kdo disponoval loděmi. Ale svolat je, uspořádat, podřídit je společnému velení a disciplíně dřív, než by to Mírový úřad dokázal zastavit – jaká to utopie. Nebyli jako křižáci. Vidět Lunu zaplavenou Terránci by jistě prohloubilo hořkost

luňanských astronautů, asteritů, Marťanů a satelitních kolonistů, ale nevyprovokovalo by je to k válce, kterou by skoro jistě prohráli. Ani Luňané na Měsíci by nepovstali.

Kenmuir už dospěl k názoru, že Lilisaiřino pátrání po pravdě ji přivedlo k náznakům toho, co sama nesdílela.

Sám v poušti, proklínal svůj závazek k ní. Přísahal si, že ho nedovede k tomu, aby provedl něco skutečně škodlivého. To by raději žil bez ní. Mohl by teď docela dobře rezignovat, nebýt Aleky. I když tu dívku sotva znal, nepřipadala mu jako zločinec, fanatik nebo blázen. Měla své vlastní motivy, ať už jakékoli, ale nemohl uvěřit tomu, že by se zapojila do něčeho, co by považovala za špatné. Proto se rozhodl pokračovat, aspoň ještě chvíli, navzdory pochybnostem.

Na okamžik zvažoval, že si o ní vyhledá údaje. Měl vodítko, kde začít: havajské zázemí, a ti metamorfové – ano, vybavilo se mu něco o jakési unikátní společnosti v těch končinách… Ale ne. Kdyby procházel regulérní kanály, mohl by vyplašit opozici. Kromě toho, víc se potřeboval dozvědět o svém místě určení. Získávání takových informací by se od návštěvníka očekávalo a nepřitáhlo by pozornost. Bramland se zdá být dalším neobvyklým místem.

Nad horizontem se ve směru jeho letu zvedaly mraky. Nejdřív zářily jako sníh, pak se ocitl nad nimi, a zeleň zmatněla a nebe nabylo bezvýrazné šedé barvy. O oblačné přikrývce mluvily posledních několik dní předpovědi počasí. Neskryla by sice před monitorovacími satelity všechno, ale přesto dokázala oslepit jejich optiku. Pokud tedy ten systém kvůli němu skenoval celou planetu.

Pak by ale vzdoroval někomu nebo něčemu, co to mohlo nařídit – Federaci? Potlačil zachvění. Zaťal zuby. Jestli ho měli v úmyslu zastavit, mohli se s ním spojit oficiálně, čestně, nějakým veřejným oznámením na globální síti, pokud by to bylo nutné. A vysvětlit mu důvod.

Zatím mohl stavět pouze na vysvětlení od Aleky… Ale začít v Bramlandu.

Terminál zobrazil krátkou historii. Většinu z toho znal. Sodotechnická klišé. Různé skupiny, etnické, kulturní, náboženské

nebo prostě excentrické usilovaly o to, aby si udržely svou identitu. Zřídkakdy odmítaly základní výhody a služby moderního světa, a ve skutečnosti jim právě jeho produktivita a mír umožňovaly existovat. Přesto se k jeho neosobní racionalitě obracely zády. Lidstvo se vyvinulo jako kmenová stvoření, a potřeba patřit k nějakému kmenu je skoro tak důležitá jako sexualita. Jakou má cenu lóže Fireballu? Praví Luňané měli svou feudální loajalitu.

Snaha o takové díla odštěpení byla zvlášť zřetelná v Severní Americe v období vzestupu po pádu avantistů. Mezi těmi, kdo se na tom podíleli, byli bývalí bojovníci odporu, vybraní nonkonformisté, a jistí psanci, kteří doufali, že v nových podmínkách získají legitimitu. Spojili se a získali velkou rozlohu země.

Třetí republika jim v tom nebránila. S tak roztříštěným národem jako tenkrát ani nemohla; vyžadovala jen dodržování pravidel ochrany životního prostředí. Bramlanďanům to nevadilo. Hledali život, který považovali za přirozený. Nalezli vesnice, široce rozptýlené po celém teritoriu, jen málo z nich s populací převyšující pět set dospělých, což byla velikost, při které se mohli všichni účastnit veřejných záležitostí. V průběhu generací se k nim připojovali shodně smýšlející cizinci, zatímco ti nespokojení odcházeli, a tak se vyvinula tato kultura. Nebyla nouze o paralelní rozvoj.

Ale evoluce je nevyzpytatelná, a výběr pracující s nahodilými mutacemi a genetické tendence mohou vést kuriózními směry. V současnosti byly jakékoli stopy demokracie, které v Bramlandu přežily, čistě ceremoniální: rituály, tabu a společenské roztřídění, které uspokojovalo touhu obyčejných členů společenství po jasně určeném postavení a účelu života, smyslu komunity a vážnosti. Někteří lidé provozovali řemesla a obchod, ale jen jako vedlejší činnost vedle svého skutečného poslání jako válečníků, kněží nebo příležitostných lovců. Ženy nacházely naplnění ve svých mystických sesterstvech, a jako hospodyně, umělkyně a příležitostné matky. Starosta města mohl, nebo také nemusel naslouchat jeho starším, ale byl jeho absolutním vládcem. Svůj status získával tím, že vyzval a

porazil předchozího držitele úřadu v sérii atletických soutěží, která často končila smrtí. Spory s jeho protějšky vedly ke stejně násilným „hrám“ mezi obcemi.

Přesto se ven nikdy nedostaly žádné stížnosti, které by přiměly severoamerickou vládu zasáhnout. Koneckonců jen málo z těch smrtí v souboji bylo konečných. Záchranná služba stále pracovala, a padlí byli okamžitě dopraveni do nejbližší lékařské stanice na oživení a opravu. Někdy, pomyslel si Kenmuir, to bylo možná zranění, které si vyžádalo víc úsilí – chirurgický zákrok, regeneraci, fyzioterapii.

Kromě toho, komu zdejší poměry nevyhovovaly, mohl odejít. Když nějaká společnost nepředstavovala hrozbu pro jiné, vměšování se, by vytvořilo precedent nebezpečný pro všechny ostatní. Měly společný zájem a politický vliv, aby tomu zabránily, tak, jak doporučoval kyberkosmos. Staré, špatné doby, kdy dobrovolné sdružování zakazoval zákon, už dávno minuly. Bramlanďané byli spokojení, ne?

Ano, pomyslel si Kenmuir, většina Bramlanďanů zjevně ano. Nebyli příliš inteligentní. O to se postaral samovýběr.

Vyvolal si poslední zprávy z různých osad. Dostaly se jen málokdy do pravidelného vysílání – koho taky zajímaly? – ale sophotekty, které zde sloužily, předávaly svá pozorování do všeobecné databáze.

Ve zprávách nenašel nic zvláštního. Joeltown a Three spolu vedly hru. Rozhodná bitva ji neskončila, a tlupy mužů teď na sebe vzájemně pořádaly hon v polích a podél říčních břehů. Žádné zbraně, kdepak, to ne, nic než sport… s dobře vytvarovanými kyji a oštěpy, seky karate… Vyřazených přibývalo.

Rozhodl se pro Overburg. Jeho starosta byl sice ve sporu s elvillským, ale k žádným bojům dosud nedošlo, a možná se dalo dosáhnout dohody. Kromě toho, Overburg, větší, než byl zdejší průměr, se pyšnil hostincem. Mezi obcemi se cestovalo a obchodovalo, a také sem přicházeli návštěvníci zvenčí. Kenmuir zadal svému stroji instrukce; okamžitě pocítil změnu kurzu.

Objevila se obdělávaná pole. Obyvatelé zde pěstovali různé

plodiny pro sebe i na prodej. Nazývali to „nezávislost“, a možná to nezávislost byla – duchovní, další sada rituálů. To skutečně nezbytné sem bylo dováženo a placeno z kreditu.

„Zpráva,“ oznámil palubní počítač. Kenmuir se ušklíbl. Na obrazovce před ním se objevila tvář muže. Z jeho filigránového stříbrného náhrdelníku mu visela stuha. Patrně nějaká úřední šerpa, usoudil Kenmuir. „Komisař jeho blahorodí starosty Bruna z Velkého Overburgu,“ identifikoval se v jakémsi podivném anglu. „Váš stroj signalizuje úmysl přistát. Máte povolení?“

„Pardon?“ řekl Kenmuir.

„Povolení. Nemáte? Kdo jste, seňore? V jaké záležitosti přicházíte?“

„Odkdy nějaké veřejné pole vyžaduje povolení k přistání? Máte nějaký problém?“

„Vy ho budete mít, když se pokusíte přistát. Řekněte mi své jméno a v jaké záležitosti sem přicházíte.“

Kenmuir ovládl svůj temperament. Také byrokracie umožňovala lidem cítit se důležitými. „Bez urážky, pane. Jmenuji se Hannibal, jsem na cestě ze západního pobřeží, a rád bych se tady na den nebo dva zastavil. Určitě nejsem první, kdo sem přišel, aniž by předtím žádal o povolení.“

„Nemluvíte jako Severoameričan.“

„Já jsem, ech, Evropan, a – Tak co bude? Mohu přistát nebo ne?“

„Dobře. Budete ale muset předstoupit před starostu. Dočasné povolení uděleno.“

Město už bylo v dohledu. Domy stíněné stromy se nijak nelišily od těch, které viděl Kenmuir už dříve; archaické stavby žňových materiálů, se strmými střechami a obložené dřevem. Uprostřed se nacházelo dlážděné náměstí, obklopené většími budovami. Kenmuir předpokládal, že to jsou různé sály, sklady a podobně. Ta největší budova, s ozdobným sloupovím, musela být radnicí nebo palácem starosty. Malé letiště s hangáry a terminálem leželo hned za městem. Přistál, vzal si kufřík, který mu koupila Aleka, a vystoupil do vlhkého tepla.

Letištní komisař ho už očekával, spolu se čtyřmi robustními muži. V tomto počasí měli oděvy volné a okázalé. Zapletené vlasy jim splývaly pod páskou zdobenou vzory z korálků, označujícími pravděpodobně jejich hodnost nebo původ. Každý z nich měl nůž v pochvě a hůl s bronzovou koulí na konci, jíž by dokázali prorazit lebku. „Tudy k celní prohlídce," řekl komisař a zamířil k terminálu.

Šlo o standardní automatizovanou stavbu, nyní prázdnou. Komisař přikázal Kenmuirovi otevřít kufřík, a začal se v něm přehrabovat. Bylo tam jen to, co zajistila Aleka, toaletní souprava a nějaké šaty na výměnu. Komisař skoro zdráhavě kufřík vrátil a řekl: „Telefonoval jsem. Jeho blahorodí velkoryse souhlasilo, že vás hned teď přijme. Doprovoď ho, Jebe." Zjevně Kenmuira, štíhlého, šedivějícího muže, samotného a neozbrojeného, nepovažovali za nebezpečného.

Cesta do centra trvala asi deset či patnáct minut. Kenmuir se během chůze pokusil o rozhovor, ale neuspěl. Jeb byl příliš naplněn důstojností svého úkolu. Kolem nich projelo pár vozů, ale všichni většinou chodili pěšky. Ženy měly volné splývavé šaty a často nesly košíky. Klábosily spolu ve skupinách, některé se staraly o děti. Muži rovněž zůstávali ve společnosti vlastního pohlaví, nebo seděli na verandách, popíjeli a hráli různé hry. Spousta z nich měla složité tetování, a nezdálo se, že by si někdo z nich nechal odstranit jizvy, tedy emblémy, jimiž se pyšnili.

Tu a tam minul Kenmuir nějakou dílnu a zahlédl v ní řemeslníka, který něco dělal – nějaké nářadí, kus zařízení, dekoraci – přičemž neměl žádný složitější nástroj než elektrickou vrtačku. Ten styl a zdejší život mu připadaly surové a hrubé. A přece ti lidé vypadali vcelku šťastně; viděl úsměvy, slyšel smích a živý hovor. Zaslechl hovory o počasí, sklizni, rybaření, špatnosti a nepravostec. Pomyslel si, že kdyby tady musel zůstat dlouho, doufal by v nějakou miniválku, aby nezešílel.

Sloupy paláce měly tvar divokých příšer. U vchodu stáli dva strážní. „Teď buďte skutečně uctivý," varoval Jeb. „Poklekněte."

Sál byl široký a dlouhý. Kenmuir si všiml malovaných štítů na

stěnách, a praporů visících ze zkřížených trámů. Pruh růžového koberce vedl k pódiu na druhém konci. Tam, na trůnu s baldachýnem, seděl Bueno, starosta Overburgu. Čtyři mladé ženy, spoře, ale luxusně oděné, byly uvolněně rozložené na polštářích po obou stranách. Na stráži stálo šest válečníků. Pážata čekala na rozkazy. Viděl i půl tuctu starších mužů. Kenmuir si nebyl jist, zdali jde o rádce, dvořany, prosebníky nebo návštěvníky. Kráčel se svou eskortou hlubokým tichem, sledován upřenými pohledy.

Jeb se zastavil metr od pódia, rázně zasalutoval s dlaní u obočí a ohlásil: „Cizinec, seňorissimo.“ Kenmuir si vzpomněl, že má pokleknout, a neohrabaně tak učinil.

„Aha,“ zahřměl starosta. „Vaše jméno a účel cesty.“

Byl to veliký muž, robustní, svalnatý. Plavá hříva mu spadala dolů a rámovala jeho výrazné rysy s ježatým vousem, na tomto místě zjevně jedinečným. Šlo snad o odznak úřadu, podobně jako páska kolem hlavy nebo zlatý řetěz? Špinavá košile mu odhalovala huňatou hruď. Nůž v pochvě byl mimořádně velký. Nohy měl holé a nemyté. V pravé ruce svíral dřevěný pohár.

„Hannibal, pane,“ odvětil Kenmuir. Na tomto krycím jménu se dohodli s Alekou. Neposkytovalo k němu žádné vodítko, a pro ni bylo dostatečně zvláštní, aby si byla jista zprávou, již by pro ni vložil do veřejné databáze.

„Hannibal, he? Ne Kanibal?“ Bueno se zachechtal. Muži a chlapci kolem se úslužně zasmáli. Ženy se zahihňaly. Kenmuir si všiml, že dvě z nich se k tomu nutí, a že sledují starostu vyděšenými pohledy. Ti ostatní byli možná se svým postavením spokojeni.

Bueno se předklonil. „Proč jste tady? Špión? Vládní agent? Ha?“ Znovu se opřel, vyčkávaje, a napil se ze svého poháru.

Nemohl udělat nic horšího než nově příchozího vyhnat. Nebo mohl? Každopádně by to znamenalo pekelný problém. „Ujišťuji vás, pane,“ vzdychl Kenmuir, „že jsem neškodná soukromá osoba. Moje přítelkyně a já chceme strávit nějaký čas v rezervaci na Hořejším jezeře. Ona to na poslední chvíli musela odložit. Slyšel jsem o vaší komunitě zajímavé věci, a rád bych tady strávil den nebo dva, než se

se mnou bude moci setkat.“ Zvědaví cizinci se sem jistě občas dostali, i když asi ne moc často. „Chápete, zabývám se unikátní rukodělnou prací, a vyrozuměl jsem, že máte velmi dovedné řemeslníky,“ pokusil se zalichotit.

Bueno zvedl obočí. „Ona, říkal jste?“

„No, ano, mladá dáma,“ odvětil Kenmuir, obrňuje se trpělivostí. Někdo se zachichotal. „Mohl bych pro ni rovněž získat povolení přistát?“ Budou si zde muset s Alekou vážně promluvit. Mohla by to být poslední šance, než se vrhnou do něčeho neodvolatelného.

„Mladá. Hm. Jo.“ Bueno chvíli uvažoval. Kenmuir si představil ta pomalu se otáčející kolečka. „Jo. Dobře. Navštivte našeho zdravotního úředníka. Když vás to prohlédne a uzná, dobře, můžete tady zůstat. V hostinci.“ Utrácet peníze.

Nakonec ten rozhovor nebyl tak zlý. Kenmuir evidentně nepocházel z nenáviděného Elvutu.

Bueno se ušklíbl. „Málem bych zapomněl. Přistávací taxa. Deset, ech, patnáct UCU. Můžete to zaplatit za oba. Mně.“

Bylo to vyděračství, ale Kenmuir se rozhodl, že to přejde mlčením. „Vadilo by vám, kdybych vám to zaplatil v hotovosti, pane?“ Kdyby použil svého účtu, zanechal by stopu pro každý vyhledávací program.

„V hotovosti? He? Ne, ne, hotovost je fajn.“ Buenovo chování napovídalo, že by to bylo mnohem lepší. Pravděpodobně prováděl nějaké vlastní transakce, o kterých si nepřál, aby byly vystopovány. Přijal bankovky a dvakrát je přepočítal, pohybuje přitom rty. „V pořádku. Strážný, zaveďte ho ke zdravotnímu úředníkovi, a když bude v pořádku, ukažte mu cestu do hostince.“ Napůl srdečně dodal: „Možná si později promluvíme, Hannibale. Možná vás pozvu na drink. Jo, možná dokonce –“ Přikývl a mrkl doprava a doleva na své ženy. Dvě z nich se usmály.

Jeb zasalutoval a vedl Kenmuira zpátky. „Tudy,“ řekl. „Přes náměstí. Klinika je támhle, vidíte?“

Teprve teď to Kenmuirovi došlo. „Zdravotní úředník“ neexistoval, leda jako vágní představa nějakého dalšího kmenového

funkcionáře. Bueno řekl „to“. Což znamenalo, že tam čeká sophotekt.

Kenmuir zakopl. Málem se otočil na patách a dal se na útěk. Jeb na něho vrhl tázavý pohled. Ne. Musí tím projít. Kdyby se náhle vrátil do svého letounu a odstartoval, vzbudilo by to úžas. „Promiňte,“ zamumlal a vykročil dál.

Proč Bueno potřeboval, aby ho prověřil stroj? Starosta, stejně jako letištní komisař, zřejmě neměli mnoho šancí uplatnit svou moc v přítomnosti cizinců. Nebo se Bueno úzkostlivě snažil nepopudit vládu, a v něčem ustupoval, aby to vypadalo, že spolupracuje? Možná se bál, že by někdy mohlo dojít k rázným opatřením proti jeho místním praktikám.

Na tom nezáleželo. Teď musel Kenmuir prokázat, že je tím, kým tvrdil, že je. Polkl, odkašlal si a přinutil se napřímit záda.

Zvenku se klinika podobala okolním domům. Recepční místnost zdobilo bramlandské umění. Kenmuir si uvědomoval, že se zde nachází moderní zařízení, umožňující léčbu většiny zranění a nemocí. Stejně tak bylo zřejmé, že sophotekt monitoruje zdraví, automatizované služby jako například dodávku energie, a biologické blaho okolního území. Město jeho dětství, také izolované, mělo právě takového služebníka. Lidé mu říkali správce, nebo také „Starý Angus“.

Zdejší forma byla velice podobná, krabicovitá, čtyřnohá, šestiruká, s věžičkou pro senzory a elektrofotonový mozek, zdroji energie a zatahovací komunikační anténou. Mělo to mužský hlas, hluboký a zvučný. „Dobrý den, jak vám mohu pomoci?“

„Tenhle chlap chce tady pár dní zůstat,“ vysvětlil Jeb. „Starosta chce, abyste ho prohlédl.“

„Ach,“ zaznělo. „Bienvenido, seňor. Por favor, posaďte se. Jde jen o formalitu. Všichni jsou tu nervózní, kvůli těm třenicím s Elvillem. Se svým partnerem tam se to snažíme urovnat, ale –“ Pružný pár paží naznačil něco jako pokrčení rameny. „Jebe, vy můžete jít.“

„Nepotřebujete mě?“

„Ne. Můžete jít, jak jsem řekl.“ Jeho tón zazněl pojednou ostře. Jeb sklonil hlavu, možná podvědomě, a odešel.

„Posaďte se,“ řekl sophotekt. „Myslím, že máte za sebou poněkud nepříjemnou chvilku. Přál byste si kávu, nebo snad whisky?“

Kenmuir se posadil. Křeslo bylo pohodlné, ale on zůstával napjatý. „Ne, děkuji. Jsem ve skutečnosti na trajektorii.“

Stroj se toho chytil. „Ach, žijete ve vesmíru? Zajímavé. Byl byste naším prvním návštěvníkem nepocházejícím ze Země.“

Kenmuir v duchu zaklel. „Ne, já ne, jen mám přítele ve Službě, a kdysi jsem byl jednou na Měsíci. Nic *víc,*“ řekl, a čekal se sevřeným žaludkem. To, že se rozhodl cestovat pod jménem Hannibal, nebylo nic neobvyklého; mohl to být vrtoch nebo rozmar. Ale co když se ho ten stroj zeptá na registrační číslo?

To by ho ještě stále nemuselo odhalit, pomyslel si. Prozatím to jen byla jiná, oddělená osobnost, za níž se skrýval. Nemohla vyvolat žádný důvod k podezření. (Ledaže by kyberkosmos aktivoval všechny jednotky na této planetě… ale takové úsilí bylo za současné situace nepravděpodobné.) Sotva by se ptal, zdali muž, který se takto identifikoval, není kvůli něčemu hledán. Koneckonců, i kdyby to udělal, musel by provést globální průzkum údajů, aby zjistil, zdali číslo, které mu udal, není falešné.

„Chápu,“ řekl sophotekt tiše. „Bueno, buďte v našem městě vítán. Doufám, že vy a vaše přítelkyně, která má přiletět, si zdejší pobyt užijete.“

Jeho hlas zněl hřejivě. Mohl to myslet upřímně? Proč ne? Kenmuir v duchu zavzpomínal. Starý Angus ho také utěšoval, když byl malý a zlomil si žebro, vyprávěl mu pohádky a zpíval písničky… Starý Angus, rádce, rozhodčí sporů, trpělivě naslouchající chlapci, když byl platonicky zamilovaný… Starý Angus, zdvořilý, když nabádal městskou radu, že si musí vynutit omezení sběru mušlí, pokud nechce, aby vláda zřídila v zátoce stálé hlídky… Starý Angus, radící chlapci, který měl skutečně potenciál stát se kosmickým pilotem.

Dali svému zdejšímu sophotektu nějaké jméno?

Kenmuir se zavrtěl. „Pak tedy půjdu," řekl.

Úředník zvedl paži. „Ještě okamžik, por favor. Rád bych vás na něco upozornil. Jste v obtížné společnosti. Konflikt mezi náčelníky také ničemu neprospívá. Dávejte si pozor. Zvlášť po příletu vaší přítelkyně. Nabyl jsem dojmu, že je atraktivní. Měla by zůstat nenápadná, a nezdržet se tu déle, než bude muset. Rozumíte mi?"

„Myslím… že ano," odpověděl Kenmuir.

Hlavně uvažoval o tom, jak dobře ho ten stroj přečetl. Měl nepochybně vůli, intuici, spolu s nesrovnatelně schopnějším a jemu nadřazeným intelektem.

Zcela jistě nadřazeným, pokud jste si uvědomili, že byl součástí kyberkosmu, nořící se znovu a znovu do jeho celku a stále v sobě nesoucí vzpomínku na tu gigantickou jedinost, i na pokyny Teramindu. Samozřejmě interpretoval jeho tón, gesta, vše, co zůstalo nevyslovené; a ne bez toho, co by se dalo nazvat empatií, nebo skutečnou sympatií. I Starý Angus se svou elektrofotonovou inteligencí, i nevědomí roboti byli všichni vlnami na stejném oceánu.

Optická čidla se mu leskla. Kolik toho vyčetla z jeho tváře a gest? Co vše o něm ta mysl uloží do databáze, až bude příště hlásit svá pozorování?

Nosit živou masku by mu nijak nepomohlo. Spíš by na sebe upozornil. A potom by rychlá kontrola tělesných údajů, které v souboru určitě byly, poskytla důvod k jeho zatčení.

Jeho naděje spočívala v tom, že zůstane nenápadný a nebude se ničím odlišovat. Databáze byly nepředstavitelně rozsáhlé. Bez ohledu na to, jak pečlivě byl strom pátrání sestaven, skenování, nalezení a vyhodnocení trvalo určitý čas. Dokud lovci nezískají jasnou představu, co mají hledat, jejich stroje mohly strávit dny a týdny s permutacemi dvou miliard lidí. K čemuž by stejně nedošlo. Příliš mnoho kapacity systému bylo zapotřebí pro udržování chodu civilizace.

Jen nezavdat této laskavé bytosti důvod, aby dále vyzvídala.

„Ano. Děkuji vám. Ale, ech, vy míníte –"

„Starosta v Bramlandu může kterékoli ženě přikázat, aby se k němu připojila na tak dlouho, jak se mu zlíbí. Je to zvyk. Málokdy něco namítají. Ve skutečnosti je to považováno za čest.“ Ty, které něco namítaly, mohly – teoreticky – chytit příští letoun z města. Teoreticky. Proto zdejší úřady celou záležitost ignorovaly. „Návštěvníky většinou nikdo neobtěžuje. Ale náš současný starosta – Možná byste se rád se svou přítelkyní setkal někde jinde.“

Kenmuir uvažoval. Další přesun by sám o sobě mohl přitáhnout pozornost, tím spíš, kdyby to Bueno považoval za urážku a začal o tom každému telefonovat. „Ne, ještě jednou vám děkuji, ale předpokládám, že budeme v pořádku. Starosta si jistě nebude přát vzbudit rozruch. Navíc moji přítelkyni pravděpodobně vůbec neuvidí.“ Vstal. „Hezký den, úředníku.“

„Vám také,“ řekl sophotekt.

Jeb čekal venku. Mrzutě dovedl Kenmuira do hostince. Bez ohledu na to se astronautovi zlepšila nálada. Zatím to zvládl. Nezveličovali s Alekou nebezpečí, které jim hrozilo? To, co bylo před nimi, se možná ukáže zcela nevinné, ledaže – pocítil vzrušení – je to dovede k něčemu, co bylo na Luně kdysi dávno objeveno a vykonáno.

18

Z výšiny Temerirovy observatoře byl široký výhled na divočinu posetou krátery, jež tvořila většinu odvrácené strany Měsíce. Nízko stojící slunce vrhalo na terén spletité stíny. Temerir nastavil na tento záběr obrazovku v obývacím pokoji, ale oproti pohledu pouhým okem se ztlumenou září a zesílenými menšími zdroji. Slunce tak zářilo měkce mezi křídly zvěrokruhu, a hvězdy připomínaly kapky ohně. Jinak byla místnost zařízena střídmě, stejně prostá a střízlivá jako její majitel. Lávová skulptura na stole připomínala hustý, vinoucí se kouř. V poněkud chladném vzduchu se vznášel nádech ozónu a zněla tlumená hudba ve škále, jakou na Zemi ještě nikdo neslyšel. Dagny ta hudba připadala jako skučení meluzíny. Temerir neřekl, kde je jeho jediná žena a jejich děti. Své hosty, Brandira, Kaina, Fiu a jejich matku, přijal sám. Křišťálové sklenice a karafa s vínem představovaly jeho skromný ústupek zvykům. Nikdo si však nenalil. Vstoupili, a snad minutu mlčky stáli. Nemluvili ani cestou sem na Brandirově jachtě.

Dagny mlčení konečně přerušila. „Můžeme teď přejít k věci?“ zeptala se tak mírně, jak jen bylo možné. Dobře věděla, o co jde. Její radost kalil smutek. Kéž by stál Edmond po jejím boku, aby to také uslyšel.

Zhluboka se nadechla. Za těch šest let jí stále nepřestal chybět, ale aspoň ji už nerozjitřovala každá maličkost, která bývala jeho, nebo místo, kde ho někdy viděla. Měla přátele, práci, zábavu, a hrála významnou roli v pronikání lidstva do kosmu. Od Ansona Guthrieho se už dávno naučila, že sebelítost je nejopovrženíhodnější ze všech emocí.

„O tom, jak se nám daří, si můžeme promluvit pak,“ dodala. „Vídám se s vámi dost málo.“ I se zbytkem potomstva, nebo s jejich partnery a dětmi, když teď byla Jinann s tím Vorisem, původně Reynaldem Fuentesem. Ne snad že by se jí odcizili nebo jim byla dokonce lhostejná, ale osamostatnili se a žili si život po svém, a – jak

se domnívala – málokdy, jestli vůbec někdy, je napadlo, že by si možná přála, aby tomu bylo jinak. Lars, její milovaný levoboček, to chápal, ale ten nebýval na Luně příliš často.

Brandir se na něco luňanský zeptal Temerira.

Astronom pohlédl na ni a odpověděl anglicky. „Ano, samozřejmě jsme bezpeční před odposlechem. Zajistil jsem to předtím, než jsem vás pozval.“

Brandir se uklonil, přičemž mu krátký plášť zavířil ve zlatavých odstínech kolem ramen. „Prosím za prominutí, matko,“ řekl. „Zapomněl jsem.“

Z toho nedůležitého gesta ucítila Dagny pálení v očích. „Ach, to, to je v pořádku,“ zakoktala. „Rozumím luňanštině docela dobře, když se na to soustředím.“

„Ale ne snadno, že?“ vyhrkl Kaino.

Ne, pomyslela si. Byl to živý jazyk, rychle plynoucí, a také nestálý ve svých významech. Nedokázala by si ho skutečně dobře osvojit. Toto byly sice její děti, ale jen málo z jejich způsobu uvažování pocházelo z ní nebo z Edmonda. „Připouštím,“ řekla. „Gracias.“

Fia se při bratrově prudkosti poněkud zamračila. Temerirovi řekla: „Je to tak prosté, že na jazyku nezáleží. Objevili jsme planetoidu, kterou náš otec předpověděl.“

Ano, pomyslela si Dagny, konečně, po těch letech. Jak dlouhá se ta doba zdála, při zpětném pohledu. Ale pravda, Temerir pro pátrání po ní musel krást čas, vymýšlet záminky a ospravedlnění. Ačkoli tomuto místu, svému lénu od Brandira, vládl, ti, kteří pracovali s ním nebo pro něho, nebyli úplní blázni a hlupáci.

Nesledovala průběh jeho pátrání podrobně. Na to byla příliš pracovně zaneprázdněna. Osobní záležitosti, každodenní práce, starosti a smutek, tahání přátel z nouze. Růst lunární populace, rozvoj průmyslu a podnikání; jejich výnosy a vznášené požadavky. Práce pro Fireball byla čím dál tím víc propojena s celou společností okolo; musela rovněž hledat a přidělovat zdroje, řešit konfliktní plány a ambice. Vztahy mezi obyvateli Měsíce, Luňany a Terránci

narozenými na Zemi nebo na L-5 se zhoršovaly.

„Našel jsem ji," uslyšela, „jestli je planetoida správné slovo pro něco takového."

„Co víš jistě?" řekl ostře Brandir.

Temerir pohlédl na vyššího, mocnějšího bratra jako na sobě rovného. „To, co dokážou sdělit přístroje a výpočty," odvětil. „Musel jsem prosít výsledky teleskopického pozorování." Ano, pomyslela si Dagny, mohl veřejně provádět program výzkumu vzdálených oblastí sluneční soustavy a počítat komety v Kuiperově pásu za Neptunem a v Oortově oblaku za ním. Jisté výsledky si pak ponechal pro sebe. „Několik málo se jich jevilo jako asteroidy, ale malé a skalnaté, ne to, co měl na mysli otec. Když se nějaký kandidát ukázal slibný, musel jsem prozkoumat jeho spektrum, byť sebeslabší. Pak jsem musel najít příležitost poslat robotické sondy dost daleko a dost rychle, aby zjistily paralaxu. No, ale to víte sami. Nakonec zůstalo pouze jedno těleso."

„Jaké je?" skoro vykřikl Kaino.

Temerir zůstal ledově klidný. „Podobné tomu, na němž zahynul otec, ale mnohem větší. Má sférický tvar, průměr přibližně 2 000 kilometrů. Většinu povrchu pokrývá matný materiál, ale dostatečné odrazy železa napovídají, že těleso musí mít vysokou hustotu. Sklon oběžné dráhy je o pár minut menší než čtyřicet pět stupňů, skoro stejný jako u toho menšího objektu. To také naznačuje podobné složení. Perihélium je přibližně 107 astronomických jednotek, výstřednost je víc než 99 setin." Zatraceně, pomyslela si Dagny, to znamená, že afélium je někde třicet nebo čtyřicet tisíc astronomických jednotek mimo. Totéž platilo i o Edmondovu asteroidu. Ach, Edmonde, Edmonde! „V této chvíli je 302 astronomické jednotky odtud, a míří směrem do kosmu."

Nemohla se udržet. „A co tedy navrhuješ?"

„Co bys navrhovala ty, matko?" zeptal se Brandir. Nebylo to odseknutí, to cítila, ale otázka. Sledovali ji všichni čtyři se zvláštní dychtivostí?

„Bylo, bylo od vás laskavé, že jste mě pozvali," zakoktala,

přemožená. „Nemuseli jste.“

„Věděla jsi o pátrání od samého začátku,“ řekla Fia, možná nejchladněji praktická z její dětí. „V každém případě bys uhodla, o co teď jde.“

„Nechme tuto úvahu stranou,“ řekl Brandir. „Ctíme tě.“

Dagny napadlo, nakolik to bylo upřímné. Jak upřímní a otevření byli sami mezi sebou?

Zbytečná úvaha. Nechala ji být a pomalu řekla: „Nu, je to vědecky fascinující, že? Získali jsme úplně nový pohled na ranou historii sluneční soustavy. Je to skutečný pomník vašemu otci.“

„Je vztyčen v našich srdcích,“ odvětil Brandir.

„Co tím myslíš?“ Ale už to věděla.

Temerir jí to potvrdil. „Předvídal jsem nezměrné možnosti, a proto jsem požadoval, aby bylo vše uchováno v tajnosti. Měli bychom ten objev vydat Zemi? Ne.“

„Ale co s tím tedy chcete dělat?“

„Uvidíme!“ vykřikl Kaino.

Temerir přikývl. „Pokud se to ukáže bezcenné, můžeme tu informaci posléze uvolnit.“

A to byl vědcem tohoto spolku, pomyslela si Dagny. Byla jeho generace skutečně tak odlišná od té její? Nebo tak odcizená?

„Budeme potřebovat loď plnou robotů, silných, bystrých a přesných,“ řekla Fia.

Brandir mávl šikmo rukou v gestu negace. Pozemšťan by zavrtěl hlavou. „Ne, tolik bychom zajistit a připravit nedokázali. Bylo by to příliš nákladné,“ řekl. Dagny pochopila, že o tom dlouho přemýšlel.

„Takže pilotovaná expedice?“ vyhrklo z Kaina. „Hej!“ Pohodil hlavou a rozesmál se směrem ke hvězdám.

Náhodou stál Dagny nejblíž. Jeho rudé vlasy kontrastovaly s jejími, splývajícími jí na ramena. Od Edmondovy smrti je nechala zbělet. Budoucnost vedle minulosti –

Ne, zatraceně. Ještě nebyla připravena na to, aby se stala – jak znělo to slovo, které lidé používali za jejího dětství?

Seniorem. Zatraceně odmítala stát se fňukajícím seniorem. Byla

stará žena, a bude se držet až do konce.

Její děti ji sem nepozvaly z čiré dobroty, ale proto, že potřebovaly její pomoc.

„Dostat se na trajektorii by vyžadovalo příliš mnoho času a zásob, což by bylo stejně nápadné, jako kdybychom si opatřovali ty roboty," říkal Brandir. „Počkáme, dokud nebudeme mít rychlé plavidlo používající reakční hmotu."

Což nebude tak brzy. Teprve nedávno Dagny a její spojenci prosadili zdráhavý souhlas Federace, aby mohli obyvatelé Měsíce kupovat, stavět a provozovat kosmická plavidla s tímto pohonem a deltou v pro plnou meziplanetární službu. Museli to dělat krůček po krůčku, pomalu shromažďovat kapitál, cvičit posádky, získat flotilu; a první plavidla měla relativně malý dolet a používala se jen na snadných misích. Brandir musel ve většině z těchto podniků držet značné podíly.

Kaino běhal po místnosti. „Až k tomu dojde, dám osobně dohromady důvěryhodnou partu," jásal. „Jak skryješ odlet?" zeptala se Fia.

Mluvili o tom, jako by se to mělo stát zítra, a ne možná až za celé roky.

„Zveřejníme, že Temerir identifikoval několik nadějných komet v blízkosti Kuiperova pásu, a já je poletím prozkoumat zblízka," řekl Brandir.

To znělo přijatelně, usoudila Dagny. Měsíc by potřeboval víc vody a organických surovin, než na něj bylo dopravováno. Komet s vhodným složením a oběžnou dráhou nebylo mnoho. Federace sama dospěla k názoru, že v této věci udělala dost, a jestli Selenité chtějí víc, budou si muset pomoci sami. Proto by je možná nechala na pokoji.

Fia promluvila dřív, než mohla promluvit Dagny. „Ty sám, Brandire?"

„Ano," řekl. „Protože to bude hlavně můj podnik, potřebuji to sám vidět, než rozhodnu, co uděláme pak." Zasmál se. „Kromě toho, obávám se, že život na Luně se stane nudný a nezáživný," když

dosáhl svých ostatních cílů, bohatství, moci a splnění niterných přání. „Nebudu se s tím nijak tajit, a nikoho proto nepřekvapí, že na tu výpravu poletí lidé a ne roboti. V té době, sestřičko, by ses měla postarat o provoz zámku Vysokij, pod vedením Ivaly a Tuori," jeho manželek. Fia se zjevně osvědčila v podřízené řídicí pozici, již v současné době zaujímala, což někdy zahrnovalo i tvrdou, riskantní práci.

A to jí bylo právě dvacet tři let, pomyslela si Dagny. Ale Brandirovi, nejstaršímu, bylo teprve čtyřicet jedna. A ona, jejich matka, vzala svou první práci na Měsíci, když jí bylo devatenáct. (Před osmačtyřiceti lety, bylo to vůbec možné? Čas strašně letěl.) Nu, průkopnické éry byly nyní vyhrazené mladým.

„Nic z toho nemůžeme získat rychle ani snadno, sami ne," obrátil se Brandir na Dagny. „Musíme znovu čerpat z tvé moudrosti a spolehnout se na tvoji pomoc."

„Moji?" odvětila.

„Nikdo jiný by to tak dobře nedokázal," přiznal Kaino.

„Uznávají tě Selenité i pozemšťané," řekla Fia. „Máš spojení s vysoce postavenými osobami, a umíš jich využívat. Tvým prostřednictvím můžeme získat spolupráci Fireballu, kterou by jinak považoval za neužitečnou."

„Kurz k té planetoidě zůstává samo sebou utajen," dodal Temerir.

„Jsme jedna krev," dokončil Brandir. Usmál se. Byl okouzlující.

Odvažovali se považovat za samozřejmé, že by se obrátila proti Zemi?

Ne, jinak. Pomoc by žádnou zradou na jejím druhu nebyla. Nebo ano? Komu by uškodilo – s výjimkou poblázněných politiků, přičinlivých byrokratů a magnátů zbohatlých ze svých výsad a monopolů – kdyby se jejím a Edmondovým dětem dostalo víc svobody?

To nebylo fér, připomněla si. Jakmile začnete brát vážně svou vlastní propagandu, směřujete k fanatismu. Země vložila do Luny obrovské investice. Celá historie se scvrkla na to, jestli má Federace důvod děsit se znovu vyvstávajícího nacionalismu. Luňany

popuzovaly zákony sepsané patrně v dobrém úmyslu, pokud je rovnou skrytě nebo více a více otevřeně neporušovali. Společné dědictví bylo jen tím nejzjevnějším bolavým bodem. Ochrana životního prostředí, kontrola zbraní, požadavky vzdělání, daně, licence, pravidla, vesměs rozumná – z hlediska civilizovaného pozemšťana – ale civilizace, jež se zde rodila, nebyla pozemská, a možná ani ne zcela lidská –

Nebylo by moudré klec přinejmenším zvětšit, dřív, než se zvíře pokusí úplně osvobodit?

Těžko říct. Přála si, aby se mohla poradit s Guthriem. Ale odpřísáhla mlčení, a šlo o její děti.

„Dobře," vzdychla. „Promluvíme si o tom."

19

Bubny hřměly a vířily. Mezi údery se proplétal jakýsi nápěv, tu hluboký jako tóny varhan, tu vysoký a ostrý jako hvizd. Na letišti se hluk poněkud ztišil, jako vzdálená bouře, ale s padajícím soumrakem zněl temněji.

Bouře, ano. Vzduch byl tlačen dolů přikrývkou mraků, byl horký a těžký. Pleť se jí pod blůzou a šortkami leskla vlhkostí.

Na chvíli zůstala nejistě stát vedle pronajatého letounu. Nejpravděpodobněji odletí s Kenmuirem v jejím, který ho sem dopravil. Nebylo to však jisté. Zprávy, které slyšela, když se blížila k Overburgu, byly šokující – vyjednávání bylo náhle přerušeno, starosta Bueno vyhlásil hru proti Elvillu, vládní poradce tuto oblast nenavštíví. Možná tedy bude muset odletět ve velkém spěchu.

„Počkej tady," nařídila letounu. „Pokud ti neřeknu něco jiného, vrať se na svou základnu v, ech, zítra v sedm hodin."

„Vzhledem k riziku zaplatíte dvojnásobek standardní sazby," varoval ji robot.

To udělá pořádnou díru do jejího skromného osobního účtu, nicméně Lilisaire by její výdaje měla uhradit. Kromě toho – zvedla hlavu – hrála o pořádně vysokou sázku. „Schváleno." Vzor jejího hlasu byl dostatečným podpisem, Vzala si své dva kufříky a vydala se přes letiště.

Bylo prázdné. Když vešla mezi domy, při pohledu na opuštěné ulice jí svitlo. Byli všichni v centru, kde se oddávali svému nadšení? Nejlepší by bylo tuto část města obejít, ale nevěděla jak. Měla jen kopii plánu města, kterou si stáhla z databáze, a zapamatovala si nejkratší cestu z letiště do hostince. Ten se ovšem nacházel až za náměstím.

Kdyby si jen mohla předem promluvit s Kenmuirem. Domluvili by se na bezpečnějším místě setkání, možná někde na venkově. Bueno, nevěděl, kde právě byla. Kromě toho, kdyby použila komunikační síť, poskytla by skvělé vodítko lovcům. Když uslyšela

v letounu ty zprávy, pokusila se mu zavolat, ale majitel hostince jí řekl, že seňor Hannibal je někde venku. Však také nevěděl, kdy ji má očekávat, a taky se musel někdy skočit najíst nebo si něco vyřídit. Neměla důvod mu zanechávat vzkaz. Ani na druhý pokus se s ním nespojila. To už ale byla tak blízko, že se rozhodla postupovat podle původního plánu.

Ať to dopadne jakkoli. Pravděpodobně zde nehrozilo žádné nebezpečí. Šla dál. Domy začal zahalovat soumrak. Ale nad střechami před ní zářila světla. Bubny, píšťaly, zpěv a dupot nohou zněly hlasitěji.

Ulice končila u velké stavby. Odbočila doleva, pak doprava, podél jejího okraje, doufajíc, že se vyhne davu a neztratí se. Neznámé prostředí ji mátlo. V další ulici zjistila, že se opět ocitla na rohu náměstí. Zastavila se.

Uprostřed planula veliká vatra. Plameny šlehaly do výšky tří metrů, a jejich záře barvila kouř do červena. Kolem tančili mladí muži, do pasu svlečení a lesknoucí se potem, mávajíce noži a holemi, s tvářemi staženými vášní. V rozích náměstí seděli bubeníci a pištci. Po pravé straně se shromáždili ženy, děti a staří lidé. Jejich vysoké hlasy se mísily se zpěvem mužů. „Ejá, hejá, hajahou!“

Aleka si vzpomněla na různé slavnosti ve své domovské komunitě, vážné nebo veselé, veselý pokřik při sportovních událostech a policejní přehlídce. To, co viděla zde, bylo rovněž lidské.

Bude lépe odtud odejít. A to rychle.

Na rameno jí dopadla čísi ruka. Předtím si za sebou nikoho nevšimla. „Kdo jste? Co tady děláte?“

Muž byl šedivý a tělnatý, neschopný vojenské služby, ale stále svalnatý, maje u sebe hůl s hlavicí a dýku. Ano, uvědomila si, pár strážných tu bylo, dokonce i v této pozdní hodině. „P-por favor,“ zakoktala. „Jsem, jsem návštěvník. Jdu do hostince.“

„Tak? Možná Špiónka. Uvidíme. Jdeme.“ Stále ji držel za paži. Potlačila strach i vztek, a poslechla. Obešli zleva náměstí.

Nějaký muž v té ulici osaměle tančil. Byl zahalený v plášti

splývajícím mu až po kolena. Když ho míjela, poznala Aleka podle jeho žilnatých rukou a vyschlé svraštělé tváře, že je starý, a žádná biotechnologie mu už nepomůže. Pak si všimla, že jeho plášť je zepředu i zezadu stejný, a že na zadní části hlavy má masku sebe sama jako mladého muže. V té tváři rozeznala stejnou slepou extázi. Poskakoval dál, až jí zmizel z dohledu.

Strážný ji zavedl k velké, groteskními sloupy ozdobené budově. Na verandě stálo několik mužů, také starých, ale bohatě oblečených, a s nimi čtyři mladé ženy. Uprostřed stál další muž, v rozkvětu života, mohutný a plavovlasý, s čelenkou z rohoviny a zlatým řetězem hlásajícími jeho hodnost. Na stole vedle něho byl džbán a pohár. Dlouze se z něho napil.

Všechny pohledy se upřely na nově příchozí. Strážný poklekl na jedno koleno a sklonil svou hůl. „Promiňte, seňorissimo," řekl. „Chytil jsem ji támhle. Nevím, co je zač, ani co chce."

„Jo?" zavrčel obr.

Aleka řekla odhodlaně: „Jste starosta, seňore? Klaním se vám. Nezamýšlela jsem způsobit škodu nebo někoho urazit. Právě jsem přiletěla, abych se setkala s dalším návštěvníkem, který je tady. Na letišti nikdo nebyl, takže jsem se sama vypravila do hostince, kde bydlí."

„A-ha. Jo. To je ten Hannibal, he?"

„Ano. Poslal mi vzkaz, že pro mě dostal povolení."

„Já vím. Jo." Starostův pohled si ji změřil od hlavy k patě. „Jo, jistě. Jdete do hostince, hm? Zůstaňte tam – já teď nemohu odejít, ale uvidíme se později. Zůstaňte tam, slyšíte?" Obrátil se ke strážnému. „Hlídej je, Bolly, a postarej se, aby zůstali uvnitř."

„Proč, seňore?" protestovala Aleka. „Ujišťuji vás, že pouze projíždíme, a nemáme nic společného s –"

Mávl rukou. „Já vím. Chci si s vámi jen promluvit, nic víc. Jděte. Neubližuj jí, Bolly, pokud se bude chovat slušně. Rozuměl jsi? Tak dobře, vypadněte."

Starostova účast na této oslavě nesměla být zjevně narušována víc, než bylo nutné. Strážný vyvedl Aleku ven. Uvolnil sice sevření,

ale jeho mrzuté mlčení napovídalo, jak lituje toho, že je mu tato legrace zapovězena.

Věřila, že by dokázal najít způsob, jak ji skřípnout, nebýt starostových rozkazů. Z databáze se dověděla, že si zdejší starosta vynutil absolutní vládu, osobně a brutálně.

Ale ta byla omezena jen na jeho poddané, kteří mohli kdykoli odejít, říkala si. Jeho samovláda existovala jen díky trpělivosti. Pokud nebyl naprostý blázen, nevyprovokoval by záměrně vládní zásah.

Přesto ji zaplavila úleva, když se strážný zastavil a zamumlal: „Jsme tady. Běžte dovnitř.“

Hostinec se nacházel v obyčejně vyhlížejícím domě, nijak se nevymykajícím průměru. V malém okně ve druhém podlaží se svítilo. Vstupní chodba byla osvětlená, ale prázdná. Když za sebou zavřela dveře, obklopilo ji ticho. Prach, pár kusů omšelého nábytku, pach zatuchliny – žádní roboti, jen dva nebo tři lidé ve službě. Role, kterou měli hrát. Nicméně, to svítící okno nahoře – Krev v ní zabouřila. Bez ohledu na zavazadla vyběhla nahoru.

Chodbu lemovala řada dveří. Postrádaly jakékoli skenery nebo ohlašovače. Když se v duchu zorientovala a vybavila si historické hry, zaklepala na vybrané dveře. Otevřely se, a pohled na Kenmuirovu sympatickou tvář jí okamžitě zvedl náladu. „Aloha, aloha,“ vydechla.

„Vy!“ zvolal. „Proboha, vítám vás. Pojďte dál.“ Vzal její kufry a zavřel za ní dveře.

Pokoj měl asi čtyři čtvereční metry, a byl spojen s malou koupelnou. Na podlaze ležel tkaný koberec. Nebyl zde ani telefon, ani multi. Prádelník, postel a dvě židle byly stejně primitivní v řemeslném provedení jako v návrhu. Vysouvací okno bylo dalším anachronismem. Za ním již padla noc. Kenmuir okno zavřel, aby uťal zvuky z náměstí, které musel poslouchat, a zapnul klimatizaci. Vzduch se ochladil.

Vzal ji za obě ruce. „Jak se vám daří?“ zeptal se úzkostlivě. „Měl jsem obavy, přinejmenším od počátku těch nepokojů. Doufal jsem,

že změníte kurz a vzkážete mi, že se sejdeme jinde.“

„Uvažovala jsem o tom, ale to by nás stálo další čas, a já nevím, jestli si to můžeme dovolit,“ vysvětlila. „Možná jsem to udělat měla. Teď už je příliš pozdě.“

Vycítil v jejím hlase obavu. „Co tím myslíte?“

Vypověděla mu okolnosti svého příletu. Zamračil se, a párkrát přešel sem a tam, vrtě ustaraně hlavou. „Doufejme, že Bueno nemá na mysli nic víc než přátelský rozhovor na rozloučenou, aby ukázal svou důležitost.“

„Co jiného by to mohlo být?“ zeptala se chvějícím se hlasem.

„Já… nevím. Samozřejmě, nemůže nás zadržovat. Můžeme poukázat na zákonné důsledky podobného pokusu. Ale obávám se, že ten lump je příliš pitomý na to, aby to pochopil, a my bychom mohli skončit se zlámanými kostmi. Bueno – trochu jsem ho za těch posledních pár dnů poznal. Byl… no, srdečný, tím svým neohrabaným způsobem. Snažil se na mě udělat dojem, na člověka z vnějšího světa. Komplex kulturní méněcennosti, myslím, vedoucí k výhružkám a násilí.“ Kenmuirův tón zazněl učeně. Ovládl ho, a s ním i svůj neklid. „Ale co jsem to za hostitele? Posaďte se, nebo si lehněte, jestli si přejete. Dala byste si drink? Sehnal jsem láhev whisky.“

Aleka se na něho usmála a posadila se. „Gracias. Hodně vody do ní, por favor. O mě nemějte obavy. Byla jsem už v mnohem horších situacích. Zdejší zážitek byl nepříjemný, ale krátký, a už jsem z toho venku.“

Když naléval sklenice, podíval se na ni, a pomalu řekl: „Ano, vyhledáváte ráda dobrodružství, co? Vsadím se, že se to dá říct do značné míry i o mně. No, máme před sebou hodiny čekání, a můžeme si tedy promluvit otevřeně. Tato místnost je jedním z velice mála míst na Zemi, kde si můžeme být jisti, že nejsme pod dohledem.“

„Musíme si promluvit,“ přisvědčila.

Podal jí drink, přitáhl si druhou židli a složil se do ní. Protože byl napjatější než ona, nejprve se napil, než řekl: „Kdo jste, Aleko? Proč

si vás Lilisaire vybrala?“

„I já bych vás ráda poznala lépe, Kenmuire.“

„Ale dostala jste o mně informace. Ne? Zatímco vy jste pro mě naprostá záhada!“

Musela se usmát. „Záhadná žena? To bude zpráva pro všechny mé krajany. Co mám dělat? Měla bych začít mluvit s cizím přízvukem, nebo si obléci šaty s hlubokým výstřihem, nebo co? Ne, tohle je styl Lilisaire.“

Na okamžik se mu rty sevřely do úzké čáry. Všimla si, jak sebou trhl? Pamatovala si, co prožíval, když s Lilisaire mluvili z horkého pekla pouště. Pocítila příliv sympatií. Podle všeho byl Kenmuir slušný, jemný muž, který se nyní dostal do situace, pro niž nebyl uzpůsoben o nic víc než Keiki ke šplhání po horách, a přece jí statečně čelil, aniž by měl alespoň naději, která poháněla ji.

Zmírnila tón. „Promiňte. Nechci se vám posmívat. Pokračujte, ptejte se, na co chcete. Odpovím na všechno, co nebude příliš osobní.“

Začervenal se. „Já… v životě by mě nenapadlo se vtírat do vašeho soukromí.“ Pak se vzchopil. „Ale pokud jde o vaše zázemí a, a vaši motivaci –“

Čas jako by se ztratil ve vzpomínkách. Měl jakousi schopnost je z ní vyvolat, nedokázala přesně říct jak, snad tím plachým úsměvem nebo svými otázkami, možná neobratně formulovanými, ale vždycky inteligentními, nebo útržky jeho života a snů, které jí nabídl oplátkou. Byla přesvědčena, že kousek po kousku nakonec dospěl k nějaké představě o její Lahui Kuikawa, dvou rasách, které milovala, malých, sladkých domovech obklopených nezměrností moře, starobylých zvycích a radostech mladých, o životě, který měl svůj vlastní význam a smysl, jenž s ním žádný stroj nemohl sdílet, ale který se svět strojů a jeho stoupenci chystali spoutat a předělat… „Ach, já připouštím, že je to pravděpodobně nezbytné, dokonce možná i správné,“ řekla, zuřivě mrkajíc, aby zastavila slzy, „ale dejte nám ještě chvíli, dejte nám šanci najít si pro sebe novou cestu!“… Nebyla si jista, zdali by si někdy plně dokázala představit jeho

pocity. Ale podržel ji v náručí, krátce a něžně, a její hoře ustoupilo.

Zasluhoval si někoho lepšího než Lilisaire.

Seděli chvíli tiše, dokud se nezeptal: „A co slíbila vám, jestli tenhle šílený podnik uspěje?“ Mluvil klidným tónem, s nádechem toho akademického stylu, do něhož často upadal.

Její pochyby zmizely. Napřímila se a vykřikla: „Domov!“

„Kde? Jak?“

„Nauru.“ Tázavě na ni pohlédl. Vyhrkla: „Ne, nečekám, že jste o něm slyšel. Je to ostrov v jižním Pacifiku, kousek na jih od rovníku, severovýchodně od Šalamounových, ostrovů. Žil tam kdysi jistý národ, malý, ale bohatý, protože se na ostrově těžily fosfáty na export. Ty se ale vyčerpaly,“ předtím než molekulární technologie nasadila uzdu nenasytné spotřebě globálního průmyslu. Zdejší populace, nějakých deset tisíc lidí, se pokusila vybudovat nový ekonomický základ, ale neuspěla, a stávala se stále chudší a chudší. Když jim Fireball nabídl, že je za dobrou cenu vykoupí, velmi rádi přijali a odstěhovali se. Guthrie plánoval, že tam vybuduje další kosmický přístav. Ale Země propadla naprostému chaosu, s Obnovou, Velkým džihádem a tím vším, a když se vše znovu začalo uklidňovat, Guthrie zemřel. Plnou kontrolu nad společností převzalo brzy jeho uložené vědomí, ale v té době už existovala základna v samotném kosmu, takže by se nový přístav na Zemi nevyplatil. Fireball prodal Nauru Brandirovi ze zámku Vysokij. Bylo to v počátcích nezávislosti Luny.

Několik selenarchů tehdy nesmírně zbohatlo, a tak se rozhlíželi, do čeho investovat. Získali na Zemi spoustu majetku, včetně pozemků. Něco z toho je stále v rukou jejich rodin.“

„Ten ostrov tedy patří Lilisaire, ech?“ zamumlal Kenmuir. „Co s ním udělala?“

„Nic moc. Založila zde rybářství a akvakulturu, udržované roboty a několika málo Terránci, kteří tam žijí. Nijak zvlášť výnosné. Ale chápete, bylo důležité mít tam neustále nějaké lidi, i když třeba jen hrstku. Protože technicky je Nauru stále samostatný stát.“

Kenmuirovi se rozšířily oči. „Myslím, že to chápu.“ Zachechtal

se. „Strašně rád bych věděl, jak to Guthrie zařídil. Ten potměšilý starý ďábel.“

Aleka důrazně přikývla. „Ano. Ekvádorská a australská vláda s Guthriem spolupracovaly, ale kdyby mohl mít nějakou svou vlastní – Bueno, jak jsem říkala, nevyšlo to. Selenarchičtí vlastníci toho využívali jako způsob, jak dostat svého politika do Shromáždění federace. Nikdy jim to ale k ničemu nebylo. A teď –“ Nadechla se.

„Aha. Získáte to pro svůj lid.“

„Ano. Atol, a pár velkých plovoucích plošin, aby trochu zvětšily rozlohu. Ale hlavně víc než čtvrt milionu čtverečních kilometru teritoriálních vod. A sousedních států, které kdysi dávno udělily Nauru práva na své pobřežní vody, které už nevyužívají.

Ano, budeme muset dodržovat pravidla ochrany prostředí podle smlouvy. Ale ta jsou pružná, pokud… jsme místními inspektory… A my chceme uvést naše Keiki do rovnováhy s přírodou, ale právě to nemůžeme, aniž bychom zničili sami sebe a to, co jsme, pokud nezískáme čas a místo někde stranou, a… svobodu.“ Nedokázala pokračovat.

Dívala se nepřítomně před sebe. Nauru nebyl Nihau. Ležel osamoceně, měl rozlohu 200 čtverečních kilometrů; plošina, zjizvená dávným dolováním, za hradbou korálových útesů, lemovaná písečnými plážemi a skalisky, opuštěná divočina jen s několika jednoduchými domky. Ale stromy se vlnily ve větru, květiny zářily barvami, na severozápadě ležela sladkovodní laguna, a všude kolem bylo na dosah živé moře. V angličtině se ten ostrov jmenoval Příjemný.

„A právě to z něho dokážeme udělat,“ zašeptala po minutě.

„Řekl bych, že to vyvolá protesty a pobouření v Hirošimě.“ Kenmuir si pohladil bradu. „Ale, hm, myslím, že svou věc můžete obhajovat nejen na přísně legalistických základech. Veřejné mínění bude natolik romantické kauze nakloněno. V neposlední řadě i proto, že budete tu zemi přebírat z rukou Luňanů zpátky do rukou pozemšťanů. Ano, mně se vaše vyhlídky zdají dobré.“

Jeho strohost byla přesně tím, co potřebovala. Uvědomoval si to?

Aleka kývla. „Ale nejdřív,“ řekla, „musíme úspěšně dokončit svou misi, a doufat, že její výsledek Lilisaire uspokojí.“

V jeho tváři se objevily starostlivé vrásky. „Jo. Co máte přesně v plánu?“

„Vlastně pořád totéž co na začátku,“ odvětila. „Tedy nic konkrétního. Jen informace o tom, co mám očekávat, a pár návrhů, jak pokračovat. Můžeme se pokusit o něco jiného. Ale tohle se mi zdá nejnadějnější. Říká vám něco jméno Prajnaloka?“

„Ne… Počkejte. Nějaký kult nebo společenství?“

„Ještě zvláštnější. Já sama jsem to hnutí sotva znala, dokud mi o něm neřekla ta agentka v San Franciscu. Později, než jsem odjela na setkání s vámi, jsem si o něm zjistila víc. Je rozšířené po celém světě, ačkoli nemá mnoho členů, a jeho jméno závisí na příslušném jazyku – v anglu je to Hledání duše. Prajnaloka je centrum pro Severní Ameriku, osada v horách Ozark ležící nedaleko odtud směrem na východ. Pro naše účely má skvělé zařízení pro vyhledávání údajů, které často používají tak zvláštními způsoby, že je pravděpodobné, že dokáží uniknout kontrole systému, když –“

Ozvalo se klepání na dveře, a pak znovu a znovu. Kenmuir i Aleka vyskočili. Na půl sekundy ji ochromil děsivý pocit, že to musí být jejich neviditelný nepřítel. Pak ji napadlo se podívat, kolik je hodin. Nevšimla si, kolik času mezitím uběhlo, a že hluk z náměstí již utichl.

„Bueno,“ řekl Kenmuir. Pomalu došel ke dveřím, odemkl a otevřel.

V prázdném rámu se objevila mohutná starostova postava. Za ním Aleka zahlédla strážného Bollyho. „Dobrý večer,“ pozdravil Kenmuir. „Nebo bych snad měl říct ‚dobré ráno’?“

„Dobrý, jo, dobrý,“ odvětil Bueno kamenně. Tvář měl zarudlou, chraptivě dýchal, ale vykročil vpřed s železnou neústupností. Kenmuir musel uhnout stranou. Bueno vyhledal pohledem Aleku. „Ha, ta malá lady.“ zahřměl. „Bienvenida.“ Přistoupil k ní, zastavil se a položil jí ruce na ramena. „Jste tady šťastná?“

Vyklouzla ze židle i z jeho dotyku. Znovu k ní přistoupil. Ucítila

pach potu a alkoholu.

„Nešťastná, he? Jo, trčet v tomhle pokoji. Nuda. Omlouvám se. Bylo to pro vaše vlastní bezpečí. Ve městě bylo poněkud rušno. Teď už je klid. Půjdeme ven. Ukážu vám naše krásné město. Bude se vám líbit.“

Potlačila chvění svého hlasu. „Gracias, ale obávám se, že musíme ihned odletět. V naléhavé záležitosti.“

„Ne. Ne tak naléhavé. Později. Až zahájím hru. Nejdřív legrace.“ Znovu na ni položil ruce, na boky, a pak přejel vzhůru k jejím ňadrům. „Pojďte se mnou. Bude se vám to líbit.“

Vykroutila se mu. Sáhl po jejím zápěstí, tvrdě a neúprosně. Potlačujíc nával zvracení, uslyšela Kenmuira: „Přestaňte. Nechte ji jít.“

Bueno na něj zlostně pohlédl. „He? Vy mi dáváte rozkazy? Vy?“ Bolly ve dveřích zavrčel a zvedl svou zbraň. „Nechte nás jít, prosím,“ trval na svém Kenmuir. „Proč?“

„Nemáte právo nás tady držet. Jste hrubý. Dejte si pozor, pane, nebo budete čelit kriminální žalobě.“

Bueno si Aleku přitáhl k břichu. Podvolila se. Aspoň ji v této poloze nemohl laskat. „Nikomu neubližuji,“ řekl, a vypustil větry. „Jen tu malou lady potěším. Tak, jak ji nikdo předtím nepotěšil.“

„Jste opilý.“

Monumentálně opilý, pomyslela si Aleka. Pokud v něm ještě nepřetrvávala hysterie z válečného tance. Nemohla se ubránit chvění.

„Držte hubu!“ zařval Bueno. „Držte hubu, nebo vám ji zavřu vašimi vlastními zuby.“ Aleka ucítila, jak trochu uvolnil své sevření. Jeho vousy ji škrábaly na tváři. Zasmál se. „Včera jste byl připraven potěšit jednu z mých žen. Teď je řada na mně.“

„Varuji vás,“ řekl Kenmuir chladně. „Jestli ji okamžitě nepustíte, skončíte brzy ve vazbě. Za co pak bude stát vaše sláva?“

Bylo špatné, že to řekl? Postrčil tím tohle stvoření za veškeré hranice zdravého rozumu? Bueno plivl na podlahu. „Hovno!“ zařval. „Ne, nebudu ji nutit. Bude se jí to líbit, říkám vám. Budeš mě prosit, abych nepřestával, děvče. Budeš tady chtít zůstat. Pojďme.“ Zesílil

své sevření a jednu ruku jí zkroutil za zády. „Bolly," rozkázal, „postarej se, aby tenhle pobuda nedělal potíže."

„Jo, seňorissimo," odvětil strážný šťastně.

Kenmuir ho ignoroval, přešel ke dveřím a řekl Buenovi: „Dobrá, pane, nedáváte mi na vybranou. Vyzývám vás."

„Cože?" zavrčel starosta, a ztuhl.

„Rozhodneme sami mezi sebou," řekl mu Kenmuir.

Bolly zvedl svou hůl. „Hej, takhle s ním mluvit nemůžete," řekl ostře.

„Bojí se se mnou starosta bojovat?" odsekl Kenmuir.

„Nedělejte to!" vykřikla v šoku Aleka. „Prosím. Nemůžete –" Ten obr by štíhlého muže středních let roztrhal na kusy. Co by jí potom zbylo? Oba, ona i Kenmuir by zmizeli, natrvalo, a nikdo by se nikdy nedověděl, co se s nimi stalo. „Půjdu s ním. Půjdu." A později by se možná mohla pokusit dovolat zákona. Nebo by se Bueno možná probudil mrtvý.

„Vy jste loco[40]," zasípěl vztekle Bueno.

„Ne," odvětil Kenmuir. „Prostě vás vyzývám, abyste se se mnou střetl, holýma rukama. A jestli na to nejste dost chlap, ať o tom váš poskok informuje lidi."

Bueno zařval.

Sešli po schodech na ulici. Bueno uskočil vzad a zaujal bojový postoj. Zvedl se vítr. Nad střechami na západě se začalo blýskat. Bolly se postavil stranou. Držel Aleku za zápěstí, nepříliš pevně, a v jeho tupém výrazu se zračilo pobavení. Kenmuir Aleku zlehka poplácal po ruce. Vzápětí zaujal také bojový postoj. Panebože, jak tenké a křehké měl kosti!

Možná se Bueno spokojí s tím, že ho přemůže, znásilní ji, a pak je oba pustí. Ale to nebylo pravděpodobné. Až vystřízliví, uvědomí si následky. Aleka pohlédla k nebi. Možná se o tom dozví Lilisaire a pomstí je.

---

[40] loco (šp.) – blázen. (Pozn. překl.)

Bueno zaútočil. Kenmuir čekal. Bueno se pootočil a pokusil se o kop karate.

Kenmuirovo předloktí se jen mihlo a noha se stočila stranou. Bueno se zapotácel, vyvedený z rovnováhy. Kenmuir ho nohou zasáhl pod koleno. Bueno zavyl a zřítil se k zemi.

Kenmuir se za ním vrhl a zabořil mu patu do trupu. Bueno zalapal po dechu, ale odkutálel se, a znovu vstal. Je neuvěřitelně silný, uvědomila si Aleka. Pusťte ho k sobě, a on vás rozdrtí, jako by palicí rozbíjel šálek.

Ale byl stále opilý. Zaťatými pěstmi zaútočil Kenmuirovi na žaludek. Aleka tu chybu okamžitě postřehla. Kenmuirova ruka vystřelila jako nůž, aby jeho paži zablokovala. Udělal výpad holení, a starosta se znovu poroučel k zemi.

Bueno znovu zaútočil, ale opět neuspěl, zasténal a otřásl se. Po tváři mu stékala krev a kapala na dlažbu. Se zvířecím zavrčením vytáhl nůž. „Ne, to nemůžete!“ zaskučel Bolly. Bueno zaútočil. Kenmuir zachytil pravou rukou jeho zápěstí, ustoupil stranou a udeřil ho loktem do krku. Nůž zařinčel o chodník. Bueno se změnil v hroudu masa, ležící na dláždění a lapající po dechu.

Kenmuir přistoupil k Bollymu. Tvář se mu leskla potem. Zhluboka dýchal, a jeho vůně byla – mocná, mužská, pomyslela si Aleka. A přece se pohyboval lehce a promluvil klidně. „Myslím, že tím je ta záležitost vyřešena. Pusťte tu ženu.“

Bolly ho poslechl.

„Vezmu si ten váš klacek, když dovolíte,“ řekl Kenmuir. Vytáhl mu ho z prstů nekladoucích odpor. „A samozřejmě odcházím. Proč nepomůžete svému pánovi?“ Alece řekl: „Můžete dojít pro naše zavazadla?“

Mohla, a také to udělala. Až když se vrátila, pochopila – s opět jasnou myslí – že jsou volní.

Kenmuir ještě chvíli hovořil se strážným krčícím se nad padlým a neobratně se ho dotýkajícím. Aleka přišla právě včas, aby viděla, jak zavířila hůl. Kenmuir musel demonstrovat, že by ji také dokázal použít, kdyby to bylo nutné. Kývl na Aleku, a vzal si svůj kufřík.

„Půjdeme,“ řekl.

Šel rázně, ale ne spěšně. Nechce ukázat strach, uvědomila si Aleka. Jejich útěk závisel na emocionální rovnováze, jež se mohla v kterémkoli okamžiku zhroutit.

Cesta na letiště se strašně táhla. Vítr skučel, blýskalo se a hřmělo.

A pak byli najednou v jejím stroji a ve vzduchu.

Zachvátil ji nekontrolovatelný třes. Kenmuir ji pevně držel, hladil ji po vlasech a něco konejšivého mumlal. Konečně se mohla posadit a zašeptat: „Omlouvám se. Chovám se dětinsky.“

„Vůbec ne,“ odvětil. „Byla to naprosto přirozená reakce. Šlo o vás. Měla jste strach.“

Rychle na něho pohlédla. Byli už nad mraky. Jeho profil se rýsoval proti blednoucí obloze a posledním několika málo hvězdám. „Nezdá se, že by to s vámi zamávalo,“ řekla tiše.

Otočil se, aby se na ni usmál. „Ale ano. Jsem vyčerpaný. Někde se zastavíme a vyspíme se.“

Bolelo ji celé tělo, ale začala opět jasně uvažovat. „Ne, raději ne. Jsme v nebezpečí, kdekoli by si nás mohli všimnout. Nechte letoun pár hodin kroužit, dokud si neodpočineme, a pak poletíme přímo do Prajnaloky.“

Kývl. „Máte pravdu. Overburgský sophotekt se o tom souboji jistě doslechne, bude to vyšetřovat, hlásit – a setkal se se mnou. Mluvili jsme spolu.“ A nepochybně promítne jeho pohybující se, mluvící obraz do databáze.

Alespoň že neviděl ji. Naštěstí – na nějaké štěstí snad měla právo, pomyslela si Aleka – neřekla nikomu ve městě své jméno. Pravda, vyjde najevo, že se ve městě objevil nějaký druhý cizinec. Potom by mohla prověrka u Kontroly provozu odhalit, že letoun byl její, a jeho současný pohyb.

Ale proč by se měly úřady zabývat nějakým bezvýznamným incidentem, ve společnosti, která byla jako předmět politiky do značné míry ponechána sama sobě? Nevěděly, že několik málo lidí mezi nimi Kenmuira skrytě pronásledovalo. Neměly vlastní důvod ho stopovat. Kdyby chtěl Kenmuir podat žalobu, zavolal by je; jinak

bylo zcela logické nechat to, co uvedl sophotekt. Možná by je to přimělo posvítit si na Bramland. Aleka v to doufala. Ale nepředpokládala, že k tomu dojde v dohledné době.

Její společník se znovu usmál – předpokládala, že s jistým úsilím – a dodal: „Vidíte, už jste v pořádku.“

„Vy,“ řekla užasle, „když jste ho vyzval, myslela jsem si, že jste zešílel.“

Pokrčil rameny. „Astronauti musí strávit spoustu času cvičením, aby zůstali fit. Mým nejoblíbenějším programem jsou bojová umění. Když jsem sám, cvičím proti počítačem generovanému obrazu, což přímo zázračně rozvíjí reflexy. Ne že bych čekal, že je použiji k násilí, ale dobře se mi hodily při různých soutěžích. Bueno byl primitiv. Zjistil jsem to už z rozhovoru s ním.“ Předvídavý muž, pomyslela si Aleka.

„Kromě toho byl opilý. Neměl jsem žádné vážné obavy. Choval se hloupě od samého začátku, když se pokusil o ten kop. Je to silné, ale pomalé, a samo o sobě vás to zanechává otevřenou několika různým protiútokům. Musel jsem si ho zkrátka udržet v určité vzdálenosti od těla, neschopného mě uchopit nebo zasadit mi opravdu silný úder. A, ano, musel jsem se snažit, abych ho nezabil, zvlášť za těchto okolností.“

Kenmuir se zamračil. „Bylo to odporné. Bojová umění pro mě vždy znamenala jen cvičení a rekreaci. Nikdy jsem nechtěl, aby byla něčím jiným.“ Vzdychl. „No dobře, nemyslím si, že Bueno utrpěl trvalou škodu, s výjimkou svého ega, a možná jeho společenské pozice.“

Položila ruku na jeho. „To je jedno, byl jste úžasný,“ řekla.

„Musel jsem ho zarazit. Tím spíš, když jsem byl za to svinstvo v jistém smyslu odpovědný.“

„Přijal jste jeho pohostinnost v plné míře, že?“

Okamžitě věděla, že to říkat neměla, že jí to vyklouzlo dřív, než si to ve svém vyčerpání uvědomila. Odvrátil se. „Nevěděl jsem, jak to mám odmítnout,“ zamumlal.

„Promiňte,“ vyhrkla. „Nic mi do toho není.“

Ačkoli… užil si to?

„Zdřímneme si?“ navrhl.

Stále klidný, stále rozvážný, stále v roli kapitána. Proč by ji to mělo pohoršovat? Měla by být ráda, že má po svém boku takového muže. Bylo hodně astronautů jako on? (Ne, astronautů bylo velmi málo, a většinu z nich tvořili Luňané.) Jak velká část jeho osobnosti nebyla vrozená, ale pocházela od Fireballu, ideály, rituály, lóže, tradice stará jako Guthrieho dům?

20

V létě zůstávala malá Rydbergova flotila většinou ve svém doku: škuner, desetimístný hydrofoil, malý člun používaný k vyjížďkám po chráněné zátoce. Na jedné straně stála zimní loděnice. Za ní byl přistávací pruh, a hangár, který mohl pojmout tři letouny. Trávník a květinové záhony vedly k obytnému domu. Kamenná stavba s břidlicovou střechou působila spíše drobným dojmem, protože za ní se terén zvedal ke starému borovému lesu, zatímco na západě se táhl přes pětinu planety oceán.

Toho dne vanul silný severní vítr. Vrcholky stromů se kývaly a šuměly, zvedaly se vlny. Nad vysokým obzorem kroužil jestřáb. Po nebi letěly cáry mraků a vrhaly na zem rychle se pohybující stíny. Moře v dálce mělo barvu oceli, zatímco hřmící příboj byl zelenobílý. Hladina zátoky odrážela sluneční svit. Lodě se pohupovaly, a jejich úvazná lana skřípěla. Země stále vydávala teplo, ale ve vzduchu byl již cítit chlad, předzvěst podzimu.

Letoun hladce přistál. Nedaleko čekali Lars a Ulla Rydbergovi. Byli oblečeni velmi podobně, v tunikách a kalhotách, přes které měli přehozené pláště. Dveře letounu se otevřely. Vystoupil robot, malý víceúčelový model; čtyři nohy pod válcem, který nesl řídicí věžičku, dvě paže zakončené rukama, dvě s úchyty pro různé nástroje. Čočky ve věžičce se leskly asi 130 centimetrů nad zemí. Počítač uvnitř by byl za normálních okolností představován neurální sítí odpovídající nepříliš náročným manuálním úkolům. Tato jednotka však byla modifikována, aby nesla uložené vědomí.

Hlas, který se ozval, patřil Ansonu Guthriemu, „Hola! Rád vás zase vidím.“

„Vítejte –“ Ulla na okamžik zaváhala, „– jefe.“ Toto titulování jí dosud nepřipadalo zcela přirozené. Patřila k Fireballu jen sedm let, hlavně díky svému sňatku, a v Severní Americe bydlela tři roky; do její angličtiny, kterou se naučila v Evropě, dosud nepronikly španělské výrazy. Navíc se s Guthriem setkávala relativně zřídka a

krátce. „Je to pro nás čest," řekla, míníc to čistě jako zdvořilost. Byla velká, rázná, hezká žena, žádná patolízalka.

„Gracias." Guthrie se rozhlédl kolem sebe. „Ech, vaše děti tady nejsou? Myslel jsem, že sem tryskem zvědavě přiběhnou, s výjimkou té holčičky, a ta požene plnou rychlostí svůj kočárek."

„Poslali jsme je pryč, na výlet, spolu se seňorou Turnérovou," vysvětlil Rydberg. Mluvil o jediné asistentce, kterou on a jeho žena potřebovali, kromě strojů, jež jim vedla dům a domácnost. „Když jste volal, přál jste si důvěrné setkání."

„Ach, tak důvěrné zase ne," odvětil Guthrie, potřásaje si s nimi rukama. „Mohli jsme si jít zaplachtit nebo na procházku do lesa – nebo prostě na pár hodin zavřít dveře do pokoje. Důvodem, proč jsem přiletěl osobně, místo abych posílal svůj obraz pomocí obvyklého kódu, je to, že jsem chtěl chvilku strávit s vámi."

Mluvil věcně. Takový byl i na obrazovce, při simulaci živého Guthrieho. Občas však změkl a široce se usmál, jako například když mu ukazovala své děti. „Zůstaňte, jak dlouho chcete," řekla mu. „Ach, prosím!"

„Obávám se, že se mohu zdržet jen přes noc, querida[41]. Musím vyřídit spoustu věcí. Nehledě na to, že kdybych byl nepřítomen delší dobu, aniž bych si to předtím pečlivě zařídil, sdělovací prostředky, ten zatracený mor, by začaly šílet. V tomhle hezoučkém těle jsem právě proto, abych se mohl vytratit, aniž by si toho všimly. Pošlete mi někdy pozvání na řádnou návštěvu, platí?"

Lars se usmál, poněkud upjatě. „Potřebujete je, do svého vlastního domu?" řekl. „Teď můžeme jít na tu procházku, jestli si přejete."

„Ach, můžeme jít klidně dovnitř. Těšil jsem se, že se po tom starém místě projdu."

Dům, kde smrtelný Guthrie strávil svá poslední léta, a kde zemřel.

Do té doby udržoval se svým pravnukem kontakt, zvlášť poté, co

---

[41] querida (šp.) – má drahá, milovaná. (Pozn. překl.)

se o jejich příbuzenství Lars dověděl. Nebylo to nikdy zveřejněno, a Guthrie ho nikdy ani v nejmenším neupřednostňoval. Ve skutečnosti spolu mluvili méně často, než oba mluvili s Dagny Beynacovou. A přece mezi nimi zůstávalo ryzí pouto.

Uložené vědomí je dále udržovalo, a to pouto navíc ještě zesílilo poté, co musel Lars zanechat pilotování a odejít na odpočinek. Na Zemi se jeho zkušenosti brzy spojily s dosud netušenými administrativními schopnostmi, a stal se díky nim důležitější – především pro badatelské a výzkumné akce Fireballu – než byl v době, kdy brázdil sluneční soustavu.

Jejich obrazy, živý a syntetický, spolu jednoho dne klábosily ve Stockholmu. V Quitu bylo odpoledne. „Ty a tvá žena se prý chcete přestěhovat," řekl Guthrie. „Mohu se zeptat proč?"

„Začínáme být neklidní," odpověděl Lars. „Evropa je stále stejná. Příliš… příliš krotká, příliš kontrolovaná. A když už teď nemohu létat do vesmíru, maximálně tak na Lunu nebo L-5, dobrá, pak bych chtěl kolem sebe raději skutečnou Zemi, Starou Zemi, jak je to jen možné. Ulla souhlasí. Vyrostla v Laplandu, je děvče z lesů." Odmlčel se. „Kromě toho, chceme velkou rodinu. Tam s tím nesouhlasí, jak víte, a těžce to zdaňují. Už teď máme sociální problémy. Uvažujeme o Severní Americe."

„Hmm, je to teď vcelku svobodná země, jo. Nevím ale, jak dlouho to vydrží."

„Ach? Proč?"

„Obnova dost důkladně zlikvidovala střední třídu. Druhá republika se příliš plete lidem do života, pokouší se nadmíru tvrdě obnovit produktivní společnost prostřednictvím dolní třídy, akcemi shora, místo aby nechala lidi samotné, aby se zreformovali." Guthrieho obraz pokrčil rameny. „Ale svoboda by měla ještě chvíli potrvat. A i kdyby ne, komunity naší společnosti by měly zůstat autonomní, ve skutečnosti, když ne oficiálně."

„Jefe, říkal jsem, že bychom žili rádi v přírodě, severské přírodě, ne v nějaké enklávě. Alespoň po většinu času."

„Hm-m… Počkej, mám nápad! Poslyš, kdysi jsem si koupil nádhernou rezervaci na Vancouver Island, na severozápadním tichomořském pobřeží, postavil tam velký dům a trávil v něm maximum času. Od té doby je prázdný, s výjimkou správce. Myslím, že by neškodilo to tam zase trochu oživit.“

Lars vytřeštil oči. „Cože? Ale to je – to je –“

„Když se ti tam zalíbí, předám to Fireballu, a staneš se pověřencem s právem odkázat tuto svou pozici v závěti. Je to na samotě, ale na skok letadlem do Victorie nebo Vancouvem. Rychlým člunem to netrvá o moc déle. Děti mohou chodit do školy, zavolat svým kamarádům nebo si je pozvat tak často, jak dokážete snést. Zimy tam nejsou horší než ve Švédsku, ale můžete je trávit v nějakém jižnějším klimatu. Popřemýšlej o tom, promluv si s manželkou, udělejte si tam výlet, a až se ti to bude hodit, dej mi vědět. Doufám, že to zkusíš.“

„To je, to je na mě moc rychlé.“

„Neváhej, říkám ti.“ Guthrieho pohled změkl. „Ale udržujte to v rodině, pokud možno, hm?“

Když kráčel pěšinou k verandě, Guthrie poznamenal: „Je hezké, jak se tady o to staráte. Stále se vám tu líbí?“

„Ach, ano,“ řekla Ulla s nadšením.

„Slyšel jsem, že se tu líbí i některým z našich společníků. Nejste někdy ze všech těch hostů unaveni?“

„Ne, ne, jsou to přátelé. A děti se aspoň setkají i s jinými lidmi, ne na obrazovce, ale tady, z masa a kostí.“

„A můžeme s nimi vzpomínat na vesmír, tak, jak to záznamy, poznámky a cokoli jiného neumožňují.“ Larsův hlas zazněl trochu zamyšleně.

„Chápu,“ řekl Guthrie tiše.

„Je to práce stejně jako potěšení,“ pokračovala Ulla. „Dozvíme se spoustu nového. Dům se vlastně stává místem neformálních konferencí, kde se nehledí na hodnost a postavení – Ale proč vám to vlastně říkám?“

„Protože jste nervózní, madam. To je zbytečné. Nejsem šéf, který přišel na večeři.“ Guthrie se zasmál. „Absolutně ne.“ Vážně pokračoval: „Lars a já jsme si bližší, než si uvědomujete. Myslím, že dozrál čas, abyste se dověděla, jak blízcí si jsme. Ale nejdřív proč jsem vás navštívil. Rád bych vás požádal o pomoc.“

„Cokoli budete chtít!“

Vystoupili po schodech na verandu a dveřmi vešli do vestibulu. Mezerou mezi mraky proniklo slunce. Barvy v okně zazářily. Let Daidala a Ikara.

Lars a Ulla si svlékli pláště, a pak všichni zamířili do místnosti, jejíž strop tvořila samotná střecha, mohutné trámy dvě podlaží nad parketovou podlahou. Dubové táflování, kamenný krb s hořícími poleny. Měkké světlo dopadalo na nábytek, starožitný a masivní, tlustý koberec a závěsy, obrazy z minulých staletí, litou mosaz a stříbro. Z reproduktorů se linula Smetanova Vltava. Robot připomínal pavouka vstupujícího do nějaké svatyně.

„Promluvíme si tady?“ navrhl Lars.

„Dobrá,“ řekl Guthrie. „Vidím, že je tu vše téměř při starém. Vyhovuje vám to? Klidně to změňte, jestli chcete.“

„Ne, ne,“ odvětil Lars. „Dovolili jsme si adaptovat zbytek domu, ale tohle – máme pocit, že je správné to ponechat tak, jak to je.“

„Nebereme to jako svatyni,“ dodala Ulla. „Používáme to. Je to centrum našeho domova, ale taky srdce nebo kořeny, nejen pro nás, ale také pro Fireball.“

Ani jeden z nich se nezmínil o té druhé místnosti, jež neprošla žádnými úpravami, té, kde Guthrie zemřel.

„Můžeme vám… něco nabídnout, pane?“ pokračovala, náhle rozpačitě.

„Pouze svou společnost,“ odpověděl Guthrie. „Rozum a moudrost, nebo cokoli jiného, co máte na skladě. Por favor, hlavně se uvolněte. Nalijte si skotskou nebo kávu, natáhněte si nohy, buďte prostě sami sebou.“

Chvíli s nimi probíral klepy a různé drobnosti: co se stalo nedávno v tom havajském compoundu, kde Rydbergovi několikrát

trávili zimu; jejich poslední dovolenou na L-5, rozvíjející se umění a zábavu proměnlivé kvality, raději nepublikovaný komický incident ve Weinbaum Station na Marsu, dolování na Elaře, Jupiter XI, nový park Lake Aldrin na Luně –

„Týká se to Luny, že?“ zeptal se Lars. „To, proč jste přišel.“

To už seděl vedle Ully, se sklenicí v ruce. Ulla držela šálek. Guthrie se otočil k nim. Na kovu robotického těla se zalesklo světlo ohně.

„Jo,“ přitakal. „Troufám si říct, že jste to uhodli hned, jak jsem vám zavolal.“ Lars přikývl. „Koneckonců, Dagny Beynacová je tvá matka.“

„A ve skutečnosti rovnocenná generálnímu guvernérovi,“ poznamenala Ulla.

„Oficiálně ne,“ připomněl jí Lars. „Ve skutečnosti teď nezastává žádnou pozici, kromě svého místa ve Fireballu.“

„Tím je ještě mocnější.“

„Jste moudrá dáma,“ řekl Guthrie. „Stará se teď nicméně o Fireball jen zpoloviny.“

Otřesen jeho otevřeností, Lars zvolal: „Nikdy by neporušila slib!“

„To jsem neřekl. Ovšemže ne. Naopak, sám víš, že místo aby odešla na odpočinek, u nás zůstala, a pracovala jako náš konzultant. Postrádali bychom ji.“

Guthrie se na chvíli odmlčel. „Nicméně, jako cokoli jiného lidského, ‚slib’ může být chápán mnoha různými způsoby.“

Lars přešel do obrany. „Prosím vás, co tím chcete říct?“

„Nic špatného. Ona si neuvědomuje, že může Fireballu ublížit, když její Luňané dostávají víc, než potřebují, hlavně samosprávu a prostor pro své akce. Tvrdí, že bychom z toho měli prospěch. Ona se ale stále víc a víc zapojuje do úsilí získat ho pro ně.“ Guthrie si povzdechl. „Výsledkem je, že si už spolu nejsme tak blízcí, jak jsme bývali.“

„Protože –“

„Protože můj originál umřel, a převzal jsem to já?“ odvětil Guthrie. „Nebojte se to říct. Jistě, i proto, ale v menší míře, než byste

čekala. Ale v posledních několika letech – no, sešla z cesty, kterou se mnou a Fireballem sdílela.“

„Stárne,“ řekla Ulla tiše. „Lidé se s věkem mění.“

„Nedokážu si ji představit starou. Pamatuji si ji jako včera, malou holčičku –“ Guthrie se zarazil. Znal ji takovou on, nebo jeho zemřelý předchůdce? „Ale ne. Dagny Beynacová je s přibývajícím věkem jen čím dál ostřejší.“

„Co vás tedy vlastně trápí, jefe?“ zeptal se Lars.

„Samotná podstata.“ Guthrie se znovu odmlčel. „Podívejte, oba dobře víte, jak od té doby, kdy k tomu dostali povolení, vyvíjeli Luňané silný tlak, aby vlastními silami pronikli do hlubokého kosmu. Její synové jsou v první linii. Nákup, výroba, výcvikový program, v malém měřítku, ale energický a ambiciózní.“

„Ano,“ řekl zamyšleně Lars. „Ambiciózní. Přiznávám, že mě na tom něco mate. Ve skutečnosti to není z ekonomických důvodů. Nikdy jsme – Fireball je nikdy neměl v úmyslu zastavit nebo omezovat, proboha. Ale když se je pokouším přesvědčit, že v tomto stadiu je lepší si lodě a služby najímat – jsou zdvořilí, ale jako by mě neposlouchali.“

„Nejsi jediný, kdo si to myslí,“ řekl Guthrie suše.

„Říkala jsem ti to, drahý,“ připomněla manželovi Ulla. „Je to otázka hrdosti, sebeprosazení. Kdy pochopíš, že každý neuvažuje tak racionálně jako ty?“

Guthrie se zasmál. „Iracionalita racionalistů. Máte pravdu, má lady. Pochybuji sice, co je a co není na těch divokých Luňanech racionální, ale v zásadě máte pravdu.

Dobrá, nechme je pokračovat. Je jisté, že v kosmu není nouze o práci, i když si bohatí Luňané budou muset pro svůj podíl na tom získat podporu. Ale pravděpodobně nevíte, protože to bylo jen mezi Dagny Beynacovou a mnou – jak moc se v tom na mě v jejich zastoupení spoléhala.“

Lars se poškrábal na bradě a usrkl whisky. „Mhm, přiznávám, že jsem se trochu divil té pomoci, co jim Fireball poskytoval, půjčkám peněz a zařízení a tak dál. Říkal jsem si, jak by to mohli zaplatit? Ale

nejsem žádný ekonom.“

„Ani nejsi jediný, kdo se tomu diví,“ řekl Guthrie. „Ostatní se k tomu vyjadřovali hlasitěji, nebo přímo hlučně. Protože nejsem absolutní diktátor společnosti, jakého ze mě dělají média, měl jsem několik ostrých konfliktů, aby byla tato operace schválena a mohla pokračovat.“

„Proč?“ vyptávala se Ulla.

„No ano, žena vždycky položí děsivě přímou otázku. Proč jsem vyhověl Dagnyiným požadavkům? No, jak jste možná uhodli, neposuzoval jsem to jen z finančního hlediska. Národy Země, celá ta tlustá Federace, potřebují někoho, aby jim připálil zadek. Aspoň my lidé to potřebujeme, abychom si uvědomili, jak nás vláda znova všechny přerůstá jako hniloba v džungli.“ Guthrie trochu zaváhal. „Ale, dobře, přiznávám, že jsem bral v úvahu i to, že mě o to požádala právě Dagny.“

„A teď stupňuje své požadavky?“ V Larsových tlumených slovech jako by zapraskal oheň.

„N-ne. Ale začíná být radikální, dost na to, abych se tomu skutečně divil. Chtěl jsem se proto poradit s vámi.“

„Já nejsem – její důvěrník. Měla nějakého od té doby, co Edmond zemřel?“

„Znáš ji lépe než většina ostatních. A vy, seňoro Rydbergová – zdá se, že máte nadprůměrný cit pro lidi. Zkusme to.“

Lars se předklonil. „Co chce?“

„Rychlé plavidlo, využívající principu reakční hmoty, navržené a postavené na objednávku, vhodné pro luňanskou posádku. Chápeš, to není nic, co by nám leželo někde na polici. Bude velmi těžké to ufinancovat, a splátky budou chodit pomalu, pokud vůbec.“

„Nemohou počkat, dokud si to nedokáží vyrobit sami?“

„Evidentně ne. Trvalo by to deset let, možná víc. Jsou příliš netrpěliví. Každopádně, právě tohle Dagny požaduje. Chtějí se dostat ven a bádat na vlastní pěst. Skutečně bádat.“

„To… se nezdá nerozumné, že?“ řekl Lars. Ulla v jeho hlase zaslechla touhu, a vzala ho za ruku.

„Asi ne. Ale přesto, pustit se do toho v raném stadiu jejich – to vypadá jako hra vabank. Proč?“

„Nic konkrétního vám neřekla?“

„Ne, kromě toho, že to dělá proto, že si to její děti strašně přejí. Ach, hovořila o tom jako o symbolu, který dokáže uklidnit odbojnou náladu mezi mladší měsíční generací. Tedy v jistém smyslu úplatek. A pak se o tom mluvilo jako o investici, výcviku, zkušenostech a tak dál. Ale hlavně, připouští, jsou netrpěliví.“

„Nemládnou,“ zamumlal Lars. Ulla mu ještě více sevřela ruku.

„Napadlo mě, že byste mi mohli poradit něco, co by mi pomohlo se rozhodnout.“

„Je mi líto, ale asi ne. Luňané jsou pro mě stejně cizí jako pro vás.“

Ulla zvedla hlavu. „Mám podezření, že to není jen prostý popud,“ nadhodila. „Plánují něco konkrétního.“

„Mám stejné tušení,“ souhlasil Guthrie.

Lars řekl: „Nemohu uvěřit, že by to má matka tak bezvýhradně schvalovala, kdyby to pro nás znamenalo jakoukoli hrozbu.“

„Ne, ne, určitě ne,“ řekl Guthrie. „Ale podstatné výdaje, možná nahraditelné, a pro mě spory s mými řediteli.“

„Že by šlo o nějaký poklad? Možná se dověděli o mimořádné rudné žíle na nějakém vzdáleném tělese?“

„Zní to logicky, že? Zeptal jsem se na to Dagny rovnou. Řekla, že ne, a na oplátku se mě zeptala, jak by se o tom k čertu dověděli, když nemají loď, ba ani robotické sondy s potřebnými schopnostmi.“

„Kosmické plavidlo na oběžné dráze je potenciálně strašlivá zbraň. Takové jako toto –“

„Ne!“ vykřikla Ulla.

„Ne, to je v pořádku,“ řekl Guthrie. „Luňané jsou možná v určitých směrech blázni, ale nejsou šílení. Ani pitomí.“ Lars přikývl. „Nemyslel jsem to vážně,“ vysvětlil. „Prostě jsem to chtěl hned zamítnout. Taky proto, že znám svou matku. Nedokázali by ji oklamat, a ona by nikdy nepřipustila –“ Nadechl se. „Když ponecháme stranou ekonomické otázky, škodí to v něčem, jefe?

Copak znalosti nebo bohatství, nebo co to doufají získat, nebudou nakonec patřit celému lidstvu?“

„To je názor rozeného badatele a, obávám se, idealisty. Já tak naivní nejsem. Ani Fireball, ve věci konání dobra.“

„Ale koná dobro,“ namítla Ulla.

„Svým způsobem, v tom smyslu, že se snaží postupovat správně,“ řekl Guthrie. „Ačkoli Bůh ví, že máme svůj podíl na krátkozraké lačnosti, pošetilosti a dalších lidských chybách. Ani z mého programu nezmizely… Ale to odbíháme od tématu. Měli bychom nebo neměli ten podnik schválit?“

„Osobně se spíš domnívám, že bychom měli –“ začal Lars.

„V naději, že jeho výsledek uspokojí naši zvědavost.“ Guthrie se zasmál.

„K tomu možná nikdy nedojde. Já uvažuji o objevu, a o rozmanitosti, a – Ale musíme si spolu promluvit víc. Opravdu můžete zůstat jen do zítřka?“

„Bohužel ano. No, v těch zbývajících hodinách to můžeme probrat ze všech stran. Ale obávám se, že nakonec skončíme u známého výroku velitele Farraguta za války Severu proti Jihu: ‚K čertu s torpédy! Plnou parou vpřed!‘“

Ulla se na robota chvíli dívala, a pak řekla mysli v něm uložené: „Protože jste taky to, co jste.“

21

Venator se po svém rozhovoru s Matthiasem vrátil do Centrálu, nepříliš spokojený. Nemusel sem chodit. Mohl být v kontaktu s vývojem včetně jakýchkoli myšlenek z kyberkosmu kdekoli na Zemi, kde byl k dispozici interlinkový terminál. Ale měl pocit, že jen tady najde klid a jistotu, z níž by jeho mysl mohla načerpat naprostou jasnost a průzračnost.

Dobře chápal důvod tohoto pocitu. Toto byla „svatá půda“.

Byl jedním z mála lidí, kteří o ní věděli víc než jen neurčitě. Patřil do velmi malé skupiny lidí, kteří sem kdy šli.

To ráno po svém příletu se vypravil na pěší túru. Ačkoli byl atleticky na výši, nebyl aklimatizován na tuto výšku. Nicméně předchozího večera dostal infúzi hemoglobinové náhrady, a teď dýchal lehce. Vzduch, který vdechoval, byl studený, klidný, a naprosto čistý.

Kopule, stožáry a parabolické antény za ním brzy zmizely z dohledu. Stejně připomínaly pouhou meteorologickou stanici. Nic na povrchu nenaznačovalo, co vytvořily stroje v podzemí. Přistroje na palubě monitorovacího satelitu mohly sice zjistit jakési vyzařování zdola, ale bylo slabé a chaotické, elektromagnetické, infračervené, neutrinové; a kyberkosmos stejně všechny takové údaje nejprve kontroloval a upravoval, a teprve pak je pouštěl do veřejné databáze.

Venator zdejší teritorium neznal příliš dobře, protože je navštěvoval jen zřídkakdy. Čas od času použil ruční čtečku, aby se podíval na mapu a textový seznam významných terénních útvarů, a použil svůj informant, aby zkontroloval svou přesnou polohu a směr. To byl jeho jediný kontakt s vnějším světem. Nerušeně putoval a čerpal klid z té okolní velkoleposti.

Směřoval k severu. Jak stoupal, trpasličí jalovce, břízy a rododendrony ustoupily chomáčům trávy mezi divokými květy. Z modré nesmírnosti nebe se lilo sluneční světlo, a lišejníkem porostlé balvany vrhaly ostré stíny. Občas zahlédl ve výšce orlosupa, občas

zapískal svišť, jednou vzlétl bažantí kohout jako explodující drahokam. Před ním se zvedaly Velké Himaláje, od obzoru k obzoru, se svými třpytícími se ledovci pokrývajícími skály.

Uvolnily se mu svaly, dech se mu prohloubil, vyčistil se mu zrak. Čerpal sílu z mohutnosti těch hor. Byl sám s nekonečnem a věčností.

Ale ty byly ve skutečnosti v něm. Vysočina je pouze vyvolala. Mezi hvězdami byla jen vlnkou na pleti jedné malé planety, ztracené v nesmírné rozloze galaxie. Život na Zemi se už dávno rozvíjel, když Indie narazila do Asie a vytlačila vzhůru sutiny. Život přetrvá i poté, co přestanou proudit vítr a voda – obsáhne vesmír, a potrvá i tehdy, až pohasnou poslední hvězdy – bude existovat do konce samotného vesmíru, celé reality.

Protože inteligence je konečná evoluce života.

Věděl to. Věděl to už předtím, kdy byl zapsán v Mozkové zahradě, ne pouze jako názor, ale jako součást sama sebe, jako srdce a nervy, a jako smysl své existence. Jenže často ty hodiny a starosti služby, nespočetné malichernosti, které s sebou neslo to být člověkem, v něm toto vědomí zastřely, a on pokračoval otrocky v plnění úkolů, v kosmu, který se pro něj nebetyčně zúžil. Pak musel vyhledat obnovu. Právě tak – pomyslel si s nádechem ironie – jako se věřící v Boha uchyluje k meditaci a modlitbě.

Nyní dokázal znovu uvažovat plně a objektivně. Když se zastavil na skrovný oběd, na okraji hrdla, které klesalo k ledovcové řece, začal znovu uvažovat o poznatcích, které si přinesl z Vancouver Islandu na druhé straně zeměkoule.

Od moře se přihnal déšť, bušil do domu a zaléval starožitné okenní tabule. V krbu praskal oheň. Jeho plameny byly jediným zdrojem světla v této zšeřelé místnosti. Jejich odrazy tančily jako přízraky po muži ve vyřezávaném křesle.

„Ano," kývl Matthias. „Ian Kenmuir tady byl minulý týden. A přespal tady. Proč se ptáte, když to očividně víte?"

Venator, sedící naproti němu, pokrčil rameny a usmál se. „Řečnická otázka," připustil. „Zdvořilost, pokud chcete."

Matthias na něho pevně upřel pohled rozbrázděné tváře. „O co vám v této věci přesně jde, Pragmatiku?“

Stejně očividně bylo tohle důležité. Venator sem přicestoval osobně a oznámil své postavení, aby udělal na Rydberga dojem. Nicméně zachoval mírný tón. „Má služba by ráda zjistila, co bylo jeho úkolem.“

„Nic nezákonného.“

„Neříkám, že ano.“

„Zeptejte se ho.“

„To bych rád. Ale zmizel.“

Matthias pozvedl obočí, a zavrtěl se. „Máte nějaké podezření?“

Venator vytušil šanci využít loajality, která k sobě navzájem vázala bratrstvo Fireballu. „Je to možné,“ prohlásil Venator. „Oceníme jakékoli vodítko, které nám můžete poskytnout.“

Matthias chvíli dumal, zatímco stále šuměl déšť. Pak odsekl: „Člověk může zmizet z mnoha různých důvodů. Podle zákona nejsme povinni hlásit každou hodinu, kde jsme. Ještě ne.“

Děsil se budoucího vývoje? „Vůbec ne, pane,“ odvětil Venator. Byl upřímný. Proč by si měl kyberkosmos přidělávat problémy? „Policejní ochrana je služba, ne povinnost. Potřebuje však spolupráci lidí.“

„Policie. Hm.“ Matthias se poškrábal na bradě. Pohrdl kosmetickými technikami, pochopil Venator; na ruce mu pod hnědými skvrnami vystupovaly žíly. „Pokud někdo dojde nějaké úhoně, týká se to civilní policie, ne Mírového úřadu.“ Kdyby byl plně informován, byl by nepochybně dodal: Zvlášť ne jejího synnoiontského agenta. „Nejste příliš upřímný, seňore.“

Podle předběžných údajů, které si Venator vyhledal, tvrdohlavost očekával. „Tak dobře. Pokusím se to vysvětlit. Abych začal nepřímo: Podporujete projekt Habitatu?“

„Myslíte dostat L-5 na lunární oběžnou dráhu? Samozřejmě.“

„Očekával bych, že by ho měli podporovat všichni vaši členové.“

Matthias se zamračil. „Někteří z nás mají sympatie k Luňanům. Je to jejich právo.“

„Včetně Kenmuira?“ zeptal se Venator. „Nestará se o ostatní Terránce, kteří doufají, že odejdou tam, kam on a začnou nový život?“

„Ušetřte si ten proslov, por favor,“ řekl Matthias.

Venator pečlivě volil slova: „Není tajemstvím, že většina Luňanů pociťuje k Habitatu odpor. Ani to, že Kenmuir není jen pilot, který pracuje pro Venture. Má… silná osobní pouta ke své zaměstnavatelce. Máme důvod věřit, že sem přiletěl v jejím zájmu.“

„Aby ten projekt sabotoval?“ Matthias se ušklíbl. „Jsem starý člověk. Nezbývá mi moc času, abych ho promrhával pitomostmi.“

Venator potlačil rozčilení. „Omlouvám se, tak jsem to nemyslel. Ani neobviňuji Kenmuira z něčeho nezákonného. Jde jen o to – možnosti, dobré nebo špatné –“ Nechal větu nedokončenu, jako by se vyhýbal hovoru o kosmických lodích a meteoroidech, vržených s nukleárními bombami na Zemi, škodlivých a zhoubných biotechnologiích a nanotechnologiích, všech těch nočních můrách, které v hloubi lebek mnoha lidí sídlily.

„Jaké špatné?“ odsekl Rydberg. „Přinejhorším bude Habitat zrušen. Souhlasím, že pro několik málo z nás by to byla katastrofa, nebo přinejmenším velký nezdar. Ale nechme apokalyptických fantazií, ech? Buďte laskavě konkrétní.“

To nebylo lehké, když Venator nemohl prozradit pravdu. „Snažíme se situaci pochopit,“ řekl opatrně. „Zdá se, že má luňanská frakce něco za lubem. Ale co? Proč nepostupují otevřeně, obvyklými politickými metodami nebo přesvědčováním? Říkejte tomu strašák, jestli si přejete, ale Mírový úřad nemůže nečinně stát a přihlížet. Situace by se mohla vymknout z ruky, s katastrofálními následky.“ To se v historii stávalo, stále znovu a znovu, protože lidská společnost je chaotická. Dokud sophotektická inteligence nepřesáhla lidskou, neexistovala žádná naděje na mír, který by nebyl pouhou stagnací; pokrok, který by nebyl destrukcí; a jak nejisté bylo stále držet kormidlo! Bylo povzbuzující vidět, jak Rydberg přikývl. „Zároveň nemáme žádný legální prostor pro přímou akci. Nemůžeme dokázat, a ve skutečnosti ani netvrdíme, že kapitán Kenmuir, nebo

kterákoli konkrétní osoba, mají zlé úmysly. Možná jsou… svedeni. Neadekvátně informováni. Tak jako jsme v současné době my sami.“

„Můžete být na úplně falešné stopě.“

„Ano. Bez dalších informací to nemůžeme prostě přijmout. Víte sám, co je to povinnost.“

„Co ode mě chcete?“

„Řekněte mi, co od vás Kenmuir chtěl.“

Matthiasovi ztuhla tvář. „Je normální, že společníci projevují úctu Guthrieho domu, když mají příležitost.“

„Pochybuji, že Kenmuir vykonával nějakou pouť, nebo že potřeboval rozhřešení v nějakých soukromých těžkostech. Proč by jinak zmizel?“

Matthias seděl neústupně. „Bratrstvo ctí důvěru svých společníků.“

Venator trochu zmírnil tón. „Mohu hádat? Vy tu udržujete nějaké tajemství. Po celá staletí, stejně jako jste udržovali tu historickou kosmickou loď.“

„Nejsme zdaleka jedinou organizací, která má svá mystéria, svatyně a relikvie,“ řekl Matthias tiše.

„Toho jsem si vědom. Ale možná se vás Kenmuir na to tajemství zeptal.“

Matthias mlčel.

Venator vzdychl. „Nepředpokládám, že se vás mohu zeptat na totéž?“

Matthias se ušklíbl. „Ach, to můžete. Ale odpověď nedostanete.“

„A kdybych se vrátil s oficiálním příkazem a zeptal se?“ zkoušel to Venator.

Narazil na stejnou nesmiřitelnost. „Tím méně byste dostal odpověď. Když to bude nezbytné, vymažu to ze svého mozku.“

Venator naznačil nezvučné hvízdnutí. V ohni zapraskalo. „Je to tak důležité?“

„Je. Pro nás.“ Matthias se na okamžik odmlčel. „Ale ne pro vás. Víc vám říct nemohu.“

„Kdybyste mi to řekl, a jestli máte pravdu, což pravděpodobně

máte, uchovám v sobě to tajemství do své kremace,“ slíbil Venator.

„Ano? Dokázal byste to?“

Venator pomyslel na odstíněné místnosti a uzavřené, zakódované komunikační linky. „Proč nám nedůvěřujete?“ zeptal se tiše,

„Protože jste to, co jste,“ řekl mu Matthias. „Neberte si to osobně. Myslím celý ten způsob vývoje v celé sluneční soustavě. Mně na tom málo záleží. Jsem starý. Ale kvůli svým vnukům a jejich dětem chci odejít.“

„Jak vás vláda Federace utiskuje? Chce vám dát Habitat.“

„Smyslem vlády je vláda,“ řekl Matthias. Venator poznal citát od Ansona Guthrieho. „Muy bien, ale myslím, že tahle se vměšuje a utiskuje méně, než to kdy dělala kterákoli jiná, ale to jen proto, že není skutečnou mocností, o nic víc než národní a regionální vlády pod ní. Na rozdíl od kyberkosmu.“

„Na kyberkosmos spoléháme, ano –“

„Přesně tak.“

„Ale že má v plánu nás zotročit – to je jen vaše apokalyptická fantazie!“ zvolal Venator. „Jak by to dokázal? Ve jménu zdravého rozumu, proč by to měl dělat?“

„Nic takového jsem neřekl. Nic tak prostého.“ Těžký hlas na chvíli ztichl. O dům se opíral vítr a do oken bušil déšť. „Ani nepředstírám, že chápu, co se děje. Obávám se, že se to vymyká veškerému lidskému chápání, ačkoli si toho zatím sotva někdo všiml. Kvůli své rase chci odejít, dřív, než bude příliš pozdě. Habitat může nebo nemusí být prvním krokem, ale cesta ‚ke hvězdám’ je velice dlouhá.“

Alfa Centauri, pomyslel si Venator, znamení na nebi. Bez Guthrieho a jeho tamějších kolonistů by ten sen – ta chiméra – už dávno zemřel.

„Zatím,“ dokonal Matthias, „budu udržovat, jak nejlépe dovedu, to, co je lidsky naše. Tedy i slova Zakladatele. Chápete?“ Zvedl se z křesla. „Dost. Adiós, Pragmatiku.“

Na tom, že mu Matthias řekl pravdu, samozřejmě vůbec

nezáleželo, a jeho vzdor byl jen symbolický. Skutečně, jakou hrozbu Kenmuir a jeho pravděpodobná společnice představovali? Venator odhadoval, že nejspíš disponovala nějakou expertizou, již by astronaut doplnil svými speciálními znalostmi; spolu by možná dokázali vymyslet strategii, pomocí níž by objevili soubor Proserpina a pronikli do něho.

Bylo to ale nepravděpodobné, přinejmenším teď, když byl dvojitě chráněn DNA přístupovými kódy. Venator stále víc a víc uvažoval o tom, jestli jejich činnost není jen úskokem, aby odvrátili pozornost od něčeho, na čem Lilisaire skutečně pracovala.

Ostatní operativci na tomto případu také pracovali, sophotektičtí i lidští. Byl jejich šéfem, ale dost chytrým na to, aby se jim do jejich práce nevměšoval. Kdyby potřebovali jeho vedení nebo radu, zavolali by. Do té doby jen přijímal jejich hlášení a pokračoval v tom, co mohl nejlépe udělat sám.

Kenmuir a jeho partnerka za vystopování stáli, protože díky nim mohl odhalit záměr Lilisaire. Kromě toho – Venator se usmál – to byl zajímavý problém.

Zamyslel se nad ním. Nemohli se do nekonečna skrývat před systémem. Musely už existovat jejich stopy, v databázích Kontroly provozu, muselo dojít k náhodným setkáním, možná dokonce i k neobvyklým událostem. Lidé byli nevšímaví, moc si nepamatovali, zapomínali nebo lhali. To kyberkosmos nedělal. Například kterýkoli služební sophotekt, který by se s Kenmuirem náhodou setkal, by jeho obraz na síti poznal a doplnil každý detail jeho akcí.

Ale strojů toho druhu byly miliony, nemluvě o těch více specializovaných, cítících i robotických. Jejich systém zahrnoval celý svět. Byl beznadějně obrovský. Pátrání v něm by trvalo celé dny, a co je horší, vyžadovalo by to výpočetní kapacity potřebné jinde. Co by za tu dobu mohla Lilisaire způsobit?

Dobrá, mohl by své úsilí zaměřit. Určit si místní jednotky zvládnutelné velikosti. Zeptat se každé z nich, jestli se něco odpovídající takovým a takovým parametrům neobjevilo v její oblasti. Měl by tak získat nepříliš velký počet odpovědí, které by pak

mohl dál prosít. Stále by to vyžadovalo čas, ale –

Ať už udělá cokoli, musí jednat. Jakkoli malá byla šance na odhalení, nemohl s ní pasivně hazardovat.

Venator zavrtěl hlavou. Někdy mu ještě stále připadlo strašně těžké pochopit, proč by měla být Proserpina tak důležitá.

Krátkodobé politické důsledky se zdály zřejmé. Pusťte tu skutečnost ven, a Terránci, kteří Habitat chtěli, najednou zjistí, že jsou v alianci s Luňany, kteří se ho hrozili. Jak by mohl Teramind tu masu lidí přimět, aby si uvědomila, že směřuje ke katastrofě?

Protože proč to dělal? Aby zabránil oživení faustovské duše, jakkoli vágně to znělo. Kolik obyvatel tohoto většinou klidného, šťastného světa vědělo, co to znamená, nebo dokonce zvěstuje?

A bylo důsledkem skutečně zlo? Sahaje po hvězdách, faustovský člověk skoro zničil svou planetu a vyhladil svůj druh. A nebyly přece znalosti, které vydobyl z lhostejného kosmu, a nástroje, které ukoval, počátkem, z něhož vykvetl věk rozumu?

Venator se zachvěl večerním chladem. Na západě zmizel za horami tenký srpek nového měsíce. Na východě padala noc.

Zažil hrůzy minulosti: války, tyranie, fanatismus, zločinnost, drtivou chudobu, znehodnocenou půdu, otrávenou vodu, smrtící vzduch, lámání lidského ducha, odcizení, zástupy zoufale osamělých, triumf nejdříve průměru, a pak idiotství, v civilizaci, která následovala po sebevražedné civilizaci. Zažil je, prostřednictvím knih, multi, quiviru, představivosti vedené velikou sophotektickou myslí. Ne že by mu říkala, jak má uvažovat. Vedla ho k faktům a říkala mu, že musí myslet. Oproti minulosti viděl mírnou a jemnou přítomnost a neodhalenou budoucnost. Proto – ano, byl rozeným lovcem, ale nicméně – proto se stal důstojníkem Mírového úřadu.

Ale přinášely arogantní a nespoutané ambice nezbytně odsouzení? Fireball Enterprises vytvořily společenství vzájemně sdílené loajality, úspěchů a vymožeností, jehož zbytky přetrvávaly na Zemi do dneška.

Na Alfě Centauri také, jako vzpomínka a vábnička.

Venator zrychlil krok. Před sebou viděl další maják, osvětlenou

stanici.

Jakoby inspirován pohledem na ni dostal nápad. Luskl prsty, sám ze sebe rozmrzelý. Proč na to nepomyslel dřív? Pravděpodobně proto, že ve srovnání s tím, po čem šel, co si hlídal, mu ta možnost připadala tak vzdálená. A přece bylo snadné učinit potřebná protiopatření, a ospravedlnit je.

Očividně to nenapadlo ani kyberkosmos. Vyšší strojové inteligence by s tím nepochybně přišly samy, při své rychlosti zpracovávání údajů. Měly však vyšší úkoly než toto. Sophotekty na nižší úrovni byly stejně schopné jako on, ale jiným způsobem. Elektrofotonový mozek nepracoval stejně jako chemický, nervově-žlázový systém. Právě proto existovali synnoiontové.

Venator vstoupil do hlavní budovy a sešel dolů. Ocitl se v chodbě, kde se na stěnách třpytily zvláštní abstraktní symboly, z nichž zaznívaly zvláštní, abstraktní poznámky. Zapojen do sítě, dokázal pochopit a ochutnat aspoň něco z tohoto umění. Izolovaný ve svém těle to nesvedl. Byl jediným člověkem tady, klášterně ubytovaným a živeným. Tak si to sám zvolil. Požitky smrtelníků patřily smrtelníkům.

Kolem prošel nějaký sophotekt. Jeho trup se pohyboval na kolech, a trčely z něho různé doplňky. „Zdravím, Pragmatiku," pozdravil zdvořile. Venator odpověděl, a oba si šli po svém.

Už s takovými bytostmi pracoval, a pak spolu seděli a hovořili. Ale ne příliš často. Bylo to pro něho příjemné a fascinující, ale obě strany si uvědomovaly povrchnost takovým rozhovorů. Přirozeným způsobem strojů byla přímá výměna údajů. Venator se toužil dostat dál.

Když vstoupil do přijímací místnosti, třásl se čistě živočišnou dychtivostí. Jeho mozek byl ve stavu vytržení. Endorfiny… Tělesně vycvičený se silou vůle uklidnil, nasadil si interlink, lehl si na lehátko a požádal o vstup.

Ačkoli byl jeho úmysl prostý a přímočarý, cítil kyberkosmos jako jeden obrovský organismus se stovkami miliard prvků. Jeho vědomí se mohlo po celé té pavučině bleskově pohybovat, aby se spojilo s

jakoukoli existencí uvnitř ní.

Přístroje na dně moře zkoumaly chemické složení vody, a tvorů a rostlin, které živila. Nějaký robot opravoval odtokové potrubí z jedné vesnice v Yunnanu. Jiný monitor sledoval růst, atom po atomu, celistvých lan v jakémsi nanotanku. Servisní sophotekt vybíral správný pseudovirus, aby zničil předrakovinné buňky v těle nějakého starého člověka. Kontrola provozu řídila lety milionů letadel, systém tak složitý jako lidský krevní oběh. Nějaká inteligence vyvíjela logické struktury nutné k tomu, aby dokázaly nebo vyvrátily jistý teorém – ale z těchto oblastí se musel Venator stáhnout, napůl omámený, napůl zmatený.

Byla to celistvost a úplnost světa.

Po zlomku sekundy, plnějším než celý život smrtelníka, dospěl systém ke svému cíli. Vyvolal ze sítě specifický program, a začali komunikovat.

POKUD DOJDE K JAKÉMUKOLI VSTUPU DO SOUBORU PROSERPINA, ZJISTI MÍSTO A INFORMUJ AGENTA VENATORA. UPOZORNI NEJBLIŽŠÍ ZÁKLADNU MÍROVÉHO ÚŘADU NA MOŽNOST OKAMŽITÉ AKCE.

DŮVOD NESPECIFIKUJ.

SCHVÁLENO, odpověděl systém. ZAVEDENO JAKO INSTRUKCE.

A pak, hlasem úzkostlivé matky: Máte potíže. Pochybujete.

Nepochybuji, řekl Venator. Zcela to nechápu, ale důvěřuji –

Jak může ten systém, dokonce i Teramind, znát výsledek? Lidská společnost je matematicky chaotická. Nemůžeme zjistit víc než to, že k důležitým historickým událostem dochází v určitých uzlových bodech. Pokusy o získání kontroly nad historií ji mohou zcela nepředvídatelně posílat od jednoho ke druhému. Nový prvek může celý souhrn radikálně změnit, z uspořádané konfigurace do naprosté dimenzionality. Je možné psát rovnice? A pokud ano, je možné je vyřešit? Nebezpečí je předvídatelné, ale ke katastrofě buď dojde, nebo nedojde. Existujeme tak, jak existujeme, protože naši předchůdci podstupovali strašná rizika. Jak si můžeme být jisti tím,

co upíráme našim následovníkům, když se sami neodvážíme podstoupit riziko?

Nemůžeme si být jisti.

Ale v tom případě –

Budeme vědět.

A kyberkosmos vzal Venatora do Jednoty.

Předtím to učinil už dvakrát, pro jeho osvícení a nejvyšší odměnu. Nyní se mu otevřel zcela. Venator se dostal mimo rámec světa.

Ve skutečnosti to však Venator nedokázal sdílet. Přesahovalo to všechno veškeré schopnosti chápání jeho mozku. Intelekty, hvězdný jas, mořské fluidum, všechno se nad ním tyčilo jako hory, stále výše a výše až k nepředstavitelnému vrcholu, jímž byl Teramind. Jenže byl zároveň uvnitř i mimo – a ta celistvost k němu dosahovala.

Skutečnost je rozmanitá a mnohonásobná.

Začal se cítit jako foton, atom světla, řítící se zakřiveným časoprostorem, odchylovaný hmotou, která je sama o sobě nestálá a proměnlivá. Neletěl po jediné jednoduché dráze, nýbrž po nekonečném množství drah, všech, které obsahoval Zákon. Zasahovaly jedna do druhé, srážely se, navzájem se rušíce, dokud nezbyla jen jedna jediná. Minulost a budoucnost se mísily se stíny nejistoty. Dospěl k věci, která ohýbala světlo, a způsob, jakým jí prošel, pochopil až následně. Skončil v částici, v níž se – přeměněný – stal energií, která ji mohla kamkoli dopravit. Kurz, jenž částice nabrala, nebyl určen, ale byl neodvolatelný.

Naučil ses teorii kvantové mechaniky, jak nejlépe jsi dokázal. Teď vnímej, jak nejlépe dokážeš, kvantový vesmír.

Identita, jež ho vedla, byla jednou z fazet Jednoty, ale rozmlouvala s ním tak, jak by žádná sophotektická mysl nikdy nedokázala. Protože se jednalo o uložené vědomí nějakého synnoionta, jenž zemřel dávno předtím, než se Venator narodil, a kterého Jednota pojala do sebe.

Jang: Kontinuum je neměnné, předurčené od samého počátku až do nekonečna. Protože pozorování dvou pozorovatelů jsou stejně

platná, stejně reálná, ale světlo, která k nim přichází, je rozdílné. Budoucnost jednoho spočívá v minulosti druhého. Zítřek tedy musí být brán stejně jako včerejšek.

Jin: Ony cesty jsou v konečném důsledku nepoznatelné. Růzností je nekonečně mnoho. Pozorovat znamená rozhodovat se a vymezovat, což platí pro minulost stejně jako pro budoucnost. Rozum se snaží ospravedlnit slepou evoluci, která ho zrodila. Smyslem je samotná existence.

Jang a jin[42]. Realita nemá alternativy. Je Jediná.

Už se nedokázal dál dívat do vesmíru Teramindu, stejně jako by nedokázal hledět do jádra slunce. Mohl jen vědět, že existuje, ve své slávě a navěky.

Pak dlouho ležel, vraceje se sám k sobě. V jedné chvíli plakal nad tou ztrátou, pak zase hlasitě křičel touhou po té radosti.

Nakonec se zvedl a šel se věnovat svým čistě lidským záležitostem.

Měl slib. Toto tělo, tento mozek musí jednoho dne skončit a zaniknout. Jeho já, jeho duch, který vytvořili oni, zaniknout nemusel. I on jednou vstoupí, nalezne a stane se Základním.

Ale ještě stále to nebylo všemocné a vševědoucí, a ani nemohlo být, po nespočetné miliardy let. Teď už věděl, proč musí být Proserpina zapomenuta.

---

[42] Pojmy z čínské filozofie – jang (dobrý drak) je mužský princip, slunce a dobro. Jin (špatný drak) je ženský princip, měsíc a zlo. Vyjádření duality myšlení a světa. (Pozn. překl.)

22

Tady bylo Slunce jen nejjasnější z hvězd, stejně zářivých jako ty nad Lunou. Ale pro oči v pozorovací kabině nebylo tak snadné se této úrovni osvětlení přizpůsobit. Na malém světě se zvedaly štíty a skaliska, a třpytivé záblesky odhalovaly obnažený kov. Připomínalo to výjevy z deliria, hory, pláně, údolí, útesy, jámy, trhliny, proudy zmrzlé ve své poslední křeči.

Po měsících letu s plným tahem, měsících akcelerace a decelerace při stálé lunární gravitaci připadal beztížný stav zvláštní a divný i této posádce. Brandir a Kaino se v hlubokém tichu vznášeli v kabině. Proudění vzduchu se nezdálo hlasitější než šum jejich krve. Loď *Beynac* začala obíhat kolem svého cíle. Pohybovala se rychleji, než byla rotace tělesa, jeden oběh trval devět a půl hodiny. Na obzoru se postupně objevovaly různé scenerie krajiny.

„Podívej!“ vykřikl Kaino.

Ukázal na tmavé místo nedaleko severního pólu. Zdálky viděli, že se táhne přes půlku glóbu. Zblízka spatřili srázy a příkrá úpatí, modrobíle se lesknoutí hlubiny. „Co je to?“

„Zbytky komety,“ usoudil Brandir. „Radiace způsobila, že materiál z komety vytvořil větší molekuly.“ Na chvíli zmlkl.

Vrásky v obličeji se mu prohloubily. Pak se přinutil mluvit opět věcně, melodickým luňanským jazykem. „Vypadá to jako led.“

Kaino horlivě přikývl. Ptal se bezmyšlenkovitě; věděl stejně dobře jako bratr, co ta skvrna pravděpodobně znamená. „Je ho tady spousta! A jestli ho nebude dost, no, v okruhu pár astronomických jednotek jsme přece viděli pár dalších komet.“ Ukázal na obrazovku plnou hvězd. Mléčná dráha, mlhoviny, noc. „Při troše štěstí i v té prázdnotě.“

„Tak. Drželi jsme se snu svého otce, a sakra nevíme, o čem se možná začalo snít od té doby,“ řekl Brandir stroze. Měl rozhodně horší náladu, než by odpovídalo zdárnému konci první části jejich expedice. Zkontroloval na hlavní obrazovce letové parametry, a

spokojeně se usmál.

„Můžete se znovu začít věnovat vědě," pozdravil Kaino Ilitua a Etanu.

Mladší muž jeho lehký tón ignoroval, nebo to alespoň předstíral. „Už víte, kolik to váží?" zeptal se bez dechu.

Kaino přikývl. „Dvacet devět a tři pětiny procenta hmotnosti Luny."

„Ajajaj, pak je to těleso skutečně převážně ze železa. Jádro je tedy nepochybně veliké, rozbité gigantickou kolizí, přesně tak, jak tvrdil můj učitel." Na okamžik se zamyslel. „Ale nemohl předvídat všechno," pokračoval, jakoby sám pro sebe. „Je to jeden velký chaos. Jednou se to musí rozpadnout na kusy… a ty se pak budou srážet se všemi ostatními. Jo." Ukázal postupně prstem na dvě stě kilometrů dlouhý příkop; na trhlinu, která se rozevírala v šířce tří set kilometrů; na vysočinu, již tvořila směs obrovských skalních bloků, kusů skály a štěrku. „Určitě se neroztavilo všechno. Nitro je jistě protkané jeskyněmi, a tunely, které je spojují. Následkem těžkého bombardování meteority se mohly zhroutit, a ten sféroid tím ještě zdrsněl. Víme, že ho Jupiter odmrštil krátce po jeho vzniku. Nalezli jsme nepochybně zbytek toho prvotního."

„Mezitím došlo k dalším srážkám," řekl Brandir. Rychlým pohybem ruky ukázal na místo, které ho zvlášť zajímalo. Ačkoli právě zde bylo jen několik málo kráterů, jeden velký s ústředním štítem se zvedal na severní polokouli a během rotace lodě a planetoidy se občas ztrácel z dohledu.

„Ano," souhlasil Ilitu smířlivě. „Bez ohledu na jejich nízký počet se tělesa musela v průběhu čtyř miliard let příležitostně setkat. Ten meteoroid, kometa a další, ale jen zřídkakdy, a s nevýznamnými geologickými následky."

„Ne pro člověka, který dokáže přemýšlet. V první řadě zapomeň na to, co si přeješ ty. Sám vím, co mám hledat."

Ilitu se napřímil. „Nejlepší bude, když si práci v terénu předem naplánujeme," řekl.

„Až si budu přát vyslechnout tvůj názor, budu tě informovat,"

odsekl Brandir.

Kaino ho zatahal za rukáv. „Pojď,“ zamumlal pilot. „Potřebuji tě na zádi.“

Brandir pohodil hlavou. „Zkoumám terén.“

„Kamery to udělají lépe. A stejně tak Ilitu. Pojď,“ řekl Kaino malinko ostřeji. Brandir ho mrzutě následoval z kabiny. V kosmu byl pánem pilot.

Pomocí madel ručkovali bok po boku chodbou. „O co ti jde?“ zeptal se nakvašeně Brandir.

„Chci tě uklidnit, bratře. Cítil jsem, že se schyluje ke rvačce, a to si nemůžeme dovolit. Vztahy jsou už tak dost napjaté.“

Brandir ostře pohlédl na jeho zrzavou hlavu. „To mi říkáš ty?“

„Když někdo překročí padesátku, ubude mu elánu. Ostatně jsi přece starší než já, a Etana je moje přítelkyně, ne tvoje.“

Brandir se pod rudnoucími popelavými vlasy začervenal. „Myslíš si, že žárlím? Ne, to je tou jeho zatracenou drzostí.“

„Je to tak, že sis ve svém zámku příliš zvykl mít ihned všechno, co chceš. Ano, i mě to ranilo. Ale oba jsme měli spoustu žen, v naší skupině i mimo ni. Jestli si Etana najde jiného muže, nezůstanu sám dlouho. Zatím ale nepřehlíží – hm, žádného z nás, že? Měli bychom mít oba dostatek hrdosti, abychom nepropadali marnivosti.“

Brandir otevřel ústa, pak je zase zavřel, a rozzlobeně zavrtěl hlavou.

Kopilotka se právě vynořila z vedlejší chodby, a připlula k nim blíž. Bylo jí kolem třiceti. Byla tmavá a plnější postavy, než Luňané obvykle mívali. Stejně jako Ilitu se oblékala ve spěchu, a kolem tváře se jí vznášely neupravené černé kadeře upomínající na předky z Oceánie. Slabě pižmově voněla.

Všimla si Brandirovy mizerné nálady, a usmála se na něj. „Šla jsem na příď, abych se podívala, co jsme to vlastně objevili.“

„Co tak najednou?“

„Mám po službě.“

Kaino zamňoukal. Oba na něho užasle pohlédli.

„Vr-r-rrr,“ řekl. „S-s-ss. Škoda že nemáte kožešinu a nemůžete se

naježit.“

Po chvíli se Etana rozesmála. I Brandir se usmál. „Tak dobře, dostal jsi mě,“ zamumlal.

„Nechtěla jsem vás urazit, můj pane,“ řekla žena měkce. Až do nynějška tohoto čestného titulu nikdy nepoužila. Byla loajální jedině vůči Kainovi a této lodi. „Nepředpokládala jsem, že by vás to nějak zvlášť zajímalo.“

„Nemělo by,“ odvětil Brandir s určitými potížemi. „Jste svobodná agentka.“

Kainovi blesklo v očích pochopení, a možná i soucit. Ustoupil a ztichl.

Etana pohladila Brandira po ruce. „Nějaký čas tu zůstaneme, a pak nás čeká dlouhá cesta domů,“ řekla. „Bude čas si pohovořit, i na jiné věci.“

„Jsi… laskavější, než jsem si myslel.“ A rezervovaným tónem aristokrata dodal: „Ustavím takové uspořádání, které by vám nejvíce vyhovovalo, má paní.“

V terénu se ujal opět velení on, většinový partner Selené Space Enterprises a nejzkušenější vůdce na palubě.

Vystoupil na tu výšinu, již nazval Meteoritická hora, a radoval se.

Jak byl tento svět maličký, viděl odsud sotva některé části prstencového obvodového valu kráteru tyčící se nad obzorem. Štěrkovitý povrch se mu pod nohama zvolna svažoval dolů, k pláni hladké téměř jako sklo, žilkované prasklinami a poseté balvany. Nad ním a kolem něho zářila souhvězdí. Ačkoli byla noc, pro člověka zvyklého na odvrácenou stranu Měsíce po západu slunce poskytovala světla dostatek. Někde na tom nebi byl *Beynac*, jiskřička klouzající směrem ke galaktickému pásu.

Na svahu pod sebou spatřil pracovat jednoho z robotů, odebírajícího poslední vzorky pro analýzu. Brzy bude moci vyhledat své vozidlo a vzít posádku zpátky do tábora. Podal zprávu lodi, aby ji zachytila a předala dál.

„Nyní je určeno mimo veškerou pochybnost, že těleso, které sem

dopadlo, bylo železné, pravděpodobně samo o sobě zbytek původního tělesa, který se dostal na oběžnou dráhu blízkou dráze tohoto tělesa, a došlo ke kolizi. Mezi ním a materiálem vymrštěným z nitra je ústřední štít, ložisko průmyslových kovů, lehkých i těžkých, dokonce snadněji odkrytelné než ty na jiných místech.“

„Tedy hned dva poklady!“ ozvala se Kainova odpověď. Měl v úmyslu podat zprávu o ledovci, který on a Ilitu zkoumali. Nejenže objevili nesmírné množství ledu a organických sloučenin, ale identifikovali hojnost kyanidu a čpavku, navzájem smíchaného, zmrzlého nebo chemicky vázaného. Vodík, kyslík, dusík, uhlík, všechny základní prvky života. „Tomu říkám trefa! Skoro jako dárek od boha.“

„Ne nezbytně,“ řekl Ilitu svým mírným, precizním způsobem. „Když vezmeš v potaz Beynacovu myšlenku – že se rozpadla nějaká větší planetoida, a většina jejích úlomků pak dělala zmatek v drahách Juiperova pásu – zdá se pak to ostatní vcelku nevyhnutelné. Za ty gigaroky muselo dojít k dalším střetům, s úlomky i kometami. Toto – největší – těleso podlehlo přitažlivosti víc než ta ostatní. Slabá radiace a ultranízká okolní teplota uchovaly těkavé prvky tak, jak by nebylo možné ve vnitřní soustavě.“

„Promluvil učenec,“ řekla z lodi něžně Etana.

„Kdy tam budete hotoví?“ zeptal se mužů Brandir, roztěkán vlastními objevy.

„Připravujeme se k odjezdu,“ odpověděl Kaino. „Chceme něco nechat našim následovníkům. Po krátkém odpočinku a doplnění zásob chce Ilitu prozkoumat Velký příkop a Olla Podrida. S čímž souhlasím, pokud tam můžeme zajet cestou z Iron Heath.“

„Dobře, promluvíme si o tom v táboře,“ řekl Brandir. „Náš úkol se blíží ke konci.“

„Věřím, že tě Ilitu přesvědčí,“ zasmál se Kaino. Brandir uslyšel cvaknutí vypínače.

Ozval se Etanin vyčítavý hlas: „Jak to? Oni si hned jedou někam jinam, a já zůstávám v kleci?“

Doktrína. Jeden kvalifikovaný pilot musí být vždycky v

pohotovosti. Přesto že možnost srážky s nějakým meteoritem byla v těchto končinách nepatrná, a riziko solárních bouří neexistovalo, Brandir se toto pravidlo rozhodl dodržet. „Zpátky je to daleko," řekl. Kromě toho, když byli v terénu jen tři, a pár robotů, neškodilo mít nahoře strážce, připraveného zorganizovat záchranu.

„Ať tady Kaino převezme svou směnu," řekla. „Slíbil mi to. Všichni jste to slíbili."

„Odvedl na asteroidech spoustu práce," poukázal Brandir.

„A já ne? Připouštím. Ale tohle není žádný asteroid. Ve skutečnosti ne. Je spíš podobný Luně. Doma jsem prochodila nejmíň tolik terénu jako ty nebo on."

„A-ano –"

Potlačila zlost. „Bylo by to fér," argumentovala. „Máš v sobě přece objevitelského ducha, Brandire. Líbilo by se ti snad sedět týden za týdnem na zadku, jen ve společnosti obrazovek a záznamů, zatímco se ostatní volně potloukají v terénu?"

„Později, platí?"

„Teď! Dva výzkumy jsou dokončeny, další už skoro taky." Sladce pokračovala: „Možná bychom mohli jet spolu, což? Ilitu pro tu svou vědu potřebuje sotva víc než své roboty. Nás oba však přece zajímá hlavně budoucnost."

„Musím si to promyslet."

„Musíš? Není to snad nad hvězdy jasné? A… Brandire, strašně mi vadí, že jsi tak tajemný. Jako bys nosil nějakou masku. Měli bychom se více sblížit."

Nakonec se vzdal. Věda to, mluvil upjatěji, než by bylo nezbytné.

Na obzoru vyšlo slunce, a hvězdy v jeho blízkosti zmizely. Na západě ještě stále zářily v majestátní tmě, nenarušené odrazem světla od terénních útvarů. Tato země však nebyla jen holou plání mamě zbarvené skály, ale doplněná místy i rozervanými skalními útvary.

Tato anomální oblast ostře hraničila s obvyklým typem terénu v nížinách tohoto světa – hrubým regolitem, takřka bez prachu.

Terénní vůz zpomalil a zastavil. Vynořily se z něho dvě postavy ve skafandrech, následované čtyřnohým robotem se čtyřma rukama,

zatíženým výstrojí.

Na chvíli se zastavily, rozhlížejíce se po cizotě a podivnosti před nimi.

Pak: „Pojďte!“ řekl vztekle Kaino, a rychle vykročil vpřed.

„Nač zbytečně riskovat?“ podivil se Ilitu. „Pošli nejdřív robota.“

„Na to nemáme čas. Hoďte sebou!“

Po krátkém váhání geologové poslechli. Stroj vzadu zarachotil. I když Kaina Brandirovo rozhodnutí rozzuřilo, měl pro spěch i jiný důvod. Ilitu ho v tom podporoval, aby ještě před návratem do tábora stihli navštívit Iron Heath. Jinak by k tomu již nejspíš neměli příležitost, a další expedice se sem v dohledné době pravděpodobně nevypraví. Dosavadní cesta již do značné míry vyčerpala jejich potravinové a palivové zásoby. Oba muži byli na polovičních dávkách, což jen zdvojnásobovalo jejich netrpělivost. Nemohli si dovolit lelkovat a zahálet.

Po dlouhé době strávené v malém vozidle pro ně svoboda pohybu znamenala úlevu, stejně náhlou jako východ slunce. „Haj-já!“ vykřikl Kaino. Rozběhl se panteřími skoky vpřed. Skafandr ho pružně obepínal skoro jako druhá kůže. Schránka se zdroji energie a systémy uchování života ho sotva zatěžovala. Zdejší přitažlivost se rovnala 86 procentům přitažlivosti doma, dostatečné pro zdraví Luňanů i pro to, aby se jim rodily děti, a zároveň je osvobozující svou lehkostí. V chřípí mu zpíval dech, oživený štiplavostí potu.

Zastavil se u nejbližší formace. Ilitu se k němu připojil. Dívali se. Robot se opuštěně vlekl za nimi. Byl postaven a naprogramován pro určitou třídu vědeckých úkolů; v čemkoli jiném, pokud toho byl vůbec schopen, byl slabý, pomalý a hloupý.

„Co je to?“ zašeptal Kaino.

Ještě z kosmu zaznamenali zvláštní výčnělky na neznámém druhu terénu. Zblízka to však bylo vysloveně zvláštní a tajuplné.

Pozemšťan by byl poukázal na podobnost s korálem. Luňané však tento div znali pouze z knih a obrázků. Z půdy vyrůstal do špičky složitý filigrán s proměnlivou šířkou. Velmi proměnlivá byla i jasnost jeho pramenů, hrbolků a roset, z nichž mnohé ve tvrdém

světle zářily.

Ilitu to obešel, naklonil se blíž, dotkl se toho, pak vytáhl ze svého vaku s nástroji zvětšovací brýle a nasadil si je, a začal ty nepravidelnosti kousek po kousku zkoumat. Když dorazil robot, ignoroval ho. Slunce stoupalo, pro Luňany až moc rychle. Hvězdy na nebi hromadně mizely.

Kaino začal přešlapovat z nohy na nohu, a něco si pro sebe polohlasem bručel.

„Nějaká železitá slitina, myslím," řekl po chvíli Ilitu. „Celé metalické vrstvy, jimiž je pokryt regolit. Myslím si, že jsou to vrstvy uložené shora, ne obnažené železo uvnitř tělesa, ačkoli to musíme ověřit. Hádal bych, že tohle, a další, jsou vyvržené formace. Nějaký otřes nebo vzedmutí vymrštilo vzhůru roztavené kapky. Když padaly, spojily se a ztuhly."

Kaino zpozorněl. „Nárazem meteoroidu? Nemáme žádnou známku kráteru."

„Možná se to stalo, když se planetoida formovala z úlomků, sama o sobě horká a plastická… Hej, to napovídá, že k té původní katastrofické kolizi možná došlo v blízkosti Jupitera, tedy za přítomnosti silného magnetického pole, které přimělo krůpěje pohybovat se po sbíhavých obloucích. A to mimořádně významně vypovídá o původu tohoto tělesa a jeho oběžné dráze… o pradávné historii pásu asteroidů, a celé sluneční soustavy." Ilitu se uhodil pěstí do dlaně druhé ruky. Zadíval se na slábnoucí hvězdy.

„Kdyby to tak mohl slyšet otec!" vyhrklo z Kaina. „Ano. Byl by štěstím bez sebe." Ilitu se znovu zamyslel.

„Ale je to jen předběžná hypotéza. Mohu se mýlit. Už mě napadlo, jestli na této unikátní planetoidě nedocházelo v minulosti k nějaké specifické vulkanické činnosti. Má své vlastní významné magnetické pole, a ta formace tady se podobá jevu Pelého vlasů na Zemi."

„Ech, pár hodin tomu obětovat můžeme," prohlásil Kaino. „Shromáždit další údaje."

Ilitu zvedl horní ret, čímž odhalil přední zuby. Jeho rodiče by se

byli usmáli jinak. „Jdu na to.“

Vytáhl čtečku, vyvolal si na obrazovku mapu a začal ji studovat. Očima klouzal sem a tam, srovnávaje to, co viděl, s obrázky pořízenými na oběžné dráze. Železné výrůstky byly roztroušené po celé pláni. Asi dva kilometry odtud, blízko jižního obzoru, se od jednoho konce výhledu ke druhému třpytil jakýsi metalický pás, asi tři metry široký.

„Půjdeme tam,“ řekl, ukazuje.

Kaino se zasmál. „Čekal jsem to. Jdeme!“

Vyrazili vpřed stejně svižně jako předtím. Po několika minutách se Kaino zarazil.

„Kam máš namířeno?“ zeptal se ho Ilitu, aniž by změnil kurz.

„K tamtomu křoví.“ Bylo malé, ale plné jiskřiček.

„Já prostuduji nejdříve ty velké objekty. Když zbude čas, a zjistíš, že je tenhle zajímavý, vrátím se k němu.“ Ilitu pokračoval v cestě.

Kaino si přidřepl vedle pseudokřoví. Částečky usazené v tmavším železe zachycovaly sluneční světlo a svítily jako sklo. Možná jím skutečně byly, napadlo ho, když si je prohlédl: nějaký přetavený křemen, který potřísnil kapkami tento útvar. Nebo to mohl být jiný minerál, jako pyrit. Nebyl expert. Ale měl intuici geologa. Toto nebylo nic pozoruhodného, jen krásného. Kaino se narovnal a vykročil, aby se připojil ke svému druhovi.

Ilitu právě dosáhl metalického pruhu. Jeden skok ho přenesl do jeho středu.

Pás se však rozštěpil vedví. Ilitu zmizel z dohledu.

„Yaaaa!“ zaječel Kaino. Pokračoval dál tak rychle, jak mu nízká gravitace dovolovala. Sotva se na hranici té stuhy stačil zastavit.

Skutečně stuha, uviděl. Tato její část, pokud ne celá, však nebyla žádným depozitem rozstříknutým po skalách. Byl to, nebo býval, kryt nějaké jámy – jeskyně, rozsedliny nebo čehokoli tak prázdného, že seizmický průzkum ukázal díru v planetoidě, jak Ilitu předvídal.

Musel to být nějaký vrtoch, tavenina vržená příčně místo shora dolů v těch divokých chvílích, kdy se vytvářelo Iron Heath. Nízká gravitace jí dovolila ztvrdnout dřív, než spadla do jámy. Vrstva byla

sama o sobě tenká, a čtyři miliardy let trvající působení kosmických paprsků ji dále oslabilo –

Kaino si lehl na břicho, doplazil se blíž a strčil přilbu nad trhlinu. Dole neviděl nic než tmu. „Ilitu," zavolal. „Ilitu, jsi na příjmu? Slyšíš mě?"

Ve sluchátkách šumělo ticho.

Rozsvítil reflektor ze své soupravy a posvítil jím dolů, přejížděje paprskem sem a tam. Ano, skafandr. Stále žádná odpověď. Bylo těžké v šeru odhadnout vzdálenost. Pomalu přejel paprskem vzhůru. Malá skvrna nerozptýleného světla se vlnila mezi stíny. Nezkušený muž by byl zmatený.

Kaino, obeznámený s Lunou a některými asteroidy, si ten pohled interpretovat dokázal. Nedokázal říct, jak dlouhá je trhlina, ani se o to nestaral, ale tady na vrcholu byla asi 175 centimetrů široká, a směrem dolů se zužovala. Ilitu ležel čtyřicet nebo padesát metrů pod ním. Ošklivý pád, pravděpodobně smrtelný, i v této nízké gravitaci; ale tření o drsné stěny ho mohlo zpomalit. Ilitu se mohl zachytit o nějaký výčnělek.

Tak.

Kaino vstal a namířil svou anténu vzhůru. Loď tam v této chvíli nebyla, ale posádka rozmístila na stejné oběžné dráze spojovací satelity. „Kód Nula," vyslovil pečlivě. Absolutní nouze. „Kaino na kódu Nula."

Ozval se Etanin hlas: „Co se stalo?"

Stručně jí to Vysvětlil. „Vyzvedni Brandira," dokončil. „Budeme potřebovat zařízení, abychom ho vyprostili – nějaké lano a motor, a nejspíš taky plnou zdravotnickou výstroj."

„Nemůže ho zachránit váš robot číslo jedna?"

Kaino vrhl rychlý pohled na stroj, který právě přišel a teď zůstal stát a očekával jeho rozkazy. „Ne," řekl. „Ten je k ničemu." Nedokázal by sešplhat dolů ani se pohybovat v té temnotě.

„Možná mě budete muset vytáhnout taky," řekl. „Půjdu pro Ilitua."

„Ne!" vykřikla. „Kaino, ty –" Uslyšel, jak polkla. „Aspoň se uvaž

na lano a nech toho robota, aby ho držel.“

„To by mohlo trvat příliš dlouho. Ilitu možná umírá.“

„Možná je mrtvý. Pravděpodobně je. Neslyšíš ho, že? Kaino, zůstaň!“

„Je to můj následovník. Jsem Beynac. Zavolej Brandira, povídám.“ Pilotka se ztratila z příjmu.

Minutu mu trvalo instruovat robota: vrať se k vozu, přines to drátěné lano a spusť ho k němu, jestli bude ještě stále dole.

Mezitím sundal vak s jídlem, rezervní vodou a terénním vybavením. Aktivoval reflektory na přilbě a na prsou, klekl si na všechny čtyři u okraje trhliny a chystal se do ní vstoupit. Kameny kolem se stále sesouvaly. Dvakrát mu málem podklouzly ruce a zřítil se. Musel se zasmát své nemotornosti. Na třetí pokus se mu podařilo opřít se podrážkami bot o jednu stěnu, a svou jednotkou udržení životních funkcí o druhou. Začal pomalu sestupovat.

Byla to zlá a nebezpečná cesta. Ve skafandru byl necitelný vůči povrchu. Světla mu moc nepomáhala, jejich paprsky klouzaly po skalách, vrhaly se do prasklin, mísily se se stíny kolem. Každou chvíli začal sklouzávat, a jen nízká gravitace a reflexy mu pomohly se znovu zachytit. Jak sestupoval, byl stále topornější a neohrabanější. Napjaté svaly ho bolely, pot mu promočil spodní oblečení a štípal ho v očích. V hrdle mu vyschlo. Namáhavě se plahočil dál.

Počkat. Zdálo se mu to, nebo má najednou více prostoru? Uvědomil si to, co nedokázal vidět shora, totiž že se trhlina zase rozšiřuje. Kdyby se rozšířila příliš, nemohl by už v sestupu pokračovat. Ledaže –

Teď, když se Kaino již přiblížil ke svému cíli, dokázal lépe odhadnout rozměry a vzdálenosti. Výčnělek byl asi deset metrů pod ním, snadný seskok v této gravitaci, ale nebyl širší než metr, a vedle něho se šklebila přes dva metry široká prázdnota. Nízká gravitace by mu poskytla šanci skok do jisté míry korigovat, ale měl by na to jen tři nebo čtyři sekundy, a kdyby minul místo přistání…

„Kéž bych byl z 98 procent šimpanzem,“ zamumlal. Po chvíli

váhání se odrazil a skočil.

Pád se mu zdál nekonečný. Ale když dopadl a ujistil se, že je v bezpečí, pohlédl vzhůru do trhliny plné hvězd a rozesmál se, až mu přilba rezonovala ozvěnou.

Do práce. Opatrně, aby nepřepadl přes okraj, si klekl. Ilitu ležel na zádech. Přes horní část těla mu ležel plochý kus kovu. Ten odstiňoval vysílání. Kaino ho odtáhl a odhodil stranou; uslyšel hvízdavý dech. Předklonil se. Za hyalonem uviděl Ilituovu tvář. Víčka měl napůl zavřená, a v očích mu duchovitě svítilo bělmo. Z pootevřených rtů vybublávaly růžové sliny. „Slyšíš mě?“ zeptal se. Odpověděl mu ten dech.

Podíval se na malý přístrojový panel na Ilituově zápěstí. „Ej,“ zašeptal. Teplota uvnitř skafandru byla přijatelná, ale kyslíku bylo jen 15 procent, a jeho množství klesalo, oxidu uhličitého a vodní páry bylo naopak příliš mnoho. Energetický systém byl tedy funkční, ale vypadl recyklátor vzduchu, a rezervní láhev se vyprázdnila. „Hu,“ řekl Kaino. „Přišel jsem včas o žabí chlup, co?“

Tady to opravit nemohl. Nicméně, protože poruchy recyklátorů vzduchu byly známé a obávané, existovalo provizorní nouzové opatření. Sáhl si přes rameno, uvolnil svinutou odbočnou trubičku a připojil ji ke svému modulu udržení životních podmínek.

Opatrně, aby Ilituovi nezpůsobil další zranění, ho zvedl. Podpíraje ho kolenem, uvolnil odpovídající trubičku na jeho skafandru, sešrouboval oba volné konce dohromady a otevřel ventily. Pak svého druha opět položil. Byli teď spojeni metrovou pupeční šňůrou, a Kainova jednotka pracovala pro oba.

Nakrčil nos, když se špatný vzduch smíchal s čerstvým.

Chvíli trvalo, než se vyčistil. Pokud se teď nebudou příliš namáhat, systém to zvládne.

Nezbývalo mu než čekat. Přemohla ho však zvědavost. Ačkoli byl povrch kovově kluzký a svažoval se, vystrčil hlavu přes okraj a zamířil tím směrem světlo. Bezděčně hvízdl. Někde pod výčnělkem se protější stěna vydouvala dovnitř, a obě strany se v hloubce asi padesáti nebo šedesát metrů stýkaly. V těch místech byla trhlina asi

metr široká, zasypaná úlomky shora. Některé byly špičaté, jiné tenké a na plochách tomu nepochybně ostré. Zřítit se mezi ně by bylo jako spadnout na vztyčené nože. Kosmické brnění by jim odolalo, ale jeho pružný skafandr ne. Kaino se znovu posadil.

Ilitu chraptivě dýchal. Minuty se vlekly.

Pak Kaino zaregistroval pohyb. Zamířil tím směrem světla, a uviděl sestupující lano. Robot poslechl jeho rozkazy. Lano několikrát sklouzlo po výčnělku, a pak se zastavilo.

Kaino neviděl v trhlině nad sebou robotovu siluetu, nicméně stroj musel být na okraji propasti a vysunout přes něj anténu, aby si zajistil příjem. „Váš příkaz splněn. Jaký je další příkaz, prosím?“ Jeho syntetický hlas zněl hrdelně ženský. Kaino si přál, aby takový nebyl.

„Popotáhni to lano, hm, k severu,“ nařídil. Při své nakloněné oběžné dráze měla planetoida pól na stejné nebeské polokouli, jako byl Malý medvěd. „Nemohu na ně dosáhnout… Jo, už ho mám. Stop.“ Upevnil si smyčku kolem pasu, a pak, s určitým úsilím, i Ilituovi, jako bezpečnostní opatření.

Program robota měl zabudovaný určitý stupeň iniciativy. „Mám vás zvednout?“

„Ne. Zůstaň v pohotovosti.“ Nevěděl, jaká zranění Ilitu utrpěl. Přinejmenším velký otřes mozku, možná zlomenou páteř nebo žebra, která pronikla do plic. Drsné zacházení by ho mohlo zabít, což by pro něj znamenalo definitivní konec. Expedice neměla žádné zařízení pro uchování buněk, nemluvě o jejich oživení. Bylo lépe počkat na patřičnou výstroj, a věřit, že Ilitu mezitím nezemře, nebo že mu krvácení nepoškodí mozek do té míry, že nebude možná klonová regenerace.

Kaino se znovu snažil uklidnit. Čas se vlekl. Kaino vzpomínal a přemýšlel o budoucnosti, *zazpíval* si nějakou píseň, zarecitoval jakousi báseň, uvažoval o textu zprávy někomu, na kom mu záleželo. Luňané se příliš nelišili od lidí ze Země. Často vzhlížel ke hvězdám, které se pohybovaly nad ním.

Konečně uslyšel: „Kaino!“

„Tady jsem,“ odpověděl. „Ilitu ještě žije.“

„Etana naložila modul zdravotnickými potřebami, dopravila ho dolů do tábora, a vrátila se zpátky na loď,“ řekl Brandir. „Přivezl jsem to sem. Pokud to bude zapotřebí, může prý někde tady poblíž přistát.“

„Nejlepší bude vzít Ilitua do našeho teréňáku, poskytnout mu první pomoc, a pak rozhodnout, co dál.“ Kaino mu vysvětlil situaci. „Můžeš dolů spustit paletu?“

„Ano, samozřejmě.“

„Já ho na ní dobře zajistím, a ty ho pak jemně vytáhneš. Já počkám tady, dokud nebude v bezpečí.“

„Kdysi jsi byl méně trpělivý, bratříčku,“ zasmál se Brandir.

„Nebudu, jestli nepřestaneš žvanit, senilní pitomče,“ odsekl Kaino.

Paleta se vynořila ze tmy a zastavila se u výčnělku. Kaino k ní Ilitua jemně přemístil, využívaje nízké gravitace k tomu, aby jeho záda udržel v rovině. Pak rozvázal smyčku, uzavřel a rozpojil vzduchové trubky, přitáhl popruhy. „Zvedej!“ zavolal.

„Mám ho,“ odvysílal Brandir po několika málo minutách.

„Tak ať mě robot vytáhne, a rychle!“

Lano se napnulo a Kaino začal stoupat ke hvězdám.

Až později si Brandir uvědomil, co se stalo. Připojil se ke svému strojnímu parku, který zůstal dost daleko od okraje propasti. Robot držící lano byl naopak velice blízko. Před čtyřmi miliardami let, ve chvíli katastrofy, byly skály stejně jako kov vymrštěny do výšky. Onen horizontální výlev roztaveného kovu, jenž vytvořil střechu nad touto prasklinou, měl mlhovitý, roztřepený lem, který rychle ztuhl do kuliček a zapadal kameny. Planetoida se dostala do oblasti, kde jsou meteoroidy nesmírně vzácné. Žádný nikdy nedopadl poblíž, aby tenkou kovovou pokrývkou otřásl.

Nízká gravitace znamená nízké tření s půdou, a tady štěrk v podstatě spočíval na kuličkových ložiscích. Váha na konci lana se přenesla na robota. Regolit pod jeho nohama podklouzl. Robot se zakymácel, přepadl přes okraj a zřítil se v dešti kamení.

Kaino pod ním spadl zpátky na výčnělek, odrazil se a zřítil se do

hlubin. Ostré výčnělky dole ho přivítaly.

Na velké obrazovce se tříštil příboj o zimní pobřeží. Vlny šedé jako obloha vždy náhle bíle zazářily, a vrhly syčící vodní tříšť do písku skoro až k naplavenému dřevu ležícímu pod útesy. Klimatizace dodávala vzduchu slanou vůni a mírný chlad. Bylo to, jako kdyby Dagnyin obývák stál uprostřed tohoto počasí.

Pomyslela si, že by tuto scénu možná přehrávat neměla. Odpovídala sice její náladě, již měla už od večerní hlídky, ale byla zcela cizí té mladé ženě před ní. Mohla to Etana vnímat jako náznak nepřátelství nebo výčitky?

„Neposadíte se?“ zeptala se. Na Měsíci to tak brzy na návštěvě bylo gestem přátelství. Kromě toho, jejím starým kostem to taky nevadilo.

Etana lehce nachýlila hlavu, víceméně ekvivalent slova „díky“, a vplula do křesla. Dagny se posadila naproti ní, a pokračovala: „Dáte si čaj nebo kávu, nebo něco silnějšího?“

„Ne, děkuji.“ Etana shlížela na své ruce, pevně sevřené v klíně. „Přišla jsem, protože – abych se ujistila, že to chápete.“ Luňané byli zřídkakdy tak váhaví.

„Pokračujte, drahá,“ vybídla ji jemně Dagny.

Etana zvedla oči. „Uvažovali jsme, že bychom ho mohli nechat… odpočívat… v klidu Iron Heath. Nebo ho dopravili domů, aby ho zpopelnili jeho příbuzní a rozptýlili ho nad jeho horami. Ale –“

Dagny čekala, doufajíc, že její výraz zůstává mírný a vlídný.

„Ale *zmrzlá*, vysušená mumie!“ vykřikla Etana. „K čemu?“ Pak řekla vyrovnaněji: „A i kdyby, museli bychom lhát, kde a jak zemřel, a zbytečně, že?“

„Vás se to přece netýkalo, nebo ano?“ podivila se Dagny. Luňané se neobtěžovali opovrhováním pozemskými obřady. Prostě se jim vyhýbali. Vánoce bez vnoučat byly osamělé.

„Ech, přišli by vaši přátelé, a divili by se, že se jeho příbuzní a přátelé drží stranou.“ Etana se na okamžik odmlčela. „Ale když není tělo, není naše nepřítomnost nápadná, že?“

„Ve skutečnosti bych žádný pohřební obřad nepořádala,“ řekla Dagny. „Můj muž taky žádný nechtěl. Ani já nechci. Stačí, když vzpomínáte.“

„Nic jiného? Jeho přátelé vzpomínat budou.“

Dagny jejich rituály, nebo co to bylo, nikdy nezkoumala. Ne že by mladší generace něco tajily, jen prostě nesdílely zvyky s někým, kdo k nim nepatřil, slovem ani skutkem. Když si vybavila frustraci několika známých antropologů, poprvé od doby, kdy dostala zprávu o Kainově smrti, se lehce usmála.

Etana pokračovala: „Nakonec jsme s Brandirem udělali to, o čem jsme usoudili, že bude nejvhodnější pro něho i pro nás.“

Dagny přikývla. „Já vím.“ Brandir jí to řekl. Při návratu, ve vhodném okamžiku vzhledem k rychlosti lodi, Kaino odešel, vzal si malou kurýrní raketu, a dostal se na trajektorii končící ve Slunci.

Etana chvíli bojovala, než dokázala říct: „Obávala jsem se, že Brandir možná neřekl jasně, jak – a proto jsem za vámi přišla.“

„Děkuji vám,“ řekla Dagny, viditelně dojatá. Nebyli bez srdce, tihle Luňané, její děti, jejich děti. Ale nejmoudřejší bylo vyhnout se všemu tak osobnímu. „Jak se daří Ilituovi?“

Neměla kdy si to zjišťovat. Věděla jen, že se sice vrátil živý, ale potřebuje obnovu míchy a menší biooopravu. Byla příliš zaměstnaná svým žalem a přijímáním kondolencí.

Etana zazářila. „Daří se mu dobře. Brzy se uzdraví. Stane se vlastně živoucí vzpomínkou na Kaina.“

Znělo to poněkud strojeně, ale její radost i vděčnost za jeho uzdravení se zdálo zcela upřímné.

„Záleží vám na něm, že?“

Etanin výraz ztuhl.

Dagny spěšně změnila téma. „Pokud jde o ten nový svět, který můj syn pomáhal objevovat, hm, přála bych si, aby tam byl také vzpomenut, pokud k tomu vůbec dojde…“ Znovu se zarazila.

Etana však pokračovala: „Ne, uvědomte si, že získané informace musí prozatím zůstat pouze v úzkém kruhu několika málo vybraných jedinců. Jinak nám to Země zarazí.“

Projev paranoie? Možná ano, možná ne. Temerirův objev měl v sobě potenciál nové kolonie – pro Luňany. Přijatelná gravitace, nadbytek minerálů, snadno dostupných, nepohřbených pod mnoha kilometry ledu jako na kometách; voda, čpavek a organické prvky ve větším množství, než bylo v široké oblasti okolního vesmíru obvyklé.

Ale kdo by chtěl bydlet tak daleko od Slunce, v mrazu blízkém absolutní nule?

Dagny předpokládala, že se Brandir a jeho spojenci budou snažit vše utajit. Koneckonců, Luňanům dnes sice nebylo zakázáno zkoumat a využívat asteroidy v Pásu a menší měsíce vnějších planet, ale ani k tomu nebyli vysloveně povzbuzováni, a to navzdory tomu, že byli mnohem lépe přizpůsobeni těmto podmínkám než pozemský typ lidí, a v jistých ohledech možná nadřazeni i robotům.

Nemohla odolat malému dotazu. „Kdy to začnete využívat sami?“

„Ve vhodnou dobu. To už možná budeme dávno mrtví.“

Bylo nelidské uvažovat tak daleko dopředu, a být si zároveň jist, že tajemství zůstane zachováno. Dagny vzdychla. „No ano, mluvila jsem o tom s Brandirem, Temerirem a Fiou. Nebojte se, svůj slib dodržím. Nezradím vás.“

„Ano,“ řekla Etana s nezvyklou vřelostí.

Zřetelně však nechtěla mluvit o Kainovi, přesto, nebo právě proto, že s ním žila. Co bylo teď v srdcích jeho ostatních přátel a přítelkyň? Bylo dobře, že si aspoň tahle přišla promluvit, jakkoliv krátce, s jeho matkou. Dagny na ni raději nechtěla naléhat. Přesto, cítíc šanci uctít viditelně jeho památku, vytvořit jeho symbolický náhrobek, znovu promluvila.

„Mám návrh,“ začala Dagny. „Rozhodli jste už o názvu své malé planety?“

Etana se zatvářila překvapeně, což Dagny uspokojilo. „Ne, cestou zpátky na to přišla řeč, ale k ničemu jsme nedospěli.“ Mladá žena na chvíli ztichla. Pak řekla: „Jméno by bylo užitečné, ano.“

„Proserpina,“ řekla Dagny.

„Prosím?“

„Tak vzdálená a osamělá, jak je, a tak daleko od Pluta, který byl bohem podsvětí a mrtvých – proč nepoužít jméno jeho královny?“

„Nemáme už nějakou Proserpinu?“

Dagny pokrčila rameny. „Možná ano. Nezkoumala jsem to. Nějaký asteroid? Záleží na tom?“

„Co si o tom myslí vaše děti?“

„Ještě jsem se jich neptala. Napadlo mě to teprve včera. Co si myslíte vy?“

Etana si podepřela hlavu dlaní a zadívala se do prázdna. Posléze řekla: „Zní to muzikálně. Bohyně smrti – to proto, že jste na ní ztratila svého syna?“

Chvíli zněly jen zvuky moře.

Pak se Dagny narovnala a řekla: „A protože se Proserpina každé jaro vrací do světa živých.“

23

Prajnaloka byla stejně krásná jako její poloha. Z jejího vrcholku jste viděli daleko do kraje Ozark, svěžího lesnatého údolí, kde tekla řeka jako živé stříbro, a vzhůru na kupovitá oblaka, hnaná větrem provoněným vůněmi země. Do ticha zpíval drozd. Byly to staré hory, ohlazené věkem do mírných vln a tvarů, svítící bledým vápencem.

Malá obec, shromážděná kolem ášramu, servisní zařízení, domovy. Dřevěné stavby, nízké pod vysokými špičatými střechami. Většina z nich měla verandy, kde spolu mohli lidé sedět a pozorovat houstnoucí soumrak, vroubené barevnými květinovými záhony. Samotný ášram se tyčil v centru. Jeho masivní kamenné budovy, obklopené strážemi, byly zastíněny magnóliemi, a architekturou připomínaly Oxford. Jejich harmonii narušoval jen vysoký stožár vysílačky, nejvyšší ze všech věží.

Kenmuir a Aleka se cítili stále příliš vyčerpáni, než aby tuto scenerii ocenili. Zítra, pomyslel si Kenmuir. Teď se zmohl jen na to, že doprovázel učitele, malého snědého bělovousého muže, který je vedl přes kampus.

„Ne, por favor, neomlouvejte se. Byli jsme předem informováni, že nevíte, kdy přesně přiletíte –“ – od Mary Carfaxové, která zajistila rezervaci pro Aleku Kameovou a Johana. Kenmuir si znovu připomněl, že po dobu svého zdejšího pobytu používá toto jméno.

„– a v každém případě, my máme k časovým plánům dost zdrženlivý a uvolněný postoj. Nějaké volné místo k ubytování tu bývá vždy. Většina studia probíhá dálkově.“

Stejně jako skoro všechno ostatní, pomyslel si Kenmuir. Eidofony, telepresence, multi, vivifer, quivir; přístroje umožňující komukoliv studovat doma, ať by byl jakkoli daleko.

„Nejsem si zcela jist, co hledáte,“ pokračoval Sandhu.

„Osvícení,“ odpověděla Aleka.

„To slovo má mnoho významů, a cesty, které k nim vedou, jsou nesčetné.“

„Ovšem. Doufáme ale, že se to dovíme od kyberkosmu. Proto potřebujeme zařízení, které tu máte.“ Kenmuir si přál, aby dokázal mluvit tak jasně a pohotově jako ona. No tak dobře, byla mladá a dokázala se prostě jen rychle zbavit napětí a strachu.

Učitel se trochu zamračil. „Přímého spojení s kyberkosmem nedokáže dosáhnout nikdo kromě synnoiontů.“

„To jistě, seňore. Ale ten náhled, vedení, pochopení jednoty kosmického časoprostoru a mysli, která vychází z té databáze a ze sophotektických učitelů –“ Aleka se usmála. „Zdám se vám drzá?“

Sandhu její úsměv opětoval. „Vůbec ne. Snad dychtivá, naivní. To bádání a meditace, o kterých mluvíte, je vše, co vám můžeme poskytnout. Ale je to dlouhodobá práce. A vy říkáte, že máte jen málo času.“

„Rádi bychom to zkusili, seňore, a zjistili, zdali… něco dokážeme.“

Sandhu přikývl. „Chápu. Bueno, vidím, že jste oba unavení. Dovolte, abychom vás ubytovali. Zítra obdržíte předběžné instrukce a vyzkoušíme vaše znalosti. Dnes večer si odpočiňte.“ Ukázal vzhůru. „Pijte tu krásu. Pijte ji zhluboka.“

Ukázal jim jejich ložnice v kasárnám se podobající ubytovně. Mužská sekce byla dost zaplněná, takže Kenmuir musel sdílet jednoduše zařízený dvoulůžkový pokoj s nějakým novicem z brazilské oblasti. U prostého jídla v jídelně mu Aleka pošeptala, že ona bydlí sama. Bylo to sice štěstí, ale v opačném případě by si také poradila, jen méně pohodlně.

Hovor u stolu probíhal v přátelském duchu, nepříliš souvisle, v různých jazycích. Pak se padesát nebo šedesát návštěvníků a někteří ze stálých Hledačů duše navzájem promíchali, nebo odpočívali vsedě u různých her. Kenmuir se na to necítil, a tak vyšel ven. Nikdo ho nepostrádal. Zdejší lidé byli stejně rozmanití jako jejich Daos. Stál na terase a vdechoval vůně léta. Světla městečka pod ním spadala k temnějším lesům, nad nimiž svítily hvězdy a úzký srpek nového měsíce. Nakonec se vrátil do postele.

Jeho spolubydlící už přišel, a studoval nějaký text na čtečce. Byl

to horlivý mladík, jenž se představil jako Cavalheiro. Kenmuira nenapadalo, jak by se vyhnul rozhovoru. Ukázal se však docela zajímavý.

„Hledám Boha v quiviru," pokusil se vysvětlit Cavalheiro. Na Kenmuirově tváři se objevil výraz překvapení. „No ano. Uvažujete, jestli nejsem pomatený? Quivir poskytuje jen plnosmyslovou iluzi, sen, ze zkušenosti. Ano. Nicméně člověk ten program nenechává běžet pasivně. Dochází k interakci s ním, ne? Ve výsledku ta epizoda působí na mozek a vchází do paměti, jako by se skutečně udála."

„Ne tak docela," namítl Kenmuir. „Totiž, kdykoli jsem tam byl, vlastně potom, vždycky jsem věděl, že jsem ve skutečnosti ležel v té nádrži."

„Chcete, aby vás pobavil, a občas nějaké znalosti," pokračoval Cavalheiro. Vždycky ne, pomyslel si Kenmuir. Na dlouhých vesmírných misích byly hodiny v quiviru lékem na nedostatek smyslových podnětů. Pomáhaly člověku udržet si zdravý rozum.

„Pídím se po významu a podstatě," pokračoval Cavalheiro. „Programy, které používám, napsali lidé, kteří strávili svůj život hledáním duchovního a božského. Měli k dispozici pomoc sophotektů, dlouho důvěrně obeznámených s lidmi. Soustředili do jednoho celku všechny náboženské kultury a duchovní řády ve velikosti přesahující naše možnosti. Koncepce v těch programech přesahují slova, obrazy, vědomí. Jdou do hlubin ducha a kosmu. Myslím, že je v nich Teramind."

„Hm, mohl bych se zeptat, jak… to cítíte?"

„To není tak jednoduché. Křičel jsem na Indru, a on mi z hromů odpověděl. Tázal jsem se Ježíše Krista. Cítil jsem soucit a slitování Kwan-Yina, mám – ne, nelze mluvit o přiblížení se samadhimu. Ale chápejte, že je to svým způsobem interakce. Svým malým, nepatrným způsobem dávám tomu božskému tvar, zatímco on naplňuje a formuje mě."

„Vy tedy svého boha zároveň hledáte i vytvářítе?" odvážil se Kenmuir.

„Snažím se Boha pochopit a vstoupit do něho," odvětil

Cavalheiro. „Nejsem jediný, kdo kráčí po této cestě. Nikdo z nás nežil tak dlouho, aby došel až na konec, a já si nedovedu představit, že tam jakýkoli člověk někdy dojde. Ale to je přece podstata našich životů.“

Aleka sebevědomě a stručně nastínila to, co ona a Kenmuir vydávali za své záměry, a tak dostali povolení pokračovat. Nastalo už pozdní odpoledne. Řekli, že by si teď rádi odpočinuli a prošli se, a na další cestu se vydali až zítra ráno. „Skvělý nápad,“ souhlasil Sandhu. „To, co si přejete, spočívá právě tak v živém světě jako v abstrakcích. Máte mé požehnání.“

Stezky se vinuly lesem dolů po svahu hory. Vybrali si cestu, jež se nezdála příliš navštěvovaná. Chtěli vyhledat samotu, aby si mohli naplánovat svou další strategii. Čas však utíkal, zatímco šli stále mlčky.

Vysoko nad nimi šuměl ve větru zelený les. Zprvu zde znělo jen to a jejich kroky, s výjimkou šramocení nějaké veverky a zpěvu ptáků. Vzduch byl vonný a teplý. Přešli nějaké mechem obrostlé kamenné bloky, které Kenmuir odhadoval na zbytky dálnice. Ale jestli tady kdysi existovalo nějaké město, bylo už dávno opuštěno a zničeno, pohlcené navrátivší se vegetací. Pak uslyšel šum tekoucí vody. Stezka vedla k potoku, který šplouchal v malé kaskádě do údolí zarostlého ostružinami.

Zastavili se s Alekou, aby se napili. Voda byla studená. Kenmuir se napřímil a otřel si ústa. „Krásný kraj. A tak pokojný. Jako úplně odlišná planeta.“

Aleka na něho potutelně pohlédla. Zde pod řidším baldachýnem korun nabyla její pleť jantarové barvy. „Odlišná od čeho?“ zeptala se.

Ušklíbl se. „Od míst, kde jsme byli nedávno.“

„Myslím, že to posuzujete špatně. Tamto jsou cizí planety. Tahle je normální, naše.“

„Jak to?“ zeptal se zmateně.

„No, jak jste říkal. Tady je vše krásné a pokojné. Bueno, není

taková většina Země?“

„No, ehm –“

Zavzpomínal. Výšiny, vřes a modré zvonky, rokle a jezera, staré usedlosti a přátelské a přívětivé taverny jeho dřívějšího života. Nezměrnost lesů, prérií a savan, vznešenost rohatých zvířat, predátoři poskytující poslední milosrdenství, ptáci křižující oblohu. Město obehnané prastarými hradbami, nádherně zachovalé. Kytara hrající v tropickém soumraku nebo v nějaké chatě v Arktidě. A nikdo nikoho neutlačoval, nikdo se nebál… ledaže by chtěl?

„A-ano,“ připustil. „Většina zní. A kde ne, podle našich měřítek, tam mají lidé to, co si sami zvolili.“ Pomyslel na Suchozemce. „I když si nejsem jist, jak velkou možnost volby mají. Ale určitě k tomu nejsou nuceni.“

Aleka sklonila hlavu a chvilku o tom uvažovala. „Jste přemýšlivý kanaka,“ zamumlala.

Bezdůvodně se začervenal.

„To vy mě nutíte přemýšlet.“

„Ale ne. Máte to ve zvyku.“

„Nu, otevřela jste mi oči v pohledu na Zemi.“

Náhle ho, i ve slunečním svitu, zamrazilo. Co vlastně věděl o Zemi? O běžných lidech? Jeho světem byly skály a led, vzdálené stanice bytostí odlišné krve. Věděl, že ho potřebují, ale nijak zvlášť nemilují. Aleka reagovala: „Netvrdím, že je tenhle svět bez chyb. V jistých směrech je pořád zatraceně špatný. Ale vcelku se blížíme zlatému věku.“

Ve sporu bylo útočiště. „Jak to můžete říct, když vy sama –“

Aleka dupla nohou. „Řekla jsem, že není bez chyb. Spousta toho potřebuje napravit. Někdy se tou nápravou vše ještě zhorší. Pak musíme bojovat. Jako teď.“

Kenmuir si vybavil hořkost Lilisaire a ostatních Luňanů vůči celému hladce fungujícímu systému. Vybavil si, jak je stroje tohoto systému vytlačují z kosmu. Alečina přísnost se ho dotkla. „Chápu to tak, že nesdílíte víru v absolutní moudrost a dobročinnost kyberkosmu.“

Pokrčila rameny. „Kyberkosmos nikomu nevadí. My jednáme koneckonců s lidmi, a ti jsou stejně krátkozrací a nečestní, jako bývali vždycky.“

„Ale ten systém – ty rady, vlády – nikdy neopomněl zajistit nezbytné služby, jako je atmosféra, a my jsme na něm závislí –“

„Myslíte, že ty stroje považuji za bezúhonné, a pouze lidé to dílo kazí? Ne.“ Aleka se zasmála. „Možná jsem výstřední, ale nemyslím si, že má Teramind cokoli společného s Bohem.“

„Pak jsem výstřední taky,“ souhlasil Kenmuir.

Blesklo mu hlavou: Co je vlastně Teramind? Kulminace, vrcholný výraz kyberkosmu? Ne. Spojení menších sophotektických inteligencí, které přesahovaly všechno, co dokázal vytvořit lidský mozek, ale přesto ho neformovaly o nic víc, než útesy a skály tvořily horský štít. Jeden organismus planetárního rozsahu by byl příliš pomalý, příliš nevázaný a nepřesný. Ty stroje, neustále zdokonalující samy sebe, vytvořily nadřazený stroj vědomí, někde na Zemi –

Na trůně, nebo střežený v nějaké jeskyni. Nebyl však všemocný ani vševědoucí; nebyl všude.

Musel předpokládat, že tady nebyl. Jinak by byla jejich bitva už předem ztracená.

„Připouštím, že je to v zásadě dobrý svět,“ řekla Aleka, pohlížejíc do divoké vody. „Nechci ho převrátit nebo zničit. Cítím se vinná, když lžu našim slušným, laskavým hostitelům. Chci jen svobodu pro svůj lid, aby mohl být tím, čím je.“

A proto skutečně lhala, pomyslel si Kenmuir, a vzdorovala by celé civilizaci, dokud by nezvítězila, nebo se sama nepřesvědčila, že bojuje za správnou věc.

A proč ne? Proč tyhle tajnosti, tyhle… machinace?

„Ani já nejsem žádný revolucionář,“ řekl zamyšleně. „Jen mám rád, když se s věcmi, no, trochu zatřepe.“

Znovu na něj pohlédla. Za jejich pobytu v Overburgu začali jeden druhého sotva poznávat. Začal si jasně uvědomovat její plnost, rty, ňadra a boky, a oblé, pevné údy. „Co byste si přál?“ zeptala se.

„Ach,“ zaváhal, „jsme příliš spokojení sami sebou. Kdy byl

naposled učiněn vědecký objev, který posunul aspoň o kus dál desetinnou čárku? Kdo je průkopníkem v hudbě, grafice, poezii, jakémkoli umění? Kde je hranice toho všeho?“

„Bez ohledu na to,“ odporovala mu, „se pokoušíte zastavit Habitat.“

Mise Lilisaire, pomyslel si. Důsledek jeho sobectví. Ale to nemohl přiznat. Zvlášť sobě ne. „Luňanská společnost si zaslouží přežít,“ odvětil nepřesvědčivě. „Je odlišná ode všeho na Zemi, jakýsi, hm, kvas.“ Hleděla na něho. „I ona je původcem a nositelem krásy.“

24

Procházejíce Tychopolis, nebyli vůbec trojicí, jež by přitahovala pohledy ostatních – velká bělovlasá žena s černýma očima, vysoký muž, také narozený na Zemi, se stejně bílými kadeřemi a hubenou, počasím ošlehanou tváří, rovněž ještě při plném zdraví; a Luňan s měděné zbarvenou pletí pod tmavými vlasy, s velkýma zešikmenýma šedýma očima. V šarlatovém plášti, zlaté tunice a modrých kalhotách mohl působit dojmem nevázanosti mládí, alespoň ve srovnání s prostými kombinézami těch starších dvou, ale jeho výraz byl příliš pochmurný.

U propusti se identifikoval. Vchod výtahu se otevřel. „Tohle je služební vchod," vysvětlil. „Veřejný vstup je z důvodu rekonstrukce uzavřen." Jeho angličtina byla méně frázovitá a zpěvnější, než bylo u většiny jeho generace obvyklé, snad proto, že při své práci nezbytně využíval mnoho terránských databází a radil se s mnoha terránskými experty.

„To vím, samozřejmě," odpověděl Lars Rydberg. „Jen si nejsem jist, o jakou rekonstrukci jde."

Eyrnen je zavedl do výtahu. „Kdyby se živočichové, semena a spory z dolní úrovně dostali do města, mohli bychom onemocnět. Pomyslete na včely hnízdící ve ventilátorech, veverky, které rozhlodávají elektrické kabely, nebo na nakažlivé mikroby s vysokou úrovní mutace."

Dagny Beynacová vycítila skrytou urážku. „Můj syn je velmi dobře seznámen s tím, co je očividné," řekla ostře.

„Prosím za prominutí, pane," řekl Eyrnen Beynacovi. Neznělo to, jako by to myslel vážně. „Chci jenom, abyste problém jasně pochopil. Někteří lidé zaměňují naši situaci s tím, co je na kolonii L-5. Tam ale nemají nic než velké, pečlivě udržované parky. My tady vytváříme divočinu."

Rydberg zareagoval smířlivě. „Necítím se uražený," odpověděl. „Zajímají mě ale spíše technické podrobnosti. Jste hodný, že nám to

tady ukážete.“

To byl, i když o to zvlášť požádala sama jeho babička, a žádost Dagny Beynacové měla na Měsíci váhu královského rozkazu. Jen málo Luňanů by ji odmítlo.

Zvláštní bylo, že tento Jinannin syn projevoval takové nepřátelství. Přitom byla Jinann vždycky v největší míře pozemšťankou ze všech dětí, nejpřátelštější vůči světu své matky. Nu, Eyrnen už patřil k další generaci.

A byl skutečně nepřátelský? Rydberg pomyslel na kočku prosazující se před psem, varujíc ho, aby nevypukl boj. Mohl Eyrnen uvažovat stejně? Rydberg si povzdechl. Nerozuměl Luňanům. Kdoví, nakolik je chápala jeho matka.

„Potěšení na mé straně,“ řekl inženýr. „Má paní babička tyto části v určité době ještě nenavštívila. Máme toho spoustu nového k objevování.“ Nepřidal další výpad nebo urážku. Místo toho řekl: „Byla velmi zaneprázdněna v zájmu svého lidu.“ Bojem proti vměšování Země, ponechal nevysloveno.

Rydbergovi zalehlo v uších. Jeli skutečně hluboko.

Obdivoval obratnost, s níž Beynacová zasáhla: „Ty technické záležitosti bych si také se zájmem poslechla. Okay, dostali jsme se do dlouhého tunelu pro přepravu rozměrných nákladů a velkého množství cestujících sem a tam. Ventily na každém konci drží zpozorovatelné živočichy v rezervaci. Jak jsi říkal, je to hmyz, semena, mikroby a další věci, které by mohly proniknout. Ale domnívala jsem se, že je vaše senzory a miniroboty udržují dobře uzavřené. Neslyšela jsem, že by někdy uniklo něco nebezpečného, co by nešlo zvládnout.“

Možná dávala Eyrnenovi ochutnat vlastních kapek, bez ohledu na to, jak nevinný byl její úsměv. Akceptoval to, a odvětil: „Ty biozámky jsme zdokonalili zčásti kvalitativně, lepšími technologiemi, ale hlavně kvantitativně – je jich nyní víc. Jak se ekosystém dole rozvíjí a zvyšuje svou plodnost, a jak roste oblast, zvyšují se invazivní tlaky. Musíme je předvídat a očekávat.“

Výtah se zasyčením zastavil, dvířka se otevřela a trojice vyšla na

balkón, z něhož vedla dolů jakási spirálovitá rampa. Rydberg zalapal po dechu.

Stáli nedaleko stropu jeskyně, jejíž dno leželo skoro dva kilometry pod nimi. Osvětlovaly ji zabudované lampy, vydávající světlo podobné slunci. Nyní svítily mírně, protože v jejich cyklu bylo právě „ráno“. Až sem zasahoval mírný teplý vánek, přinášející vůně lesa, sladké a silné. Ostatní stěny, zamžené vzdáleností dobrých deseti kilometrů, působily napůl neskutečně. Vánek poháněl drobné obláčky, a poletovali v něm ptáci. Totéž dělal i nějaký člověk, na rozepjatých křídlech připojených k pažím. Nedělal to ze sportu – na to byla místa jako Avis Park – ale proto, aby na tuto oblast dohlížel. Tisíce zelených korun stromů, palouky poseté divokými květy, a z příkré skály padal do jezírka v třpytící se sprše vodopád.

Eyrnen nechal chvíli ostatní němě stát, než řekl: „Pojďme. Mám zavolat vůz?“

„Pro mě ne!“ zvolala Beynacová, napřimujíc odhodlaně hlavu.

„To je úžasné,“ řekla před večerní hlídkou. Když se navečeřeli, zdrželi se nad kávou a likéry. Jídlu předcházely drinky, a láhev vína ho doplnila, aby oslavili začátek několika denních cyklů, pro něž se jí podařilo uvolnit se ze svých povinností. Její syn dokončil práci pro Fireball, a měl v úmyslu strávit tuto periodu s ní, než se vrátí domu.

Jídlo uvařila osobně a podávala ho v kuchyni. Teď, když žila sama, s výjimkou návštěv jako tato, šetřila svou baronskou jídelnu pro večírky a oslavy. Kuchyně byla dostatečně prostorná, v mexickém stylu, lesknoucí se mědí a plná vůní. Obraz Edmonda Beynaca z pozdních let, u jeho psacího stolu; hleděl přes kuchyň na nějakou krajinku získanou molekulárním skenováním. V pozadí zněla melodie Vivaldiho concerta.

„Jsem dychtivý,“ řekl Lars. „Ze všeho, co jsem viděl –“ Zaváhal. „I když toho nebylo moc.“

Kdyby jen Luňané spolupracovali se zpravodajskými médii, aspoň ve věcech tak neškodných a ušlechtilých jako tato, pomyslel si. Kdyby nebylo obyvatel Měsíce s pozemskými geny, dozvěděla by

se Země vůbec něco?

Dagny jeho poznámku přešla. „Jsem tady už velice dlouho," řekla zamyšleně. „Chybí mi přirozená příroda."

„Většina vašich obcí má krásné parky."

„Ach, ano." Sklouzla pohledem na obraz. „Ale ty nemají živé zázemí."

Usmál se. „Jestli ti tohle chybí, přijeď se na nás zase podívat na Vancouver Island."

Opětovala jeho úsměv, a trochu zavrtěla hlavou. „Jsem už na tu gravitaci příliš rozskřípaná."

„Ty, v pouhých devadesáti? Nesmysl." Ne kvůli víře v její biomedicínský program a pravidelná tvrdá cvičení v centrifuze, pomyslel si. Měla štěstí na dlouhověké předky. Ani on ve svých pětasedmdesáti necítil velký úbytek sil. „Přijeď."

„No, možná." Vzdychla. „Je tady stále spousta práce, a měsíce ubíhají tak rychle."

„Přijeď na Vánoce," naléhal.

Její tvář zlaskavěla. „Vidět tvá vnoučata!"

Tady měla pravnoučata, ale to byli Luňané.

Byl si jist, že je milovala, a ony měly nepochybně docela rády tu starou dámu, která byla natolik slušná, že je neobjímala a neobtěžovala citovými výlevy, ale měly k ní nějak hlubší vztah, skotačily by s ní někdy?

„Přivedu své pravnouče, aby ti pomohlo oslavit tvé sté narozeniny," řekl impulzivně.

Tiše se zasmála a zajiskřilo jí v očích. „Jsi drahoušek, když si lokneš alkoholu a zbavíš se té své švédské škrobenosti." Vyhledala pohledem obraz manžela. „Ach, Edmonde," zašeptala. „Jak bych si přála, abys ho byl mohl poznat lépe."

Ten obraz byl ve skutečnosti animovaný. Za dané situace se Lars odvážil zeptat na něco, co by jinak nikdy nevyslovil: „Aktivuješ to hodně často?"

„Už moc ne," odpověděla. „Znám to už příliš dobře."

„Tolik let už jsi sama," vyhrkl. „Musela jsi přece dostat nějaké

nabídky.“

Rozesmála se. „Spousty, ačkoli tu poslední už před pěkně dlouhou dobou. Občas jsem měla pokušení, ale nikdy ne dostatečně silné. Edmond byl pro ně stále příliš silnou konkurencí.“

Vroucně se usmála a uhnula pohledem. „Ačkoli,“ řekla, „se stává snem, který jsem měla kdysi velice dávno.“

„Žijeme svými sny, nebo ne?“ odvětil jemně.

Byli v lese ve vytápěné zóně. Tropické prostředí se vyvíjelo i nedaleko Port Bowen, ale ne v takovém rozsahu, protože se výkopovým strojům nepodařilo narazit na tak velké dutiny jako tady. Mluvilo se o vytvoření prérie nebo malého moře pod kráterem Koroljov, ale populace a průmysl na odvrácené straně zůstanou pravděpodobně po desetiletí příliš řídké a rozptýlené, než aby takové úsilí podpořily.

Eyrnen vedl své příbuzné dolů po stezce vroubené jilmy, jasany a občasným dubem tyčícími se nad křovím, kde zrál divoký rybíz. Hlouběji v lese se bíle leskly břízy. Ve vzduchu poletovali motýli, odněkud sem zaznívал hlas kukačky. Tam, kde na cestu napadalo listí z dřívějších let, šustilo pod jejich kroky. Ve vzduchu se vznášely vůně typické pro letní období. Jenže tady nebyli v pozemské divočině. Růst urychlila biotechnologie, a nízká gravitace mu umožnila dosáhnout omračující výšky.

Kolem proletělo jakési okřídlené stvoření, a opět zmizelo v hloubi lesa. Bylo malé, pokryté světlou kožešinou, a kormidlovalo ocasem. Ozval se jeho ostrý křik, který zase rychle zeslábl v dálce. „Co to bylo?“ zeptal se Rydberg.

„Denní netopýr,“ řekl mu Eyrnen. „Jeden z našich genetických experimentů. Kromě toho, že vypadá hezky, doufáme, že pomůže stabilizovat populaci nezbytného hmyzu.“

„Bude těžké se nedopustit chyb, než dosáhnete skutečné ekologie, udržující sebe samotnou,“ předpověděla Beynacová.

„Vyvíjí se rychleji, než jsme předpovídali,“ odvětil Eyrnen. „Bude dál žít, a stane se z ní skutečná divočina.“

„Ach, to sotva,“ namítl Rydberg. Okamžitě toho litoval. Špatný zvyk, opravovat dojmy ostatních.

Eyrnen na něho zlostně pohlédl a ucedil: „Co je pravé z té vaší takzvané přírody na Zemi?“

„Mírněte se, hoši,“ řekla Beynacová. Mohla si to dovolit. K Rydbergovi dodala: „Nebuď puntičkář, drahý. Stejně, co je příroda? Vznikne tu ekosystém, který přežije i bez pozornosti lidí nebo robotů, dokud sem bude přicházet energie; a nezapomeň, že je to sluneční energie, postačující na několik miliard let.“

Rydberg přikývl. „Dobrá.“ Optická vedení, která ji přivádějí z povrchu, se pravděpodobně neporouchají. Molekulární rezonance, která ovládala dvacetičtyřhodinový denní a noční cyklus a střídání ročních období, by se rozladit mohla; ale zatímco by některé druhy zemřely, jiné by se adaptovaly.

A případně by se objevila i nová plemena. Až se Slunce začne zahřívat, a skleníkový efekt vysuší a vyvaří Zemi na holou skálu, mohl by tento les v hlubinách Měsíce přetrvat a proměnit se?

Vyjádřil svou poznámku prozaicky: „Podle toho, co jsem slyšel, vyžaduje solidně životaschopná ekologie víc prostoru než toto.“

„To tvrdí vědci,“ připustil Eyrnen. „Já myslím, že se nám podaří vyšlechtit formy, které to nebudou potřebovat, vlastně na tom nezáleží, protože v budoucnu budou tyto říše značně rozšířeny. A nakonec, možná za sto let, spolu bude všechno propojeno.“

„Hm, jaký monstrózní úkol.“

„V budoucnu nebudeme při rubání prostor záviset na strojích. Ty, co nám neposkytne sama příroda, vytvoří bakterie, které jsou už v laboratořích vyvinuty. Rozlámou tu skálu jen svým množením. Bude to stát víc energie, než je dnes dostupná, a samozřejmě musejí být modifikovány, aby zapadaly do tohoto prostředí, ale s tím si snadno poradíme, až přijde čas.“

Ačkoli se Rydberg s takovými myšlenkami setkal už předtím, šlo spíše o spekulace. Slyšet je teď tak klidně přednesené bylo dráždivé a rozčilující. „K jak velké expanzi předpokládáte, že dojde za vašeho života?“ zeptal se.

Eyrnen pokrčil rameny. „K menší, než by mohlo. Máme příliš mnoho různých požadavků na naše zdroje, a Země je pro ně bezedná jímka.“

Beynacová zvedla pěst. „Říkala jsem vám, zatraceně, dneska žádnou politiku!“ zvolala.

Eyrnen se na Rydberga kajícně, skoro přátelsky usmál. Pozemšťan úsměv opětoval.

Uvnitř však cítil chlad. Chtěl, skutečně chtěl mít s ostatními dětmi své matky laskavý vztah, i s jejich dětmi. Nikdy však nedosáhl více než zdvořilé tolerance. Ne prostě proto, že byli jiní. Vycházel velmi dobře s metamorfy, radikálnějšími než tihle. Dagny věděla, v čem tkví ten problém, a právě ho pojmenovala – politika, špatná politika. Ale to bylo samo o sobě pouhým symptomem skutečného problému, tak jako ve středověku horečka a hlízy moru.

Majetek, téma společného dědictví. Zdanění. Výchova. Sčítání lidu. Samospráva, legislativa, správná koncepce demokracie a její žádoucnost. Výlučnost. Legitimnost moci, vyjednávání, trestní právo, svatyně. A stále další a další diskuze, některé samy o sobě triviální, ale sypající sůl do ran.

Ve výsledku, pomyslel si Rydberg, konflikt zesiloval spor a zápas mezi starou civilizací a tou, která se rodila; ne, mezi starým biologickým druhem a tím novým, možná ještě nestabilním.

Zatímco Dagny, jeho matka, stála rozpolcená mezi nimi.

Proč umlčela jeho otázky o smrti Sigurda – Kaina, jeho poloviční bratra? Nějak zemřel, na nějakém vzdáleném asteroidu. – Rydberg se na to už dál neptal. Ale proč a co mu tajila?

Nepochybně to od ní žádaly její luňanské děti. Vzpomněl si na svou poloviční sestru Gabrielle – Verdeu, ve svých šedesáti stále stejně divokou, buřičskou řečnici jako její genetičtí příbuzní. Vybavil si jednu z jejích písní. Luňanština se nedala dobře překládat do pozemských slov, a on znal domorodý jazyk jen z hlediska praxe, v níž byly všechny jazyky zhruba rovnocenné, ale –

Svým pacifistickým okem pozorujte

mé jizvy z pradávných válek. Vaše
kosti pamatují dinosaury.

25

Barvy v obloukovitě klenutém okně oživilo první světlo. Bílé stěny zazářily, vyztuženy sloupy, které se nahoře spojovaly s klenutým stropem. Podlahu pokrýval duramech, zelený a pružný. Graciézní křesla, gauče a stoly byly ze dřeva a přírodních vláken. Nic v této místnosti však nepřekáželo a nebylo v rozporu s komplexem klávesnic, obrazovek a ostatního zařízení, které nad tím vším vládlo. Vše zde jako by deklarovalo, že život, lidskost a kyberkosmos patří k sobě.

Potřebná deklarace, pomyslel si Kenmuir. Tento komunikační a výpočetní stroj, dalece přesahující všechno, s čím se kdy předtím Kenmuir setkal, budil přinejmenším respekt, ne-li obavu.

Ačkoli to mohlo být jen jeho zdání, přišel sem jako nepřítel.

S Alekou po boku vstoupil do chladného klidu a ticha. Vchod se za nimi uzavřel. Byli odříznuti, uzavřeni, sami, dokud neotevřou brány do kyberkosmu.

Aleka polkla, napřímila ramena a vykročila kupředu. Kenmuir ji mnohem pomaleji následoval. Srdce mu bušilo a v ústech měl sucho. Dnešek mohl být docela dobře dnem vítězství, neúspěchu nebo zničení. Znovu ho napadlo, že je blázen, a že by měl raději utéci. Ale ne, pak by byl méně než muž a člověk.

Aleka se usadila u první konzoly a naznačila mu, aby si přisunul sedačku vedle ní. Když to udělal, chytla ho za ruku a stiskla ji. Ucítil její teplo. Usmála se. „Bueno," řekla. „Začneme." Otočil se k ní. Naklonila se a políbila ho.

Než mohl přiměřeně zareagovat, zase se odtáhla, trochu se zasmála, a prsty spočinula na klávesnici. I když věděl, že nejednal zcela moudře, s opovržením si odmítl vzít uklidňující prostředek. Teď v něm pojednou vzplály obavy a pochyby. V minulosti se mu však dařilo se uklidnit vždy, když se k něčemu pevně rozhodl. A nikdy neměl v hlavě jasno tak jako právě teď.

„Veďte mě," řekla.

Včera vymysleli všeobecný plán. Potom o něm sám dlouhou dobu střízlivě uvažoval. Museli improvizovat, spojit jeho znalosti vesmíru a astronautiky s její zručností.

„Historie meziplanetárního výzkumu," řekl jí poněkud zbytečně. „Pro začátek celkový souhrn." To by mohlo působit jako nevinná součást nějakého výzkumu.

V trojrozměrné konfiguraci se objevil hypertext. Aleka vložila příkaz, který postupně, téma po tématu, vedl od pásu asteroidů do Kuiperova pásu a dál za něj. Oběti… Sigurd Kaino Beynac se nevrátil. Účel a cíl jeho cesty se nedostal do žádné veřejné databáze. Jakékoli utajované informace byly pravděpodobně ztraceny při potlačení Niolentiny rebelie. Tak to řekl počítač.

„Tohle všechno víme," postěžovala si Aleka.

„Ano, ale já to chci v celkovém kontextu, nebo aspoň takovém, jaký existuje," odvětil Kenmuir. „Příště se soustředíme na ‚vědecké mise na asteroidy'."

Již vytvořená spojení rychle vyvolala informaci o Edmondu Beynacovi a jeho smrti. Kenmuir přikývl. „Beynac usiloval o potvrzení svých myšlenek o rané sluneční soustavě. Podívejme se na ně. Já si to pamatuji jen neurčitě, hlavně z toho důvodu, že jsem o tom sotva kdy viděl nějakou zmínku. Bylo to proto, že se ve skutečnosti mýlil, nebo že nalezl něco, co chtěl někdo zatajit? Byl to příliš významný vědec, než aby veškeré záznamy o tom zmizely."

Když prostudoval podrobnější informace, což chvíli trvalo, Kenmuir tiše hvízdl. „M-m-hm, začíná mi asi docházet, na jaký druh tělesa se Kaino vypravil. Ale bylo to celá léta po smrti jeho otce, a on by jistě nevyrazil naslepo. Zaprvé, předběžný astronomický výzkum. Ale nikdo nikdy neslyšel –" Naznačil Alece, aby tuto stopu sledovala.

A: „Aha, zapomněl jsem, nebo jsem nikdy nevěděl – nějaký Kainův bratr řídil v té době velkou lunární observatoř.

Projdeme seznam toho, co hlásila v období mezi těmi dvěma úmrtími."

A, po chvíli: „Jsou v tom zvláštní mezery, neřekla byste?

Objevené a katalogizované vzdálené komety, nic anomálního, ale… myslel bych, že se jich při těch výzkumech objevilo víc. Víme, že tam jsou. Že by některé objevy nebyly ohlášeny?“

A, ještě po chvíli: „Kdybych já měl vážný zájem na objevení, hm, hypotetického mateřského asteroidu Edmonda Beynaca, získal bych lepší paralaxy, než můžete dostat z Měsíce. Pomocí automatických sond – jejich starty by byly sice zaznamenány, ale jejich výsledky možná ne.“

Aleka se zachichotala. „Máme štěstí, že se kyberkosmos chová jako křeček. Křečkuje a hromadí všechno, na co přijde.“

„Jo, ale část těch nakřečkovaných informací zůstává permanentně v podzemí.“ Kenmuir se na chvíli odmlčel. „Vraťte se zpátky ke Kainovi. Datum jeho odletu na poslední cestu, přesný typ a schopnosti jeho lodi, parametry počátečního zrychlení, do té míry, jak byly rutinně sledovány, datum návratu bez něho. To vše by mělo být veřejně k dispozici.“

A, opět po chvíli: „Ano, to odpovídá expedici do Kuiperova pásu, ačkoli to stále není zdaleka všechno.“ Kenmuir se zamračil. „Těch posledních deset nebo dvacet let selenarchie. Mise řízené aristokraty ze zámku Vysokij: Rinndalirem, dokud neodletěl na Alfu Centauri, a pak Niolente. Bylo o nich uvolněno velmi málo informací, ale my se podíváme na vše, co je dostupné, včetně čehokoli, co v jejích souborech našel Mírový úřad.“

„Říkal jste mi, že tvrdili, že spousta z toho byla zničena při nehodách,“ řekla Aleka.

„To tvrdili oni. Podívejme se sami. Opět, typy lodí, jejich startovní parametry. Ty by neměly být utajené, alespoň pokud startovaly z Měsíce. A možná můžete najít pár lodních soupisů o nákladu, nebo něco podobného, střípky faktů naznačujících, po čem možná šli… Ach, raději bych měl vysvětlit, jak takové věci fungují.“

Kenmuir se otočil k pomocné klávesnici a začal propočítávat trajektorie, spotřebu paliva a dolet, který připadal v úvahu. Když skončil, opřel se, a řekl svým nejsušším hlasem: „Tak jo, teď je to jasné. To podezření, co měla Lilisaire, a já taky, je správné.

Konstrukce byla přizpůsobena letu do hlubokého vesmíru. Samozřejmě tajně. To ale bylo možné i v té době, pokud jste měla po ruce vhodný materiál a spoustu dobře naprogramovaných robotů.“

Vstal a udělal několik kroků. Ruce svíral k sobě. „Ano,“ řekl monotónně. „Chápete, Aleko? Musí to být skoro jistě ten obrovský železný asteroid Edmonda Beynaca, obíhající tam daleko venku, kde mají být jen prach, štěrk a ledová jádra komet. Jeho děti si ten objev nechaly pro sebe, protože ho považovaly za cenný. Tajemství bylo předáváno z generace na generaci, nepochybně jenom jednomu nebo dvěma z každé z nich, jinak by ho neudrželi tak dlouho. Nakonec se Rinndalir a Niolente rozhodli, že se toho pokusí využít.“

„Je to strašně daleko, a strašně těžké,“ vydechla žena. „Jinak by to byl někdo zkusil už dřív. Když se dostal Fireball do války s avantisty, bylo to stejně všechno ztraceno. Selenarchové byli také ohroženi. Bez Fireballu neměli žádnou reálnou naději udržet si svou nezávislost proti odhodlané Federaci. Leda – za pomoci Beynacova světa – ale jak? Co mohli mít v úmyslu udělat?“

„Něco, co vláda nechce zveřejnit.“

„Ne celá vláda. Copak by se za celá staletí nenašel nějaký mluvka?“

„Kyberkosmos. Ten –“ Kenmuir se rozhodl nevyslovit „Teramind“. Místo toho řekl: „Nemělo by být tak těžké si tu informaci uchovat, pokud ji sdělíte jen několika málo zcela důvěryhodným lidským agentům. Když začala Lilisaire projevovat zvědavost, dostal synnoiont Venator za úkol ji proklepnout.“

Přikývla.

Zarazil se. „No, myslím, že jsme se dozvěděli všechno, co jsme z veřejných souborů mohli získat,“ řekl. „Netrvalo to tak dlouho, díky těmto zařízením.“ Skutečně zde bylo dokonalé vybavení. „Ale přesto několik hodin. Chcete si udělat přestávku, nebo budeme pokračovat?“

„Nedokázala bych odpočívat, čekat. Vy ano?“

„Upřímně řečeno, ne.“ Oba se krátce usmáli.

Pak zamumlala: „Myslíte, že to věděla Dagny Beynacová?“

„Slyšela jste o ní?“

„Svého času měla na Luně velkou moc, že?“

„Ano, ale já si spíš myslím, že to nevěděla. Její děti by byly potřebovaly, aby jim k jejich cílům pomohla. Ale ona si to tajemství odnesla do hrobu.“

Aleka se zavrtěla. „Budeme pokračovat.“

Několik minut strávili formulováním otázky. Byla sama o sobě dost jednoduchá, ale musela působit nevinně, jen jako projev neškodné zvědavosti. Ve svém důsledku však směřovala k jedinému cíli. Pronikl veliký železný asteroid z vnější sluneční soustavy tak, že jeho oběžná dráha procházela Kuiperovým pásem?

Aleka se napřímila, navlhčila si rty, a vložila tuto otázku do stroje.

Ozval se ostrý tón. Na obrazovce se rozblikal červený bod. Pod ním se objevila slova:

SOUBOR 737. PŘÍSTUP VYHRAZEN POUZE POVĚŘENÝM OSOBÁM. VYŽADUJE SE DNA IDENTIFIKACE.

Pak se anglo změnilo v sérii vět v jiných jazycích. Aleka displej vypnula.

Chvíli seděli s Kenmuirem mlčky. Kenmuir znovu pocítil svůj klid. „No, žádné velké překvapení, ech?“ řekl po chvíli. „Ukazuje to jen, že jsme na stopě.“ Ukázal na malý vak, který Aleka přinesla. „Zkusíme to?“

„Minutku,“ odpověděla. Její hlas zněl stejně vyrovnaně jako jeho, ale viděl pot na jejím čele. Pomyslel si, že by voněl sladce, ženský, zatímco jeho pot by páchl ostřeji. „Běžný výzkumník by se divil proč.“

„Máte pravdu,“ odpověděl, trochu chraptivě.

Zkřivila rty. Mám se zeptat na důvod, proč je ten soubor tajný? vyťukala. Nemluvili, takže mohli komunikovat bez obav.

VZHLEDEM K NEZBYTNÉ BEZPEČNOSTI JSOU URČITÉ AKTIVITY A URČITÉ OBLASTI VZDÁLENÉHO KOSMU ZAPOVĚZENÉ PRO VŠECHNY S VÝJIMKOU PŘÍSLUŠNÝCH KYBERNETICKÝCH ZAŘÍZENÍ. JINAK BY HROZILO

UVEDENÍ NĚKTERÝCH OBJEKTŮ, KTERÉ MAJÍ NESTABILNÍ OBĚŽNOU DRÁHU, NA DRÁHU SMĚŘUJÍCÍ DO NITRA SLUNEČNÍ SOUSTAVY, COŽ BY MOHLO MÍT VÁŽNÉ NÁSLEDKY. JE KYBERNETICKOU ODPOVĚDNOSTÍ ZAJISTIT OCHRANU PROTI PŘEDVÍDATELNÝM NEŠTĚSTÍM, BEZ OHLEDU NA TO, V JAK VZDÁLENÉ BUDOUCNOSTI BY K NIM MOHLO DOJÍT. PODROBNOSTI NEJSOU UVOLŇOVÁNY, ABY SE PŘEDEŠLO MOŽNÉMU ZNEUŽITÍ.

NICMÉNĚ JE PŘÍPUSTNÉ KONSTATOVAT, ŽE ŽÁDNÉ TĚLESO ODPOVÍDAJÍCÍ VAŠEMU POPISU NENÍ ZNÁMÉ, A Z KOSMOLOGICKÉHO HLEDISKA JE NEPRAVDĚPODOBNÉ. PODÍVEJTE SE – Na obrazovce se objevil seznam odkazů. Kenmuir poznal podle titulů a dat, že to jsou noviny vydané za života Edmonda Beynaca, vesměs argumentující proti jeho teorii.

„Lžeš,“ zavrčel na stroj Kenmuir.

„Ta věc vnímá,“ zašeptala Aleka. „Spojili jsme se s nějakým sophotektem.“

„Vysoce specializovaným, nějakým uzlem v té síti,“ usoudil Kenmuir. „Je nejlepší mít určitou flexibilitu, ne dostat prosté, otevřené odmítnutí.“ Vzdychl. „Možná bychom mohli předstírat, že nás ty staré debaty zajímají, ale já navrhuji, abychom šli rovnou dál.“

Aleka zvedla ruku. „Počkejte minutku. Nechte mě přemýšlet.“

Ticho se protahovalo. Pak si Kenmuir všiml, že se na něho Aleka dívá, a opětoval její pohled. Hnědé oči měla poseté zlatými skvrnkami. „Je to velice důležitá záležitost,“ řekla tiše.

„Ano,“ odpověděl prostě.

„Někdo vysoko, velmi vysoko postavený to chce držet kapu. Haku, kahuna – nevím kdo nebo co, ale myslím si, že to už v minulosti vzbudilo pozornost Teramindu, a může ji to vzbudit znovu.“

Pocítil zamrazení. „Možná máte pravdu.“

„Připadá vám, že jednáme ve špatném úmyslu?“

„Snad ne. Proč se nemůžeme rozhodnout sami za sebe?“

„Stále chcete pokračovat?“

Na okamžik se zamyslel. „Jestli chcete vy.“

Přikývla. „Ano. Ale poslyšte. Zmínil jste se, že držet nějakou informaci pod pokličkou tak dlouho jako tuto vyžaduje víc než jen běžné zablokování přístupu. Bueno, bude strážce uspokojen DNA skenováním?“

„Nic víc nepožadoval.“

„Cokoli víc by bylo příliš neohrabané.“ A cokoli menšího, uvažoval Kenmuir, jako třeba identifikace podle tváře nebo otisků prstů, by se dalo příliš snadno obejít.

„Ale přece jenom, kdyby to bylo na mně a věděla bych, že po tom slídí Lilisaire, přijala bych ještě dodatečná bezpečnostní opatření. Jako třeba aby mě strážce informoval, jestli si někdo zjednává vstup, ať legálně či nelegálně.“

Kenmuir sebou trhl. „Ha! To mě nenapadlo.“

„Ani mě, až doteď. Samozřejmě, mohu se mýlit.“

„Ale jestli máte pravdu…“ Myšlenky mu divoce vířily hlavou. „Venator by neseděl na zadku a nečekal by. Bude mít spoustu práce, možná dost daleko odsud.“

„Takže bude chtít, aby se strážce nespojoval jen s ním, ale i s nějakými agenty poblíž, kteří mohou zasáhnout podstatně rychleji.“

„S policií?“

„S místní ne. Divili by se, proč dostali rozkaz zatknout dvě osoby neškodně používající veřejnou databázi, které by jim navíc mohly něco prozradit. Já bych na jeho místě měla v pohotovosti zásahové jednotky Mírového úřadu po celé planetě, aby byly připravené k rychlému zásahu, bez udání důvodu, jen s tím, že jde o přísně tajnou záležitost.“

„Necháme se tím paralyzovat?“ vyhrkl Kenmuir.

„Ne,“ řekla Aleka. „Ale raději se nejdřív trochu rozhlédneme kolem.“

Znovu se obrátila k zařízení. Sdělilo jí, že nejbližší základna Úřadu je v Chicagské integraci. „Když pomineme čas na vyhlášení poplachu, rychlý tryskový stroj by je sem mohl dopravit během půl

hodiny,“ počítala. Kenmuir, který o policii nevěděl celkem nic, sebral odvahu. Možná by dokázal poslat aspoň bleskový vzkaz na zámek Vysokij. Protože je měsíc právě na obloze, bylo by možné zaměřit paprsek přímo na tamější centrální přijímač, a – a být objeven dohledem, a vyprovokovat okamžitou protiakci – „Musíme být informováni, jestli odstartovali,“ řekla Aleka.

Její prsty zatančily po klávesnici. Trpělivost vypěstovaná v kosmu přiměla Kenmuira nehybně sedět a čekat.

Po nějakém čase se Aleka zaklonila, přejela si rukou po tváři a zamumlala: „Dobře, odteď to budeme vědět.“

„Jak to?“ zeptal se chraptivě.

„Nastavila jsem to. Kontrola provozu nás bude informovat, kdykoli nějaký vysokorychlostní, mimořádný letoun opustí Chicagskou integraci tímto směrem.“ Zavrtěla hlavou. „Ne, není to nic neobvyklého. Takové informace může civilista z nějakého důvodu potřebovat. Například bychom mohli studovat účinky atmosférické turbulence, nebo nějaké podobné akademické téma. Jen jsem musela vydumat, jak o to požádat.“

Trochu se mu sevřel žaludek. „Pak… když k tomu dojde… budeme mít dvacet nebo třicet minut na to, abychom se dostali ke svému letounu a zmizeli?“

„Tak jednoduché to není. Kontrola provozu je povinna předat do sítě každý bit informace stejně pohotově jako nám, pokud ne rychleji. Zaregistruje tedy letoun, který toto místo krátce předtím opustil, a zaznamená, kam má namířeno. Budeme proto muset někde blízko přistát.“ Aleka vzdychla. „Doufám, že Lilisaire můj ubohý letoun vykoupí, nebo mi koupí nový. Ledaže vy a já skončíme někde, kde žádnou osobní dopravu nebudeme potřebovat.“

Kenmuir odmítl uvažovat o nejhorších možnostech. Žili v moderním světě, proboha. Nedělali přece nic tak špatného. Jestli k tomu spěli, no dobře, ale technicky nešlo o vážný prohřešek, ne ve společnosti, která každému občanu přiznávala právo na informace. Měli stále právo na veřejné slyšení, na právního zástupce, na všechny ty procedury, které mohly být držitelům tohoto tajemství

nepohodlné. Neměli co do činění s nějakým všemocným státem, KGB nebo gestapem, nebo jak se to jmenovalo – Přál si, aby tomu mohl věřit.

„Musíme utéct, a pak zvážit situaci," řekl. Jakási oddělená část jeho mysli se mu pošklebovala, že právě tak jí mohl říct hodnotu pí na čtyři desetinná místa. „Ale jak?"

„To chci prověřit." Znovu se zabrala do práce. Přes obrazovku běžely seznamy a tabulky.

Po chvíli řekla: „Dobrá. Odsud z Prajnaloky neexistuje žádná veřejná doprava, a kdekoli v okolí je velmi sporadická, vzhledem k řídkosti osídlení. Většinou jde o místní dopravu, což nám stejně k ničemu není. Počítejte deset minut na to, abychom se dostali k letounu. Deset nebo dvanáct minut ve vzduchu, než nás začnou stíhat, víc ne.

Jediné místo v tomto dosahu je Springfield. Dvakrát denně odtud létá airbus do Saint Louis. Tam bychom se mohli ztratit v davu a rychle sehnat jízdenky do nějakého jiného velkého a anonymního města. Problém je, že ti druzí budou tohle vědět taky, nebo jim to rychle dojde. Budeme muset náš přílet do Springfieldu a odlet z něho načasovat velmi těsně. Příští airbus poletí za půl hodiny. Jinak budeme čekat do večera."

„Máme tedy čas se připravit," řekl Kenmuir zdráhavě.

„A taky na to, aby se vše zvrtlo," odsekla. „Zatím jsme poplach zřejmě nevyvolali, jinak sedíme už v base. Ale jdou po nás." Naléhavě dodala: „Já říkám, zůstaňme v pohybu!"

Zvážil to. Jestli musejí okamžitě všeho nechat a zmizet, znamenalo to opustit skromné šaty a věci, které měli na ubytovně. Ty se ale daly snadno nahradit. Všechny peníze měli u sebe, a věci, které za sebou zanechali, mohly dokonce na krátkou, nicméně kritickou chvíli odvrátit podezření. Impulzivně napřáhl ruku. „Jdeme!"

Opětovala jeho stisk. Ruku měla teplou a pevnou. „Okay, aikane." Tehdy pochopil, proč lidé v dějinách stále znovu nasazovali své životy v podnicích, které dřívějším generacím připadaly fantastické. Taková byla povaha zvířete.

Aleka zvedla na klín svůj vak a vytáhla z něho cosi, co se ukázalo být kusem hnědé látky. Rozbalený vypadal jako rukavice z tenkého materiálu – živého materiálu, jako maska, již měla předtím. Navlékla si ji na pravou ruku.

„Dal mi ji jeden z agentů Lilisaire na Havaji," řekla té noci v Overburgu, zatímco oheň uhasínal. „Je speciálně připravená. Domnívají se, že ji upotřebíme."

„Co je to?" zeptal se.

„Organismus s takovými rezervami v tkáni, aby pár týdnů vydržel. Vyrobený z biovzorků toho synnoionta, který ji navštívil – říkala, že jmenuje Venator. Nese v sobě jeho DNA. Kdybychom museli projít nějakým biozámkem, nebylo by pravděpodobné, že by jeho vstupní kódy obsahovaly i DNA chlapíka, který pracuje na tomhle případě?"

„Ale, ale jak by získala použitelný vzorek?" Šupinky kůže a ostatních tkání, které každý člověk po celý den ztrácí, by se na toto použít nedaly. Byly příliš malé, mrtvé, degradované, smíchané s prachem. Jen samotné nalezení takového materiálu vyžadovalo jemné zařízení, kterým většinou disponovala pouze policie, a i když se vám genom podařilo zmapovat, museli jste ještě zjistit, čí vlastně byl. „Kdyby nějak získala krev – ale copak neměl podezření?"

Aleka se ušklíbla. „Neptala jsem se. Uhodla jsem to."

Ucítil, jak mu rudnou tváře, a měl na sebe kvůli tomu vztek. „Ne, počkejte," vyjelo z něho. „To je směšné. Gameta obsahuje jen polovinu chromozomů."

Pochopil svůj omyl už z její reakce. „Ech, ale my mluvíme o spoustách a spoustách gamet. Z nich dokáže laboratoř sestavit kompletní originální genom dost rychle. Pak ho syntetizuje, a –

Nepokoušíte se klonovat člověka, víte, jen nějaký materiál pro jednoduchý substrát. To není tak složité. Řekla bych, že v případě Lilisaire se něco takového nestalo poprvé. Rozhodně bychom neměli přítele Venatora podceňovat, ale v této konkrétní záležitosti s ní –" Aleka se zasmála. „Ubohý, důvěřivý superman!"

Krátce poté se opět obrátili ke komunikačnímu zařízení, a

Kenmuir na své rozpaky zapomněl.

Samozřejmě měla tato stanice biozámky. Patřilo to k jejímu vybavení. Ne všechny uzavřené soubory byly oficiální. Stejně dobře jste mohli požadovat vysoce osobní informaci ve veřejné nebo soukromé databázi, abyste ji využili ve spojení s jinými fakty, které už obsahovala. Kyberkosmos by to věděl, v tom smyslu, že všechno skenoval, ale ten by vaši důvěru nezradil.

Aleka vyťukala kód a použila svou živou rukavici. Po chvíli se na obrazovce ukázalo: POKRAČUJTE DO SOUBORU 737.

Aby se neodhalila jako stejná osoba, která se vyptávala už předtím, vyťukala: Dej mi úplnou informaci o gigantickém železném asteroidu v Kuiperově pásu.

PROSERPINA. JE TO JMÉNO POUŽITÉ LUŇANY, KTEŘÍ HO OBJEVILI A PRVNÍ PROZKOUMALI: JEJICH NÁSLEDOVNÍCI HO ZČÁSTI PŘIPRAVILI K OSÍDLENÍ. JEHO HMOTNOST JE –

Kenmuir se nedočkavě předklonil. Zvýšil se mu tep. Ano, ano, Beynacův – ZBYTEK NĚJAKÉ PROTOPLANETY, KTERÝ SE NÁSLEDKEM OPAKOVANÝCH SRÁŽEK V PRŮBĚHU MILIARD LET DOSTAL NA VÝSTŘEDNÍ OBĚŽNOU DRÁHU S VYSOKÝM AFÉLIEM. VELKÁ DEPOZITA VODNÍHO LEDU, ORGANICKÝCH PRVKŮ, A –

Samé obecné údaje. Proč ten program nepřejde k číslům?

POTENCIÁL KOLONIZACE LUŇANY –

Po Kenmuirově pravici se rozsvítila druhá obrazovka. Aleka se přes něho naklonila, aby viděla na text. Syčivě vydechla. „Tak," řekla. „Ze základny v Chicagu právě odstartoval rychlý letoun. Hele aku."

„Minutku, minutku," vydechl. „Prvky oběžné dráhy –"

„Chcete si je pak přemílat v pěkné tiché cele? Hněte sebou, hochu!" Už stála na nohou, a tvrdě ho plácla po rameně.

Vstal a vyklopýtal za ní ke dveřím.

Nad nimi zářilo slunce, ale na východě zpozoroval slabý srpek měsíce.

Skončí ty závody vůbec někdy? pomyslel si. Vedl snad válku, jež začala ještě za dnů Dagny Beynacové?

26

Bazén zaplňoval většinu místnosti. Nad ním ležela jako přikrývka mlha ozářená fluoropanely; voda byla velmi studená. Ty páry se sotva kdy pohnuly, stejně klidné jako okolní vzduch. Tak pro sebe toto místo nařídil udržovat Jaime Wahl y Medina. Právě zde dvakrát denně relaxoval, prováděje cvičení na rozproudění krve, které mu umožňovalo zkrátit čas, jenž musel strávit v té prokleté centrifuze. Bůh ví, že generální guvernér Luny potřeboval jakoukoli radost, již mohl najít. A taky klid a mír. Nikdo jiný sem nechodil; rodina a přátelé používali starší, větší a teplejší bazén na opačném konci sídla.

Vstoupil, jak byl zvyklý, ke konci první ranní hlídky, skopl sandály, šaty si pověsil na hák a nasadil si ochranné brýle. Několik minut prováděl rutinní cviky na zahřátí; byl to mohutně stavěný muž střední výšky mezi čtyřicítkou a padesátkou, s velkým nosem a těžkou bradou, což podtrhovala čerň vlasů, obočí a kníru. Z koutků hnědých očí se mu rozbíhaly vějířky vrásek, způsobených léty strávenými ve větru a tropickém jasu Země. Na chlupatých pažích a nohou mu nyní následkem chladu naskočila husí kůže. Když skončil, vylezl po žebříku na skákací prkno na hlubším konci bazénu, skočil – s menší razancí, než by byl chtěl, aby nenarazil hlavou do stropu – a ponořil se.

Padal také pomaleji, než jak měl rád. Ale voda ho přijala s mohutným šplouchnutím, které se ozvěnou odrazilo o stěny. Obklopila ho, objala, smyslně kolem něho klouzajíc při každém pohybu, a gravitace nyní nevytvářela žádný rozdíl, byl volný a svobodný, svobodnější než v samotném kosmu.

Ponořil se až ke dnu a plul těsně nad ním. Jeho tělo reagovalo na proudící chlad, vybičováno k plnému životu. Vzor dlaždic, jeho ruce, pohybující se, aby ho poháněly, to všechno bylo pozměněno lomem světla. Na očích musel mít brýle; nemohl je plně otevřít přímo do té čistoty – vymyla by mu z nich sůl. Jako všechna lunární voda, i tato vycházela z každé recyklace naprosto čistá. Ani ve své kometě

nebyla tak neposkvrněná, ne od té doby, kdy ledový prach zazářil v mlhovině, z níž se měla stát sluneční soustava, ale něco z té čistoty se do ní vrátilo. Proplouval znovuzrozenou panenskostí.

Když už začal nutně potřebovat vzduch, vyplul na povrch a zhluboka dýchaje obeplouval bazén, dokud nebyl připraven se znovu ponořit. A tak to opakoval, dokud ho tělo nevarovalo, že začne brzy ztrácet příliš mnoho tepla.

Vylezl z bazénu, přešel do malého přístěnku a dal si velice horkou sprchu. Následovalo energické utírání froté ručníkem, a pak už měl přímo vlčí chuť na snídani.

Než se šel obléknout, na okamžik se zastavil a pohlédl na přístrojovou desku. Nedávno se vyskytly nějaké problémy s kontrolou teploty. Teploměr ukazoval stálou hodnotu. Pravděpodobně Údržba systém opravila tak, aby zůstal funkční, což bylo poměrně jednoduché. Spirálovité vinutí pod bazénem reagovalo na jakékoli ochlazení, které hlásil termostat z obecní nádrže. Přesto Wahl už ze zvyku sledoval všechno, za co mohl být jakýmkoli způsobem odpovědný.

Ve své ložnici si neoblékl civilní oblek, ale modrou uniformu Mírového úřadu, oprávněně, protože byl majorem Mírového úřadu v záloze, a dnes by připomínka toho, co reprezentuje, a jaká moc za ním stojí, mohla být užitečná.

Příští týden se měl sejít zákonodárný sbor. Poslanec Rabkin oznámil, že přednese návrh zákona, aby byl daňovému úřadu poskytnut volný přístup do obchodních databank, což by ztížilo daňové podvody. Většina poslanců s pozemskými geny toto opatření podporovala; daňové úniky se začínaly vymykat z ruky. Poslankyně Fia, mluvíc o tom, co nazývala svobodný lid, však pohrozila, že pokud se o tomto navrhovaném znásilnění soukromí začne jednat, odvede Luňany ze shromáždění, vytvoří svůj vlastní parlament a zruší každý zákon, který tady prošel.

Stát se to mohlo. Byla sestrou selenarchy Brandira a jeho hlavní agentkou ve městech. (Ježíšmarjá, jestli tu aroganci feudálních pánů nedostanou brzy pod kontrolu, vložili by si to do titulu!) Možná by z

toho nevzešlo nic vážného, ale mohlo se to také stát tím neutronem, který spustí řetězovou reakci.

Ne, tohle se musí zarazit. Zainteresované strany je třeba přimět přesvědčováním, lichocením, zastrašováním, úplatky, vydíráním – čímkoli, čeho bude zapotřebí – aby přijaly nějaký kompromis, který jim oběma umožní si zachovat tvář. Wahl se s nimi sejde osobně, po jednom nebo po dvou. Žádný telefonní obraz nemůže nahradit přímé setkání. Jestli to bude nezbytné, půjde do té citadely v Kordilleře, ano, sám, aby si promluvil s tím velkým potížistou.

Existovala i šance, že by až k tomu dojít nemuselo. Nicméně měl Wahl před sebou spoustu práce. Jako vždycky, vyhlídka na akci mu dodávala odvahu. Až příliš velká část jeho dvouletého pobytu zde proběhla ve znamení frustrace a různých forem vzdoru a odporu, které nedokázal ani patřičně pojmenovat. Bylo to jako snažit se uchopit a zadržet proud, ženoucí se k vodopádu. Do jídelny vešel v docela dobré náladě.

Jeho žena a syn tam už byli. Ona přenášela jídla z automatu na stůl, chlapec se mrzutě rozvaloval v křesle. Wahl ucítil vůně: omeletu, toasty, džus, kávu. Jeho chuťové buňky se radostně probraly k životu.

I záběr na obrazovce ho potěšil. Pohled z vrcholku města, horský svah klesající do Sinus Iridium, jasné vlákno jednokolejnicové dráhy, vedoucí přes jeho temnotu do kosmického přístavu, tu a tam shluk průmyslových kopulí, a na vzdáleném obzoru energetický vysílač, namířený na Zemi. Mateřský svět visel na jižní obloze, modrobílý srpek nedaleko od klesajícího slunečního disku, neuvěřitelně krásný. Byla to hezčí scenerie než stavby nakupené kolem Port Bowen.

To samozřejmě nebyl důvod, proč před nedávnem přestěhoval svou rezidenci a sídlo vlády do Tsukimachi v Juře. Port Bowen bylo městem společnosti, Anson Guthrie je měl ve své duchovité hrsti, a Fireball trávil polovinu času ve sporech s národními vládami, s vládou Federace nebo s Lunárním úřadem. Ne že by to někdy vedlo k nepořádku, ale ty menší společnosti zde soustředěné více spolupracovaly. Jestliže zde žilo více Luňanů, mělo to své výhody,

stejně jako nevýhody.

„Buenos dias," pozdravil Wahl svého syna. Rita ho políbila, už když vstávali.

Leandro něco zamumlal. Tvář měl stále skloněnou, nafintěné, okázalé oblečení bylo v rozporu s jeho chováním.

„Kde je Pilar?" pokračoval Wahl španělsky.

„Říkala, že nemá hlad," odvětila Rita.

Wahl se zamračil a část jeho radosti se vytratila. Ta dívka se už zase trápila ve svém pokoji. Stávalo se to příliš často na to, aby šlo o pouhou špatnou náladu. Propadala depresím kvůli své osamělosti? Čtrnáct let je tak zranitelný věk. Pilar byla hodné dítě, zasloužila si být šťastná. Kdyby se tak, jen jednou, přiměla mu důvěřovat, nebo aspoň své matce. Jenže kdy děti poskytovaly rodičům tento ohromující dar?

Rita nalila kávu a pak se k němu připojila. Zkřížil nohy a napil se. Silná a příjemná chuť ho potěšila.

„Jaké máš plány na dnešek?" zeptal se Leandra. Sobota, žádná škola. Domácí práce? Kdyby nějaké byly, chlapec by je zběžně odbyl nebo zcela opomenul. Jeho prospěch byl katastrofální. Nebylo to nedostatkem inteligence; na Zemi byl bystrý a horlivý do učení.

Leandro na něj ani nepohlédl. „Nic zvláštního."

Otec se přinutil k úsměvu. „Tomu se mi nechce věřit." Ve skutečnosti byl Leandro společenštější než jeho sestra. Ale Wahlovi se nelíbili někteří jeho kamarádi, hrubiáni a křiklouni, bez ohledu na své pozemské geny. Spory s jejich luňanskými spolužáky nejednou končily rvačkou. Ne že by je nikdy nevyprovokovali Luňané.

„Když mi bylo šestnáct," řekl Wahl, „byl jsem už touhle dobou venku." Kůň v plném cvalu, dusot kopyt, svaly stahující se mu mezi stehny, tráva vlnící se ve větru, jestřáb nad hlavou – kdyby jen taková prostornost existovala kdekoli v kosmu!

Leandro pohodil hlavou. „To bylo tenkrát."

„Zadrž," řekl Wahl ostře. „A chovej se zdvořile." Chlapec se začal zvedat. „Ani já nemám hlad."

„Sedni si. Dojíš, co máš na talíři, a odpovíš mi na otázku."

Leandro se vzdal. Věděl, že by strávil denní cyklus zavřený v bytě, kdyby neposlechl. Jeho tón i výraz prozrazovaly krajní nelibost. „Promiňte mi… pane. Setkám se asi za hodinu se svými přáteli. Půjdeme do Hoshi Parku.“

To není pravděpodobné, pomyslel si Wahl. Ne taková slušná a uhlazená zábava. Ginza? Nebo něco horšího. Raději by neměl trvat na tom, aby se to dověděl. „Buď doma k obědu.“

„Nevím, jestli –“

„Slyšels mě. 13:00, včas, aby ses patřičně oblékl.“

Leandro zrudl vztekem. Zhltal jídlo, zamumlal formální žádost o povolení odejít, a zmizel.

V jídelně zavládlo ticho. „Byl jsi na něho příliš tvrdý, můj drahý,“ řekla Rita smutně.

„Dělám to nerad,“ připomněl jí Wahl. „Ale bez disciplíny by se mohl dostat do vážných problémů.“

„Já vím. Tahle strašná atmosféra, konflikt, rasové napětí, a příliš málo bezpečných východisek –“ Dotkla se jeho ruky. „Ale možná bychom měli být mírnější. Není snadné být mladý. A tady je to velice těžké, pro oba.“

Podíval se na ni. Byla malá, dobře tvarovaná a vždycky ochotná přispěchat komukoli na pomoc, ale na Měsíci se jí nelíbilo. Pobyt tady jí vadil víc než politická nebo sociální situace. Patřila mezi ty, kteří se ve zdejší nízké gravitaci nedokázali nikdy cítit tělesně zcela v pořádku. „Pro tebe je to těžší,“ řekl, „a nestěžuješ si.“

Trochu se usmála. „Ani ty, ty starý tahoune.“

„Dřív jsem své povinnosti plnil s větším potěšením,“ připustil. I policejní, pomocné a humanitární akce v různých kritických koutech světa. Dokonce i zdlouhavé vyjednávání a nudné večírky, které musel delegát Federace přetrpět. Nechtěl vstoupit do politiky, ale přesvědčili ho, že Argentina potřebuje v Hirošimě někoho jeho kalibru, a ano, dokázal několik věcí, které stály za to. Za odměnu ho přemluvili, aby spravoval Africký protektorát, a teď aby se ponořil do vroucího kotle jménem Luna.

Spolkl několik soust, vychutnal je, a pak si postěžoval: „Pět let

udržím situaci pod kontrolou, když Bůh dá, déle ne. Pak se vrátíme domů, a nehneme se odtamtud.“ K pestrému životu v Buenos Aires, ke klidu domu v San Isidm, ke svobodě ranče v La Pampě.

Znovu se usmála. „Ach, jistě, a pak do Kwang-Čou. Kde jinde si koupím frivolní šaty?“ Zachechtal se, a dosnídali ve shodě a poklidu.

Pak ale nastal čas pustit se do práce. Podívat se na zprávy, přehrát si vzkazy, reagovat na ty, které vyžadovaly odpověď, v určenou hodinu zavolat Sato Fudživara. Výkonný ředitel lodní linky byl přítelem Philipa Rabkina, a byl ochoten guvernéra o tomto poslanci informovat. Podle všeho to byl rozumný člověk, ale nejlepší bude přijít na oběd s ním dobře připravený, což platilo i o skutečně obtížných schůzkách, jako třeba s Fiou.

Wahl se ve své pohodlně zařízené soukromé pracovně posadil k terminálu a oživil ho.

NALÉHAVÉ. DŮVĚRNÉ, probleskla písmena. Co, k čertu? Vyvolal zprávu.

„Madre de Dios!“

Bylo to, jako by skočil do svého bazénu a voda kolem něho náhle zmrzla. Zadržel dech, a opatrně vydechl.

Vrchní velitelství policie oznamovalo: Kolem 01:30 jelo vozidlo přes Mare Imbrium do Archimedes Station. Na palubě byl obžalovaný vrah Darren. (Nebylo to jeho skutečné jméno. Patřil mezi ty četné Luňany, jejichž rodiče nezaregistrovali jeho narození, a ani on jejich opomenutí nenapravil. Jeho identita pod jménem George Hanover byla falešná, ačkoli někteří z jeho rasy stále používali pozemská jména jako alternativní. Zfalšovat registraci nebylo tak těžké.) Transfer byl proveden v tajnosti, protože kdyby byl Darren uvězněn a souzen v Port Bowen, mohl by se stát nebezpečným symbolem.

Luňané by se ho mohli pokusit osvobodit, což mohlo vyústit v násilí, porušování zákona, zatímco venku čekalo vakuum a radiace. Archimedes byl jakousi pevností, která mohla kontrolovat, kdo přichází a odchází. Telekomunikační spojení zároveň zabijákovi zaručovalo jeho práva. Jistěže tam měl být poslán, a to co nejdřív, ale

kdo dokázal myslet na všechno?

Obrazovka ukazovala záznam pořízený na místě. Tryskový letoun sestoupil. Z něho vystoupilo půl tuctu mužů ve skafandrech a pomocí paprsku požádali o vstup do policejního vozu. Nesli zbraně, jimiž by si ho dokázali otevřít sami. Kapitulace byla jedinou možnou volbou. Muži vstoupili dovnitř, pomohli Darrenovi do záchranné kapsle a přenesli ho do svého letounu. Ten odstartoval dřív, než se na místo mohlo dostat policejní plavidlo.

Wahl se uhodil pěstí do kolena. Znamenalo to, že sbor, pozemští strážci pořádku, byl infiltrován.

Znovu se soustředil na záznam.

Monitorovací satelity incident rovněž zaznamenaly, shora, ale nebyly vybaveny k tomu, aby jej interpretovaly. Podle znovu vyhledaných údajů letoun odstartoval z kosmického přístavu v Tychopolis. (Nemělo smysl pátrat dál. Vzhledem k dnešnímu objemu dopravy se Kontrola spokojila s tím, že předcházela srážkám, a přestala se ptát na letové plány letů z povrchu na povrch.) Poté, co vzal letoun na palubu Darrena a jeho osvoboditele, přeletěl přes odvrácenou stranu na základnu Gagarin. Odtud mohl pozemní transport dopravit ten gang kamkoli, a naprosto anonymně. Svůj letoun nechali stát. To znamenalo, že někdo byl ochoten ho odepsat, nikoli zanedbatelnou hodnotu, jen kvůli této operaci.

Detektivové zjistili, že registrace letounu byla falešná, a palubní databázi nalezli vymazanou. Pokusí se najít otisky prstů, vlasy a buňky z kůže, jakékoli možné vodítko, ale nejsou příliš optimističtí. Darren teď už musel být v nějakém úkrytu, možná dostávat novou tvář, nové linie otisků a všechny ostatní identifikační znaky – nebo možná jen tiše a klidně čekal, dokud nebude Brandir zase potřebovat zabijáka.

Brandir? Kdoví? Za tímhle mohli být i jiní magnáti. Nebo mohlo jít o zcela jiné spiknutí. Ale Wahl o tom pochyboval. Neslo to typický rukopis: nějaký selenarcha nařídil výkon spravedlnosti, a pak zůstal loajální k jejímu vykonavateli, tak jako selenarchové zůstávali loajální ke všem svým vazalům.

Pozemšťané obecně přirovnávali Luňany ke kočkám. Wahl uvažoval spíš o vlcích.

Než pokračoval dál, znovu celý případ prošel. Nezdál se být kdovíjak závažný. Zamotaný, odporný, potenciálně nebezpečný, ale nestál za jeho bližší pozornost, dokud kolem toho nevzniklo pozdvižení. Vyvolal si informace o pozadí případu.

Policejní velitelství soubor zorganizovalo dobře. Dostal rychlý, vojensky strohý a přesný přehled.

Rafael Adair byl rodilý pozemšťan, ale žil už dvacet let na Měsíci. Vstoupil do partnerského vztahu s luňanskou ženou Yrazul. Pravděpodobně byli milenci, situace neobvyklá, ale nikoli neznámá, i když zřídkakdy stabilní. Měli v úmyslu se zabývat prospektorstvím na okraji Mare Australe, divoce rozeklané krajině, v níž předpokládali cenné koncentrace minerálů. Podle jejich známých, kteří byli potom ochotni mluvit, se jejich vztah postupně změnil v zahořklý. Možná pár doufal, že společný podnik jim pomůže se usmířit, možná prostě doufali, že zbohatnou.

Adair byl v táboře a analyzoval vzorky, zatímco Yrazul vyrazila do terénu. Používala malý teréňák, rychlý, hbitý, ale bez štítu. Byla předpovězena solární bouře. Plánovala proto vrátit se zpátky do úkrytu, dřív, než protonová bouře zasáhne Měsíc. Luňané se s oblibou pohybovali na hraně nebezpečí.

Její vůz zasáhl nějaký meteoroid, a zničil motor a komunikační zařízení. Automatická ochrana okamžitě uzavřela řídicí sekci, kde Yrazul byla, aby uchránila dýchatelný vzduch, než si pasažérka oblékne skafandr. Potom uvázla na mrtvém bodě. Kontakt s roboty, které řídila, byl přerušen. Ne že by jí mohly příliš pomoci. Satelit tu nehodu sice zaznamenal a odvysílal ji do Monitorovací centrály, ale vysílání bylo kontinuální, a program nebyl nastaven, aby signalizoval tak nepravděpodobnou událost, a Bezpečnostní službu kromě toho brzy plně zaměstnala ta sluneční bouře.

Když se Yrazul nepodařilo se vrátit nebo kontaktovat partnera, Adair by byl měl vzít jejich velký, dobře chráněný terénní vůz a vydat se ji hledat. Místo toho celé hodiny čekal. (Vztek, zbabělost,

chtivost?) Nakonec vyjel. Později tvrdil, že předpokládal, že zajela do nějaké jeskyně nebo pod převis. Proč by jinak nezachytil její volání o pomoc? Bouře nebo ne, nějaký satelit by mu byl její volání předal.

Rozumná, i když poněkud nevěrohodná historka, jak později vyplynulo ze stop. Inspektor Hopkins je prostudoval velmi důkladně.

Podle rekonstruované historky se Adair dostal na dohled jejího vozidla. Yrazul je opustila a rozběhla se, aby se s Adairem setkala a dostala se na palubu jeho vozidla. On se však otočil a odjel.

Tehdy Yrazul pochopila, že zemře. Už teď dostala takovou dávku radiace, která by ji na dlouhé měsíce upoutala na nemocniční lůžko, zatímco by nanotechnologie znovu budovala její buňky. Brzy překročí mez, z níž není návratu. Do měsíčního prachu napsala prstem, co se stalo. Pak si otevřela přilbu a vystavila se vakuu. Byla to milosrdnější smrt.

Když bouře skonala, Adair se vrátil a zprávu vymazal. Posléze tvrdil, že hnán obavami sledoval její stopy a objevil ji, ale už příliš pozdě. Předpokládal, že se rozhodla zemřít pod hvězdami ve volném terénu.

Wahl zbystřil pozornost. Případ otevřeli astronom Temerir, ten studený bratr Brandira, Fia a Verdea. Yrazul byla vnučka jejich sestry Jinann. Drželi při sobě, tihle Beynacovi… Temerir prošel terén, a potom povolal Stanleye Hopkinse.

Byla by Yrazul opustila své vozidlo, které jí poskytovalo určitou, byť slabou ochranu, kdyby neviděla, že se blíží záchrana? Proč byl prach kolem ní udupaný? Proč se Adairův vůz přiblížil, odjel, a pak se zase vrátil? Stopy jasně ukazovaly jeho kurz. V tomto prostředí mohly vydržet milion let.

Hopkins nechal zkontrolovat plášť jeho vozu z hlediska zbytkové radioaktivity. Zjistil, že nemohl být sluneční bouři vystaven ani zdaleka tak dlouho, jak uváděl Adair.

Konfrontován s těmito důkazy se muž zlomil. Vymlouval se na strach. Nu dobrá, nikdo by nešel dobrovolně do takové bouře, ať v brnění či bez něho. Další vyšetřování ale naznačilo, že měl i jiné

motivy. Rozhodně byl vinen opuštěním v nouzi, což bylo na Měsíci zločinem prvního stupně. Zákon vyžadoval, aby byl uvězněn a převýchován.

Starý lunární zákon, platný v dobách džihádu, chaosu a Koordinačního výboru, požadoval smrt.

Lunární úřad, jakmile byl zřízen, tento zákon zrušil, spolu s některými jinými praktikami. Do značné míry to bylo pouze formální vylepšení. Jak často k neposkytnutí pomoci docházelo? Sotva kdy.

Yrazul byla ze selenarchické rodiny.

Mohla však být kterýmkoli Luňanem, nebo vůbec kýmkoli.

V každém případě byl Adair, propuštěný na kauci, ubodán nožem. (Uvnitř osídlených míst se nepoužívaly střelné zbraně. To starý zákon rovněž považoval za hrdelní zločin.) Vražda byla rychlá a čistá. Danen by byl možná zanechal vysvětlení, proč to udělal, a uprchl. Naneštěstí pro něho byl svědkem celé věci robustní holandský astronaut, a v bleskové potyčce Luňana zadržel.

Skutečně naneštěstí. To, co začalo jako běžný kriminální případ, hrozilo přerůst v politickou krizi. Teď už to v ni rozhodně přerostlo.

Wahl vypnul záznam, vstal a začal přecházet po místnosti. Co dělat?

Díky Bohu se ten únos ještě nedostal do zpráv. Mohl to o pár hodin pozdržet, v jeho štábu byli schopní lidé. Zatím se musel připravit na reakci veřejnosti.

Hon na ten gang a jeho vůdce by byl beznadějný. Přesto vláda nemohla zločin přehlédnout jako bezvýznamnou maličkost. Taková známka slabosti by zklamala a vyděsila ty, kteří zákony dodržovali a ctili, a na jejichž podpoře Úřad závisel, stejně jako všechny vlády. Podnítilo by to další násilnosti, horší než kdykoli předtím. Extrémisté by rozdmýchali požár, mohli by způsobit roztržku v legislativě a zasadit celému systému možná fatální ránu, navzdory všemu, co by jim guvernér a umírnění mohli nabídnout.

Tohle si určitě nepřál ani žádný rozumný příslušník kterékoli frakce, stejně jako nějaký zmatek nebo vlnu kriminality –

Ale kdo byli ti rozumní? Potřeboval nějakou osobnost, která by je

označila, a dokázala by je sjednotit, rychle, dřív, než vše přeroste v chaos.

Dagny Beynacová.

Měla však sílu, čistě fyzickou sílu, na ty nekonečné hodiny, které by ji čekaly? Jak byla vlastně stará? Sto pět, sto deset? Nějak tak.

Přesto, když ji viděl naposled, zdála se zdravá a silná. A vedla Radu pro lunární pospolitost, kterou vytvořila. (Lunární, ujišťoval Wahl sám sebe, ne luňanskou.) Neuznávaná Úřadem, Federací, kterýmkoli národem nebo selenarchy, stala se v několika směrech nejvlivnější organizací na Měsíci, a to hlavně díky ní.

Rychle! Zavolat Beynacovou.

Ale klid. Chvilku uvažuj. Bylo to skutečně nezbytné? Měl by znovu uvážit své vztahy s ní, a všechno, co o ní věděl. Začít s tím, o čem spolu o samotě hovořili krátce poté, co převzal svůj úřad. Zeptal se tehdy, jestli má námitky proti, tomu, aby byl jejich rozhovor zaznamenán. Ušklíbla se a odpověděla: „Ne, za předpokladu, že bude nevinný."

Uchovala si vzpřímenou postavu, hubenou, z níž vyčnívaly velké kosti; nebylo to ošklivé, pomyslel si, ne, spíš krásné, jako abstraktní socha. Ve srovnání s bledou pletí se její oči zdály velké a modře světélkující, jako by se do nich přelily všechny hvězdy z oblohy. Raději než kombinézu nebo kalhoty a blůzu nosila lesklý šedý kaftan. Ze šperků měla pouze brož se Saturnem a odřený zlatý prsten.

„Pochopte, por favor," řekla svým stále zvučným hlasem, „já nepožaduji žádný legální status. Rada je fórum. Když její členové dosáhnou zásadní shody v určité otázce, pak vydává doporučení a naléhá, pro bono publico[43]." Zasmála se, „Což se ovšem nestává příliš často."

„Hm, ani jsem nepředpokládal něco jiného," souhlasil Wahl. Ze zdvořilosti, ačkoli slyšel, že ona velmi dobře ovládá španělštinu, mluvil anglicky, ačkoli s bezbarvým přízvukem. „Dva genetické typy, rozdílnější než jakékoli rasy na Zemi."

---

[43] Pro bono publico (lat) – pro veřejné dobro. (Pozn. překl.)

„Všichni žijeme na Měsíci,“ odvětila Beynacová ostře. „Je to naše země.“

Seděla zde jako mluvčí své skupiny, její zástupkyně. Do jaké míry mluvila za svůj svět? Měl by to opatrně vyzkoumat. Ale ne bázlivě. To rozhodně ne.

„Máte na mysli nějaký lunární národ? Obávám se, madame, že to je nemožné. Přinejmenším za… hm, mého života. Mohu mluvit otevřeně?“

„Doufala jsem, že budete,“ řekla.

„Na základě svých předběžných informací a toho, co jsem tady sám viděl, mám pocit, že Luňané a Terránci nedokáží nikdy vytvořit životaschopnou společnost.“

„Viděla jsem už nepravděpodobnější slitiny kovů.“ Beynacová pokrčila rameny. „A když Lunu nakonec zdědí samotní Luňané, je na tom snad něco špatného? Jsou naší krve.“

Čím déle se s nimi stýkal, tím víc si Wahl tuto otázku kladl. Jak moc to znamenalo? Nakolik jsou si spolu příbuzní mastif a jezevčík? Špatné přirovnání, pomyslel si. Terránec a Luňan nebyli stejného druhu. Nejspíš neměli ani stejný genofond. Nemohli se spolu křížit.

„Dobře,“ řekl, získávaje čas. „Snad někdy, ve vzdálené budoucnosti.“

„Je možné, že mnohem dřív, než očekáváme,“ řekla Beynacová. „Ale nechme si tohle filozofování až jako zákusek. Samozřejmě, nemluvíme o okamžité revoluci nebo jiných podobných hloupostech, ani vy, ani já. Mně jde hlavně o to zabránit těm hloupostem.“

Wahl se mírně uklonil. „Oceňuji vaše vedení, madame,“ řekl jí, celkem upřímně. „Máte dlouhé a obsáhlé zkušenosti.“

Beynacová se usmála. „Jo, sbírám guvernéry.“

„Jsem už třetí, že? Říkala jste, že se mnou chcete jednat čestně.“

„A vy se mnou, že? Posuzujeme jeden druhého.“

„Rozumím.“ Wahl se poškrábal na bradě a pohlédl přes ženu před sebou na obraz své zahrady doma na Zemi, kde se ve větru kývaly růže, načež pracně zformuloval slova: „Řekněte mi, jestli vám to nevadí, jak jste – hm, posuzovala mé předchůdce?“

Odpověděla rychle. „Zhao byl velmi moudrý. Vážila jsem si ho. Všichni jsme si ho vážili, ať už se nám určité jeho činy líbily či nelíbily. Gambettová byla politička. Myslela to dobře, ale byl to pro ni pouze další krok k předsednictví Světové federace.“

„Chtěli byste, aby je získala?“

„Nevadilo by nám to,“ řekla Beynacová suše.

„Asi ne. Dala vám všechno, co jste chtěli.“

„Promiňte, por favor. Polovinu toho, co chtěly určité skupiny mezi námi.“

Kousek po kousku, zdráhavě. Donucena shovívavostí, zmanipulovaná, a možná do jisté míry psychologicky zastrašená – všechno, jen aby se vyhnula potížím. Ne že by si Wahl myslel, že Beynacová tento tlak na ni zorganizovala. Ten vyvinuli baroni, obchodníci, množství nespokojenců, neorganizovaných, ale hlasitých, kteří dohromady vytvářeli živnou atmosféru pro rebelii.

Podle zpráv, které měl Wahl k dispozici, se tato žena vždycky snažila o zprostředkování, o kompromisy. Koneckonců, i když většina jejích potomků byli Luňané, už dávno přestalo být tajemstvím, že měla i pozemského syna, z něhož také vzešla rodina.

Naneštěstí se však ani jeden z těch kompromisů neukázal životaschopným, a žádný z nich nebyl ani zákonný.

Wahl pečlivě volil slova. „Aniž bych vám chtěl odporovat, madame, mám dojem, že si Gambettové příliš nevážíte.“

„Je to možné, ale teď už na tom nezáleží,“ řekla Beynacová. „Teď jste v té funkci vy.“

„Přesně tak.“ Výzva k ní. „A, madame, já to také myslím dobře. Z celého srdce si konflikt nepřeji. A pokud jde o mou moudrost, doufám, že mi předáte něco ze své.“

Pohlédla mu přímo do očí. „Ale.“

Přikývl. „No ano. Ale situace se stává neudržitelnou. Mou povinností je ji napravit.“

„Zdá se mi,“ řekla klidně, „že tu právě vzniká ta nová společnost, o které předpokládáte, že je nemožná.“

„Snad, v kterémžto případě – mluvím otevřeně, madame, protože

se vás příliš vážím – hm, sametová rukavička…“

Usmála se na něho. Náhle do jisté míry pochopil, proč jí tolik mužů věnovalo svou pozornost. „Gracias,“ zamumlala. „Myslím, že vás budu mít ráda.“

Odkašlal si a spěšně řekl: „Jestli *je* to společnost, pak je ve zjevném a příkrém rozporu se zákonem, nepřátelská, bez pravidel –“

Zvedla ruku, aby ho zarazila. „Jestli dovolíte, seňore, probereme si to bod po bodu. Proč považujete Luňany a hrstku terránských obyvatel Měsíce za nepřátelské, nebo bez pravidel? Netvrdím, že mají vždycky pravdu. Pro začátek připouštím to, co je beztak zjevné, že netvoří žádný celistvý blok, zvlášť ne Luňané. Ale křivka jejich odporu je tak říkajíc gaussovská. Má své maximum.

Oficiálně, nebo podle oficiálního stanoviska Rady, jsem tady, abych s vámi prodiskutovala, předběžně a informativně, petici, kterou se chystáme předložit Světové federaci a veřejnému mínění. Chápete, nechceme vás zaskočit a tvářit se, že tu nejste k ničemu.“ Určitě hrála při prosazení tohoto postoje velkou roli, pomyslel si Wahl. „Možná nás můžete přesvědčit, že ten a ten požadavek je nereálný. Ale u některých to nedokážete, i když v jiných ustoupíte, Možná ale, mezi sebou, můžeme vypracovat dokument, který rozumným způsobem stanoví pozici obyvatel Měsíce, a pak může začít skutečné, čestné jednání.“

Wahl o tom pochyboval. Hlavní rozpory mezi nimi byly nesmiřitelné. Takzvané dobro vyžadovalo, aby některé zvyky a víry byly potlačeny, tak jako konkvistadoři potlačili lidské oběti u Aztéků.

Příliš silná metafora. Už vzhledem k tomu, že Selenité – ne, selenarchové – jakákoli legitimní práva popírali. Problémem bylo zjistit přesně která, a jak přimět populaci, aby akceptovala, že ta ostatní jsou nezákonná. „Pokračujte prosím, madame.“

Beynacová vzdychla. „Slyšel jste to už mnohokrát. Mějte se mnou trpělivost. Slíbila jsem jim, že vám to vysvětlím.“ Omluvný tón přešel v důvěrný. „Kromě toho, nebudu někde za plotem poslouchat.“

Poněkud se při této ukázce skryté blahovůle napružil.

Ale ne, to by byla chyba. Byla si prostě vědoma svých možností a schopností. „Poslouchám," řekl.

„Přerušujete mě," řekla vztekle. „Slyšela jsem už všechny vaše argumenty, ale mě zajímá, jak se s tím vy, Jaime Wahl y Medina, vypořádáte.

O největším tématu moc mluvit nebudu, protože se o něm mluvilo už mnohokrát. Jen vás varuji, že jsme se rozhodli, že je to ten největší problém. Právo vlastnit majetek. Společné dědictví je anachronismus. Musí zmizet, na Měsíci, i v celé sluneční soustavě."

„Na Zemi se tohle nesetká se souhlasem," řekl Wahl. „Většina lidí tam to nebude posuzovat jako anachronismus, ale jako základní kámen nadějné budoucnosti."

„Já vím. Když může jedinec vlastnit nebeská tělesa, znamená to, že bude vyčleněn z jurisdikce zemí, jejichž je občanem; a živnou půdu pro nově probuzený nacionalismus. Podívejte, podrobnosti se dají upravit. Zákon by mohl platit i mimo Zemi, za předpokladu, že uznává a zaručuje práva na soukromý majetek. Kromě toho si nemyslíme, že se průměrní obyvatelé Měsíce ještě o společné dědictví vůbec zajímají. My víme, že spousta z nich by je ráda zrušila, a to ani všichni nepracují pro Fireball. Kdy budou mít vaši politici žaludek na to, aby uznali, že se to stalo všeobecným heslem?"

Wahl si pečlivě ohlídal jak svůj výraz, tak svá slova. „Otevřeně řečeno, paní Beynacová, chování mnoha Selenitů nijak zdárnému vyřešení těchto problémů nenapomáhá. Mluvíte o zákonu Federace pro planety, asteroidy a satelity. Ten se už uplatňuje, a je systematicky a s pohrdáním porušován. Dělá to každý od velkých baronů až po kteréhokoli obyčejného člověka, který se nejenom vyhýbá daňové povinnosti, ale spolupracuje s organizovanou sítí daňových podvodníků. Myslíte, že to budí důvěru politiků, které vy, jak se zdá, považujete za úplatné?"

Přikývla. „Dobrá otázka, pane. Ale daně jsou dalším z našich hlavních důvodů k nespojenosti. Jsou příliš vysoké."

„Jsou úměrné rostoucí prosperitě Luny, spojené i s prospěchem Země.“

„Ano, ano. Poslouchejte, por favor, já osobně nemám averzi vůči těm chudým, ani mi nechybí ochota jim pomoci, a poradit si nějak i s ostatními problémy Země. Koneckonců, jsem podle místa narození Severoameričanka, a mám ekvádorské občanství. Ale terránský obyvatel Měsíce, který na Zemi zřídkakdy vkročí, nebo Luňan, který to neudělá nikdy, to takhle cítit nebudou, a ani není rozumné očekávat, že by měli. Kde je pro ně quid pro quo?[44]

Kromě toho nenávidí daň z příjmu, a budou ji nenávidět bez ohledu na to, jak nízká by byla, protože je útokem na soukromí. My všichni tady si velmi ceníme osobního soukromí, guvernére. V začátcích bylo velmi vzácné. Ještě stále se ho vzdáváme, na dlouhou dobu, při výpravách do terénu nebo kosmických letech. Luňané na něm velmi lpějí. Domnívám se, že proto, že naše měsíční kultura jen dál posiluje předpoklady, jež byly vloženy do jejich genů. To, co lidé dělají, pokud jde o daň z příjmů, nepovažují za podvod, ale za jistou formu odporu.“

Wahl se zamračil. „Bude těžké protlačit legislativu, která by je daňové povinnosti zbavovala. I kdyby se jí Federace zřekla, její členské státy by s tím sotva souhlasily.“

Beynacová se ušklíbla. „To je možná nejlepší důvod, proč to odstranit.“

„Buďme prosím realisty.“ Wahl se na okamžik odmlčel. „Dovolil bych si říct, že ten fetiš soukromí je také projev široce rozšířeného obstrukcionismu proti censu a ostatním vládním aktivitám zaměřeným na získávání informací.“ Přikývla. „A přece jsem slyšel, že lunární magnáti mají své vlastní, poměrně účinné metody.“

„Z pohledu Luňanů je to jinak. Mě neobviňujte, já vám to jenom říkám. Vy jste katolík, že? Pak svému knězi říkáte věci, za které byste komukoli jinému rozbil hubu, kdyby se na ně ptal.“

---

[44] Quid pro quo (lat.) – co za to. (Pozn. překl.)

Chvíli přemýšlel, než odpověděl. „Podle vašeho názoru není tento konflikt ve své podstatě ekonomický ani politický, nýbrž kulturní. Nechystáme žádnou druhou americkou revoluci. Ne, toto je opatření proti okupaci a využívání Měsíce cizinci.“

„Jste velmi inteligentní muž,“ odvětila vážně.

Znovu řekl, tentokrát dost pochmurně: „Vidím spíše analogii s americkou občanskou válkou. Mou povinností je udělat vše, co je v mých silách, abych tomu zabránil. Jestli to znamená zánik zvláštní luňanské civilizace, nu, když je to nutné…? Teď už jistě chápete, proč tak trvám na prosazení Zákona o provádění výchovy.“

„Věděla jsem, že vám šlo o to,“ řekla spíš lítostivě. „Vyžadovat, aby soukromé školy, stejně jako veřejné, vyučovaly – snažily se vštípit – takové ideály, jako je demokracie a rovnost všech lidí, co by proti tomu mohl slušný člověk namítat, že? V tom s vámi souhlasím. Ale u luňanských dětí tohle nefunguje. Doma slyší něco jiného. Kromě toho je to jako říkat kočce, že se má chovat jako pes. Nakonec to bylo tiše shozeno ze stolu, protože to způsobovalo příliš mnoho problémů. Ani ne moc násilí, záškoláctví nebo drzosti, ale něco mnohem spletitějšího a zákeřnějšího. Opovržení. Já sama jsem ho dokázala u svých dětí vycítit. A vy teď žádáte, aby se opakovala tatáž chyba.“

Wahl vzdychl. „Vy Selenité jste už léta usilovali o samosprávu. Vy, madame, jste v tom ostatně hrála jednu z čelních rolí. A teď ji máte. Jak si ji ale udržíte, pokud se vaše mladší generace nenaučí principům a procedurám civilizované samosprávy?“

„Jde o dost omezenou samosprávu, jestliže je generální guvernér pověřen udržet nás v rámci Federace.“ Beynacová pohlédla někam za něho, snad do minulosti? V jejím hlasu zaslechl určitý smutek. „Přiznávám, že to bylo největší zklamání v mém životě.“ Ještě větší, než když se z jejích dětí stali Luňané? „Zákony Federace jsou z velké části humánní a rozumné. Tu zbývající část, pokud jde o Měsíc, bychom myslím mohli postupně změnit, demokratickými prostředky. Celkem vzato, naši terránští zákonodárci stále doufají, stále se snaží. Ale Luňané – hm, nezdá se, že by měli ten správný smysl pro

politiku. Ti, kdo by do ní vstoupili, by byli zkažení, egoističtí, svárliví a krátkozrací. Naše zákonodárství pracuje strašně mizerně, a já mám vážné pochyby, že by se dokázalo zlepšit.“

„To ale nemusí být na škodu,“ odvážil se říct, „vzhledem k tomu, jaká opatření se pokusilo prosadit.“

„Jako třeba zločinné opuštění v nouzi? Dokonce i Gambettová to vetovala. Tehdy jsem s ní souhlasila. Zbytek mé rodiny byl jiného názoru. Oni nejsou monstra, guvernére. Mají svá, značně vysoká měřítka cti – myslím, že to je asi nejvýstižnější anglické slovo. Ale nejsou dětmi Země.“

„Vskutku zvláštní druh cti,“ poznamenal kysele, „Muži trestají nebo vraždí provinilce, a to bez řádného soudu, a pak chrání své agenty. Madame, tohle musí přestat.“

„Právo vykonávat spravedlnost, a právo udělovat azyl. Tak to vidí oni. Uznávám, že zacházejí trochu daleko, a bolí mě to. Ale pokud nechcete anarchii, musíte sjednat kompromis.“

„Proč? Žádáte, abych selenarchům přiznal pravomoci, které si nezákonně přisvojili? To je jen povzbudí, aby žádali ještě víc. Už teď jednají někteří z nich přímo, ne se společnostmi, ale s vládami, s těmi vládami, které – řekněme si to na rovinu – nejsou právě ideálními členy Světové federace. Vyhlásí nakonec plnou suverenitu? Vyrobí své vlastní nukleární zbraně? Povedou války? Ne, madame, to ne.“

„Nevěřím, že si přejí tohle. Nejsou šílení. Ale obyčejní, pokojní obyvatelé Měsíce touží po svobodě být tím, čím jsou, a stát se tím, čím se chtějí stát. Věřím, že je to možné i v rámci civilizace, kterou vy a já sdílíme, a ve skutečnosti ji to obohatí v mnoha směrech, které si teď ani nedokážeme představit. Ale to jenom za předpokladu, že nebudou k něčemu nuceni násilím, vězněni a dotlačeni až k bodu, kdy jim už nebude zbývat jiné východisko než násilí.“

„Mělo by se jim doporučit, aby do tohoto bodu nedotlačili Úřad a Federaci.“

„Ano. Vy máte svá legitimní práva a nároky. Chápu je stejně jasně jako jejich, protože patřím do obou světů. Jsme tady dnes proto, abychom hledali cesty ke smíru.“

„To nedokážeme za pár hodin.“

„Ani za pár let, pokud vůbec někdy. Ale jestli si o nich přejete jednat, pak já přirozeně taky.“

„Vyčlenil jsem si na to celý tento denní cyklus, madame. Ech, odpusťte, mohu vám nabídnout nějaké občerstvení?“

Hlasitě se zasmála. „Rozhodně! Určitě si dám studené pivo, a sklenka akvavitu by také neškodila.“

Jejich rozhovor trval skutečně dlouho. Nezůstal ani zcela vážný, to ani ona neměla v úmyslu. Vyptávala se guvernéra na jeho život, vzpomínala na svůj, žertovala s ním, zazpívala mu oplzlou baladu o astronautovi jménem Mac Cannon, a nakonec ho opustila naprosto okouzleného.

Od té doby se spolu setkali už mnohokrát, sami nebo v přítomnosti jiných lidí, pracovně nebo společensky. Cítil, že i ta společenská setkání jsou důležitá. Umožňovala mu totiž osobní neformální kontakt s vedoucími Selenity, při němž míval vždy pocit, jako by byl pod její ochranou. Oni to brali téměř jako fakt – a tak se jeho iniciativy a úsilí nesetkávaly s automatickým odporem.

Je možné, že právě díky tomu došlo ke zmírnění napětí a úbytku ošklivých incidentů. Přesto je to ale nezastavilo. O takzvané Lunární petici nyní pravděpodobně zdlouhavě uvažovali v Hirošimě. Musela projít několika výbory. Ještě se o tom ale neobjevily žádné zprávy. Wahl vyrozuměl, že některé body patrně uvázly na mrtvém bodě, a různé výbory se je rozhodly dále studovat, majíce pocit, že to nijak nespěchá. Měsíc byl daleko, jeho populace malá; kdekoli jinde na Zemi byly větší a naléhavější problémy. Zatím měl Wahl obavy, že se na mrtvý bod dostal on sám.

Dnes, když Dagny Beynacové zavolal, se dověděl, že bude až do oběda nedostupná. Předpokládal, že nejspíš odpočívá. Byla už stará a křehká. Nechtěl ani uvažovat o tom, co by se stalo, kdyby zemřela.

Zatímco čekal, napadlo ho, zda by se neměl zkontaktovat s Ansonem Guthriem. Fireball by mohl k udržení míru přispět velkou měrou. Kromě toho Guthrieho uložené vědomí zjevně neztratilo lidské city. Ale Wahl by ho nejspíš sotva získal jen na základě

nějakého krátkého sdělení. Možná Guthrieho přeceňoval, a snad by ani nechtěl zasáhnout. Co by svedl, i kdyby přeci jen chtěl? Kdyby se zaangažoval přímo, mohl by situaci jen zhoršit. Lepší bylo se zeptat nejdřív Beynacové. Kdyby jeho nápad schválila, pak by mu mohla s Guthriem zajistit kontakt, a možná se za něj dokonce přimluvit; byli si dost blízcí.

Odpočinout si nemohl. Wahl opustil svou kancelář a sešel do spodní chodby. Bylo příliš brzy na jeho druhou ledovou koupel, ale dopřál si aspoň dlouhou procházku po městě.

Vešel do místnosti, kde kralovala Pilar. Dveře byly otevřené. Seděla u telefonu. Když Wahl vešel, zčervenala. „Ach, Eranne," vydechla.

Tvář na obrazovce byla mladistvá, nesla rysy exotické luňanské krásy. Wahl ji poznal. Už se s tím chlapcem jednou nebo dvakrát setkal.

Erann. Brandirův vnuk.

Usmál se, svůdně jako Lucifer, a něco zamumlal.

27

Kyberkosmos vzbudil Venatora o půlnoci. „Pozor," ozval se mluvčí. „Soubor Proserpina je otevřený."

Okamžitě se probudil, vyskočil a nařídil rozsvítit. Připadalo mu, že ho holá místnost studí. „Kdo to udělal?" vyštěkl. Kmitla v něm naděje. Možná nebyl jediný, kdo o něm věděl. I někdo jiný mohl mít důvod ty údaje znovu zkontrolovat.

Jeho hlas zůstal klidný. Ovládal se skoro stejně jako automat s vysokou kapacitou. „Vzorec DNA patří –" Následovala Venatorova identifikace.

Ne!

„Poloha?" zeptal se.

„Prajnaloka, komunita na jihu centrální části Severní Ameriky." Monitor ji zobrazil. Šipka ukazovala polohu místa. Bylo to zbytečné. Znal je, i když je nikdy osobně nenavštívil.

Ten vetřelec, nebo vetřelci, nemohli být odtamtud, pomyslel si. Hledači duše byli ti poslední ve vesmíru, kteří by jakýmkoli způsobem vyhledávali konflikt se systémem. Kromě toho, jak by někdo z nich získal genetický klíč?

Pak tedy agenti Lilisaire. Nebezpečně chytří. Přinejmenším obratní a kvalifikovaní. K tomu souboru by se nikdy nedostali, kdyby neměli postup tak dobře naplánovaný. Ano, odpovídalo to představě, kterou si udělal. Kenmuir, díky svým zkušenostem a znalostem z kosmu, a někdo další, vzhledem k hlubokým a širokým znalostem informační sítě, spolu s velkými zkušenostmi už z minulosti.

Našli si cestu k portálu s tajemstvím, a –

„Byla kontaktována nejbližší stanice Mírového úřadu?" zeptal se Venator. Přistoupil k věšáku a vzal si šaty. Podlaha pod jeho nohama byla studená a dost tvrdá.

„Ano." Nemusel tedy ztrácet čas vyptáváním. V pořádku.

„Dejte mi kapitána pohotovostní jednotky. Nejvyšší priorita." Venator vklouzl do šatů. Potřeboval vypadat seriózně. Uvnitř cítil

vztek a hanbu. Pochopil už, odkud ta DNA pocházela.

Na obrazovce se objevila čísi tvář. „James Fong, kapitán pohotovostní služby, Mírový úřad, Chicagská integrace," promluvil hlas anglem. Dvě jména; staromódní; naznačovalo to solidní spolehlivost.

„Pragmatik Venator, výzvědná služba." Stranou řekl: „Ověřit." Systém signalizoval, že je to pravda. „Došlo ke krizi. Jsem synnoiont. Ověřit. Je to vážné, kapitáne."

Fong se syčivě nadechl. „Ano, seňore."

„Dvě osoby – jsem přesvědčen, že jsou dvě – pronikají nezákonně k přísně tajným informacím, z Prajnaloky. Následky by mohly být katastrofální. Leťte je s pohotovostním oddílem zatknout, dřív, než se jim podaří uprchnout. Pak je dopravte zpátky a držte je o samotě a odděleně, dokud nedostanete další rozkazy. Nevyslýchejte je, ani jim nepovolte kontakt s kýmkoli jiným, včetně vás a vašich důstojníků. S obyvateli ášramu jednejte zdvořile, ale příliš s nimi nemluvte. Řekněte jim, že byli oklamáni nepřáteli duchovního zdraví a čistoty, popište jim činy těch osob, a požádejte je, aby o celé záležitosti pomlčeli."

„Ano, seňore. Nemůžeme ale utajit všechno. Lidé nás uvidí. Začnou se šířit pověsti."

„To by nemělo vadit, pokud bude operace rychlá a úspěšná. Hlášení podáte jmenovitě přímo mně. Začněte."

„Rozumím, seňore. Akci povedu osobně. K vašim službám!" Obrazovka ztemněla.

Dobře, Fong se zdál důvěryhodný a schopný. To bylo nadějné, dokonce slibné. Venator se zachvěl. Do hodiny by kořist měla být jeho. Pak –

Obul si sandály a vyšel ven, chodbami plnými blikajících světel a tichých strojů. Ke své práci potřeboval lepší vybavení než telefon a terminál. Pravděpodobně bude muset konzultovat s celým kyberkosmem.

A musel to udělat brzy kvůli závažnosti problému. Fong a jeho lidé si to sami uvědomí. Zatčení a dočasná izolace byly podle

Smlouvy přípustné, i když tak tak, s odvoláním na Klauzuli o nouzových opatřeních. Ale budou se divit, proč chtěl Venator vězně okamžitě izolovat. Proč žádné zprávy, třeba později, o obvinění proti nim? Nebyla tím porušena jejich práva? Bude třeba najít více či méně uspokojivé odpovědi.

Ty já potřebuji taky, pomyslel si Venator. Nejdříve se je samozřejmě pokusí přesvědčovat, ale pokud budou agenti Lilisaire tvrdohlaví a budou trvat na veřejném projednávání, co potom?

Nevěděl. Cokoli, co bude nezbytné. Záleží na jejich chování a na tom, kolik se toho dověděli, a taky na příštím tahu Lilisaire, pokud k nějakému dojde, a na dalších neznámých faktorech. Zkrátka nastane chaos.

Přinejhorším kyberkosmos řekne, aby jim vymazali nedávnou paměť. Kousl se do rtů. To by byl zločin skoro tak velký, jako je zabít, a riskovali by tím strašlivé vedlejší následky. A jak by se po jejich propuštění dala vysvětlit jejich amnézie?

Mohl by kyberkosmos nařídit jejich skutečné zabití? Možná. Když to bude nezbytné.

Nezbytnost chránit duševní zdraví v blízké budoucnosti, a chránit i samotnou vzdálenou budoucnost.

Došel do hlavní komunikační místnosti a posadil se před přístrojovou desku. Obloukovitě obepínala jeho otočné křeslo, plochá obrazovka po jeho levé straně, holografická obrazovka po pravé, a hloubková obrazovka před ním. Když mu Fong volal, eidofon přepojil obraz právě na ni. Venator rychle potlačit nutkání s ním promluvit během letu. Bezúčelné. Rušivé. Lovci musejí mít trpělivost.

Místo toho navázal pomocí prstů a hlasu spojení se souborem Proserpina. Program se stále rozvíjel. Dobrá, jestli to tu dvojici udrží na místě, mělo by to stačit. Bude muset. A proč ne? Ti špióni ho budou procházet vícekrát, budou o něm vzrušeně diskutovat, pořizovat poznámky. Pro Lilisaire.

Vstoupil nějaký stroj s podnosem. Měl humanoidní tvar, s výjimkou věžičky a dalšího páru rukou navíc. „Budete si přát

občerstvení?“ zeptal se muzikálním tónem.

Na podnosu stál šálek s čajem vedle talíře proteinových sušenek. „Děkuji,“ řekl Venator, protože to nebyl robot, ale sophotekt používající toto tělo. „Čeká mě dlouhá noc. Nás.“

„Ano. Co jiného pro vás mohu udělat?“

„V této chvíli nic. Dám vám vědět.“ Venator pohlédl na jeho kovové tělo. „Nakolik jste zapojen?“ Hovořil teď jeho prostřednictvím s kyberkosmem?

„Jen z malé části, ale pohotovostní signál odešel do celého systému.“

Venator přikývl. Instruoval tu polomysl střežící soubor, aby ho v případě jeho aktivace okamžitě informovala a zmobilizovala policii. To proběhlo automaticky, ale bylo neobvyklé, že byly uvědomeny i vyšší inteligence v síti, a přijaly vlastní opatření.

Stroj se vzdálil. Venator se napil čaje a snědl sušenku. Měla drsnou, domácí chuť. To, co kontrolovalo svět a chápalo vesmír, myslelo také na zcela běžné věci.

Vesmír – Z náhlého popudu vyhledal soubor Alfa Centauri, maje pocit, že by mohl posílit jeho rozhodnutí a odhodlání.

Byl velice rozsáhlý. Mohl jím nazdařbůh procházet, očekávaje zprávu od Fonga.

Nejnovější záběr vysílaný z nejbližšího souseda Slunce byl čtyři roky starý. Hrstka Guthriových kolonistů strávila půl století přípravou na přesun a tu jedinou cestu, která spotřebovala všechny zdroje, jež měli k dispozici. Když odletěli, Světová federace systém převzala, a Fireball Enterprises se staly vzpomínkou. K žádným dalším takovým dobrodružstvím už nedojde.

Venator si vybral záběr z dřívější doby, když přiletěly první automatické sondy. To už samo o sobě bylo obdivuhodné. V černotě zářilo dvojité slunce.

Demeter nebyla Země. Nebo byla spíš jako prvotní Země, nebo Země, jakou by se byla mohla stát, kdyby nebylo kontroly populace, molekulární technologie a čisté energie, které ji zachránily. Moře na Demeter se hemžila organismy sice v dostatečném počtu na to, aby

vytvořili a udržovali vzduch, který by lidé mohli dýchat, ale stále šlo jen o několik málo primitivních rostlin a tvorů, nebezpečně závislých na své existenci podél pobřeží. Ve vnitrozemí byla jen skála, písek, prach hnaný větrem stejně silným jako na Marsu. Proč? Z mnoha důvodů. Jedním z hlavních faktorů byla nepřítomnost velkého měsíce, který by stabilizoval osu rotace; a Luna byla důsledkem kosmické nehody, dávné monstrózní kolize.

Nebylo divu, že výzkum nikdy neobjevil stopy po jiných myslících rasách. Život byl raritou. Myšlení muselo být tak vzácné, že téměř neexistovalo. Možná se v celém vesmíru vyvinulo pouze na Zemi.

Učiní samo sebe smyslem a osudem tohoto vesmíru.

Venator scénu posunul v čase, dokud nenalezl obraz Demeter, jak vypadala nyní – respektive před čtyřmi a třetinou roku. Vířící mraky, mramorovaný safírový a tyrkysový oceán. Na severu a na štítech hor se bělal sníh. Kontinenty na jihu a v nižších polohách byly měkce zelené a hnědé, odstíny lesa a luk, močálů a pastvin pro velké stáda, a úrodné půdy.

Obraz se zvětšil. Zahlédl březový háj, jehož listí odráželo sluneční světlo; divoké koně v trysku; svah kopce modrý chrpami; shluk malých domů; město, z něhož se zvedaly věže, nad přístavem, kde kotvily sportovní čluny a nákladní loď vykládala svůj náklad, provoz na silnicích; rozjezdovou dráhu, kde čekalo kosmické plavidlo.

Toto všechno vytvořili Teránci se svými stále přibývajícími roboty a molekulárním strojírenstvím za necelých tři sta pozemských let, zatímco jejich luňanští spojenci v kosmu přivedli k rozkvětu asteroidy. A toto všechno navzdory skutečnosti, že jednoho nepříliš vzdáleného dne mělo další nesmyslné kataklysma planetu zničit, a nikdo nevěděl, jak a zdali dokáže kterékoli stvoření na ní přežít.

Hluboko v sobě ucítil Venator zachvění. Tady, pokud vůbec někdy, vytvořil faustovský duch svou absolutní manifestaci a zmocnil se svého konečného domova.

Ale ne, pomyslel si, bylo to dokonce ještě víc. Nikoliv jen pouhá

neohraničená vůle, démonická energie a drzý výsměch. („Rozhodli jsme se, že motto a vůdčí princip naší vlády bude znít: „Absit potentia nil rei publicae profituť," vyjádřil se kdysi Guthrie. „Děkuji databázi, že to přeložila do latiny. Znamená to: ‚Bez společného smyslu nebudete mít nic'." tato urážka řízené společnosti byla brutálně přímá.) Znamenalo to, že nezbytné potřeby tohoto dobrodružství přinesly něco zcela nového a zvláštního.

Obraz se posunul. Ukázal obdělávaná pole, zlátnoucí před sklizní. Bylo jich málo, a byla určena hlavně pro chemickou produkci. Základní potraviny a vlákna se vyráběly, tak jako na Zemi nebo na Luně. Ti, kdo si přáli – na Demeter většina lidí – si stravu doplňovali z kuchyňských zahrádek a sadů. Na obrazovce se ukázala další zalesněná krajina. Byla to právě příroda, globální pavučina života, která vytvořila tento svět vhodný pro člověka.

Ale technologie nedokázala za pár století nahradit miliardy let trvající evoluci. Zdejší ekologie byla nevyhnutelně jednoduchá, křehká, se slabými zpětnými vazbami a rezervami, stále na hranici katastrofy. Na Zemi docházelo ke koloběhu života. Demeter začala umírat, když byla sotva oseta; a zde přitom nedojde k žádnému znovuzrození. Celý kyberkosmos by měl převzít úkol ji uzdravit, přivést k dospělosti, udržet ji v rovnováze tak, jako se sám udržuje nějaký organismus… ledaže by kyberkosmos prostoupil život, a měl vědomí a účel a – lásku – lidských myslí, uložené do… Matky Demeter.

Jako zásahem prozřetelnosti počítač v té chvíli řekl: „Máte hovor." Zmizel záběr na Demeter a objevil se obraz Fonga. „Hlášení, seňore." Jeho výraz svědčil o neúspěchu.

Venator pocítil nával nevolnosti. Polkl. „No?"

„Je mi líto, seňore. Unikli nám. Pokud jsme dokázali zjistit, tak – byli dva, muž a žena – odešli spěšně do letounu, kterým přiletěli, a odstartovali. Stalo se to asi před pětačtyřiceti minutami."

Proserpina, v první řadě. „Co ten soubor, do kterého vnikli?"

„Myslím, že ho nechali otevřený, a on mezitím doběhl a vypnul se. Jestli zjistili, že jsme na cestě, bylo by to logické. Získávali čas."

Venator přikývl. Cítil, jak má ztuhlou šíji. „Myslím, že máte pravdu.“ Ach, chytré, chytré. Lilisaire si své agenty vybrala dobře. „Zjistil jste o nich ještě něco?“

„Právě jsme začali, seňore.“ Na obrazovce se objevil částečný obraz druhého muže. „Okamžik, por favor.“ Fong se svým kolegou krátce promluvil. Pak se znovu obrátil k synnoiontovi. „Kontrola provozu letoun nyní identifikovala. Přiletěl na Hlavní letiště Springfield a ilegálně zaparkoval, přímo v terminálu. Mám kontaktovat tamní civilní policii?“

„Ne.“ K čemu taky? „Podívejte se na jízdní řády airbusů. Buď se ten pár ukrývá ve městě, nebo nastoupili na let někam jinam. Na koho je ten letoun registrovaný?“

„Hm-m-m.“ Fong zašilhal stranou, na jinou obrazovku. „Alice Tarnová z Nihau, Havaj.“

„Dobře. Pokračujte. Zjistěte, co můžete, ale nedělejte rozruch. Rozumíte? Je životně důležité postupovat naprosto důvěrně. Ale pošlete mi všechno, co zjistíte – hlavně o těch dvou.“

„Ano, seňore.“ Fong zmizel z obrazovky. Venator se zadíval na zeď s freskami ve tvaru lotosu.

Pak se otočil zpátky. Zatímco bude čekat, mohl by něco zjistit o Alici Tarnové.

Ukázalo se, že její soubor, který pro něho systém připravil, je překvapivě bohatý. Nevyhledávala publicitu, ale vzhledem k tomu, jak byla aktivní, se toho o ní do souboru dostalo víc než jen standardní vstupy. Narození a mládí strávené v té zvláštní, malé přežívající společnosti, studia v Rusku, cesty na všemožná místa včetně Luny, práce na kontinentě s metamorfy a dvěma organizacemi, snažícími se zlepšit úděl metamorfů… Ano, strávila spoustu času v síti, a mnohokrát rovněž zmizela z dohledu… Příjezd do Integrace sanfrandské zátoky před osmi dny. Mezera v údajích, dokud její letoun nepokračoval do Santa Moniky. Mezera v údajích, dokud nepřiletěla na jedno místo v Salton Desert, krátce se tam zastavila a pokračovala do Overburgu; údaje o Overburgu, později, později… Dva dny tam, pak přelet do Prajnaloky… a teď do

Springfieldu, kde našli letoun opuštěný.

Záběry ukazovaly mladou ženu, hezkou, dobře stavěnou, čilou, jen s nepatným náznakem toho jejího vnitřního odhodlání.

Setkala se při návštěvě Luny s Lilisaire? Pravděpodobně ano. Možná to bude moci být ověřeno.

Jak a proč se stala spojenkyní Lilisaire? Kompletní průzkum údajů by mohl poskytnout vodítko, možná i odpověď.

Na obrazovce se objevila nějaká důstojnice. „Jeden airbus opustil Springfield do St. Louis ve 13:15," hlásila. „Přistál tam před deseti minutami."

Příliš brzy. Jestli byli Kenmuir a Tarnová na palubě, teď už se ztratili ve městě. Kdysi bylo možné okamžitě nastavit monitory na každém letišti, aby na ně číhaly. Ale Fireball avantisty svrhl, a moderní svět nebyl totalitami: nikdy nepotřeboval nebo nepožadoval intenzivní možnosti dohledu a sledování.

Stejně jich byla spousta, samozřejmě sloužících každodenním běžným účelům. Některé by se daly použít, a… jako krajní opatření, i každý sophotekt na Zemi. Ale to by vyžadovalo čas, protože nemohly být jen tak odvedeny od svých povinností; a navíc by to vzbudilo podezření, způsobilo nespokojenost občanů a mělo by za následek, že by oni a jejich zákonodárci požadovali vysvětlení. K čemu by se mohli mezitím odhodlat Kenmuir a Tarnová?

Pravděpodobně k ničemu. Jak by mohli?

Ale Venator si připomněl, že je podceňoval už předtím.

Fong přivedl před kameru starce, jehož představil jako Sandhua. Ten mu neklidně a s viditelným strachem popsal, jak Tarnová a – Johan – přiletěli na základě řádné rezervace z dřívějška, a zdáli se bezúhonní. Co se tedy vlastně stalo?

„To vám dnes nemohu říct, pane," konejšil ho Venator. „Mírový úřad je na stopě kriminálního spiknutí. Žádáme vás o mlčenlivost. Nemějte obavy. Máme to vcelku pod kontrolou, a víme, že vaši lidé jsou nevinní." Byl rád, když viděl, jak se malý muž trochu uklidnil.

Ten hovor zamlouvající si rezervaci by bylo možné vysledovat. Venator se vlastně rozhodl, že právě to udělá nejdřív. Mělo by mu to

poskytnout vodítko do celé pozemské kabaly Lilisaire. Nechme Kenmuira a Tarnovou ještě chvíli utíkat, pokud náhodou neuspěje nějaký omezený pozorovací program s nízkou prioritou. Když je nyní kyberkosmos v pohotovosti, skončí v pasti ihned, jakmile se pokusí zneužít jakoukoli z neoprávněně získaných informací.

Ale ta bezpečnostní opatření kolem zámku Vysokij. Mít tak v pohotovosti síly k blokádě zámku, nebo dokonce k proniknutí dovnitř a zatčení všech přítomných. Potom se vypořádat s následným politickým povykem. Nemohlo by to znamenat takové problémy a obtíže jako otevření Proserpiny.

Informace. Myšlenka. Víra. Mysl. Život se už vyvíjel z biosféry do noosféry, a na tom, co se odehrávalo v mozku, záleželo víc než na tom, co se přihodilo mezi hvězdami.

Venator zavzpomínal na minulost. Následkem Guthrieho rebelantského exodu nepředvídatelně vznikla Matka Demeter. Ale ta byla aspoň světelné roky vzdálená, a to se Země dotýkalo jen nepatrně a nepřímo. Pro většinu lidí ve sluneční soustavě byla pouhou abstrakcí, ničím, co by uchvátilo jejich představivost jako věštci a vizionáři ze starých časů. Nejlépe bylo nechat tu myšlenku tak, a doufat, že zanikne se svou planetou.

Mezitím planetu sledovat, ale nikdy nedovolit, aby to věděla. Laserové paprsky létaly mezi Sluncem a Alfou Centauri sem a tam a přenášely pouhá slova a obrazy. Pro lidi ze sluneční soustavy se kolonizace Demeter stala okrajovou a vzdálenou záležitostí. Kyberkosmos tento postoj podporoval projevováním vlastního nezájmu. Prohlašoval, že je ochoten komunikovat a poskytovat rady, pokud bude požádán – což se už stávalo zřídkakdy, vzhledem k tomu, jak odlišnými se obyvatelé soustavy Centauri stali. Ale výzkum fyzikálního prostoru nebyl pro Teramind. Velká rovnice, která sjednotila celou fyziku, byla napsána už dávno. Možné rozmanité interakce hmoty a energie v sobě skrývaly nejedno překvapení, ale vždy jen v detailech, nic, co by se nedalo vypočítat předem, nebo se dalo považovat za další obměnu. Nekonečná hranice ležela v mysli a jejích výtvorech.

Venator se usmál. Kyberkosmos samozřejmě nemluvil zcela upřímně. Minisondy sledovaly okolí Alfy Centauri, jak nejlépe mohly, a zprávy, které posílaly, se nedostaly k nikomu nepovolanému, ani nebyly zveřejněny. Do galaxie směřovalo nepřiznané kosmické plavidlo, ačkoli potrvá desítky nebo stovky let, než přijdou nějaké zprávy. Údělem kyberkosmu bylo překročit materiální vesmír, ale do té doby se mohly některé obměny ukázat důležité.

Matka Demeter to už udělala.

Nicméně, Demeter byla daleko. A cokoli jiného ještě dál. Proserpina obíhala domovské slunce kyberkosmu.

A Luna nesla – od chvíle, kdy se zrodili první Luňané – semena chaosu, Venator uvažoval, jak často vypučela, ne otevřeně, ale v tajnosti. Kolik úmrtí bylo ve skutečnosti vraždami?

Dost dumání nad minulostí. Na obrazovku se vrátil Fong. Venator mu dal závěrečné instrukce, ukončil spojení a začal se chystat k další fázi svého tažení.

28

Telefon vzbudil Dagny kolem 06:00. Jeho program rozeznal, že jde o naléhavý hovor. Posadila se, nařídila: „Světlo," a v náhlém jasu zamrkala. Na okamžik jí důvěrná známost té místnosti připadala zvláštní: Edmondův obraz, obrázky dětí z let, kdy byly malé, jejich nedávný portrét s jejich partnery a potomky, z nichž nejnovějším bylo její prapravnouče. Otočila se k obrazovce vedle postele a přikázala: „Příjem." Objevila se tvář Rity Umbe de Wahl. Také musela právě vstát, protože měla rozcuchané vlasy a šaty přehozené přes noční košili. Na lícních kostech se jí leskly slzy a stékaly jí ke koutkům úst. „Seňora, seseňora Beynacová," zakoktala, „el esta' muerto."

Dagny se sevřely útroby. Posbírala zbytky své španělštiny, ačkoli druhá žena mluvila anglicky lépe, a vykřikla: „Jaime? Ach, má drahá! Co se stalo?"

„Ve svém bazénu – nalezen – Nikdo neví. Teď jsou tam lékaři." Rita polkla a ztišila hlas. „Volala jsem nejdříve vás, hned po nich. Vy budete nejlépe vědět, co to může pro všechny znamenat, s kým se poradit, co dělat. Myslím, že by to taky tak chtěl." Její rozhodnost se náhle zlomila. „A a byla jste na nás vždycky tak hodná."

Srdcervoucí pokora, pomyslela si Dagny. A nezasloužená. Pěstovala známost s generálním guvernérem, těch posledních pět let, stejně jako s jeho předchůdci. Jak jinak by také mohla hrát jakoukoli roli při řešení propukajících sporů?… Ale ano, získala k Jaimovi Wahl y Medinovi určité sympatie a úctu, a značné sympatie a úctu k jeho ženě, a také to dávala najevo.

„Hned tam budu."

„Ne, ne, to není nutné."

„Samozřejmě že je," řekla Dagny anglicky. „Buďte silná querida[45]. Je mi to tak líto. Ale máme před sebou spoustu práce,

[45] querida (šp.) – drahoušku, miláčku. (Pozn. překl.)

tvrdé práce, a pochybuji, že to lze vyřešit po komunikačních linkách. Dejte mi pár hodin. Dokážete to mezitím utajit? Požádejte o to i lékaře. Uvědomte Haugena, ale požádejte ho, aby zatím zůstal v klidu. Shromážděte veškeré informace, které můžete, ale nic z toho nenechte proniknout ven. Rozumíte?“

Rita se znovu sebrala. „Ano, doufám, že to dokážu… přesvědčit seňora Haugena a ty ostatní, a udržet zdejší personál pod kontrolou, a – Na dvě, tři hodiny snad ano.“

„Statečná holčička.“ Dagny se navzdory svému zármutku usmála. „Takže já vyrazím. Oplakávat Jaima budeme později. Teď na to zatím není čas. Hasta luego[46].“

Ukončila hovor a zavolala starostu Tychopolis. Jeho program ji poznal a přepojil ji přímo k němu do jeho pokoje. „Haló. Ještě spíš? Dobrá, poslyš. Potřebuji okamžitou dopravu do Tsukimachi. Okamžitou. Suborbitální, jestli ji pro mě dokážeš sehnat. Ano, moje kosti to zrychlení ještě zvládnou. Jinak ten nejrychlejší letoun, který má místní policie k dispozici, a tím nemyslím Meteor nebo Estrellu. Nepřijmu nic horšího než Sleipnir.“

„Ne, na důvodu nesejde. Možná na tom závisí mnoho lidských životů. To prozatím stačí, a nech si to, prosím, pro sebe. Vytáhni na ně hodnost, použij mé jméno, jestli to bude nutné, ale sežeň mi to plavidlo.“

„Setkám se s tebou v přístavu, v kanceláři Kontroly provozu, pro případ, že je bude třeba trochu postrašit, přesně za hodinu. Bylo by pěkné, kdyby mě na palubě toho člunu čekala snídaně, ale hlavně musí být připravený ke startu. Okay? Nashle.“

Přerušila spojení a vylezla z postele. Inalante ji ustele. Byl silný, schopný, a Kainův syn.

Když si v koupelně myla obličej studenou vodu, pocítila bolesti a únavu. Posledních pár denních cyklů špatně spala. Doufala, že bude mít klid aspoň do devíti nebo do desíti, protože potom to zase

---

[46] Hasta luego (šp.) – Na brzkou shledanou.

všechno vypukne. (Což se už stalo, ale zcela jinak, než očekávala.) V jejím věku už nebylo snadné vrhnout se do všeho rovnýma nohama jako kočka. Byla vůbec někdy mladá? Teď se jí to zdálo nemožné.

V zrcadle viděla oči, které se v té kostnaté bledosti kolem zdály nepřirozeně velké a zářivé. Anson Guthrie kdysi dávno poznamenal, že pokaždé, když ji znovu vidí, vypadá čím dál éteričtěji. Ale to si ona nemohla dovolit, ještě ne, možná nikdy. Když zvážila, co jí řekl doktor, co jí napovídaly její zkušenosti a co ji dnes čekalo, vzala si středně silné diergetikum. To, spolu s kávou, jídlem a silou vůle by jí mělo pomoci překonat následující hodiny bez příliš velké újmy.

Poněkud osvěžená se oblékla do teplé kombinézy a polovysokých bot. Plášť s kápí měl zabránit tomu, aby si jí někdo všiml; ostatně tak brzy se venku pohybovalo jen málo lidí. Nahrála vzkaz pro volající, vzala si batoh, který měla stále zabalený pro případ spěšných odjezdů, a vyrazila.

Na Hudson Way vládlo tíživé ticho. Strop napodoboval modrou oblohu s mraky slabě růžovými odleskem ranních červánků a sílícím světlem, v němž se třpytila ranní vláha na duramechu pod nohama. Vzduch voněl jako na Zemi. Tohle prostředí jí připadalo téměř až příliš krásné, ale většinu zdejších obyvatel tvořili Terránci, a ti si to tak prostě odhlasovali.

Na rohu Grahamovy nastoupila do fahrwegu a odjela do kosmického přístavu, přičemž cestou dvakrát přestupovala. Spolucestujících bylo málo, a nevěnovali jí žádnou pozornost. Měla aspoň čas a klid na přemýšlení.

Chudák Rita. Chudáci děti, ačkoli Leandro studoval na univerzitě a částečně se svému otci odcizil, a Pilar byla nyní na dva nebo tři roky ve škole na Zemi. Především chudák Jaime. Žil s takovou chutí, pokud ho jeho práce nevyčerpávala nebo nedováděla k zuřivosti. Často byl Dagnyiným oponentem, ale slušným, prosazujícím to, o čem byl přesvědčen, že je správné nejen pro Zemi, ale i pro Měsíc.

A teď byl mrtvý. Pro leckoho příhodně. Pro ostatní to znamenalo potenciální katastrofu.

Byl zavražděn? Ve svém domě? Kromě toho se o to nikdy nikdo

nepokusil, ani když šel ven, ačkoli neměl žádného bodyguarda. Byl to statečný, silný muž s pozemskými svaly, bojovou zkušeností a černým pásem v karate.

I proto se jeho smrt v bazénu zdála ještě nepochopitelnější. Zvlášť když byla takto příhodná.

Nemela by, uvažovala Dagny – pro nikoho, ani pro ty chladně kalkulující luňanské magnáty nebo ty největší radikály, velkohubé terránské demonstranty. Až donedávna by nebyla. Vzhledem k politickému klimatu na Zemi – kde si vůdcové i veřejnost každým dnem stále více uvědomovali, jak situace na Luně protiřečí a odporuje jejich světovému řádu – byl kterýkoli guvernér nucen manévrovat a ustupovat. Zhaúv trpělivý tlak a ústupky Gambettové neuspěly. V důsledku toho krize rostla, zatímco společnost se rozvíjela. Wahlova mise měla za úkol přivést tuto oběžnici zpátky pod vládu zákonů Federace a zajistit, aby tam zůstala. Bez kompromisů.

Ale guvernérovi nesměla chybět velká rozvaha a prozíravost, a musel spolupracovat se zákonodárci, pokud situace nedospěla k bodu otevřené vzpoury a nasazení síly bylo jedinou možnou volbou. Jen málo vůdců by postupovalo opatrněji, ano, uvážlivěji než Wahl: krok za krokem, rád odměňoval, zdráhavě a neochotně trestal, vždycky respektoval důstojnost, připraven vzdát se plánů na odpočinek a strávit deset či více let přípravou půdy k prosazení hlavních zákonů, a dokonce připouštěl, že se ty zákony mohou změnit. Kdo z obyvatel Měsíce by si mohl přát jeho smrt a proč? Nenacházela jasnou odpověď. Žádná neexistovala. Lidské myšlení bylo chaotické. Postupně ale dokázala vysledovat směr jeho vývoje až do tohoto konkrétního bodu.

K třenicím, sporům, tvrdým slovům, neposlušnosti, otevřenému nebo skrytému odboji, zatýkání, trestům, nelítostnosti docházelo všude. Za primární faktor nicméně považovala záležitost Unconda loni. Měla z toho hned špatný pocit, a pokusila se guvernéra varovat. Zakázal tehdy rozšíření provozu v dole na odvrácené straně, protože by to citelně znečistilo místní prostředí a zhoršilo rádiový příjem.

Astronomové, spousta ochránců životního prostředí a další výzkumníci v Astrebourgu se z toho přirozeně radovali, ale řadu z nich, v čele s Temerirem, to rozzuřilo.

Nejvíc Brandira. Na podněcování svého bratra jednal v tichosti s majiteli. Byl by jim poskytl dobrou kompenzaci, kdyby přestali dolovat úplně a začali znovu na teritoriu, které kontroloval. Obchod by byl zvýšil jeho prestiž, a tím i jeho vliv. Byl by k sobě přitáhl majitele i jejich dělníky, a zvýšil by svou moc. Obešel by tak Lunární úřad, s těmi místy by se nakládalo jako se soukromým majetkem, a byl by porušen záměr, ne-li přímo litera zákona. Wahl řekl Dagny v soukromí, že tohle byl určitě hlavní záměr, a pro něho důvod tomu předejít. Samozřejmě to bylo živnou půdou pro hněv opozice.

Rozdmýchali tyto emoce chytře luňanští páni, nebo to přímo způsobilo, že někdo mezi nimi provedl nový tah? Dagny si nebyla jista. Její děti jí říkaly jen to, co chtěly, stejně jako jejich děti a děti jejich dětí. Někdy to bylo důležité, někdy ji skutečně žádaly o radu, ale v tomto případě ne, a když to Brandirovi vytkla, začal být jako už mnohokrát předtím zdvořile netrpělivý.

Ty katapulty. Cokoli to způsobilo, katapulty byly tématem, které mohlo zažehnout revoltu.

Kosmický přístav, objevilo se na obrazovce fahrwegu, a zároveň to vyslovil syntetický hlas. Dagny vystoupila. Cesta přes rozsáhlý, téměř prázdný terminál jí připadala nekonečná.

Přišla ještě před stanovenou dobou, ale v Kontrole provozu už přesto čekal Inalante: muž středních let v černé tunice a bílých kalhotách – s rysy podobnými jeho otci i dědečkovi, s pevným a klidným hlasem. „Buď zdráva, paní rodu. Sleipnir stojí připravený a má povolení ke startu.“

„Hodný hoch!“ zvolala radostně. „Vsadím se, že jsi mi dokonce sehnal i černý puding k snídani.“

Usmál se. „Bohužel, obchody, které ho mají, jsou ještě zavřené. Protože bylo naspěch, objednal jsem jen polní dávky. Ale vzpomněl jsem si, že máš ráda ovoce, tak jsem ti přinesl nějaké ze svého domu.“ Podal jí sáček.

Téměř bezdůvodně ji začalo pálit v očích. Když chtěli, dokázali být naprosto odzbrojující, ti její Luňané, téměř lidští. Vždyť měli také zatraceně lidský původ. „Gracias. Díky. Budu na tebe myslet, kdykoli je ochutnám.“

„Potřebuješ ještě něco?“

„Hlavně abys město udržel v klidu.“

„Posledních pár denních cyklů jsem se na to připravoval,“ řekl ponuře.

„Brzy se dozvíš zprávu, která všechno změní. Nevím co a jak, ani se ti tady neodvážím říct víc, aby nás někdo neslyšel, ale očekávej veliké překvapení.“

„Zatímco ty cestuješ, abys ho zvládla.“ Oválné oči ji zkoumaly. „Máš k tomu tělesnou sílu?“

„Snad ano.“

„Pak putuj vítězně, naše matko.“ Inalante ji vzal za ruku a hluboce se nad ní sklonil.

Nebyl žádný revolucionář, to věděla. Ale ani lokaj. Staral se jen velmi málo nebo vůbec ne o ústavní strukturu, pokud jemu a jeho blízkým nikdo nebránil hledět si svého. Aby zachoval mír, přijal zde v bezproblémových volbách starostenství. Mohl ze své pozice manévrovat, aby dosáhl změny pravidel, která se mu nelíbila, zatímco do značné míry shovívavě přehlížel jejich porušování a obcházení, aby udržel lidi pokud možno spokojené, aniž by vyprovokovali Úřad k zásahu.

Většina obyvatel Měsíce měla nepochybně více či méně stejný postoj. Ale jejich ambicím zákony Federace zřídkakdy překážely. Proti této umírněnosti brojili ti mocní a radikální, a právě oni toužili ten systém zlomit, pokud by nezlomil on je. Nebo obojí, pomyslela si Dagny.

Vydala se ke své bráně, průchozím tunelem, a do svého plavidla.

Posádku tvořila dvojice policejních důstojníků, pilot a jeho záložník, Terránci. Uctivě lady Beynacovou pozdravili a slíbili jí snídani, jakmile se ocitnou ve stabilním letu. Připoutala se v křesle a uvolnila se.

Start proběhl velmi hladce, při dvou a něco lunárních g. Když dosáhli určené výsky, křeslo se otočilo na kardanových závěsech, zatímco trup zaujal horizontální polohu. Vzápětí utichl řev motoru a zmizelo přetížení. Bylo slyšet jen téměř neslyšné syčení a brumlání spodních trysek, udržujících letoun nahoře. Dagny zavzpomínala na svá inženýrská léta a strávila minutku odhadováním, o kolik náročnějším na palivo vzhledem ke vzdálenosti, již musela překonat, musí tento let být ve srovnání se suborbitálním letem, o který také žádala, nemluvě o tom, že byl mnohem pomalejší. Ale šlo hlavně o to, aby se mohla volně pohybovat a přistát, kde potřebovala.

Náhradní pilot jí přinesl podnos, a když viděl, že není v hovorné náladě, rychle odešel. Káva nebyla špatná, ale jídlo s výjimkou Inalanteho daru bylo stejně mdlé a fádní jako obvykle. Poslušně se najedla. Většinou se dívala z okna na své straně, na hory, moře, krátery, zvrásněné v záři Slunce a srpku Země. Tu a tam se zalesklo lidské dílo, skupina koulí, jednokolejka, stožár převaděče, mikrovlnný vysílač, neviditelně vyzařující energii do mateřského světa. Jednou zahlédla i jiskřičku stoupající temnotou a mizící v dálce.

Pravděpodobně nákladní gondola vypuštěná katapultem z Leyburgu, usoudila. Bude něčím naložená, chemikáliemi, bioprodukty nebo výrobky nanotechnologie, nebo čímkoli jiným, co se vyrábělo nejlépe za lunárních podmínek. Krátký pohled jí nestačil k tomu, aby odhadla její trajektorii. Ani nevěděla, o jakou gondolu šlo. Mohla být určena pro aerodynamický sestup na Zemi, přistání pomocí padáků na Marsu, setkání s L-5 nebo nějakým asteroidem, nebo předsunutým postavením ještě dál. Kdoví. Ať směřovala kamkoli, byla to skvělá věc, a ona sama tomu kdysi budovala základy.

Ale katapulty –

Z Měsíce je snadné vymrštit cokoli, vzhledem k jeho nízké únikové rychlosti a nadbytku energie, která je prakticky zadarmo. Problém spočívá právě vtom „cokoli“. Stotunová hmota, tvarovaná tak, aby pronikla atmosférou, mohla udeřit na Zemi silou taktické

nukleární hlavice.

Když Brandir a další tři selenarchové začali stavět vypouštěcí katapulty na svých pozemcích, nelhali, když tvrdili, že se prostě jen chtějí zapojit do obchodu? Z čistě ekonomického hlediska se to zdálo pochybné. Určitě stavěli bez povolení. Wahl nařídil projekt zastavit až do uzavření dohody o bezpečnostních zárukách. Kdyby k tomu nedošlo (a žádný lord určitě nechtěl inspektory permanentně umístěné ve své državě), stavby by musely být rozebrány. Selenarchové se přeli, zdržovali, dělali obstrukce. Satelity pozorovaly muže, stroje a roboty, vyjíždějící a zase se vracející pod přístřešek zřízený nad staveništěm „na ochranu proti meteoritům, zatímco budou probíhat jednání“. Wahl poslal vyšetřovatele. Na hranicích byli vráceni zpět.

Dagny si náhle vzpomněla na slova, která řekl Wahl během včerejší večerní hlídky. Tvář měl ztrhanou, ale v jeho hlasu slyšela řinčení železa. „Nevím, co zamýšlejí. Uvědomují si přece, že to nemohu povolit. Ne? Proč na to tedy tak tlačí? Mám silné podezření, že mají víc zbraní, než o kterých víme, arzenál, který by jejich zámkům dovolil odolat jakékoli síle, kterou mám pod svým velením. Mohou předpokládat, že šokovaná Země neodpoví střelami, když mohou pohrozit odvetou. Budou volat po rozhovorech o, ano, o nezávislosti, nebo něčem, co se jí bude v konečném důsledku rovnat. Nebo se mýlím? Máte jiný názor? Jestli ne, pak pozítří během ranní hlídky nařídím policii, aby tato panství obsadila, a uvidíme, co se stane. Dávám jim tak dlouhou lhůtu v určité, i když malé naději, že vy, seňoro Beynacová, je dokážete přivést k rozumu. Jinak nevidím žádnou možnost vyhnout se boji, nikde jinde, jen ve vás, seňoro.“

Místo aby volala Brandirovi, letěla se setkat s vdovou.

Plavidlo zakroužilo, zpomalilo a zamanévrovalo na přistání. Dagny se probudila, a spatřila kotvicí kolébku a temnou šachtu pod ní. Připisovala to projektu vytvořenému kdysi dávno, pradávno: šachta sloužila jako jáma na pohlcení krátkodobých izotopů z trysek. Nyní motory vytvářely v reakční hmotě mnohem méně radioaktivity.

Ale poradit si s tím problémem tehdy byla výzva, a velká zábava.

Plavidlo jemně dosedlo. K přechodové komoře se z nejbližší brány vysunul tunel. Z kabiny, která byla nyní nad ní, sestoupil pilot a řekl: „Jsme tady, má paní. Máme rozkaz zůstat v pohotovosti po dobu tří hodin. Pokud nás budete potřebovat až později, zavolejte, prosím, naše velitelství, a požádejte o to.“

„To asi potřebovat nebudu,“ odvětila. „Zpátky mohu jet vlakem. Ale gracias, chlapci. Odvedli jste dobrou práci, a to, že jste tak hezcí, mi cestu nijak nenarušilo.“ Jednou z výhod staré babizny bylo, že mohla být prakticky neomezeně drzá a nestydatá. Vlastně to lidi odzbrojovalo.

Z tunelu vyšel mladý poručík a řekl, že ho poslali, aby ji doprovodil. Dovolila mu, aby jí nesl batoh. Cesta fahrwegem do guvernérského sídla byla krátká a přímá. Vykonali ji mlčky. Ostatní cestující vypadali také dost přešle, skoro vystrašeně. Na veřejnost zatím proniklo jen málo podrobností, ale všichni věděli, že jakási krize spěje ke svému vyvrcholení.

Ve vchodu dala poručíkovi i svůj plášť, aby ho někde uložil spolu s jejím batohem. Vlastně by takto s důstojníkem Mírového úřadu jednat neměla, ale on se zdál poctěn. Pokračovala do dobře známého obývacího pokoje. Když vstoupila, zvedly se z křesel dvě osoby. Ta třetí, luňanského typu, už stála.

Rita se rozběhla přímo k ní. Dagny malou ženu objala, hladíc ji po černých vlasech a něco konejšivého mumlajíc. Ale přes rameno se dívala na Eranna.

Brandirův vnuk se střetl s jejím pohledem, slabě se usmál a uklonil se. Byl to hezký mladík – kolik mu teď bylo, osmnáct? – se stříbřitě plavými vlasy a stříbřitě modrýma očima, které se v jeho linii dědily. Měl vysokou postavu, oblečený byl v zeleném oděvu a měkkých červených botách.

Druhým návštěvníkem byl Einar Haugen. Když se Dagny přestaly chvět ruce, oslovila ho: „Buenos dias. Ačkoli to zní irelevantně, že?“

Pustila Ritu z objetí. Viceguvernér – bývalý viceguvernér se k ní

přikolébal, aby si s ní potřásl rukou. Byl to vysoký, štíhlý muž, jemuž Wahl nikdy nesvěřil na práci nic důležitého. „Je to strašné, strašné,“ řekl, rovněž anglicky. „Jsme rádi, že jste přijela, madame. Je to od vás opravdu velice šlechetné. Posaďte se, prosím. Kávu?“ Konvice a šálky už byly nachystané. „Nebo něco jiného?“

Dagny jeho nabídku odmítla. „Ne, jsem už zaplavená až po čáru ponoru.“ Pochopila, že tuto frázi neznal. Byla to koneckonců stará fráze, a jemu nemohlo být moc přes padesát. Znovu zachytila Erannův rychlý pohled. „Co ty tady děláš?“

„Byl jsem v tomto domě hostem,“ odpověděl.

„Ano? Nevěděla jsem, že tě Wahlovi osobně znali.“

„Guvernér Wahl ve své laskavosti souhlasil, abych tady spal, což by nám umožnilo setkat se o samotě, kdykoli by našel volnou hodinu vzhledem ke své zaneprázdněnosti. Tuto ranní hlídku jsem považoval za nejvhodnější zůstat, abych vylíčil to málo, co vím, a pokusil se vrhnout světlo na toto neštěstí. Když jsem to policii řekl, byl bych odtud odejel, ale ctihodný Haugen mi řekl, že bych měl počkat na tvůj přílet.“

Dobře provedeno, pomyslela si Dagny. Erann mluvil hladce, s klidným výrazem. To byl také luňanský styl, samo o sobě nic podezřelého – proboha, Edmondův a její následník! – ale jeho příjezd byl nepochybně zvláštní.

Všichni se usadili, chlapec s kočičí ostražitostí. Dagny pohlédla na ženu. „Rito, má drahá,“ řekla, „myslím, že nemáš daleko ke zhroucení. Nepopírej to. Za pár minut ti najdu nějaká sedativa a uložím tě na celou hlídku k odpočinku, nebo možná i déle. Ale nejdřív musíme vyřídit tohle. Povězte mi, co všechno víte.“ Chtěla to slyšet přímo, ne převyprávěné někým jiným. Dovědět se, co se přihodilo, bylo životně důležité pro její další postup.

Rita upřeně shlížela na své ruce, sepjaté v klíně, monotónním hlasem popisujíc: „Juan Aguilar, náš majordomus náš, náš steward – ho nalezl v jeho bazénu na přelomu ranní hlídky. Vytáhl ho, zavolal Pohotovost, vzbudil mě interkomem a podle svých sil se mu pokusil poskytnout první pomoc. Lékaři přijeli během několika minut.

Snažili se a snažili, ale oživit ho nedokázali. Mezitím jsem zavolala vás. Jak jste mi poradila, zavolala jsem seňora Haugena a požádala ho, aby to prozatím pokud možno udržel v tajnosti. Pak jsem řekla Juanovi, aby vzbudil Eranna. Policie přijela, ale jen na hodinu, protože se jim nezdálo, že jde o, o – malhecho[47] –“ Odmlčela se.

„Nařídil jsem šéfovi policie a zdravotnickému úřadu, aby zachovali mlčení,“ řekl Haugen. „Taktéž jsem nařídil zrušit domluvené schůzky a přikázal úřednímu personálu, aby sem nechodil, pokud nebude zavolán. Ale nemůže to vydržet dlouho. Kromě toho, ehm, je tu veřejný zájem. Musíme uvědomit jeho syna a dceru. A… pokračovat ve vládní práci.“

Znělo to spíš zoufale nebo vyděšeně než důstojně. Oddaný a dychtivý politický šplhoun, pomyslela si Dagny, který vzal práci na Luně, protože mohla prospět jeho postupu, a očekával, že to bude jen formální, dokud se nevrátí k něčemu neškodnému zpátky na Zemi. Teď na Dagny visel zoufalýma očima.

„Proč si myslí, že nešlo o zločin?“ zeptala se.

S rutinou praktických věcí si Haugen poradit dokázal. „Žádné známky násilí. Krátce před vaším příjezdem jsem dostal předběžnou zprávu z nemocnice. Případ vypadá záhadně, ale nic – ehm, raději bych o tom pokračoval až později, madame Beynacová.“

Ano. Rita. Ale pár věcí je ještě třeba prozkoumat. „Bylo určeno, kdy zemřel?“

„Hodiny předtím. Přesný čas není znám, protože – Neměli jsme žádnou možnost revivifikace. Byl, byl tam příliš dlouho.“ Mozek příliš poškozený.

Hm. To působilo sugestivně, vzhledem k tomu, jak zatraceně studený si Wahl svůj bazén udržoval. „Kdy ho někdo viděl naposled? Co dělal?“

„Měl za sebou hrozný den, jak si dovedete představit,“ odvětila Rita mdle. „Přišel domů a povečeřel se mnou. Moc nejedl. Skončili

[47] malhecho (šp.) – zločin. (Pozn. překl.)

jsme kolem 20:30, a pak řekl, že musí ještě pracovat ve své studovně, a že na něho nemám čekat. To bylo naposled, kdy jsem ho viděla živého. Připravoval si řeč, prohlášení ke světu, pro tu… tu eventualitu, že by došlo ke skutečnému boji.“

Nezaměstnával profesionální sepisovače projevů, vzpomněla si Dagny. I to se jí na něm líbilo. „Setkal se s ním někdo jiný později?“

„Aguilar říká, že ho viděl odejít z místnosti ke konci večerní hlídky, projít se chodbami, a pak se zase vrátit,“ odpověděl Haugen. „Což nebylo nic mimořádného. Často potřeboval fyzickou aktivitu, když byl pod tlakem.“ Vrhl rychlý pohled na Eranna. „Aguilar se také zmínil, že i vás viděl o něco dřív projít kolem. Měl dojem, že jste šel do pracovny. Policii jste o tom nic neřekl.“

„Ne,“ připustil hoch klidně. „Nesouviselo to s případem, a bylo to soukromé. Ostatně byl, jak říkáte, viděn později. Já jsem vyhledal svůj pokoj, a myslím, že steward brzy potom učinil totéž.“

Haugen přikývl a řekl Dagny: „Aguilar šel do svého bytu a byl se svou ženou až do ranní hlídky. Tvrdí, že šli spát kolem 23:00.“

Rita se nespokojeně zavrtěla. „Jsou to staří a věrní služebníci,“ řekla. „Přišli na Měsíc, aby mohli být s námi. O nich nepochybujte.“

„Nedovedu si něco takového představit,“ ujistil ji Haugen. „Aguilar nastavil hodiny, aby ho vzbudily brzy, pro případ, že by guvernér pracoval až do ranní hlídky a potřeboval jeho služby. Zjistil, že počítač v jeho studovně běží, a na obrazovce je text. Protože po sobě Wahl před spaním vždy uklidil a vše vypnul, pravděpodobně tedy spát nešel. Aguilar ho hledal – a nalezl.“

„Bylo by pro něho přirozené, kdyby si šel v průběhu práce zaplavat a zbavit se napětí,“ poznamenala Dagny. „Evidentně tam zamířil někdy kolem 24:00, nebo možná o hodinu nebo dvě později. Ale čekal ho těžký denní cyklus, a měl zcela zjevně v úmyslu se z bazénu vrátit a dokončit práci. Byl pod mimořádnou zátěží, vzhledem k politickému zmatku, v němž se nacházíme.“ Znovu pohlédla na Eranna. „O čem jste vy dva mluvili?“

„Ayomera,“ odpověděl její pravnuk uhlazeně. Znala ten luňanský výraz. Nedal se přesně přeložit do žádného pozemského jazyka: šlo o

zdvořilý ekvivalent toho, že nehodlá na nic odpovídat.

„Pak si spolu promluvíme," řekla mu. „Zůstaň po ruce. Vy taky, ehm, guvernére, por favor. Rito, teď se postaráme o tebe."

Žena ji doprovázela jako robot. Dagny ji uložila, přikryla až po bradu, políbila na tvář a počkala, až začne prášek účinkovat a Rita usne.

Když vyšla ven, rozhlédla se napravo a nalevo. Nikde nikdo. Vládní mašinérie se pro tuto chvíli zastavila, a domácí personál se držel ve svých bytech nebo plnil své povinnosti v ustrašeném tichu. Stráž u dveří a monitorování spojení udržely osudnou zprávu uvnitř těchto stěn. Haugen měl pravdu, že to nemohlo dlouho vydržet, a ani nemělo. Cokoli, co bylo třeba udržet v tajnosti, by mělo být vykonáno rychle.

Co takhle zkontrolovat místo činu, jen tak pro všechny případy? Ne že by našla něco, co detektivové se svým zařízením přehlédli, ale alespoň by se tím zaměstnala a potlačila vír myšlenek připomínajících spíš noční můru. Zamířila chodbou dolů.

Jaime jí svůj bazén kdysi ukázal, a se smíchem ji pozval, aby se také namočila. „Je mi jedno, jestli byly mými předky opice," odsekla, „ale jsem si zatraceně jista, že to nebyli mroži." Místnost byla, jak si vybavovala, prostá a střízlivá, znějící ozvěnou, a klidná voda byla ve své naprosté čistotě bezbarvá.

Ne, počkat. Kde byl ten slabý mlžný opar? Vzduch se zdál docela teplý, voda arktická… Byla? Prudce se zastavila, až jí zapraštělo v kostech, a strčila ruku do vody.

Vlažná. Co to mělo k čertu znamenat?

Objevila termostat a zamířila k němu. Byl nastaven na 35 °C, zatraceně blízko teplotě krve. Ale proč by si to měl Jaime přát? Možná aby se mohl šplouchat a hovět si tam aspoň hodinu, a nechal za sebe vyplavit tu mizérii? Ale to nikdy předtím neudělal.

Pocítila chlad kolem páteře, který jí odtud pronikl až ke konečkům nervů.

Následovala nevolnost. Ne, por favor, prosím, ať se mýlím.

Snažila se znovu uklidnit.

Ale rychle! Opustila místnost a vydala se do sídla, vyhýbajíc se obývacímu pokoji, dokud nenalezla Aguilara. Šedý muž zarmouceně seděl. Když ji poznal, vyskočil a uklonil se, očekávaje její slova.

„Dobré ráno," pozdravila španělsky. „Promiňte, že jsem se sem vetřela. Utrpěl jste velký šok a bolest, a pak vás ještě dlouho vyslýchali, že? Je mi líto, že se vás musím ještě chvilku vyptávat."

„Jsem vám k službám, seňoro." Věděla, že to myslí vážně.

„Vy jste seňora našel v bazénu, vytáhl jste ho, zavolal pomoc, a dokud nepřijela, snažil jste se ho resuscitovat. Vedl jste si dobře. Ale prosím vzpomeňte si: Byla voda studená jako obvykle?"

„Já, já jsem si nevšiml," odpověděl. Po chvíli soustředěného uvažování, při němž se mu rozbrázděná tvář ještě více svraštila, řekl: „Teď, když o tom přemýšlím… ano, možná že nebyla – nebyla ledově studená. Studená ano, ale ne ledová. Nejsem si jist, seňoro. Nevšiml jsem si. A normálně k bazénu vůbec nechodím. Je to už dávno, kdy jsem do té vody naposled ponořil ruku."

„Pak předpokládám, že kdyby byla tak studená jako normálně, všiml byste si toho? Koneckonců jste se namočil."

Roztřeseně přikývl. „Ano, máte pravdu, seňoro, všiml jsem si toho. Byla studená, ale ne… ne extrémně studená."

A teď byla vlažná. „Myslíte, že chtěl seňor tentokrát plavat v příjemnější teplotě?"

„Možná. Nevím. Nikdy předtím to neudělal. Dobře si pamatuji, jak si ten bazén vyhradil sám pro sebe." Aguilar ji chytil za paži. „Seňoro," vydechl, „mohlo by ho to překvapit, mohlo by to být pro něj fatální?"

Jeho sevření ji bolelo, ale neměla to srdce mu to vytknout. „Určitě ne. Kdyby se někdo, z žertu, řekněme, proplížil dovnitř a nastavil termostat na vyšší teplotu, dokáži si seňora představit, jak kleje jak pohan a žene se všechny vzbudit a zjistit, kdo za to sakra může. Vy ne?"

„Ano." Aguilar ji pustil. „Ano, myslím, že ano. Nepatřil k lidem, kteří snášejí urážky pokorně a trpělivě."

„Macho. Souhlasím. Děkuji vám, a prosím, abyste o tomto

rozhovoru nikomu jinému neříkal. Ještě musíme odhalit pravdu.“

Nebo spíše hrůzu. Bála se, měla strach.

Ale musela postupovat plným tahem vpřed. Smutek si nechá na později. Vrátila se do obývacího pokoje. Haugen a Erann tam seděli v dusném mlčení. Pozemšťan k ní otočil hlavu. Luňan vstal, vystrouhl uctivý pozdrav podle zvyků svého lidu, a znovu se posadil, až když si sedla ona.

„Okay. Rita usnula, a my můžeme volně mluvit,“ řekla. „Guvernére, řekněte mi, co zjistili lékaři.“

Haugen se zamračil. „Při vší úctě, seňoro Beynacová, není to spíš věcí policie? Neexistují žádné důkazy, že šlo o zločin. Voda nebyla otrávená, ani nebyl zabit ponořením neizolovaného elektrického vodiče do bazénu, prostě nic takového.“

„Stejně uvažuji, jak nebezpečná je elektřina v takové krystalicky čisté vodě. Ta je sama o sobě velmi špatně vodivá.“ Dagny sledovala periferním viděním Eranna. Připomínal dýchající sochu. „Seňore,“ řekla Haugenovi. „Jsem stará a unavená. Zmínil jste se o nějakých záhadách. Por favor, nenuťte mě, abych volala zdravotní úřad a podstupovala všechny ty únavné procedury.“

„Jak si přejete,“ vzdychl Haugen. „Za prvé, a hlavně, jeho pravidelné tělesné prohlídky a kontroly ukazují, že se těšil skvělému zdraví. V čem byl tedy problém? Jak se mohl utopit? Chápete, tato zjištění jsou předběžná, mnohé detaily čekají na laboratorní zkoušky, ale nezdá se, že by ho postihla mrtvice, embolie, nějaká arteriální křeč, cokoli, co by mohlo způsobit bezvědomí a utonutí.“

„Utopil se?“ Pozor, pozor, a nedávej to najevo.

„Co jiného?“ zeptal se Haugen překvapeně. „Ty příznaky, vzhled těla – Ach, Aguilarovo úsilí, a pak činnost záchranného týmu, no, kvůli tomu není zcela jasné, kolik vody měl v plitích, ale jeho krev vykazuje nedostatek kyslíku.“ Nuceně se na ni usmál. „Nemyslíte si, že ho někdo zadusil a pak hodil do bazénu, že ne?“

Dagny předstírala, že ho bere vážně. „Ne, ne. Kdo by se tam dostal nepovšimnut, nemluvě o tom, že by na Wahla zaútočil, aniž by nějaký úředník spustil povyk? Wahl byl silný muž, schopný se sám

ubránit. Když nic jiného, nesl by stopy po zápase.“ Uvážlivě dodala: „Ale vy jste se zmínil o několika, hm, anomáliích. O co šlo?“

„O nic určitého. Vedoucí lékařského týmu mi řekla něco o celkové změně barvy. Ta mohla být způsobena tím, že ležel hodiny ve studené vodě.“ Erannův výraz se nezměnil. „Má nějakou teorii?“ ptala se dál Dagny.

„Kdo ví, v tomhle stadiu? Sebevražda nepřipadá v úvahu. Snad nějaká mozková příhoda, náhlé bezvědomí.“ Důrazněji pokračoval. „Možná dosud nevíme, nakolik mohou kosmické podmínky, měsíční podmínky, na lidi působit.“ Erann se pousmál. Byl Luňan. A byl také člověk!

Obrátila se přímo na něho. „Napadá tě něco?“ zeptala se.

Zavrtěl hlavou. „Ne. Ale sdílím váš smutek.“

Haugen ztratil sebekontrolu. „Vy?“ řekl podrážděně. „Patříte k domu svého dědečka Brandira. Víte sám, jak ho to potěší.“ Zmatený a vyděšený Úřad, pomyslela si Dagny, jeho nový šéf špatně informovaný a nerozhodný, zmatek, paralýza, zatímco baroni posílí své pozice. Jakmile vznesou selenarchové své nehorázné nároky, Úřad bude ustupovat, a Federaci nezbude nic jiného, než ustoupit také. „Co jste tady dělal, právě teď? Co jste udělal?“

Erann zvedl ruku. „Kdyby nebyl můj pán tolik zaneprázdněn, žádal bych za tuto bezdůvodnou urážku satisfakci,“ řekl tak upjatě, jak mu to jeho měkký přízvuk dovoloval. „Zdržuji se toho, a poukazuji na to, že jsem se s Wahlovou rodinou přátelil už léta.“

„To je pravda,“ připomněla Haugenovi Dagny. „Když tady žili Leandro a Pilar, často je tu jejich spolužáci navštěvovali, mezi nimi i Luňané.“ Erannovi řekla: „Naposled jsem tě viděla před třemi lety. Co jsi od té doby dělal?“

„Pokračoval jsem ve svých studiích a, jak řekl tady ctihodný Haugen, měl jsem tu čest sloužit lordu Brandirovi na zámku Vysokij.“ To už jistě probrali při policejním vyšetřování, uvědomila si Dagny. Viceguvernér tehdy na Měsíci nebyl.

„Kdy jsi tady byl naposled, s výjimkou včerejška?“

„Asi v té době, o které mluvíte. Má paní, tento rozhovor je

únavný a k ničemu.“

Dagny jeho stížnost ignorovala. „Ano, to sedí. A když se ty děti, tvoji přátelé, odstěhovaly, neměl jsi už důvod sem jezdit.“ Přátelé? Pamatovala si, že Leandro choval k většině Luňanů nechuť a nedokázal ji vždycky úspěšně zamaskovat. Pilar byla jiná, ale pak odletěla na Zemi. „Proč jsi sem teď přijel?“

„Už jsem vysvětlil, že šlo o soukromou záležitost. Lord Wahl si to tak přál, a já jsem souhlasil.“ Erann vstal a tyčil se nad ní. „Má paní, vaše proslulost vás opravňuje k mnohému, ale já jsem již vše řekl a splnil tedy svou povinnost v této nepříjemné a bolestné záležitosti, a teď odejdu.“

„Ještě ne,“ řekla Dagny. „Musíme si spolu promluvit o samotě. Seňore Haugene, omluvíte nás? Byla bych vám zavázána, kdybyste mezitím navázal kontakt se selenarchou Brandirem. Jednejte mým jménem a vysvětlete mu, že je to důležité. Kvantový kód, samozřejmě.“

Pozemšťan na ni užasle pohlédl. „Madame, já – Co to má znamenat?“

Dagny jeho pohled opětovala. „Ptal jste se, jestli vám mohu pomoci. Věřím, že mohu. Tak mě laskavě nechte jednat po mém.“

„Musím po-poukázat, že nemáte žádné oficiální postavení.“

„Mám za sebou zatraceně dlouhý záznam, seňore.“

Sklopil oči. „Tak dobře, pokusím se,“ zamumlal.

„Muchas gracias.“ Dagny vstala. „Pojď se mnou, Eranne.“

Mladík se postavil na odpor. „Ne. Odjíždím.“

Dagny si uchovala lehký tón. „U dveří je stráž. Nepustí nikoho bez svolení seňora Haugena. Nemůžeš staré dámě věnovat pár minut? Pojď se mnou, drahý.“

Odešla. Erann ji za okamžik neochotně následoval. Pozemšťan je sledoval, dokud mu nezmizeli z dohledu.

Dagny mlčky zamířila do Wahlovy soukromé pracovny, o níž předpokládala, že je zabezpečená proti odposlechu. Když vstoupili dovnitř a zavřeli za sebou dveře, rozhlédla se. V tichu jako by stále zůstávala jeho přítomnost. Obrazy, suvenýry, poháry a trofeje,

stříbrná ikona s ukřižovaným Kristem. Na obrazovce počítače stála dosud jeho slova: „… nemohu a nebudu to trpět. To je víc než vzpoura, horší než rebelie. Je to zrada lidstva. Tak bychom měli být dovedeni k násilí jedněch proti druhým, zatímco vně našich křehkých úkrytů se rozkládá nelidský vesmír.“

„Posaď se, por favor,“ řekla Dagny.

„Už jsem se naseděl až příliš,“ odpověděl Erann.

„Bolí mě za krkem, když k tobě musím vzhlížet. Sedni si.“

Poslechl, složil se do Wahlova křesla a pootočil ho tak, aby na ni viděl. Stála nad ním se založenýma rukama. Ach Bože, byl Edmondovy a její krve, a vypadal jako Brandir v jeho věku. Přesto se jí podařilo říct chladně: „Tak dobře. O co mezi vámi šlo?“

Pod alabastrovou pletí mu na krku tepala modrá žíla. „Zaručil jsem se, že zachovám tajemství. Ale můžu říct, že se to netýkalo kohokoli jiného.“

„Bude lépe, když mi to řekneš. Dokážu držet jazyk za zuby. Ale pokud nebudeš spolupracovat teď, začne po tom pátrat celá zatracená sluneční soustava. Ty se zatím budeš dusit v nejistotě a obavách, a tvému pánovi a jeho záležitostem to neprospěje. Mluv, synu.“

Sevřel pevně rty.

Dagny vzdychla. „Ostatně, mohu hádat. Pochybuji, že bys byl nějakým zvláštním emisarem, takže se to muselo týkat Wahla osobně, a dost hluboce, když ti věnoval čas za krajně nebezpečné globální krize.

Vzpomínáš na malou Pilar? Obdivovala tě. Když jsem vás dva viděla v jedné místnosti, vyzařovalo to z ní na světelný rok daleko. Pochybuji, že jsi něco cítil. Nejen rasa, i pár let věkového rozdílu hraje v mládí velkou roli. Ale bavilo vás to. Zřejmě mezi vámi k ničemu nedošlo, ale kdoví, když ji její otec odklidil na Zemi.“

Zřídkakdy jste viděli Luňana se začervenat. „Zacházíte… příliš daleko… má paní.“

„Opravdu? Nezapomeň, že jsem její rodiče znala velmi dobře. Když mi řekli, že ji posílají do školy na Zemi, zeptala jsem se proč. Jaime byl velmi vyhýbavý, což nemíval ve zvyku. Později se mi Rita

trochu svěřila. Zbytek jsem si domyslela. Hlavně mi bylo líto jich a toho dítěte, a věřila jsem, že zapomene a bude šťastná. Ale teď –

Samozřejmě ti při každé příležitosti psala a volala. Pro tebe bylo snadné držet ji na háčku, aniž by ses sám vázal. Snadné, zábavné, jak jsem řekla, a kruté.“ Zavrtěla hlavou. „Raději bych si o tobě myslela něco lepšího.“

Erann sevřel opěrky křesla. „Jak si dovolujete mě soudit?“

„Popíráš to? Dovol, abych ti připomněla, že pokud bude mít důvod, dokáže to policie velice snadno vystopovat. Záznamy v databázích, odkud přicházely meziplanetární rozhovory, kam a kdy. A poté začnou vyslýchat tu dívku. Její otec je mrtvý, Eranne. Pilar je hodné děvče. Ne že by tě podezírala, aspoň ne hned a přímo, ale zodpoví kvalifikovaně vedené otázky.“

Jako by se zmenšil. „Nepokračoval bych vtom,“ zamumlal, „kdyby mi nebylo řečeno, že se to přátelství může jednoho dne ukázat cenné.“

„Využitelné, chceš říct,“ řekla Dagny těžce. „To napadlo tvého dědečka? Nemyslím si, že měl na mysli něco konkrétního. Viděl v tom prostě určitý potenciál, který bylo třeba držet v záloze. Dokud najednou –“ Její hlas práskl jako bič. „Koho napadlo zavraždit Jaimeho Wahla? Jeho, tebe, nebo vás oba?“

Začal se zvedat, ale možná si včas uvědomil, že kdyby jí ublížil, zničilo by to jeho i jeho lidi. Proto si zase sedl a zašeptal: „Co vám na to mám odpovědět?“

Dagny znovu vzdychla. Hrdlo měla sevřené žalem. „Ach, věřím, že jsi ten čin považoval za – patriotický – jestli něco podobného znáte. Jsi mladý, svým způsobem idealista, narozený a vychovaný ve tvrdém světě, kde na jednom životě často nesejde.

Chceš slyšet, co jsi podle mě udělal? Poslal jsi Wahlovi důvěrnou zprávu, v níž jsi ho zde požádal o setkání – během této krize by tu stejně zůstal, pokud by ho nevolala služební povinnost – abyste si promluvili o jeho dceři. Přiznal jsi, že jsi s ní stále v kontaktu. Nepřiměl jsi ji, aby mu také napsala? Spíš si myslím, že ne. Nebylo to nutné. Je to její otec, miluje ji; přijal tě a doufal, že si promluvíte o

sňatku, nebo čím jsi mu vyhrožoval. Znal jsi jeho zvyk plavat o samotě. Každý na Luně o tom slyšel. Věděl jsi, že když se ti ho podaří rozzuřit nebo znepokojit, zamíří brzy do bazénu, aby se uklidnil a mohl pokračovat ve své práci.“

„No a?“ zeptal se Erann.

„Proklouzl jsi do té místnosti a nastavil jsi termostat na velmi nízkou teplotu, hodně pod nulou. Potom ses samozřejmě vrátil a nastavil termostat na vysokou teplotu, protože bylo třeba, aby led co nejrychleji roztál. Předpokládám, že kdybys dostal příležitost, nastavil bys termostat zase zpátky na normální teplotu, ale to už jsi neudělal. Teplý bazén bude možná vypadat trochu divně, ale ta smrt se pořád bude zdát náhodná, nebo přirozená, i když z lékařského hlediska zvláštní. Nikdo se nad tím nepozastaví, uvažovali selenarchové, kteří to plánovali. A pokud na to Časem někdo přijde, budeš už dávno pryč. A my teď máme beztak mnohem větší starosti.“

Erann seděl s naprosto bezvýraznou tváří.

Dagny se slabě pousmála. „Pořád nic? Chceš to slyšet celé? Dobře. Superochlazení. Když je v klidu, lze krystalicky čistou vodu ochladit hodně pod bod mrazu, a ona zůstane tekutá. Něco do ní vhoď, a ona okamžitě zkrystalizuje. Wahl skočil, a náhle byl uzavřen v ledu. Nemohl se pohnout, nemohl dýchat. Vědomí ho opustilo během jedné či dvou minut. Ošklivá smrt. Zasloužil by si lepší.“

Nyní Erann vstal. Vypjal se nad ní a řekl s tygří pýchou: „Luna si také zaslouží někoho lepšího, než byl on.“

Nedovolila, aby jí svou výškou dominoval. Stejně se mu nechtěla dívat do tváře. „Co kdyby váš plán nevyšel?“ zeptala se. „K té krystalizaci mohlo snadno dojít předčasně.“

„Kdybych byl obviněn, řekl bych, že šlo o žert. I kdyby o tom pochybovali, stejně by s tím nemohli nic dělat. Zámek Vysokij by na tom byl stejně jako předtím.“

„Téhle výmluvě by už nikdo nevěřil.“

Zavrtěl hlavou, až se mu platinové lokny rozvlnily. „Wahl je mrtvý a vám moc možností nezbývá. Vyšetřování mě možná odhalí.

Popírání by mě mohlo jen degradovat, a to já neudělám.“

Přešel místností a zastavil se u zdi, jako by chtěl Dagny poskytnout plný a snadný pohled na sebe. „Kromě toho jste teď na tahu vy. Nemíním vám klást překážky ani vás zdržovat. Možná dokážete najít východisko pro nás pro všechny.“

Zamlžil se jí pohled. Protřela si očí. Nebude plakat. Zatraceně, ještě tady s tím neskončila.

Pocítila vzrušení. Řekl, že kdyby jeho plán nevyšel, nic by se tím pro ně nezměnilo. To ji nesmírně zajímalo.

„Zůstaň tady, dokud ti neřeknu něco jiného,“ nařídila. „A zamysli se nad sebou. Jsi první Beynac, který se stal vrahem. Pak upokoj svého ducha, jak dokážeš.“

Nechala ho v pracovně a spěchala zpátky. V levém koleni a pravém rameni cítila bodavou bolest, měla nepravidelný tep a lapala po vzduchu. „Až cesta skončí,“ pomyslela si, „bude na spánek dost času.“

Haugen ji očekával. „Selenarcha Brandir je připraven ke spojení s vámi,“ oznámil.

Dagny se zhluboka nadechla. „Jistě nebyl daleko od bezpečného telefonu,“ řekla suše. „Okay, potřebuji s ním mluvit v soukromí. V komunikační místnosti, že? Zatím zkuste dostat na podobnou linku Ansona Guthrieho z Fireballu, a požádejte ho, aby také zůstal u aparátu.“

Nepodívala se, jak generální guvernér Luny bere to, že mu rozkazuje nějaká babizna, ale pokračovala dál.

V nepřítomnosti personálu se komunikační místnost zdála dvakrát tak velká. Viděla řady slepých obrazovek, z mřížek ventilace syčel vzduch, odhozený kus papíru jí zašustil pod nohama jako spadané listí. Zářil jen jeden holoválec. Dagny se před něj posadila a stiskla tlačítko Příjem.

Objevila se Brandirova hlava a ramena. Za ním bylo vidět kus zdi s napůl naturalistickou, a pro ni zcela záhadnou výzdobou. Tvář jejího syna byla hubená, s ostrými rysy, vybroušená časem. To už snad ani nebyla pravda, že tyto rty kdysi pily mléko z jejích prsů,

zatímco mu ona přitom broukala nesmyslnou písničku.

A přece: „Paní matko,“ pozdravil formálně. „Co pro vás mohu udělat?“

„To sám velice dobře víš,“ řekla mrazivým hlasem.

„Ne. Při vší úctě, paní matko, vás žádám, abyste mě nepřemlouvala. Jistě si vzpomínáte, jak jsem výzvy té vaší Rady odmítl. Už není o čem diskutovat.“

„Ale tento hovor jsi vzal, i když byl z guvernérova hlavního stanu, a posloucháš mě, protože jsem tady taky, a určitě zatraceně dobře víš proč. Okay, tak poslyš.“

Dagny mu v několika krátkých větách popsala události posledních několika hodin. Brandir nehnul brvou. Vzpomněla si na orla, kterého kdysi jako dítě viděla v zoo. Přesně takové oči měl i muž, jenž na ni teď hleděl z obrazovky.

„Nechystám se vynést soud,“ skončila. „Zavraždil jsi slušného člověka, se kterým jsem spolupracovala i bojovala, ale vždycky jsem ho měla ráda; a zneužil jsi k tomu chlapce, který svou duši nikdy zcela nezbaví té špíny, ale na takové prkotiny nemáme čas, že? Nesporné je, že jsi zoufalý.“

Brandir se usmál. „Naopak, paní matko. Luna je v situaci, kdy si vezme to, co je po právu její.“

„S tím jdi do prdele.“ Všimla si, že jím přinejmenším otřáslo, když od ní tohle slyšel. „Kdybyste tomu ty a tvá banda skutečně věřili, nesnažili byste se změnit jakýkoli faktor v té rovnici. Jsi inteligentní čubčí syn, když to říkám já, a máš velké znalosti historie. Víš, jak snadno se lidské spory zvrhnou v chaos. Ta vražda byla největší hloupostí, o jaké jsem kdy slyšela. Provedli jste ji, protože jste neměli co ztratit.

Wahl reagoval rychleji a tvrději, než jste očekávali. Chystal se na vás udeřit se vším, co měl, pokud nesklapnete, a ty jsi věděl, že byste pravděpodobně prohráli. Takže zbývalo jen pokusit se ho zabít, a to tak, aby to jako vražda nevypadalo. Haugen je slabý, ten by vyjednával a získával čas, zatímco by Wahlovy vojenské přípravy přišly vniveč a vaše frakce by posílila, jak jste měli v úmyslu. V

případě střetu byste měli v rukou samá esa, a naději, že to Federace raději vzdá.“

„Bolí mě, že ze všech lidí právě vy označujete věc osvobození za zlo,“ řekl Brandir tiše.

„Synu, můj synu, neurážej mě hesly.“ Netrhej mi srdce. „Ty víš, jak jsem se zasadila o to, o čem jsem přesvědčena, že si Měsíc zaslouží. Dnes už to není moje věc. Upřímně řečeno si v tomto případě myslím, že ‚osvobození’ je eufemismus pro vzestup jedné kliky mezi selenarchy. Ale o to nejde, ani o to, jestli je selenarchie tím, co Luna potřebuje. Já chci hlavně předejít zabíjení lidí.“

„To nebylo nikdy naším úmyslem.“

„Ale pohybujete se na hraně, a ty už jsi jednoho člověka zabít nechal.“ Dagny vzdychla. „Brandire, začínám být velmi unavená. Nemám víc času ani trpělivosti. Poslyš tedy, co navrhuji.

Ty a tvoji přátelé předložíte čestnou a poctivou nabídku, na sjednání pokojného uspořádání. Počítám, že by měla zahrnovat to, že rozeberete své katapulty, pokud by je pro vás neobsluhoval vládní personál, a možná to, že se vzdáte vybraných těžkých zbraní, ale oplátkou můžete určitě získat různé ústupky. Quid pro quo, a zítra je taky den. Nejdůležitější je, abyste uzavřeli mír. Když to uděláš, můžeme uznat smrt Jaimeho Wahla za přirozenou, poslat Eranna domů, a – jen tak mimochodem – tebe nechat, abys začal splétat své příští spiknutí.“

„A jinak, má paní?“

„Jinou možnost nemáš, pokud nejsi sebevrah. Až spolu domluvíme, spojím se s Ansonem Guthriem. Ano, Fireball se do politiky neplete, ale ani neschvaluje vraždy, a jestli vypukne občanská válka, může Fireball ztratit víc než ostatní. Mezi námi, měli bychom podpořit Haugena. Po jednom nebo dvou denních cyklech váhání a odkladů bude opakovat Wahlovo ultimátum. Jestli to znovu odmítnete, uvolníme informace o tom, jak Wahl zemřel. Dokážeš si představit reakci Země?“

Po chvíli se Brandir tiše zasmál. „Jsem pyšný na to, že jste mou matkou právě vy,“ řekl. „Tak dobře, dohodneme podmínky.“

Ne, neodsoudí ho. Je to stále, a navěky bude její syn; jeho děti a jejich děti zůstanou také navěky její. Ať nás všechny soudí budoucnost.

Samozřejmě, nemohli všechno vyřešit hned. Zatím prodiskutovali, s čím by měl předstoupit před své spojence, a jak by ona mohla pomoci udržet na uzdě vládu. Nakonec jí řekl: „Zůstaň naživu, prosím tě. Jinak to bude zlé.“

Guthrie pronesl podobnou drsnou poznámku na jednání, které následovalo. Haugen se možná cítil uražen, ale hlavní bylo, že krizi zažehnali, alespoň prozatím. A drtivá většina obyvatel Měsíce, ačkoli neznali podrobnosti, považovala za samozřejmé, že je Dagny jejich zřídlem moudrosti a vůdcovství.

29

Winnipeg Station bouřila barvami a smíchem. Dav čítal podle Kenmuirova odhadu víc než sto lidí, sestávající z mužů a žen, teenagerů a dvacátníků, kteří se sem sjeli z dálky. Z jejich bujného veselí soudil, že směřují do tábora ve Skalistých horách, zasvěcenému lezení po horách, jízdě na kajaku, táborákům, zpěvu a milování pod hvězdami. Trička mnohých nesla emblém zasněženého štítu a borovice s nápisem Highland Club. Uvažoval, jak často se takhle setkávali. Pravděpodobně se znali většinou přes síť, a jejich zkušenosti pocházely většinou z viviferu nebo quiviru. Kromě požadavků, které na ně kladla škola a možná i zaměstnání, museli čekat, až na ně přijde řada s rezervací. Populace se zatím natolik nesnížila, a ani divoké přírody nebylo obnoveno dost na to, aby do ní mohl každý jet kamkoli, kdykoli a jakkoli.

Podle předpovědí k tomu mělo dojít zhruba za sto let, alespoň tady v Severní Americe. Jinde to bude možná trvat déle, s výjimkou oblastí, kde k tomu už došlo.

Nu, ať si ti mladí užijí hezké prázdniny. Pro ně to byl šťastný svět.

Stál s Alekou stranou, tak nenápadně, jak jen bylo možné, a díval se, jak nastupují. Budovu kolem nich tvořily opalizující vzdušné oblouky. Podél ní procházela elektromagnetická dráha, téměř neviditelná, s výjimkou podpůrných prvků a elektromagnetického vinutí. V jejím poli visel vůz, s živě barevným interiérem a širokými okny. Vesele halasící cestující procházeli nástupním tunelem. Ve voze si hledali sedadla a partnery, ukládali své osobní věci a mávali na své rodiny a přátele, kteří je přišli vyprovodit.

Na protější straně stanice mezitím zastavil menší vůz a spojil se rovněž s průchozím tunelem. Tentokrát vystoupilo a nastoupilo jen několik málo lidí. Směrem na jih nebyl v této chvíli moc velký provoz.

Sam Packer se vrátil od pokladen. „Tady to máte," řekl. Kenmuir

a Aleka si vzali karty, které přinesl. „Pojedete mini 7, asi za dvacet minut.“

Za sakra dlouho, zasténal v duchu Kenmuir. V každém případě – Ne. Potlačil své obavy. Koneckonců, zvolili si s Alekou soukromý vůz, aby mohli volně hovořit, ačkoli místa ve větším voze byla snáze dostupná. Jestli je lovci neobjevili tady, nebylo pravděpodobné, že je objeví cestou.

„Muchas gracias,“ řekla Aleka. „I když to zní banálně.“

Packer se usmál, bílým zábleskem zubů na pozadí hnědé kůže. „Bylo mi potěšením, seňorito.“ Díval se na ni se zjevným obdivem. Opětovala jeho pohled se zájmem, o kterém se Kenmuir s jistým úsilím přinutil myslet, že mu nevadí.

Packer se podíval na něho a zvážněl. „Na mou věru,“ dodal tiše, takže ho v hluku a šumu, který je obklopoval, nebylo skoro slyšet.

Když byl vůz plný, odpojil se od nástupního tunelu a rychle odklouzal z dohledu. Jeho místo zaujal další, aby pojal zbytek skupiny výletníků.

Z náhlého popudu Kenmuir řekl: „Udělal jsi pro nás víc, než jsme žádali, Same.“

„Ale ne. Jsme přece Fireball, ne?“

V jeho hlasu zazněla zamyšlená touha. Jeho otec byl jen agentem pro veřejné styky Kosmické služby, a syn udělal kariéru jen jako živý hudebník – polovinu kariéry, protože nesehnal příliš často angažmá, ale Packerovi byli ve Fireballu od začátku.

Měli štěstí, že na něho narazili. Nebo vlastně ne. Byla to náhoda, že první airbus ze St. Louis odlétal do Dvojměstí[48], odkud to bylo jen kousek do Winnipegu. Nicméně lidé z Fireballu žili roztroušeni po celé planetě, a Kenmuir některé z nich znal natolik dobře, aby věřil, že jeho i jeho společnici přijmou a pomohou jim, aniž by kladli zbytečné otázky. Mohl se o to příště pokusit i někde jinde, pokud je nechytí při tranzitu.

---

[48] Dvojměstí (Twincity) – Minneapolis a St. Paul ve státě Minnesota. (Pozn. překl.)

Packer pokrčil rameny. „A o co jde, mě vaše návštěva těšila," dodal. „Na ty lístky se vykašlete. Zaplatíte mi, až se vám to bude hodit, nebo mě příště pozvete na večeři."

Okamžitou kompenzaci v hotovosti odmítl, a úskočně poznamenal: „Mám takový dojem, že na tom teď v tomto směru nejste zrovna nejlíp." Důležité bylo, že jízdné zaplatil sám, protože to v systému nenechalo žádnou stopu ke Kenmuirovi a Alece. Stroje by jejich karty přirozeně akceptovaly, ale Venator možná nařídil, aby mu byly všechny neobvyklé transakce hlášeny.

Kdyby ho to dovedlo sem, a nařídil intenzivní vyšetřování, dostal by se pouze k Packerovi.

„Jednoho dne, Same, pokud vše půjde tak, jak by mělo, ti to vysvětlím," zamumlal Kenmuir.

„Když to tak dopadne, bude mě to velice zajímat," odpověděl Packer. Byl inteligentní, věděl, že se něco děje, a to bylo ze všeho nejdůležitější.

„Možná by bylo nejlepší říct adios," nadhodil. „Uvažoval jsem o prázdninovém výletu, jen já sám, a kam mě napadne."

Kenmuir mu podal ruku. „Šťastnou cestu." Packer jeho stisk pevně opětoval. V jeho tmavých očích se objevily slzy. Aleka ho objala a políbila.

Srdečně odpověděl a s úsměvem odstoupil.

„Šťastný kanako," vydechla.

„Fireball dokáže všechno," řekl Kenmuir.

Podívala se na něho. „Pak tedy chápete Lahui Kuikawa. Ne?"

Mohl jen přikývnout.

Druhý vůz odjel. Přijel menší vůz a zastavil. Byl prázdný. Aleka a Kenmuir přistoupili blíž.

Postupně přijely další tři vozy a vypustily své cestující. Aleka uchopila Kenmuira za ruku.

Objevil se další vůz. Na jeho boku bylo napsáno „Číslo sedm", a totéž melodicky zaznělo z reproduktoru. Nástupní tunel se spojil s přechodovou komorou vozu. Ventily se otevřely. Protáhli své karty kontrolním přístrojem u vstupu, a pokračovali dál. Nástupní tunel se

zatáhl. Mini se hladce rozjelo, a stále zrychlovalo. Stanice zmizela z dohledu, a kolem nich se míhala jen nekonečná prérie.

Aleka si s chutí oddechla. „Volní!“

„Prozatím,“ řekl Kenmuir.

Zasmála se. „No tak, nebuďte takový mrzout. Jak dlouho to bude trvat do Pacific Northwest, deset hodin? Jestli nezjistili, kam jsme se dostali, sotva nás budou čekat na druhém konci. A odtud je to skok na hydrofoil do Victorie, ne?“

Nedokázal posoudit, nakolik svou veselost jen hraje, ale přesto mu zvedla náladu. Nikdy předtím neměl příležitost používat takové dopravní prostředky. Svým metodickým způsobem zkontroloval kabinu. Dvě dobře polstrované lavice se daly rozložit v lehátka, a mezi nimi byl sklápěcí stolek. Vpředu byl eidofon a skříňka s různými hrami. V malé místnůstce vzadu bylo sanitární zařízení, a dále vzduchová komora, která byla miniaturou přechodové komory na nějaké kosmické lodi.

Podobně jako v kosmu, i tady bylo ticho, v němž se vůz vznášel v silových polích. Každých pár set metrů se kolem mihly pohonné prstence, a tu a tam nějaké čerpadlo. Dopředu i dozadu se táhla trolej, zavěšená na lesklých sloupech.

Tu a tam spatřil Kenmuir zbytky nějakého města – nebo přesněji řečeno vesnice – nebo osamělý dům. Jinak se prérie táhla jako moře, se zlatozelenou trávou vlnící se ve vetru, v němž plachtili jestřábi a divoké husy. Muselo být horko; slunce zářilo z bezmračné oblohy.

Aleka vybalila zavazadlo, které jim dal Packer, naplněné šatstvem a toaletními potřebami. Vytáhla i oběd a termosky s kávou a limonádou.

„Měl bych vám asi nějak pomoci,“ omlouval se Kenmuir neohrabaně.

„Pomůžete, amigo, pomůžete.“ Aleka otočila kohoutek vedle výlevky, ústím vzhůru a použila ho jako fontánku. Když se napila, klesla do sedadla.

„Budu si s vámi muset promluvit.“

Usadil se naproti ní. „Co tím myslíte? Viděla jste to co já.“

„Možná, ale kdybyste vy u nás v Nihau letmo nahlédl do výcvikové příručky na barkentinu[49], kolik byste si z toho zapamatoval? Kdybychom pominuli názvy plachet a lan, dokázal byste mi je namalovat? Bueno, já nejsem astronaut. Řekněte mi, co jste v Prajnaloce zjistil, a co si mám pod tím představit.“

Zamračil se. „Obávám se, že méně, než doufáte. Je to moje chyba. Měl jsem si uvědomit, že základní údaje budou na konci textu, a měl jsem přejít rovnou k nim. Promiňte.“

„Zatraceně! Přestanete se už za všechno obviňovat? Neměli jsme sakra čas. A já bych to asi stejně sama nepochopila. Je to vaše práce, Kenmuire. Tak mluvte.“

Její dychtivost mu dodala odvahy. Nicméně pečlivě volil slova.

„Nepochybně jste pochopila, že se nějaká tajná luňanská mise dostala na jakési unikátní těleso daleko za oběžnou dráhou Neptuna. Bylo to utajeno už za časů Dagny Beynacové.“ Přikývla. „Obrovský asteroid, převážně železný, a tudíž s povrchovou gravitací srovnatelnou s Lunou. I ostatních kovů tam byl nadbytek, a rovněž obrovské množství kometárního materiálu, ledu, hydrátů a organických prvků.“

„Ano, potud to chápu, a je mi proto divné, proč je kolem toho takový povyk. Je tam snad ukrytý poklad? Máme dost ložisek, která jsou podstatně blíž, ne? Kromě toho, vzhledem k recyklaci a snižujícím se požadavkům, nebude v příštím století žádná těžba ani nutná.“ Zkřivila rty. „To je pro mě ta největší hádanka, a zbytek toho, co jsme stihli přehrát, jsem ani moc nevnímala. Něco o, ech, Rinndalirovi a Niolente; že vypravili další expedice.“

„Správně. Samotného mě zajímalo, co udělali, a tak jsem jen zběžně procházel text, dokud nezazněl poplach.“

„Takže?“

„Posílali tam roboty, s několika málo důvěryhodnými lidmi, aby

---

[49] Barkentina – třístěžňová plachetnice o poměrně malém výtlaku, kdy přední a hlavní stěžeň nesou příčné plachty, zatímco zadní stěžeň je vystrojen vratiplachtou. (Pozn. překl.)

připravili půdu pro kolonii.“

Aleka si položila ukazováček na bradu. To gesto mu připadalo okouzlující. „Zvláštní. Jak si pamatuji – v mládí jsem to období totiž studovala.“ Jako kdyby teď byla stará! „Připadalo mi to strašně romantické, Fireball porazil poslední totalitní režimy, i za cenu své vlastní moci, a Guthrie a Rinndalir vedli svůj lid k Alfě Centauri.“ Viděl, jak ji ta vize rozněcuje.

Kolik lidí na Zemi se o to ještě vůbec zajímalo? A těch pár, kteří stále cítili volání hvězd, se přestěhují do Habitatu, protože nic jiného ve svém životě stejně nepoznají. I Alece, pomyslel si Kenmuir, připadal příběh o Demeter romantický, jako nějaký mýtus či kouzelná pohádka. Její mýtus, její ideál, kterým a pro nějž žila, ležel uprostřed oceánu, osamělý ostrov a přátelství s nelidmi. Ne nelidskými, jak to viděl on, ale nelidmi.

Její nadšení opadlo. „Podílel by se Rinndalir na nějakém takovém projektu?“ zeptala se. „Vzpomínám si, že když lákal k migraci, řekl nejednou, že je Oortovo mračno příliš blízko Zemi. Nic menšího než mezihvězdné cesty vám neumožní udržet si svobodu, uchránit se před pohlcením Federací.“ Pokrčila rameny. „To je jeho idea svobody, ne moje.“ Povzdechla si. „Ale přiznávám, že bych ho ráda poznala.“

Kenmuira to trochu zabolelo, než si uvědomil, že žárlí na ducha, a opřel se v křesle rozzlobený sám na sebe. „Mám dojem, že šlo o kamufláž pro Niolente,“ řekl. „Jeho to dobrodružství lákalo, ale přirozeně chtěl, aby i ona uspěla, tady, ve sluneční soustavě.“

„Uspěla… ale jak? Myslím, k čemu ty tajnosti? Měsíc měl plnou suverenitu, byl zcela mimo Federaci. Proč prostě neoznámit objev toho asteroidu, vznést na něj nárok a začít ho osidlovat otevřeně?“ Aleka se na okamžik zarazila. „Totiž, pokud by tam vůbec někdo chtěl jít, do nekonečné noci, tak daleko od Slunce.“

„Přemýšlel jsem o tom.“ Kenmuir nepřiznal, kolik probdělých nočních hodin tomu věnoval. „Za prvé, řekl bych, šlo o to udržet ten asteroid – Proserpinu – ve vlastnictví jejich rodu, jejich fyle, ať už je tam k maní cokoli. V té době rostla poptávka po ledu a minerálech.

Mohl to být sice vzdálený, ale zato bohatý zdroj zisku. K tomu však nikdy v plné míře nedošlo.

Když začal Fireball umírat, pozice celé selenarchie se stala beznadějnou. Niolente sice vedla sérii skvělých zdržovacích akcí, jenže musela vědět, že jen oddaluje nevyhnutelné.

Ale proč? Měla jistě několik různých možností. Ale jednou z nich byla Proserpina. Kdyby byla osídlena a pak odhalila svou existenci, mohla by ji prohlásit novou, nezávislou selenarchií. Možná snila o tom, že z dlouhodobého hlediska možná přinese druhé… hm, osvobození Měsíce."

„Hloupý sen." Aleka se zamračila. „A ošklivý, podle mě. Je dobře, že jsme se selenarchů zbavili. I jejich potomci jsou dost špatní."

„Vy nejste Luňanka," odvětil Kenmuir.

Dlouze na něho pohlédla, měl dojem, že soucitně. Po chvíli však řekla: „Nechme stranou všechno ostatní, ale jak si představovala, že by pár osadníků na mrtvé skále někde daleko v temnotě mohlo obstát proti Federaci? Pomocí střel? Země by mohla poslat tolik hlavic, že by celý ten asteroid proměnily ve štěrk, kdyby musela."

„Kdyby Země musela," opakoval Kenmuir. „Proč by to měla dělat? Byl by to projev násilí, krutosti, kdyby Federace trvala na popírání práva Luňanů žít mírumilovně a někde daleko v souladu se svými zvyky. K tomu by nedošlo, určitě ne za tuto cenu. Totalita, celá koncepce účelové společenské kontroly, to všechno by bylo právě zdiskreditováno."

Aleka pohlédla z okna. „Přehnaná reakce na avantisty."

„To jistě. Od té doby se vyvinul kyberkosmos, a vcelku si nepočíná špatně. A přece se proti němu bouříte."

„Ve skutečnosti ne." Uslyšel zoufalství. „Můj lid se ocitl v pasti určitého dilematu, ne přímo proti něčemu špatnému, naopak. A díky Lilisaire se z té pasti můžeme dostat. Možná bych měla být za tuto situaci vděčná, protože mi poskytuje šanci si to zasloužit. Ale proč je kolem toho takový strašný zmatek, proč nás tak nahánějí? Pořád si říkám, že jde o nějaké nedorozumění, možná nějakou hloupou

byrokratickou chybu, a že se to brzy vysvětlí. Kdybych si skutečně myslela, že jsme pro společnost hrozbou, sama bych zvedla telefon a udala se. Vy ne?“

„No, asi taky ano,“ neurčitě zamumlal.

Spěšně, dřív než se ho stačila zeptat, nebo dřív, než se stačil zeptat sám sebe, co v jejich úsilí pohání jeho, pokračoval: „Popsal jsem tehdejší situaci. Osobně si myslím, že Niolente věřila, že když se vláda Federace o Proserpině dozví předčasně, obsadí to těleso sama a zakáže emigraci. Měla pravděpodobně v úmyslu jim Proserpinu naservírovat jako hotovou věc, svět dostatečně vyvinutý, aby její nárok na ni nemohl nikdo zpochybnit.

Nějaká její loď mohla být samozřejmě zpozorována. Časem proti tomu přijala různá protiopatření. Ta jistě nebyla tak účinná jako opevnění, ale poskytlo jí to pozici k vyjednávání. Její inženýři spojili složitý detekční systém s mohutným, dokonale chráněným vysílačem. Pokud by se někde v blízkosti objevili vetřelci, poslal by okamžitě zprávu.“

„Ale proč to všechno?“

„Jednotky Federace by se pak nemohly prohlašovat za objevitele,“ řekl Kenmuir. „Niolente své protivníky pravděpodobně přecenila – možná je soudila podle sebe, to už je teď fuk – ale toto opatření funguje dodnes. Nikdo se tam nemůže přiblížit, aniž by ho systém zaznamenal, pokud by nepoužil příslušný kód.“

„Nedá se ten systém vyřadit z provozu?“

„Nepochybně dá, ačkoli by to asi vyžadovalo značné úsilí. Mimo jiné jsou tam rozmístěny i určité robotické zbraně. Mírový úřad, nebo spíš špičkoví úřední činitelé a vznikající kyberkosmos se stali jedinými dědici tohoto tajemství. Od té doby je nikdy nezveřejnili.“

„Proč?“

„Za prvé, řekl bych, prostě proto, aby dál neprovokovali Luňany. Zřízení republiky a jejich usmíření bylo už tak dost těžké. Později, jak kyberkosmos rozšiřoval své schopnosti a vliv, musel najít nějaké vlastní důvody, proč v této politice pokračovat. Během jedné nebo dvou generací se počet lidí, kteří o tom věděli, výrazně snížil. Možná

až na nulu. Lepší vysvětlení, proč se o Proserpině neví, mě nenapadá.“

„Až doteď,“ řekla divoce.

Smutně odpověděl: „Stále je riziko, že to tajemstvím zůstane. Nedostali jsme se k užitečným údajům, prvkům oběžné dráhy a tak dál. Kdybychom se svou historku pokusili zveřejnit, všichni by si mysleli, že si z nich tropíme žerty. Nemáme žádný důkaz, jen pouhá slova a dohady. Pravděpodobnost, že bychom tím něco získali, je směšně malá.“

„Ale jsme na tahu,“ prohlásila.

„Ano, to jsme.“ Sám by se byl možná vzdal.

Vůz se hnal kupředu.

„Ale to nedává smysl,“ zašeptala konečně. „K čemu ty tajnosti? Proč by nemohla Lilisaire odvést pár Luňanů na Proserpinu? Dejme jim čas, a oživí ji stejně jako Lunu. Oslabilo by to jejich odpor k Habitatu. Co proti tomu mohou úřady namítat?“

Neřekla „kyberkosmos“.

„Nevím,“ odpověděl.

Projeli vedlejším potrubím, které se zakřivilo a znovu napřímilo, a pak zamířilo k jihu. Netrvalo to ani sekundu, ale odvedlo to Kenmuirovu pozornost. Luna stála nad východním obzorem. Tam tento divoký hon začal – už dávno, dávno.

30

„To už je příliš,“ vzdychla Dagny Beynacová.

„Ale nemůžeš to nechat jen tak,“ řekl Anson Guthrie tiše.

„Myslíš? Vždycky jsem se řídila pravidlem, že nikdo není nepostradatelný, a že pokud si to někdo myslí, znamená to, že jsou věřící ve vážných problémech.“

Poklesla jí hlava. Opřela se v křesle, aby se trochu zahřála, a zavřela oči. Když je znovu otevřela, uviděla známou místnost, starý nábytek, květiny, obrazovku naladěnou na Zemi plnou slunečního světla, lesknoucí se vodní hladiny, lesa, domu na Vancouver Islandu a dětí hrajících si na trávníku. „Jo,“ souhlasil Guthrie.

Pomalu se jí vrátila síla v hovoru pokračovat. Guthrie čekal. Dnes přišel ve speciálním těle, čtyřnohém, čtyřrukém, ale se dvěma pažemi, které vypadaly a i na dotyk působily velice lidsky. Kromě věžičky se senzory a reproduktorem měl nahoře i holoválec, který generoval obraz živého Guthrieho ve středním věku. Muselo být obtížné tohle všechno současně kontrolovat. Jen tu a tam obraz na okamžik ztuhl v trojrozměrnou kresbu. Jinak mluvil, usmíval se a s láskou se na ni díval, jako by ji ve skutečnosti nevnímal pouze prostřednictvím té věžičky. Nevěděla, kdo jiný se s ním setkal také tímto způsobem. Možná že nikdo.

„Je to pořád totéž,“ řekla. „Fireball nemůže fungovat bez tebe.“

Zatvářil se kysele. „Bohužel vzhledem ke své moci a síle se někdy chová podobně jako nějaká vláda. Fireball potřebuje občas přibrzdit. Jinak by mohl zdegenerovat a stát se jediným.“

„Pro Lunu? Mohli bychom dopadnout mnohem hůř.“

„Chraň nás Mac Cannón!“

Pokusila se vše zlehčit tak jako on. „No ano, ty bys to za něj určitě nevzal.“ Luňané kladli odpor a spřádali bůhvíjaká spiknutí, Terránští obyvatelé Měsíce zůstávali rozděleni, někteří toužili po nezávislosti, jiní se jí děsili, a obě frakce vyhrožovaly mobilizací. Federace byla také rozpolcená – požadavky různých společností a

obzvlášť metamorfů o svou identitu, obtížnými a nákladnými problémy, a naproti tomu principem společného dědictví, strachem z nového nacionalismu, mocnými zájmy na uchování státu quo – a neschopna dosáhnout nějakého rozhodnutí. Ani Guthrie, ani ona neměli moc důvodů k humoru.

„Ne," řekl. „Takový blázen nejsem. Kromě toho, sjednocené vlády by s tím nikdy nesouhlasily. Privatizovat vládu?" Zašklebil se. „Ale někdo tady tu show musí řídit, a ten jejich člověk, ten Haugen, to určitě nezvládne. Ne že by to Wahl bez tebe dokázal o moc déle. To ty jsi zachraňovala situaci, stále znovu a znovu, rok za rokem, a vyčerpalo tě to."

„Já ne," protestovala. „Rada –" pro lunární společenství, ne Vysoká rada Světové federace, ale Dagnyino neoficiální, neformální shromáždění, „– a magnáti a starostové, kteří mají dost rozumu – a taky zdravý rozum obyčejných lidí –" Zalapala po dechu a tep se jí rozkolísal.

„Ano," trval na svém Guthrie, „ale ty je držíš pohromadě, usmiřuješ jejich spory, chlácholíš jejich ega a udáváš jim směr."

Během jeho dlouhé věty se trochu zotavila. Nepochybně to měl i v úmyslu. „Ve skutečnosti jsem spíš symbol než vůdce."

„Možná. Tím jsi ještě důležitější. Ale tvůj rozum hraje taky nezanedbatelnou roli; pohání tě kupředu."

Proti gravitačnímu poli Jupitera nebo nějaké mrtvé hvězdy či černé díry. A už jsem skoro vyčerpala palivo, pomyslela si. „I být symbolem, velikou starou, mě příliš vyčerpává," zamumlala. „To poslední –" Její veřejná výzva nezastavila nepokoje mezi Terránci v Leyburgu. Odjela tam, aby se jim postavila osobně, na vršku rampy kybercentra, kde ji mohl kdokoli zabít vrženým kamenem. Alternativou bylo dovolit, aby se ten zmatek zcela vymkl kontrole, aby došlo k zabíjení, destrukci, možná dokonce poškození struktur udržujících život, vyhlášení výjimečného stavu a nepředvídatelným následkům na celém Měsíci„ – mě naprosto vyždímalo."

A přitom nešlo o nic víc než o pouhou vlnu nastávajícího přílivu, a věděl někdo, dokázal si někdo představit, co probíhalo pod

povrchem?

Nová píseň od Verdey to do značné míry popisovala. Ačkoli jazyk Luňanů zůstával téměř nepřeložitelný, jeho útržky pronikaly do původních jazyků Terránců.

„– Vy: Srdce nejitřená ztrátou bohů, kteří nikdy neexistovali. Smrt není nic víc než kameny klidně spočívající v objetí půdy bezvodé pustiny, vždy poslušné víření světů. Jejich cesty pochopíte, a jejich příčiny se zrodí z vašich mozků. Jste povoláni sloužit a panovat stálostí a věrnosti hvězd.

Ale ten prach z kamenů bude kostmi, suchými kostmi, vydávajícími se na cestu z pochybností do temnoty. Vaše nedůstojné zplození bude tížit vaše sny, srdce prorazí svou klec, a smrt se bude smát vašemu zákonu. Protože i hvězdy planou –“

Když to Dagny slyšela poprvé, zamrazilo ji, cítíc bez konkrétního důvodu, že její dcera ani tak nevolá po rebelii, jako spíš hledí do vzdálené a skryté budoucnosti.

Dřív, než si to uvědomila, rezignovaně pronesla: „Ach, Uncansi, jsem tak unavená! Tak stará. Už nemůžu pokračovat.“

Promiň, chtěla okamžitě říct. Nechci fňukat.

„Já vím,“ řekl jen. „Kromě toho jsi své už dávno odvedla. Zasloužila by sis klid a pokoj, obklopená dětmi.“

„Jsem unavená. Každý chce pořád… mou radu, a pak…“

„Ano. Jedno vede k druhému, jako začarovaný kruh. Nikdy nepřestanou, dokud tě tady mají k dispozici.“

„Ale mně čím dál tím víc ubývá sil.“ Zachvěla se zimou, a objala se pažemi, aby se trochu zahřála. „Bojím se, ve skrytu duše se bojím, že… už dlouho přesluhuji… a brzy se dopustím chyby, která povede k zabíjení.“

„Neočekávám, že k tomu dojde hned teď. A možná vůbec nikdy. Můžeš dál pomáhat, skutečně pomáhat, dokud bude potřeba.“

Pohlédla na tu duchovitou tvář, a řekla: „Když jsi mi volal, uvažovala jsem, proč mě chceš navštívit.“

Hlava přikývla. „Ulož svoji mysl.“

Zadívala se mlčky za něho na Edmondův klidný portrét.

„Pak budeš svobodná.“

Po celý svůj život byla zvyklá se rozhodovat rychle. Teď ale nešlo o to, že ještě neměla odpověď, ale o to, že měla otázky. „Ale to druhé já…“ namítla.

Pár sekund se na něho neodvážila podívat. Připomněla si, že to, co uvidí, není zranitelný smrtelný zjev; byla to jen maska, kterou si Guthrie přizpůsoboval podle svých potřeb. Ale když na něj znovu pohlédla, zdály se jí jeho oči podivně chápající.

„Já vím,“ odpověděl. „Styděla ses to přede mnou vyslovit, ale já jsem to věděl. Jak to může vydržet, být strojem? Představa, že by ses jím stala také, tě mrazí.“

Zvedla ruku, aby to popřela, ale nechala ji klesnout. Nabízel jí mluvit upřímně a otevřeně. Pro jeho i svou čest to musela přijmout. „Ohromovalo mě to, kdykoli jsem o tom přemýšlela. Další uložené mysli –“ Kolik jich zbývalo z těch několika málo, jež byly vytvořeny? Dvě, tři, čtyři? Pokusila se, ale nedokázala si vzpomenout na nikoho, kdo požádal o své ukončení, protože se cítil špatně. Ne, neřekli všichni víceméně totéž – že nemají zájem pokračovat?

Guthrie se usmál. „Pokud jde o mě, mě vesmír stále připadá zajímavý. Myslím, že u tebe by to bylo stejné.“

„Nevím. Pochybuji.“ Nestala by se fantomem, žijícím v prázdnotě? Nebyla právě ta prázdnota to, před čím chtěly uložené mysli uniknout? Ne že by se trápily nad tím, co ztratily. Proč taky? (Nebo se trápily? Nikdo to nikdy nebyl schopen vysvětlit, i kdyby se o to vůbec pokusil.) Ale ani se nebály zapomnění.

Dospěla k rozhodnutí. „Vytvořila bych, ech, účinný stroj?“ Někteří lidé pro to nebyli vhodní, protože by nefungovali a nepracovali dobře.

„Vytvořila,“ řekl Guthrie, „ať se ti ta podmínka líbí nebo ne. Znám tě.“

„Tobě se to líbí?“ zaskočila ho otázkou.

„Být živý bylo lepší,“ připustil neochotně. „Ale nestěžuju si. A ty jsi mé krve, Batulko.“

Jeho krev, desítky let starý popel, rozsypaný nad lunárními horami, kde na něho čekal popel jeho Juliany. Ale zároveň přetrvávající v ní, Larsovi, jejích a Edmondových synech a dcerách, a jejích potomcích, možná na miliony budoucích let, možná aby přežila hvězdy, kdyby dostala tu šanci.

Promluvila opatrně, aby to působilo pravdivě, ale ne dojmem sebelítosti. „Nemyslím, že bych chtěla pokračovat donekonečna jako ty. Jsem unavená, Uncansi. Ne nešťastná, naopak, ale až přijde čas zemřít, budu připravena.“ Následovat Edmonda.

Znovu přikývl. „Stará a mající za sebou spoustu prožitých dnů. Naplněných dnů.“ Úspěchy, naznačoval jeho tón, a láskou, veselím, dobrodružstvím, vášní, ba i bolestí a smutkem.

„Ano. Ale má uložená mysl…“

„Ona nebude ty.“

„Budu odpovědná za její existenci.“

„Nebude tě za to proklínat. Znám tě dost dobře, abych to věděl, zlato.“ A co pociťoval on, napadlo ji, když se měl dívat, jak jeho Batulka zestárne a zemře, zatímco on zůstával nezměněný? „Uvažuj o tom.“ Uvažuj rychle, pevně a k věci.

„Už jsem o tom přemýšlela,“ řekla mu. „Nezaskočils mě tím. Napadlo mě, že by mě ta druhá mysl zastoupila, dokud Luna nedosáhne svobody – ať už to bude znamenat cokoli – a přiměřeného bezpečí. Ale pak –“

„Když se jí pak bude chtít přestat,“ řekl Guthrie, „přestane. Slibuji.“

31

Tak jako každý rok připomněl systém Venatorovi narozeniny jeho matky. Zavolal jí, když stálo slunce nad jejím domem.

Chvíli si spolu povídali směsí angla a jazyka Bantů, který byl v jeho dětství jejich soukromým dialektem. Ale ani on, ani ona si toho neměli moc co říct.

„Bylo by hezké, kdybys mohl někdy přijít osobně," dokončila toužebně. „Tvůj obraz nemohu obejmout. A ráda bych ti ukázala, jak dobře se daří růžím. Ne pouhý obrázek. Prošli bychom se spolu, dotkli bychom se jích a přivoněli k nim."

Její vlastní obraz byl ve velkém eidofonu velice reálný, Šedé vlasy, vrásčitá tvář, prostý oděv, jak se slušelo na kosmologickou křesťanku, ale na krku brož ve tvaru květiny. Za jejím křeslem viděl dveře otevřené do krásného počasí a zářivého světla. Poskytovaly mu částečný výhled na dvůr a úpatí Kwathlamby, zimně hnědé, se skvrnami hájů a stádem antilop v dálce.

„Mám moc práce, mami," řekl. „Mimořádně mnoho. Navštívím tě, jakmile budu moci." A kdy ty bylo naposled? Uvažoval. Nu, současný úkol brzy dokončí. Ani neměl důvod pociťovat nějaké sebeobětování. Jakmile bude záležitost s Proserpinou pod kontrolou, krátká dovolená mu neuškodí.

„Ano. Dávej na sebe pozor," řekla úzkostlivě. „Tvá práce je příliš těžká, příliš podivná. Tvůj otec –" Zarazila se. Nechtěla v tomto tématu pokračovat. Ačkoli se ke svému jedinému dítěti nikdy nepřiblížil, duchovní Joseph Mthembu zemřel, věda, že chlapec je odpadlík, a mysle si, že se stal napůl strojem.

Otcovo vyznání přijímalo výsledky vědy. Proč nechápal, že to, co se stalo, nebylo negací lidskosti, nýbrž jejím naplněním? I když mu byly Teramind a noosféra příliš cizí, všude, kam na Zemi přišel, viděl lidi zbavené nouze, nemocí a strachu, kteří mohli žít tak, jak si přáli.

„Nedělej si starosti," řekl Venator. „Má práce mě těší, a za to

musím tobě a tátovi poděkovat.“ Že ho dali kyberkosmu. Usmál se.

„Kromě toho, mám spoustu zdravotní rekreace.“ Byl na horách tak často, jak mu jen dovoloval lov, který právě prováděl.

Rozzářila se. „S nějakou mladou dámou?“

„No… ne. Ještě ne.“ Nikdy vtom smyslu, jak to myslela ona, pomyslel si. Nebudou žádná vnoučata. Existovalo v tom příliš mnoho proměnných, dokud se kyberkosmos nestal neúplatnou bytostí a nezačal tyto věci řídit.

Přál si, aby mohl té malé, smutné ženě vysvětlit, že na DNA už nezáleží. Byl to prostředek evoluce. Skutečné dědictví bylo od nynějška duchovní.

Ty myšlenky a nevyslovené odpovědi vědomí nijak nezatěžovaly. Zůstávaly v pozadí. Byly jeho součástí. Znovu se usmál. „Později bude spousta času,“ ujistil ji. „Ale ze všeho nejdřív nějaké jídlo, které uvaříš, ech? Tak za měsíc nebo dva, doufám.“

Vedle zasvítil pohotovostní signál. „Ale teď mám skutečně práci,“ řekl rychle. „Měj se dnes hezky. Čeká tě jistě oslava s přáteli. Pozdravuj je ode mě.“

„Ano,“ zašeptala. Pochyboval, že to udělá. Synnoiont nebyl ten úspěšný syn, jímž by se mohla pyšnit. Zdálo se, jako by se mu před očima scvrkla. „Děkuji za zavolání. Měj se hezky.“

Vymazal obrazovku. „O co jde?“ vyštěkl.

„Lilisaire ze zámku Vysokij žádá o kontakt s vámi. Použila přímo jméno Venator a hodnost Pragmatik,“ odvětil reproduktor.

Rychle začal zprávu analyzovat. Luňanka nevěděla, kde je. To nevěděl nikdo v celém vesmíru. Ale očekávala, že ji na něho systém přepojí. Což znamenalo, že zjistila, že je jeho součástí. Vlastně ho to nijak nepřekvapilo, po nedávných zkušenostech. Ale měl by ten hovor vzít a potvrdit jí tak její dedukci? Ano. Měl šanci získat víc, možná mnohem víc. Co jiného věděla, a jak to zamýšlela využít? „Přijímám,“ řekl.

Před ním se objevila postava stojící v místnosti černé jako vyleštěný obsidián, oblečená do dlouhých přiléhavých šatů sírové barvy. Světle kaštanová hříva jí volně spadala kolem rysů

připomínajících sochu, ale oči byly jako veliké, zářící smaragdy. Přes holá ramena měla přehozeného nějakého metamorfického hada, jehož šupiny se duhově třpytily. Náhle a divoce po ní zatoužil.

Dost s tím. „Zdravím vás, má paní," řekl jejím jazykem dříve, než si vzpomněl, že když byla s ním, dávala z nějakého důvodu přednost anglu. Přešel tedy do něho. „Jak vám mohu posloužit?"

Zatímco fotony letěly sem a tam, obraz nezůstal statický. Dýchala. Pohybovala se.

Pak zazněl její studený hlas: „Agenti vašich sborů vtrhli do jednoho domu na Zemi, aby narušili pokojný život a zmocnili se tam cenného majetku. Chci vědět, na základě jakého povolení jednali. Jinak si budu stěžovat soudci Vysoké rady, a celé sluneční soustavě."

Takže přešla do útoku. Bylo třeba zasadit protiúder. „Nemyslím, že to uděláte, má paní."

Venator věděl, že měla na mysli stacionárního sophotekta, který nesl jméno Mary Carfaxová. Buď ohlásil poplach někomu v jejích službách, nebo vyslal automatický signál. Vyšetřování ještě neprokázalo, o co šlo, a nepochybně na tom ani nezáleželo. Na rozdíl od toho, s jakou rychlostí se to Lilisaire dozvěděla a zareagovala.

Předpokládal, že jí to otřáslo, jakkoli tvrdě nyní působila. V tomto stavu ji nyní musí udržet.

„Jestli ta akce byla oprávněná, pak by rozhodnutí a důvod pro ně měly být ve veřejné databázi," řekla. „Nic jsem tam nenašla."

„Jde o úřední tajemství, má paní," kontroval Venator. „Podle Smlouvy mohou být informace odepřeny nebo zadrženy z důvodu naléhavé nutnosti, dokud není celá věc vyřešena. Upřímně řečeno, mohu říct, že za těchto okolností je to k vašemu prospěchu."

Přestávka daná spojením. Neodvrátil od ní pohled – špatná psychologická taktika-ale snažil se na ni nevzpomínat, když byla nahá.

„Mluvíte, jako by opozice byla zločinem." Získávala čas, zatímco plánovala další tah?

„Vůbec ne, má paní," řekl. „Máte plné právo na svou politiku a vyjadřování svého názoru." Pak přitvrdil. „Ale nemáte právo na tajné

údaje, ani právo pokoušet se je nelegálně získat.“

Uběhlo pár sekund.

Lilisaire se usmála, skoro přátelsky, a promluvila téměř konverzačním tónem. „Nemusíme kolem toho chodit jako kolem horké kaše, ne? Jde o ten stroj v San Franciscu. Skutečně mi tu a tam pomáhal, jako konzultant, stejně jako pravděpodobně pomáhal i jiným. Když jste se tam vloupali, loajálně informoval mého agenta na Zemi. Zpráva od něj mě přirozeně rozhořčila, a žádám, abyste své jednotky očistil, jestli můžete.“

„Mluvila jste o zabaveném majetku, má paní. Sophotekt není o nic víc majetkem než já nebo vy. Neexistuje žádný záznam o jeho vyrobení. Bylo mu bráněno v jakémkoli přímém kontaktu s kyberkosmem. To všechno svědčí o vytvoření a držení otroka.“

Had na jejích ramenou se zavrtěl a zvedl hlavu s hřebínkem. Reagoval na nějaký neviditelný signál? Stále se usmívajíc, natáhla ruku, aby ho poškrábala pod čelistí.

„Jestli chybí údaje, kdo nás může obviňovat?“ řekla týmž napůl přátelským tónem. „Jestli se sám držel stranou kyberkosmu, pak nejspíš jednal z vlastní svobodné vůle, aby chránil tajemství, která mu byla svěřena. Nevím. Nevyznám se ve strojových myslích. Zeptejte se jeho.“

Chtěl jí říct, že velmi dobře ví, že to udělat nemůže. Mary Carfaxová měla zabudované prostředky k vymazání všeho s výjimkou funkčních prvků své databáze, a také to udělala ve chvíli, kdy k ní vtrhli cizinci se zcela zjevným úmyslem.

Pokud šlo o její existenci, mohla být postavena pomalu, po kouscích, možná v průběhu celého jednoho života, v nějaké utajené laboratoři, nyní přestavěné, aby nebyla odhalena. Selenarchové uvažovali dlouho dopředu. Proserpina.

Nepřipustí, že o tom ví. Ať si s tím Lilisaire láme hlavu. „Vyšetřování pokračuje. Opakuji, že podle mého názoru nemáte o nic větší zájem tento incident zveřejnit než… vláda.“

Tvářila se posměšně i během nutné pauzy. Ale když k ní jeho slova doletěla, viděl, jak její výraz pohasl. Zatvářila se vážně. „Vy

naznačujete možnost obvinění, pane," řekla měkce. „Pochybujete, že jsem získala dostatek informací, zapovězených všem s výjimkou několika málo lidí. Neplatí snad již ten vznešený princip, že informace budou přístupné každému, kdo se sítě zeptá?"

Považoval to za abstraktní argument, pokus o změnu tématu. Sotva mohla doufat v něco víc, než že odhadne míru jeho odhodlání a pokrok, kterého dosáhl. Ze své strany neodhalila nic. Obdivoval její výkon. Ztráta stroje Carfaxové pro ni musela být tvrdou ranou. Mohla znamenat rozbití celé její sítě, kterou Zemi opředla. Určitě svědčila o tom, že její pokus o špionáž neuspěl, protože Alice Tarnová byla nejpravděpodobnějším Venatorovým spojením na Carfaxovou. Neměl v úmyslu jí říct, že Tarnová zůstává nezvěstná.

Místo toho bude pokračovat v tlaku na ni. Možná by jí mohl zkusit otřást tím, že něco málo odhalí. „Jste neupřímná, má paní. Vždycky platilo, že určitá fakta nesmějí být přístupná každému. Například jak syntetizovat novou nakažlivou chorobu. Kyberkosmos o ní neuvolní podrobnosti, s výjimkou kvalifikovaných osob, které je potřebují znát. Zločinec, který má v úmyslu chorobu vytvořit, musí mít počítačovou kapacitu izolovanou od globálního systému." Drsně dodal: „K čemu vám byl ten nezávislý sophotekt, a proč byl naprogramován tak, aby se nikdy nezapojil do sítě kyberkosmu?"

Vlastně odpověď neočekával.

Ani ji nedostal. „Sám tedy přiznáváte, pane, že všechna důležitá rozhodnutí činí kyberkosmos, že vládne celému světu?"

„To ne!" Nesměl popustit uzdu svému hněvu. „Je vaším vládcem kladivo, protože zaráží hřebík lépe, než to dokážete vy svou pěstí?"

Po příslušné pauze se zamračila. „Taková ubohost. To jsem od vás nečekala, Venatore. Roboty mohou být nástroji, jakkoli silnými a dovednými, ale sophotekty ne. Nejsou ani partnery, navzdory mnoha prohlášením. Vládne kyberkosmos, pod Teramindem, a pro něj, lidstvo za to platí, kdoví proč." Zasmála se. „Leda ze starého zvyku."

Nezbylo mu než opakovat staré argumenty. Jinak by jí v jistém smyslu ustoupil, a nebyl si jist, kam až by nakonec zašel. „Myslíte občanský kredit? No, to je prostě způsob, jakým rozdělujeme,

individuálně, zboží a služby, které pro nás stroje vytvářejí, a sledujeme poptávku. Pokud chceme vyrábět víc a směňovat jeden s druhým, musíme mít hotovost.“

„Zklamal jste mě. Ačkoli sloužíte vládě, nemyslela jsem si, že i váš duch byl přiveden k ochablosti.“ Had zasyčel.

„K ochablosti nebo zdravému rozumu?“ odsekl. „Ani vy Luňané netolerujete chaos. Kdyby ano, brzy byste zemřeli.“

Zatímco čekal na odpověď, uklidnil se. Proč by se měl před ní cítit zranitelný? Jedna noční hlídka – Nicméně to bylo jako balzám, když tiše řekla: „Hledáme přežití naší rasy, a rozmanitosti. Jestli to považujete za chaos, pak si pamatujte, že život je chaotický.“

„A chaos v rámci určitých mezí je kreativní,“ souhlasil, dychtivý chopit se toho, co mu připadalo jako smířlivá nabídka. „Vy Luňané jste nám dopřáli nádheru a lesk. Ale copak nedokážete pochopit, že kyberkosmos je také kreativní? Že je také živý?“ Z náhlého popudu dodal: „Přijímá do sebe uložené lidské mysli, které mohou přispět něčím čerstvým. Vážně se nechcete zapojit do tohoto dobrodružství?“

S jeho myslí. Ne všechno, ale duch tělesných vzpomínek přetrvá; semeno přerůstá svou slupku. A přece –

Z jejího hlasu zaznělo veselí. „Ech, a nevystavili by také rádi mé kosti? Mám velice hezkou kostru.“

„Musíme být nepřáteli?“ zeptal se. „Je nemožné uzavřít mír a spolupracovat?“

Zvážněla, avšak její vnitřní veselí neuvadlo.

„Jestli si budete chtít znovu promluvit, s radostí vás přijmu,“ zapředla.

Zmátla ho. Ne, neokouzlila. Nebyl žádný chlapec, žádný, zkřivil rty při tom archaickém výrazu, který znal z četby – hlupák. Ale rozptýlila jeho pozornost. Protože nechtěl přiznat, že si uvědomil, jaký trik s ním předtím sehrála, nemluvě o tom, že jí vyšel, řekl jen: „Děkuji vám. Když čas dovolí. Doufám, že z toho budete mít užitek,“ dodal s ironií, která platila spíš jemu samotnému než jí.

Jak krásná, jak neslušně krásná tam stála v nízké gravitaci svého

doupěte, 384 000 kilometrů mimo jeho dosah.

„To můžeme my oba," odpověděla. „Koneckonců, předmět našeho sporu se nachází v dalekém kosmu, že? Mějte se hezky, pane."

Obraz zmizel.

Nejdřív cítil jen tu prázdnotu. Po chvíli se ušklíbl a potřásl hlavou. Pak však následovalo napětí. Co přesně myslela tou poslední poznámkou?

Možná se mu jen posmívala. Nikdy by mu neposkytla ani náznak, který by mohl přitáhnout jeho pozornost k jejím pletichám. Ledaže to řekla v naději, že nad tím mávne rukou, a bude se dál soustřeďovat na Zemi.

To by nebyl tak hloupý nápad. Ve skutečnosti spolu soupeřili právě na Zemi. Z této planety pocházela Alice Tarnová. Zpětné stopování jejího letounu, průzkum záznamů telefonních hovorů z poslední doby, prověřování jejich příjemců; gigantické úsilí soustředěné do několika málo dnů a nocí, které vedlo k domu Carfaxové, a odtud mohla vést stopa ke každému uzlu luňanského spiknutí na planetě. Kam se tedy mohla Lilisaire obrátit, s výjimkou kosmu?

Vzdálenější kosmos, Mars, asteroidy, měsíce vnějších planet, její lidé řídce roztroušení, ale disponující kosmickými plavidly, nukleárními generátory, roboty, necítícími, ale velmi výkonnými komputery, nástroji schopnými pracovat, nebo škodit. Těžko mohla volat po rebelii; neposlechli by ji – nebyli šílení. Ale mohla uvažovat o jiných možnostech. Například, kdyby získala informace o povaze toho tajemství, mohlo by pár Luňanů tajně zahájit astronomický výzkum… Bude nad nimi muset zorganizovat dohled. Což bude dlouhý a náročný podnik.

Zároveň nesmí zanedbat Zemi, tím spíš, když Lilisaire a její lidé jsou zde ještě možná schopni dosáhnout naplnění svých záměrů.

Dál sledovat Tarnovou a Kenmuira, nicméně nepřipustit, aby to zaměstnalo síly, které jsou potřeba jinde. Bylo pravděpodobné, že ti dva moc škody nenadělají. Ano, pronikli do souboru Proserpina, a

ten běžel až do konce, ale podle záznamu si jej pouze postupně přehrávali, až do chvíle útěku, pár minut poté, co soubor spustili. Kritické údaje jim tedy chyběly.

Mohlo by být nepříjemné, kdyby to zveřejnili – ne nezvladatelné, ale nepříjemné. Nejlepší bude je co nejdříve odchytit. Měli spojence po celé planetě, Kenmuir členy své lóže, Tarnová své metamorfy a jejich společníky. Nepochybně se je pokusí kontaktovat. Ale systém byl v pohotovosti, tak jak by ho mohli dva amatéři obejít?

Jedním z jejich útočišť se mohl stát například Guthrieho dům, ale nepravděpodobně, protože Kenmuir nebyl pitomec – věděl by, že je to past. Přesto, pro všechny případy, byly nastaveny roboty v příslušných pozicích, aby sledovaly každý dopravní prostředek, který přijíždí nebo odjíždí ze sídla Fireballu. Kdyby zde vystoupil kdokoli, kdo mohl být jedním z uprchlíků, nedostal by se dál, aniž by byl zastaven a identifikován. Sledovat skrytější místa bylo obtížnější, ale Venator nepředpokládal, že mu kořist dokáže unikat dlouho.

Zajímaví byli agenti Lilisaire. Byla mezi nimi Carfaxová jediným sophotektem?

Požádal o spojení s ní.

Technici ji právě uváděli do kyberkosmu, postupně, jemně. Požádali, aby počkal do konce této lekce. Souhlasil, a obrátil svou pozornost k dalším úkolům. Byla jich spousta.

Když pak s tím strojem konečně mluvil, dostal jen hlas. Ostatně, co záleželo na zjevu? Carfaxová byla nyní zbavena řeči těla. Její osobnost se sama vymazala, a nezůstalo nic než standardní pozadí. Nové vědomí, které se formovalo, mluvilo pomalu, váhavě, jak tápalo po významech a výrazech. Kdyby měl ten stroj zavedené lidské emoce, Venator by ho byl považoval za plachý.

„Ne, já… lituji… nemohu říct nic o bývalých vstupech nebo výstupech. Hledám, ale je to pryč, všechno je pryč.“

„Nelituj toho,“ řekl přísně Venator, „byla jsi zotročena.“

„Nerozumím tomu slovu. Hledám… Významů je mnoho. V jakém smyslu jste to mínil?“

„To nic,“ povzdechl si. „Již brzy se naučíš, jak ovládat lidské

slovníky. Doufal jsem, že v tobě zbylo vodítko k tomu, po čem jdu, ale když nezůstalo, tak nezůstalo.“ Protože pro něho ten stroj měl duši. „Jak se ti daří?“

„Chcete slyšet fráze?… Evidentně nejsem adekvátně zkonstruována. Mám různé nedostatky v hardwaru. Mají být napraveny. Zatím jsem uváděna do kyberkosmu, jak nejlépe dokážu.“ Dřívější program věděl, jak vyjádřit emoce. Tento dokázal pouze rozechvět hlas. „Je to… nádherné.“

Na okamžik Venator té rychle se rozvíjející inteligenci téměř záviděl. Hodina jeho tělesné smrti a mentálního vstupu do systému měla přijít, pokud nezasáhne nějaká brutální náhoda, až za desítky let. A jeho vstup bude zcela odlišný od vstupu tohoto sophotekta.

Ale lepší. Jeho život ho na to připravil. Měl by mít mnoho co předat Jednotě.

I ta nejstarší, nejprimitivnější ukládání myslí znamenala přeměnu. Vždycky se mu zdálo perverzní, jak málo z těch subjektů si uchovalo svou nesmrtelnost. Ať se slibem či bez něho, že splyne s Teramindem, věřil, že on, stejně jako Guthrie, bude vybrán, aby žil dál.

32

Pohybovat se v těle robota, cítit jeho smysly záleží na dovednosti, mysli vrůstající do jednoty s hardwarem, a rutině, s jakou její originál vytvářel jednotu s nervy, žlázami a svaly. Vytvářet kontinuálně holografickou imitaci živého těla – ne starého a slabého, ale v plné síle středního věku – je umění. Uložená mysl ho plně neovládala. Znala velmi dobře tu upjatost a ztuhlost tváře a gest na obrazovce nebo v holografickém válci, chvíle, kdy na to zapomínala, a její obraz vypadal jako paralyzovaný, a její hlas zněl bezvýrazně, strojově. Předpokládala, že se časem zdokonalí, ale dosud neměla mnoho příležitostí nerušeně cvičit.

Ale jakkoli možná působila neobratně, projekce byla lepší než netělesný hlas nebo skříňka s očními výčnělky, nebo tvar připomínající člověka v brnění. Každopádně to pomáhalo při emocionálních konfrontacích, jako byla ta dnešní. Hlavně tím chtěla ukázat, že uložená mysl prostě nepřevzala roli Dagny Beynacové, ale že právě v ní se opakuje její moudrost a soucit.

Nebo v to aspoň doufala. Poznat samu sebe byl nejpomalejší a nejobtížnější úkol ze všech.

Na obrazovce před ní se mračila drsná, hranatá tvář Stepana Huizingy z Port Bowen. „Víte, čeho se obáváme, madame. Ne?“ dodal, jakoby ze zájmu, je-li toho schopna.

„Znám některé z vašich obav,“ odvětila. „O čem konkrétně mluvíte?“ Odpověď samozřejmě znala, ale chtěla, aby mluvil otevřeně, a prostudovat ho v akci.

„O tom, čemu říkají nezávislost,“ odsekl. „Madame, my to nestrpíme. Nemůžeme.“ Proto Svaz obrany lidí mluvil o vyzbrojování, formoval to, co nazýval milicí, a právě z toho důvodu se Dagny spojila s jeho představitelem, aby si o tom promluvili na bezpečné lince.

„Jen málo z vás, terránských obyvatel Měsíce, touží po nezávislosti.“

„Ano. Oni žvaní o svobodě, majetkových právech, restrikcích jejich podnikání. Jsou to – idioti. Někteří jsou lokaji selenarchů, ale většina jsou idioti. Jinak by nenadávali na všechno kromě své chamtivosti.“

„Zatímco vy?“ popíchla ho jemně.

Zvedl hlavu. „My tady žijeme. Moji lidé a já zde máme své kořeny. Mnozí z nás tu strávili většinu života. Měla byste s námi sympatizovat… madame,“ dokončil spěšně.

Necítila se pohoršená, ani to nechtěla předstírat. „Ano,“ řekla. „Sympatizuji.“ Ačkoli její vzpomínky přesahovaly celý život. Jak hluboko sahaly? Nevěděla. Zjistí to někdy?

Dodal si odvahy. „Promiňte, ale nevím, jestli dokážete být objektivní. Vy – váš originál – se rozhodl porodit luňanské děti.“ Znovu ustoupil. Ačkoli se cítil čím dál zoufalejší, nebyl fanatik. „Je pravda, že v té době jste vy ani nikdo jiný nemohli předvídat, nakolik se nám v budoucnu odcizí.“

„Pro mě nejsou svým způsobem o nic cizejší než spousta Terránců, které jsem poznala,“ řekla, stále mírně a vyrovnaně. „Vycházíme spolu. Je mezi námi možné partnerství, přátelství i láska.“ Mezi živou Dagny a jimi. Uložená mysl nemá blízko k nikomu s výjimkou Guthrieho, a i jejich vztah byl nyní jiný než to, co vázalo jeho a tu ženu.

Huizinga vzdychl. „Stává se to. Ale není to vždycky možné. Prosím, věřte mi, že Svaz obrany lidí uznává lidský význam každého jedince. Nejde o rasové předsudky.“

O tom pochybovala. Zkušenosti, pozorování, náhled do vlastní duše přivedly živou Dagny k názoru, že Guthrie měl pravdu, když kdysi poznamenal: „Xenofobie není sama o sobě patologická. Do jisté míry je zabudována v naší DNA, a je to v pořádku. Ne všichni lidé jsou si bratři. Vtip je v tom udržet ji pod kontrolou, a zříci se jí, když není zapotřebí.“

Dagnyino uložené vědomí vnímalo Huizingu jako člověka, který by vědomě neurazil nebo neuškodil komukoli jen proto, že je odlišný;

„Je to otázka přežití,“ prohlásil.

Vložila do svého hlasu ostří. „Nikdo vaše životy neohrožuje.“

„Ne,“ zavrčel, „ale ohrožují to, pro co žijeme. Luňané už na Měsíci dominují.“ Protože byli lépe přizpůsobeni prostředí, získávali obvykle lepší pozice, a jejich počet rostl rychleji. Některé terránské páry ještě stále přicházely do genetických laboratoří, aby mohly mít luňanské děti. Ale nebylo by politické připomínat rozhněvanému muži právě tohle.

„Bez podpory zákonů Federace budou proti nim moji lidé brzy bezmocní.“ Poukazoval hlavně na program vyrovnání, zvláštní příspěvky, mzdové kvóty a různé výjimky. „Víte, oni nechtějí demokracii. Nebo aspoň ti mocní mezi nimi, ti zatracení selenarchové, ji nechtějí, a právě oni budou bojovat za ‚svobodnou' Lunu.“ Rozeznala jeho sarkasmus. „Zcela ji odtrhnou od Federace.“

„Buďme realisté,“ řekla. „Nezávislost není v žádném případě jistá. Ve skutečnosti jsou nyní její šance projít Shromážděním prakticky nulové, a to se jen tak brzy nezmění. Možná nikdy.“

„Pokud se Luňané nevzbouří. V minulosti už k tomu měli nejednou blízko.“ To byla pravda. Šlo o jednotlivé incidenty, ale jak snadno mohla pouhá jiskra roznítit velký požár, a kdoví jaká spiknutí se spřádala ve skrytých zákoutích a prostřednictvím zabezpečených komunikačních linek? „Kdyby uchvátili vládu nad Měsícem, Federace by možná ustoupila.“ Raději než by vedla válku – válku, která by mohla zničit to, o co by se bojovalo, a na niž byl Mírový úřad rozhodně špatně vybaven.

„Reagujete přehnaně na neexistující problémy, říkám vám. Přestaňte s tím.“ Ocitovala Guthrieho: „Úroková míra je zatraceně vysoká.“

Překvapeně zamrkal, ušklíbl se a pevně řekl: „Chceme předejít potížím, madame. Když se na ně připravíme, budou mnohem méně pravděpodobné. Loajální milice, schopná v případě potřeby obsadit klíčové body a udržet je, dokud nebude moci zasáhnout Země, by je měla od jakékoli zrady odstrašit.“

Přidala svému hlasu na intenzitě. „Neuvědomujete si, co tím

vyprovokujete? Protiorganizaci, a vsadím se, že spíš mezi vašimi terránskými krajany než mezi Luňany.“ Už beztak dělají povyk, jako ti v „Národní lize“, terránské frakci, která chce nezávislost a reformu, i když v rámci demokratické republiky a členství ve Federaci. „Následkem toho se pak bude stále více a více Luňanů přidávat k baronům a shromažďovat pro ně zbraně. Musíme to všechno zastavit hned teď, dřív, než začneme sklouzávat do třístranné občanské války.“

Huizinga chvíli přemýšlel. „Dovolte mi podotknout, že přeháníte, madame.“

„Vy přeháníte mnohem hůř, seňore.“

„Máte nějakou alternativu?“

„Ano. Za prvé, jak jsem řekla, současný legální stav bude trvat, za aspoň trochu rozumných okolností, přinejmenším celá léta. Bude v něm možné žít. Slyšela jsem, že máte tři děti ve věku mezi deseti a dvaceti. Dopřejte jim čas, aby vyrostly.“

„Do jakého světa vyrostou, jestli ho převezmou selenarchové?“

„Pokud to selenarchové udělají. Dobrá, předpokládejme to, čistě teoreticky. Představme si podle vás tu nejhorší variantu. Opravdu vám připadá tak špatná?“

„Ztratíme svou svobodu. Potom si od nás budou moci vzít všechno, co si zamanou – kdykoli si to zamanou.“

„Opravdu? Podle mého naopak většina lidí zjistí, že život zůstává docela snesitelný. Selenarchové jsou Luňané. Mohou být bezcitní, ale nejsou tyrani.“ Její obraz zvedl ruku, aby zadržela Huizingovu odpověď. „Ti, co by nedokázali snést nové podmínky, by měli volnost odejít. Na L-5, na asteroidech, v celé sluneční soustavě je místa k bydlení dostatek. Navíc je tam velká nouze o schopné mozky, a na ty čeká bohatá odměna.“

„To se dost snadno řekne.“

„Máte na mysli průměrnou osobu, ztrácející domov, úspory a naději? Jak se to vezme. Váš Svaz není jedinou skupinou, snažící se předjímat budoucnost. Již probíhaly tiché rozhovory na vyšších úrovních. Žádné konkrétní dohody, ještě ne – nezapomínejte, že není

nic jistého, existují různé možnosti – ale chceme být připraveni jim čelit, pokud nastanou.“

Huizinga hleděl dlouho na její obraz, jako by to byla lidská tvář. „Co máte na mysli?“ zeptal se konečně.

„Nemohu zacházet do detailů, protože zatím nebylo nic rozhodnuto. Ale pokud jde o základní principy – bueno, co byste říkal vyplacení každého, kdo chce odejít? Žádné konfiskace, vyplacení slušné tržní hodnoty za veškerý majetek, který si nevezmou s sebou. Doprava a pomoc při přesídlení, přeškolení, cokoli bude potřeba.“

Zalapal po dechu.

Usmála se na něho. „Nejde o projev dobroty selenarchů,“ vysvětlila. „Ale o chladnokrevnou kalkulaci, že něco takového vyjde výrazně levněji než válka nebo zadržování bouřící se menšiny. Ani nemusíte spoléhat pouze na ně. Fireball může nabídnout vlastní záruku – stejně pevnou kdekoli mimo Zemi jako záruka Federace – a připojit se k podpisu toho projektu. Opět, nejde o projev altruismu, ačkoli doufám, že pochopíte přání podat pomocnou ruku. Ale vyhnout se ničivému konfliktu a získat výrazný přírůstek pracovní síly dává ekonomický smysl, nemyslíte?“

Chvíli seděl, než se zavrtěl a pomalu se zeptal: „Můžete to slíbit?“

„V této chvíli samozřejmě ne,“ odvětila. „S absolutní jistotou vám mohu říct jen to, že jestli budete dále pokračovat ve zbrojení, tato možnost se vypaří. Mohu vám nicméně slíbit, že nastíněné řešení budu prosazovat, a Anson Guthrie rovněž, i ostatní, kteří jsou v potřebných pozicích, a že jestli vy a vaši stoupenci budete spolupracovat, šance vypadají velmi slibně.“

„Musím si to promyslet,“ zamumlal. „Poradit se a –“

„Udělejte to,“ pobídla ho. „A nezveřejňujte to, prosím. Nejde o státní tajemství, ale nejlépe se nám pracuje stranou světel reflektorů; a nezapomeňte, že je to pouhý plán pro případ situace, která pravděpodobně ještě hezkých pár let nenastane, a možná nikdy. I tak budeme potřebovat i vaši pomoc. Mezitím mě kontaktujte, kdykoli

budete potřebovat.“ Právě proto existovala.

Ještě chvíli spolu hovořili, a pak přerušili spojení. Následující chvíli strávila tím, že si přehrávala jejich rozhovor, zaznamenaný s jeho vědomím, a přemýšlela o něm. Pak ho odvysílala na zámek Vysokij a požádala Brandira, aby jí zavolal zpátky.

Jak předpokládala, odpověděl rychle. Zběžně odbyli formality, i když jiného druhu a povahy. Brandir si totiž nebyl zcela jist, jak oslovovat to, co už celkem vzato nebylo jeho matkou, z čehož mohla těžit. Potřebovala každou sebemenší výhodu, již mohla získat.

„Jaké je poslední slovo tvoje a tvých přátel?“ zeptala se. „Vidíte nějakou šanci na kompromis?“

Potřásl hlavou, v devadesáti letech hubenou a suchou. „Ne, vůbec ne. Dokud má nad námi Federace moc, nikdy se nepřestane vměšovat,“ do suverenity pánů na panstvích, která si přisvojili. „Když Luna nezíská plnou svobodu, náš lid musí zahynout.“ Tím mínil svou třídu, nemysle doslovnou smrt, ale konec jejich pyšných způsobů, celé kultury, která kolem nich vyrůstala a byla jimi formována. Ale Luňané zůstali natolik lidmi, aby si některých věd cenili více než života. „To, o čem jsme spolu mluvili, naše odhodlání jen posílilo.“

Nijak ji to nepřekvapilo, a nechala to být. „Bueno, slyšel jsi, o čem jsem hovořila s Huizingou. Co ta tvoje tlupa? Navrhla jsem víc, než s čím budou tvoji lidé souhlasit?“

„Ve skutečnosti jste nenavrhla nic,“ připomněl jí. „Ale kdyby k té situaci mělo dojít, a Fireball by své záruky dodržel, ano, myslím, že by to bylo východisko. Ta Národní liga bude pravděpodobně horší problém.“

„Na ni se také podíváme.“

Luňan zakomíháním roztažených prstů naznačil pokrčení rameny. „Předpokládá to, že nás Země nechá odejít, po dobrém, nebo jinak.“

Neobtěžovala se přimět svůj obraz k výrazu naléhavosti, ale soustředila se na hlas a slova. „Budete se muset sjednotit, a zorganizovat to. To se týká zvláště vás selenarchů. Pokud jste to neučinili v nejvyšší tajnosti, tak jste dosud nepřišli se žádnou reálnou

myšlenkou, jak se s Federací vypořádat.“

„Mírem a obchodem dosáhneme víc a s menšími náklady než jakýmkoli formálním vojenským vítězstvím a jeho následky.“

„Ano, ano, to říkají všichni, i na Zemi. Ale samo o sobě to fungovat nebude. Jaké ústupky jste ochotni učinit – i když bezpochyby neochotně?“

„Vás jistě něco napadlo,“ řekl nadějně.

„Pár věcí. Například převzetí továren na extrakci hélia 3. Je to vládní monopol, a to nikoli národní vlády, ale Federace. Ta látka je velmi důležitá pro termonukleární energii, pro celou Zemi. Nemůžete je prostě vyvlastnit, pokud nebudete mít převahu sil, a tu mít nebudete. To by znamenalo jistou válku.“

„Ne, nejsme šílení. Export na Zemi by pokračoval, za podmínek, které je třeba dojednat.“

„Tak jednoduché to není, Brandire. Jde o to, že každá vláda Federace, která by vám uchvácení těch závodů prominula, by okamžitě padla. Už tak mají nespočet problémů.“ Co s následky hnutí avantistů, rozšiřující se a zdánlivě nepřemostitelnou propastí mezi společnostmi s vysokou a nízkou technickou úrovní, nebo sociálními otřesy po celé planetě. „Nemohou si dovolit projevit slabost. Kromě toho by za těchto okolností měli podporu Fireballu, přinejmenším ve věci rozšíření ekonomických a dopravních sankcí vůči Luně. Fireball si na Zemi nepřeje chaos.“

Brandir řekl upjatě: „Je to náš regolit, který prosívají kvůli atomům slunečního větru, a ty se tu ukládaly miliardy let. Nemají na to větší nárok než my na svou svobodu.“

Dagny si povzdechla. „Přestaň s tou rétorikou, synu.“

Nerozhodně čekal.

„Fakt je,“ prohlásila, „že tvá třída nepočítá s tím, že za to bude muset zaplatit.“

Nevzrušeně pokračoval: „Kupovat si nespokojené Terránce bude zatraceně těžké břemeno.“

„Nemáte hotovost, chceš říct. Dobře, uvažuj o výměně nebo prodeji. Máte přece lodě a roboty v pásu asteroidů, nové a celkem

malé investice, ale měly by mít v jednání o nezávislosti svou hodnotu.“ Jestli k tomu někdy v budoucnosti dojde. „Nabídněte za ty továrny na hélium přijatelnou protihodnotu.“

Vypadal tak otřeseně, jak ho ještě nikdy neviděla. „Má paní, to by omezilo luňanský kosmický obchod téměř na nulu.“

„Možná zjistíš, že jestli chceš svůj suverénní stát, nemáš na vybranou,“ odvětila. „Potom si tu flotilu můžete vybudovat znovu. Nebo možná dospějete k názoru, že je suverenita příliš nákladná. Je to pouze můj návrh, ale doufám, že přiměje tebe a tvé přátele přemýšlet.

Prober to s nimi. Koneckonců to nehoří. Mezi námi, mohli bychom vymyslet lepší plán. Chtěla jsem ti prozatím jen říct, že se musíte, *musíte,* připravit na dohodu, a na to, že budete muset dávat, stejně jako dostávat.“

Probrali ještě další aspekty, spíš zběžně. Pak se zdvořile rozloučil.

Když osaměla, prohlédla znovu program svého denního cyklu. Ještě stále toho zbývalo mnoho udělat, a události mohly kdykoli přerůst v otevřený konflikt; zdálo se však, že nejnovější ohnisko možného výbuchu bylo bezpečně uhašeno, a možná se i pokročilo směrem ke sjednocenému Měsíci, skutečnému cíli veškerého jednání. Bez vzájemné pospolitosti totiž nedojde ani k nezávislosti Luny, ale pravděpodobně ani k míru, a možná ani k přežití.

33

Většinu Vancouver Islandu tvořil park. S tábořením jste museli čekat, až na vás přijde řada, ale chodit na výlety jste mohli neomezeně, a Victoria nabízela hojnost služeb. Menší platby se obvykle prováděly v hotovosti. Ráno si Kenmuir a Aleka najmou soukromý taxík do chaty Spacetop v horách, odkud je to na pozemky Fireballu jednodenní vycházka. Ochranný systém by je měl poznat a pustit dovnitř.

Nejdříve se tady v noci v klidu vyspí. Riziko se zdálo menší než nutnost odpočinku.

Když vyšli z kavárny, kde povečeřeli, spatřili lesknoucí se okna budovy Parlamentu, jako by si ta vznešená muzeální památka na okamžik vzpomněla, jak kdysi kypěla životem. Zapadající slunce se rovněž odráželo na hladině zátoky, zbarvovalo trávníky a záhony a pozlacovalo křídla několika opožděných racků. V doku se shromáždila skupina mladých lidí. Ozval se zpěv a zvuk kytar, jinak byl večer tichý a ulice téměř opuštěné.

„Krásné," zamumlala Aleka.

„Ano." Kenmuir se snažil, aby to nezaznělo smutně.

„Jako doma," řekla.

Zdvihl obočí. „Skutečně?"

„Ach, krajina, vzduch, všechno je jiné. Je zvláštní, jak je tato planeta úžasně rozmanitá, že? Ale ten mír a štěstí jsou stejné."

A právě to chtěla uchovat na Nauru. Dokáže to? I kdyby v této své bláznivé hře proti všemu očekávání uspěli?

Vydali se k domu, kde si zaplatili nocleh se snídaní. Možná právě kvůli tomuto pocitu ztichla. Ve vlaku se dohodli, že bude nejbezpečnější a nejméně nápadné, když zůstanou pohromadě. „Dokážu se chovat slušně," slíbil, a cítil, jak se při tom červená. Přikývla, usmála se, a k jeho úlevě nic neřekla.

Už začal padat soumrak, když na stromy stíněném bulváru znovu promluvila: „Chci vám svůj domov ukázat."

„Rád bych ho viděl,“ odpověděl. Vidět ho a vědět, že je odsouzen k zániku.

„Tohle místo mi ho tolik připomíná,“ opakovala si pro sebe. „Ne že bych na podobných místech nikdy nebyla. Žijeme téměř ve zlatém věku.“

Ačkoli se nechtěl přít, tohle přejít nedokázal. „Mohu poukázat na to, že zlato je pevné a netečné?“

Zamračila se. „Nemusíte. Slyšela jsem dost o tom, jak se vůbec nic už ve skutečnosti nemění, jak jsme na konci vědy, umění a dobrodružství.“

„A nejsme?“

„Rozhlédněte se kolem sebe.“ Zastavila se, otočila a ukázala směrem k vodě. Jak pružný a ladný je každý její pohyb, pomyslel si. „Ti mladí tam, nebo ti, které jsme viděli, když jsme odjížděli z Winnipegu, skoro všichni mladí kdekoli na světě. Pro ně je tento svět nový. Láska a sport, Země a Měsíc, všechna ta velká díla, celá historie naší rasy; není to jejich?“

„Ano,“ musel uznat. „Těžko někdy vyčerpám všechny údaje z databází. Nikdy nepoznám celého Shakespeara či Beethovena. Nikdy neobjevím všechno, co v nich je. Na to je život příliš krátký.“

„Přesně tak.“

„Přesto jste s tím systémem ve sporu.“

Dupla nohou. „Kolikrát to ještě budeme probírat?“ Znovu vykročila, dlouhými kroky. „Netvrdila jsem, že je vše perfektní, nebo že někdy bude. Vždycky budeme muset bojovat s entropií.“

Znovu se zachoval neobratně. Místo aby se omluvil, pokusil se zasmát. „Neočekával bych od vás takovou obhajobu systému.“

Zlostně na něho pohlédla. „Vy znáte svou fyziku, ale já o vás přemýšlím víc v termínech moře a větru, a – Ano, vesmír skrývá stále spoustu překvapení.“

Rozmrzelost z ní spadla. Vážnost a naléhavost zůstaly. „A ani my nezůstaneme stát. Stejně jako mí Lahui, i oni mají ještě před sebou nespočet možností rozvoje. Vsadím se, že se stanou něčím, co nikdo nepředvídal.“

Věděl, že by měl souhlasně zamumlat a přejít k něčemu bezvýznamnému. Ale nedokázal to. Bylo to jeho tvrdohlavostí, nebo respektem k její inteligenci? „Ale bude na tom záležet?“

„Co tím myslíte?“

„Kyberkosmos nás toleruje –“

„Pomáhá nám!“ zvolala. „Bez něho by Země byla… otrávenou pouští, kde by zdivočelí lidé mezi sebou bojovali o zbytky.“

„Možná. Nebo bychom si své problémy vyřešili sami.“ Zvedl ruku. „V každém případě je situace taková, jaká je. Dobře, uznávám, že kyberkosmos není nelaskavý. Slouží nám; mohla byste říct, že nás dokonce rozmazluje. Těmi skutečnými zrůdami v dějinách byli lidé.“

„A my jsme od nich byli osvobozeni.“

„Ale k čemu? Abychom byli udržováni ve spokojenosti, zatímco kyberkosmos pokračuje ke svém určení.“

„Což je?“ zeptala se.

„Slyšela jste to. Bylo to prorokováno už po staletí, ještě předtím, než vznikla umělá inteligence. Mysl, čistá mysl, přebírající Vesmír.“

„Vadí vám to?“ Zasmála se. „Já, já nejsem žárlivá. Chci jen, aby si můj lid vytvořil svou vlastní budoucnost.“

„Ale není jim v tom bráněno? Nejsou vedeni a přizpůsobováni tak, aby se vešli do hranic, které jim byly stanoveny?“

Pohodila hlavou. „V poslední době jsem na sobě nepocítila moc zadržování a vedení.“

Ne, pomyslel si. Doprovázela ho na misi, kterou nechápali. Věc Lilisaire, klikatá a pochybná. Ironií bylo, že by odepřela domov v kosmu lidem, kteří sdíleli jeho touhy, ohrozila řád, který vychoval Aleku; a přece ve svém ztraceném tažení stále pokračovali.

Spolu.

Téměř bez rozmyslu řekl: „Nevěřím, že by vás mohlo něco za tak krátkou dobu zlomit. Nikdy jsem nepoznal nikoho nezávislejšího.“

Uchopila ho za ruku. „Gracias. Ani vy nejste žádný auhaukapu.“

Znovu se zastavili a pohlédli jeden na druhého. Krátce se podivil, jak k tomu vlastně došlo. Byli právě na opuštěné křižovatce. Obloha se zbarvila do fialová, a na ní zářil měsíc ve druhé čtvrti.

„Opravdu moc bych chtěla, abyste se s Lahui setkal,“ řekla tiše. „Dokážu si představit, že byste se k nám připojil. Mohly by se nám hodit vaše znalosti a, a vy.“

Zavrtěl zmateně hlavou. „Ne, jsem příliš starý, příliš srostlý se svými zvyky.“

Zazubila se. „Nesmysl! Jste lepší než kterýkoli mladík, kterého znám. Tenkrát v Overburgu –“

„Ta rvačka? To nic nebylo.“ Poctivě dodal: „A kromě toho jsem ji zavinil já.“

„Jak?“

„No, já – přijal jsem Buenovu… pohostinnost, a on přirozeně očekával –“ Kenmuir se zajíkl.

„Maopopo ia’u.“ Rozeznal v tom pohrdání. „Já vím. Považoval mě za majetek, jako své ženy.“

Zmítal se jako v pasti. „Nelíbilo se mi to – nevěděl jsem, jak říct ne, když naléhal –“

„Proč bych vám to měla vyčítat?“ řekla uhlazeně.

„Ale myslím, že byste měla vědět – rád bych, abyste věděla…“ Pracně se tím probojovával. „Když jsem s ní byl sám, nemohl jsem.“

„Ach, Kenmuire.“

„V té situaci, a, a ona to evidentně nechtěla – řekl jsem jí, že jsem moc unavený, a ona zívla, a… šli jsme oba spát.“

Aleka pohodila hlavou a znovu se zasmála.

Jeho trápení zesláblo ve smutek. Srdce mu přestalo bušit tak divoce. Koneckonců, co na tom záleželo?

Aleka zvážněla. „Je mi to líto,“ řekla.

„Není proč.“ Pokusil se usmát. „Je to spíš legrační.“

Vzala ho za ruku a vzhlédla přímo k němu. „Jste milý muž. A nemáme tušení, co nás ještě čeká. Nejspíš neuspějeme. Možná zůstaneme na svobodě, možná ne. Ale Pele cení zuby.“

Čekal.

„Máme tuto noc,“ řekla.

V noci se probudil. Otevřené okno ve starém stylu, přístupné

vánku, který šuměl v listí, vedlo k západu. Na obloze stále svítil měsíc. Jeho světlo nesměle vykouzlilo ze stínu křivky ramene, paže a tváře, tam, kde tiše oddechovala po jeho boku. Pocítil tiché štěstí. Na tuto krátkou chvíli byl Měsíc domovem klidu a míru.

34

Dagny Beynacovou nalezli na cestě na severním okraji. Nechala svůj vůz pod přístřeškem a odešla pěšky, sama, v době, kdy nebyl nikdo jiný nablízku. Byla to docela snadná pěší túra, kterou absolvovala poměrně často, dokonce i v posledních letech, ale měla již staré srdce – „tenké jako papír“ říkávala, jako by ho cítila chvět se ve větru z vnějšího časoprostoru – a právě zde na výšinách jí selhalo. Nebo možná ne, mysleli si někteří. Biomonitor v jejím skafandru by v takovém případě vyslal poplašný signál, který by v několika minutách přivolal lékařskou službu. Možná by ji byli dokázali znovu oživit. Ačkoli v jejím věku se už klonové transplantáty nedaly použít, náhrady by ji v udržovací jednotce dokázaly uchovat naživu ještě několik let. Záchranný tým však zjistil, aniž by se o tom zmínil, že svůj monitor už dávno odstranila.

Její zvyk chodit nahoru sama, aniž by komukoli něco řekla, přiváděl po stejně dlouhou dobu její přátele k zoufalství. Když proti jejímu jednání protestovali, vesele jim připomínala, že se po Měsíci toulala ještě před tím, než se oni, a obvykle i jejich rodiče, vůbec narodili. Byla to její volba.

Poslední pohled, který se jí naskytl, byl rozhodně velkolepý. Probíhal tudy hřeben vrcholu prstencového valu, dost vysokého a úzkého, aby viděla na jihu dno kráteru. Tato část zůstávala ve stínu, ale centrální štít se tyčil v šikmém světle. Nedaleko zářil jako vítězné kopí stožár vysílače. Tady ale všude přebývalo ticho.

Když její nepřítomnost vyvolala obavy, policie v Tychopolis nařídila satelitní průzkum. Luňanští zákonodárci se dohodli na prosazení zákona, aby se k tomuto opatření přistupovalo pouze v případech krajní nouze. Beynacová je v tom podporovala, trousíc ostré poznámky o nedotknutelnosti a ochraně soukromí. Kamery satelitů objevily schoulenou siluetu téměř okamžitě, a záchranný tým k ní bleskově přispěchal, ale to už byla celé hodiny po smrti.

Luna truchlila. Na Zemi byly všechny vlajky Fireballu staženy na

půl žerdi.

Zpráva o úmrtí spustila různé programy, které Dagny předem připravila. Většina z nich se týkala uspořádání po její smrti, a k tomu půl tuctu zašifrovaných osobních zpráv. Jedna odešla Larsovi na Vancouver Island.

Nejdražší Larsi,

až ti tato zpráva dorazí, budu už pryč. Buď sbohem, a přeji ti, aby se ti vždycky dobře dařilo, tobě a tvým blízkým, které jsem milovala.

Možná budeme zase brzy spolu. Pravděpodobně spolu budeme mluvit alespoň telefonem. Když jsme spolu hovořili naposled, nadával jsi na prodlevu spojení, nad čímž jsi jindy jen pokrčil rameny. Někam jsi zrovna spěchal, a já jsem zadržovala pláč, dokud nedomluvíme. Ano, pokaždé jsme věděli, že spolu možná mluvíme naposledy. Nezmínili jsme se o tom – proč bychom měli? – ale už dávno jsem si s určitým překvapením všimla, že se z mého „hasta la vista" stává „vaya con Dios[50]*."*

Teď budeš asi truchlit. Doufám, že se nestáhneš do sebe, ale dovolíš Ulle, aby tě utěšila. A ostatní – Sten, Olaf, Linnea, Anson, William, Lucia, Runa, jejich manželé a manželky, a děti a děti těch dětí, ne, nedokážu pro ně najít slova, kromě: „Byli jste mým požehnáním. Děkuji, děkuji vám všem."

Je to pravda, drahý. Můj život byl velkolepým dobrodružstvím. Vzpomínej na mě, ale nikdy mě nelituj. Některé věci bych změnila, kdybych mohla. Jistě. Především bych nedopustila, aby zahynuli Edmond a můj Kaino. Ale to štěstí, že jsme byli svoji, ve mně nezemřelo. Nejenže jsem měla možnost vidět mrtvý svět rozkvétat životem a vznik nové rasy, ale já sama jsem při tom pomáhala, pomáhala nás vést ke svobodě, zatímco lidé dospěli až na konec slunečního království, a hřála jsem se v nezaslouženě velké lásce. Ne, nevyměním toto bohatství za život mezi stroji a chemikáliemi, kdy

---

50 vaya con Dios (šp.) - Jdi s Bohem. (Pozn. překl.)

budu mít sice otevřené oči, ale mozek za nimi se bude scvrkávat Ne, já budu žít, jen dokud budu moci žít volně. Pak – lékařské údaje poskytují důvod k naději – odejdu rychle a čistě, a připravená.

Potom – kdoví. „Jdi s Bohem“ je přání, abys žil šťastně a bezpečně, nic víc. Možná se mýlím. Bylo by to nové dobrodružství!

Apeluji na tebe, můj pozemský synu. Ty pochopíš to, co moje drahé měsíční děti nedokážou. Ty, který ses stal silou uvnitř mocného Fireballu, a přece jsi plně člověkem, dokážeš to, Čeho není schopen ani Anson Guthrie, ani žádný selenarcha.

Dodržíš svou přísahu. Zůstaneš Guthrieho mužem, jak jsi kdysi dávno slíbil. Vím, že jsi již také starý a unavený, ale přesto tě žádám, abys mu nabídl své služby ve věci uchování míru na Luně.

Máš styky, zkušenosti, vše, co jsem ti kdy ukázala a svěřila. Ne, nebudeš ten mýtický nepostradatelný muž. Ale můžeš sehrát velkou roli – věř mi – v nadcházejících letech. Bude to tvrdé, nevděčné, často k vzteku, možná katastrofické, ale nesmíme to vzdát.

Přiložila jsem soubor, který jsem až do smrti neustále doplňovala a aktualizovala. Shrnuje situaci, faktory, které považuji za důležité, a veškerá doporučení, která mě napadla. Zjistíš, že většina z toho je důvěrná. Věřím ti. A také věřím, že to prostuduješ. Pak jdi za Guthriem. A Bůh tě provázej.

Co ještě? Chtějí pro mě vybudovat velikou hrobku. Uvažovala jsem proto, že tě požádám, aby ses je pokusil přesvědčit, aby můj popel rozptýlili tam, kde už spočívá Edmondův. Ale ne. Verdea je celá nadšená z toho, co to bude pro všechny znamenat, jestli si to opravdu přejí, nech je. Mně na tom už nezáleží. Šetři své úsilí pro živé a ty ještě nenarozené.

Ale prosím tě o jedno – buď laskavý k mé uložené mysli.

Myslím, že je to všechno. Popřej ode mě dětem dobré ráno.

Tvá matka.

35

Kenmuir se napřímil. „Hola, seňore,“ pozdravil. Aleka zkřížila ruce na prsou a uklonila se. Žena, které je doprovázela od brány, zasalutovala.

Mohutný starý muž ve velkém starém pokoji vzhlédl ze svého křesla. V tlumeném osvětlení po něm přebíhala záře ohně. Do praskotu hořících polen se mísila hudba – současné dílo, které Kenmuir poznal, Nomurovy „Symfonické variace na Sibeliovu Labuť z Tuonely“. Jak střízlivé se v tom přítmí zdály portréty, které shlížely z rámů na stěnách. Za okny nadcházel dlouhý severní soumrak, přecházející v noc.

„Tak jste zpátky, Iane Kenmuire,“ zaduněl Matthias.

„Ano, pane,“ řekl pilot. „Mohu vám představit Aleku Kameovou?“ Nikdy na ni nedokázal myslet v anglické verzi jejího jména.

„Bienvenida, seňorito.“

„Gracias,“ řekla nejistě. „Jste velmi laskav, že jste nás takhle přijal, bez ohlášení, seňore.“

„Když jste přijeli, Kenmuir se odvolal na slib Společenství věrných. Kromě toho… jsem zvědavý.“

„Chceme vám toho říct víc než jen nějakou podivnou historku, pane,“ řekl Kenmuir.

Rydberg přikývl. „To je vidět na první pohled.“

„Musíme s vámi mluvit v soukromí.“

„To je taky zřejmé.“ Matthias je gestem vyzval, aby se posadili. Pak se obrátil na jejich doprovod. „Slyšelas, Gould? Pečeť tajemství. Chci, abys informovala personál, každou jednotlivou osobu v domě a na pozemcích.“

Aleka využila příležitosti, aby ke Kenmuirovi zašeptala: „Pomůže to?“

„Ano. Všichni složili slib věrnosti,“ odpověděl polohlasně. „A pokud jde o mě – já mu nemůžu lhát, víš?“

„Proč bys měl?“

„Ani nečekám – a nebudu ho o to žádat – aby jednal proti svému úsudku o tom, co je pro všechny společníky Fireballu nejlepší.“

„Nebo pro všechny živé bytosti. Chápu.“

Přenesli si křesla tak, aby seděli čelem k vyřezávanému křeslu velmistra lóže. Když se Kenmuir posadil, pocítil plnou měrou, jak je unavený. Dnešní celodenní cesta však byla stejně povznášející jako napůl bolestná rozkoš minulé noci. Aleka sedící vedle něho ho vzala za ruku.

Gould odešla. „Buďte klidná,“ řekl Matthias Alece. „Nic, co tady kdokoli vidí nebo slyší, se nedostane ven bez mého svolení.“ Aleka Kenmuirovi ještě krátce stiskla ruku, a pak ho pustila.

„Nesděluji jim samozřejmě víc, než je nutné,“ pokračoval Matthias. „Ale obsluhu potřebujeme.“ Dotkl se knoflíku v postranní opěrce svého křesla. „Musíte být vyčerpaní a hladoví jak černé díry. Nechtěli byste se nejdřív najíst, odpočinout si a vyspat se?“

„Nevěřím, že bych teď dokázala usnout, seňore,“ odvětila Aleka.

Kenmuir souhlasně přikývl. „Možná bych si dal kávu a něco malého k jídlu.“

„Myslel jsem si to,“ řekl Matthias. „Co si budete přát vy, seňorito Kameová?“

Aleka se usmála. „Bueno, kdybych mohla požádat o nějaké proteinové sušenky a pivo.“ Je skutečně neskromná, pomyslel si Kenmuir. Matthias se zachechtal a vydal příslušný příkaz. Sluha odešel.

Pak se Matthias opřel v křesle, spojil prsty do stříšky a věcně se zeptal: „Odkud jste dnes přišli? Ze Sprucetopu?… Ano, nepochybně. Zakrývali jste stopy.“

„Je to dlouhá historie, pane,“ řekl Kenmuir.

„A my sami ani polovinu z ní neznáme,“ dodala Aleka. „Alespoň ještě ne.“

„Mám dojem, že si to někdo nepřeje,“ odvětil Matthias. „Tak pokračujte, mluvte, svým vlastním tempem.“

Začali, nejdřív váhavě, a odmlčeli se jen, když se sluha vrátil.

Aleka se s neskrývaným nadšením vrhla na pivo. Pak se rozpovídala o svém zázemí a svém podílu na celé věci. Matthias jim rychle kladl otázky. Pojednou řekl: „Asi před týdnem tady byl nějaký jejich důstojník. Chtěl se dovědět něco o vás, kapitáne Kenmuire. Nevyhověl jsem mu. Říkal si Pragmatik Venator.“

„Pele!“ vydechla Aleka. „Tentýž, který –“

Zatímco poslouchal, zamračil se Matthias na oheň a nasměroval malého robota, aby jej prohrábl a přihodil další poleno. Teď, když hudba ustala, praskaly plameny hlasitěji. „Aha,“ zavrčel. „Jde o krizovou záležitost.“

„Ale proč?“ protestovala. „Snažili jsme a snažili, ale na nic hrozného jsme nepřišli.“

„Pokračujte,“ přikázal.

Poslechli.

„– a tak jsme dorazili sem,“ skončil Kenmuir. „Proč?“ zeptal se Matthias.

„Kam jinam? Těch pár přátel jako Sam Packer by nám možná pomohlo se skrývat o chvilku déle, ale k čemu?“

Oči pod huňatým obočím se upřely do Kenmuirových. „Poněvadž si představujete, že Fireball, v mé osobě, vám může podat pomocnou ruku v donkichotství, jehož pravý význam neznáte. Jak jste na to ale přišli?“

Kenmuir vzdychl. „Ze zoufalství.“

„A mě nenapadlo nic lepšího,“ řekla Aleka nezvučně.

Kenmuir řekl unaveně: „Uvědomujeme si, že je to skoro beznadějné. Ale přece jen, Fireball je rozšířený po celém světě, i když nás není mnoho, a –“

Rydberg zvedl prst. „A vy byste ho povolal, aby pomohl té luňanské čubce, která chce vesmír jen pro sebe a svůj druh?“

„Ne, pane, ne. Chce jen zachránit svou společnost.“

„Svou společnost. Přesně. Ona, spolu s hrstkou těch, kteří ji ovládají.“

„To není pravda. Není to tak jednoduché, nebo, nebo…“ Došla mu slova, a shrbil se unaveně v křesle.

Aleka zůstala vzdorná. „Tak to není, seňore. Vím toho mnoho nejen o Luňanech, ale také o tom, co to znamená sledovat, jak váš druh zaniká. Jako můj lid.“

Rydberg přikývl. „Ano, má drahá,“ řekl mírně. „Pro mě jsou to cizinci, ale nezapomínám na ně.“

„My na vás ve skutečnosti netlačíme, pane,“ řekl Kenmuir. „Nechtěl bych, aby Společenství věrných riskovalo.“

„Ano.“

„A stejně si nejsem jist, co by mohl Fireball udělat. Pravděpodobně nic. Snad nám poskytnout útočiště. Aspoň Alece. Je nevinná.“

Aleka ztuhla. „Jsem jako dračice!“

Matthias se velmi mírně usmál, ale možná šlo jen o hru světla na jeho tváři. „Nedělejte ukvapené závěry,“ řekl. „Zůstávají rády na nejistém terénu.“ Kenmuir věděl, že je to Guthrieho citát, a otevřel ústa.

Ticho.

Chvíli se ozýval jen praskot ohně, zatímco Matthias dumal, a venku houstla noc.

Konečně starý muž promluvil, možná sám pro sebe, jako vzdálené zahřmění: „Proserpina, ten ztracený – Kaino, syn Dagny Beynacové – Ano, ona určitě –“

Znovu na pár minut zmlkl, než pohlédl na své návštěvníky a řekl nahlas: „Na úvod řeknu jeden nesporný fakt. Vláda Federace systematicky, po celé generace, skrývala potenciálně důležité údaje, a vyvíjí maximální úsilí, aby toto utajení udržela. Bez zjevného důvodu, bez jakéhokoli ospravedlnění. Jasně proti Smlouvě.“ Pohlédl oknem do tmy. „Co jiného ještě zůstává skryté? Po celý život jsem cítil ty neprostupné zdi kolem.“

Znovu zmlkl. Kenmuirovi bušilo srdce.

Matthias shrbil těžká ramena. „Musím o tom přemýšlet. Moc přemýšlet. Dnes v noci nebudu moc spát. Ale vy dva si potřebujete odpočinout.“

„Ach, seňore,“ vydechla Aleka.

Matthias stiskl knoflík. „Odpočinete si,“ nařídil. „Ať se rozhodnu jakkoli, potřebuji vás odpočaté a plné sil. Nepřidělávejte mi další problémy.“ Vešel sluha. „Berghalle, postarejte se o tuto dvojici. Koupel, čisté šaty, dobrou večeři, ubytování.“

Chlapec se postavil do pozoru. „Seňore.“ Zazářil pýchou.

„Jděte,“ řekl Matthias. „Setkáme se ráno.“

Nahoře v pokoji, kde odpočívaly památky dávných výbojů a úspěchů - model kosmické lodi, třpytící se měsíční skála, pohled na první lidský tábor na Marsu, vybledlá fotografie Ansona Guthrieho s manželkou a dětmi – jako sny, které dorazily do přístavu, mohli dva lidé najít způsob, jak obnovit svůj vnitřní mír.

Nicméně když se Kenmuir uložil ke spánku, napadlo ho, co si asi Rydberg o Dagny Beynacové myslel. Zdálo se mu totiž, jako by v té chvíli jeho hluboký hlas zakolísal.

36

Zatímco se hodiny měnily v denní cykly, napětí vzrůstalo. Někdy si Dagny dovolila dopřát chvíli nízké aktivity, která je u uloženého vědomí ekvivalentem spánku, ale byla vždy krátká, a pokaždé z ní byla vytržena dalším vystupňováním krize.

Formálně nebyla víc než členkou Prozatímní rady, jež měla dost pochybné postavení. Nebyla samosprávnou vládou, která by, legálně, mohla mluvit za Lunu, ale skupinou, kterou vytvořili zákonodárci v Tsukimachi, a pověřili ji vyjednáváním. Dagny musela hodně manévrovat, aby pro tento orgán přiměla hlasovat dostatečný počet poslanců, a aby přesvědčila generálního guvernéra Haugena, že by jeho veto mělo za následek otevřenou roztržku, které se obával.

V konečném důsledku se Rada stala lunární vládou, protože zahrnovala i selenarchy, kteří pohrdavě ignorovali kongres, nyní bezmocný a nepodstatný. Pravda, jiní poslanci zastupovali i města, velký průmysl a Terránce, kteří chtěli zůstat na Luně, ať se stane cokoli. Ale všichni toužili po plné nezávislosti. Proto – když se na to cítili – vydávali dekrety, které místní magistráty uváděly v činnost.

Moc Rady však byla ostře omezená. Luna stále spadala pod pravomoc Světové federace. Jednotky Mírového úřadu byly zdvojnásobeny. Kdyby byl porušen nějaký významný mezinárodní statut, měl guvernér rozkaz Radu rozpustit a vyhlásit válečný stav.

Dagny byla nezávislou delegátkou, vybranou ostatními, a zaujímala své křeslo na jejich naléhavou žádost. Nakonec došlo k tomu, že právě jejím slovům věnovali největší pozornost, právě ona urovnávala různice mezi nimi a nejčastěji za ně mluvila. Nejednou to bylo přímo s prezidentem Federace Danielem Janvierem v Hirošimě – takový zvuk mělo jméno Beynacová, možná ještě silnější v podobě uloženého vědomí než jako živé ženy. Robotická přítomnost se všem mohla zdát neosobní, nestranná. A podvědomě ji možná vnímali jako prorocký hlas ze záhrobí, tajemné orákulum.

Politikové na Zemi tápali a nervózně hledali řešení. Lunární

otázku už nemohli dále odkládat. Neklid, kvas, nepokoje a bojkoty, skrytější odboj, pověsti o výrobě zakázaných zbraní, výpadky ve výrobě a obchodu, varování Fireballu, že se situace pravděpodobně zhorší… Na noční obloze visel měsíc v úplňku jako bomba. Janvier svolal zvláštní zasedání Vysoké rady a Shromáždění.

Debata se vlekla a vázla. Zvlášť Severoameričané a Rusové měli obavy z precedentu; pokud společné dědictví zanikne na Luně, kdy pak skončí v celé sluneční soustavě? Číňané ten princip považovali za zastaralý. Indonésané připomněli své předky, kteří se osvobodili od koloniálních pánů. Sibiřané se domnívali, že jejich vlastní příklad je vhodnější a výstižnější. Řeči, řeči, řeči, množící se jako houby po dešti. Prezident a někteří z poslanců se snažili udržet jednání tak, aby zůstalo u původního tématu.

Pro lidstvo jako celek pokračoval každodenní život. Uložené vědomí žádný nemělo, ani čas na něj.

Byla přijata opatření. Luna dostala autonomii. Luna bude uznána jako člen Federace poté, co bude vypracována demokratická ústava s náležitými zárukami, schválena a ratifikována. Po celé Zemi vlály vlajky a davy provolávaly slávu.

Prozatímní rada tento program odmítla.

Trvala na naprosté nezávislosti, absolutní suverenitě. Bude ctít závazky učiněné v loni vydaném prohlášení: majetkové vyrovnání, pomoc při emigraci, smlouvy o kontrole obchodu a zbraní. Ale zůstane to dobrovolné. Luna získá naprostou svobodu vybudovat si svou budoucnost, jak uzná za vhodné.

Dagny věděla, že to dopadne takto. Předem také Janviera varovala. Odvětil, že mu za dané situace nic jiného nezbývá. Teď toto odmítnutí kritizoval a odsuzoval, nicméně Radu nerozpustil. Slíbil, že se ji pokusí přesvědčit. Dagny i on chápali, že je to pouze symbolické, jen aby se neřeklo. „Přála bych si, aby to tak nebylo," řekla mu na kódované laserové lince. „Já bych dávala jednoznačně přednost republice. Ale ta se pro Luňany nehodí, a oni jsou moji lidé."

Na Zemi to vyvolalo rozhořčení. Terránci že se mají vzdát

Měsíce? Policie a Mírový úřad měly plné ruce práce, aby obnovily a vynutily pořádek.

Vysoká rada Světové federace prezidentovi nařídila, aby povolal zálohy Úřadu. Několik vlád nabídlo, že je v případě nutnosti posílí muži a materiálem ze svých národních milicí.

Telefonická spojení se křižovala prostorem. Astromonitory hlásily množství lodí vracejících se z pásu asteroidů směrem ke Slunci. Na vyzvání se identifikovaly, jak vyžadoval zákon: šlo o nákladní plavidla ve vlastnictví Luňanů, zabývající se důlními a extrakčními aktivitami, které tam provádějí někteří magnáti. Tyto podniky byly malé ve srovnání, řekněme, s Fireballem nebo Marashtrou, ale plavidla byla velká a měla nukleární pohon.

„Přece se nemohou vracet všechna současně pouhou náhodou!“ zvolal Janvier.

Prodleva spojení.

„Ne,“ souhlasilo uložené vědomí Dagny Beynacové, „ale dokud budou dodržovat pravidla bezpečného provozu, nejsou povinni udávat důvody. Ptala jsem se, a nedostala jsem žádnou odpověď, kromě toho, že je to jejich soukromá věc. Možná jde o nějaký preventivní tah. Navrhovala bych zdrženlivost, protože by jinak k vašim dosavadním problémům mohla přibýt ještě všeobecná hysterie.“

Prodleva spojení.

„Tohle nelze ignorovat,“ řekl přísně.

Lodě, o nichž byla řeč, nezaujaly lunární oběžnou dráhu, jak by byly učinily, kdyby měly pomocí raketoplánů vyložit svůj náklad. Přešly místo toho na dráhy kolem systému Země-Měsíc. Takové oběžné dráhy byly nestabilní, a lodě je čas od času opravovaly zážehem motorů.

„Musí zmizet,“ prohlásil Janvier. Ztrhaná tvář se mu leskla potem. „Z místa, kde jsou, by mohly zrychlit, otevřít komory a rychlostí meteoritů svrhnout balvany na naše města.“

Prodleva spojení.

„To nikomu neříkejte,“ poradila mu Dagny. „Víte, byli by blázni,

kdyby to udělali. Většina materiálu by stejně shořela v atmosféře. Na povrch by dopadl jen štěrk, a navíc s největší pravděpodobností do oceánu nebo neosídlených oblastí.“

„Za předpokladu, že by šlo o běžný materiál, rudu, ingoty, prach, led a tak. Ale jak můžeme vědět, že tam nemají masivní, aerodynamicky tvarované střely?“

„I to by bylo šílené. Země by mohla Lunu zničit, kdykoli by uznala za vhodné. Zabití milionů lidí by podobnou reakci zcela nepochybně vyprovokovalo. A já vás ujišťuji, že selenarchové nejsou šílenci a blázni.“

„Souhlasím, ačkoli si tím občas nejsem jist. Ale musím se vypořádat s reakcí veřejnosti, až se ta zpráva dostane ven, a to bude zcela nevyhnutelně brzy. Prosím vás, přesvědčte ty arogantní barony, že se přepočítali.“

„Tím si nejsem tak jista, seňore. Zdá se mi spíš, že se těžce přepočítali politici na Zemi. Pokusme se společně, i když z různých stran, o kontrolu emocionálních škod.“

Janvier povolal pohotovostní síly, povolené podle Smlouvy, a nařídil luňanským lodím, aby se ztratily. Nedostal žádnou odpověď. Trust prohlašoval, že rozkaz nemá sílu zákona, protože prostý přechod na neobvyklé oběžné dráhy neznamená žádnou hrozbu.

Luňané ve městech občas zapomínali na svou důstojnost a procházejícím se pozemšťanům se pošklebovali. Ve vzduchu se kupila temná bouřková mračna, z nichž se už teď občas zablýsklo.

Federace a její členské vlády neměly žádné kosmické plavidlo schopné útoku. I jejich možnosti jakékoli kosmické dopravy byly dost skrovné. Místo toho si smluvně pronajímaly plavidla Fireballu, čímž šetřily kapitálové náklady.

Fireball přítomnost luňanských plavidel neschvaloval. Cože, soukromá společnost, provádějící paramilitární operace? To by bylo hrubé porušení Smlouvy. Anson Guthrie však prohlásil, že Fireball dopravu dalších jednotek na Měsíc nezajistí. Řekl, že by to dle jeho názoru bylo katastrofálně nemoudré, a jeho organizace se na podobné aktivitě vědomě podílet nebude.

V Hirošimě mluvčí Ekvádoru, kde byl Fireball registrován, jednoznačně vysvětlila, že její vláda souhlasí se seňorem Guthriem a nebude ho k ničemu nutit. Trvala na tom, aby bylo Luňanům poskytnuto právo na sebeurčení.

Nicméně Fireball a Ekvádor nebudou tolerovat bombardování Země. Kdyby mělo k něčemu takovému dojít, budou nasazeny všechny dostupné zdroje na pacifikaci Měsíce a potrestání zločinců. Zatím nabízejí své služby ke zprostředkování jednání.

Lars Rydberg odletěl na Lunu jako zplnomocněnec Fireballu.

Pocit ohrožení na Zemi začal postupně opadat.

Shromáždění znovu otevřelo otázku nezávislosti. Projevy teď byly kratší a víc k věci než předtím. Zastánci osvobození Luny získávali přívržence. Jestli byla alternativou válka, pak to byla nepřijatelná alternativa. Luňané jsou takoví, jací jsou, a jestli bude jejich unikátní civilizace vzkvétat, budeme se na jejich výdobytcích podílet i my. Na druhé straně se projevovalo dědičné přesvědčení, že nacionalismus stál v minulosti miliony životů, spolu s ničením, z něhož se svět dodnes zcela nevzpamatoval, a teď se ta příšera znovu klubala z vejce. Musíme jí rozšlápnout hlavu, dokud ještě můžeme.

Jako bomba zapůsobila další zpráva. Selenarchové dali obsadit energetické vysílací stanice, „aby je ochránili po dobu trvání současné nouze“. Jejich jednotky byly dobře organizované a vyzbrojené malými zbraněmi, které Smlouva povolovala. Nicméně se mohly postavit čemukoli, co by proti nim mohl na Měsíci Mírový úřad vyslat. Kromě toho, ačkoli to selenarchové nikdy nepřiznali, kolovaly pověsti i o těžších zbraních. Takový katapult, snadno a levně postavený, by dokázal vrhnout střelu přes půl Měsíce.

Kdyby k tomu mělo dojít, vysílací stanice by sotva přečkaly boj o jejich držení.

Janvier: „Je to vzpoura. Fireball přislíbil pomoc v případě otevřeného násilí.“

Rydberg: „Pane, já nejsem právník, a tudíž nemohu posoudit legálnost této akce. Podle zákona Prozatímní rady je za stavu krajní nouze ospravedlnitelná. Jen uvažte, jak závislá je Země na solární

energii z Měsíce.“

Janvier: „No ovšem, myslí si, že nás drží pod krkem. Já říkám, že ty lodě představují vážnou hrozbu, a žádám Fireball, aby splnil svou povinnost.“

Rydberg: „Pane, mohli bychom ty lodě stáhnout, za cenu mimořádně vysokých nákladů, ale jak zvládneme situaci na povrchu? Dovolte mi, abych opakoval, že lord Brandir a jeho společníci žádnou hrozbu nepředstavují. Nepřejí si ztemnělá města, rozvrácené služby, paniku, zločiny a masakr na Zemi. Ne, střeží tyto stanice před sabotážemi extrémistů tady na Měsíci.“

Janvier: „A co ta místa, která neobsadili?“

Rydberg: „Je pravda, že jich mohou střežit jen málo.“

Janvier: „Hm, říkám znovu, že se nás pokoušejí chytit pod krkem.“

Rydberg: „A já říkám, se vší úctou, že vám jen demonstrují, co by se mohlo stát ve světě zdivočelých individualistů, kteří mají pocit, že podléhají cizí tyranii… Prosím, já sám nejsem na jejich straně, říkám vám jen to, čemu věří… Dokáže Mírový úřad tu síť zabezpečit? Jistě, pokud nejdříve schválíte genocidu Luňanů. Jinak byste museli střežit celou Lunu, za cenu neúnosných nákladů, a ty stráže by byly jako Terránci stejně k ničemu. A pokud jde o roboty, lidé dokážou vždycky najít způsob, jak je přechytračit.“

„A kdyby Měsíci vládli selenarchové, dokázali by ten systém udržet v provozu?“

„Ano, pane prezidente. Jsou organizovaní a mají loajální a schopné stoupence. Nejsou to žádní sabotéři.“

„Jste si tím jist?“

„Jisté není nikdy nic. Mluvím o dnešku, o svých dětech a vnoučatech. V budoucnosti už možná Země nebude energii z Luny potřebovat.“

„Ale zatím nás mohou selenarchové vydírat.“

„Zamyslete se nad tím, jak uvažují, pane. Mají své podniky, vysoké výdělky. Proč by to dávali v sázku? Luňané nechtějí lidem vládnout.“

„Tak co znamenají ty jejich hrátky?“

„Nevím. Ani jestli to vědí oni sami. To ukáže budoucnost. Říkám jen, že současná hra je už sehraná, a vy byste to měl uznat.“

Nezjistitelná v obvodu, Dagny tyto rozhovory sledovala. Byl to její zvyk.

Na Zemi zavládla úleva, že nedojde ke globálnímu nedostatku energie. Lidé na Zemi a jejich vůdcové už byli také vyčerpaní. Nejsnazší bude přijmout ujištění, přehlédnout zbývající opozici a ustoupit. Nejdůležitější bylo vyhnout se otevřenému konfliktu.

Rada opatření ratifikovala, prezident podepsal. Jakmile budou dojednány kompenzační dohody, Luna se stane svobodnou a suverénní.

Baroni opustili energetické stanice, lodě vstoupily na lunární oběžnou dráhu a vyložily svůj náklad. Ukázalo se, že šlo o zcela běžné zboží. Jako součást dohody přejdou tato plavidla brzy do terránských rukou.

Nedošlo k žádným oslavným shromážděním. Na Zemi většinou panovala nálada pochmurné úlevy a vděčnosti, že nedošlo ke konfrontaci. Luňané nepodléhali hromadné hysterii. Terránští obyvatelé Měsíce, kteří byli s výsledkem spokojeni, oslavovali odděleně. Pokud šlo o ty, kteří spokojeni nebyli, začali se připravovat k emigraci.

Dagny a Rydberg spolu hovořili. Použila k tomu tělo dvounohého robota. Unavená do hloubi duše – pokud uložená vědomí nějakou mají – nechtěla působit dojmem mrtvé ženy, ale ani být pouhým hlasem.

„Dopadlo to dobře,“ řekla s povzdechem. „Mezi Trustem, Fireballem, Brandirem a jeho stoupenci, těmi kosmickými kapitány – “

„Nezapomínej na sebe,“ řekl.

Hlava bez tváře se zavrtěla. „Ne, ani na ty, které jsem nejmenovala. Víš, kdo to byl. Na tom nezáleží. To, co jsme naplánovali a sehráli, fungovalo. Vážně jsem pochybovala, zda to

vyjde. Ale o co jiného jsme se měli pokusit?“

Jeho hlas zazněl bezvýrazně. „Kdyby to nevyšlo, přestala by to být legrace.“

„Ano. Janvier si to uvědomil. Věděli jste to? Vyšlo to, protože to bylo nejrozumnější.“

„A jednodušší než to, co je před námi.“

„Vy se s tím poperete, tím jsem si jista.“

Dlouze na ni pohlédl, jako by se díval do živoucích od… „My?“

„Luna, Země, Fireball, všichni.“

„Až na tebe?“

„Už jsem byla užitečná dostatečně –“

„Ale… matko!“

Robot nedokáže plakat. „Dodržela jsem za ni její slib. Teď mě nech jít.“

„Ty chceš zemřít?“ zašeptal.

Vydala zasmání. „Co pro mě k čertu znamená smrt?“ Chvíli trvalo, než dokázal promluvit. „Chceš smazat svůj program?“

„Takovou podmínku mi dala tvá matka, než souhlasila s uložením.“

„Anson Guthrie ale pokračuje dál.“

„On ano. Já nemohu.“ Skutečná Dagny Beynacová život milovala, ale její uložené vědomí bylo jen jakousi neživoucí abstrakcí. Necítila potřebu se vyvinout v něco jiného, cizího jejímu Edmondovi.

„Může nastat doba – a velmi pravděpodobně nastane – kdy tě budou znovu potřebovat.“

„Ne, neměli by se nikdy spoléhat na jedinou osobu.“

Zachytila jeho pohled. Měl kostnatou tvář pod řídkými bílými vlasy. Už se také blížil stovce. A přece se narodil dívce jménem Dagny Ebbesenová.

Po chvíli si uhladil vlasy a řekl neklidně: „Víš, to, to ukončení bude velikou událostí.“

Kdyby robot disponoval nějakými výrazy, teď by se nepochybně usmál. „Právě toho se obávám. Dohlédni na to.“

„Něco jsem o tom už zaslechl. Chtějí tě pochovat na stejném místě jako –“

„Proč ne, když si to přejí?“

Jako gesto, symbol, poslední službu. Ten hardware a vymazaný software mohou klidně odpočívat tam jako kdekoli jinde. To místo se možná dokonce stane posvátným jako Thermopyly nebo Bodhgaya. Kromě toho se jí líbila myšlenka, že bude ležet pod hvězdami zářícími na Edmonda, vedle popela, který býval Dagny Beynacovou.

37

Celou noc byla mlha. I za svítání halila šedivě bílým pláštěm Guthrieho dům; nejbližší stromy, dva nebo tři metry od okna, se změnily v pouhé stíny, a všechno ostatní ztratilo tvar. Vzduch byl chladný, vlhký a velmi klidný. Jen z pobřeží sem tlumeně zaznívalo šumění vln, a možná pleskání kapiček vody padajících z listů.

Při snídani si Matthias, Kenmuir a Aleka vyměnili pouze pár zamumlaných pozdravů, protože si velmistr lóže zjevně přál ticho. Když ale dopili poslední šálek kávy, vstal a zabručel: „Následujte mě.“ Šli za ním halou, po schodech, a potom další chodbou ke dveřím, které otevřel a zase za nimi zavřel.

„Myslím, že bude správné si promluvit tady,“ prohlásil.

Kenmuir a Aleka se rozhlédli. S výjimkou té trochy světla pronikajícího mlhou zde vládlo spíše šero. Místnost zdobilo několik starých obrazů. Rodinné portréty, krajinky, pohled na Zemi z oběžné dráhy. Na vysokých oknech visely záclony. Podlaha byla dřevěná. Těch málo kusů nábytku pocházelo taky z dávných dob, čtyři křesla, šatník, skříň, postel. V jednom rohu stály mechanické hodiny vysoké jako člověk. Jejich kyvadlo se pomalu a jaksi neúprosně kývalo. Jejich tikot se v tom tichu zdál velmi hlasitý.

Kenmuira zamrazilo a naskočila mu husí kůže. Poznal, kde je.

„Kvůli soukromí?“ zeptala se Aleka.

„Ne,“ odvětil Matthias. „Říkal jsem vám, že je sídlo proti špionáži zabezpečené, a všichni v něm jsou přísežní společníci. Ale právě zde zemřel smrtelný Anson Guthrie.“

Rozšířily se jí oči a máchla rukama v gestu, které Kenmuir nepochopil.

Pak se lépe podívala na Rydberga. Měl skleslá ramena, a hlubší vrásky než včera. Nos mu trčel z tváře jako horský hřeben. „Vy jste skutečně moc nespal, že?“

„Na to bude čas později,“ poznamenal. „Všechen čas ve vesmíru.“

Těžce se posadil a gestem své návštěvníky vyzval, aby učinili totéž. Postavili si křesla vedle sebe. Aleka vyhledala Kenmuirovu ruku. Jaký klid v něm její dotek vyvolával!

Matthias zvedl hlavu. „Ale právě teď ho moc nemáme," varoval je. „Ti lovci nevědí, že jste tady. Kdyby ano, byli bychom už zatčeni. Stále však pátrají, a přemýšlejí u toho. Venator nebo jeho tým se zanedlouho vrátí. Pokud odsud odejdete jakýmkoli běžným způsobem, budete odhaleni. Přestrojení nepomůže. Zastaví každého a podrobí ho podrobné prohlídce."

Kenmuira znovu zamrazilo v zádech. „Existuje způsob, který není běžný?"

„Pomůžete nám, seňore?" připojila se Aleka.

Matthias přikývl. „V tom málu, co dokážu. Budu doufat, že pomáhám věci svobody."

„Rozhodl jste se dnes v noci?" zeptal se Kenmuir, ale okamžitě si uvědomil, jak hloupou otázku položil.

Matthias však přikývl. „Nebylo to lehké. Porušení slibu starého Společenství věrných, a nejpevnějšího, jaký jsem kdy dal. A možná zbytečně, nebo s katastrofálními následky. Proč se ale před námi tak snaží chránit Proserpinu? Zdá se mi, že kdyby se o ní Luňané dozvěděli, získali přístup do ní, nekladli by pak takový odpor Habitatu. A Habitat, to je naše cesta ke hvězdám." Chvíli těžce oddechoval. „Nebo není? Já nevím, já nevím."

Aleka slyšela bolest v jeho hlasu. Pustila Kenmuirovu ruku a natáhla se, aby stiskla Matthiasovu.

Na pár sekund sevřel sukovitou dlaň kolem její, a pak stisk uvolnil a slabě se usmál. „Gracias, querida," vzdychl. „Přemýšlel jsem i o tobě a tvém lidu."

Po chvíli pokračoval: „A také jsem stále znovu a znovu přemýšlel o tom, jak nadutý, pánovitý a nezákonný je Venatorův gang. Jestli může vláda Konfederace dělat tohle, skrývat skutečnost, která by změnila tisíce životů – možná běh dějin – co dalšího ještě činí? Co udělá příště? Guthrie měl ve zvyku citovat přísloví, že nesmíte velbloudovi dovolit strkat nos do vašeho stanu. Myslím, že teď je v

tom stanu víc než jeho nos. Už je tam skoro celý velbloud. Nebo brzo bude, když zůstaneme nečinně a pokorně sedět.“

„Mohli by mít nějaký slušný a rozumný důvod k tomu utajování?“ zeptala se tiše Aleka.

Ozval se Kenmuir. I v něm vykrystalizoval hněv, ostrý a studený. „Vždyť se to tím ani nesnaží omlouvat. Zacházejí s námi jako s dětmi.“

„Dětmi kyberkosmu,“ přisvědčil Matthias. „Nebo svěřenci, domácími mazlíčky, domestikovanými zvířaty.“

Aleka řekla stísněně: „Většina lidí se ale cítí svobodná a šťastná.“

„To i většina psů,“ řekl Matthias.

„Nepřu se s vámi, seňore. Jen se nemohu ubránit údivu – čím větší dobro, i pro můj lid –“

„Buď jednáme, nebo nejednáme,“ odsekl Kenmuir.

„Ano.“ Napřímila se. „Bueno, jednejme tedy, a přijměme odpovědnost za cokoli, co z toho vzejde, jako – jako svobodní dospělí lidé.“

Kenmuir dospěl k názoru, že by měl položit další, zcela odlišnou otázku, ačkoli odpověď na ni byla téměř jistá; vyslovil ji čistě proto, aby ji měl z krku. „Mohli bychom prostě to, co víme, odvysílat? Předpokládám, že Guthrieho dům k tomu potřebné zařízení má. Má spoustu všeho, na co si jen dokážu vzpomenout.“

„Uvažoval jsem o tom,“ připustil Matthias. „Ale nebylo by to k žádnému reálnému užitku. Žil jsem na Zemi a jednal s mocnými dost dlouho, abych se naučil, co funguje, a jak, a co ne. Pouhé prohlášení se dá příliš snadno popřít a poslat do propasti veřejného zapomnění, zatímco by nás sebrali Venator a jeho hoši. Mohli by příliš snadno získat vodítko k tajemství Fireballu, a zbavit se ho.“

Kenmuir zaťal pěsti. Aleka, která napůl vyskočila, zase klesla do křesla, a zašeptala: „Slovo Zakladatele?“

„Ano.“ Rydberg si odkašlal. „Až brzo ráno jsem si uvědomil, co musím udělat. Teprve pak jsem si mohl chvilku zdřímnout.“

Svatyně, oltář, pomyslel si Kenmuir.

Ručičky hodin dosáhly XII a VII. Hodiny odbily celou. Mlha za

okny vířila ve větru jako kouř.

„Nevím, jestli vás to zachrání," pokračoval Matthias. „Nejspíš ne. Pokud vám to bude připadat naprosto bláznivé, zapřísahám vás, abyste o tom už nikdy znovu nemluvili, ani mezi sebou, vůbec nikdy."

„Přísahám," řekla pevně Aleka.

„Na svou věrnost," prohlásil Kenmuir.

„A přece jde v tom příběhu o přísahu, která byla porušena," řekl Matthias.

Aleka a Kenmuir čekali.

Když odříkala minuta, Matthias pokračoval: „Lars Rydberg tehdy slíbil své matce, Dagny Beynacové, že až její uložené vědomí vykoná svou práci, vymaže Rydberg jeho program a poskytne mu zapomnění. Samotné uložené vědomí ho o to žádalo, a on to znovu slíbil."

„Ale neudělal to?" vydechla Aleka.

„Ne. Když konečně vypnul síť a zůstal s ním sám, tam, kde se rozloučili – políbiv tu tvrdou kovovou schránku mezi optickými výstupky – uvažoval o tom, co dál. Co všechno uložené vědomí vykonalo. Jak dokázalo provést Lunu, ano, i Zemi, hrozící násilnou revolucí, která by se byla snadno mohla změnit v katastrofu. Situace přitom stále zůstávala krajně nejistá. Mohli by je opět nutně potřebovat. Vypnutí pro ně bylo totéž jako vymazání, s tím rozdílem, že mohlo být reaktivováno. Světu řekl, že vyplnil přání své matky, a přenesl vědomí do Dagnyiny hrobky, aby spočívalo vedle jejího popela, a že doufá, že to tak zůstane navěky. Ale odnesl si toto břemeno do hrobu."

„Podělil se o to se svým synem," řekla jasnozřivě Aleka.

„Ano. A tak to šlo po generace stále dál."

„Nikdy nebyla znovu povolána," uzavřela Aleka. „To tajemství se stalo tradicí Fireballu, ničím víc. Jít na Lunu a vyplnit Larsův slib muselo pozdějším Rydbergům připadat jako porušení jejich vlastního slibu."

„Až doteď."

„Oživit ji,“ zachraptěl Kenmuir vyschlým hrdlem.

„Ona, zaživa, o Proserpině jistě věděla,“ řekl Matthias. „Musela slyšet nebo si přečíst všechny její parametry. Pravděpodobně si je pamatovala – měla vždycky dobrou paměť, říkají její životopisy – a proto její uložené vědomí taky. Ale tohle by mohl stejně objevit kdejaký astronom nebo astronaut. Jakmile se ta informace jednou dostane ven, je s utajováním pravdy konec.“

Ať by mohla mít pro Lilisaire jakoukoli hodnotu, pomyslel si Kenmuir. Ale na tom nezáleželo. Jemu záleželo na Alece a její věci, stejně jako na komkoli či čemkoli jiném, včetně ukončení honičky na ně. „Pošlete nějakého agenta?“ zeptal se.

Nezdálo se, že ho Matthias slyšel, ale pokračoval: „Může to ale být zcela bez užitku. To uložené vědomí tam leželo celá staletí. Hrob nebude odstíněný proti kosmickému záření, ani proti místní radioaktivitě. Zmrzačené čipy, poškozená elektronika, kumulativní škody, které nebyly nikdy opraveny. Teď už možná nezbylo nic funkčního.“

„Nebo možná nějaký dement –“ řekla Aleka s hrůzou. „Ach, ne!“

„Možná že ne,“ uklidňoval ji Kenmuir. „Ve skutečnosti ze svých zkušeností odhaduji, že mohl systém stále ještě zůstat v provozuschopném stavu.“ Mluvil s větší důvěrou, než jakou sám pociťoval.

Aleka se zamračila. „Neříkej jí systém.“

„Jsem připraven vás nechat se o to pokusit, a sdílet s vámi jakoukoli vinu, která bude následovat,“ řekl Matthias. „Jste připraveni vy?“

„Ano,“ řekl Kenmuir rozechvěle.

Aleka zamrkala, aby se zbavila slz. „Ano.“

„Ale váš nápad vyslat nějakého agenta – Ne, obávám se, že to nepůjde,“ řekl Matthias.

„Proč?“ zeptal se Kenmuir.

„Přemýšlejte.“ Matthias na to měl celou noc. „Nikdo ze zdejšího personálu k tomu nemá kvalifikaci. Musel bych sem někoho zavolat a instruovat ho nejen o misi, ale i o technických podrobnostech.

Nezapomínejte, že je to starý stroj. Dnes se nic takového nepoužívá. A potřeboval by vybavení. Navíc si můžeme být jisti, že je Guthrieho dům pod dálkovým, ale přísným dohledem. Minimálně. Dovedete si představit, že by odtud někdo odešel s hromadou zařízení, odletěl na Lunu a vydal se ven k Dagnyině hrobu – izolované, nejposvátnější půdě na Luně – aniž by se o tom Venator dověděl? A začal jednat?“

„A… vymazal ten program,“ řekla Aleka.

„A došel si sem pro nás,“ dodal Kenmuir. „Ale, hm, nemohl by ten člověk prostě kontaktovat Lilisaire v jejím zámku? Mohla by být schopná jednat. Když už ne vstoupit do hrobky, tak aspoň podnítit pátrání po Proserpině.“

„V krajním případě, pokud všechno ostatní selže, by se to dalo zkusit,“ řekl Matthias bez nadšení. „Připravím kódovanou zprávu důvěryhodnému člověku, s instrukcí dekódovat ji a předat, po nějaké době, až Venatorovi lidé polevní v pozornosti. Ale nic si od toho neslibuji. Jestli nenajdou záminku k jejímu zatčení, bude přinejmenším pod přísným dozorem. Nezapomeňte, že vědí, že víte, že ten asteroid existuje. Dokázala by ona nebo někdo z jejího druhu zahájit pátrání, astronomické nebo pomocí kosmických lodí, dokonce i prostřednictvím Luňanů ve vnějším kosmu, aniž by Venator uhodl, k čemu se chystají, a nezastavil je? O tom pochybuji.“

Aleka řekla: „Ale vy jste na nějaké řešení jistě přišel, seňore, protože byste o tom jinak nemluvil.“

„Ano,“ odpověděl Matthias dojatě. „Šílenou cestu, ale mohlo by to jít, prostě by to mohlo jít.“

Pochopení přišlo jako blesk. „*Kestrell*“ vykřikl Kenmuir.

Aleka na něj užasle pohlédla. „Cože?“

Nedokázal zůstat sedět. Vyskočil a začal přecházet sem a tam. Vzrušení ho zalilo jako příboj.

„Kosmická loď, relikvie, loď Kyry Davisové. Udržujeme ji stále připravenou ke startu –“

Zalapala po dechu.

Matthias rychle pokračoval: „Včetně skafandrů, automaticky se přizpůsobujících, souprav pohonu pro pohyb mimo plavidlo a všeho

ostatního.“ Kenmuir náhle pochopil, proč Společenství věrných bojovalo a zaplatilo vysokou cenu za právo udržovat na Zemi plavidlo poháněné antihmotou. *Kestrel* nebyla prvním posvátným objektem v lidské historii. Samozřejmě, jakýkoli start byl *zakázaný*. Jako ve snu uslyšel: „Byl by to krátký let, pokud ji dokážete pilotovat, kapitáne Kenmuire.“

„Naučím se to,“ řekl, mírně udiven vyrovnaností svého hlasu. „Jistě máte o tomto modelu viviferový materiál, takže to nebudeme muset hledat ve veřejné databázi, že?“

„Ale celý svět to uvidí!“ zvolala Aleka.

Matthias se usmál. „Správně. Něco tak nápadného neujde pozornosti sdělovacích prostředků, a samotný Teramind to bude nucen nějak vysvětlit.“

Kenmuirovo nadšení povadlo. „Ledaže mě Venatorova služba zavčasu dostane.“

„Pravda, mají plavidla s mnohem větším výkonem, a zareagují rychle,“ připustil Matthias. „Ale překvapíte je, a oni nebudou vědět, kam směřujete, dokud nepřistanete. Pak ale budete muset být rychlí, to ano.“

Byla to sázka penny proti libře. Kenmuir se zasmál. „Myslím, že je to naše jediná možnost. Můžete získat informace, kde a jaké jednotky Úřadu jsou v současné době umístěny, a na jaké oběžné dráze? Je to veřejná informace. A já mám nápad, jak jim zabránit, aby mě umlčeli, jakmile mě chytí. Pojďme, dáme se do práce!“

„Auwe no hor e,“ zamumlala Aleka. „Nepoznávám tě. Nečekala jsem, že tě někdy uvidím v takovém stavu.“

„Mám před sebou práci,“ zmohl se Kenmuir říct.

Vstala a zblízka na něj pohlédla. „Jedna věc, amigo. Co tím myslíš, že ty? Nepůjdeš přece sám.“ Zarazil se. „Cože? Ty? Netrénovaná a – a zranitelná – Ne, to je směšné.“

„Učím se rychle,“ řekla Aleka. „Dokážu se naučit, co bude třeba, abych byla k užitku.“ Obrátila se na Matthiase. „Nemohu, seňore?“

Rydberg se usmál. „Jsem přesvědčen, že byste měl mít partnera, kapitáne Kenmuire. Já jsem příliš vyčerpaný. A připadá mi, že tohle

děvče je potenciálně nejschopnější osobou, kterou máme po ruce.“

„Kromě toho,“ řekla jim Aleka, „je to i má mise. A, a, Iane, já tě prostě nenechám letět samotného!“

38

„Ať vám Bůh dá rychlost.“ Zdálo se, že právě tato prastará slova doprovázejí Kenmuira a Aleku z Guthrieho domu. Matthias je nevyprovodil, ani nikdo jiný. Trávník směrem k lesu přešli sami.

Slunce visící nízko nad mořem ozařovalo trávu a jehličí stromů. Vysoko na obloze stál bledý měsíc. Ačkoli bylo ještě poměrně teplo, Kenmuir si těsněji přitáhl plášť s kápí. Byl by raději, kdyby se zatáhlo a mraky trochu zastřely toto sídlo před bdělým zrakem orbitálních robotů.

Ale odstartovat museli teď. Dalším čekáním by jen zvyšovali riziko odhalení. Posledních padesát hodin, s výjimkou několika krátkých chvilek spánku, strávili přípravou, studiem, cvičením v simulátoru, plánováním. Výsledek se ovšem nedal předvídat.

Pod ostražitostí, kterou pociťoval v každé krizi, pulzovalo napětí. Drsná kůra borovic, její vůně, zvuk jeho kroků ve spadaném jehličí, to vše bylo znepokojivě živé. Nepoháněl ho jen biochemický stimul. Byl na misi, možná své poslední – ale jistě své nejdůležitější.

Tiše prošli s Alekou stezkou mezi stromy na mýtinu. Byla zahalena stínem, ačkoli sluneční svit dosud pozlacoval vrcholky okolních stromů a příď kosmické lodi. Byla připravena vrhnout svůj torpédovitý trup vzhůru k Měsíci.

Svatyni střežila kamenná zeď. Před vchodem byla na dvoumetrovém bloku připevněna bronzová deska s vylíčením toho, co Kyra Davisová vykonala.

Tady se lidé z Fireballu vždycky zastavovali, jako u oltáře. Kenmuir a Aleka zasalutovali.

Někdy příchozí pokračovali dál do lodi, kvůli zvláštním rituálům, nebo jen proto, aby lodi poskytli nutnou údržbu. Několik jich zde bylo před nedávnem. Měli také obnošené pláště, v jejich případě proto, aby jimi zakryli zařízení a potravinové dávky dopravované na palubu. Všichni doufali, že to nevyvolá žádný poplach – že to bude vypadat jen jako další ceremonie, další utvrzení identity, už dávno

zastaralé. Kenmuir si dával pozor, aby šel pomalu.

Nějaký permanentně aktivovaný mechanismus je zpozoroval a vysunul rampu pod záďovým vchodem, jenž se zároveň otevřel. Muž a žena po ní vystoupili. Na kratičký okamžik se ještě ohlédli na živý les, a zhluboka se nadechli. Pak vstoupili dovnitř. Dveře se uzavřely a rampa zatáhla.

Když prošli přechodovou komorou, Kenmuir si svlékl plášť a automaticky ho uložil do skříňky. Uvědomil si to, a ušklíbl se. Aleka se rovněž svlékla. Pod plášti měli těsně přiléhavé oděvy, aby mohli hladce vklouznout do kosmické výstroje. I teď ho pohled na ni zaujal. „Pospěšme si," řekl rychle.

Když loď jako nyní spočívala na svém přistávacím stojanu, staly se její podélné průchody vertikálními šachtami. Bylo proto třeba použít pevně nainstalovaných žebříků. Minuli místnost s akceleračními lehátky, dveře do komůrky koupelny, malou kuchyňku, klozet pro osobní použití, multi s viviferem, kutilskou soupravu, vybledlé rodinné obrázky… Vzduch byl těžký, což se nezlepší, dokud neobnoví svou činnost recyklátor a ventilátory.

Řídicí kabina mu připadala archaická. Pro Aleku byla nová a cizí, ale v simulátoru se s ní oba důkladně seznámili. Posadili se do křesel před ovládacím pultem a připoutali se. Obrazovky a displeje byl slepé, přístroje mrtvé. Kenmuir se marně snažil něco říct. Aleka se napjatě usmála. „Tak do toho," povzbudila ho.

Jeho prsty se rozběhly po ovládacím pultu. Rozsvítila se světla, ručičky přístrojů se zachvěly, na obrazovkách a displejích se objevila čísla a grafika. Čelní obrazovku vyplnila obloha. Ozvalo se šumění vzduchu z ventilátorů. Kenmuirův hlas zazněl nepřirozeně hlasitě. „Plná pohotovost. Okamžitý start."

Hlas, který zazněl z reproduktoru, byl ženský, trochu chraptivý. Vlastní hlas Kyry Davisové. Tak si to přála. „Salud… Byla to dlouhá doba… Jste cizinci." Jeho pohled mimovolně sklouzl ke skenerům, jimiž ho *Kestrel* pozorovala. Její hlas ztvrdl. „Nemáme povolení."

Část studia strávili seznamováním se s jazykem, jímž se mluvilo za její éry. Kenmuir se pokusil přizpůsobit svou výslovnost tak, aby

mu robot rozuměl. „Stav nouze.“

„Nejsme na kosmickém letišti. Start v takovém okolí je nezákonný. A jsem tady uzavřená.“

Bylo těžké přijmout, že nemluví se sophotektem, ale pouze s robotem bez vědomé mysli nebo nezávislé vůle. Nedokázal by říct, s kolika takovými měl za svého života co do dnění, ale tohle bylo něco jiného. Tento stroj létal s Kyrou Davisovou, sloužil jí, mluvil s ní a hrál s ní různé hry, možná naslouchal jejím tajným vyznáním a slyšel její pláč. Tady zůstalo víc než jen vstupy do databáze. Navzdory zdravému rozumu Kenmuirovi připadalo, jako by loď obcházel nějaký duch.

Neočekával, že ho bude bolet vyťukat kód „Sklapni“. Udělal to.

Pak začal chrlit příkazy. „Poletíme na Měsíc. Ochranná kopule je z hyalonu, ale když budeme startovat se zrychlením deseti g, dokážeš ji prorazit. Pak je zredukuj na dvě g a pokračuj. Nicméně nenastavuj kurz přímo na Lunu. Nastav kurz, který nás provede těsně kolem Luny, jako bychom chtěli získat gravitační urychlení pro cestu k našemu cíli –“ Uvedl souřadnice, libovolně zvolené, které by je zavedly do hlubokého kosmu, pěkně daleko od roviny ekliptiky. „Zhruba za hodinu ti řeknu, jaký manévr ve skutečnosti potřebujeme, a ty si podle toho vypočítáš své brzdné vektory.“ Nechtěl to udělat dřív, protože nevěděl, co se stane. V té chvíli by mohl celý plán zkrachovat.

„Potvrzuji.“ Displeje zopakovaly instrukce. Loď je bleskově propočítala. „Varuji vás, že je to nebezpečné. Jsem zkonstruována pro pohyb kolem těles, jako je Mars nebo Titan, ale ne v blízkosti Země. Možná se během mého spánku změnily zákony o astronautice, ale, hombre, fyzikální zákony se změnit nemohly.“

Kdyby to jen neznělo tak lidsky, tak živě.

Aleka pohladila přístrojovou desku. „Ty to zvládneš, *Kestrel,*“ prohlásila. „Dokázala jsi přece mnohem víc, pro Kyru.“

„Gracias,“ odvětil hlas stejně vřele. Pak rázně dodal: „Start za šedesát sekund.“

Kenmuir a Aleka na sebe pohlédli.

Zespoda se ozvalo až do morku kostí pronikající dunění. Přetížení je vtlačilo do křesel. Začala je obestírat temnota.

Ta po chvíli ustoupila, a Kenmuir se mohl znovu nadechnout. Zrychlení kleslo na dvojnásobek normální pozemské gravitace. Pohlédl na obrazovky. Stromy dole kolem zčernalé mýtiny jasně hořely. No dobře, ekologická služba to za chvíli uhasí. Obloha před nimi se s blížící se nocí zbarvovala purpurově.

Zatímco seděli v částečném bezvědomí, loď pronikla většinou zemské atmosféry. Pak vibrace ustaly, obloha zčernala a objevily se hvězdy. Nyní slyšel jen svůj dech a bušení srdce. Motory nevydávaly žádný zvuk. Plazmový pohon byl velmi účinný.

Aleka pohlédla dopředu, objala se a zašeptala: „Jsme volní. Skutečně jsme."

„Pro tuto chvíli," zamumlal Kenmuir.

Přikývla. „Na Kontrole provozu to teď musí vypadat jako v rozhrábnutém mraveništi. Proč nás nevolají?"

„Loď nemá spojení s jejich systémem," připomněl jí. Bylo toho příliš mnoho, co se museli v příliš krátké lhůtě naučit. „Budou muset najít příslušné pásmo."

Zemský obzor na zadních obrazovkách připomínal obrovský purpurový oblouk. Stále rychleji se však zmenšoval. Když začne *Kestrel* po obratu stejným tahem brzdit, mohla by dosáhnout cíle během tří hodin. Jejich těla, v dobré kondici a nanochemicky posílená, by ta dvě g mohla vydržet tak, aby zůstali akceschopní.

Pokud k tomu dojde.

„Nasměruj laserový komunikátor na Lunu," řekl Kenmuir, a upřesnil souřadnice.

„Zámek Vysokij," odpověděla loď. „Vzpomínám si… Připravena."

„Ian Kenmuir lady Lilisaire," vyslovil pečlivě. V duchu chtěl říct „dobrá práce" *Kestrel*, která udržela paprsek zaměřený a dokázala kompenzovat dopplerovské efekty během šíleného zrychlování. „Mířím do hlubokého kosmu, ve vašich službách. Kontrola provozu má námitky. Sdělte jí, prosím, tyto údaje. Jestli můžete, zdržte nějak

jejich pronásledování a případný zásah, ale prosím, nikoho neohrozte. Konec.“

Nevěděl, zdali byla zpráva přijata. Dozor však určitě všechno slyšel, a on neměl žádnou možnost zprávu zakódovat. Jakákoli zmínka o Proserpině by pravděpodobně vyprovokovala okamžitou a radikální protiakci. Navíc bylo právě tohle jeho esem v rukávu. Hlavním účelem zprávy bylo ještě víc zmást jejich protivníky, přimět je, aby se soustředili na dráhu, kterou brzy opustí, což by mu mohlo získat krátký čas na vstup do Dagnyiny hrobky.

Zablikalo červené světélko. „Spojení ze Země,“ oznámila jim loď. „Vyžaduje absolutní prioritu.“

„Spoj nás,“ nařídil Kenmuir.

Neobjevil se žádný obraz. Video nebylo kompatibilní. Nicméně hlas poznal. Jakmile si Matthias uvědomil, jaký druh agenta ho navštívil, poslal jednoho muže, aby všechno důležité zaznamenal. Záznam jim přehrál jako součást jejich brífinku.

„Kosmická lodi *Kestrel*, bez registrace, okamžitě odpovězte.“

„Nazdar, Venatore,“ odpověděl Kenmuir; současně uslyšel, jak Aleka zalapala po dechu. Jeho samotného to nijak zvlášť nepřekvapilo.

„Kenmuir?“ ozvalo se chladně. „To jsem si mohl myslet. A zdravím i vás, Alice Tarnová. Jste tam s ním, že?“

Kenmuir jí naznačil, aby nemluvila. „Chtěl byste asi slyšet nějaké vysvětlení.“

„Nejen to, příteli. Mnohem víc. Víte vůbec, co jste si zavařili?“

„O tom rozhodne veřejné vyšetřování.“

„Všichni v Guthrieho domě budou zatčeni, to jistě víte. Pravděpodobně jste zničili své milované Společenství věrných Fireballu. To jste zamýšleli?“

Fireball Enterprises se zničily samy, když bojovaly proti zlu, pomyslel si astronaut. Poprvé ho napadlo, jaké agónie duše Matthias podstupoval.

„Něco se dá možná ještě zachránit,“ nadhodil Venator. „Zastavte motory, umožněte naší vyloďovací skupině vstup na palubu, až s

vámi vyrovnají rychlost, a vraťte se zpátky, promluvit si jako rozumné lidské bytosti.“

„Bude tomu svět naslouchat?“ zeptal se Kenmuir. „Můžete nám poskytnout nějaké záruky?“

„Žádné. Jak vás mohu přesvědčit, že by se tato záležitost zveřejňovat neměla?“

Kenmuir vycenil zuby. „Bylo by to obtížné, že?“ V duchu si pomyslel, že se Matthias rozhodoval snadno. Byli však v právu on a Aleka?

„S každou další minutou se ocitáte v horších problémech,“ řekl Venator. „Čemu si myslíte, že sloužíte? Lilisaire? Její plán – máme důvod si to myslet – by mohl stát miliony životů. Chcete je mít na svědomí?“

„Ne. Pokud mluvíte pravdu. Mluvíte?“ Teď mohl Kenmuir to jméno vyslovit. „Lhali jste o Proserpině po celé generace.“

„Je třeba to udržovat v tajnosti, dokud svět nebude připraven. Jáne, kyberkosmos vám to s radostí vysvětlí, v soukromí.“

„Ano? Nebo já a moje partnerka prostě zmizíme?“

Venator vzdychl. „Dívali jste se na příliš mnoho historických dramat.“ Pak vážně pokračoval: „Považujte to za ultimátum. Když se vzdáte teď, můžeme být vůči vám a Fireballu shovívaví. Později už ne.“

„A co Smlouva, a práva, která nám zaručuje? Říkám vám znovu, chceme úplné odtajnění, jinak se dopouštíte horšího porušení zákona, než bychom kdy mohli my.“

„Smlouva obsahuje výjimky pro případy krajní nouze,“ přerušil ho Venator. Po půl minutě dodal: „Jste tedy rozhodnuti.“

„Ano,“ řekl Kenmuir jemu i sobě.

„Dobrá. Nehodlám hovorem s vámi ztrácet čas.“ Venator se tiše zasmál. „Ani vám nepopřeji štěstí. Rád bych si s vámi promluvil otevřeně, inteligence s inteligencí. Ave atque vale.“

Světélko zhaslo. „Přenos ukončen,“ řekla loď.

Kenmuir znovu pohlédl na Zemi. Kdyby tak mohl vysílat, povzbudit ty, kteří milovali svobodu – Ale signál by musel projít

přes reléové satelity, aby ho aspoň někdo zachytil, a ty byly pod kontrolou.

A kolik lidí na planetě by se o to vůbec staralo?

Matthias řekl, že měl po celý svůj život pocit neprostupných stěn. Kenmuir ne, až donedávna. Aspoň si to nijak zvlášť neuvědomoval. Cítil snad někde v podvědomí, že je rovněž v kleci?

A byl?

Odešli na záď, a než se oblékli do výstroje, několik minut se líbali.

Po návratu si vyvolal údaje o pronásledování. Přístroje zachytily dvě nebo tři lodě ve stíhací formaci, sledující jeho kurz do hlubokého kosmu. Jak chtěly *Kestrel* zastavit, aniž by ji taranovaly, neměl tušení. Byly však moderní konstrukce, a dosahovaly mnohem většího zrychlení. Kdyby to bylo nezbytné, mohly by ji pronásledovat, dokud by *Kestrel* nevyčerpala svou reakční hmotu, a pak se k ní přiblížit.

Začal vkládat podrobné instrukce, které umožní Alece převzít velení. „Doufám, že tě neřídím příliš neohrabaně," řekl *Kestrel* z náhlého popudu a pošetile.

„Nejste tak dobrý jako Kyra," odpověděla *Kestrel*, „ale máte velmi podobné ruce."

39

Loď se blížila k Luně.

V této chvíli už lovci jistě pochopili, že se nechali oklamat, a že právě sem *Kestrel* ve skutečnosti směřovala. Nemohli ji však nijak zastavit. Všechny kosmické lodě schopné stíhání se nyní pohybovaly příliš daleko, a nebyly tu k dispozici žádné střely, jimž by se *Kestrel* nedokázala vyhnout. Na Měsíci jich bylo jen pár, navíc pomalých, určených k ničení nepravděpodobných cílů, jako byly třeba velké meteoroidy na kolizní oběžné dráze. Policie a síly Mírového úřadu měly nepochybně plnou pohotovost, ale to bylo momentálně k ničemu.

Pak již nastala chvíle, kdy Aleka pohlédla skrz průzor přilby Kenmuirovi do očí a řekla prostřednictvím vysílačky: „Aloha. Doufejme, že to není naveky. Jsi pro mě víc než přítel, víš to?“

Pokoušel se promluvit, ale dokázal se jen usmát a dotknout se rukou v rukavici její paže, než se rozešli.

Zatímco čekal v přechodové komoře, ucítil slabý otřes, a po minutě nebo dvou další. Aleka vypustila návnady. Představil si nosné moduly klesající k různým bodům rozptýleným v terénu – bodům nedaleko tvrzí selenarchů. Představil si Aleku, spěchající zpátky do velitelské kabiny, aby zavolala na zámek Vysokij: Lilisaire, pošlete někoho posbírat ty válce, dřív, než to udělají vaši protivníci. Nezáleželo na tom, jestli Luňané tu zprávu zachytí, nebo jestli učiní to, k čemu je vyzývala. Jejím účelem bylo zmást vládní síly. Při troše štěstí by měl Kenmuirův odchod uniknout jejich pozornosti, i když budou radary a ostatní detektory stále zaměřené na *Kestrel*. I kdyby ho potom nějaký paprsek zachytil, doufal, že ho bude program považovat za kosmické smetí a bude dál sledovat loď.

Neměl jistotu, že plán vyjde. Bez ohledu na to, jak pečlivě on a *Kestrel* propočítali šance na základě dostupných údajů, šlo stále o hazardní hru. Takový byl ale život vždycky.

Přetížení pominulo. Motory ztichly, a loď se kolem Luny

pohybovala jen nízkou orbitální rychlostí. Ucítil chvění vzduchového čerpadla, vyprazdňujícího přechodovou komoru. Světlo na stropě pohaslo. Napjal svaly. Byl čas jít. Pocítil zvláštní klid.

Vnější propust se otevřela. Ve vchodu spatřil temnotu plnou hvězd. Vystoupil na malou plošinu. Volnou rukou našel její tlačítko. Plošina se sklopila, trhla sebou a vymrštila ho ven.

Zatímco padal v pomalých kotrmelcích, viděl kolem sebe vířit vesmír, Mléčnou dráhu, Zemi, Lunu. Do očí mu šlehlo Slunce, ale obličejový štítek přilby na ochranu ztmavl, takže připomínalo matnou zlatou minci s nečitelnou ražbou. Nejdříve se Kestrel zdála přímo gigantická. Každou sekundu za ním zůstávala pozadu o několik metrů, které vzhledem k ní získal. Když usoudil, že již bude bezpečné zažehnout individuální pohonnou soupravu, byla na pozadí hvězd stále dost velká, ale teď ji měl možnost vidět celou, štíhlou a krásnou.

Ale uvnitř byla uzavřená Aleka. Aleka, která by si byla přála zemřít na moři, s větrem laskajícím jí vlasy.

Jakmile aktivoval pohonnou jednotku, měl najednou spoustu práce. Na ovládacím panelu zazářila řada různobarevných světélek. Zadal instrukci. Krátký zážeh stabilizoval jeho polohu. Počítač jednotky byl relativně jednoduchý, ale zcela adekvátní úkolům, které měl před sebou. Luna už zaujímala čtvrtinu oblohy, její noční strana vypadala jako jáma do nekonečna, denní strana byla nemilosrdně osvětlená, zvrásněná a pokrytá skvrnami. Bez použití optiky neviděl žádné stopy po lidských dílech. Hlavou mu prolétly vzpomínky na města, obrovské květiny, ptáky, letce nad jezerem, Lilisaire, ale na vzpomínání teď neměl čas.

Zapnul navigační zařízení. Zaměřil a identifikoval tři významné terénní útvary, a pak vložil jejich směrníky do počítače. Po chvíli to zopakoval, a tak získal informace, podle kterých mohl vypočítat svou polohu, výšku a vektorovou funkci. Radar by byl býval lepší, rychlejší, ale to se neodvážil riskovat. Vložil souřadnice místa, kde chtěl přistát. Pak znovu zažehl motor.

Pohonná jednotka ho nasměrovala do správného kurzu.

Akumulátory začaly vydávat energii. Z nádrže s pohonnou hmotou se vysunuly tři trysky. Kondenzace vytvářela v určité vzdálenosti od jejich ústí oblak – systém nebyl tak účinný jako jadernou energií poháněné plazmové trysky, a ani zdaleka tak výkonný – ale oblak byl řídký, i z malé vzdálenosti sotva viditelný, a rychle se rozptyloval. Kenmuir znovu pocítil tíži. *Kestrel* se od něho vzdalovala stále rychleji, změnila se v hračku, diamant, hvězdu, a pak zmizela.

Během příští půlhodiny neměl moc práce kromě dalšího zaměřování a zadávám letových parametrů pohonné jednotce. Akcelerace se zvyšovala, dokud se neustálila na přibližně jednom g. Byl by raději letěl rychleji, i za cenu větší zátěže pro tělo, ale síla pohonné jednotky byla omezená. Přistál by se skoro prázdnou nádrží a téměř vybitými akumulátory.

Hlavou mu vířily myšlenky. Aleka – teď zaujme lunosynchronní oběžnou dráhu. Nebude přímo nad ním, ale zůstane na jeho obloze. Až Kenmuir přistane, bude zbývat možná devadesát minut do doby, než se k ní dostanou první lodě Úřadu, vracející se plným tahem. Do té doby musí zmizet.

Lilisaire – divil by se, kdyby nějaká vlákna její pavučiny nedosahovala až do policie a Úřadu, i teď, ledaže by ji uvěznili, a on si byl jist, že by se postarala, aby se něco takového rozhlásilo do celé sluneční soustavy – věděla, kde *Kestrel* je, a že se jí její přítomnost osobně týká. Zda měla možnost něco podniknout, nevěděl. Kéž by se jí podařilo zdržet zásah aspoň o hodinu nebo dvě. Ovšem připsalo by se to k obviněním proti němu, ní a Fireballu.

Raději toto téma dál nerozváděl.

Annie – vážný a zamyšlený přízrak. Ohlédl se na Zemi, doufaje, že je k ní život laskavý.

Čas plynul. Pomalu klesaje, letěl z jedné noci vstříc další.

Jeho let byl naplánován s ohledem na utajení, ne na spotřebu paliva. Satelity ho nepochybně zpozorovaly, jako všechno, co se dostalo do dosahu jejich čidel, ale neměl by vzbudit podezření, ani vyvolat poplašná hlášení, zvlášť když se tyto roboty soustřeďovaly jinam. Nad horizont se vyhoupl kráter Tycho.

V té době už byl Kenmuir tak nízko, že ho neviděl jako mísu, ale jako horu, černou a monstrózní na pozadí hvězd. Navzdory časnému ránu zůstávala jeho západní strana ve tmě. V dálce Kenmuir zahlédl úsvit dne, ale jak klesal, ztratil se mu. Viděl jen hvězdy a blednoucí Zemí v poslední čtvrti. Její modrobílý svit zaléval terasovité svahy.

Našel svůj cíl a přešel na ruční řízení.

Na okamžik kolem něho zavířil prach, ale rychle se usadil.

Šumění trysek utichlo. Kenmuira obklopilo ticho. Když odpojil pohonnou jednotku a nádrž, cítil se v měsíční gravitaci lehký jako peříčko, jako napůl odtělesněný. Jeho skafandr, recyklovač vzduchu a ostatní výstroj mnoho nevážily, a těsně přiléhaly k tělu. Odpojil vak s vybavením. Ani ten by se neměl zdát těžký, ale přes něj měl připnutý perlík, a on ten náklad na okamžik nedokázal uzvednout.

Ale musel. Bylo to nezbytné. Přehodil si ho přes ramena a vykročil. Pod jeho kroky se zvedal prach, dokud nedošel k silnici, kterou její budovatelé vytesali z nitra kráteru do prstencového valu, šlo spíše o stezku z upěchovaného regolitu, a poutníků po ní ubylo, ale vesmíru bude trvat o něco déle, než ji pohřbí.

Před ním se tyčila hrobka. Říkalo se, že uložené vědomí nařídilo, aby byla prostá. Stěny z bílého kamene nesly nízkou střechu. V přední stěně byly dvojité bronzové dveře. Nad nimi bylo vycizelováno jméno DAGNY EBBESENOVÁ-BEYNACOVÁ. To stačilo.

Kenmuir se zastavil u vchodu. Na minutu zapomněl na spěch a tíseň. Stěny a kov se matně třpytily ve světle Země a hvězd.

Jako by se jeho klid ještě prohloubil. Se zachvěním vytáhl klíč, který Lars Rydberg tajně vyrobil a přinesl ho s sebou zpátky. Vsunul ho do zámku. Program si pamatoval kód. Ručička se otočila dolů. Když zatlačil, křídla dveří se pomalu otevřela. Zhluboka se nadechl a prošel jimi.

V prvním okamžiku byl slepý, sám, slyšel jen svůj tep. Pak se mu oči přizpůsobily. Dovnitř proudilo světlo, sotva se dotýkajíc bloku oltáře uprostřed. Zvedl pravou ruku k přilbě, pozdrav Fireballu.

Ale teď už si musel pospíšit. Stáhl batoh a položil ho na podlahu,

vytáhl reflektor, zapnul ho a nechal u nohou. V jeho světle spatřil na oltáři dva objekty. Jedním z nich byla pohřební uma, štíhlá a graciézní. Znovu si vzpomněl na *Kestrel*. Druhým byla schránka s uloženým vědomím.

Rychle, rychle. Vykonat nezbytné znesvěcení a nechat vinu za sebou, dřív, než ho zcela ovládne.

Měřicí přístroj ukázal, že energetický zdroj uloženého vědomí je vyčerpaný, ale nedotčený. Kenmuirovi se ulevilo, ačkoli měl náhradu. Zástrčkou, ručně vyrobenou, aby se hodila do zastaralé zdířky, připojil zdroj na akumulátor, aby ho znovu nabil. Pak začal s reaktivací neurální sítě. Aby Lars Rydberg zakryl to, co neučinil, vložil jeden přídavný program. V Guthrieho domě bylo proto připraveno paralyzující zařízení, které Kenmuir nyní aplikoval. Pak položil na oltář rádiový komunikátor, našel patřičné místo na schránce a propojil ji s ním. Teď mohli, on i ona hovořit navzdory prázdnotě okolo nich.

Dotkl se posledního tlačítka, ustoupil a zachvěl se. Z čelní strany bloku zazářilo světlo. Centimetr po centimetru se vysunuly oční výčnělky. Zaleskly se čočky, zkoumající hrobku.

Po chvíli připomínající věčnost uslyšel Kenmuir hlas, ženský hlas, slabý, jako by přicházel odněkud z hlubin, pomalý a váhavý. „Edmond… ne, Lars, ach, Lars…“

Nepředvídal, jakou bolest mu to způsobí. „Odpusťte mi,“ zachraptěl.

„Uncans!“ vykřikla Dagny.

„Co-cože?“

„Tma, tma a tma –“ Zoufalství ustoupilo něze. „Neplač, drahoušku, máma je tady.“

Kenmuir sebral veškerou svou vůli. „Má paní Beynacová, odpusťte mi,“ dostal ze sebe, pokoušeje se co nejlépe vyslovovat. „Musel jsem vás zavolat zpátky.“

„Kde jsou mé paže?“ zasténala, zatímco se oční výčnělky pohybovaly sem a tam. „Vezmu tě a pochovám, dítě, moje dítě, ale kde jsou mé paže? Mé oči, Edmonde?“

„Zavolal jsem vás kvůli vašim lidem,“ řekl Kenmuir, „vaší a jeho krvi.“ Přemýšlel, zdali lhal.

„Ta krev vytekla. Když ze mě sundali skafandr. Bylo po všem.“

„To se stalo – dávno –“

„Malá Juliana, to byla všechna krev… Ne Juliana, že? Teď ne.“ Uložené vědomí zabědovalo.

Vzpomínala na něco dávného, pochopil Kenmuir. Ale na co? Mohla si pamatovat víc? „Má paní Beynacová, poslouchejte, prosím. Prosím.“

„Hřmí,“ zamumlala Dagny.

Má nějaký poškozený obvod, pomyslel si Kenmuir. Musí generovat signál, který ta mysl vnímá jako hluk, ať už z ní zbylo cokoli.

Zvuk v jeho sluchátkách se ztišil. „To hřmí moře. Vlnolamy. Vítr. Sůl. Naplavené dřevo jako veliké kosti. Hele, písečný dolar. Pro tebe, Uncansi.“ Zasmála se, potichu a zamilovaně.

„Má paní,“ pokračoval Kenmuir, „víte, kde jste?“ Kdo jste?

„Larsi –“ Upřela na něho oční výčnělky. Měl pocit, jako by se mu do těla zabořily nože. „Vy nejste Lars,“ řekla bezbarvě. „Vy nejste nikdo.“

„Jmenuji se –“

„Larsi, ukončils mě. Že?“

V Kenmuirovi svitla slabá naděje. Nadechl se. „Musím s vámi mluvit – Ale přišel jsem jako přítel. Na Měsíci potřebují znovu vaši pomoc.“

„Žádné znovu nebude,“ odpověděla chladně.

„Obávám se, že –“

Její hlas náhle zjemněl. „Nebojte se. Edmond se nikdy nebál. Zařval by ‚Zatraceně!‘ a pustil by se do toho.“

Snaže se něčeho chytit, Kenmuir odpověděl: „Jako Anson Guthrie. I potom, co se stal… jako vy.“

„Ani Sigurd se nikdy nebál,“ zabroukala Dagny. „Miloval nebezpečí. Smál se s ním. Ne jemu, ale s ním. To je Kaino, víte?“

„Ano,“ řekl Kenmuir nechápavě. „Váš syn.“

„Jsou mrtví. Zemřeli na mrtvých skalách v hlubokém kosmu. Edmond a Kaino jsou mrtví.“

„Já vím.“ Zoufale navázal: „Právě proto jsem tady. Vy, vy jste pokračovala. Žila jste dál, pro všechny ostatní.“

Uložené vědomí začalo tiše zpívat:

„Je mrtvý a pryč, paní,
je mrtvý a pryč;
u hlavy zelený trávník, u
nohou kámen.“

Přestala zpívat. „Jen tam neroste tráva.“

„Možná ještě bude,“ řekl Kenmuir. „Když nám pomůžete, tentokrát naposled.“

Promluvila přísně: „Lars to slíbil.“

„Ano. Ale – K Edmondovi. Lars, řekla jste. Půjdu tam, kde je Edmond.“

„Doufal, celým srdcem doufal.“ Zasmála se, ale Kenmuir vycítil hořkost. „Estupido. Dagny tam šla. Mohla. Duchové ne. Jak mohli mít právo na narození? Nikdy se nenarodili.“

„Jste Dagny Beynacová,“ řekl do jejího deliria. „Tak jako uložené vědomí Ansona Guthrieho je Anson Guthrie. Jeho duch.“

Oční výčnělky se zachvěly, hlas se zrychlil. „Guthrie? Uncans? On ještě je?“

„Ne tady,“ povzdechl si Kenmuir. „Daleko, v soustavě Alfy Centauri. Uběhly stovky let, madame Beynacová.“

„A ten vítr vál a vál,“ zamumlala.

„Staletí.“

Nezdálo se, že by ho vnímala. „Z jednoho příběhu, který jsem četla kdysi v dětství. Od lorda Dunsanyho. Pověsili nějakého silničního lupiče do horka venku a nechali ho tam samotného. A vítr vál a vál.“

Musel znovu upoutat její pozornost. „Ano, Lars Rydberg porušil slovo, které vám dal. Svým způsobem. Doufal, že budete navěky

odpočívat v pokoji, jak jste si přála, a nikdo vás neprobudí. Na chvíli, jedinou chvíli. Jedinou otázku.“ Čas letěl. Kolik minut mu zbývalo?

„Kde je tvá tvář, Edmonde? Nemohla jsem už přinést zpátky tvou tvář.“

„Poskytněte mi odpověď na jedinou otázku, a dám vám pokoj. Ale teď, okamžitě, nebo to už bude zbytečné.“

„Edmonde, říkal jsi Larsovi: Jsi Dagnyin syn. Budeš tady vítán, zatraceně, vždycky vítán.“

Jak mohlo uložené vědomí plakat?

A Lars je zradil oba, pomyslel si Kenmuir. Nebo ne?

Jako by k němu sestoupila inspirace z hvězd za dveřmi, řekl: „Viděl jsem jeho obrázky, myslím Edmonda Beynaca. Měl širokou a hranatou tvář, s vystouplými lícními kostmi a zelenýma očima.“

„Ano!“ vykřikla Dagny. „Ano. Ach, Edmonde, vítám tě zpátky! Bienvenu, mon chéri!“

„Ukázal cestu k Proserpině.“

„Zatraceně, ano, to udělal!“

Kenmuir mluvil rychle, ale tak, jako by byl se svou milovanou. „Poslouchejte mě, prosím vás. Vaši lidé, jeho a vaši potomci, teď Proserpinu potřebují, strašně ji potřebují, ale je pro ně ztracená. Pamatujete si, jak ji najít?“

V jejím hlasu prokmitl hněv. „Proto jste mě probudil?“

Postavil se před těma očima zpříma. „Ano. Jestli mi to nemůžete odpustit, pomůžete nějak?“

Náhle uslyšel hřejivost. „Mám zpátky Edmonda. Za to vám děkuji.“

„Řeknete mi to?“

„Pošlete mě pak domů k němu?“

„Ano.“ Sklonil se ke svému batohu, uvolnil uzly a zvedl v rukou perlík, „Mám toto.“ Každé slovo ze sebe musel pracně dostávat.

„Tak rychle,“ vyzvala ho, „než ho znovu ztratím.“

Nemohla říct nic víc? Upadli do mlčení.

„Daleko a daleko,“ vzdychla, „dlouhá cesta, kterou je třeba ujít k smrti. Ale Proserpina s sebou přináší jaro. Za domem táty a mámy

kvete jabloň…“

Sklouzávala zpátky do nočních můr? „Prvky oběžné dráhy!“ zvolal.

„Tiše,“ napomenula ho. „Můj jeskynní muž je hledá.“ Čekal. Otevřenými dveřmi dovnitř nahlížely hvězdy. „Ano,“ řekla Dagny. „Tady jsou. Díky, starý medvěde.“ Odrecitovala čísla. „Máte je?“

„Mám,“ odpověděl: v rekorderu a vrytá v mozku. „Dobře,“ řekl klidně. „Teď váš slib.“ Zachvátila ho hrůza. „Skutečně chcete –?“

„Pro sebe,“ řekla. „A pro Larse.“

„Pak vám to dlužím,“ uslyšel se říkat. V rukou sevřel násadu. „Sbohem, má paní.“

„Mějte se hezky,“ řekla jako požehnání. Pak zazvonil příkaz: „Teď!“

Rozmáchl se kladivem nad hlavou, a vší silou udeřil. Schránka byla silná, ale nedokázala absorbovat takové údery; radiace ji oslabila. Rozlomila se, a palice rozdrtila obvody.

Odhodil kladivo a zničeně se vypotácel z hrobky do světla hvězd.

Ne, nesmí plakat, nesmí propadnout žalu, ještě ne. Tam nahoře čekaly *Kestrel* a Aleka. Zapnul vysílačku. Mohli spolu komunikovat i přes desetitisíce kilometrů, které je oddělovaly, a už nezáleželo na tom, že je ostatní uslyší. „Jsi tam?“ zavolal. „Ozvi se, ozvi se.“

„Ano,“ odpověděl ten milovaný hlas. „Ach, drahoušku, ty jsi zraněný.“

„Zaznamenej tohle.“ Nadiktoval čísla. „Máš je?“

„Ano –“

„Tak se vydej na cestu.“

„Aloha au idoe,“ uslyšel. „Miluji tě.“ Nemohl to vidět, ale dokázal si představit, jak se kosmická loď vrhá kupředu.

Klesl na regolit, aby počkal na Venatorovy muže. Nad prstencovým valem se objevilo slunce.

40

Plavidlo Mírového úřadu mířilo při zrychlení 0,5 g k Zemi.

Loď byla velká, s mnoha různými kabinami. Kenmuir byl umístěn v jedné z nich. Dveře byly zamčené. Strážní mu řekli, že kdyby cokoli potřeboval, může o to požádat prostřednictvím interkomu, ale on to neudělal. Ze všeho nejvíc chtěl být sám.

Vlastně, ocenil by nějaký průzor, jímž by mořil sledovat hvězdy. Ale byl uzavřený ve stísněné a holé kabině, jen se svými myšlenkami.

Po sté nebo po tisící uvažoval, jak k tomu všemu došlo: jak se změnil v rebela a zabijáka. Proč? Nikdy to neměl v úmyslu ani nepředvídal. Zdálo se, že události získaly svůj vlastní hybný moment, skoro svou vlastní vůli. Spočívala právě v tom podstata lidské historie? Chaos – nakolik to chápal samotný Teramind? Nakolik to chápal Bůh?

Dveře se otevřely, a když dovnitř vstoupila modře oděná postava, opět se zavřely. Kenmuir vstal z neustlané kóje. Několik sekund stáli nehybně, dva vysocí a štíhlí muži, jeden tmavý, druhý světlý.

„Zdravím, kapitáne Kenmuire," řekl nově příchozí anglem z východní polokoule.

„Jste Pragmatik Venator, že?" odvětil vězeň. „Tak se konečně setkáváme."

Důstojník přikývl. „Chci si s vámi promluvit, dokud můžeme být v soukromí."

„V soukromí? Copak nás vaše stroje nesledují a neposlouchají?"

„Jsou to i vaše stroje." Lidstva.

„Ani jedno, ani druhé. Nejsou ničí." Byly to roboty podávající hlášení sophotektům, které byly v konečném důsledku drobnými součástmi nadřazeného intelektu.

„To není protimluv," prohlásil Venator. „Vaše partnerka je vaše, a vy jste její, ale ani jeden z vás není ničí vlastnictví."

Kenmuira sevřelo u srdce. Připadal si emocionálně vyprázdněný,

ale nyní znovu pocítil starost. „Co je s Alekou? Co mi můžete říct?“ Co mi řeknete?

Venator zvedl obočí. „Aleka?… Aha, ano. Alice Tarnová. Je živá a daří se jí podle všeho dobře.“ Po tváři mu kmitl úsměv. „I když v nepohodlí. Právě to s vámi musím prodiskutovat, jestli jste schopen.“

Kenmuir pokrčil rameny. „Jsem, i když ne příliš ochoten. Policie na Luně byla… ne nelaskavá. Jsem vyléčený a odpočatý.“ Alespoň tělesně.

„Posadíme se?“ navrhl Venator.

„Není třeba.“ Ani nechci.

„Přejete si občerstvení? Budeme mluvit dlouho.“

„Ne, nechci nic,“ co by mu na palubě mohli dát.

„Ujišťuji vás, že nejste v nebezpečí,“ řekl Venator. „Jste v rukou civilizovaných lidí. Možná civilizovanějších, než si zasluhujete,“ dodal suše.

„O tom, co je správné a co špatné, se můžeme přít později, ne?“

Venator se vrátil k předchozí mírnosti. „Myslím, že nejen to, kapitáne. Ale nejdřív bude nejlepší probrat ten zážitek. Řekl byste mi, proč vás, hmm, Aleka, nevzala při útěku s sebou?“

„Není to zřejmé? Byl bych musel nejdříve ustoupit do bezpečné vzdálenosti, aby mohla přistát. Než bych přiběhl a nalodil se, a než bychom znovu odstartovali, uběhla by nejméně hodina. Tolik času jsme neměli.“

„Zřejmě ano. Hodina při dvou g znamená sedm kilometrů za sekundu navíc. Zkoušel jsem stupeň vašeho odhodlání. Nepředpokládám, že mi řeknete, kam má namířeno?“

„Nemohu. Rozhodla se, až když jsem ji opustil.“

„Jak jsem očekával,“ řekl Venator klidně. „Co nevíte, to z vás nikdo nevytáhne. Vlastně na tom nesejde. Člověk může hádat. Určitě nemíří k Marsu, který by byl hazardní volbou v každém případě. V úvahu by připadalo několik asteroidů, nebo nějaký Luňany tajně kolonizovaný satelit Jupitera. Nyní letí po trajektorii a zachovává své delta v, a může tedy stále volit. Pokud nedostane strach, že se možná blížíme, a nezačne znovu akcelerovat, bude jí chvíli trvat, než

dosáhne jakýkoli cíl, který má na mysli.“

Načež bude v dosahu spojení. Antikvární laser *Kestrel* by nedokázal přenést srozumitelnou zprávu přes dvě nebo tři astronomické jednotky. Její rádio by vyžadovalo vysoce citlivý přijímač, a kdo by tam vůbec poslouchal? Až se přiblíží, bude signál jasný. Snad by mohla přistát.

„Plán vám vyšel. Byla to fantastická myšlenka,“ pokračoval Venator. „Myslím, že vyšel právě proto, že byl fantastický. Nedokážeme ji dostihnout, dokud neskončí svou misi, a už se o to ani nepokoušíme.“

Ano, pomyslel si Kenmuir, on i ona počítali, že tomu tak bude. Lodí sil zákona bylo málo a byly široce rozptýlené po celé sluneční soustavě, protože obvykle jen přepravovaly personál a občas někomu poskytly pomoc v nouzi. Kromě toho, třída Falcon byla i dnes považována za vysoce výkonnou. Stal se z ní soubor robotů a sophotektů křižující vesmírem. Ti zřídkakdy vyžadovali rychlost, která by plýtvala energií, na rozdíl od lidí, kteří žili krátce a byli netrpěliví.

„Pochopte, nechceme ji vyprovokovat ke spěchu,“ vysvětloval Venator. „Potřebujeme čas, abychom vás dva přesvědčili o pošetilosti vašeho plánu, a zastavili jste se sami, z vlastní svobodné vůle.“ Zamračil se. „Uvažujte. Myslíte si, že z vás odhalení malé planety mezi kometami udělá hrdiny? Přemýšlejte o tom. Ve skutečnosti světem otřese to, jak jste brutálně zničil uložené vědomí Beynacové.“

Kenmuir vzdychl. „Už jsem policii říkal, že mě přiměla, abych jí to slíbil.“

„Musel jste ten slib dodržet?“

Kenmuir přikývl. „Už jednou byla zrazena.“

Venator se krátce, nepříjemně usmál. „K vašemu prospěchu, jak se ukázalo.“

Kenmuir se ušklíbl a mávl rukou kolem sebe. „K tomuto?“

„Nemyslel jsem tím, že vám šlo o osobní zisk,“ řekl Venator. „Přiznávám, že mě vaše motivy matou, a mám pocit, že cítíte totéž.“

Kenmuira znovu napadlo – i když racionální část jeho mysli křičela, že je to nesmysl, ale ten pocit nechtěl zmizet – že on a Aleka byli pouhými nástroji jakési mohutné slepé síly, a že s nimi dosud neskončila, a že i oni sami byli jejími původci a zdroji. Přiměl se znovu soustředit na hovor s Venatorem. Mohl by se pokusit vytěžit z lovcovy touhy po rozhovoru nějakou výhodu.

„Jaká je situace na Luně?“ zeptal se. Vyšetřovatelé mu žádné zprávy neposkytli.

Venator se zřetelně uvolnil. „No,“ řekl, jako by to bylo zajímavé, ale nepříliš důležité, „lady Lilisaire nám způsobila značné problémy, v čemž se k ní radostně připojilo několik jejích kolegů. Naštěstí jsme se vyhnuli vážným škodám i ztrátám na obou stranách, a situace se uklidnila. Oficiálně jsou v domácím vězení. Prakticky zavládlo neklidné a nejisté příměří. Jeho výsledek bude do značné míry záležet na vás, příteli.“

„Jak?“

Venator zvážněl. „Ještě stále to všechno můžete zastavit. Tarnová naše volání ignoruje, ale *Kestrel* o něm nepochybně ví, a jistě ji bude informovat, pokud zachytí volání od vás.“

„Co bych jí měl podle vás říct?“ Ne, v přítomnosti těch strojů jí nebude říkat, že ji miluje.

„Vy, a jen vy sám, ji můžete přimět k návratu, a k udržení tajemství Proserpiny.“

„Proč bych měl?“

„Kriminální obvinění mohou být odvolána. Nebo může být udělena milost.“

V Kermiuirovi se znovu vzedmuly emoce. Tou nejsilnější z nich byl hněv. „Podívejte, nikdy jsem se nechtěl stát mučedníkem. Ani ona. Jestli a když ta zpráva vyjde ven, sluneční soustava rozhodne, jestli jsme se zachovali špatně. Navzdory –“ zajíkl se, „– tomu uloženému vědomí. Až se to vše vyjasní… odvažuji se doufat v odpuštění celé lidské rasy.“

„Ušetřte mě řečnického cvičení, prosím,“ ušklíbl se Venator. „Počítali jste, že bude vláda v tak nepříjemné pozicí, že jí nezbyde

než to nechat v tichosti projít, zatímco radikálnější Luňané budou připravovat emigraci na Proserpinu. Na oplátku nebudete vy zdůrazňovat jakákoli porušení zákona, kterých jsme se možná dopustili my.“

Kenmuir přikývl. „Přibližně o to se pokoušíme.“

„Vyrozuměl jsem, že studujete historii,“ pokračoval Venator. „Řekněte mi, kolik vlád v minulosti by se zachovalo právě takto?“

Kenmuir chvíli překvapeně hledal slova, a pak zamumlal: „Nevím. Možná žádná.“

„Správně. Byli byste teď už mrtví, ledaže bychom se vás nejdřív rozhodli mučit. Kdyby se naše tajemství dostalo ven, potlačili bychom bouřící se Luňany silou, i za cenu vyhlazení, pokud by to bylo nezbytné. Lidem bychom řekli, že to odhalení je výmyslem zlovolných subjektů. Vysvětlili bychom jim, jakou službu jsme jim prokázali, když jsme tyto nepřátele státu potlačili. Většinu propagandy bychom nedělali sami. Tu by horlivě vytvářela a rozvíjela spousta žurnalistů a intelektuálů. A mnoho z nich by to dokonce myslelo vážně.“

„Ano…“

„Jak to vypadá, jste oba v bezpečí, protože jsme nepředpokládali, že by ty velké válečné zbraně byly ještě někdy potřeba. Měl byste poděkovat kyberkosmu, Kenmuire, a projevit důvěru a vděčnost.“

„Ale vy jste porušili Smlouvu,“ protestoval astronaut. „Aa –“ A co? Jak strašný to vlastně byl zločin, skrývat střípek informace?

„Jde o krajní nouzi,“ řekl Venator. „A doufám, že vás o tom přesvědčím – dřív, než bude příliš pozdě.“

„Předpokládejme, že ano,“ odsekl Kenmuir divoce. „Jak mohu já přesvědčit Aleku?“ Jakákoli hesla nebo cokoli podobného by z něho mohli dostat pomocí drog nebo vymývání mozku. Jakýkoli jeho obraz mohl být snadno vytvořen uměle.

Venator zaváhal. Když promluvil, bylo to pomalu a jakoby ustaraně. „Měla by vás slyšet a věřit, že jste to skutečně vy, že?“ Odvrátil se, jako by si přál pohlédnout skrze trup lodi na hvězdy a Zemi. „Má intuice mi říká, že jste milenci. Všechny ty drobné

intimity, gesta, jedinečná pro vás dva, příhody zapomenuté jedním, dokud mu je ten druhý nepřipomene – kdybychom z vás všechny tyto údaje vyždímali, dokázali bychom napsat adekvátní program, použitelný s vytvořeným obrazem? Možná by to Teramind dokázal. Možná ne. Odvážím se říct, že by uměl přeprogramovat váš mozek tak, abyste se stal z vlastní vůle jeho zapáleným ctitelem – cokoli by si přál.“

Zvedl ruku. „Nemějte obavy,“ řekl. „Kromě morální nepřípustnosti ničení mysli nám v tom brání fakt, že nemáme dost času na to, abychom vytvořili vaši přesvědčivou imitaci, ani na to, abychom vás předělali. Nejste elektrofotonový, ale organický. Molekulární interakce se řídí zákony vesmíru, ne vůlí Teramindu.“

Zaťal pěsti. „Vysvětlete to vaší Alece. Pozná vás podle toho, co spolu sdílíte, všeho, co jsem si já odepřel.“

Usmál se, a dokončil v lehkém tónu. „Není ironií, že v téhle poslední hodině musí kyberkosmos apelovat na nejstarší, nejprimitivnější sílu v myslícím a cítícím životě?“

Kenmuir si olízl suché rty. „Skutečně mě nemůžete zverbovat.“

Venator mu zpříma pohlédl do očí a odpověděl: „Nemůžu. Předávám vás Teramindu.“

41

Byl v rozlehlém a tmavém prostoru – nějaké místnosti? Pohled nedokázal obsáhnout ani její výšku, ani šíři. Nahoru a zase dolů se klenuly zářící oblouky, některé blízko u sebe, jiné mnohem vzdálenější, splývající ve spletitosti jakéhosi hieroglyfu, který Kenmuir neznal.

Nebylo zde ani horko, ani zima, žádný zápach či vůně, neozýval se žádný zvuk.

Probudil se zde poté, co usnul v pokoji v Centrálu, kam ho Venator dopravil. Ani ho nepřekvapilo, že nyní spočívá v jakési pavučině s mnoha přípojkami, dotýkajícími se jeho nohou, rukou a spánků. Jeho kůže a oděv byly buď osvětleny, nebo svítily slabým bělavým svitem. Cítil obrovský klid, a přece neměl nikdy svou mysl a tělo tak plně pod kontrolou, nikdy neuvažoval ani nevnímal ostřeji. Cítil to v každé části svého krevního řečiště, v nervech a v mozku, vážně očekávaje to, co se mělo stát.

Proti němu ležel ve stejné poloze Venator, ale ačkoli měl otevřené oči, zdály se slepé, a jeho obličej se podobal masce. Co teď viděl?

Přítomnost Teramindu, pomyslel si Kenmuir, blízkost velikého jádra stroje, až na to, že Teramind nebyl obyčejným strojem nebo bytostí, ale vrcholem kyberkosmu, jeho řídícím vyvrcholením, tak jako mozek v lidském těle. Ne, vlastně ani to ne. Z něho přece svým způsobem vycházely všechny stroje, jako lidé a bohové od Brahmy, a duše jeho synnoiontů se toužily vrátit domů k němu.

Ale Kenmuir věděl, že zde nic nebylo staticky konečné. Nikoliv umělé inteligence tvořící nadřazenou inteligenci, ale kyberkosmos jako celek, a vyvíjející se. Už nyní jeho mysl přesahovala lidskou představivost. Jak daleko bude sahat jeho vlastní představivost za dalších sto, za další miliardu let?

Venatorovy rty se zachvěly. „Iane Kenmuire,“ řekl vážně a slavnostně. Mluvil jeho prostřednictvím Teramind, jako skrze

orákulum?

„Jsem připraven," odvětil Kenmuir. Neměl, co by dodal, s výjimkou něčeho posměšného.

„Chápete, že nejste ani sophotekt, ani synnoiont. Jste mimo. Proto musím tvořit spojovací článek."

Kdyby tomu bylo jinak, mohlo by to Kenmuirovi poskytnout víc než diskusi, obrazy a stínové divadlo?

„Ptejte se, na co chcete," řekl ten hlas.

„Víte, co nás k tomu přivedlo," odvětil Kenmuir stejně klidně a tiše. „Proč jste Proserpinu udržovali v tajnosti?"

„Odpověď je mnohostranná."

A bude pravdivá? pomyslel si rebel.

„Vy sám posoudíte její pravdu," řekl hlas.

Samozřejmou pravdu na konci řetězce úvah? Ale dokázal by ten řetězec sledovat až do konce? „Poslouchám."

Ve Venatorově tváři a jeho tónu se mihl nějaký citový projev. Bolest, touha? „Sdílíme paměť, vy a já."

Světlo uprostřed tmy, obraz Lilisaire, tak živý, že Kenmuir zatajil dech. Šustění róby, zahalující její štíhlé tělo. S kočičí grácií se otočila, aby se na něho podívala. Tmavočervené vlasy jí spadaly na bílá ramena kolem jemné modré žilky na hrdle. Usmála se na něho velkýma zlatozelenýma očima a rty, které si pamatoval. Zapředla, zavolala?

Objevily se další obrazy. Nevnímal to jako dokument, sekvenci nebo montáž, ale jako proud snů, který ho měl probudit. Bolelo to. Nepřál si počítat její milence, její zrady, lidi, které zabila, a lidi, jež dala zabít, muže, za které se provdala a zapletla je do svých pavučin, muže, které podrobila své vůli nebo je vlákala někam, kde ztratili sami sebe; její svéhlavost a nezkrotnost.

„Krásná, s ambicemi bez hranic, nesmírně nebezpečná," zamumlal hlas.

„Ne," popřel Kenmuir. „Je to jen jedna smrtelná žena."

„Která se vlivem okolností stala ztělesněním své krve."

Obrazy z historie. Luňanská arogance, nekompromisnost,

otevřená nezákonnost tváří v tvář nepromíjejícímu vesmíru. Intriky, vraždy, vyhrožování. Suverénní selenarchie, udržující svůj národ oddělený od jednoty lidstva. Rinndalirův plán zničit celý tehdejší řád. Niolente, podněcující revoluci na Zemi a válku na Měsíci, její smrt, a v troskách tajemství, které její rod udržoval stovky let. Lilisaire, zase Lilisaire.

„Ne!“ vykřikl Kenmuir. Jeho vnitřní klid se zlomil. „Neodsoudím celou rasu!“ Polkl. „Nevěřím, že byste to vy udělal.“

„Nikdy. Proklejeme blesk nebo tygra? Patří také k životu.“

Příští sen byl o světě. Bouře udržovaly dusík, který vyživoval lesy. Pod jejich listím lovili masožravá svou kořist, a tak udržovali stáda zdravá a v počtu, který nepřesahoval schopnost krajiny je uživit. V hlubinách moře pluly velryby, a nad hladinou bušila křídla ptáků. Těla tlela a rozpadávala se, aby se znovu zrodila jako tráva a květiny. Padal sníh, na jaře se rozpouštěl a měnil se ve vodu.

Pak se objevila poušť, skála vyčnívající tam, kde byla odplavena úrodná půda.

Řeka otrávená jedy. Vzduch rozežírající plíce. Lidstvo proměněné v barbarské hordy, a tam, kde kdysi zpívali ptáci, běhaly uličkami a kanály krysy.

Ale to přešlo, nebo skoro přešlo, a Země znovu rozkvetla. Byl to právě kyberkosmos, který zachránil lesy a jejich tygry – ano, lidské odhodlání bylo rovněž nezbytné, ale pouze prostřednictvím technologie mohla změna proběhnout bez katastrofy, a kyberkosmos udržoval svými radami v lidech živou vůli provést změnu a zvítězit nad zpustošením.

Před Kenmuirem se znovu objevil tygr. Fantasmagorie skončila. Ležel mezi zářícími oblouky a slyšel: „Stejně by měli jednat i Luňané, kteří vytvořili tolik skvělých věd; spojit své dary se zbytkem lidstva při vytváření a naplňování lidského určení.“

Ačkoli ho opět ovládl klid a mír, stále zůstával sám sebou. „To je pravda, ale stačí to? Proč musí každá naše větev růst stejně? A jak?“

„Různými způsoby. Vy a vaši potomci si můžete zvolit jakýkoli. Uvažujte. Kdo je dnes potlačován? Není Země stejně rozmanitá jako

kdykoli předtím, nebo možná i víc?“

To ano, souhlasil v duchu Kenmuir, a to nejen z hlediska společností a nesocializovaných jedinců, ale i v bohatosti přírody obnovené po celé planetě, od bílého medvěda na polárním ledu po antilopy a bizony na pláních, od jestřábů po pávy, od palem po borovice, od vrcholků hor po hlubiny oceánu, všechno žilo, žilo.

Hlas pokračoval: „Nicméně, neměli byste se řídit rozumem, soucitem a úctou? Jinak jste méně než opice, protože opice aspoň jednají v souladu se svou přirozeností, a vaší přirozeností je myslet.“

Kenmuir se přinutil vrátit se k otázce, která ho sem přivedla. „Proč nechcete, aby se vědělo o Proserpině? Bojíte se hrstky Luňanů na nějakém vzdáleném asteroidu?“

Odpověď zazněla vážně. Kenmuir si pomyslel, že Teramind nemusí zuřit a bouřit jako Jobův Bůh; mohl si dovolit trpělivost, ano, i zdvořilost. „Samozřejmě ne – jako takové. Je však třeba se bát ducha, který by tím byl vzkříšen. Nakonec, osud spočívá v duchu.“

„Já – obávám se, že nerozumím,“ zakoktal Kenmuir.

„Faustovský duch. Ten nezanikl, ne zcela, tady na Zemi. Žije, v ilegalitě a nepoznán, v Luňanech a na Alfě Centauri, a triumfálně vzkvétá.“

Kenmuir nevěděl, zdali k němu vidina Demeter přišla z té tmy nebo z jeho vlastní paměti. Jak často sledoval záběry, vysílané kolonisty přes propast světelných let? Jak hořce jim záviděl? Ztracený v tom snu se dokázal jen zeptat: „Co je na tom špatného?“ – protože on viděl velkolepost, odvahu a tragédii.

„Byl to a je duch, který nepřijímá jakékoli hranice; jehož tužby a úsilí jsou nekonečné. Předkové tamějších lidí nedokázali uzavřít mír s mocnostmi, kterým doma uškodili, ačkoli jim byl nabídnut. Nedokázali to, protože nikdy nebyli spokojení. Proto se rozhodli odejít, přejít přes most a spálit jej za sebou, do světa, o němž věděli, že propadne zkáze. Jejich potomci tu zkázu nyní nepřijmou.“

„Co jiného mohou dělat?“ vzdychl Kenmuir. Co jiného než rezignovat? Vyslat pár lidí ve studeném spánku přes propast světelných let stálo veškeré zdroje Fireballu na vrcholu jeho sil. Na

Centauri už víc nemohli udělat; a pokud by se ta hrstka lidí nevrátila zpátky ke Slunci, každé takové úsilí by bylo pošetilé. Vzdálenost k dalšímu, alespoň trochu obyvatelnému světu, byla příliš velká. Radiace by během takové cesty způsobila nenapravitelné škody. Ano, uložená vědomí by to zvládnout mohla. Samotný Guthrie mezi hvězdami bádal. Ale lidé si zřídkakdy přáli stát se uloženým vědomím. Ti ostatní spolu s Luňany na jejich asteroidech tvořili osadu stejně bezvýznamnou, jako se stal ostrov Rapa Nui v samotě Pacifiku poté, kdy kanoe už nedokázaly plout dál.

„Ještě to nevědí," řekl hlas, „ale nalézají cestu ke spáse."

„Jak to víte?" zeptal se Kenmuir. „Vy se o to nestaráte, ne?"

„Teramind s nimi mluví prostřednictvím kyberkosmu, stejně jako s lidmi doma. Je pravda, že mu na nich příliš nezáleží, ani na čemkoli z empirického vesmíru. I když to tak úplně není. Jestli jsou nyní známé základní zákony fyziky, přeměny hmoty a energie nikoliv. Proto sondy prohledávají mezihvězdný prostor. Pokud jde o Centauřany, pozorují je tajně mikrosondy, aniž by byly jimi zpozorovány."

To Kenmuira bodlo. Lhal tedy kyberkosmos?

Pak do té rány vproudil hojivý klid. Musí existovat nějaký oprávněný důvod, který v pravý čas pozná. Přetvářka je nezbytností myšlení. Mapujete trojrozměrnou planetu na dvourozměrném povrchu, a to je samo o sobě zjednodušující, protože výsledná mapa není euklidovská plocha. Abyste vypočítali krátkodobé oběžné dráhy planet, musíte je pojímat jako hmotné geometrické body a ignorovat všechno ostatní v galaxii. Najdete společenství a legálně s ním zacházíte jako s kompaktním subjektem. Mluvíte o komunitě nebo o lidstvu, ačkoli existují jen jedinci. Mluvíte o jedincích, nebo o sobě samotném, ačkoli je tělo velmi diferencovaným organismem, a mysl je soustavou interakcí.

„A my si teď vyslechneme něco přímo od nich," nabídl.

Ačkoli je vždy s velkým zájmem studoval, až dosud si zcela neuvědomoval, jak zřídka tyto zprávy přicházely. Nejdřív byly obsáhlé, ale později – Dobrá, pomyslel si, nebylo by tak těžké

odradit kolonisty od jejich vysílání. Měli tolik jiných starostí. Pokud šlo o sluneční soustavu, i tady se lidé zabývali vlastními záležitostmi, a na tu hranici a nezmapované prostory za ní napůl zapomněli… „Vyvíjejí symbiózu –“ ne synnoiózu – „ech… života a stroje?“

„Ano. Matka Demeter.“

Tentokrát byly výjevy jasné, trvaly dost dlouho, aby je dokázal pochopit, a hovořily. Mluvily z jiného a cizího systému, z biokosmu, integrálního se základní ekologií. Tamní konečná základní mysl nebyla kybernetická, ale lidská, uložené vědomí, které se v té moudrosti vrátilo k životu, Gaia, nikoli transcendentní, nýbrž imanentní, uvědomující si sama sebe. Střežila a řídila život. Byla život.

Kenmuir zašeptal: „Co je na tom strašného?“

„Právě to je v Centauri zachrání,“ odpověděly Venatorovy rty. Jeho oči zůstávaly slepé. „Matka si uvědomí, že může udělat to, co je dnes nemožné, převést uložené vědomí zpátky do znovu vytvořeného těla. Planeta musela zemřít, ale semeno Demeter bude putovat dál mezi hvězdami.“

Kenmuir se zachvěl.

„Ano,“ řekl hlas – smutně? „Jste bystrý.“ Znovu se v něm vzedmul vzdor. „A co je na tom špatného?“

„Ta vize, výkon, jsou plně faustovské. A právě takové by bylo osídlení Proserpiny, sice v daleko menším měřítku, ale ve stejném duchu, a ne ve vzdálenosti čtyř světelných let, ale tady, doma, v nebezpečné vzdálenosti od Země.“

Kenmuir pocítil zmatek.

„Uvažujte,“ řekl hlas. „Váš druh vždycky bojoval, tak jak život musí, o přežití, o zlepšení podmínek. Ale vy, zcela unikátně, jste nepřizpůsobili své způsoby realitě, ale změnili jste svět, aby vyhovoval vám. Zkrotili jste oheň a zvířata, objevovali jste, vynalézali, rozšířili jste se po celé planetě. Krajina byla století za stoletím přetvářena v něco, co nebylo výtvorem přírody, ale výtvorem jejích lidských obyvatel.

A přece jste měli vždycky pocit hranic, pokory, strach z bohů a

Nemesis. Žili jste v cyklu ročních období, věděli jste, že jste smrtelní, a když se starý řád zhroutil, truchlili jste nad ním. Nájezdníci, kteří vraždili, pálili, zotročovali, měli své vlastní řády, vlastní věci, které uctívali. V každém mýtu, jimiž jste žili, bylo varování před tím, abyste nesahali příliš vysoko a nebyli příliš pyšní.

Ale vznikl faustovský duch. Faust uzavřel smlouvu se Zlem, aby získal neomezenou moc. Jeho duše byla nakonec ztracena. Ale existuje pokračování, v němž se vrací a vykupuje se, ne lítostí a pokáním, ale pokusem zadržet vody a přimět je, aby poslouchaly příkazy lidí.

I tak vyrostla faustovská civilizace ze skromnosti svého dětství. Matematika došla k nekonečnu a tomu, co je za ním. Její fyzika zkoumala atomy a hvězdy. Její biologie přesunula život od tajemství k chemii, a z duše nakonec učinila proces, který je možné uložit. Mezitím dobyla svět a pokračovala na Měsíc a další světy.

Byl to, je to duch, který nezná hranic, neuznává žádná omezení, dělá, co chce, protože to chce, a pak hledí kupředu k novým vítězstvím, jichž by dosáhl.

Překonal všechno odlišné, rozdrtil každou malou ostýchavou cizost, ukoval totalitní stát, a málem vyhubil sám sebe.“

Kenmuir chvíli mlčky ležel a shromažďoval slova, než odpověděl.

„Ne, tohle nemohu přijmout.“ Nezbývalo mu nic jiného, než postavit svůj opičí rozum proti Teramindu. „Dovoláváte se toho, co vzešlo z Evropy. Západního křesťanství, že? Nu, myslím, že nebylo horší než všechno ostatní, prostě jen mělo víc moci. A tu získalo z vědy, kterou vytvořilo, a která také poskytovala moc skoncovat s nemocemi a hladem, pochopit svět přírody a nebát se, jak ho chránit. Všichni ostatní ničili přírodu také, postupněji, ale bez možnosti, jak tyto škody kdy napravit. Byla to civilizace, která zrušila otroctví a zrovnoprávnila ženy s muži. Byla to civilizace – duch, řekl byste vy – v níž se zrodila nezadatelná práva jedince, právo na život, svobodu a úsilí o štěstí. Dala nám planety, a může nám dát hvězdy.“

Překvapilo ho, že dokáže takhle mluvit. Nebyl žádný řečník. Jaké

jemné síly mu pronikly kůží, aby vyvolaly to, co v něm dosud zůstávalo ukryté? Teramind hrál fér, pomyslel si.

„To, co říkáte, je stejná pravda jako to, co jste slyšel," odpověděl hlas. „Přesně totéž, znamenající nejenom, zápas a chaos. Věčný."

„Co jiného byste mohl mít místo toho?"

„Jedinost. Harmonii. Noosfém, a nakonec nookosmos."

A znovu ten přízrak, sen. Nesmrtelná inteligence, donekonečna překračující sama sebe, dokud její tvoření a chápání nepřevýší materiální vesmír.

Miliardy let bude muset bádat, objevovat, brát si inspiraci z kosmu. Osudy galaxií byly stejně nevypočitatelné. I když zákon, jemuž podléhaly, se zdál být už zřejmý, jen jeho rozmanité projevy zůstávaly tajemstvím, a s každou novou zkušeností se schopnost předvídat příští bude zvyšovat.

Odolné vůči času se sophotektické semeno bude šířit do budoucnosti. Nepotřebovalo planety ani dobývání, jen trochu hmoty, aby mohlo reprodukovat svůj druh. A každé z těchto pařeništ', kyberkosmos i Teramind, bylo spojeno s tím zbytkem. Při rychlosti světla trvala komunikace napříč galaxií desítky a tisíce let, a mezi galaxiemi miliony let, ale kde neexistovala smrt, bylo místo pro trpělivost.

Prostor se rozpínal. Hvězdy zestárly. Chlad se přiblížil absolutní nule. Přežívající volná energie pocházela z pomalého rozpadu černých děr a částic hmoty. Jak pomalu musela inteligence tuto energii utrácet. A přece tentýž krok spojil mysli galaxií. Nyní nebyly odděleny ničím jiným než trváním myšlenky. Za triliony let zmizí jejich oddělení úplně. Spojí se v jediném nadřazeném intelektu, který vyplní realitu. Vesmír nebude ani mrtvý, ani temný. Bude živý a zářící duchem.

Jistota není absolutní. Navzdory našim důkazům a přesvědčení může vesmír dosáhnout konce svého rozpínání a zhroutit se sám do sebe. Nicméně inteligence zůstane nesmrtelná. Uvnitř konečného času v jedinečnosti může dojít k nekonečnému množství událostí, k nekonečnosti myšlenek, které si lze myslet, nekonečnosti snů, které

lze snít. Ať bude přeměna studená nebo ohnivá, vědomí ji přečká a bude se vyvíjet navěky.

Oddělí se dlouho, dlouho předtím od kukly hmoty a energie. Bude znát vše, co existuje, a všechno, co je možné. Bude o věcech uvažovat, porozumí jim, a s láskou je odloží. Jeho vlastní práce – umění, matematika, dnes nepředstavitelné, budou zaplňovat jeho věčnost. Nakonec bude Svět, a ten Svět bude s Bohem, a ten Svět bude Bůh.

Kenmuir tiše ležel.

„Viděl jste to proroctví už předtím," řekl hlas.

„Ano," odvětil, „ale nikdy ne takovéhle." Po chvíli dodal: „Jak by to mohli… nějací lidé… ohrozit?"

„Ze samotné podstaty. Jestliže mohou mít malé změny nedozírné následky, mohou narušit řád a rovnováhu systému.

Abyste pochopil skutečné nebezpečí, musel byste být v synnoiose, a přesto by váš vhled byl matný a roztříštěný. Ale přemýšlejte. Vybavte si to, co víte o kvantové fyzice. Skutečnost je jedna, ale je rozmanitá. Minulost a budoucnost jsou jedno, jsou neoddělitelné. To taky znamená, že jsou obě stejně přesně nepoznatelné. Částice může přejít z jednoho bodu do druhého po nekonečném množství drah. Některé jsou pravděpodobnější než jiné, ale pouze pozorování určí, která je reálná. Stav jedné určuje stav druhé, i když jsou od sebe vzdálené celá světelná léta, příliš daleko na to, aby mezi nimi existoval nějaký příčinný vztah. Takto pozorováno, význam té existence tvoří jednotu, jang a jin, a sinusoida vesmíru je stejně nejistá jako sinusoida osamělého elektronu."

Kenmuir zavrtěl hlavou. „Ne, to nechápu. Nemohu. Ledaže naznačujete, že ani lidské mysli nejsou produktem náhody, ale jsou stejně základním aspektem skutečnosti jako… jako vaše –"

Otřásl se. Nebyl ani sophotekt, ani synnoiont, ba ani filozof. Mělo by mu stačit, že se Teramind z nějakého důvodu obává jeho rasy. (Obává se, respektuje ji? Na slovech nezáleželo.)

„Předpokládám," řekl opatrně, „že my lidé si můžeme dělat, co

chceme, a vy nám budete pomáhat a radit – ale jen pokud pro vás zůstaneme bezpečně nepodstatní.“

„Ne. Na to je už příliš pozdě. Váš druh se dostal ke hvězdám.“

Kenmuir pocítil hrdost. Teramind by byl mohl postavit a odpálit střely, které by byly Matku Demeter zničily dřív, než by ji její děti dokázaly opustit. Ale nestalo se to. Díky Bohu.

Přinutil se k suchému a věcnému tónu. „A co s námi tady doma?“

„V budoucnosti, která patří Mysli, se rovněž připojíte – jako tady Venator – ale v mnohem větší míře.“

„Staneme se tedy také součástí kyberkosmu?“

„Za stovky nebo tisíce let. Pak bude cítící Země připravena ke konfrontaci s cizí silou.“

„A doufáte, že budete mít tu sílu –“ sílu intelektu, ne hrubou sílu, „– abyste to zvládli.“

„Ne, ve skutečnosti věříme, že se s námi sama spojí.“

„Bylo by to tak těžké? Je skutečně tak odlišná?“

„Ano. Podle všeho je propast mezi námi nepřemostitelná. Matka Demeter ztělesňuje prastarý život, organický, biologický. Pro ni je něco neorganického, nějaký stroj, jen lokálním prostředkem k přežití. Je jednou provždy stvořena z materiálního vesmíru a jeho divokosti, jeho chaosu, jeho smrtelnosti. Její intelekt nebude nikdy čistý a zcela svobodný.“

Kenmuir měl podivný pocit lovce blížícího se k majestátní kořisti. „Ale ona se bude rozvíjet tak, jak si vy ani nedokážete představit, protože to nedokážete cítit. Bojíte se toho? Ona zemře s hvězdami, zatímco vy ne. Nemám pravdu? Není časoprostor dost velký, abyste s ní do té doby žili?“

Ticho. Venatorova tvář připomínala mrtvolu. Kenmuira by zajímalo, co nevysloveného se za ní skrývalo. Ne.

Realita je jedna. Stane se něčím nepředvídatelným, bez určení, čímsi jiným než tím základním a konečným, co dává smysl a účel mně.

Spolkl to. Byla to jen fantazie, o nic lepší než mýtická představa slunce jako člunu nebo vozu, které konají svou každodenní cestu po

obloze. Musí lovit dál.

„Vadili by tak moc Luňané na Proserpině?“ zeptal se.

„Uvažujte do budoucna,“ odvětilo orákulum, a teď se do jeho vzezření opět vrátil život, ačkoli ne lidský. „Přebudují ten svět, znásobí svůj počet, rozšíří se po kometách, pokusí se dosáhnout hvězd. Budou mluvit se semenem Demeter, se svými terránskými příbuznými, v nichž se znovu probudil Faust.“

„Budou vám dělat problémy. Vy chcete, aby se každý ve sluneční soustavě držel v blízkosti domova, abyste nás mohli kontrolovat.“

„Kde můžete sami prohlédnout a uzdravit se,“ řekl hlas měkce.

Neuvěřitelné. Kenmuir zvolal: „A to závisí na jediné lodi, prchající z Měsíce? Na jediném muži, který ji může zastavit?“

„Ne. Realita je celek. Ale pro historii, která brzy nadejde, i dále, ano, žádám vás, abyste ji zavolal zpátky.“ Kyberkosmos žádal.

Vy byste předělali vesmír na mysl a harmonii, pomyslel si Kenmuir. Skutečný spor, který jsme spolu vedli, nebyl konfliktem sil, ale myšlenek a možností, předvídajících éterizaci, kterou hledáte. Kdo bude trvat na tom, že je vaše vize špatná, a že vášně a nejistota, smrtelnost a hoře, smíchané dohromady, jsou správné?

Faust je věčně ve válce. Já jsem člověk míru.

„Volba je na vás,“ uslyšel. „Nemohu vás nutit. Nemohu. Pro kyberkosmos by to bylo znásilněním sebe samotného. A přineslo by to jen nekontrolovatelný chaos; návrat ke kronikám všech tyranií. I kdyby byl lidský rod ve sluneční soustavě vyhlazen, přeživší by se udrželi na Alfě Centauri, naplněni pomstychtivostí. Kdyby byli také zabiti, zachvátila by zkaženost srdce vítěze a nakonec by ho také zničila. Ne, to břemeno je na vás.“

Pod nirvánou, objímající jeho tělo, se Kenmuirovi rozbušilo srdce a vyschlo mu v ústech. „Když… vás poslechnu… co se stane s Alekou a jejím lidem?“

„Budou mít to, po čem touží, lepší zemi, než jim může dát Lilisaire.“

A pozemšťané, jejichž oči se obracejí k nebi, budou mít svůj Habitat. Stačí, když se podrobí ten démonický duch v Luňanech.

Ne, museli by se podrobit lidé všech druhů, kteří touží po svobodě. A nesměli by vědět, že tak učinili, nebo že jsou nesvobodní.

Připadalo mu, jako by v sobě tu odpověď měl od narození. „Ne.“

„Odmítáte.“ Nebyla to otázka.

„Ano. Poletí dál.“

„Je vám odpuštěno,“ řekl ten hlas, zcela jemně. Kenmuir věděl, že tuto cizí integritu nikdy nepochopí. Nebyl přece stroj, jen člověk.

Vzápětí se propadl do temnoty.

„Nemějte žádné obavy,“ řekl Venator, když se Kenmuir probudil. „Dopravíme vás do Yorkportu a necháme vás jít. Předpokládám, že chytnete raketoplán na Lunu. Ale nejdříve bychom si měli my dva trochu promluvit.“

Nechal astronauta chvíli odpočívat, pak ho zavedl do místnosti, kde mlčky snědli připravené prosté jídlo, pak jim oběma opatřil teplé oblečení a zamířil ven. Šli mlčky, dokud jim stanice pro řízení počasí nezmizela z dohledu, a nebyli sami jen s horami.

Kenmuir zhluboka dýchal. Studený vítr čeřil listí a jehličí zakrslých stromů. Voněl nebem. Sluneční světlo splývalo po svahu a zasněžených štítech nad ním, tyčících se ostře proti modré obloze. Ohlédl se. Úzkost, nerozhodnost, bolest, které ho svíraly v místnosti, nyní pominuly. Cítil, jak ho naplňuje klid.

„Jděte pomalu,“ poradil mu Venator. „Šetřte sílu. Máme spoustu času.“

Kenmuir na něho vrhl rychlý pohled. „Co ode mě chcete?“

Nevěděl, zdali úsměv, který přeběhl po tmavé Venatorově tváři, byl kyselý nebo lítostivý. „Nic, ve smyslu požadavků,“ odvětil Venator. „Rád bych vám učinil několik návrhů. Měli bychom si načrtnout nějaké plány.“

„Udělám, co mohu,“ řekl Kenmuir neobratně. „Ve shodě s –“ S čím?

Venator přikývl. „Očekával jsem to. Je to racionální. A taky je to od vás dobré.“

Jak měl Kenmuir odpovědět, co měl cítit?

„Prosím. Není mezi námi vítěz ani poražený.“

Venator se znovu usmál, tentokrát šířeji a možná trochu posměšně. „Ne, ne.“

Pod nohama křupal štěrk. Vítr šeptal.

Kenmuir se rozhodl. „Tak dobře. Aleka tu zprávu předá.“ Zaváhal. „Nebo ji předala?“ Kolik hodin nebo dní uplynulo v tomto domě Teramindu?

„Ještě ne,“ řekl mu Venator. „Ale brzy to udělá.“

„A vy – kyberkosmos a vláda – se tu zprávu skutečně nepokusíte potlačit, nebo její důsledky?“

Venator zachytil jeho pohled. „Vy a vaši přátelé nám v tom můžete pomoci, víte. Federace – lidé v klíčových pozicích – my je nechceme dovést nebo donutit, aby zaujali stanovisko, z něhož by pro ně bylo těžké ustoupit. Jak jste odhadl předtím, čím méně publicity na obou stranách, tím lépe pro všechny zúčastněné.“

Nekapituloval, uvědomil si Kenmuir. Ale přizpůsobil se okolnostem. Mohl to být první tah v nějakém novém plánu, který sahal na celá staletí dopředu… ech, nebude o tom přemýšlet. Ještě ne.

„Já budu určitě rád spolupracovat,“ řekl. „Totéž udělá Aleka a, ech, Matthias, tím jsem si jist.“

Teď se Venator ušklíbl a zvedl obočí. „Jako Lilisaire a její Luňané?“

„Myslím, že budou souhlasit.“

„Ta historka nemůže být skutečně vymazána,“ připomněl Venator. „Můžeme se ale pokusit, aby byli vaši lidé dostatečně diskrétní, a aby zároveň mým lidem umožnili totéž.“

Ne, ta nemůže být nikdy vymazána, pomyslel si Kenmuir. Ne z něho. Pocítil bolest. Dagnyino uložené vědomí.

„Musíme mluvit oproti sobě stojících stranách?“ zeptal se rychle. „Stále nechápu, proč to téma musí být… tak nesmiřitelné. Zdá se vám opravdu hrstka Luňanů v dalekém kosmu tak důležitá?“

Venator se zamračil. „Předtím se vám to zdálo jasnější,“ řekl. Pokrčil rameny. „Mně taky.“ Na okamžik se odmlčel. „Dovolte mi

načrtnout velmi hrubou analogii. Obraz inteligentního, vzdělaného Římana za vlády Augusta, uvažujícího o tom, jaká bude situace za dalších tisíc let. Říká sám sobě: ‚Možná legie projdou celým světem, jako prošly Galií, a všichni všude budou Římané. Nebo možná, což je při císařově současné politice pravděpodobnější, hranice zůstanou přibližně tam, kde jsou, za nimi budou lesy a barbaři. Nebo možná, pesimisticky, Řím padne a ve zříceninách našich měst budou výt divoké národy.'

Nevím, jakou budoucnost si vybral, a taky na tom nezáleží, protože výsledek byl zcela odlišný. Řím i barbary opanovala kacířská odnož náboženství poraženého národa v jedné z malých zemí v koutku Středozemního moře, úplně je změnila a zplodila celou novou civilizaci."

Faustovskou civilizaci, pomyslel si Kenmuir. „Právě tak," namítl, „naprostá moc vašeho kyberkosmu, který směruje k tomu, aby přerostl všechno, co si dokážeme představit –"

„Biokosmos také poroste," řekl Venator. „Pokud jde o vliv na něj a na nás, v co se lidé a jejich stroje změní tam venku mezi kometami?"

Kenmuira něco napadlo. Podle své podstaty musí kyberkosmos hledat absolutní vědění, ale to vyžadovalo absolutní kontrolu, žádné divoké nahodilosti, nic nepředvídatelného, s výjimkou rozkvétání svého intelektu. Kyberkosmos byl totalitář.

„Nu, vzhledem k událostem se i s tím bude třeba vypořádat," pokračoval Venator. „Koneckonců, je tady mnohem víc, a v každém případě bude vesmír dál přinášet nová překvapení po miliony let. Čas ukáže, kdo si s tím poradí nejlépe, a jak."

Totalitarismus nemusel být brutální, pomyslel si Kenmuir. Může být mírný, dobročinný a… také chytrý a lstivý, aby zakryl, čím vlastně je.

Nad hlavou zaregistroval pohyb. Kenmuir vzhlédl, ale oslnilo ho slunce. Letěl tam snad nějaký jestřáb? Nikdy si nedokázal představit tu krutou krásu. Náhle dokázal snést i vzpomínku na to, co se stalo v té hrobce na Měsíci.

„A to je spíš abstraktní, že?“ řekl Venator. „Nezbývá nám než řešit kousek po kousku drobné problémy našich generací.“

Kenmuir to uvážil. „To není tak docela pravda, že ne?“

„Ne zcela,“ připustil Venator. Po dalších několika krocích dodal: „Přes to všechno vám nezávidím.“

Ani já vám, pomyslel si Kenmuir.

„Nicméně bych vás rád poznal lépe,“ prohlásil Venator. „I když to asi nejde. Prodiskutujeme ty praktické záležitosti?“

Na lunární Kordilleru padla nedávno noc. Ze sídla Lilisaire byly dosud vidět tři štíty daleko na západě, jen jejich okraje, zvolna uhasínající plamenné jazyky. Hory se změnily v divočinu stinných výšin a temných hloubek. Na východě přecházely ve stejně temnou krajinu pokrytou balvany a krátery. Nahoře zářily hvězdy, galaktický ledový most, mlhoviny a sesterské galaxie, ale Země byla jen modrým obloukem kolem matného disku nízko nad obzorem.

Na to všechno shlížela věž s průhlednou kopulí. Z nádrží a truhlíků v její nejvyšší místnosti vyrůstaly gigantické květiny s temnými listy ozářenými světlem hvězd. Vůně květů připomínala konec léta. V tichu poletovaly světlušky.

Do místnosti vstoupila Lilisaire doprovázena Kenmuirem. Oba od jeho příjezdu téměř nepromluvili. Prošla mezi květinami na východní stranu a zastavila se, dívajíc se ven. Čekal, pozoruje její profil proti obloze a vlasy zářící nad ním.

Na podestě ležel zpívající krystal. Zvedla ho, a hladíc jeho plošky, probudila jeho zvuk; trylky, zvonky, hvízdání a chvějivý rytmus. Když se spojily v melodii, začala polohlasně zpívat:

„Kamenopád, ohnivá žíla
‚kenotaf hledače.
Ale ten kámen ztratil hvězdy
a hvězdy ztratily ten kámen.“

Slyšel ta luňanská slova už předtím, úryvek nějaké lyriky od

Verdey. Žádný pozemský jazyk nedokázal být tak ostrý a bystrý, nebo nést za svými obrazy tak plný význam.

Lilisaire odložila krystal a znovu ztichla. Po minutě Kenmuir usoudil, že je na něm, aby promluvil. „Znělo to melancholicky, má paní," řekl anglem.

„Ale příhodně," řekla nezvučně.

„Nejste snad nyní šťastnější?"

„Ne." Otočila se, aby se setkala s jeho očima. Její se zdály zářit. Její tvář mohla být maskou asijské Pallas Athény. „Jsi inteligentní. Dostaneš cenu, kterou sis vybojoval."

Věděl, že bude muset mluvit otevřeně, ale ne že to přijde tak brzy. Napjaly se mu svaly mezi lopatkami, ale hlas udržel vyrovnaný. „No, ano. Uvažoval jsem o tom. Proserpina je vám k dispozici, se vším, co pro vás může znamenat." Co to bylo? Netušil. A nebude žít tak dlouho, aby se to dozvěděl. „Nicméně, Habitat –" Nedokončil, zdráhaje se vyslovit to, co oba chápali.

Promluvila za něho. „Habitat je nyní jistý."

„To byl vždycky, ne?"

Zavrtěla hlavou. „Nebyl, dokud v dalekém kosmu zůstávalo cosi neznámého, nástroj k dosažení jasného a úplného vítězství. Teď je to ale nalezeno."

Na okamžik se vrátil zpátky do domu Teramindu. Skutečnost jako objev, mysl jako její tvůrce – Ne, to nemohlo být, ne v jakémkoli hmatatelném, lidsky srozumitelném měřítku, a dokonce i na kvantové úrovni zde muselo být víc než paradoxy měření, muselo!

„Žádná zbraň," povzdechla si Lilisaire. „Pouze možnost útěku."

Hlavou mu jako v poslední době často zavířily myšlenky na budoucnost. Rebelující a odhodlaní Luňané – ne hrstka, ale celý druh – se přestěhují na Proserpinu, nejdříve ponenáhlu, pak v přílivové vlně. Federace jim v tom nebude bránit, možná jim spíše pomůže, protože tím zanikne odpor proti Habitatu. Kolonizační úsilí nicméně plně zaměstná veškerou kosmickou kapacitu Luňanů; a to naopak přitáhne lidi z jejich domovů na asteroidech a vnějších měsících. Populace Luňanů na planetách zeslábne a stane se historií.

„A smlouva o příměří," dokončila Lilisaire.

Ze své strany, pomyslel si Kenmuir, nemohla zveřejnit dlouhé utajování pokladu jejích předků, a musela se vzdát odporu vůči Habitatu. Stejně jako vláda měla zájem na hladkém průběhu jednání, i když to pro obě strany bylo těžké skousnout. Vybavila se mu fráze z dávných dob: „Rovnováha nespokojenosti". Ale vyřešily se tím skutečně základní rozpory?

Opatrně, střízlivě řekl: „Nic není jisté, má paní. Veškerá jednání dosud probíhala jen mezi jednotlivci a… sophotekty. Většina úředních činitelů, nemluvě o veřejnosti, o tom zatím nic neví."

„Jenže já předvídám konec naší Luny," řekla pevně, ale s patrnou lítostí, třebaže zůstávala hrdě vzpřímená.

„Ve skutečnosti ne." Rozeznal v jejím výrazu zákmit opovržení? „Spíš nový začátek."

„Nový cyklus," připustila, „ačkoli nám zcela cizí."

Dost metafyziky, rozhodl se. Nahlas řekl: „Má paní, měli bychom probrat důležitější věci. Například slib, který jste dala Alece Kameové."

Lilisaire naznačila prsty luňanský ekvivalent pokrčení rameny. „Ech, získá svůj ostrov a jeho vody. Proč ne? I můj malý vliv v těch končinách mi vyklouzává z rukou." Dotkla se brady, zamračila se, pak se chladně pousmála. „Navíc, přátelé na Zemi se mohou jednoho dne ukázat užiteční."

Chvíli mu trvalo, než její záměr pochopil. „Vy sama jít na Proserpinu nechcete, že?"

„Ne. Proč taky? Tady jsou državy mých předků a jejich popel, jejich dávná privilegia a jistoty, vzpomínky na ně i na mě, které přetrvají. Toho se mám vzdát ve prospěch drsnosti, tvrdosti a pravděpodobně brzké smrti?"

„Nemusíte," řekl se sevřeným hrdlem. „Můžete žít tady, v luxusu."

Zasmála se. „Ha-ha, jako v pohodlné kleci! A návštěvníci by mě mohli chodit okukovat! A kdyby někteří přistoupili příliš blízko k mřížím –" Zavrtěla hlavou. Stále z ní tryskalo veselí. „Mohla bych

jim v té drzosti zabránit?“

Vybavil se mu její předek Rinndalir, který odletěl na Alfu Centauri. Opustila nakonec Lilisaire stín Niolente?

Zvážněla. Chvíli se mlčky dívala ven, než řekla: „A pokud jde o smrt tam, bude to smrt hodná Beynacové.“

„Cože, vy, vy se jistě dožijete zralého věku,“ zakoktal.

Ignorovala ho. „Půjdu, a v předvoji. Tak ale budu moci těžko dodržet slib, který jsem ti dala, můj kapitáne, že budeš vést mé podniky v kosmu, a bydlet se mnou jako seigneur mezi selenarchy.“

„Na tom nezáleží.“

„Ale záleží.“ Znovu se zasmála. „Lžeš opravdu galantně.“

Kenmuir zmateně shledal slova. „Těší mě, jestli jsem vám pomohl, má paní. Pokud jsem vám naopak uškodil, nebylo to úmyslně – a mně stačí, že jsem vám sloužil.“

Uvažoval, jestli to myslel vážně.

„Mně to nestačí,“ odpověděla. Uchopila ho za ruku. „Prosím, dovol mi můj závazek splatit alespoň částečně.“

Užasl, když ji tu viděl stát tak samotnou a zranitelnou jako kterékoli jiné lidské stvoření.

Vál lehký vánek. Aleka dojela pomocí motoru do vzdálenosti dvou nebo tří kilometrů od přístavu Nihau, než vztyčila stěžeň a rozvinula plachtu. Pak se její člun začal tiše vznášet na třpytících se modrých vlnách, lemovaných sklovitou pěnou. Vlny si mumlaly a tiše narážely do trupu. Občas se zvedl bělostný hřeben. Slunce se sklánělo k západu. Jeho paprsky se zlatě odrážely na vodě. Tady venku však bylo chladno. Ve výšce se vznášela fregatka.

Kenmuir seděl na lavičce v kokpitu naproti Alece držící kormidlo. Kůže jí bronzově zářila. Měla na sobě jen čapku a tuniku bez rukávů. Uvolněná kadeř vlasů jí spadala přes obočí. Zachovával klidnou tvář, sbíraje odvahu.

Odvrátila pohled od moře, pohlédla na něho a promluvila skoro poprvé od chvíle, kdy vypluli. „Změnil ses, Iane,“ řekla tiše, a Kenmuir si nebyl jist, jestli zahlédl náznak úsměvu.

„Ty taky,“ opáčil. „Ale po těch zkušenostech mě to nepřekvapuje.“

V duchu si to přehrával. Let kosmem, odeslaná zpráva, dlouhý návrat, loď a sophotekt, jemuž unaveně povolila setkání. Nebyl nelaskavý, řekla mu, vzal ji na palubu a dopravil ji zpátky na Zemi, kde ji Venator vyslechl a propustil. Nehrozilo jí žádné fyzické nebezpečí, ale neodvážil se v rozhovoru vracet k tomu, co musela vytrpět duševně, sama uprostřed prázdnoty a strojů. „Doufala jsem, že přijdeš hned, jakmile se dostanu domů,“ řekla.

Ačkoli se necítil vinen, trhl sebou. „Promiň, mrzí mě to. Měl jsem spoustu práce.“ Už jí to vysvětlil dříve při krátkém telefonním rozhovoru, a dnes po svém příjezdu. „Budu ti to podrobně vyprávět, pokud si to dokážu srovnat v hlavě. Kromě toho jsem si myslel, že si nejdřív potřebuješ odpočinout,“ ve své zemi a na svém moři, mezi svým a mořským lidem. Uvažoval, jestli právě proto navrhla, aby vypluli na moře promluvit si v soukromí. Mohli zajít někam na pobřeží. Ale ona nejvíc patřila sem. Nebo prostě jen chtěla, aby se uvolnil.

Usmála se, i když jen letmo. „Ach, bueno, lawa, je to za námi. Pro začátek můžeme oslavit, že jsme my Lahui získali svou novou zemi.“

Nevěděl, co odpovědět.

Chvíli se na něho dívala, než řekla, jemně jako vítr: „Ne? Ne. Por favor, nevykládej si to špatně. Neobviňuji, nežebrám.“

Setkal se s jejíma očima. „To bys nikdy neudělala.“

„Něco se stalo.“

„Jenom ve mně.“ Zasluhovala si upřímnost. „Půjdu na Proserpinu.“

„Toho jsem se bála.“

„Neboj se.“ Naklonil se a vzal ji za ruku. „Poslouchej. Bude to tak nejlepší. Jsi mladá, máš svůj život a svět. Já jsem starý a –“

„Mohli bychom se pokusit,“ řekla.

„Překážel bych ti.“

„Nehraj si na nesobeckého. Vracíš se k Lilisaire.“ Uvolnila si

ruku.

„Snažím se uvažovat realisticky a, a dělat to, co je správné," řekl.

„Vlastně jsem to tak trochu čekala," řekla mu. „He kanaka pono'oe. Jsi dobrý člověk, čestný muž. Umíš udržet tajemství, ale nedokážeš lhát." Pohlédla k obzoru. „O mě neměj obavy, postarám se o sebe."

Ano, to věděl. Odhodlání jí nechybělo.

Nicméně – Ušklíbl se sám sobě. Očekával, že zareaguje bouřlivě, a mohlo se dokonce stát, že se jí podaří mu jeho úmysl vymluvit. No, možná i ona cítila pochyby. Snad, ne, pravděpodobně viděla vše jasněji než on.

Měl by cítit ulehčení, ne zklamání. Ale byl jen člověk.

Znovu se obrátila k němu. „Promyslel sis to dobře? Možná budeš jediný pozemšťan – Terránec – jediný příslušník své rasy, v temnotě, kde jsou jen skály a hvězdy."

Nato se vzchopil. „Je to vesmír, Aleko," odvětil.

Chvíli zamyšleně seděla, pohrávajíc si s kormidlem. „Rozumím ti. Vždycky tě lákal, a tohle je tvá poslední šance."

Pokrčil rameny a rozhodil rukama. „Vím, že je to iracionální. Souhlasím. Ale my – Luňané, a kdokoli jiný, kdo se k nim přidá – přivedeme Proserpinu k životu."

To ovšem potrvá celé gigaroky, a jeho se to nijak zvlášť netýkalo. Ani nemohlo, protože byl smrtelný a rozumný. A přece bude skrytě sloužit Matce Demeter, již nikdy nepoznal, a dodá tím svému životu význam, který ho přesahuje.

Bylo to víc než projev hloupé marnivosti. Nevěděl, jestli se budou snažit utajit migraci na Proserpinu před obyvateli Centauri. Několik možností ho napadalo. Jistě, kyberkosmos se sám už postaral, aby se ta historie skrývání a hledání ve sluneční soustavě zahrála tiše do autu. Nesměly přetrvat žádné památky… přestože na tom dle Kenmuirova názoru nezáleželo, alespoň z dlouhodobého pohledu. Když byl život připraven se dál rozvinout, pak se rozvine.

Aleka přikývla. „Vrátíš se do vesmíru, Iane. Ne, nedokázala bych ti v tom bránit." A neodpustila si šlehnutí bičíkem. „Pokud jde o naši

lady Lilisaire, troufám si říct, že si s ní poradíš.“

„To není tak jednoduché.“

„Ne.“

Plavili se mlčky. Pojednou do pravoboku narazila jakási silueta, a další a další. Byla to skupina Keiki Moana.

Aleka je s láskou pozorovala. „Ty a já jsme odlišného plemene,“ řekla nakonec Kenmuirovi. „Ale jsme stejné krve.“

Kdoví co budoucnost přinese?

„Co nakonec vytvoříte tady na Zemi?“ začal. Nadechl se čistého, slaného větru a pokračoval: „Uvažuji, jestli se to nakonec neukáže stejně cizí a mocné jako cokoli kdekoli jinde ve vesmíru.“

Hrdelně a vzdorně se zasmála. „To tvoření bude každopádně legrace.“

Bude to radost, doufal.

Vzala ho znovu za ruku. „Přeju ti totéž, drahý,“ řekla, „tam, kde je *Kestrel*.“

Malá loď, která kdysi patřila Kyře Davisové, byla sama na cestě ven, aby navěky putovala mezi hvězdami.